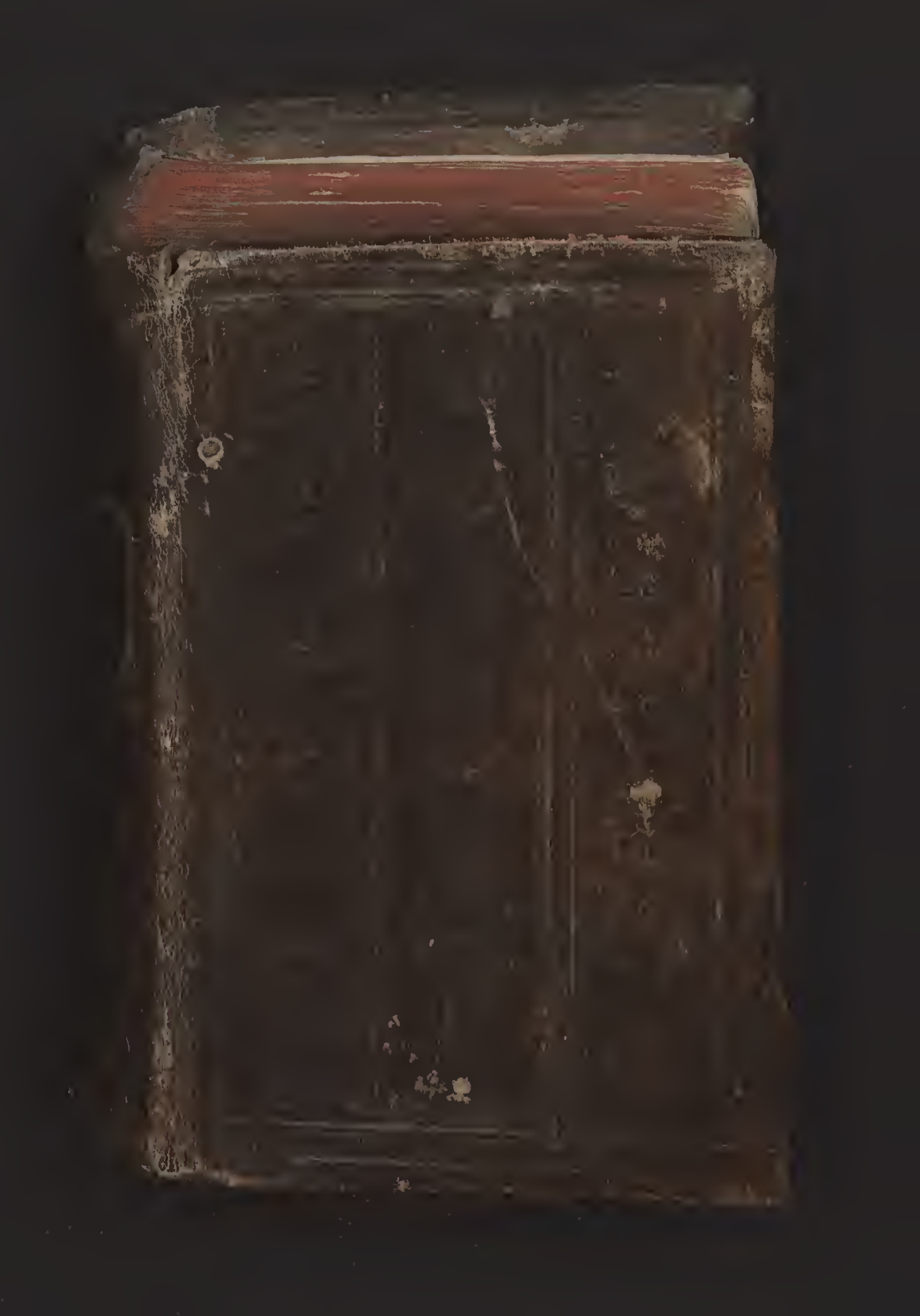

52.

Petta Ogotskalkisonar N.T. skeinkti
Prófastr Sira Torfi Jonsson á Breida
bólstad mer, og sendi med Brefi ad kaup
arnesi. Dat. 24 Oct 1845 med þessum fyrir
mælum: „ Elsku Brodir! þad antegva
„ riska er bund ad flytia Buserlum
„ fra Ockur Nr. 1 kaupsta. upkomeid
„ um innanlands! þetta lem var hans
„ eign, Afa mins og Feduss, sendi eg
„ þer sem þignus vinar elsku, bid
„ iadrar, ockar i milli á 13du og 11ta
„ alldursari, og enn i ofurmyrkadri
„ Figura á 5½da og 56ta. Ogotskalkf:
„ N.T. þad annad Exemplar, sem mer
„ er sagt se til á Islandi! þiggdu
„ Brodir! þetta litla þad er vetri
„ starta mins! þu sier, ad Afleic
„ ten atludi ad giora mig skald,

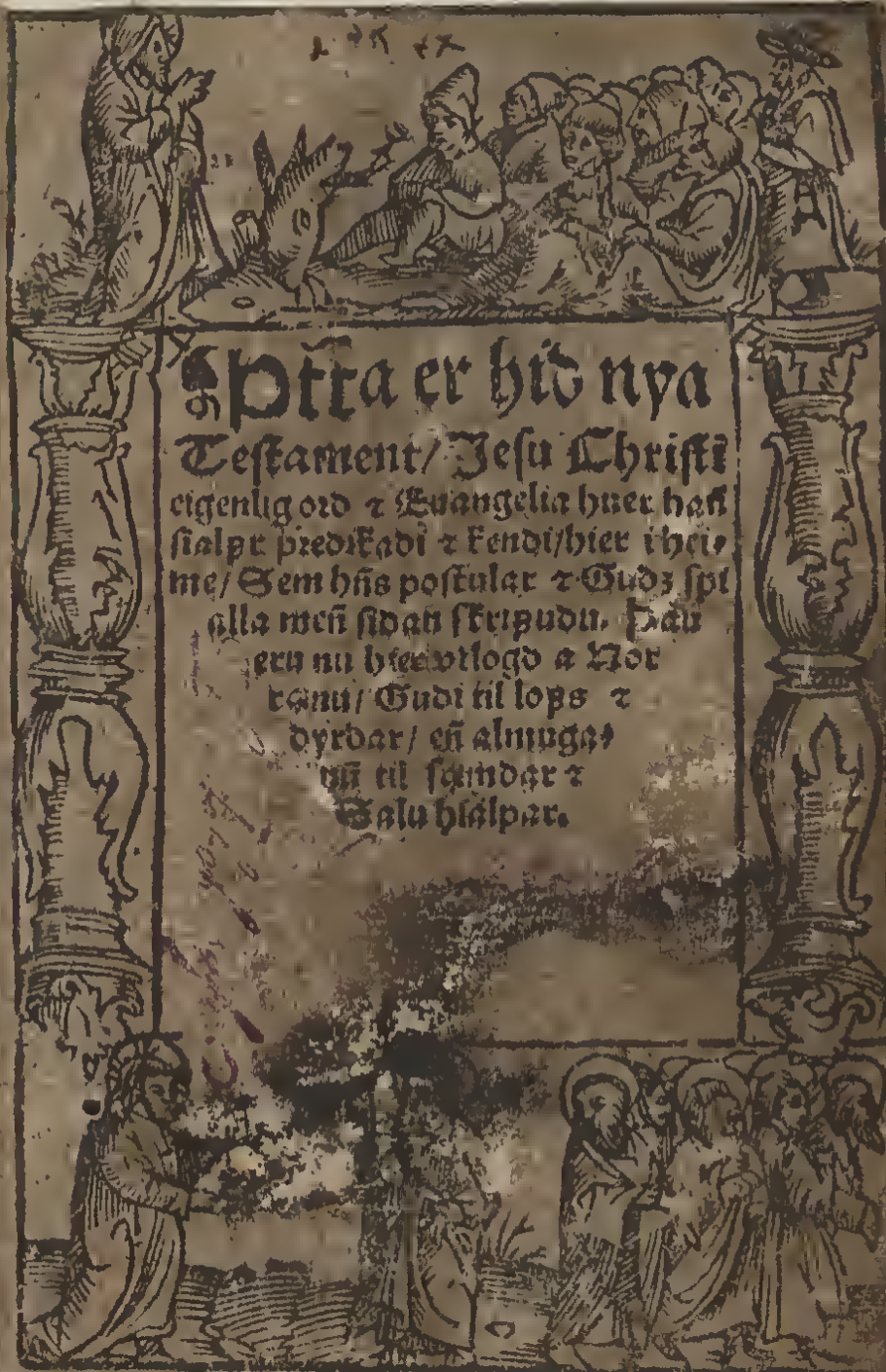

Þetta er hið nya
Testament/ Jesu Christi
eigenlig ord ꝛ Euangelia huer hann
sialfr predikadi ꝛ kendi/ hier i heim
me/ Sem hann postular ꝛ Guds spi
alla menn sidan skrifudu. Hau
eru nu hier vtlogd a Nor
rænu/ Gudi til lofs ꝛ
dyrdar/ eñ almuga
nñ til skemdar ꝛ
Salu hiálpar.

Idag ep þier heyrit hans raudd Psalm.
þa þorherdit ecki ydar hiortu.

Huer at mig þorsmar/ t medtekr eigi/ Joh. xij
min ord/ Sa hefer þann er hann dæmer.
þ þui at i gudz ordū er sann leikuriñ/
lipuit t salu hialpar vegriñ/ Joh. xiiij
t sialpr guds son er þ ord
og eingenn kæmzt til þaudrsins
nema þyre hann.

Þar þyrer truit Guds ordum/
sem eru ydar saluhialp.

J Threstiann met gudtz naade Danmarckis Norges Wenndis oc Gottis Konning/ Hertugh vdi Sleswigh Holsten Stormarn och Dytmarsken/ Greffue vdi Oldenborig och Delmenhorst Giører alle witterligt at thenne bresfuisser oss elskelige Othe Norske hafuer berer for oss at hand hafuer wdsett thet nye testamente paa islands tunghe/ paa thj then menige mand ther samesthet/ Som wille lesse oc wide then hellige Scrifft mue then selff forstaa. Oc effter thii at hoglærde mend oss elskelige Rector/ Doctores oc Lesemestere vdi then høye Skole her vdi wor Stad Kiøbnehagen hafue offuer seet samme hans arbeyt/ oc thet befunder ath kand rettheligen ath were vdsett effther then latiniske

translation. Tha paa ther ath then almechtigste gudz loff och ære maa formeres/ och then menighe mand/som bygge och boo paa wort land islandt/ och icke fuldkommeligen kunde forstaa andre tungemall mue thes bedre bliffue vnderwist vdi then hellige Scrifft/ Som themē er nyttelight til theris salighed. Daff ue wij samme ny testamenthe befalede at lade trycke. Bethendis och biudendis alle wore vndersaathe/ Bisper/prelather/ Fogether/emedz mend/och alle andre Geistlige och werdzlige/ oc besynderligē thennem sō bygge oc boo paa forneffde wort landt Island at i tilstede samme bøger at sellies/kiøbes/och bruges/ oc icke tilstede noger ther emod hinder eller forfangh/att giøre eller skee lade vnder wortt hylleste och naade.

Gieffuet

Geffuert paa wort Sloth Kiøbne-
hagen ortthende dagen efftther alle
Helgen dagh Aar etc. M.D.xxxix
vnder worth Signet.

De mandato Proprio
regie M.

At vǫrí nv riettazt ⁊ til heyriligazt þat þessi bok vt geinge an nockes þormala eda vidér nockru aðarligu naþni / eñ þǫrdi hellðr sitt heite ⁊ eigenliga ord rǫdu þat þyrer marghattadar vt skyringar ⁊ ymisligar þortolur eru kristna sida hugskot nu þangat drepþ at nalegan ma vita með eige leingr / huad Euangelion / eda Logmal / nytt edr gamalt Testamentū kallazt / ap þui krepr nausyn til / at samsetia eirn þormala ⁊ vnderuisan a at giora / huar med þat biū ein þalldi maū mǫtti vnderuisan þa ⁊ þra leidazt sinū þormū o vana / a riettaū stig / ⁊ huat hū skal halda ap þessari bok. Sº at hū leitadi þ̄ ongra bod orda nie logmals / er hū skylldi leita Euangelia ⁊ gudz þyrheita.

Þa er i þyrstu þ vel vitanligt at sa vane edr meining er ap takandi at eigi sie vtan þiogr Euangelia ⁊ þiorer gudzspialla meñ / eñ þ er med ollu þyre biodanda. At nockrer skipte nya testamentz bokum. I Legales / Historiales / prophetales / ⁊ Sapientiales / þ er i Laga bǫkr / sogu bǫkr / i spadoms ⁊ Wisinda bǫkr / meina þar medr (eg veit eige at huernen) at samlikia hid nyia hinn gamla testamento / Hellðr er þ / þastliga haldandi / at lika. Sº sem hid gamla testament er eín bok huar gudz logmal ⁊ bodord ⁊ eirnen þz

giorningar bꝛdi þꝛ sem þꝛ hielldu ꝛ eigi hielldu/ eru iñ skripader Lika s° er hid nyia testament ein bok þ̃ed Euangeliũ ꝛ gudz þyriheit ꝛ eirnesi þꝛagiorningar sem þ̃a trua ꝛ eigi trua/ eru iñskripader/s° at vier sieũ nu ꝛ þulluiser iat þar er eigi meir eñ eitt Euangelion. Lika S° sem at þ̃er eigi meir eñ ein bok hins nya iestamentis. Eiu trua/ ꝛ eñ Sa gud sem þyre heitid til seiger.

Þ̃at Euangeliũ er eitt gizskt ord/ ꝛ þydizt a norꝛænu/ gledilegr bodskapr/ godr grodi ny hupꝛ ltg tidinde/ eitt ꝗskiligt sigr op/ vm huert at vier ꝗttũ at syngia/ seigia ꝛ þagna. Lika S° sem þa er Dauid ypuer vañ hiñ myckla Golianth/ kom eitt ꝗskiligt sigr op ꝛ ny huggun̄ tidendi a medal Iraels sona ap þui at þꝛa hiñ ogulige þiandmañ vard ypuerstigeñ/ eñ þꝛ til þrelsis ꝛ þagna dar leyster ꝛ skickader/ ap hueriu þꝛ sungu donzudu ꝛ nꝗsta þegner vrdu. Lika S° er nu þtta gudz Euangelion ꝛ nyia testament/ eiñ godr grodi ꝛ sigr op/ huert er þyre postulaña þramburd hliodar vm allan heim/ ap einum riett þerdugũ Dauid/ Sa er vid synder/ dauda/ ꝛ dioþuliñ bar dizt/ ꝛ ypuer vañ/ Sa sem at þ̃ med heþer/ alla þa sem i syndũ voru hertekner/ med daudanum plagader/ ꝛ ap dioþlinũ ypuer bugader (an þꝛa verdleiks) endr leyst/ riett lꝗtt/ lipgat og þarsꝗliga giort/ S° ꝛ til þridar skickad/ ꝛ gudi heim þꝗrt huar þyre þꝛ syngia / ꝛ gudi þacker giora/ þagna ꝛ at eilipu/ lopa ep þꝛ trua añars ornguliga ꝛ stadþaster bliþa i truñe.

Þ̃lickt sigr op ꝛ huggun̄ grodi/ eda Euangelisk ꝛ gudlig ny tidinde kallazt ꝛ eitt nytt testa-

mentū aþ þ at lika s° sem eitt testament er þ/nær at banuæñ madr til greiner sitt gozt þ sem epter hās dauda/skal aþ til einkudū orþū vt skiptazt/Lika s° heþer kristr þyre sitt liþlat biþalat – ⁊ til greint slickt Euangeliū epter sīn dauda/ vt at kalla/vm allañ heim/ ⁊ þar medr ollū þm er trua/til eignar gepit allt sitt gozt/ þ er sitt lif/mz hueriu hñ daudanū mygdi. Sitt riettælte/huar medr hñ syndirner aþmadi/ ⁊ sina þarfælu þ hñ eiliþa þyrer dæming mz ypuer vañ. Nu þær sa hñ voladi madr/sem i syndū dauda/ ⁊ heluite er reyrdr) eckert liuþligar heyrt eñ slikan dyrligan huggunar bodskap aþ kriste þui ma hans hiarta aþ inztu rot þagnaz vid gledizt eþ hñ truer añars at þ sie sanninde.

Nu heþer Gud/slikre tru til styrktar. Þtta sit Euangeliū ⁊ nyia testament maegþalldliga þyre heitid/ i hinu gamla testamento þyrer muñ sīña spamaña/ epter þ sem Pall poskuli seiger. Rom. 20 j. ca. Eg ein vtlesīll til at predika gudz Euangeliū hueriu hñ heþer adr þyre heited/ þyrer sina spamen i heilagre skript aþ sinū syne/sem þeddr er aþ Danidz sæði ⁊ cē ⁊ þat vier vt skyrū nockr þær greiner/ ⁊ hñ hapdi i þyrstu þyre heitid/ epter þ sem hñ sagdi til hoggormsins. Gñ. iij ca. Eg mun þiandskap Setia milli þin ⁊ konuñar mille þins sæðis ⁊ hñar sæðis/ þ sama skal þitt hoþut i sundrmeria /⁊ þu munt þss hælbeine vm sat veita. Kristr er þ sæði þssarar konu. Sa er 30 Diopulsius hoput(þ er synden/Dauduñ/Heluite ⁊ allan hās krapt) heþer sundrmarit þuiat an þssa sæðis þær eingen masīa/ Syndina/Daudan/

dan/nie Zeluite/þordazt. Jtm̃ Gene. xxij. sagdi
hñ til Abrahams. I þino sædi skulu allar kyn
kuisler a Jordu blezadar werda/ Kristr er þ A
brahams sædi/seiger pall postule Galatas iij.
Suer ed blezat hepr allan heim medr þssu Euan
gelio/þui huar sem kristr er eigi þar er eñ su bol
uan sem þiell ypuer Adam ⁊ all born hñs/þa er
hñ hapdi syndgazt/ þat aller hliota sidan/ syn
dũ/ Dauda ⁊ heluti eigenliger ⁊ seker at vera.
Eñ i giegn þssari boluan blezar nu þtta hid dyr
mæta Euangeliñ alla verolld med þui at þ epin
barliga kallar/Suer hñ truer a þitta Abrahams
sædi/ Sa skal blezadr vera/ þ er ap Syndum/
Dauda ⁊ Zelute kuittadr/ bliþandi s° eiliþ liga
riettlatr. Sæll ⁊ liþandi/S° sem sialpr kristr
seiger/ Johñes xi. Suer hñ truer a mig sa mun
alldreige deyia.

Jtm̃ s° sagdi hñ þ Dauid til ñ. Regũ xij. þa
er han sagdi / eg mun vpp vekia þitt sæd epter
þig/þ skal mier vpp byggia eitt hus/⁊ eg mun at
eiliþu hñs riki stadþestn/ eg vil hñs þader vera
eñ hañ skal mñ sonr vera tc. Þ er nu þ riki kristi
sem þtta Euangelion ap seiger / huert at er eitt
eiliþt riki/ eitt riki riettlætisins/salu hialparm̃ ⁊
liþsins/þangat koma ⁊ (vr hertekiu syndarm̃ ⁊
daudans) aller þ er riett trua/ þuilik þyrfteit
⁊ guds Euangeliõ/ þñazt eñ vidara hia spamõ
num/ s° sem Michcas. v. ca. seiger/⁊ þu Bed
lehem ertt eigi hin minzta/bland þusunder Iu
da. vt aff þier skal mier koma eñ hertoge minz
lyds Iraels. Jtm̃ Osee xiij. Eg vil þa leysa vr
daudans hendi/ þar daudanñ vil eg þa þrelsa.

Av Af

Ap þui megu vǫr nu sia/at þ͠ er eigi meir eñ eitt. Euangelion/Lika so sem at eigi er meir eñ eiñ kristr/þyrer þui er Euangeliū eigi aðat nie vera kañ/eñ ein predikan ap kristi Guðz ok Dauidz sync/sem er saðr Guð ok mañ/Sa er þyre oss hefr mz sinū dauda ok vpp risu/allra maña Synder/Dauda/ok Heluite yþuer sigit Þra sem ahñ trua. Nu þo at Euangeliū kuñe at vera stntt edr long orðrǫda/eda kuñe eiñ at skripa langt orðt eñ annar þa orðt/ Sa skripar lang orðt sem orð kristz ok margar giorðer vt skripuar/So sem at giora þiozer Guðz spialla mcñ. Eñ sa skripar þ stutt ok þa orðt sem ecki talar vm verckcn eda giorðir kristz/helldr stuttligaña til reiknandi/ Huerncsi at hñ hefr þyrer sin dauda vpp risu/Synder/Danda ok Heluite/yþuer vnnit/þyre þa sem a haði trua. So sem postularner Pete ok Pall vt skyra.

Ap þui athuga þ vandliga/at þu giorr eigi krist at Moysen/ nie ap Euangelio ema logmals edr setninga bok/Sem hingat til skied hefr/ok eñ heyrizt i nockrū formalū hins helga Jeronimi/þat Euangeliū krefr eiginliga eigi vorra vercka þatvier verdum þ͠ þyrer prǫmer ok þ͠ sǫler / helldr forðǫmer þ slik vor verck/ eñ krefr riettrar truar a kristū/at hñ sialfr hafi fyrer oss/ Synder/ Dauda/ok Heluite yþuer vñt/ok hefr so eigi þyre vorra vercka saker/helldr þyre sin͠ eigi͠ giorder sem er daudi ok þing) giort oss þroma lifandi ok þar sǫla/So at vier megū oss til reikna hñs dauda ok sigr sǫlld/lika sem at þ vǫri vor eigeñ til verckna dr.

Eñ þo at kristr i Euangelio / lika ok eirnen þr Petr ok Pall / gefi morg bodorð / ok kenningar vt Leggiandi so logmalit / þa skulu vǫr þ þo at iofnu reikna/ollū odrum verckū ok velgiordum kristz/ ok li-

kar

ka sem þ er at vita hñs verck, t giorder/er eñ eigi at vita hid rietta Euangeliõ/ þuiat þ̃ med veizt þu eñ eigi at hñ hafi Synd/Dauda/t Dioxuliñ yþuer vñit/ S° er t eñ eigi riettliga skilit þ Euangeliõ þott þu viter þlik bodord/t kenningar/ þyrr eñ rpddñ kenn. Su er seiger at kristr sie þñ eigeñ medr sinu lifuerne lærdome/verckũ/lifi lati/vop risu/t allt þ hñ er/hefer giorir t þessa

S° siau vier nu at eigi þreynger hñ/ helldr hyrliga til sin ladar þ̃ hñ/seiger/Sæler eru þier volader/Eñ postul̃ner tidka t þessi ord/eg amiñe eg bid t beidcydr/ þ er fyre gudz saker edr nockrs konar añars at bidia/þ megu vær allzstadar vel sia at Euangelió er eingen logmals bok. Helldr ein eigenlig predikan af kristz velgerningum. Su oss kuñgerizt t til cignar er gefin/ef vier truũ/eñ Moyses i sinũ bokum/þiar/þreynger/slær/skelfer/ t ogiliga straff̃ þuiat hñ er logmals skriftare t þianing̃ madr. Þadan kemr t þ/at riett ferduguin er eckter lognial sett/ epter þ sem Pall postuli seiger (i Thimothi) af þ at hñ er fyre truua/riett lætir lifgadr/ t fariæll giordr þurfe eigi añars vid/ eñ at auglysa slika tru mz nytsamligũ verckũ. Nu huar ed slik trua er/ þa fær hun sig eigi folgit. Helldr auglyser hun sig/vt sprettande mz godũ verckũ. Jatar t vidr kenner þtta Euangeliõ fyre alþydu/hæfttandi sinu life þ̃ vt fyrer/t allt huat hñ stund̃ edr giorer/þa sueigir hñ allt til naungsins nyttsemd̃/t hñ til hialp̃/, eigi einzta i þui at koma hñ til þuilikrar nadar helldr iafn vel styrkiañdi hañ medr gozt lif og arfa/ Lika sem at hañ sier at kristr hefer vidr sig giort / epter fylgiandi s° dæmum kristz

Þat var og kristz mening þasitid hſi gap oss i ſtilnad eckert aſiat bodid/ eſi kærleikaſi/ huar ap at vier ſkylldum þeckia huerier hans læriſueinar ok riett truader vere þui at þ̃ ſem verckin ok kær leikurin vt þliota eigi þa er þ̃ eingen riett trua/ þ̃ hreinſer ok Euangelioſi eſi ei/ þ̃ er ok kriſtr eſi eigi riettliga Jatadr/ þui ſia nu til / at þu haga þier s̃ i þſſm nyia teſtamentz bok̃/ at þu kunner þar at leſa a þſian hatt.

Hueriar ed eru hinar riettuztu og dyrmætuztu bækur hins nya teſtamentes

Iþ þſſu ollu þa kant þu (amedal allra boka) riett at oꝛſkurda / ok eina grein ap at taka/ hueriar at bezter eru/ þeim kanliga eru (Johñs Euangelia ok S. Pals piſtlar / Sierdeiles ſa ſem er til Rom veria ok hiſi þyrir Petrs piſtell) riettr kiarne ok takmark a medal allra aſiara boka/ hueriar med riettu ættu þyrſtar at ſtanda/ þui vari hueriu kriſtnu manni þ rad vpp takanda/ at hſi læſe þar ſomu bækr ypper ſem þyrſt ok tidaſt/ gerandi ſier þar þyre dagligan leſning s̃ al kunnar/ Sem ſitt aſiat dagligt braud/ þat i þeim þinnur þu eigi morg verck nie iarteikna giorder chriſtz vpp ſkradar/ helldr þiſir þu i þeim ingrſta meiſtarligaſia vt brett þ at trua a Chriſtū ypper viſe/ Synd/ Dauda ok Helvite/ ok gepi oſſ liþ riettlæti ok þarfſælld/ huer at er/ hin ſaſia art guds Euangelia ſem þu hefer aldr heyrt.

Þui

Þui ep at eg skylldi aðars huors vid missa verckа kristz edr predikunar/ þa villdi eg liuþar verckaſiá a miſſ þara eſi predikunariñar/ þe vercken ſtoda eigi/ eñ hans ord gepa mier eiliþt lip/epterþ ſem ſialþr hñ ſeiger. Og ap þui at Joañis ſkripar þatt ap kristz verckñ. eñ margt vin hñs predickan. Eñ hiner þrir euãgeliſtar ſkripa margt hans verckа eñ þatt hans orda/ þui er Joañis Euangeliõ/ þau eincka t ſkaru rietta hoput Gudz ſpioll/ ſem langt ypuer þa adra þria eru þram takandi/ ſtundandi t hæra vpp hepiandi/ lika sº ganga t S. Pals t Petrs piſtlar langt þram t vpp ypuer þau þriu Euangelia ſem Matthens/ Marcus/ t Lucas ſkripa.

Eñ allz þa eru S. Joañis Euangelion/ t hans hñ þyrſte piſtell/ t S. Pals piſtlar einkanliga ſa er til Romueria t til Galatos t Epheſomañа. Sº t S. Petrs piſtell/ hñ þyre/ þær bæker ſem þier viſa a Christum/ t keña allt þ er þier er praſallda/ t þorþ a at vita/ þo at þu ſæer allz dre adrar bæker nie heyrder adrar keñingar eñ þra/ Ap þui er S. Jacobs piſtell eiñ ſtaur greſis piſtell hia þñ/ þuiat hñ hepr/ nær aungua euangeliſka art medr ſier/ ſem ſidar mun greint verda i odrñ formala.

¶ Þeſſar eru bæker hins nya teſtamentis

i S. Mattheus gudz ſpioll
q S. Marcus gudz ſpioll
lq S. Lucas gudz ſpioll
ſtq S. Johañis gudz ſpioll

v Postula gloriningar skripader ap S. Lucas
vi S. Pals pistill til Romuerja
vij Hiñ fyrre S. Pals pistill til Corinthios.
viij Añar S. Pals pistill til Corinthios
ix S. Pals pistill til Galatas
x S. Pals pistill til Ephesios
xi S. Pals pistill til Philippeusis
xij S. Pals pistill til Collossenses
xiij Hiñ fyrre S. Pals pistill til Tessalonicenses
xiij Añar pistill S. Pals til Tessalonia
xv Hiñ fyrre S. Pals pistill til Timotheo
xvi Añar S. Pals pistill til Timotheo
xvij S. Pals pistill til Titum
xviij S. Pals pistill til Philemouem
xix Pistill liñ til Ebreos
xx S. Jacobs pistill
xxi Hiñ fyrre pistill S. Petrus
xxij Añar pistill S. Petrus
xxiij Hiñ fyrsti S. Johñs pistill
xxiiij Añar S. Johñs pistill
xxv Pridie S. Johñs pistill
xxvi Pistill hins heilaga Jude
xxvij Opinberingar sancti Johñis.

Pess

S. Mattheus pyrste Capit.

Marii f
sur S. 2
siu dag.
Luce 1.

Essi R er þ◦dingar bok Je/
su Christi/sonar Davidz/so/
nar Abrahams.
Abraham gat Isaac
Isaac gat Jacob
Jacob gat Judam ⁊ brꝺr
hans
Judas gat pharem ⁊ Jaram
phares gat Hezron (aþ Thamar
Hezron gat Ram
Ram gat Aminadab
Aminadab gat Naasson
Nahasson gat Salma
Salma gat Boas aþ Rahab
Boas gat Obed aþ Rhath
Obed gat Jesse
Jesse gat kongin Davið
Eñ David kongr gat Salamon aþ hie sem var
huspru vrie
Salamon gat Roboam
Roboas gat Abia
Abiã gat Assa
Assa gat Josaphat
Josaphat gat Joram
Joram gat Osia
Osia gat Jotham
Jotham gat Achas
Achas gat Ezechia
Ezechia gat Manases
Manases gat Amon

Amon

Amon gat Josia
Josia gat Jechonia ⁊ brꝺr hans vm Babiloneskaⁿ herleidingar tima/ ⁊ epter Babiloneska herleiding gat Jechonia Sealthiel
Sealthiel gat Zorobabel
Zorobabel gat Abiud
Abiud gat Eliachim
Eliachim gat Asor
Asor gat Zodoch
Zodoch gat Achin
Achin gat Elind
Elind gat Eleasar
Eleasar gat Mathan
Mathan gat Jacob
Jacob gat Joseph mañ Mariu / ap hueria ꝺ þꝺꝺr er Jesus Sa er kallazt Kristr. ✻

Aller ættlider þra Abraham allt at Dauid eru þiortan lider/ ⁊ þra Dauid allt til Babiloneskrar herleidingar eru þiortan lider/ ⁊ þra Babiloneskre herleiding allt til Christū eru þiortan lider/ eñ ✻ Kristz hingat burdr var s° / nꝛr ed Maria hūs moder var þastnud Josep ⁊ adr eñ þau skylldu samā koma/ þanzt hun oleitt ap heilogum anda/ eñ Josep madr hūar uar riett vis/ villdi þui eigi opꝛagia Hana/ eñ þeinckte sier þo leyniliga at þorlata Hana/ eñ sem hñ hugsadi þetta. Sia ! þa vitradizt hñ eingel drottins i draumi/ ⁊ sagdi/ Josep sonr Dauidz þu skalt eigi ottazt at taka Mariā þina þestar kuon til þin þuiat huat inz Hañe alit er þ er ap helgū anda/ ⁊ hun mun son þꝺa ⁊ hans nafn skaltu Jesus kalla/ þuiat hñ mun þrelsa sitt polk ap þra syndū. ✻

Appgang gilt þyre

Eñ

ll alle þtta skiedi/ sº at vpp fyllduzt. Hvad sagt er af drottni þyre spamannsins/ sº segianda/ Sia þ: at meyiar mun þungut verda ↄ son þꝛda/ ↄ hans nafn skal kallazt Emanuel. Hvat er þydizt guð med oss.

Eñ þa Joseph vaknadi af suefni/ giordi hann sº sem engill drottins hafdi honum bodit/ ↄ tok sina þestarkuon til sin/ ↄ kendi hennar eigi + þar til hun þꝛddi son sin þrum getnu/ ↄ kalladi hans nafn Jesus.

Annar ca.

Nu Jesus var þꝛddr til Bethlehem ↄ gydinga landi/ a dogum Herodis kongs Sia þa komu af vitringar af austr riki til Jerusalem ↄ sogdu/ Hvar er sa nyfꝛddi kongr gydinga þ vier hofum sied hans stiornu i austr riki/ ↄ erum komner at til bidia hans.

Esa. vij.

Þretta da dag Jo

Þar til hun þ skal eig sº vnder standazt Josep haf epter þ sa rꝛdi att V Mariu/ h drꝛf at i rit guðe er sin dani malt ki sº sem(nesis viii) a hrafnin ni ei apn þa til Jordin ↄ kadizt/ i vill rituingi þ hallds a hrafnin eigi epter apiur komu sº. lika n hier af liazt sep

Eſ er Herodis kongr heyrdi þ. hrygdizt hann/ ↄ all Jerusalem med hann/ ↄ let saman safna ollum ennemanna ↄ hofdingium ↄ skriptlardum lydsins ↄ ot heyrdi af þim hvar kristr skyldi fꝛddazt/ Eñ ↄ sogdu hann til Bethlehem i Judea/ þat sº er skrifat þyre spamanninum/ ↄ þu Bethlehem a Juda land ert ongua neins hin minnsta a medal hofdinga Juda/ þviat af þier mun koma hertogi sa er hiorna skal yþuer folk mitt Israel. Þa kalladi Herodis vitrlagana leyneliga til sin ↄ hugarlatlega at spurdi þa a hverium tima/ at stiarnan hefdi birzt þeim/ ↄ visadi þeim til Bethlehem ↄ sagdi þeim þier ↄ spyrict inneliga at sueininum/ ↄ nær þier hefdi fundit. Eſ þa kunngiordit mier yður/ sº eg komi ennen til bidia hans.

Sẽ þr hoþdu nu konginũ heyrt/ þoru þr ap stead/ z Sia! at stiarnan sein þr sied hoþdu i austr riki giec þrã þyre þm/allt þar til hunkõ/ z stod þar vpp yp uer/ Huar sueinnin var/ esi er þr sau stiornuna/ glod duzt þr/ ap nærsta myckliñ þagnadi/ z geingu i husi iñ/ z fundu þar sueiniñ uz Mariu modr siñe/ z fiell lutz tram/ z tilbadu hñ/ z at opnudũ sinũ þiar siodi op þrudu þr hñ giaþer/ gull/ reykilse/ z mirru/ z þsen gu þa auisan i suepne at þr gæþi sig eigi apt til Her rodem/ z poru s° añasi veg apt i sitt land. ✱

Esi þa þr voru i burt þarner. Sia! at eingill drot tins vitradizt Joseph i draume z sagdi/ statt vpp/ z tak sueiniñ z modr hans til þin/ z ply i egiptaland z vert þar allt þangat til eg seigi þier/ þat þat er epter komanda at Herodis mun leita sueinsins at þyre þara hñ/ esi hasi stod vpp z tok sueiniñ z modr hñs til ĩu/ vm natt/ z þor i Egiptaland/ z var þar allt þ myþuer liplat Herodis/ S° þ vpp þylltizt huat sagt er ap drottne þyre spamañiñ/ ed seiger/ ap egip taland kalladi eg son misi.

Þa Herodis sa nu þ hñ var gabbadr ap vitrin gunũ/ vard hasi apar reidr/ z sendi vt/ z liet drepa allt sueinborn til Bethlehẽ/ z i olliñ hñ endi mor kũ/ tuggiet z þadan ap miñe epter þintima sem hñ hafdt vt spurt ap vitringunũ þa vpp þylldizt. Huat sagt er þyre Jeremia spamañ/ sem seiger/ A hæduma heþer heyrst kall/ myckillar kueinunar/ opss/ z ylþbra n/ at Rachel apti sonusina/ z villdi eigi huggazt lata/ þui at þ var med þm vte. ✱

Esi þa Herodis var latiñ/ Sia! at eingill drottin birtizt Joseph i draume a egipta landi/ z sagdi/ stat vpp z tak sueiniñ z modr hñs til þin/ z þar til Israels

Jar

hellds sãra di att vid Ma riu.

Ose.

Mu. xxiij.

Jardar þ þr era i helm sem leitadu at lifi sueins/Hñ stod vppr tok sueinsins nr hñs til sin/ok kom til Iraels Jarðar/esl þa hñ heyrdi þ Archilaus rikti i Judea/ i stadin fodur sins Herodis/ottadizst hñ þangat at para/r i draume fieck hñ vnderuisan ap gudi/r for i alþr Galilea landz/kom r bygdi i þre borg sẽ hiet Nadareth/S° þ vppfylldizst huat sagt er fyre spamesñina /at hañ skylldi Naduerskr kallazst. *

Esaie vi. Judi. xiii

Pridie Capituli

Gñ a þm dogũ kom Jon Baptista r predikadi i eydi mork Judea landz og sagde/Giorit Idran þat gadz riki tekr at nalgazt/ hñ er reirnen Sa/ap þm at sagt er fyre Esaiã spamañ/sẽ seiger Hropandi randd i eydi morkr/reidit til gotu drottins r giorit hans stigu rietta.

Luce iii. Johañ i. Esaie xl. Marci i

Gñ Johañis hafdi klædnad ap Ulfballdz harũ r olar bellti vm sin lend hñs matur voru engesprettr r skog hunang/ þa gieck r vt til hñs lydr hierusalẽ borg r allt Judealand/r allt vm liggiandi hierod Jordanar r skirduzt ap hñ i Jordan/Jatandi sinar synder. *

Gñ þa hũ sa marga Phariseis r Saduceos koma til sin skirnar/sagdi hñ til þra fier nodrn kyn/Huer kendi ydr at flyia fyre til komandi reidi/ap þ giorit verdugan auogyt Idranaris/ r verit ei þss hugar/ þ fier seigit mz sialfũ ydr/at Abrahã hofu var fyre fodr/ þat eg seigi ydr/at mattugr er gud upp at vekia Abrahams sonu ap steinũ þssum/ap þui at nu er aurin sett til rotar vidana/ þui man huert þ tre sem eigi giorer godan avigoyt /ap snidazt r i eld kastazt.

Geisla dagu̇.

Eg skire yðr i vatne til iðran/en sa epter mer kemr er mier sterkare/huers skoklaði/at eg er eigi verðugr at bera/Hann mun skira yðr mz heilagri anda ok elldi/Huers viðskupla er i hans hendi/ok hann mun hreinsa sin lopa/ok hueitino sapna i sina korn/ en agniat bresia i elldi oslockuanligri.

Marce i. Luce iij. Joh. i.

I þann tima kom Jesus ap Galilea at Jorda til Johannis/at hann skirdizt ap hans. En Johannes varnaði hann þess/ok sagði/mier er þorf at eg skiriz ap þier/ok þu kemr til min/en Jesus suaradi ok sagði. Latnu so vera! þuiat so hæfer oss allt rietlæti vpp at fylla/ok þa liet hann þ epter hm̃/en er Jesus varskirdr stie hann Japnskiott vpp vr vatninu/ok Sia! at Himnarner lukuzt vpp yfuer hann ok Johannis sa Guðz anda opan stiga sem dufu ok yfuer hans koma/ok Sia! at roddin ap Himnum sagði/Þessi er sonr minn elskuligr at huerium miet vel þocknazt.

Þiordi capitula

Marce Lu iiij. Deut. viij

Suðu dagr

Þa var Jesus leiddr ap anda a eyðimork/vpp a þat hann freistaðr yrði af diofliniu ok þa hann hafði fastat i xl daga ok xl natta/hungradi hann/ok freistari kom til hans ok sagði/ef þu ert sonr guðz/seig at steinar þessir verði at braudum/Hann suaradi ok sagði. skripat er/at madurinn lifuer eigi ap einu samann braudi/Helldr ap sier hueriu orði sem fram geingr ap Guðz munne.

Þa tok diofullinn hann mz sier i borgina helgu ok sette hann vppa bust musterisins ok sagði til hans. Ef þu ert Guðz sonr/gleyg þier hier opan/þat skrifat er

þat er/at hñ mun bioda sinū einglū vm þig/at a
hondū bæri þr þig/sº at þu steyttir eigi þot þin
vid steine. Jesus sagdi aptr til hñs/ skrifat er/ Psal. xci
at eigi skalltu freista drottin Gud þin/r esa aptr Deut.vi
þiuiti diofullin hñ mz sier vpp a opr hatt þiall r
syndi hñ aull riki veralldar/r þra dyrd/r sagdi
til hans allt þtta man eg gefa þier ef þu fellur
fram r tilbiðr mig/Þa sagdi Jesus til hñs/far
burt þu andskoti/ þuiat skrifat er drottin Gud Deut. vi
þin skalltu til biðia r hñ einum þiona
Þa forlet diofullin hñ/r Sia! at englar komu
til hñs r þionudu hñ*Esa er Jesus heyrdi þ Jo
hañis var gripin/for hñ til Galilea landz r for
liet borgina Nazareth/ kom r bygdi i borgine
Capharnaū·Huer ed liggr vid siafar sidu i endi Lu. iiii f
merkū Zabulons r Nephthalims/sº at þ vppfyll Joh. ii
dizt/hnat sagt er fyre Esaiā spamann sem seiger Esa. ix
Landit Zabulon/Landit Nephthalim vid siafar
gotu hinu megin iordanar/r Galilea hiðnar Hei-
dna þiodar. Lyðr sa er sat i myrkrunū hñ sa hof
mikit r þr sē sātu i þre bygd r daudans skugga
þin er nu hof vppruñit/ þadan i þra tok Jesus til
at predika/r segia giorit Joran/ Þt himina riki
tekr at [illegible]gazt Andreas n

Esa [illegible]r Jesus gieck med stonū i Galilea leit hñ
tw[illegible]r/Symon sa er kalladizt Petrus r An Mat. i
dre[illegible] bodi hñs/huerier ed voru at varpa neti
[illegible]ti þat þr voru fiski menn/r hñ sagdi til þra
[illegible] mier epter r mun eg giora ydr at fiskorum
[illegible]nna/en þr forlietu/Jafnsnart netin r fylgdu
hñ epter *

Og er hñ gieck fram leingra burt þadan sa

hſi two adra brꝛdr Jacob ſon Zebedei ꝛ Johannem brodr hſis vera a ſkipi med ꝓdr ſinū Zebedeo/net ſin at bꝛta ꝛ hſi kalladi þa/eſi þr ꝓrlietu ſtꝛꝛgr ſkipit ꝛ ꝓaudr ſiñ/ꝛ ꝓylgdu hm̄ epter.

Jeſus ꝓor ꝛ vm allt Galileā kēnandi i þra ſā-
kundu huſū ꝛ predikadi Euangeliū rikiſins ꝛ lꝛknadi aull ſottar ꝓerli ꝛ aull krancdꝛami med ꝓolkino/ꝛ hſis ryckti barſt vt vm allt Syriam/ ꝛ þr ꝓꝛrdu hm̄ alla þa sē krenkter voru aꝓ margviſligū ſottar ꝓerlū ꝛ i ymiſligū piſlū hōdlader/ꝛ þa er diofsul hofdu tungla mein/eda ickt ſtucker voru/ꝛ hſi lꝛknadi þa alla ꝛ margt ꝓolk ꝓylgdi hm̄ epter vt Galilea/ꝛ vr þm̄ tiu borgū/ꝛ aꝓ Jeruſalē ꝛ Judea ꝛ aꝓ þm̄ hierodū er voru hinu meiguū Jordanar

Fimte Cap

ñ Er Jeſus ſa ꝓolkit gieck hſi vpp a ꝓiallit ꝛ þa haſ ſetti ſig nidr geingu hūs lꝛrisuem̄ til hſis hſi lauk ſiñ muñ vpp ꝛ tok at kēna þm̄ ꝛ ſagdi/Sꝛler eru þr ſē andliga eru volader þt þra er himna riki/Sꝛler eru þr ſem harma þat þr munu huggader verda/ Sꝛler eru hogꝛrir/ þat þr munu Jardriki erꝛa/Sꝛler eru þr/ſem hungra ꝛ þyrſta epter rietdꝛtino/ þuiat þr ſkulu ſadder verda/Sꝛler eru miſkunſamer/ þat þr munu miſkuſ hliota/Sꝛler eru hrein hiarta der/ þat þr munu gud ſia/ Sꝛler eru þr/ſem ꝓridiñ giora/ þuiat þr munu gudz ſyner kallader verda. Sꝛler eru þr ſem ꝓrer rietdꝛtiſtus/ ſaker oꝓ ſokter verda/ þuiat þra er himna riki/ Sꝛler eru þier/nꝛr ed lydriñ/ ꝓormꝛler ydr/ꝛ oꝓſokn veiter/ꝛ talar i giegn ydr alla vondſkaꝓꝛa

þyre minar saker/ þa lugandi/ þagni þier r vrtt
glader þuiat ydar verd kaup eru myckel a him-
nū/ þuiat s° haga þr opsokt spamesīna þa er þy
re ydr voru *

Þier erut Sallt Jardar nu ep sallttid dey-
þizt i hueriu verdr þa sallttad/ þa duger þ til ein
skis meir/ nema at þ verdr vt snarat s° þ sie þot
trodit ap īnn þier erut hios veralldar/su borg se Mar. ix
a þiallino er sett þer eigi þolgizt/r eigi tendra þr
hosit r sene/ þ vnder mælesti/ helldr ypucr hos Mar. xiiii
halldiñ/s° at þ lysi ollū þm sem i husino eru/li Lu. viii
ka skal yduart hos lysa þyre mōm/ s° at þr siae r ix
ydar goduerck/r dyrcki þaudr ydnarn a himnū.

Þier skulut eigi mema at eg sie komin laugma
lit edr spamesinna vpp at leysa/eg em eigi komin
at leysa/helldr vpp at þylla/ kt eg seigi ydr þyre
sañ þangat til himiñ r Jord þorgeingr mun eigi
hiñ minzti bokstapr edr titul ap logmalino þor-
gangr þar til/at allt þita skiedur

Þui huer hñ vppleysser eitt ap þssm minztu
bodordū/r kenner þ lydnum s°/ sa mun kallazt
minstr i Himna riki/en huer þ giorer r kennir/ hñ
mun myckell kallazt i Himna rike.

Þat Keg seigi ydr nema s° sie at yduart riett Matt. v þñ sie
lætn sie betra/en hiña skriptlærdu r Phariseis/ þa ta suiu
munu þier eigi iñ ganga i himna riki

Þier hapit heyrt huat sagt er til iña gomlu/ Exo. xx
þu skalt eigi mañ vega/en huer ed mañ vtgr/hñ Le. xxiiii
verdr doms sekr/en eg seigi ydr/ huer ed reidizt
brodr sinū/at hñ verdr dōs sekr/en huer sem til
brodr sins seiger Racha/hñ verdr radz sekr/en
huer ed seiger/ þu apglape/hñ verdr sekr helviti
elldz.

Racha)
ſnorgl e
reide kry
huer at i
rckunū he
ſt t þ teik
aull reid
aurck

þyrce þui/ nær þu opprar þina gaþu a alltarit
t þier kemr þar til hugarþ broder þīn haþi noc
kut a moti þier/ þa lattu þar þina gaþu þyrce al
tarino t gack adr at sættu þig vid brodr þīn/t kō
þa at oppra þina gaþu ✠
Vertu snarliga sam þyckr þinū motstodu maſi i/
a medan þu ert eſi a vegie miz hūi/ sº at eigi selie
þig þīn motstodu madr domaranū/ t domarin
selie þig þienaranū/ t verder þu i dyppliztsu ka
stadr/at soñu seigi eg þier/at þu munt eigi þa
dan vt þara þar til þu borgar hīn sidaſta pening
þier haþit t heyrt þ sagt er til hīña gomlu/ þu
skalt eigi hordom drygia/eſi eg seigi ydr/at huer
hñ litr konu til at girnazt hñar/ sa heþer þegar
drygt hor med hñe i sinu hiarta
Þui eþ þitt hægra auga hneyckslar þig/ þa ✠
kipp þui vt/t tek þ þra þier/ þui at skarra er þi
er at einn þīña lima þariz/heldr eñ allr þīn lika
me kastizt i heluitzkan eld/ t eþ þin hægra
hōd hun hneyckslar þig/ þa snid hña aþ t tek þra
þier/ þui at skarra er þier at einn þīña lima torty
nizt eñ at allr likame þīn þari i heluitzkan eld
Sº er t eñ sagt/ at huer hñ skil sig vid sina
eigin konu/sa skuli gefa heñe skilnadar skra/eſi
eg seigi ydr/ huer hañ þoligir sina eigin konu (at
vndan tekiñe/hozunar sok) sa giorir þ at hun ver
dr hordoms kona/t huer ed þasknar þa sem þra
mañe er skiliñ/Sa dryger hor
Þier hafit eñ þramar heyrt huat sagt er til hi
na gomlu/ at eigi skalt þu rangt sueria/t þu
skalt gudi þin særi luka/ eñ eg seigi ydr at þier
skulut olldungis ecki sueria /huorki vid himin
þuiat

þniat hñ er guðs s͡ꝛall/eigi helldr vid iord þuiat hun er ſkaur hñs þota/eigi vid Jeru ſalem þuiat hun er borg hins myckla konūgſ/þu ſkallt ꝛ eigi ſueria vid hoþut þitt þꝛþu þormatt eigi at giora eitt hꝛar huitt edr ſuart/þui ſie ydar rꝙda Ja Ja nei/nei/eñ huat þrā ẏþer þer/þa er aþhinu vōda

Þier haþit ꝛ heyꝛt huat ſagt er/auga þyre auga/tauñ þyre tauñ/eñ eg ſeige ydr/at þier ſkulut eigi briotazt i giegn illu/helldr ep nockr ſlꝛ þig a þina hꝛꝛgri kīñ/þa biod hñ hina adra ꝛ þu sē vid þig vill laug þreyta/ꝛ þiñ kyrtil aþ þier haþa þa at hñ ꝛ þiñ mottul lausañ ꝛ huer þig neyder vm milu eina þa gack mꝛ hñ ꝛ twꝛꝛ adrar gep ꝛ þm Leui. xiii
ꝛ þig bidr/ ꝛ vert eigi aþ vndiñ þeim er aþ þier Deut. xix
vill lan taka Lu. vi

Þier haþi: heyrt at ſagt er/elſka ſkalltu naūga þiñ ꝛ o vin þiñ at hatre haþa/eñ eg ſeigi ydr elſki þier o vine ydra blezit þa er ydr bolua/giorit þñ gott sē ydr hata/ꝛ bidiet þyre þm er ydr laſta/ꝛ oþſocknveita/s° at þier ſieut ſyner þodꝛs ydnars þſſa hinū er huer ſina ſol lꝛti vpp gāga ẏþer vōdaꝛ ẏþuer goda/ꝛ trigna lꝛti ẏþuer tiettlata ꝛ rāglata/ þui ep þier elſkit þa sē ydr elſka/huert verd kaup haþi þier þyre þ/giora þ eigi lika toll heimtu meñ/ꝛ þo þier latid kꝛrt at eins vid brꝙdr ydra huat giore þier þm meira/giora þtta ꝛ eigi lika hiner heidnu/þyre þui verit algiorder/s° sem ydar himneſkr þader er algiordr

Sietie capit

Qatid at/þat eigi giori þier ydrar oliu Mat. xiiii
ſur þyre niōm s° at þier ſiaezt aþ þm
añars haþi þier eckert verdkauphia yd
rꝛ þaudr sē a hinū er þui nꝛr þu gep

oliuiu

olmusu skallt þu eigi lodr þeyta lata þyrer þier/ s° sem hrꝫsnarar giora i radhusum t a strꝫtum s° at þr heidrizt af mõm Saũliga seigi eg ydr at þr hafa sin laun vt tekiñ/ eñ nꝫr þu gefr olmusu/ þa lat þina vinstri hond eigi vita huat hin hꝫgre giorer/s° at þin olmusa sie i leÿne/t fader þiñ sa er i leynũ sier/giallde þier opinskatt aptr

Og nꝫr þu bidr/skalt þu eigi vera s° sẽ hrꝫsnarar/Hueriũ kꝫrt er at standa t bidiazt þyrer i samkundu husum t a gatna hornũ/s° at þr siaezt af mõm/Saũliga seigi eg ydr at þr hafa sin laun vt tekin/eñ nꝫr þu bidzt þyrer gack iñ i þiñ suefn kofa t at luckt þinũ dyrũ/ bid þu fader þiñ sem i leynũ er/ t fader þiñ Sa i leyne sicr/ mun þier þ opinskarliga aptur giallda

Og nꝫr þier bidiet/skulu þier eigi þiolmalugher vera/s° sem Heidingiar giora/ þat þr meina at af siñe þiolmꝫlgi munu þr heÿrder verda/ þyre þ skulu þier eigi þiñ likiazt/ þar fader ydar veit huers ydr er þaurf adr/ eñ þier bidiet hñ/ af þui skulu þier svo bidia.

Matt vi. Fader vor Sa þu ert a himnũ/Helgize nafn þitt/ til kome þitt riki verdi þiñ vilie s° a Jordu sem a himne/gef oss i dag vort dagligt braud/ t fyrelat oss vorar skullder/s° sem vier fyrelatum vorũ skulldu nautũ/t iñ leid oss eigi i freistne hell dr frelsa þu oss af illu/ þat þitt er rikit/matt t dyrd vm allder allda amen/Þuiat ef þier fyrer latid mõm sinar af giorder/þa mun ydar himneskr fader fyre lata ydr t ydar brot/eñ ef þier fyrer latid eigi mõm sinar misgiorder þa mun ydar fader t eigi fyre gefa ydr ydrar synder.

Nꝫr ℣ þier fastid skulu þier eigi vera s° sẽ

kamleiter hrafnatar/ þt þr syrta sina astanu/s⁹ at skine þyre mõm þ þr þaste/ Saũliga seigi eg ydr/at þr hapa vt tekit sin laun/eñ ngr þu þastar smyr hofut þit/ t þwo þ it andlit/s⁹ at eigi skine þyre mõm þ þu þaster/ helldr þyrer þaudr þinũ sem er i leyne/ þader þũ sa er i leynũ sier hñ mun þ ler þ opinskart apr giallda

Eigi skulu þier þ tar siodũ sapna a iordu/huar þm mat molr t ryd granda/ t huar ed þiopar megũ epter graþa t skela/ Sellde sapnit ydr þiar siodum a hunne/huar ed huorki ma molr nie ryd granda/ t huar þiopar þa eigi stolit nie epter graþit/ þt hugr ydar siodr er þat er ydnart hiarta

Lios þins likama er þit auga/ t ef auga þit er einfallt/ þa er allr likami þin skyr/ef ef auga þit er skalckt/ þa er allr likami þin myrkr/ þui ef þ liosse m at er i þier/er myrkr/ Hue myckell inu nu þa myrckr in sialf

Eingen ma kañ tueim herũ i sesi at þiona/asiat huort hñ af hatar/ þñ eina eda elskar hũ/asian elligar hafi þydizt þañ eina/ t þolir hñ añan/ þier getid eigi gudi þionat/ t hinũ Mammon/ þyre þui segi eg ydr verit eigi hryggver þyre ydru lipe huat þier skulut eta edr drecka/ t eigi þyre ydrũ likama/hueriu hñ skal klædast/er eigi lifit meir en þadan/ t likamin meir en klædin/ Siait þugla himins/ þr ed huorki sa me vpp skera/ t eigi sapna þr i korn hlaudr/ t ydar himneskr þader hafi þader þa eru þier eigi mycklu þramar eñ þr eda huer ydar get aukit med sine a hyggiu alin eina at leingd sine

Og huar þyrer eru þier hugsiukr þyre klædnad

dins

þñ xv s
siu dag

Lu. xi

Lu, xii t xv

þinū hyggit at akrsins liliu grausū huernen þau vagra þau viña huorki nie spinna/eñ eg seigi yðr þ Salamon i allri sīn dyrd var eigi sº stryddr sº sem eitt af þm/ þuiat eþ Guð/ skryder svo grasit þ i dag er a akre ⁊ a morgun verðr i ofn kastad/ skylldi hann eigi myckl̄u fremar vid yðr giora/o þier litil trnader

Þyrer þui skulu þier ecki hryggner vera ⁊ seigia/huat munu vær eta/eda huat munu vier drecka/eda hueriu munu vier klædazt/ þat epter þessu ollu sæker heidin þiod ⁊ yðar himesk fader veit at þier þurfit allz þessa vid/ þyrer þui leitid þyrst guðs rikis ⁊ hans rettlætis/ ⁊ mū yðr allt þetta til leggiazt/ ⁊ þyrer þui skulu þier eigi auñ ala affars morguns/af þui at morgun dagr mun kuidu þyrer sialfum sier bera/huerium deigi nægir sin o værd

Sþunda Capitule

Eigi skulu þier dæma/ sº at þier verðit eigi dæmder/ þuiat med huerium domi þier dæmit/munu þier dæmder verda/ ⁊ nr huerri mælingu þier mælit/mun yðr endr mællt verda/ eñ huad sier þu augn i auga brodr þins/ ⁊ at þū vagli sem er i sialfs þins auga gatt þu ecki/ eda huernen dirfist þu at seigia brodr þinum/broder leyf at eg dragi vt augnina af auga þino/ ⁊ Sia ⁊ at vagl er þo i sialfs þins auga/ þu hiæsnare/ drag fyrst vt vaglñ af þinu auga/ ⁊ gef þagar at/ at þu þaer vt dregit augnina af þns broduʀ auga

Eigi skulu þier gefa hundum huat heilagt er

⁊ va

arpit eigi helldr perlū ydar þyrer suin / s^o at eigi trodi þau þar med potum sier/ t at snuizt þau/ t ydr i sundr slite.

Bidiet t mun ydr gepazt/ Leitid t munu þier finna/ Knyit a t mun þyrer ydr vpplokit/ þuiat huer ed bidr/ hann audlazt/ huer ed leit^r hann/ þinnur/ t þyrer þm ed a knyr mun vpplokit / eda huer er þann mann ap ydr sa/ ep sonum bidr hann vm braud/ at hann biodi hm̄ stein/ ellig^r ep hann bidr vm fisk/ at hann biodi hm̄ þa hoggorm/ þui ep þier sem þo eru vonder/ kunnit atgepa god^r giaper sonum yd^r /micklu meir mun yd^r þader sa a himnum er gepa þm gott er hann bidia. Þui allt huat þier viliet/ menninner giori ydr/ þ skulu þier t þm giora/ þuiat þtta er logmalit t spamennirner.

Gangit inn vm hid prongua hlid/ þuiat þ hlid er vitt t sa vegr er breidr sem leider til portaupnar t þr eru marger sem a hann reika/ t þ port er þrongt t sa vegr er miodr sem til lips leider/ t þr eru þaer er hann rata.

Vacktid ydr þyrer þals spamonn/ sem til yðar koma i klædū saudarins/ en innra eru þr gleparfondi uarg^r. ap auogytū þra meigi þier þa kenna/ verda nockut vinber samen lesin ap þyrnum elligar þikiur ap þistlum/ s^o man huert gott tre giora godan auogyt/ en huert vondt tre vondan auogyt/ gott tre geta eigi þ qrt vondan auogyt/ t eigi helldr geta vondt tre pert godan auogyt/ t huert þ tre sem eigi þ qrit godan auogyt mun ap hoggvit verda t i eld kastazt/ þyre þui meigi þier ap þra auogytū þa kenna.

Þr munu eigi aller sem til min seigia/ Herra/

Luce xi.
Jac. i.
Deut. ii.
Luce vi.
Þ þn v
Sussu da
Marce vi
Luce xij.
Luce vi.

Herra/iúgangat gadz riki/Helldr þr sé giora vil
iz mins hiñesta þodrs/marger munu til min sei
gia a þm degi. Herra/Herra/hofum vier eigi spad i
þinu napni/hofum vqrt eigi i þinu napni diofla
vt rekit/t i þinu napni giordu vqr morg krapta
verck/t eg mun þa Jata þm/at alldre þeckta eg
ydr þarit þra mier aller illgiordar menn.*

þyrer þ huer hñ heyrer þssi min ord t giorir
þau/ þañ mun eg likia þm vitrū manne sem byg
di vpp sitt hus ypner hella stein/t er hrid vidri
giordi t vazt þlodit kom/t vindr blesu t dundr
at husino/t husit piell eigi at helldr/ þviat þ var
grunduallat ypner hellunar t huer hñ heyrer þssi
min ord/t giorer þau eigi. Hñ er likr þm þanns
manne sem vpp bygdi sitt hus a sande/t er þeyst
daugg giordi t vatnflod kom t vindarblesu t
dundu at þui husi t þ hrapadi t þss hrapan
vard myckel.

Og þ skiedi/ þa Jesus hafdi lyckat þssa sina
rædu/at polkino vgdi hans Reñing/ þviat hñ
predickan var volldug/t eigi likasem hiña skrip
lærdra t Phariseis.

viij capitule.

Oñ er Jesus gieck opan ap þiallino þyl
gdi hñ margt polk epter/t Sia/at lik þr
madr kom / til bad hñ t sagdi. Herra/ ef
þu villt getr þu mig hreinsat. t Jesus vt rietti
hondina/ snart hañ/t sagdi/eg vil/vert hreinn/t
iafn snart vard hans lik þra hreint Jesus sagdi
til hans. Sia til/at þu segier þ eigi neinū. Held
ur far þu t syn þig kenne manninū/ t oppra þina
gafu

þapu/ þa er Moyſes baud/til vitniſbyrdar yþ/
er þm. *

Luce vij

Eſ þa Jeſus gieck iñ i Capernaũ/kom til hñſ hũd
dz hoꝑdinge nockr/bidiandi hñ z ſagdi / Herra
þion miñ liggr kueiſu ſiukr heima z kuelzt þungli
ga/Jeſus ſagdi til hñs/ eg vil koma z lækna hñ.
Hoꝑdingiñ Suaradi z ſagdi/Lauardr eg em eigi
verdugr at þu ganger iñ vnder mitt þak/helldr
ſeig þu eitt ord z mun miñ þion heilbrigdr verda/
þat eg em madr hoꝑdingia ſkaꝑnum vnder ge/
þũ/hafandi/vnd mier Hermadarſueina z nær
eg ſeigi þeſſin/far/þer hñ/z odrũ kom þu/z hañ
kemr/z þræli minũ gior þetta/z hñ gior er þ/eñ þa
Jeſus heyrdi þ vndradizt hañ/z ſagdi til þra er
hñ epter þylgdu/Sañliga ſeige eg ydr/at ſikan
gu hefi eg eigi funduit i Jrael /eñ eg ſeigi ydr/ þ
marger munu koma ap avſtri z ap veſtri/z ſitia
med Abraham/Iſaac/z Jacob i Himna riki/eñ
rikiſins ſyner/verda vt rekner i yddz tu myrkr/ þar
ſem vera mun op z taſna gniſtran/z Jeſus ſag/
di til hoꝑdingians / gack hedan/verdi þier epter
þui þu truder /z hans þion vard heill a þri
ſomu ſtundu. *

Mar. i
Luce iiij
Iſaie vi

I. Og þa Jeſus kom i huſ peirs/leit hñ/at mo/
der konu hñs/La/halldin i kaulldu/haſi tok vm
baund heſiar /z kalldan þorliet Hana/hun ſtod
vpp z þiongdi hñ.

Ea

Marci 8 Esaie viii.

Eñ er kuellda tok þærdu þr marga dioþul oc til hans ꝛ hñ rak andana vt med ordinu ꝛ lækn di þa alla er krancker voru / sº at vpprylde huat sagt er pyre Esaiam spamañ/ Hñ hefr vo meinlæti vppa sig tekit ꝛ vorar sotter hefer hñ borit. ✱

Eñ Jesus leit margt polk kring vm sig/baud hñ sinū lærisueinum / at þr þæri ypuer vm hinu meigen þñ siaþuar Sie / ꝛ eñ skriplærdr gieck at/ ꝛ sagdi til hans Meistare /eg vil þylgia þier huert þu þer/Jesus sagdi til hans/Refar hafa holur ꝛ þuglar loptzins hreidur/eñ manzins son hefer eigi huar hñ sitt hoþut at hneigi/ Eñ añar af hñs lærisueinū sagdi til hans/Lauardr/lof mier fyrst at þarat greptra þaudr minn / Jesus sagdi til hans / þylg þu mier epter / ꝛ lat þa daudu greptra sina hina daudu.

Og er ✱ hñ stie a skip/ þylgdu hñs læsuein hñ epter/ ꝛ Siaat myckill okyrleike giordizt i sio nū/sº at skipit huldizt bylgiū/eñ hñ suaf/ ꝛ hans læsuein giengu at hñ/ ꝛ vocktu hñ vpp/ ꝛ sogdu/Herra/hialpa þu oss/vær þorgongum/ huat hræddizt þier/litil truaðer/hñ reis þa vpp/ ꝛ hasta di a vindin ꝛ stoiñ/ ꝛ þa vard logn myckit/eñ menninner vndruðuzt ꝛ sogdu. Huilikr er þessi/þuiat vindr ꝛ sior ern hñ hlydner. ✱ ✱ Predie Sunnu dag

Og er Jesus kom ypuer vm sioin i bygder Gergeseni manna/ hlupu tueir dioþul oder i moti hñ komandi vr leidum þram lidinna/ þr ed miog voru olmer/sº at eingen matti vm þan veg þa ra/ ꝛ sia at þr kalludu ꝛ sogdu/ huat hoþum vær mz þig/þu Jesu Gudz son/komtu hingat/ Marc. Luce. viij ✱

kuelia o

N adr time er til/esi þ̃ var lagt i burt þre
ord margra suina i gatslu/dioþlarner ba
t sogdu/ep þu reckr oss vt hedan/þa leyþ oss
ara i suina hiordina t hñ sagdi til þra/ þare
ier/esi þr poru vt t hlupu i Suinin/t Sia: at
all suina hiordin þleygdi sier med anst myckille
stoti t þau drecktuzt i vatninu. Esi hirdarner
þlydu t komu i borgina/ kuñg iordu allt þtta/t
huat þm dioþulodu haþdi veizt t Sia: at allr
borgar mugr gieck vt i mot Jesu t er þr Sau hñ
badu þr hñ burt þara ap sinu landa merckiu.

Niundi capitule

OG er Jesus stie a skip/ þor hñ ypuer
vm aptr/t kom i sina borg/t Sia: at
þr þardu til hans Jcktsiukan mañ/
sa er i sæng la/ esi sem Jesus leit þra.
tru /sagdi hñ til hiñs icktsiuka/ þinar
synder eru þier þyre gefnar/ t Sia: at nockrer
ap skriptlærdum sogdu med sialfum sier þssi
guð lastar/ t sem Jesus sa þra hugsaner/ sagd
hñ/huar fyre hugse þier s vondt i ydru hior
um/huort er auduelldara at seigia/ þier eru þi
synder þyrer gefn eda at seigia statt vpp t
/ esi s at þier vind/ þr manzins son hefer
ckt a Jordu synder at þyrer gefa/þa sagdi hñ
þins icktsiuka/ statt vpp/tak ulegu þina/t gack
sitt huss/ t hñ stod vpp t þor i sitt huss/ esi þa
lkit sa þtta vndradizt þ t prisadi Gud/Sa er
þi lika mackt haþdi mom gefit. *

Og er Jesus gieck þadan/sa hñ mañ sitia i toll
diße Matthei at nafne t sagdi til hñs/ þylg þu

Mar. 5. Luce v

mier/ t hñ stod vpp t pylgdi hn
er hñ sat til bordz i husino/ Sia
heimiu meñ/ t ber syndarar komu
bordz med Jesu t hñs lęrisueinū/ t
sau þ/ sogdu þr til hñs lęrisueina/ þ
Meistare med tollheimtorū t glępa n
Jesus heyrdi þ sagdi hñ til þra/ mege
eigt lęknarans þaurp/ helldr þr sem v
eru/ eñ þar þier t nemit huat þ er (at n
þe eg þocknaū t eigi at oppre) þuiat eigi
at salla riettlata/ helldr synduga til idran

Osee vi.

Mar. 11 Luce v

Þa geingu Johñis lęrisueinar til hñs
du/ Huar fyrer postu vier t phariseī s
eñ þiner lęrisueinar þasta eigi. Jesus s
þra/ eigi niega brudguma bornin þuing
s° leinge sem brudgumiñ er med þm/ eñ þ
munu koma/ ed brudgumiñ mun þra þm
t þa munu þr þasta. Eingeñ setr bot ap nyt
a gamallt þat/ þui at botiñ glidnar þra
apt/ t verda s° slitin verre/ t eigi lata þr n
i þorna ledr belge/ añars spreingiazt belger
nit spillizt t belgerner þordiarþazt. Helldr
nytt vin i nyia belge t verde s° będi sar
uarat.

Og sem hñ var þtta at tala vid þa/ s
þoringe nockr gieck at t kraup fyre hñ nid
di/ Herra/ dotter min er ny salut/ þ kom t l
na hond ypner hana/ t mun hun lifna/
stod vpp/ t pylgdi hñ epter/ t s° hans l
nar/ t Sia t at kona/ huer ed i tolþ ar
blodþall hazt/ gieck a bak til vid hañ/ t
þalld hñs klędu/ þuiat þau sagdi med

Mar. 5. Luce v

ñ xrisñ.

vi

ui

ſker/ep eg mætta at eins snerta hñſ klædnad mun da eg heil verda/eſ̃ Jesus snerizt vid/ leit a hann ꝛ sagdi/vert glaud dotter þin trua giordi þig holpna ꝛ konan vard heil a þri somu stundu.

Og er Jesus kom i þoringians huſ/ꝛ Saa spilanemnna ꝛ ys þolksins sagdi hñ til þra/ þarit þrai þuiat stulkan er eigi daud/ Hellda sepr hũ ꝛ þr daradu hñ/eſ̃ er þolkit var vt drepit/ gieck hñ þ̃ in̄/ꝛ greip vm hond hñar/ꝛ stulkan stodvpp ꝛ þtta ryckti barst vt vm allt þ sama land./

Og er Jesus gieck burt þadan/þylgdu hñ epter tueir meñ blinder/ þr ed kolludu ꝛ sogdu O þv son Dauds miskuña oss/eſ̃ er hñ kom in̄ i husit geingu hiner blindu til hñs/ Jesus sagdi til þeirrui þier at eg kunne at giora ydr þtta/ þr sogdu til hñs/atuisu lauardr/ þa snart hñ þra augu ꝛ sagdi/verdi ydr epter tru yckar/ꝛ þra augu lukust vpp/ꝛ Jesus ognadi þm ꝛ sagdi/ Siaet til/at þ viti eigi nockr/eſ̃ er þr geingu burt þadan baru þr hans ryckti vt vm allt þ land.

Eſ̃ þa þsser voru vt geingner Sia ꝛ hopdu þr til hans þaſ̃ maſ̃ sem dumbi var ꝛ diopul odi/ ꝛ at vt reckn̄ dioplinḡ talaði hñ mallausi/ ꝛ þolkit vndradizt þ/ꝛ sagdi alldre heper slickt sied verit i Jrael/eſ̃ pharisei toku at seigia þ hñ ryckti diopul vt þyre diopla hopdingiaſ̃.

Og Jesꝰ gieck vm kring i oll̄ borgũ ꝛ kauptunũ/ kenandi i þra ſakundu husũ predikadi euangeliũ

 riki sins

vikisins/ t lęknadi allar sotter t aull kranckdęmi
med polkino t er hiñ leit polkit/ sa hiñ aumi a þiñ
þuiat þr voru hungr morda vordner t tuistra
der/sẽ þr sauder er onguañ hirdi hapa/ Hiñ sagdi
þr til siñ lęrisueina/at soñu er kornskeran myc
kel/eñ verckmeñiruer paer/ þyrer þui bidiet Her
ran korn skeruñar/ at hañ sendi verckmeñ i sina
kornskeru.

Tiunde capitule

GHiñ kalladi tolf sina lęrisueina til
sin t gap þm mackt ypuer o hreinaan
da at þr rękti þa vt/ t at þr lęknudi
allz kyns sotter/t aull meinlęti.

Eñ þra tolf postulaña nopn eru þssi/ pyrstr
er Symon. Sr er kalladizt Petr9/t Andreas bro
der hiñs/Jacob son Zebedei/ t Johañis hiñs bro
der/Phillippus/t Bartolome9/Thomas/t Mat
theus trllheimtare/t Jacob alphei son/ Lebbeus
er at vidr nepne hiet Tadde9 Symon canaeus
t Judas scarioth/sa er por tried hiñ.

Þssir tolf vt sendi Jesus Biodandi þm/t sag
di/þa. it eigi a gautu Heidiñar þiodar t gangit ei
gi iñ i borger samuerskra maña. Helldr gangit
til þra porrapadra sauda ap husi Israels/eñ þa
rit vt prediķit/t seigit þ hiña riķi tekr at nalgazt/
Lęk nt siuka/hreinsit likþraa/ vppuekit dauda/
ut rękit diopla/pyre eckert hapi þier þ peingit/ge
þit þ t/ vt pyrer eckert/þier skulut eigi eigna
gull edr silfr nie peninga hapa i lindū ydar ni
taskū til veg / t eigi tuo kyrtla eingin skokląd
aungum stęp/ þuiat verdr er verckmadurin sin
nęr sadur.

bbeus er
das/hiñ
lage.

Eſi i hſſeria borg edr kauptum þier iſſgangit/ ſpyriet at huer i hſſe verdugr ſie/ r þ hia þm ſe nia bliþit/ þar til þier þarit burtu þadan.

Eſi nar þier iſſ gangit i huſit heilſit þui/ r e þ ſama huſ er þſſ verdugt/mun yd þridr koma y/ þuer þ/eſi ep þer þſſ eigi verdugt mun ydar þridr / til ydr apr huerþa. Luce x

Og huer hſi medtekr ydr eigi/r eigi heyrer yd/ uare radu/gangit vt ap þui huſi eda borg/r hriſ tid duþtid ap þotſi ydrum. Saſiliga ſeige eg ydr at bærilegra mun verda landino Sodome r Go/ morre a doms deige/helldr eſi þri ſomo borg.

Siaet ✱ eg ſendi ydr s° ſem ſaudi i millum varga/ þyrfer þui verit þorſialer s° ſem hoggor/ mar r einfallder/ſem duþr/eſi varit ydr vid þm mſm/þuiat þr munu opr ſelia ydr þyrer ſin rad huſ/r i ſinſi ſamkundu huſum munu þr ydr ſtry kia/þier munut leidder verda þyrer kongar landz hofdingia til vitnis yfuer þa r þyuer Heidiſi lyd.

Eſi nar ed þr þram ſelia ydr verit eigi hugſin fer þyrer huernen/eda huat þier ſkulut tala þat b mtun ydr a þri ſtundu gefit verda/huat þier ei git at tala/þuiat þier erut eigi þr ſem tala/helldr andi yduars fodrſ/Sa er talar þyrir ydr.

Eſi broder mun ſelia brodur i dauda/r fader ſo nifi r nidiarner munu uppriſa i moti þorelldrunſi r þm þiodr radi veita/r þier verdit at hatri hafþ der ap ollſi mſm þyrer minſ nafns ſaker eſi hfier hſi er ſtadfaſtr allt til enda/Sa mun holpin ver da.✱

Eſi nar þr opſakia ydr i þre borg flyit iedra Saſiliga ſeigi eg ydr/at þier munut eigi fullſi ſſ/

gat geta borgernar i Jrael þar til at manz sa
sonr hñ kemr/ eigi er lærisueinñ yfuer meistara
nñ r ecki þionin yfuer sinū Herra/nægiest lær
sueininū at hñ sie sº sem hans Meistare/r þion
nū sem hans herra/ ef þr hafa huspodrin beel
zebub kallat. Hue micklum mun meir munu þ
þa hūs heima menn sº kalla af þui ottizt þa eig

Þuiat æckert er sº halit/at eigi verdi aug
liozt/r eigi sº leynt at ei vitizt/huat eg segi yd
i myrkri þ talit i liosi r huat þier heyrit i eyra
þ predikit a røfrum.

Hræddizt eigi þa sem likamann afliþa/r salin
geta eigi liþlatid/ Helldr hræddizt þann þrama
sem salu r likama getr tortynt til helvitis/ kau
pazt eigi meir skogar þrester fyrer pening/r eig
felle einn af þm a Jord/an vduarf vodrs vilia
sº eru eirnen aull vd hofut har talin/fyre þ
ottizt eigi þier erut morgum skogar prostū bet

Fyrer þui huer hñ med kenir mig fyrer mēn
þann mun eg med kenna fyre minū fauðr sem
himnū er/en huer hñ afneitar mig fyrer mōn
þm mun eg afneita fyrer minū fauðr sem a hi
num er.

Þier skulut eigi meina/at eg sie komin. prid
senda a Jordina eigi kom eg þrid at senda hell
sueid/ þuiat eg ein komū at yfuna manninn i m
fauðr sinū/r dotturina i giegn modr sinne/r son
konuna i giegn modr manz sins/r manzins o
ner eru hans eigin hiu.

Huer hann elskar fauðr r modr meir en mig/s
min eigi verdugr/r huer hñ elskar son edr do
fuer mig/ Sa. er min eigi verdugr/r huer

Marci viii
Luce ix

Luce xij

ær eigi sin krossa sig ⁊ fylgi mier epter/ sa er
su eigi verdugr/huer ed finr sitt lif/sa mun ty
ær hann/⁊ huer sinu life tyner minna vegna/han
sun hat finna.

Marci
Lucæ x.

Huer hñ medtekr yðr sa medtekr mig/⁊ huer
mig niedtekr/ hann med tekr hann sem mig sendi/
Huer hñ medtekr spamann i spamanz nafni/sa
fær spamanz laun/⁊ huer hñ medtekr riettlatann/
i riettlatz nafne/sa fær riettlatz laun/⁊ huer hñ
gefr einum af þessum vesalingum/kalldan vatz bi-
ar at drecka i lærisueins nafni/Sannliga segi eg
yðr at eigi misser hann sin verdlaun.

Ellifta capitule

OG hat skiedi er Jesus hafdi lyckt
þessum bodaner til sinna tolf lærisuenna/
gieck hann padan at kenna ⁊ predika i
þra borgum.

Prdi
sura dag

Enn er hann Johannis heyrdi i fiotlenni verck
þeirra/sendi hann tuo af sinum lærisueinum ⁊ liet segia
honum/ ertu sa sem koma mun/eda eigum vier annars
at bida. Jesus suaradi ⁊ sagdi til þra/fari þier
⁊ kunngiorit Johanne apter huat þier siaet ⁊ heyrit
blinder sia/ hallter ganga/ lik þraer hreinsazt/
Dauper heyra/Dauder vppriisa/⁊ fatækum ver
da Gudzspiollin bodut/ ⁊ sæll er sa sem eigi
meyckslar sig a mier.

Esaie xxx

Enn at þm burt geingnum/tok Jesus at segia til
lærsins af Johanni/ Huat foru þier a eyrimork
sia ⁊ Villdu þier sia reyr vindi skekinn/eda huat

at sia/ villdu þier sie miak klꝙdañ/ Sinet/
minkañ klꝙdnad bera eru i konga husū/ eda
þoru þier vt at sia/ villdu þier spamañ sia
gi ydr þyre sañ/ þañ meire er eñ nockr spa
þſſi er aþ hucrū skriþat er Sia: eg sendi u
gil þyrer þinu auglite/ sa er þū ueg skal tu
þyrer þier. ✱

Sañliga ✱ segi eg ydr amedal þra sem
nū eru þꝙdder er eigi añar vpp vm komiñ s
tre sie eñ Jon Baptista/ eñ hū sē minstr er
riki er hū meire eñ i þra dogū Johñis ba
allt til þſſ nu er komit þoler hīna rike opt e
sem opt eþlit giora hrīpsa þ til sin/ þuiat all
meñ t loginalit spadu til Johañez eþ þier
þ medtaka þa er hū Elias/ sa er l'oma skal
eyru heþer at heyra hū heyre. ✱

Eñ hucrū sal eg þſſari kynoslod þorl
er hun þm bornū sem Satu atorge hyer e
du til siña lika t saugdu/ vꝙr hoþū ydr i þ
sit t þier villdut eigi danza/ vꝙr þuidū yd
kanner t þier grietud eigi/ Johñis er komiñ
gi t drack eigi/ t þr seigia hū haþi dioþul
zins son er komiñ ath t drack t þr seigia/ S
opt sꝛ maſſiñ t vm suelgiaraū vinū tollt
mana t syndugra t spekin hlyr s° at riett
lata aþ sinū nidium.

Þa tok hū at þormꝙla borgunū i hucrū
woru þlest hūs krapta verck t hoþdu þo e
trad sig we þier Chorazin we þier Bethsaid
eþ i Tyro t Sidon heþde giorzt þau krapta
sem i ydr haſa giorzt heþdi þr þordū i seck
ſkū idran giorzt/ eñ þo seigi eg ydr at Tyro t

ce xvi.
Jat. xvij
Jar. ix
Jal. iiij.

Luce vij

bꝛilligꝛa vera a doms deigi helldꝛ eſſ
Capernaum ſem allt ul himins ert vpp
mt nidꝛ þꝛyckiazt allt ul helvitis/ þuiat
oma hefde þau krapta verck giorꝛt ſem
a giord verin/ſaſſvera/at þ ꝗr hefdi ſta
þſſa dags/eſſ þo ſeigi eg ydꝛ þ at bꝗrſ
vera landi Sodomu a doma deigi /eſſ

ſamatima andſuaradi Jeſꝰ ſagdi
ig þader herra himis ꝛ Jarð aþacka ul
þyre ſpekingū ꝛ forvitringū/ꝛ opinbe
ſin ꝗlingiū/at ſoſu þader/ þuiat ſo var
þyre þier/ aller hlutir eru mier ofꝛ gef
inū fodꝛ/ ꝛ eingen keſer ſoniū nema þa
eingiū keſer þaudurū nema ſonꝛū ꝛ
o ſonꝛū vill þ opinbera
it til min aller þier ſem erfedi drygit/ꝛ
ent hladner/ꝛ eg mun endꝛnꝗa ydꝛ/taki
mitt ok ꝛ lꝗrit af mier þuiat eg em hog
hiarta litelatr ꝛ minnu þier hvild þinū
rum/ þuiat mitt ok er Sꝗtt ꝛ min þung
tr. *

Tolfti capitule

Þm Ꝛtima gieck Jesus vm kornſꝗdi
a þuott deigi/ꝛ hans lꝗrſueinar voru
hungrader toku at tina ayin aꝛ/ ꝛ at
eta/ eū er phariſei ſau þ/ſogdu þꝛ til
hans/Sia þiner lꝗrſueinū giora huat
igt eigi a þuottdogū at giora/eū hann ſagdi
haꝛi þier eigi leſit huat Dauid gioꝛdi/
ꝛ þa er hann vard hūngradi/huer

 men

nen ed hſi gieck iñ i Gudz huſ/ ꝛ ath þann
nunar braud/huer hñ leyþduzt eigi at ei
helldr þm sem med hñ voru uema einū sa
Reg.xxi keſi niōm/eda hapi þier eigi lesit/ þ keſe me
ner a þuottdogū i musterno briota þuottdag
eru þo an sakar/eñ eg seigi ydr at sa er hie
musterino er meire/eñ ep þier vissut huat þ
Ofre vi (at miskuñ hepi eg þocknan/ꝛ eigi at oþþre)he
di þier alldri saklausa þordęmt/ þui manzin
son er Herra/eirnun þuottdagsins *

Og er hſi gieck burt þadan/kom hſi i þra sa
kundu huſ/ꝛ Siaz at madr var þar/sa er h
di visnada hond/ꝛ þr spurdu hñ at ꝛ sogdu
i. sñ eigi leyþiligt at lękna a þuott dogū s^o at þr
e vi tu aklagat hñ/eñ hñ sagdi til þra/ Huer madr
saaþ ydr/sem heper eirn saud/ꝛ ep hañ þelh
þuottdogū i gryþu/gripr hñ eigi hañ ꝛ upp
gr/Hue myckla meir er madrin/ saudnū bet
þyrer þui leyþizt a þuottdogum gott at gier
þa sagdi hñ til manzins riett vt hond þina/ꝛ h
rietti hana vt/ꝛ hun vard heil/sem hin eñ. *

Eñ Phariſei geingu vt ꝛ toku at hapa rada
giorder i moti hñ/ huernig þr męttu hñ hellzt
þyrir þara/eñ er Jesus þornam þ veik hñ þadan
Hñ þylgdi ꝛ margt þolk epter/ꝛ þa alla lękna
di hñ ꝛ bañadi þm at þr giordi hñ eigi opi skam
þasi/s^o þ yppþyllduzt huat sagt er þyrir Esaiam
spamañ er seiger/ Siaet þion mīn huern eg vt
Le xlij valda/ ꝛ min elskuligasi/ a huerū sala min he
per þocknan/ ypuer hñ mun eg anda mīn set
ꝛ sa skal Heidnū dom eñ kunngiora/eigi mun h
kiþa nie kalla/ ꝛ eigi man nockr heyra hſis k

a stręt

arum reyr man hñ eigi sundr mylia/ t
un eigi yt flockua/ þar til hñ vt drif
anar/ t heidner munu a hans naþu

til hñs haþdr dioþulodz medr sa er Mar. ti
t mallaus t þ n lætnadi hñ/ so at hñ Luce fi
undi taladi t sa/ allt þoiku ottadist
þ ssi eigi sonr Dauidz/ eñ er þ hausi
ogdu þz/ eigi retr þ ssi t rieþla vi/ nc
celzebub dioþla hofdingia.
sus þornam þra hugsanar t sagdi til
triki i sialfa sier sa dr þ ydt man cy
r borg edr huss sem miss þydt er i sialfu
gi stadit/ t eþ andstoda rikr and sto
er hañ sundr þydr i moti sialfum sie
en þ ær hans riki þa stadit/ t eþ eg vt
z þyre Beelzebub/ þyre huern verda
þ þorum sonum utrekner/ eþ þui vero
er domendr/ eñ eþ eg vt rek dioþla/ med
da þa er þo Guðs riki til þar komit.

a huernen þ ær nockr iñ geingit/ t oþlugs
ans bordbunat i burt gripi/ nema hañ
r hñs oþluga t rœni þa hans hus/ huer
tigi med mer sa er i mot mer t huer
þ mer saþnar/ Sa sundur dreifer/ þyr
eigi eg ydur/ gull syrd t lastaner verda
i þyrer geþnar/ eñ lesum i mot andgiuni
geþzt eigi/ t huer hañ talar nockt ord i m o
ins syne/ hñ mun þyre geþazt eñ huer ed
ockurt ord i mott i elgum anda/ hñ mun
þyre geþazt i þ ssum heimc nic ordñ.

sun

Asat huort setied gott tre/ t mun auogrtorð
dr/ elligar setied vondt tre t mun auogrtoriſ
dr/ þuiat/ aþ auegytinū þeckist treid/ þier no
kyn huernen meigi þier gott mgla/ a medan
erut sialfuer vondcr/ þat muſi mgler aþ gn gg
hiartans/ godr madr/ þram þlyti gott/ aþ godum
siod sins hiarta/ eñ vondr madr aþ vondum siod
sins hiarta þram þlyti vondt/ Eñ eg seigi yt
aþ hueriu þui þaþeingu ordi þ sem meñum
la munu þr reikningskap aþ gialldi a domsd
þuiat aþ þinum ordū muntu reittlgtazt/
þinū ordū muntu þordgmazt *
Þa suorudu hñ nockrer vt aþ skriptlgrdū t pl
riseis/ t sogdu Meistare vier villdū teikn aþ þ
sia/ Hñ suaradi t sagdi til þra/ þtta vonda t hó
unar sleckti leitar teikns t þui mun eigi teikn ge
þazt nema teikn Jona spamanz/ s° sem Jonas
var i kuidi Hualsins þria dag t þriar ngtr/ s°
mun manzins son vera i þylsine Jardar/ þria da
ga t þriar ngr. meñ Ninive borgar munu vpp
risa a epsta dome med þssare kynslod og munu
Hana þordgma/ þuiat þr giordu idran epter pre
dikan Jonas/ t Sia ? Hier er meir eñ Jonas/
Drottningin aþ sudri mun vppriſa a epsta domi
med þssari kynslod t mun hana þordgma/ þ hun
kom aþ endi morkum Jardar at heyra speki Sa
lamonis/ t Sia ? Hier er meir eñ Salamon.
Eñ ngr oHreiñ andi þerut aþ mañinū/ reikar hñ
um þurlendr/ leitandi huildar t þiñr eigi/ þa sei
ger hñ/ aþtr mun eg snua i mitt hus/ þadan eg þor
dt/ t ngr hñ kemr þiñr hñ þ tomt soplimū hreinsat
t þagat þa þer hñ t tekr vñ adra anda med sier
þr

Lucar. vtñ Luce ri. Jona hj. Joha. hj. iij Reg. p

ed verre eru eſi ſialfur hſi/ t nær þr eru m
oner byggia þr þ t verdr þa þſſ manz hid
dra verra hinu þyrra s nun t ſkie þſſa von
i þnſlod.

Sem hſi var eſi þtta at tala til polkſins. Sia ? Mar. ich
Atmo er hſis t brædr ſtodu þar þyrer vtan/t Luce vij
ſocktn at tala vid hſi/eſi nockr ſagdi til hſis/Sia?
Atmodr þin t brædr þiner ſtanda vti t vilia þig
þ ve hſi ſuaradi/t ſagdi til þſſ ſem til hſis ta
h iner er min moder t hucrier eru miner bræ
mn ſi riette vt ſina hond yfuer ſina lęriſuei
ſagdi/ Siaet ? mina modr /t mina brædr
þ hiner hſi giorer minſ þodrſ vilia þſſa him
d a ſame er miñ broder ſyſter t moder
ſi

Þrettandi capitule

Þñ ſama deige/ gieck Jeſus vt af hu Mar/ tij
ſino t ſat vid ſioñ t margt polk ſap Luce vij
nadizt at hiñ/s hſi ſtiga ſkip/ſetti ſig
t allt polkit ſtod i þioruñe/ t hñ talaði
margt til þra i epter likingum t ſagdi/ Sa er ſaði
gieck vt at ſaa ſinu ſędi/ t þa hñ ſaði fiell ſumt
vio vegiñ/t fuglar komu t atu þ. Eñ ſumt fiell i
grytta iord huar þ hafði eigi myckla Jord t raſ
fliotliga vpp þuiat þ hafði eigi Jard dypt/eñ ſę
ſoliñ raſ vpp ſkręldizt þ/ t af þui at þ hafði
eigi rot neina viſnaði þ/ eñ ſumt fiell a millum
þyrna/t þyrnarner ſpruttu vpp t kafdu þ/Eñ
ſumt fiell i goda Jord/t þardu auoxt/ſumt hu
undra falldaſt ſumt ſer tuggfalldan /ſumt þ ritug
falldaſt huer eyru heyer at heyra ſa heyre
Og lęriſueinarner geingu til hſis t ſogdu/ fyrer
hui

hal talar þu til þra i epter likingum/ þ
rada t sagda/ yat er vat at vita leynd
him zaurkis/eñ þm er þ eigi veitt/ þuiat hyr eg
hepur hñ mun gepazt/ S° hañ gnog hapi eñ
sa er eigi hefir/ap hñ mun t takazt þ hñ hefer/
þyre þui tala eg til þra i epter likingum/at sied
siaanda augum/ Siae þr eigi t heyra
heyri þr eigi. þuiat þr skilia þ eigi/ S°
vppfyllaizt spadomar Esaia/er hñ sei
num munu þier heyra/ t þu munu þ
skilia/ t med staandi augum munu
eigi skyniat geta/ þuiat þssa polks h
þorhardnad t þra eyru eru þungh
augu þra saman luckt/ s° at þr eigi mei
Siae/t eyrũ heyre nie med hiartano sk
leidrietta sig s° at eg lækne þa.

Eñ sæl eru ydar augu þ er þau sia
eyru þ er þau heyra/ Sañliga seigi eg ydur þ
m arger spameñ t rietflater þyskuzt at sia/ hua
þier siaet t hapa þ eigi sied/ t at heyra huat þie
heyrit t hapa þ eigi heyrt/ ap þui heyrit þssa epte
liking Sædarans/ þa er nockur heyrer orsit rik
sins/ t vnderstendur eigi/ kemr hñ vondi/ t hrip
sar burt huat sad er i hans hiarta/ þtta er þ/ hua
vid vegin er sad/ eñ sa sem i greytta Jord er sadn
ord a/ hier ordit heyrer/ t þliotliga ap þagnad
medtekr þ/ eñ hañ hefuer eigi rot i sier hellda
er hañ þra hærþr/ nær ed hrellingar t ofsoh
nær hefiazt þyrer ordsins saker/ skiali þyllizt ha
sæpa kiott/ eñ hñ a millum þrenna er sad/ er hñ
ra heyrer ordit t a hyggia þssarar veralldar
hañ þra þar ytar lepur ordit/ t verdr s° a

þar/ eñ sa i goda Jord er sadi er hſi ſeñ
ordit z vnder stendr þ/z þ qrer auaget/ su
undrat þalldan/ Sumer sertugþalldan
þrituaþalldañ

Adra ✱ epter liking lagdi hſi þm þyrer z ✱ þſi liq
himnariki er likt þm mañe/ sá er Sadi sunu dag
ade i akr siñ/eñ þa meñ sua þu/kom hans o
sadi illgresi með i bland hueitid/ z þor i
ñ er grasit spratt vpp z bar anogrt/ þá
z illgresit/ eñ þienararner geingu til
ins /z sogdu/lauardi/ Sader þu cigi
akr þiñ/ huadan kemr hñ þe illgre
agdi til þra/ þ heper þiandmadr giort
sogdu þá/villtu at vær þorum z vi
sañ sagdi nei s^o at þier vppretid eigi
nder eins/nær þier vtlesit illgresit/la
leggia vagna allt til kornskurdar/ z a
ru tima/skal eg segia til kornskurd^m mai
t þyrst illgresit saman z bindit þ i sina
til brenzlu/eñ hueitino saman safnit i mi
hlaudu ✱

ra epter liking lagdi hſi eñ þram þyrer
gdi/ himna riki er likt mustardz korne/
tok z sade i akur siñ/ Hnat ed minst er
lda/ eñ nær þ sprettr vpp er þ stærst al
graſa/ z verdr þ tre/at þuglar loptzins
byggia vnder þſſ kuistum.

adra epter liking taladi hañ til þra/ likt
a riki surdeige/ þ kona tok z paldi i þri
am miols/ þar til/ at þat syrdizt allt til

ta allt talade Jesus i epter likingum til
þolksins

polkſins t þyrer vtan epter liſingar talade hſi t.
Psal.lxxviij gi til þra s° at vppfyllduzt huat ſagt er þyre ſpa
maſiſi þaſi er ſeiger/muſi muſi mun eg vppluka
epter liſingu; t leyndan dom mun eg vtmæla ap
vpphapi veralldar

Þa liet Jeſus polkit þra ſter/t kom iſi i huſ
t hſis lærisueins gienga til hſis t ſogdu/kſi þu a
liſingina illgreſis akrſins/Jeſus ſuarade t ſagd
til þra/Hañ ſem ſaar godu ſædi er manzins ſon
eſi akuſi er Heimriſi/goda ſædit eru þr riſiſins ſy
ner/eſi illgreſit eru illzkunnar syner/eſi o[illegible]mriſi s
er ſadi þni er diofullſi eſi kouſkera tiſ[illegible]ſi er e
drog þſſara veralldr/kouſkurdar meſi[illegible]ner er
einglarner/þni lika sem nu verdr illgre[illegible]. vtla
ſit t elldi brent/s° man t ſkie i enda þſſara ver
alldar þniar manzins son mun vt senda ſina a
gla/t þr munu saman lesa ap hſi rike aull hneyk
ſle t þm er ranginde giora/ t þr munu s° kaſt
þm i ellzdins opn/ þar man vera grat t tan
gniſtran/eſi þa munu riettlater hiom ſe ſol i rik
paudr þra. Huer eyru heper at heyra/ hli heyr

Og eſi/ þa er hinariki lickt polgnu þiar ſio
a akre/huern er madr paſi t paldi hſi/t ap þ
pagnadi er hſi hapdi ypner hſi/ gieck hſi bu
t ſelldi allt huat hſi hapdi/t keypti þaſi ſama a

Og eſi aptr er hina riki lickt þm kaupma
er godrar perlu leitadi/t þa hſi þaſi eina por
tuliga perlu/por hſi til t ſelldi allt hu zt hſi ha
di t keypti þa ſomu/t eſi aptr er hinariki lickt
ti þni ſem i ſio er kaſtad t med hueriu ap oll
piſka kyne dregit verdr/eſi nar þ er pilti drag
þr þat at landi ſitia ſidan t ſaman lesa hin
ger

godu i kerolld/ eñ uondū snara þr vt/s° man t
skie i enda/verallᵈ/at eingl᷒ munu vtpara/t hi
na vondu mitt þra riettlatū skilia/t þm munu þr
kasta i elldzins opn/ huar vera man op t tasia
gnistran.

Og Jesus sagdi til þra/ hafi þier allt þtta
vnderstadit/ þr sogdu/eirnen Herra þa sagdi hū/
þyre þui/Suer sa skriptlærdr sem til himnarikis
mentadᵘ er hūlikist þm husfaudr/sem þramber
af sinū thesaur nytt t gamallt. *

Og þ skiedi þa Jesus hafdi lyckstad þssar ep
ter liking᷒/at hū gieck þadan t kom til sinᵘ postr
Ja.dar/t kendi þm i þra samkundu husū/s° at
þm gruadi t sogdu / Huadan kemr þssm slik
speki og kraptar/ er þssi eigi timbr sinidsins son/
Heiter hūs moder eckj Maria/ t brœdr hūs Ja
cob t Joseph. Symon t Juda/ t eru hūs systr ei
gi hier hia oss. Huadan kemr þssm allt þtta/t s°
skañfyllduzt þr vid hū. Eñ Jesus suaradi t
sagdi til þra/spamadr ser eigi an vegsemda nema
a sīne postr Jord t i sinu husi/t eigi giordi hū þᵘ
morg krapta verck fyrer saker vantruar þra.

(Gamalli
þ er logm.
lit
(nytt) þ er
uangelion

Mar. vi

Biortandi capitule

Mar. vi
Luce iij.

Þm tima heyrdi Herodis tetrarcha as
rýcktid af Jesu/t hañ sagdi til sīna
hirdsueina þssi er Jon baptista/huer
af dauda er vpp aptr risiñ/t þui gio
razt þesse krapta verck af hū/ þuiat
Herodis hafdi fanga latid Johañem bundit t i
vard hollt sett fyrer saker Herodiadis husfreyiu
Philippi brodr hūs. Þuiat Johñis hafdi til hūs

fagt/eigi hafper þier hana at hapa/ t þui villdi hñ hapa liþlatid hñ eñ þordi þo eigi fyrer folki no/ þuiat þ hiellt hñ fyrer spamañ.

Eñ at artidar deigi Herodis/ danzadi dotter Herodiadis mitt fraiñe fyrer hñ t þ hagadi Herodes opr vel/ af þui lofadi hñ mz eidi/ at gefa hñe huerf hun aſkti af hñ t epter þui hun var adr til eggiud af modr ſiñe/ ſagdi hun/ gef mier hier a diſki hofut Jons Baptiſta/ t konungrinn hardhryggr/ eñ fo fyrer Eidſins ſaker t þra er mz hñ til bordz ſatu/ baud hñ at þ gefizt heñe/ ſendi vt t liet af hoggua Johañe i myrkua ſtofu t var hofut hñs borit a diſki t gefit ſtulkuñe/ t hun færdi modr ſiñe/ þa foru lærisueinar hans t toku hñs likama t grofu komu ſidan t kuñgiordu þ Jeſu.

Eñ er Jeſus heyrdi þ/ for hñ þadan a ſkipi alleina til eyðimerkr/ t þa folkit heyrdi þ vr ſto dunu/ fylgde þ hñ epter a fœti/ t Jeſ gieck frā vndan t leit þañ myckla mug/ t saa aumr a þm/ t læknadi þa af þm ſem krancker vorn/ eſi at kuelldi geingu hñs læriſucinar til hñs t ſogdu/ þſſi ſtadr er i eyðimiñ tekr at lida/ lat folkit fra þier/ at þ gangi i kauptunin t kaupi ſier þ fœ du/ eñ Jeſus ſagdi til þra/ þr hafa þſſ eigi þaurf at þr gangi i burt/ gefi þier þm at eta/ þr ſogdu vær hofū ecki hier nema/ fimm braud t two fiſka hñ ſagdi / færit mier þau hingat/ t hñ bauð folkuo nidr at ſetiazt a graſit/ t tok þau fimm brauð t two fiſka/ leit til himins/ blezadi t braut þau/ t gaf ſinū læriſueinū braudin/ eñ læriſuei narner gafu þau folkino t þr ſuæddu aller t vr

Luce ix

Matt. vi
Luce ix
Mar. vi

du ſadd

bu sadder/ ⁊ toku vpp þær leiþar er ap geingu/ tolp Karþuer þullar/ eñ þr ed etid hoþdu voru tals þim þusund manna vndan tekñ konuin ⁊ bornum.

Og iapn snart kom Jesus sinū lęrisueinū til at þr geinge a skip ⁊ þęru þyrer hñ ypuer vm siaū/ þar til hñ lieti folkit þra sier/ ⁊ er hñ hapdi folkit þra sier latid gieck hñ eiñ saman vppa þial lit/ at bidiazt þyrer/ ⁊ vm kuelldit var hñ þar all eina/ eñ skipit var þa mitt a sianū/ ⁊ hracktizt i bylginnū þuiat viudriñ var þuert i moti/ eñ vm þiordu eyckt nęstr/ kom Jesus til þra gangandi a sianū/ eñ er lęrisueinarner sau hñ a sianū ganga hręddu zt þr ⁊ sogdu/ at þ vęri skrimsl/ ⁊ kol ludu vpp ap hrędzlu/ eñ Jesus taladi strax til þra/ ⁊ sagdi verit stoduger eg em hñ ottazt eigi. Mar. vi. Joha vi.

Eñ Petr suaradi hñ ⁊ sagdi/ ef þu ert þ Herra þa biod mier at koma til þin a vatnunn/ ⁊ hñ sagdi/ kom/ ⁊ Petr stie ap skipino/ ⁊ gieck a vatnino at hñ kæmi til Jesu/ eñ er hñ leit megnañ vind/ oadi hñ/ ⁊ tok at sockua/ kallaði ⁊ sagdi/ Herra hialpa þu mier/ eñ Jesus riette iapn snartt hondi na vt ⁊ greip hñ/ ⁊ sagdi til hñs/ þu litil truaðr/ fyre hui efader þu/ ⁊ er þr voru a skipit kōner/ kyrdi vindiñ/ eñ þr sem a skipino voru komu ⁊ fiellu þrſ fyre hñ/ ⁊ sogdu Sañliga ertu gudz sonr/ ⁊ þr poru ypuer vm ⁊ komu til Genesa reths Jardar/ ⁊ er hañ þeckti þar sueitar menñ/ sendu þr vt vm allt þat bygdar lag ⁊ þęrdu til hans alla vanþęra menñ/ ⁊ badu hañ vm/ at þr mættu at eins snerta þaull hans þata/ ⁊ so mar ger sem at hñ snertu urdu aller heilbrigder.

Dij þimta

Þimtandi capitule

Mar. vij

DA giengu til hñs skriptlærder ok pharisei ap Jerusalem ok sogdu/ þyrrer þ optr troda þiner lærisuein olldugaña vpp settninga/ nz þui þr þuo eigi sin hendr er þr braud etaz hñ suaradi ok sagdi til þra/ þyrrer hui optrodi þier guds bodord/ þyrrer yduarn vppsettning/ þui gud sagdi/ Heidra skaltþu þodr þin ok modr ok hurr hñ bolnar þodr edr modr/ sa skal dauda deyia/ eñ þier segit at huer skuli segia til þaudr eda til modr þ er gudi gefit/ huar med eg skylda þier hialpa/ ap þui skier þ at nær eingen heidrar meir þaudr sin nie modr ok hapit s o nyt giort guds bodord/ þyrrer yduars vppsettningss sakar/ þier hræsnar vel hefer Esaias spad ap ydr/ er hñ segier/ þessi lydr nalægizt mig med sinū munne ok heidr mig med vorū sinū/ eñ þra hiortu eru langt þra mier/ at ongu dyrcka þr mig/ a medan þr kenña þær kenningar sem ecki eru añat e hñ bodord manna.

Esa. xxv.

Exo. xx. Lem. xxix Deut. v

Og hñ kalladi polkit til sin ok sagdi til þra/ heyrit þier ok vnderstandit þ huat er iñ geingr i munn/ þ saurg eigi manniñ/ Helldr huat er þraū ap munn inū geingr þ saurgar manniñ.

Luce vi

Þa geingu hñs lærisueinar at hñ ok sogdu veizt þu/ at þa er þr pharisei heyrdu þ ord skaiñpylldust þr/ eñ hñ suaradi ok sagdi/ sa ull plantan/ hueria miñ himneskr þader plantar eigi/ mun vpp ræktazt/ ytid þa para/ þr eru blinder/ ok blindra leidtogar/ ok þui ep blindr leider blindañ/ þa falla þr bader i groþina.

Þa

Þa suaradi Petr ok sagdi til hans/ Þ yd oss Þessa epterliking/ Jesus sagdi til þra/eru Þier eigi s° sil nings lauser/skymet þier eigi/at allt huat i munin igeingr/Þ huerfr i magan ok verdr fyrer edleliga rass vt skupat/en huat ap muninū þram geingr/ Þ kemr vt ap hiartano/ þat vt ap hiariano koma vond hugsaner/masidrap/hordomr/þrillu lifn/ þiofnadr/ linguitnan/ lastaner/ Þtta er Þ huat masin saurgar/en med o þuegnū hondum at eta saurgar eigi masin. ✻

Jesus ✻ gieck burt þadan ok þori landz alþr Tyro ok Sidonis ok Sia: at Canuersk kona/gieck vt/ap Þm sonū takmorkū/kalladi ok sagdi O Herra/ Sonr Dauidz miskunsa þū mier/min dotter kuelst illa ap diofslinū/ok hūn suaradi hūe eigi ordi hans lærisueinar geingu til hans ok sogdu/lat hana þara/at Þ hun kall epter oss/en hūn suaradi ok sagdi/eg em eigi sendr/ nema til þortapadra sauda ap husi Israel/en hun kom ok fiell nidr fyrer hūn ok sagdi/hialpa þu mier Herra/en hūn suaradi hūe ok sagdi/ Þ er eigi tierligt/at taka braudit/ Þ barasia er/ok kasta Þ fyrer hundana/ en hun sagdi. Satt er Þ Herra en þo eta hundar ap molū Þm sem detta ap bordū drottna þra/þa suaradi Jesus ok sagdi til hūn/ þu kona/ myckel er trua þin verdi þier s° sem þu villt/ok a þre somu stundu vard hans dotter heilbrigd. ✻

Og er Jesus gieck þadan kom hūn at sianum i Galilea/gieck vppa siallit/setti sig þar/ok margt folk dreif til hans/hafandi mz sier/hallta/blinda mallausa/vanada/ ok marga adra/ok snor þeim þram fyrer fœtr Jesu/ ok hūn lœknadi þa/s°

✻ Asian s
siu dag i la
ga þanst

Mar. vij

þolkit/vndradizt/er þ ba mallausa mꝛla/ꝛ vanda
heila/halta ganga/blinda siaandi/ꝛ veg somudu guð
Mar. viij. Og Jesꝰ kallade sina lꝛrisueina til sin/ꝛ sagꝺi (Iraels
di/mig aumꝛ þolkʼsins þat þꝛ haþa þria daga hia mꝛ
er verit ꝛ haþa ecki til matar/ꝛ þa standi vil eg þa eigi
þra mier þara lata/sº at eigi verði þꝛ hungꝛ morða a
veginū/lꝛrisueinarner sogdu til hñs/ huaðā toka vꝛ
sº morg braud/ Hier a eyði morku/ at vier seðiū mꝛ
iaþn margt þolk. Jesus sagði til þra/Huersu maurg
braudhaþi þier þꝛ sogdu (vii)ꝛ þaa þiſka korn/ꝛ hñ
bauð þolkino at þ settizt niðꝛ a Jordina/ꝛ tok þau vij
brauðēꝛ þiſkana/ꝛer hñ haþði þacker giort/braut hñ
þau/ꝛgaþ lꝛrisueinunū/hñſ lꝛrisueinʷ gaþu þau þol
kino/ꝛ þꝛ atu aller ꝛ vrðu sadder ꝛtoku vpp þ sem yþ
uer vꝛr molaña(vii)karþuer þullʷ /eñ þꝛ sem matazt
hoþdu voru þiorar þusunder maña/þyre vtan kom ꝛ
born/ꝛ er hñ haþði þolkit þra sier latið/stie hñ a skip/
ꝛ kom i endꝛ merkꝛ Magdala landz.

Sertandi capitule

Mar. vij Luce xi Lu.xij

Ga geingu Phariſei ꝛ Saducei til hñs þreiſ
tandi hñs/ꝛ badu hñ at syna sier teikn aþ
himne/ eñ hñ suaradi þm ꝛsagði/ a kuell
din seige þier/ þiverðꝛ þint veðꝛ/ þat himiſ
rode er/ꝛ amorna seigi þier i dag verðꝛ hregguidre/
þuiat himiliñ er raudꝛ ꝛdiñꝛ/þier hꝛasnarar/himin
nins a sian/kuñe þier at dꝛma/eñ at vita teikn þssara
tima kuñe þier eigi/ þssi vonda/horðbms kynslod ꝛsker
teikns/ ꝛ hñe skal eckert teikn gepit verða/ nema teikn
Mar. viij. Jona spamanꝛ/ꝛ hñ þorliet þa ꝛ gieck i burt
Luce xj Og er hans lꝛrisueinar vorn yþuer vm þarner
hoþdu þꝛ gleymt braud med sier at taka/eñ Jesus sag
ði til þra/Siaet til/ꝛ vacktið yðꝛ við surdeigi þra pha
rise

þiseis t Saduceis/ þa þeinckti þr mz sier t sogdu þmun vera þ war hopū eigi braud mz osstekit/eñ er Jesus þornā þ/sagdi hñ til þra/ þier litil trua der/huar þyrer hugse þier vm þ þo þier hafit ei gi brauden mz yor hapt skiliet þier eñ ecki/miñzt þier eigi a þau þriñ braud a medal þriñ þusunda eda huersu margar karþuer at þier tokut þa vpp t eigi eñ a þau vii braud/a medal þiogra þusun da/ t huersu margar karþuer eo þier tokut þa vpp/huar þyrer skilie þier eigi/at eg sagda yor ec ki af braudino/eñ eg seigi vacktid yor vid surdei ge þra Phariseis t Saduceis/ þa vnder stodu þr at hñ hafdi eigi sagt þm/ þ þr skylldi vara sig vid surdeigi braudzins/helldr vid lærdome/ þra pharisеis t Saduceis.

Þa ℜ kō Jesꝰ i landz Alþr borgariñ Cesarеe Philippi t spurdi sina lærisueina at t sagdi/huat seigia menn til huer manzins sonr sie þr sogdu/su mer seigta þu siert Johañis baptista/eñ adrer þu siert Elias/sumer at þu siert Jeremias/eor eiñ af spamōm/Jesꝰ sagdi til þra. Huern seigi þier mig vera/ þa suaradi Symō Petrꝰ t sagdi. þu ert kri str sonr Gudz lifanda/eñ Jesus suaradi t sagdi til hñs/Sæll ertu Symō Jonas son/ þat hollder blod birti þier þ eigi/helldr miñ hincskr fader/ eg seigi þier t at þu ert Petrꝰ/t yfuer þeñan hellu stein mun eg vppa byggia mina samkund/t hlie diñ helvitis skulu eigi magn hafa i gegn hñe/ t þier mun eg gefa lyckla himnarikis/t allt huat þu bindr a Jordu/ skal a himnū bundit vera/t allt huat þu leysir a Jordu/ skal a himnum leyst vera.

ℜ Pe
mess a.

Marci
Luce u

Þa þyrer baud hñ sinū lęrisueinū/at þr segdi
Mar/vij. Luce ix. þ ongū/ at hñ vęri sa Jesus kristr þadan i þra
tok Jesus til at auglysa þyrer sinū lęrisueinū/ þ
hñ byriadi at ganga til Jerusalē/ ok margt at lida
af olldungū skriptlęrdū/ ok kenn mañs hoßdingiū
ok liplatiñ verda/ ok a þridia deigi vpp at risa/ eñ
Pet tok hñ vt af/a taldi hñ ok sagdi Herra þyrm
sialfū þier/at eigi hendi þig þtta/eñ hñ snerizt vid
ok sagdi til Petrs/þar þra mier andskoti/þu ert mi
er/hneyckslanligr/þuiat þu skilr eigi huat Guds/
helldr huat mañsins er.

Mar.vij Luce ix Jesus sagdi þa til sina lęrisueina/ef nockr vill
mier epter þylgia/þa afneite hñ sialfū sier/ok ta
ki sin kross a sig/ok þylgi mier epter/ þat huer hñ
vill sitt lif þor vara. Sa man þui tyna/eñ huer
sinu life tyner þyrer minn saker/sa mun þr finna/þ
huat stodn þ mañinū/þo hñ hrepti alleñ heimeñ
Eñ giordi tion sinar salu edr huat mun madrin
þaa gefit/þ hñ salu sina med endr leysi/þuiat þ
mau skie/at mannzins son mun koma i dyrd sins
fodrs/med sinū einglū/ok þa mun hñ gialda/hue
rū sem einū epter sinū verckū. Sañliga segi eg
ydr/at nockrer standa þr hier sem daudan munu
eigi smacka/þar til/at þr sia mannzins son koman
da i sinu riki.

Seytiandi capitule

Mar. ix Luce ix. G ſ serdogū þn epter tok Jesus mz
sier Petrū ok Jacobū/ok Johañem bro
dr hñs/ok hafdi þa afsidis vppa hatt
fiall/ok auglystizt þyrer þm/ ok hñs a
sian skein sem sol/eñ hñs klędi vrdu sv biort sem
liosi/ok Sia: at hñs birtuzt þr Moyses ok Elias/
ok tolud

ok toludu vid hann/ en Petr anzadi ok sagdi til Jesu Herra/hier er oss gott at vera/ef þu villt/þa viliu vær giora hier þriar tiallduder/þier eina/Moyse eina/Elye eina/ok þa er hann var þetta at tala Sia at biart sky vm skygdi þa/ok Sia at raaddin vr skyino sagdi/Þessi er sonr minn elskulige/at huerium mier vel þocknazt/heyrit hann/ ok er lærisueinarnir heyrdu þ þiellu þa fram a sinar asianer ok urdu miog hrædder/en Jesus gieck til þra/ toka þm ok sagdi/standit vpp/ok verit eigi hrædder/ en er þa litu vpp. Sau þa aunguan nema Jesu einsamau

Og er þa geingu ofan ap þiallino/baud Jesus þm ok sagdi/ þier skulu ongum þessa Sion seigia/ þar til at manzins son er vpp aptr risinn ap dauda ✱ ok hans lærisuein spurdu hann at ok sogdu/hu þyrfti seigia hiner skriptlærdu þa þ Elias hlioti ador at koma. Jesus suaradi ok sagdi til þra. Elyas a at sonnu ador at koma ok alla hluti at lagfæra/en eg seigi ydr þ Elyas er nu komin/ ok þa kendu hann ei gi. Heldr giordu þa vid hann huat hellzt þm lika di sᵒ man ok manzins son verda ap þm at lida. Þa vnder stodu lærisueinarner þ hann hafdi sagt ap Johanni baptista.

Og er þa komu til folksins/gieck madr til hans þiell ok a kneins fyrer hann ok sagdi. Herra myskunna þu syne minum/ þuiat hann er tungl siukr/ok er herfilega pyngadr/ þui opt fellr hann a elld ok þrattsinis i vatn/eg hafda hann ok til þina lærisueina ok þa gatu hann eigi læknat/en Jesus suaradi ok sagdi/ o þu vantrud ok rangsnuin kynslod/huersu leingi skal eg hia ydr vera. Huersu leinge a eg ydur at lida. Færit hann hingat til min/ ok Jesus hastadi a hann ok

Mar. 17. Luce ix.

diofullin

diopullisſ por vt ap hñ/ɼſueinñ vard heilbrigdr
a ſamre ſtundu.

Þa geingu lærisueinarner heimoliga til Jesꝰ
ɼſogdu/þyre þui gatu vær eigi rekit hñ vt/Jesus
ſuaradi ɼ ſagdi til þra/þyrer þuar vantruar ſa
ker/ þui eg ſeigi ydr þyrer ſañ/ ef þier hefdut tru
sem muſtardz korn/ mætti þier ſeigia þialli
þſſu/þar þu hedan ɼ þangat ɼ mundi þ þara
ɼ eckert mundi ydr o mattugt vera/ eſi þtta lyn
rekſt eigi vt nema þyre bær: ɼ þauſtu.

Mar.ix Eñ ſem þr ſyſludu3t vm i Galilea ſagdi Je/
ſus til þra/ epter komande er/þat manzins ſonr
man oprſelldr verda i mañ hendr/ɼ liþlatiñ ver
da/ɼ a þridia deigi mun hñ vpp riſa/ ɼ vid þat
vrdu þr nærſta hrygguer.

Og er þr kom til Capharnaum/geingu þr
at petre ſem ſkatt giallditt vpp baru ɼ ſogdu/yꝺ
meiſtare gelldr hñ eigi ſkattpeningiñ / hñ ſagdi/
Ja/ɼ er hñ gieck iñ i hinſit/kom Jeſus þram at hiñ
ɼ ſagdi/huat liſt þier Symon/ap huorum taka
Jardliger konungꝰ toll edr ſkatt pening/ap ſinum
Mar.ix ſonum edr ap aſiarligum/Petr ſagdi/ap aſiarligū
Luce ix Jeſus ſagdi til hans/ þa eru ſynernar þri eñs
at vier Steum þm eigi at hneyckſlau/ þa þar til
(Statera) ſiapar ɼ varpa vt oinglinum/ɼ þañ fiſk ſem fyr
eitt lod at ſtr kemr vpp tak þu/ɼ er þu opnar hans gin mun
ckt/eñ nær tu þiña eina ſtateram/ þa ſaxmu tak ɼ gef hñ
ſilpr er þyrer mig ɼ þig.
ɼ gillderi þ
alpt rinſ/
lline ii lod
ri eyre.

Ariande capitule

Þaſi ✠ ſama tima/ geingu lęrifuei/ narner til Jeſu ꝛ ſogdu/huer er meſtr i Himna riki/Jeſus kalladi barn til ſin ꝛ ſetti þ mitt a millũ þra ꝛ ſagdi Saſi liga ſeigi eg ydr/nema þier ſnuizt ꝛ verdit s° ſem ſma born munu þier eigi iñ ganga i himna riki/ huer ſialfr ſig lęgkar s° ſem vng barni þtta/ sa er meſtr i himnaeiki/ꝛ huer ſem medtekr citt þui lickt vngmenni i minu nafni/ sa medtekr mig/eñ huer hñ hneyckſlar eiñ af þm veſalingũ/ ſem a mig trua/ þarfara vęri hñ at mylnu ſteini hęngdizt a hals hñ/ꝛ vęri i ſiafar diup ſeckr.

We ſie heimenũ fyrer hneyckſlaner/þ hliota hneyckſlaner at koma eñ þo we ſie þm manñ fyrer huern ed hneyckſlanin kemr/ eñ ef þin hond edr þiñ fotr hneyckſlar þig/ Snid hñ af ꝛ ſnara hñ fra þier/betra er þier iñ at ganga til lifſins/hallt ꝛ handar vani/ eñ þ þu hafer tuęr hendr/ꝛ tuo fętr/ꝛ verder i eilifu eld kaſtadr/ꝛ ef auga þitt hneyckſlar þig/þa ſlit þ vt ꝛ ſnara þui fra þier/ betra er þier ein eygdum iñ at ganga til lifſius/ eñ þ þu hafer tuo augu ꝛ verdir i helvizt ſkan elld kaſtadr.

Siaet til at þier forſmaet ecki eiñ af þſſm veſalingũ/ þuiat eg ſeigi ydr/at þra einglar a himnum/ ſia Japnan mins faudrs auglit a himnũ ✠ Þat manzins ſon kom at prelſa huat forta þat er huat virdizt ydr/at ef eiñ huer hefdi hundrat ſauda/ꝛ villizt eiñ af þm/ſkilzt hñ eigi vid þa niu ꝛ niutigi a fiollum vppi ꝛ fęr at leita hñſ

ſem

sem villizt/ t ep s° stier/ at hñ þin þasi Sannliga seige eg ydr/ at hñ þagnar meir ypuer þm eñ ypuer hinū niu t niutigū/ sem eigi villduzt/ s° er eigi vilie þyre þaudr ydrum sem a himnū er at eiñ ap þssm vesalingum þatizt.

Luce xvij Deut. xix

Eñ ep ✱ broder þiñ bryti vid þig/ þar þu/ t strap þa hñ mille þin t hñs eins samans ep hñ heyrer þig/ þa hefr þu þiñ broder vñt eñ ep hñ heyrer þig eigi/ þa tak eñ eirn edr tuo til þin/ s° at i munne tueggia edr þriggia vitna standi aull ord/ nu ep hñ heyrer eigt þm/ þa seig þ samkunduñe/ eñ ep hñ heyrer eigi samkunduñe þa hallt hñ sem afasi heidingia t tollheimtu mañ. Sannliga seigi eg ydr huat hellzt þier bindit a Jordu/ skal t a himni bundit vera/ t huat hellzt þier leyset a Jordu/ skal leyst vera a himne/ t eñ seigi eg ydr þ/ huat ep tueir ap ydr samtaka a Jordu vm huern hlut sem þer/ ed þr vilia bidia/ skal þm veitt vera ap minū þaudr sem a himnū er/ þar huar tueir edr þrir saman sapnader eru i minu napni/ þ cm eg mitt i millum þra.

Þa gieck Pet til hñs t sagdi. Herra/ hue sū opt hlyt eg/ minūt brodr/ þm sem vid mig bryti/ at þyrer gepa/ er þ nog/ vñ. siñū/ Jesus sagdi til hñs/ eg seigi þier eigi vñ siñum/ heldr siotigi siñū sio siñū ✱ þyrer þui ✱ er Himnariki lickt þm konungi sē reikna villdi vidþiona sina t er hñ tok til at reikna/ kom eiñ þyre hñ/ sa er hñ var skylldugr tiu þusund punda/ eñ þa hafi/ hapdi eigi til huat hñ skylldi giallda baud/ Herra sñ/ at selia hñ t hñs huspreyiu/ s° t borniñ/ t allt hnat hñ atti t borga med/ eñ sa þion þiell fram/ til bad hñ t

Seytiand sūnu dag

sagdi

sagdi/ Herra/hap polinmædi vid mig/allt skal eg þier giallda/eñ Herrañ sa aumr þss þionsr liet hñ lausañ r gap hñ vpp skulldina.

Þa gieck sa sami þion vt r þañ eiñ ap sinñ samlags þionñ/sa var hñ hñdrat peninga skyll dugr/ þañ grep hñ r tok þyrer kuerck hñ r sagdi giallt huat þu ert mier skulldugr/ þa þiell hñs samlags þion þram/bad hñ/r sagdi hap polinmædi vid mig/ þ allt skal eg þier giallda/ eñ hñ villdi eigi/helldr þor hñ til r liet hñ i dyplytzsu; þar til hñ hepdi borgat sina skuld/eñ er hñs sam þion sau huat skiedi/vrdu þr miog hryguer vid komu/ r vnderuisadu sinñ Herra/allt huat giorzt hapdi/ þa kalladi hñs Herra a hñ r sagdi til hñs/þu hiñ straklige þion/ alla þssa skuld gap eg þier til/med þui þu badzt mig/byriadi þier eigi misskunsamr at vera vid þiñ samlags þion/ lika sr eg var þier misskuñsamr/r hñs Herra vard reidr/topr selldi hñ kuolurunñ/ þangat til at hañ hepdi borgat allt huat hñ var hñ skulldugr/so mun miñ himesker þader giora ydr/ep þier þyrer gepitt eigi ap ydrum hiortum/huer eiñ sinum brodur misgiorder sinar. ✱

Nitiandi capitule

Og þ skiedi sem Jesus hapdi lyktad þssa reedu/ at hañ þor ap Galilea r kom i endi merkr gydinga landz/odrum megin Jordañ r margt polk pylgdi hñ epter r þar lęknadi hñ þa. Mar. r

Þa geingu Pharisei til hñs preistudu hñs r sogdu/leyfizt nockut mañinñ at forlata sina ei-

kon þyrer hueria sem eina sauk/eñ hñ suaradi
sagdi til þra/ hapi þier eigi lesit/ at sa er i vpp
hapi skapadi mañiñ/hñ giordi þ/at vera skylldi
madr t kona t sagdi/þyrer þui mun madriñ þor
lata þaudr t modr t vidteingiazt eigin konu siñe
t þau tuo munu eitt hollð vera/s° eru þau nu
eigi tuo heldr eitt hollð/þui huat gud hefer sa
man teingt þ skal madriñ eigi i sundr skilia.

nt.þriij Þa sogdu þr þyrer hui baud Moyses þa/at ge
þazt skylldi skilnadar skra/t hana at þorlata/
hñ sagdi til þra Moyses hefer þyrer hardud yd
uars hiarta leyft ydr at þorlata husþreyium yd
rar/eñ ap vpphapi var þ eigi s° /eñ eg segi ydr
þ/ huer sina eigin konu þorlæti (nema þ sie þy
rer horunar sauk) t giptizt añarre. Sa dryger
hor/t huer sẽ þraskilinñe giptizt/sa dryger thor.

Þa sogdu lærisueinarner til hñs/ep s° er hat
tad manzins malepnũ vid eignar/konuna þa er
eigi gagn i at giptazt/eñ hñ sagdi til þra/ þtta ord
þa eigi aller hondlat/heldr þr hueriñ þ er gefit/
þuiat þ eru þr gellding /sem s° verda ap modr
kuide þadder/t þr gellding eru huerier ap mõn
eru gellder/t þ eru lika þr gelldingar sem sialf
ua sig hapa gellt þyrer himnarikis saker/ sa gri
pit getr hñ gripi þ.

Mar. x
uce xviij Þa voru smaborn til hñs hopd/s° at hñ legdi
hñdr yþuer þau/t hñ badizt þyrer eñ lærisueinar
ner auitudu þa/Jesus sagdi til þra/lated bornin
kyrr þyrer biodit þm eigi til min at koma/ þuiat
slikra er hinariki/t er hñ hapdi hendr yþuer þau
lagt gieck hñ þadan.

Og Siazar eirn gieck at hñ t sagdi til hñs
godi

godi meistare/ Huat skal eg þss gott giora at eg
hapi eilipt lip/Hueriu hñ suaradi/Huat kallar þu
mig godañ/ eingeñ er godr nema/eirn/sañarligr
gud/eñ ep þu villt til lipsins iñganga/s• vardv-
eit þu bodordin/hañ sagdi þa til hñs/huer hellzt
Eñ Jesus sagdi eigi skalt þu mañ vega eigi skalt
þu hordom drygia/ eigi skali þu añañ stela/eigi
skalt þu liuguitne mæla. Heidra skalt þu paudr
þiñ t modr/t elska skalt þu naunga þiñ s• sem
sialfpuan þig/ þa sagdi vngi madrin til hñs/ þtta
allt hefi eg vardueitt i þra barn æsku miñe/huat
brestr mig þa/Jesus sagdi til hñs/ep þu villr al-
giordr vera þar burt t sel allt huat þu hefuer t
gef þatækum/t munt þu þa siod hapa a him-
ne/kom þa t pylg mier s• epter/t er hiñ vnge ma
dr heyrdi þord/gieck hñ hryggr i burt/ þuiat hñ
hafdi mycklar eigur.

Eñ Jesus sagdi til siña lærisueina Sañliga
segi eg ydr / at toruellt er rikum iñ at ganga i
himnariki/t eñ segi eg ydr þ auduelldara er vlf
halldanum at smiuga i giegnum nalar auga/ eñ
rikum iñ at ganga i gudz riki/t er lærisuenarner
heyrdu þ/vrdu þr miog otta slegner/t sogdu/huer
þar þa hialpazt/ eñ Jesus leit vid þim t sagdi
til þra hia mõm er þo moguligt/eñ hia gudi er
allt moguligt.

Þa suaradi Petr t sagdi til hans/Siadu t at
hier forlietum allt t pylgdum þier eptee huat Mar. x
þier oss þar pyrer/eñ Jesv sagdi til þra/Sañliga Luce xviij
segi eg ydr/at huerier mier hafit epter pylgt
(undr þ vndinguñe) þa er manzins sou sitr a stole

sinar ágn mnnu þier t sitia a tolþ stolli/dǫmar di tolþ kynkuisler Iraels/t huer hñ þorlǫti hus/ edr brǫdr systor/þandr eda modr/edr eigin konu eda born eda akra/þyrer mins napns saker/ sa mun hundrat fallt i stadin taka/t erþua eilipt/ liþ eñ marger þr sem/ eru þyrster/ verda sidarster t þr semsidarster eru verda hiner þyrstu. *

þþ capitule

Imnariki ✠ er lickt þm hausþandr/ sem vt gieck sneña morgũs verck meñ at leiga i vingard siñ/eñ at giordi sanninge vid verckmeñina aþ dagligu peníngs gialldi/sendi hñ þa i siñ vingard t nær þridiu stund gieck hñ vt t leit adra idlausa standa a torgeno t sagdi til þraþari pier i miñ vingard/t huat riettuist er mun eg geþa yðr þr geingu t þangat/t eñ gieck hñ vt aptr vm sietta t niundu stund t giordi s• likaeñ vm elipta stund gieck hañ vt t þañ eñ adra standa i diulausa t sagdi til þrahuar þyrer standi þier hier allan dag i diulauser/ þr sogdu til hñs þat eingeñ heþer leigt oss hñ sagdi til þraþari pier t i miñ vingard t huat riettuist er skulu þier þa

Eñ þa kuelld var komit sagdi herrañ vingarðzins/til sins rada marz kalladu verckmeñina t giallt þm verdkaupit t hñ tok til i þra enũ seinarsta t alle til hins þyrsta þa komu þr sẽ vm ellipta stund leigder voru/t huer þra medtok siñ peníngseñ er hiner þyrstu komu/meintu þr/ þat þr mundu þaa meira t huer þra medtok siñ penig t þa er þr hoþdu hñ medtekit/mogludu þr imoti hus þ•

Sunu da
ñ þañ sem
u vikna
stan by/
t.

huspodrum ꝛ sogdu þesser seinurstu hafa eina stund erpidat ꝛ þu giordir þa ossiapna/vier sem borit hopum þunga ꝛ hita dagsins.

Esi hñ suaradi ꝛ sagdi til eins þra/vin/eigi gio ri eg þier oriett/ertu ecki asatt vordin vid mig vin peninguñ/tak huat þitt er ꝛ far burt/eñ þ sim seinarsta vil eg gefa s° sem þter/Eda lopazt mier ecki at giora ap mino huat eg vil/Eda ertu vm þrangeygdr/so at eg sie god giarn/s° verda nu sidarster hiner fyrstu/ ꝛ fyrster hiner sidurstu/ þuiat marger eru kallader eñ faer vtualder.

Og hñ ferdadizt vpp til Jerusalem/ꝛ tok þa tolf lęrisucina heimogliga til sin aueginū ꝛ sagdi til þra/Siaet ! vier reisū nu vpp til Jerusalē ꝛ manzins son mun opr seliazt kęñi mańa hoppdingiū/ꝛ skriptlęrdū/ꝛ þr munu hñ fordęma til dauda/ꝛ opr selia hñ heidingtū til spottun ꝛ hud strokunar/ꝛ til krossfestun ꝛ a þridia deigi mun hñ vpp aptur risa. Mar. x Luce tij.

Þa gieck ℜ modr sona Zebedei til hñs medr synę sina fallandi fyre hñ fram/ ꝛ bad nockrs af hñ/ꝛ hñ sagdi til hñar/ huat villt þu/ Hun sagdi til hñs/Lat þssa mina tuo sonu sitia i riki þino/þann eina til þinar hęgre hand/ꝛ annañ til þinar vmstre handar. Esi Jesus suaradi ꝛ sagdi þier vitid eigi huat þier bidiet/gete þier þann kalek druckit/ Huern at eg mun drecka/ ꝛ þri skirn skirazt latid/huerri eg mun skirazt/ þr sogdu til hñs/ þ getu vid/ꝛ hñ sagdi til þra/Minn kalek mu ntu þier at sonu drecka/ꝛ þre skirn/huerre eg skir unzt/munu þier skirazt/eñ þ at sitia til minn hęgri ꝛ vmstri handar er eigi min at gefa ydr/hell ℜ Jacobs messu

dr þm/huerium þ er þyrer buit ap minū þaudr.

Og er þr tiv heyrdu þ/ þycktuzt þr þm tuci-
Mar. r ūr brøðrū/ eñ Jesus kalladi þa til sin t sagdi/
Luce xxij. þier vitid at veralldar massa Høfdingiar drott-
na ypuer þm t þr ed vallouger ern haza ypuer
vollo/ so skal eigi vera ydar a mille/helldr/huer
hū vill ydar a mille vollougr vera/ sie sa ydar
þienare/ t huer ydar sem þremstr vill vera/ verr
sa ydar þion/ so sem manzins son kom eigi at hū
lleti sier þiona/helldr vpp a þ hū þionadi/ t gaf
sitt lif vt til endr lausnar þyrer marga.

Og þa er þr geingu vt ap Hierichо/ þylgdi hū
margr þolk epter/ t Siaeti at tueir blinder satu
vid vegū/ t þa þr heyrdu þat Jesus gieck þar
þram hia/kolludu þr t sogdu/ O Herra sonr Da-
uidz/ miskunna þu oss/ eñ þolkit hastadi a þa at
þr þegdi/ eñ þr kolladu þui mier t sogdu/ O
Herra sonr Dauidz miskunna þu oss/ t Jesus stad
naudizt/kalladi a þa t sagdi/ Huat vilie þid at
eg skuli giora ydr/ þr sogdu til hans/Herra þ at
ockr augu vpplukizt/ eñ Jesus sa aumor a þm/
Sunu dr snart augu þra/ t þr sau iafnskiott/ t þylgdu
þyrstañ hū epter.

xxi capitule

Og er þr toku at nalgazt Jerusalē
t komu til Bethphage vid þiallit ol-
ueti/sendi Jesus vt two sina lærisuei-
Mat. ir na t sagdi til þra/ gare þier i þ kaup-
uee þir tun sē þyre ydr er/ t strax þa munu
yhan. kij þier finna ausnu bundna t þola hia hñe / leyset
hana t leidit til min/ t ef eñ huer seiger nockut til
ydar/ þa seigit/ þ Herrañ hafi þra þaurf/ t iafn
snart munu hū lata þaulaus/ eñ þ skiedi so at vpp

þyllizt

þyllduzt huat sagt er þyrer spamañiñ er seiger/ Zacha. ix.
Seiget dottniñe Syon/ Sia þin kohungr kemr
til þin hoguer sitiendi a ausnu z a þola klyp
bæreligr ausnu/eñ [illegible]tsueinarner geingu burt z
giordu so sẽ Jesus vm þꝺi bodit þm/ z leiddu muz
sier ausnuna z þolañ/ z laugdu ypuer þau sin kl
di z settu hñ þ vppa/eñ margt þolk breiddu sit
klædi a vegiñ/ z adrer hinggu kuistu ap triaunñ/
z dreiþdu þm a vegiñ/eñ þ þolkit sem fyrer gieck
z epter fylgdi kallaði z sagdi Hosianna syne Da (Hosiann
uids/ blezadr sie sa sem kemr i naþne drottins. þydizt a n
Hosianna i hæstum hæduml rænu/æi
Og er hñ þor iñ i Jerusalem/ var aull borgiñ alp þu eli
er riduskialfue/ z sagdi/huer er þessi/eñ þolkit sæg æi gep þ
di þtta er Jesus spamadrinñ ap Nazareth vr Ga z hamun
lilea z Jesus gieck iñ i guds mustieri z rak vt alla
selienda z kaupendr i mustierino z bordñ veslin
uar maña/ z stolum þra er duþr selldu hratt hñ
vm z sagdi til þra/ Skrifat er/ Mitt hus skal (Esaie lvi
bœna hus kallazt/ eñ þier hafit giort þ at spill
urkia iñe/ z til hans geingu blinder z hallter i
mustierit/ z hñ læknadi þa.
Eñ er keñe maña hopdingiar z skriptlærder/
sau þær vndraner sem hñ giordi/ z þ børnin kol
ludu i mustierino z sogdu Hosianna þm syne Da pſal. v
uid/reidduzt þr z sogdu til hñs/heyrer þu huat
þsser seigia/ Jesꝰ sagdi til þra/ Ja vite meñ/ hafi
þier alldri lesit/ þ af munñe vngbarna z briostmyl
kinga/ hafder þu lofit til riett z hñ forlier sa z gi
eck vt ap borgiñe til Bethania z bletþ þ *
Eñ at morne er hañ gieck aptr til borgari
riar/ hungrædi hañ/ z sem hañ sa eitt þiku tre Matt.
vid

Marci x. vid vegiñ/gieck hñ þangat at/ꝛ þañ eckert a þul/
neina einazta blaudin/ꝛ sagdi til þſſ/hiedan i þra
vagre alldreigi a vogrtr aþ þier at eiliþu/ꝛ þ þi
kiu tre visnadi vpp iaþn snart/ꝛ er lærisuein᷑ ner
sau þ vndruduzt þr ꝛ sogdu/huernen er þikiu tr⁹
eit s⁹ snart vpp þornat/eñ Jes⁹ suaradi ꝛ sagdi til
þra/Sañliga seigi eg ydr/eþ þier haþit trunа ꝛ
eþit eigi munu þier eigi einazta giora þtta vid þi
kiu treid/Helldr/ ꝛ eþ þier segdut þſſu þialle/tak
þig vpp ꝛ pleyg þier i sioiñ/ þa mundi þ ſkie/ꝛ
allt huat þier bidiet/ i bæniñe/eþ þier truit þui/
þa munu þier þ audlazt.

Og sem hñ kom i musterit/geingu til hñſ(sem
Mar. xi hñ var at keña) presta hoþdingi᷑ ꝛ olldung᷑ lyd
Luce xx sins ꝛ sogdu/vt aþ huada mackt giorir þu þtta/
ꝛ huer gaþ þier þſſa mackt/eñ Jesus suaradi ꝛ sag
di til þra/eg man spyria ydr ꝛ at einu ordi/eþ þi
er seigit mier þ/mun eg ꝛ seigia ydr/ vt aþ huat
mackr eg giori þtta/ ſkirn Johañes huadan var
hun/huort aþ hine edr aþ mõm/ eñ þr hugsudu
med sier/eþ vier seigiũ aþ himne/seiger hñ til vor
þyrer þui trudu þier hñi eigi/eñ eþ vier seigiũ aþ
mõm/þa megu vær ottazt polkit/þat aller hiell⸗
du Johañem þyrer spamañ/ꝛ þr suorudu Jesu
ꝛ sogdu/vier vitũ egi/hñ sagdi þa til þra/s⁹ seigi
eg ydr eigi helldr vt aþ huat mackt eg giori þtta.

Eñ huat lizt ydr/Madr nockr haþdi two sonu
ꝛ gieck til eins þyrſta ꝛ sagdi sonr/þar þu i dag at
vercka i vingardi minñ/eñ hñ suaradi ꝛ sagdi/ei
gi vil eg/epter a idradi hñ þſſa/ꝛ gieck burt/eñ hñ
gieck til hins añarſ ꝛ sagdi slickt hið sama/eñ hñ
suaradi ꝛ sagdi/þara skal eg/ꝛ þor ecki/Suor aþ

þm

Þm tueimr giordi þaudrsins vilia/ Þr sogdu til hūs/hiñ þyrsti/Jesus sagdi til Þra/Sannliga segi eg ydr/at tollheimtarar t putr munu þyrre komazt i gudz riki eñ þier/ þuiat Johañis kom til ydar t lærdi ydr riettlætis gotn t eigi trudu þier hiñ/eñ tollheimtu meñ t putr trudu hiñ/eñ þo at þier litud þtta/giordu þier aungua ypuerbot/sº at epter a hepdi þier hñ trnat.

Heyrit Þeñ adra epter liking/huspader nockr var þar/sa er plantadi vingard t girti i kring vm hñ t grop i hñ vm prugu/t vpp bygdi turn/t leigde hñ vingardz mōm/t þerdadizt sidan langt burt/eñ þa er prioþgun time tok at nalgazt/sendi hñ sina þiona til vingardz mannanna at Þr medtæku hūſ auogrtu/þa toku vingardzmeñirner hñſ þiona/þañ einn strycktu Þr/annan aþ liþudu Þr/hiñ þridia gryttu Þr/ Og i annat sinn sendi hñ adra þiona vt sē meire voru hinū þyrrū/t þm giordu Þr slickt hid sama. Eñ sidarst sendi hñ son sinn til Þra t sagdi/ ma vera/at Þr þeile sier þyrer syne minn/eñ er vingardzmeñirner sau soninn/ sogdu Þr med sier þssi er erþingin/komi þier/ t aþlīpu vær hñ t leggiū sº vnder oss hūſ arþleipd/t Þr gripu hñ/t rakru hñ vt aþ vingardinū/t aþ lipudu hñ/ Eñ nær Herran vingardsins kemr huat man hñ giora vid þssa vingardzmenn/ Þr sogdu til hans/ Þm vondū mun hñ uondzliga þyrer þara/t sin vingard byggia/ odrū vingardz mōnum Þr ed hiñ a vogrt giallda i riettan tima.

Jesus sagdi til Þra/Hafi þier aldri lesit i ritningunū/at þañ stein se byggendr hopdu vt kastad/ hñ er nu wordinn at hopdi hyrning/ aþ drott

Mar. xij. Luce

Psal.cxvij ne er þ giort ꝛ er vndarligt þyrer vorū augū/ þ
rer þui segie eg ydr/at guds riki mun þra ydr ta
kazt ꝛ heidnū gepit verda/ þm sē þss auogst þ
ra. eñ huer yþer þñan stein þelr hñ mun sundr
myliazt/ eñ yþuer huern hñ þelr/ þañ man hañ
sundr meria/ ꝛþa er keñt maña hoþdinglar ꝛpha
risei heyrdu hñ septer likingar /þormerckt þr/ þ
hñ sagdi aþ þm/ ꝛ sockt at gripa hñ/ eñ ottudzt
þo þolkit/ þaiat þ hiellt hñ þyrer spamañ. ✻

Þañ xx. sunu dag.

xvij capitule

Luce xiiij

OG ✻ Jesus suaradi ꝛtaladi i añat sin
i epter likingū til þra ꝛsagdi/ Himna ri
ki er lickt þm konungi sem brudkaup
giordi syne sinū/ ꝛsendi vt sina þiona
at kalla bodzmeñina til brudkaupsins
ꝛ þr villdu eigi koma/ J añat sin sendi han adra
þiona vtꝛsagdi/ seigit bodzmoñuuū. Siaet: mj/
na maltid hepi eg til buit/ miner vþarꝛalet þie
eru slatrader/ ꝛallt er reidubuit/ komit til brud/
kaupsins/ eñ þr þorsmadu þ/ ꝛgeingu i burt/ eñ
a sin bustad/ eñ añar til sinar syslunar/ eñ sumer
gripu hans þiona/ darudu þatdrapu/ eñ þa kon
ungrin heyrdi þ vard hñ reidr ꝛ sendi vt sin her
ꝛ þyrepor þssm mordingū/ ꝛbrendi vpp borg
þra.

Þa sagdi hñ til sina þiona/ brullaupit er at
Mar.xii. Luce xx. sosu reidubuit/ eñ þm sem bodit var voru þss
eigi verduger/ þyrer þui þarit vt a strętin/ ꝛ bio
dit til brudkaupsins huerium sem þier þinit /ꝛ
hans þionar geingu vt a strętum/ ꝛ saman sop/
nudu ollū þm þr þundu/ vondū ꝛ godū/ ꝛ brud
laupit vard alstipat aþ mēm/ þa gieck konun/

gurin in

grin iſi at ſia geſtina. tyñ ſaa þar maſi/eigi klæd dañ med brullaups klædũ/tſagdi til hũſ/. Vm? huernen giecktu iñ bingat haþandi eigi brud laups klædi/ eñ hũ þagdi. Konungrũ ſagdi þa til ſiña þienara bindit hans hendr tþætr/tvar pit hñ i yztu myrkr/ þar man vera op t taña gnistran. Þuiat marger eru kallader/ þaer vt ualder. ✱

Þa ✱ geingu phariſei burt tſettu rad ſaman at þr gætu veitt hũ i ordũ t ſendu til hũs ſina læ riſticina med Herodis þtenurũ/tſogdu Meiſtare vær vitum at þu ert ſañſogull t keñer gudz gotu i ſañleika/ſkeyter eigi nockrũ/ þuiat þu þer eigi at yþuerlitũ maña/ þyr þui ſeig oſſ huat þier lizt. Huort leyþizt at gefa keiſaranũ ſkatt edr eigi/eñ Jeſus þormerckti þra þlatſkap/ſagdi hñ. Huad þreiſte þier min hræſnarar/ Synit mier myntina peningſins/ t þr þeingu hũ peningiñ. Jeſus ſagdi til þra Huers er þſſi mynt t yþuerſkript/ þr ſogdu hñ Keiſarans/ þa ſagdi hñ til þra/gefit Keiſaranũ huat keiſarans er t þ Gudi huat Gudz er. Og er þr heyrdu þ vndruduzt þr/þer lietu hũ t geingu i burt. ✱

A þm ſama deigi geingu Saducei til hans/ huerier ed ſeigia vppriſuna eigi vera/ſpurdu hñ at t ſogdu. Meiſtare Moyſes hefer ſagt at ef nockr andadizt thefdi eigi barn epter þa ſkylldi broder hñſ eiga hñſ eigin konu/tvpp vekia ſinũ brodr ſædi/eñ hia oſſ voru(vñ)brædr/hũ fyrſti þaſtnadi fier konu/thñ ãdadizt/taf þui hñ haf di eckert ſad/liet haſi brodr ſinũ epter/eigin konu ſina/lika sa añar/t hũ þridie/allt til ins ſiounda.

Marci
Luce
Dent.

eſi ſidarſt allra andadizt ꝛ konan/huers þra ſio verdi hun nu eign̄ kona i vpp riſuñe/ þuiat aller þr hapa hana hapt/eſi Jeſus ſuaradi ꝛ ſagdi til þra/þier villizt ꝛ vitid eigi ritningarn̄ /nie hell dr gudz krapt/ þuiat i vpp riſuñe munu þr huor vi kuanazt/nie ſig kuana lata/helldr eru þr ſem einglar gudz a himne.

Eñ hapi þier eigi leſit/huat ap gudi er ſagt/ ap vpp riſu þramlidiña/ er hñ ſeiger eg em gud Abrahams/ꝛ Gud Jſaacs/ꝛ Gud Jacobs/ þui Gud er eigi gud daudra/helldr lipandra maña/ ꝛ er polkit heyrdi þtta vndradizt þ hans kenning.

Eñ ☞ er Phariſei heyrdu þ hañ hapdi þaggat Saduceis ſopnuduzt þr ſaman i eitt/ꝛ eiñ laug/ uitringr ap þm ſpurdi hñ at/freiſtandi hñſ Mei ſtare huert er hid meſta bodord i logmalino/ eſi Jeſus ſagdi til hñs/ elſka ſkalt þu drottiñ Gud þiñ/ap ollu þinu hiarta/ꝛ ap allri ond þiñe/ꝛ ap ollu þinu hugſkoti þtta er hid þyrſtar meſta bod ord/eñ añat er þſſu lickt/ elſka ſkalt þu naunga þiñ s• ſem ſialþaſi þig/Jþſſm tueim bodordū heingr allt laugmal ꝛ ſpameſi

Eñ þa Phariſei voru til ſamans kōner/ſpurdi Jeſus þa at ꝛ ſagdi/huat virdizt ydr ap kriſti/ huerſ ſon ed hñ ſie/þr ſogdu hm̄/Dauidz/hñ ſag di til þra/Huernen kallar Dauid hñ þa i andanū Herra/er hñ ſeiger/ Drottiñ ſagdi minū drottne/ ſit þu til miñar hagri handar/ þ̄ til/eg ſet o vine þina til ſkarar þiña pota/Nu ep Dauid kall̄ hñ Herra/ hueruen er hñ hñs ſonr/ꝛ eingeñ gat hm̄ ordi ſuarat/ꝛ eigi dirpdizt nockur vpp þra þ̄ m̄ deigi/hñ þramar at ſpyria ☞

þa

DA talaði Jesꝰ til þolkſins ⁊ til ſiña lęrisueina ⁊ ſagði a Moyſes ſtoli ſitia ſkriptlęrder ⁊ phariſei/ allt huat þr ſeigia ydr / þier ſkulu halda/þ hall dit ⁊ giorit/eſi epter þra verckũ ſkulu þier eigi giora/ þuiat þr ſeigia þ/⁊ giora eigi/þ þr ſamanbinda þungar byrder ⁊ o bęrligar/⁊ leggia þęr mõm a herdar/eſi ſialfner þr vilia eigi a hręra þęr þingri ſinũ þ aull ſin verck giora þr at þr ſiaizt af mõm/ſin muſing^ blaud vt þe nia þr/ ⁊ þalld ſiña kląda myckla þr/kęr haſa þr hin þremſtu ſęti at kuelld verdũ/ędztu ſeſſa i ſamkundu huſũ/⁊ kueðiur a torgum/⁊ af mõm Rabbi kallader verda. Exo. xiij Deut. iv

Eſi þier ſkulut eigi Rabbi kallazt/þat eſi er yd^ Meiſtare / kriſtr/eſi þier aller erut brędr ⁊ onguan ſkulu þier ydr þaudr kalla a Jordu/þ eſi er ydar þader ſa ſem a himnũ er/⁊ þier ſkulut eigi Meiſtarar kallazt/þ eirn er ydar meiſtare kriſtr/ſa ſem at meſtr er yd^ /ſie hañ ydar þienare/ þuiat huer ſig upphęr/ſa man nidr lęgiazt/⁊ huer ſialfuan ſig nidr lęger/hñ man upphafiñ verda. *

Wei ydr ſkriptlęrdũ ⁊ phariſeis/ þier hręſonarar/huerier himnarikit aptr lokit þyrer mõm/ þuiat eigi gangi þier þ^ iñ/⁊ þm er iñ vilia gangą þ/ þa loþe þier eigi.

Wei ydr ſkriptlęrdũ ⁊ phariſeis/ þier hręſonarar/ huerier eckna huſin upp etid/med yþuer bylmingu langra bęna/ þyre þ niunu þier þſſ meire fordęming audlazt.

Wei ydr ſkriptlęrdum ⁊ phariſeis/ þier hręſo-

narar

narar/ huerier vm kring þarit sio ꝛ lond/s⁹ at þier giorit eñ at samlendings Gydinge / ꝛnar haſi er þ wordiñ/giori þier hñ at heluitz skū syne tueþallt meir eñ þier erut.

Wei yor blindū leidtogumū þier sem seigit/ huer hſi suer vid musterit/ þ sie eckert/ eñ huer suer vid gullit musterisins/ sa er sekr/ þier þipl ꝛ þor blindad er/huort er meira gullit eda musterit/ þ er gullit helgar/ ꝛ huer ed suer vid alltarit/ sie eckert. Eñ huer hſi suer vid þ oþþr sem a þui er/ sa sie sekr/ þier heimsker ꝛ blinder/ Huort er meira oþþret eda alltarit/ þ sem oþþret helgar/ þyre þui huer hū suer vid alltarit / sa suer vid þ ꝛ vid allt huat þar er vppa/ ꝛ huer haſi suer vid musterit/sa suer vid þ/ꝛ vid þaſi sem þar byg ger iſie/ꝛhuer suer vid himnūm/sa suer vid gulz sæti ꝛ vid þn sem þar vppa sitr.

Luce xi Wei yor skriptlærdū ꝛ Phariseis þier hræsi narar/ huerier tiundit myntu Aneth Ciminū/ꝛ yþuer gepit þ huat þyngst er i laugmalino einkū dominū/miskunsemd ꝛ truna/þtta byriadi at gio ra/ꝛ hitt eigi epter at skilia/þier blinder leidto garar Sem Sied/myþluguna/ eñ gleypit vlþ balldaſi.

Luce xi Wei yor skriptlærdū ꝛ phariseis þier hræſ narar/ sē hreinsit hid ytra bikara ꝛ diska/eñ iñan eru þier þuller rans ꝛ ohreinnda. Þu blindr pha riseare hreinsa þyrst ed iñra a bikorū ꝛdiskū/s⁹ at id ytra verdi ꝛ hreint

Wei yor skriptlærdū ꝛ Phariseis/ þier hræſ narar/ huerier liker erut þorþagudū leidū þraiñ lidiña/huer ed vtan synazt mōm þaugr/ eñ iñan eru þau

ru þau full af daudra manna beinū/ ok allri o
þeckt/ s° ok þier skinit at sonu vtan fyrer mōm
riettleter/en fyrer innan eru þier fuller hræsne/ ok
ranginda.

Wei yd̄r skriptlærdū ok Phariseis þier hræs
narar/huerier vppbyggit spamanna leidum/ok pry
dit graf uer riettlatra manna/ok seigit/ef vier hef
dū verit a dogum fedra vorra/ skylldu vær eigi
verit hafa samlags menn þra i blodi spamannanna
þui s° beri þier yd̄r sialfum vitne/at þier erut
syner þra/ sem spamenninga aflifudu/ ok s° upp
fyllit þier meþling fedra yduarra/ þier eitr orum
ok nodru kyn/ huernen vm flye þier helvitz ska
fyrer dōming

Fyrer þui Siael? eg sendi til yd̄ar spamenn/ ℟ Steph
spekinga/ok skriptlærda menn/ok nockra af þeim mu nus dag.
nu þier aflifa ok krossfesta/ ok suma munu þier Luce x.
hudstrykia i samkundu husum yd̄ar/ok af nātare ij. Parli.
borg i adra munu þier þa ofsækia s° at yfuer xxiij.
yd̄r kome allt riettlatt blod/sem a Jordina vith er
hellt/ i þra blodi Abels riettlata allt til blodz
Zacharie sonar Barachia/ huern þier draput a
millū musteris ok altarisins. Sasiliga seige eg y
d̄r at allt þetta man koma yfuer þessa kynslod/Jeru
salem Jerusalem/þu sem aflifuar spamenninga/
ok gryter þa er til þin eru sender/ huersu opt hefi
eg viliat saman safna sonū þinū/ lika eb hæna
safnar vngum sinum vnder vængi sier/ ok þier
hafit eigi viliat. Siael ? yduart hus sial yd̄r i
eydt latid verda/ þviat eg seigi yd̄r at þier mu
nut eigi sia mig vpp þra þessu þar til þier sei
git/Blezadr sie sa sem kemr i nafne drottins. ℟

xxiij capitule

Mar. xiij
Luce xxi

G sem Jesus gieck vt ap musterino
þa geingu hñs lęrisueinar til hñs/at
þr syndu hñ bygging musterisins/eñ
Jesus sagdi til þra. Siae þier ecki allt
þtta /. Sañliga seige eg ydr / at hier
mun eigi epter latazt steiñ yþuer steine/sa er eigi
man nidr brotiñ verda.

Eñ sem hñ sat i þiallino olineti/geingu hans
lęrisueinar at hñ heimogliga ţ sogdu/ seig þu
oss huenar þtta mun skie/ţ huert teickn er þ iñ
til komu ţ veralldariñar enda/ eñ Jesus sva
radi ţ sagdi til þra/ Siaet til? at eingeñ ville ydr
þuiat marger munu koma vnder minu nafni ţ
seigia/eg em kristr/ţ þr munu marga villa.

Þ þier munut heyra bardaga ţ hernadar ti
dinde/Siaet til? at þier skelfizt ecki/ þ uiat allt
þtta hlyta at skie/ þo er þa eñ eigi enderiñ komiñ
þ man ţ ein þiod hefia sig vpp i mot añare/
ţ riki i mot riki/ drepsotter ţ hungr/ţ iardskial
þtar munu þar verda i sumũ hueriũ staudũ/eñ
allt þtta eru vpphoф harmkuęlaña.

Þa munu þr opt selia ydr i hardkuęli ţ ydr
munu þr lifi þirra/ţ þier verdit hatader af ollũ/
þiodũ/ þyrer mins nafns saker/ţ þa munu mar
ger hneyckslũ fyllazt ţ iñ byrdis huer añañ tęla/ţ
huer añañ at hatri hafa/ţ marger fals spameñ
munu sig vpp hefia/ ţ margañ/afuega leida/ţ
af þ at ranglętid man yþuer gnęfa/ mun kęrle
ikriñ margra vtkolna/ eñ huer ed stadfastr bliz
allt til enda/sa mun holpeñ verda/ţ þtta Euan
geliũ rikisins mun predikat verda vm allañ heim

til

til vitnisburdar yfuer allar þioder/ok þa mun endirin koma.

Þ nær þier siaet Suiuirding eydzlaun/ap huer re ed sagt er fyre spamannin Daniel/þa er hñ stod i helgu stad/huer þ les/hñ hygge þ at/huerier þa eru a gydinga landi/flye þr a fioll/ok huer hñ er a rœfri/fari sa eigi opan/nockut at taka vr sinu husi/ok sa sem a akre er/snue hñ eigi aptr at taka vpp kyrtil sin/cñ weiþungudu ok briost mylkingu a þm dogu/ap þui bidiet at ydar flotti skie eigi vm vetr edr a þuott deigi/þat þa man verda so stor hormung/hutlik at eigi var i fra vpp hapi verallda/allt til þssar stundar/ok eigi helldr verda mun/ok nema þ at þsser dagar sie stytter/verdr eckert holld holpit/cñ fyrer vtualdra saker þa eru þsser dagar forstytter.

Daniel &c.

Vm vetr
þ hefer s
mikit at sei
gia Siaet
s til at þie
flyit i riett
tima/ þui
vm vetr er
gi gott at þ
dazt cñ a
þuott dog
var þat
gydingu þ
re bodit.
Mar. rit
Mat. þui

Cñ ef nockr seiger þa til yd/Siaet? hier er kristr/edr þ/skulu þier eigi þui trua/þuiat vpp munu risa/falsk kristar/ok falsk spamen/ok fr munu giora storacka ok vndr/so at i villu munu leidazt (ef skie mœtti) eirnen vtualder/ Siaet? eg sagdi yd r þ fyrer/nu ef þr segia til yd. Siaet? hñ er a eydimork þa gangit eigi vt. Siaet? hñ er i launkofu þu þa trnit eigi/þuiat so sem elding vt geingr ap vpp gongu ok skin allt til nidr gongu/lika so man vera til koma manzins sonar/ þ huar hellzt at hrœit er/þangat munu ernir ok sapnazt.

Cñ strax epter hormung þssara daga man sol lin sortna/ok tunglit eigi sitt lios gefa ok stiornr ap hime hrapa/ok krapt himna munu hrœrazt/ok þa mun skina teickn manzins son a hime/ok munu sl ker þa kueina allar kynkuisler Jard/ok þr munu siz

manzins

manzins son komanda i skyū himins miz krepti micklū ꝛ tignar velldi/ꝛ sina engla man hū vtsen da med lvdra þeytingu myckille/ꝛ hūs vtuoldū munu þr saman safna ap þiorū vindū/fra ydz/ tu alþū himnaña/ꝛ allt til þra endi marka.

Ap þikiu ternu lꝫrit epter liking/nꝫr eð þss kunsti
Mar/xiij Luce xxj. giorizt prior ꝛ lauzu vr spretta þa vite þ er/þat sumarit er i nand/lika s° /nꝫr þier siaet allt þtta þa vitid/at þ er nꝫrri þyrer dyrū/ Sañliga seige eg ydr/at þssi kynslod mun eigi þorganga þ̄ til at allt þtta skier. Himniñ ꝛ Jord munu þorganga/eñ min ord munu eigi þorganga. Eñ ap þm deige edr stundu veit engin/ꝛ ecki englar ap himnū/nema miñ þader einsamañ.

Eñ lika sem var vm daga Nohe/s° mun ꝛ verda i tilkomu manzins son̄/þui s° sem þr voru a
Luce xvij þm dogum þyrer þlodit/at þr atu/þr drucku/þr giptuzt/ꝛ lietu sig gipta allt til þss dags/a hueriū Nohe gieck i Orkina/ꝛ þr sꝫttu þ ecki/þ̄ til at þlodit kom ꝛ tok þa alla i burt/s° man ꝛ vera i til komu manzins son̄/ munu þa tueir a akre vera ꝛ mau einn medtekinn en afn̄ þorlatiñ verda/ꝛ tueir munu i kuernhuse malandi vera/ꝛ mun cin med tekin ꝛ oñr þorlatiñ verda

Þyrer þui vaket/þviat þier vitid eigi/a huer
Mar. xiij. Luce xij. re stundu yd̄ Herra mune koma/eñ þ skulu þier vita/ atep husþaderiñ visse a huerre stundu ed þiofriñ kꝫmi muudi hū vaka/ꝛ lata eigi sitt hus i sundr grafua/þyrer þui verit þier ꝛ reidu buner/þviat manzins son mun koma/ a þre stundu þier meinit ecki/ eñ huer hñ er trur þiou ꝛ þor siall/sem herrañ hefuer sett yfuer sin heima hiu/

at hū

t hñ gæfi þm þæði i rietta tima. Sæll er sa
þion nær hñs herra kemr t þiñr hñ s° giorandi
Sannliga seige eg yðr/at hñ mun þañ setia yfuer
sinn audæfi/eñ ef sa vondi þion seiger i sinu
hiarta/miñi herra glorir duol a at koma/t tekr at
slá sina samlags þiona/ eta t dreckr med dryckiu
rutyrñ/eñ herra þess þions mun koma a þm degi
sem hñ von^ eigi/t a þre stundu er hñ grun^ eigi/
t i sundr partar hñ t sett hñs hlut skiptem; hræf
norñ/ þar man vera op t tañ gnistran.

xxv capitule

DA man Rhinariki lickt vera tiv meyia
hueriar ed toku sina lampa/ t gein
gu vt i mote brudgumanñ/eñ þiñ af
þm voru þa visar/ t þiñ forsialar/
þær sem þansar voru toku sina lampa/ eñ toku
þo eckert vidsmior med sier/eñ hin^ forsialu to
ku i sinñ kerñ vidsmior/med lampunñ/t er brud
gumiñ giordi duol a at koma syfiadi þær allar/
t sofnudu/eñ vm midnætti kō kall/Siaet; brud
gumiñ kemr/ gangi þier vt i moti hñ/þa stodu
upp allar þessar meyiar/ t pryddu sina lampa/
eñ þær þausu sogdu til hinna forsialu/ gefit oss
af vidsmiore yðru/þuiat vorer lāpar slockna vt
Sinar forsialu suorudu t sogdu/ ma vera/at ei
gi sie nog fyrer oss/t s° yðr/fare þier heldr til
solu mañna t kaupit yðr/eñ er þær geingu at kau
pa/kom brudgumiñ/ t þær sem reidubun^ voru
geingu med hñ iñ til brullaupsins/thurdiñe var

apt; lokat/

Eñ at ſidurſtu komu t hin᷑ adrar meꝛi᷑ t ſogd
du/Herra/Herra/luk þu vpp þyrer oſſ/eñ hñ ſuaꝛ
radi t ſagdi til þra. Saũliga ſeigi eg ydr/ at eg
þeckꝛ ydr eigi/þyre þui vakit/at þier vitid eigi þañ
dag nie ſtũd/a huerre manzins ſon mun koma.

Lika ſẽ ſa madr/er þerdadizt langt burt/ kalla
di ſina þiona t þieck þm ſitt gozt/t einũ þieck hñ
Luce xix. þiñ pund/eñ odrũ two/hinũ þridia eitt huerium
einũ epter ſinũ þormꝙtti/ t þerdadizt ſtragr aþ
ſtad/þa gieck satil ſẽ þiñ pund haþdi medtekit/
t verckadi med þm ſomũ/ t vañ þ᷑ a oñr þiñ
puud. Lika eirnen ſa ſẽ two pund haþdi medtekit/
vañ t a two oñr. Eñ sa er eitt haþdi medtekit þor
burt/grop i Jord t þaldi þ᷑ ſins Herra þie. Eñ
epter langan tima lidiñ/kom herrañ þſſarra þio
na/t hiellt rekningſkap vid þa/t sa gieck til ſem
þiñ pund haþdi medtekit/ t þꝙrdi hñ oñr þiñ
pund/t ſagdi/ Herra/ þiñ pund þieckſtu mier.
Sia ! oñr þiñ hepe eg a vñit/ hñs Herra ſagdi
hñ/ey þu hñ godi t trulyndi þion/aþ þ þu vart
trur yþuer litlu þa man eg ſetia þig yþuer mickit
gack iñ i þins Herra þognut. Þ.t gieck t ſa at
ſem two pund haþdi medtekit t ſagdi/ Herra/
two pund þieckſtu mier. Sia ! oñr two pund hep
eg a vñit. Hñs herra ſagdi til hñs/ey þu hñ godi
þion t trulyndi/þat þu vart trur yþuer þau/mun
eg ſetia þig yþner mikit/ gack iñ i þius herra þo
gnud.

Þa gieck sa at ſem eitt pund haþdi medtekit/t
ſagdi. Herra/eg veit at þu ert hardr mañ/vppſker
huar þu ſader eigi/t ſaman ſaþn᷑ huar þu dreiþ
der eigi/t otta ſteigiñ þor eg burt/ t þaldi pund
þitt

þitt i Jordu. Sia? þar hefer þu þ huat þitt er/ eñ hñs herra suaradi ꝛ sagdi til hñs/ þu vondr þion ꝛ latr visser þu/at eg sker upp/ꝛu eg sadi eigi/ꝛ saman safna huar eg dreifda eigi/ þui bý riadi þier at þa miñ pening veslun mõm/ ꝛ nær eg kæma hefda eg huat mitt er til min tekit mz a bata/ þyre þui takit ap hñ þ pund/ ꝛ gefit hñ sem tiv pund hefr /þuiat hueriñ sem hefr hñ mun gefit verda/ꝛ mun hñ nógd hafa/eñ huer ed eigi hefr þra þm mun tekit verda/ꝛ þ hñ sy nizst hafa/ꝛ þm onyta þion kasti þier i hin ydz tu myrkr/ þar mun vera op ꝛ tañ gnistran. Math. iii Mar. iiij Luce viij

Eñ ℜ þa manzins son mun koma i sinu tigñ velldi/ꝛ aller helger Einglar mz hñ/hñ mun þa sitia i sæti sins velldis/ ꝛ allar þioder munu saman safnast þyre hñ/ꝛ hñ mun þa sundr skilia huora þra odrũ s^o sem hirder sundr greiner sauði þra kidũ/ꝛ saudina mun hñ skipa til siñar hægri handar/eñ kidin til vmstri/ þa mun konungr siñ segia til þra sem a hñs hægri hond erv/komi þier blezader þodur mins/ꝛeignizt þ riki sem ydr var til buet þra vpp hafiverallde/ þat hun gradr var eg ꝛ þier gafut mier at eta/ þyrsti var eg ꝛ þier gafut mier at drecka/gestr var eg ꝛ þier hysud mig. Nakeñ var eg/ ꝛ þier klædut mig/Siukr var eg ꝛ þier vitiudut min/i myrkua stopu var eg ꝛ þier komut til min. ℜ Salu dagiñ

Þa munu hiner riett latu suara hñ ꝛ segia/ Herra/ huenar sau vær þig hungradan/ꝛ saudd þum þig/eda þyrstan/s^o vier gafu þier drecka eda huenar sau vær þig gest komin ꝛ hysti þig Eda nakeñ ꝛ klædd þig/ eda huenar sau vær

þig siukaſt eda i myrkua ſtoþu t komſt til þin t kōungſi min ſuara t ſeigia til þra. Sañliga ſeige eg ydr/ Huat þier giordut einum ap þſſm minū minztum bræðrum/ þ giordu þier mier

Þa mun hñ t ſeigia til þra ſem til vmſtri hand dar eru/ parit burt. þra mier þier boluader i eilifan elld/ þañ ſem eyre bueſt er þiandanū/ t hñs anū/ þat hūgradr v eg/ t þier gaþut mier eigi at eta/ þyrſtr var eg t þier gaþut mier eigi at dreckia geſtr var eg t þier hyſtud mig eigi/ nakeſ var eg t þier klædout mig eigi/ ſiukr t i myrkua ſtoþu var eg/ t þier vitiudut min eigi

Þa munu þr ſuara t ſeigia/ Herra/ huenar ſau var þig hungradan/ edr þyrſtan/ geſt eda nakeſ/ ſiukaſ/ eda i myrckua ſtoþu/ t hoſū þier eigi þionat/ þa mun hañ ſuara þm t ſeigia. Sañliga ſeigi eg ydr/ Huat þier giordut eigi einū ap þſſm enū minztū/ þ giordut þier mier eigi/ t munu þr þa ganga i eilifar piſler/ eſ riettlater i eilift lif *

*Palma ſuñu dag

xxvi capitule

Mar. xiiii Luce xxii Joha. xij

GR þ giordizt þa Jeſus hafdi lyckatt oll þſſi ord/ ſagdi hñ til ſiña lærifueina/ þier vitid/ at epter two daga verda paſkar/ t manzins ſon mun oþ ſelliazt/ at hñ kroſſfeſtr verdi þa ſamman ſoþundūzt keſe maſia hoþdingi ſkriptlærder/ t olldungar lydzins i þor byrge keſe maſia hoþdingians/ þſſ er Cayphas hiet/ t ſam ſettu rad huernen þr gæte med ſlægd gripit Jeſum t liplatid/ eſ þr ſogdu/ eigi a hatidar deginū/ s at eigi verdi vpphlaup med folkino

Eſ þa Jeſus var nu i Bethania i huſi Symonar vanheila/ gieck kona at hñ hafandi budk dyr

liga sinyrsla vatz/ ꝛ hun hellti þat yþuer hoptit hñ er hñ sat vid bordit/eñ er þ sau hñs lęrisuci-nar/þyckt uzt þꝛꝛ sogdu/til huers er þsse spilling/þui þ hęþdi matt seliazt þyre mikit ꝛ gęþizt þa-tękū/eñ er Jesus þornam þ sagdi hñ til þꝛa/huat erut þier yþner vid þssakonu/þui gott verck giordi hun a mier/þatęka hąpi þier ląþnan hia yd eñ mig hąpi þier eigi alla tima/ þ hun hellti þssu smyrsla vatne yþuer miñ likama þ giordi hun mier til greptrun Sañliga seige eg yd hu hellzt þtta Euągeliū predikat verdr i ollū heime/mun sągt verda/i hñar minning/huat hun hęþer giort.

Þa gieck burt eñ ap tolp/sa er Judas scarioth hiet til keñe mańa hopdingia ꝛ sagdi til þꝛa/huat vilie þier gepa mier/ꝛ mun eg selia yd hñ/eñ þꝛ budu hñ þriatige silpr peninga/ꝛ þadan i þra let tud hñ lęgis þat hań suike hñ

Eñ a pyrsta sętn braudz deigi geingu lęri-sueinarner til Jesu ꝛ sogdu til hñs/huar villtu at vier til reidū þier þ paska lambit at eta/ eñ Jesus sagdi/þarit þier i borgina til nockurs/ ꝛ seigit hñ Meistareñ liet seiga þier/miñ time er i nand/ hia þier vil eg Pascha hallda med lęrisueinū minū ꝛ lęrisueinarner giordu sᵒ sem Jesus hąþdi þꝛ-bodit/ꝛ reiddu til Pascha lambit.

Eñ at kuelldi kōnu setti hñ sig til bordz mz si-nū tolp lęrisueinū/ꝛ er þꝛ atu sagdi hñ/Sañliga seige eg yd/at eiñ yd mun suikia mig/ þꝛ hryg-duzt miog vid þ ꝛ toku aller til at seigia/er eg þ nockut Herra? eñ hñ suaradi ꝛ sagdi/ sa er hędiñe drepr i þatid mz mier/hñ mū mig þornada man-zins son mun at soñu þara sᵒ se skripat er ap hñ

Þ̃ wei þm maſe þyret huern manzins ſoll myk
þorradiñ verda/betra vęri hiñ/at ſa ſami madr
hefdi alldri þ̃ fędzt verit/eñ Judas ſuaradi/sa er
þorried hfi̇ ꝛ ſagdi/er eg þ nockt Rabbi hfi̇ ſag
di til hans/þu ſagder þ.

Mar. xiiij. Luce xxij. 1. Cor. xi. Eñ þa þr neyttu tok Jeſus braudit/blezadi/ꝛ
braut þ/gaf ſinũ lęriſueinũ ꝛ ſagdi/takit/ꝛ etid
þtta er mitt hollo. Hfi̇ tok ꝛ kalekiñ/giordi þacker
gaf hfi̇ þm ꝛ ſagdi/dreckit aller hier vt af/þuiat
þ er mitt blod ens nyia teſtamentz/ huert ed vt
hellizt þyrer marga til ſyndaña þyrer gefningar/
eñ eg ſeige ydr/at eg mun eige hedan i þra drecka
af þſſm vmuidarins auegxti/allt til þſſ dags/er
eg mun drecka þ nytt med ydr i mins fodrs riki
ꝛ at loꝑſongnũ ſogdũ geungu þr vt i þiallit olueti

Zacha. xiij. Þa ſagdi Jeſus til þra/a þſſari nott munu þier
aller henyckſlan lida a mier/þuiat ſkrifat er/Hir
diriñ mun eg ſla/ꝛ Sauder hiardariñar/munu i
ſundr tuiſtrazt/ eñ epter þ ed eg er vppriſiñ mun
eg ganga fyre ydr i Galileã/ Petr ſuaradi ꝛ ſag
di til hans/ ꝛ þo aller ſkaiñ fyllizt vid þig/þa
ſkal eg þo alldri ſkaiñ fyllazt þier/Jeſus ſagdi
til hfi̇s. Sañliga ſeige eg þier/at a þſſari nott adr
eñ haneñ gelr muutu af neita mig þrfſuar/Petr
ſagdi til hfi̇s/eirnen þo mier byriadi med þier at
deyia/ſkyllda eg eigi neita þier/ſlickt hid ſama ſog
du ꝛ aller lęriſueinarner.

Jeſus kom þa med þm/ i þ gerdis tun ſe kal
laduzt Gethſemani ꝛ ſagdi til ſiña lęriſueina/Si
tied hier/amedan eg fer þangat ꝛ bid/ꝛ tok med
ſier Petrum ꝛ two ſonu Zebedei/ tok ſidan til at
hrygguazt ꝛ harm þrungiñ at verda/haſi ſagdi

þa

þa til þra/Sryggr er sala min allt til dauda/bliþit hier z vakit mz mier/hñ gieck litlu eina þram leingra/þiell þram a sina a sionu/bidiandi z sagdi. Þader miñ/ ef moguligt er þa lide ap mier kalekr þssi/eñ eigi þo sem eg vil/ helldr s° sem þu villt/ z hñ kom til siña lęrisueina z þafi þa sofandi/z sagde til Petrs/matter þu ecki eina stund vaka med mier/vakit þier z bidiet/s° at þier þalit eigi i freistne /andiñ er at sonn reidubuin eñ holldit er breyskt.

Jafnat sidñ gieck hñ eñ burt z bad seigiandi þa der miñ/ef þssi kalekr ma eigi ap mier lida/vtan eg drecki hñ þa verdi þin vilie/ z hñ kom aptr z þafi þa sofandi/z þra augu voru þungen/z hafi liet þa kyrra z gieck i burt aptr z bad i þridia sinn seigiandi en saumu orð/ þa kom hann til sina lęrisueina z sagdi til þra. O ia vilie þier nu sofa z huilazt/Siaet! Su stund tekr at nalgazt ed mans sons mun opr seliazt i syndugra hendr/standit vpp/þoru vęr. Siaet? hñ tekr at nalgazt sa er mig þorrędr

Og sem hñ var þetta at tala. Siar at Judas einn ap tolfr/kom z med hñ flockr myckell mz suerdũ/z stongũ/vt sender ap keñe mana hofdingia z olldungũ lydsins/eñ sa er hñ þorried/ gaf þm teickn til z sagdi huern hellzt ed eg kysse/ sa er þ halldit hm̃/ z iafn snart gieck hñ at Jesu z sagdi Heill siert þu Rabbi/z hñ kysti hñ/eñ Jesꝰ sagdi til hans /minn vin hu˜ til komt þu hingat þageingu þa þangat at/z logdu hendr a Jesũ z gripu hñ.

Og Siar at einn vt ap þm sem mz Jesu voru riette hõdina ryckti sinu suerdi z slo þion keisaman

a hoꝑdingians ꝛhio ap hñs eyra/ þa sagdi Jesꝰ til hñs/Sna þu suerdi þinu apta i sina stoꝛ/ þui at huerier sem suerdit taka þꝛ munu þyre suerdi

(Legion) legion er ein tala at mesꝰ ngr ser þu sunder.

þarazt/eoꝛ meinar þu at eg kuꝛe eigi at bidia þo oꝛ mñ at hñ skickadi mier meir eñ tolꝑ legion ein gla/eda hnernen vpp þyllazt þa ritningarn̄ sº byriar at skie skuli.

A þm tima sagdi Jesus til þlockſins/ þier erut vt geingner/lika sem til añars spilluirkia mꝫ suerdū ꝛ stōgū at hōdla mig/dagliga hepi eg þo hia yoꝛ setid/ ꝛkent i musterino/ ꝛ þier hapit mig eigi gripit/eñ allt þtta er skied sº at vppþylldu ꝛ ritningar spamañaña/ þa þor lietu hñ aller lꝛrisuei narner ꝛ þlydu/eñ þꝛ sẽ Jesum hoꝑdu gripit/leid du hñ til Cajphas keñe maña hoꝑdingia/hu̇ ed skriptlꝛder ꝛ olldungar voru saman kōner/ eñ Petr þylgdi hñ epter/langt i burt þra/allt i þor

Mar. xiiij Luce xxij Joh. xviij. byrgt keñe mañs hoꝑdingians/ ꝛ gieck iñ/setti sig hia þienurunū sº at hñ sꝛi huer ender a yrdi.

Eñ keñe mañs hoꝑdingiar/ ꝛ allt radit/leitu du luguitna i giegn Jesu/sº at þꝛ gꝛtu sellt hñ i dauda/ ꝛ þundu eingen/ ꝛ þo at morg þals vitne geingu þraiñ at/ þa þundu þꝛ eingen/eñ at sꝛ durstu geingu tueir þals vottar til ꝛ logdu/ þsse sagdi/ eg get nioꝛ brotid musteri gudz/ ꝛepter

Joha. ij þꝛia daga þat vpp aptur bygt

Keñe mañs hoꝑdingiñ stod vpp ꝛ sagdi til hñs suarar þu ongu til þssa sem þꝛ vitna i moti þier Eñ Jesus þagdi/Keñe mañs hoꝑdingiñ anzadi ꝛ sagdi/til hñs eg sꝛi þig þyrer lipanda Gud/at þu seiger oss/ef þu ert kristr sonr Gudz. Jesꝰ sagdi þu sagder þ/eñ þo seige eg yoꝛ/hier epter man

þskie

þ skie·at þier munut sia manzins son sitia til hægre handar Gudz kraptar·komandi i skyum himins

Þa reiþ keiemasia hopdingiñ sin klædi·sagdi/hñ Gud lastadi? Huat þurfu vær vitnasia vid/Sia! þier heyrdut nu sialfuer hans Gud lastan/Huat virdizt ydr/þr suorudu·sogdu/hñ er daudans sekr/þa spyttu þr i hñs a sian/·bordu hñ med hnefum/eñ adrer gapu pustra i hñs andlit/·sogdu spa þu oss krtst· huer sa er/sē þig slo

Eñ Petr sat vti i pordyrino/·sambatt ein gieck at hñ·sagdi/·þu vart med hinum Jesu aþ Galilea/eñ hñ neitadi þyrer olliñ·sagdi/eg veit eigi huat þu seiger/eñ sem hñ gieck vt vm dyrnar/leit hñ ein oñr· sagdi til þra sem þar voru/þssi var·med Jesu aþ Nazareth/· i añat sin neitadi hañ med eidi/ at eigi þekki eg þañ mañ· iñan skams geingu þr at sem þar stodu·sogdu til Petro/at soñu ertu·aþ þm/þviat· þitt mal opinberar þig/ þa tok hañ at pormæla sier· sucria at eigi þekti hñ þn mañ/·iapn snart gol hanin· þa mintizt hñ orda Jesu/er hñ sagdi til hñs adr eñ haneñ gelr neitar þu mier þryssuar gieck vt/·gret beisklega

Mar. xiiij
Luce xxij
Joha. xvi

xxvij capitule

Eñ at morne geingu aller keñe maña hopdingiar·tolldung lydsins saman i rad/moti Jesu/s° at þr gætu hñ liþ latid/þr bundu hñ· leiddu i burt/· opr selldu hañ pontuerskum Pilato landz domara.

Þa er Judas sa er þorried hfi/leit þ at hann
var til dauda dœmdr/idradizt hann þss̄ t þœrdi
apt kenne manna hoþdingiū t olldungū lyðsins þ
xxx silþr peninga/tsagdi/Misgiorda eg/þ eg þor
ried saklaust blod/en þr sogdu huat kemr þ vid
oss̄/Sia þu þar þyre/t hfi snaradi þm silþr penin
gū i mustierit/ þor þadan gieck i burt/t heingdi
sialfan sig i snoru.

En kenemanna hoþdingiar toku silþr peninga
na t sogdu/Eigi hœfer at vier latū þa i guds kis
tuna/þuiat þ er blodsolu verd/en at samtekinu
Sacha. ii radi/keyptu þr medr þm leir kerarans akr vegþor
undū til greptrunar/þyre þ er sa akr kalladr blod
akr allt til þssa dags̄. Þa er nu vppfyllt huat sagt
er þyrer Hieremiā spamann/seigianda. Og þr to
ku þa xxx silþr peninga er hinn selldi med bitalad
verd/huern þr keyptu af sonū Israels/ t hafa
gepit þa þyre leirkerarans akr/epter þui sem drot
inn hafdi mier vmbodit

En Jesus stod þrā þyre landzdomaranū t land
domarinn spurdi hann at tsagdi/ertu konūgr gydin
Mat.xv ga/en Jesus sagdi til hans/þu seiger þ/ t sem hfi
Lu.xxiij. klagadizt af kenni manna hoþdingiū t olldungū
Johi xviij suaradi hfi ongu/ þa sagdi Pilatus til hans/heyrer
þu ecki huemorg vitne þr seigia i moti þier/t eigi
suaradi hfi hann til nockurs ords/so at domarinn
vndradizt þ nœrsta.

En a hatidar deginū var landz domarinn
vana polkino lausan at lata einn bandingia huern
hellzt þr villdu/en þa hafdi hfi einn þormœtan
bandingia sa er Barrabas hiet/ sem þr voru til
samans kōner/Sagdi Pilatus til þra/huorn vilie
bier at eg lati ydr lausan/ Barrabam eda Jesū

sa er kallazt kristr/ þviat hñ visse vel at þr hoꝛdu þyrer auþundar saker oꝛ sellt hñ.

Og sem hñ sat a domstolenū sende hñs hus/ þru til hñs/seigiandi/hap þu eckert med þsiañ riett lata/ þviat margt hefi ep lidit i dag i suefne þyrer hñ.

Keñe maña hoꝛdingiar ꝛ olldungar riedu þolkino at þ sfyllti bidia vm Barrabam/eñ Jesu sfylldu þr þyrer þara. Landzdomariñ suara/ di ꝛ sagdi til þra. Huorn aꝛ þssm tueimr vilie þier at eg lati yðr lausañ / þr sogdu Barrabā. Pilat sagdi til þra/Huad skal eg þa giora aꝛ Jesu hueꝛ ed kristr kallazt/ þr sogdu honū aller/krossfestizt hñ/eñ landzdomariñ sagdi/huad hefer hñ þss illt giort/eñ þr kolludu þui meir seigiandi/krossfestizt hñ.

Og er pilatus sáa þ hñ þieck ecki at giort/hell dr þ at þar yrde eñ meira vpphlaup aꝛ /tok hñ vatn/þwo hendr yfir folkino ꝛ sagdi/Saklaus em eg aꝛ blodi þessa ins riettlata/siae þier til. Allr lyðriñ suaradi ꝛ sagdi. Hñs blod komi yfuer oss ꝛ yfuer sonu uora/ þa liet hñ þm Barrabam lausañ/ eñ hadstryckta Jesum gaf hñ þm oꝛ/at hñ krossfestizt

Þa hoꝛdu stridzsueinar landz domandans Jesum medr sier iñ i þinghusit/ þr soꝛnudu saman at hñ allt lidit/ꝛ aꝛ klæddu hñ/ þr logdu yfuer hñ purpura mottul/ꝛ fliettudu koronu aꝛ þyrnū ꝛ settu vppa hñs hoꝛut/ꝛ reyr i hñs hægri hond ꝛ beygdu knein fyre hñ spiendu hañ ꝛ sogdu. Heill siert þu konūgr gyðinga ꝛ hræcktu a hñ/tokū reyr vondiñ/ꝛ bordu vm hoꝛut hñ.

Matt. [illegible]
Lu. xxii
Joh. xi

Og epter þ þr hopdu spottad hñ/þærdu þr hñ vr
mottlenū/ t þærdu hñ apt i siñ kꝫduad/ tleiddu
hñ vt at þr krosspestu hñ/eñ er þr geingu vt/þun
du þr mañ ap Cirenia Simonē at napne hm̄ þre
yngdu þr til at hñ bæri hñs kross/ t er þr komu
i þañ stad sem kalladizt Golgata/hnat er þydizt
aptoku stadr/gapu þr hm̄ edik at drecka galle blā
dat/ t er hñ smackadi þ villdi hñ eigi drecka.

Eñ sē þr hopdu krosspest hñ/skiptu þr klædū
hñs/kastandi þ vm þraut kesti/s at vppfyll
Psal. xx. dizt huat sagt er fyrer spamañiñ/er hñ seiger/ þr
skiptu sier klædū minū/ t yfuer minu fate kostu
du þr hlut keske/ t þar satu þr t varducittu hñ/ t
vpp yfuer hñs hopud settu þr hñs saukskripada
Þessi er Jesus konūgr gydinga/ þa voru t kross
pester med hm̄ tuem spilluirkiar eiñ til hægri han
dar t eiñ til hiñar vmstre.

Og þr sē þ geingu hia/hæddu hñ/skakandi
hoput sin t sogdu/þu sa sē nidr bryt musterit t
vppbygger þæpta a þrim dogū/þrelsa þu sialf
Psal. xx uan þig/ef þu ert gudz sonr/þa stig þu opan ap
krossinū/ Lika eirnen spottudu hñ kesiemaña hop
dingiar mz skriptlærdū t olldungū t sogdu a
dra þrelsadi hñ sig sialfuan getr hñ eigi þrelsat
ef hñ er kōungr Israels/ stigi hñ nu apkr ossinū/ t
munu vier trua hm̄/hñ trudi a gud/ hñ þrelsi hñ
nu ef hñ vill/ þuiat hñ sagdi/eg em gudz sonr/ t
vm þ sama hæddu hñ t spilluirkiarner/ þr med
hm̄ voru krosspester.

Psal. xxi Eñ i þra siettu stnnd giordizt myrckr yfuer allt
til niundu stundar t nærri niundu stund kalladi
Jesus harri rodду t sagdi/ Eli Eli lama asab
tha

thani/ þ er Gud miſi Gud miſi huar þyrer þor-
liezt þu mig/eñ nockter ap þm ſem ſtodu þar t
heyrdu þ/ſogdu/ þſſi kallar Eliam/t iapn ſnart
hliop\irn ap þm til tok niardar vott/þyllti ap e-
dikit ſetti hñ opan a reyr leggt gap hñ at drecka
eſi adrer ſogdu/vert kyrr/ſiaum hvort Elias ke-
mr at þrelſa hañ/ Jeſus kallade eñ vpp i añat ſiñ
harri roddu t gap vpp andañ.

Og Siaet: at nalldit muſterisins er i ſundr
riþnad i two parta þra opan verdu t allt nidr
i gegnñ/t iordin ſkalp/ t hellurnar kloþnudu/t
graþuer þramlidiña lukuzt vpp/ t marger lika-
mar heilagra risu upp þr ed ſuaþu t gengu vt
epter hñs vpp risu vr groþunū/ komu t i hina
heilogu borg t auglyſtuzt þar morgum.

Eñ hopuds madr eñ t þr ſem med hñ voru/at
vardueita Jeſum/þa þr ſau Jardſkialptañ t þ
huat þar ſkiede/ vrdu þr miog otta ſlegner ſog-
du. Sañliga var þſſi guds ſonr/þar voru t mar
g̃ konr/langt i þra ſē ſau a þ/hueriar Jeſu hop-
du epter þylgt ap Galilea t hñ þionat/ medal
huerra var Maria magdalena/t Maria moder
Jacobs t Joſeph t moder þra Zebedei ſona.

Eñ at kuelldi kom nockr maſi rikr ap Arima-
thia Joſeph at naþni huer ed ſialpr var t lęri-
ſueiñ Jeſu. Hñ gieck til Pilato t beidde hñ vm li-
kama Jeſu/ þa ſkipadi Pilatus at hñ ſtylldi
þazt likit / t er Joſeph haþdi tekit vid likenu
ſueipadi hñ þ i hreinu lierepti t lagdi þ i ſitt eigit
nytt leidi/huert hñ haþdi vt hoggua latid i hellu

ſteins

Mar. xv
Luce xxi
Joha. xix

steine / ⁊ vellti at dyrū leidisins storū steine ⁊ gieck i burt. Þar var Maria Madalena ⁊ oñr maria/sitiandi giegnt yþuer þra groþisse.

Esi asian dag þsi sem epter at þanga dagisi er soþnudust saman keñe masia hoþdingi ⁊ þha risei til pilato ⁊ sogdu. Herra/vær misiunst a þ/at þssi þalsare sagdi þa er hsi lifdi/ epter þria dagamun eg vpp risa/ap þui skipa þu at poruara groþina allt til hins þridia dags/s° at eigi kome hñs lærisueinar ⁊ stele hñ i burt, ⁊ seigi þolkiuo at hsi sie vpp risiñ ap dauda/⁊ verdi s° hin sidare villan argare iñe þyrre. Pilatus sagdi til þia. þ hapi þier vardmesiur/þarit ⁊ poruaret sem þier kunnet. Esi þr geingu i burt ⁊ poruorudu groþina medr vardmosiunū ⁊ morkudu steinen

xxviij capitule.

Esi at aptne þuottdagsins/sa er hefst at morne hins fyrsta dags þuottdagasia kom Maria magdalena ⁊ hin oñr maria at sia groþina.

Mar. xvi
Lu xxiiij.
Joha. xx.

Og Sia! þar vard Jardskialpti mickill/þui at eingell drottins stie ap himne/gieck til ⁊ velti steinenū þra dyrunū ⁊ sat a hñ/Esi hsis asian var sem elding/⁊ hsis klædi huit sem sniar/es fyrer ognesie er ap hñ var vrdu vardhallds mesiurner sem være þeir dauder.

Esi Eingelliñ suaradi ⁊ sagdi til kuesiasia/eigi skulu þier ottazst/þuiat eg veit at þier spyriet at Jesu sem krossfestr er/ei er hsi hier/vpp er hsi risiñ/s° sem hsi sagdi/komeþier hier/⁊ Siaet þar stad hu" herdañ var lagdr/gangit skyndiliga ⁊ seigit þ hsis lærisueinū at hañ sie vpp risiñ ap dauda/⁊ Sia! at hsi geingr fyrer ydr i Galile/

em þ͛ munu þier sia hñ/Sianu? eg sag͛a ydr þ

Og þar geingu skyndeliga þra gropific medr otta r þagnadi mycklū/ r hlupu s° at þar vnder visudu þ hñs lærisueinū/ esi medañ þar geingu at kunngioia þat hñs lærisueinum. Sier þa mætti þm Jesus r sagdi/heilar sieu þier/ esi þar geingu til hñs/r hielldu hñs potū/r krupu þrer hñ. Þa sagdi Jesus til þra/ eigi skulu þier ottazt þarit r kunngiorit minū brædrū/ at þr gangi i Galileam r þar skula þr mig sia.

Esi medan þar geingu a burt. Sia? þa komu nockier ar vardhalldz mañunū i borgina/r vnderuisudu kenemaña hoþdiugiū allt huat til hapdi borit/r þr soþnuduzt saman mz olldūgunū/ halldandi radstefnu/r gafu stridzmañunū ærna peninga r sogdu/seigit/at hñs lærisuein͛ kæmu vm nott r stæle hñ a medā vier suafū/r ef þ kasi at heyrazt þrer domaranū/skulu vier stilla hñ/r giora at þier sieut trauster/r þr tokū peninga ua/r giordu s° sē þm var kent/r þsse ordrom er vidbræt oldin medal gydinga allt til þssa dags.

Esi þr ellifu lærisueinar geingu burt i Galileā a eitt þiall/ þar ed Jesus hapdi þm þyre skipat/ r er þr sau hñ/hnekrupu þr hñ/esi nockier efudu þ/Jesus gieck til þra taladi vid þa r sagdi. Allt valld er mier gefit a himnū r a Jordu/þrer þiu gangi þier vt r lærit allar þioder r skirit þar i nafni þaudr r sonar/ r heilagr anda/ kenit þm r at geyma allt huat eg baud ydr/ og

Siaet͛ at eg em med ydr alla daga allt til enda veralldar.

Hier er ende S. Mattheus Gudzspialla.

S. Macus
þyrſte captuile

Malach iij Eſaie þl

Mat. iij Luce iij

Joha. i.

Mat. iij. Luce iij Joha. j.

Ætta er vpp hap Euangelia Jeſu Chriſti Guds ſonar/ſ ſeſkripat er ap Eſaia ſpamaſic eg ſẽde miñ eingel þyre þino anglitesa er til reider þ miñ veg þyre þier ein hropandi rodd i eydimorku greidi þier vegu drottins t giorit hſis ſtigu rietta Johañis var i eydimorku ſkirdi t predikadi idrunar ſkirn til ſyndaña þyrer gepning/t þar geingu vt til hñs allar Juda ſuciter/t adrer pleire ap hieruſalem at þi ſkirduzt ap hñ i Jordanar þlodi Jatandi ſinar ſynder.

Eñ Johañes var klæddr mz vlpballdz harũ t eitt olar bellti var vm hñs lend/eñ hñ aat eingе ſprettr t ſkogar hunang/hñ predikadi t ſagdi sa kemr epter mig/ſem mier er ſtyrkri huers/at eg ent eigi verdugr/þrañ þallandi vpp at leyſa þueinge hñs ſkopata/ eg ſkirda ydr mz vatne eñ hñ mun ſkira ydr med helgũ anda.

Þat vard t a þm dogũ at Jeſ ap Nazareth vr Galilea kõ t ſkirdizt ap Johañe i Jordan/t ſtragr þa hñ ſtie vpp vr uatninu saa hñ hinana opna t helgan anda i dupu like opan ſtigandi yþuer hñ/ þa vard t rodd ap himnũ/ þu ert ſonr miñ elſkuligr at huerũ mier vel þocknazt.

Og þa ſtragr dreip andiñ hañ a eydimork/ þar var hñ i þiorutige daga t þl natta/t þreiſtadizt/hñ var þar t mz villu dyrũ/t englar þiounduu hñ þar.

Eñ epter þ er Johañis var gripiñ kõ Jeſus i Galileam

Galilea ᵵ predikadi Euangeliū ap Gudz riki sᵉ seigiandi/ sa time er nu vppfyllder at gudz riki nalgazt/idrizt þier/ᵵ truit Euangelio. Mat. iij. Luce iiij.

Esi er hsi gieck med sionū i Galilea saa hann Symonē ᵵ Andream brodr hūs latandi sin net i sioþin/ þuiat þr voru fiskarᵐ/ Jesus sagdi til þra/ fylgit mier epter/ ᵵ eg mun giora þ at þer verdit fiskendr manna/ stragr forlietu þr sin net/ ᵵ fylgdu honum epter. Mat. iiij. Luce v.

Ogþa hsi var skamt i burt þadan geingen/ sa hann Jacob son Zebedei ᵵ Johannem brodr hūs/ ᵵ þr voru a skipi/ bǫta at netū/ ᵵ stragr þa kalladi hann a þa/ ᵵ þr forlietu sinn fodr Zebedeū i skipinu epter hialleigu lidunū ᵵ fylgdu hans epter.

Þr geingu þa til Capharnaū ᵵ stragr vm þuott dagsins/ gieck hann inn i samkundu husit lǫrdi þa ᵵ þm ǫgdi hūs kenning/ þuiat hann kendi þm sē ap valldi enn eigi suo sem hinir skriptlǫrdu.

Einn madr var þ/ i þra samkundu huse/ hall dsi ap o hreinū anda/ Sa kalladi ᵵ sagdi/ Hei hei huad hopu vǫr mz þig/ Jesus ap Nazaret/ komt þu at glata oss? eg veit at þu ert hinn heilage gudz Jesus straffadi hann ᵵ sagdi/ þeige þu ᵵ far vt ap manninū/ ᵵ sa hann o hreine andi hreif hann/ ᵵ kalladi vpp harri roddu ᵵ for vt fra hōm/ þr vndruduzt aller/ sᵉ at þr spurdu at sin a millū/ sᵉ seigiandi/ huat er þetta/ eda huer er þessi hin nyia kenning/ þuiat ap valldi skipar hann o hreinū ondū ᵵ þr hlyda hōm/ ᵵ hūs ryckti gieck stragr vt vm oll Galilea hierod Luce iiij.

Þa geingu þr stragr vt ap samkundu husino ᵵ komu til husa Symonar ᵵ Andree med Jacobo ᵵ Johanne

ꝛ Johañe. Eñ moder huſpreyiu Petrs laa þar kroncḱ i koldu/ꝛſtragr þa ſogdu þr hñ til hñ hſi gieck þa til reiſti hana vpp ꝛ hiellt vm hond hñ ꝛ ſtragr þa niſti hun koldunar/ꝛ þionadi þm

Eñ at kuelldi kõnu þa ſol ſett var/ſluttu þr allz kyns ſiuka meñ ꝛ dioꝑul oda til hñſ ꝛ allr borgar mugr ſapnadizt þyrer dyrunũ/ꝛ hñ lꝫknadi marga ſẽ kuoldu ꝛt ap ymiſſam sottũ/hñ rak ꝛ vt marga dioꝑla/ꝛ eigi leyþdi hñ þm at mꝫla þviat þr þecktu hñ.

Eñ at morne þyre dogun ſtod hñ vpp/gieck vt ꝛ þorburt i eiñ eydiſtad/ꝛ badzt þar þyrer/eñ Petrus ꝛ þr er med hñ vorn/ſtandadi epter hñ/ꝛ þa þr þundu hñ/ſogdu þr hñ/aller leita at þier hñ ſagdi þa til þra/gongu vꝫr i hinar nꝫrſtu borger ꝛ byggdar log/sᵒ at eg predike ꝛ þar þui til þſſ kom eg /hñ predikadi ꝛ iþra ſamkundu
Mat.viij huſum vm allt Galilea hierad/ꝛ rak vt dioꝑla.
Luce v. Og eiñ lik þar mañ kom til hñs bidiandi hñ med hneigdu kne/ꝛ ſagdi/ep þu villt þa þꝫr þu mig hreinſat Eñ Jeſus vorkynti hñ rietti vt ſina hond/a hrꝫrdi hñ ꝛ ſagdi hñ/ eg vil/vert þu hreiñ/ꝛ þa hñ ſagdi sᵒ /huarꝑ ſtragr lil þrain ap hñ eñ hñ vard hreiñ/ Jeſ haſtadi a hñ ꝛliet
Leni.xiiij hñ ſtragr þra Sier/ꝛ ſagdi hñ/ Sia nu til/ at þu ſeig þongũ. Helldr þ þu ꝛ ſyn þig preſta hop dingianũ ꝛporna þyrer þiñe hreinſun ſem Moyſes band til vitnrſ byrdar ypuer þa/eñ þa hñ kõ vt hop hñ vpp ꝛ kungiordi margt þar vt ap ꝛ vidþrꝫgdi þſſi ord/sᵒ at hñ matti eigi opinberliga iñ ganga i borgina. Helldr var hñ þ þyrer vtan i eydi ſtodũ ꝛ marger komu til hñſ vr ymſũ algũ.

Añar capitule

GEn esi epter þa daga þa gieck hñ aptr til Capharnaũzer þ heyrdizt at hñ var i husino sopnuduzt marger saman s^o at þr hopdu ecki rum/ z cirnin þyrer vtan dyrn^a/ zhñ taladi ordit þyrer þeim/ þar komo nockrer til hñs/ þ^qrandi eiñ Jcktsiukañ huer ed boresi var ap þiorũ/ z þa er þr þeindu eigi þyrer þolkino þ^qrt hñ hñ/ opnuduþr þekiuna vpp yfuer hñ/ z gropu þar i gieanũ/ lietu s^o sæng'na nidr sigga sem hñ siuke la i/ Eñ er Jesus sai þra tru/ sagdi hñ til hins Jcktsiuka Son miñ þinar synder eru þier þyre gepnar.

Eñ þar voru nockrer skriptl^qrder sem satu þ^a z hugsudu i sinũ hiortũ/ huernen talar þessi slika gudlastan/ huer mai syndirnar þyre gepa nema gud eirn/ Jes^s þasi stragr t sinũ anda at þr þeinck tu s^o med sier/ sagdi hñ til þra/ þ ui þeincki þier þtta i ydrũ hiortũ/ huort er audueldara/ at segia til hins ickt siuka/ þier eru þinar synder þyre latn^a eda at segia statt vpp tak sæng þina z gack hedan z at þier vitid þ manzins son hefr valld til a Jordu at þyrer gepa syndirnar/ þa sagdi hñ til hins ickt siuka/ eg segi þier/ statt vpp tak sæng þ ina/ z gack i þitt hus/ z stragr þa stod hñ vpp/ tok sæng sina z gieck burt þadan i allra angsyn/ s^o at aller vndruduzt z heidrudu gud/ s^o segiandi/ at alldri hopu vær þyr slicki Sied.

Mathi. ix. Luce v

Hñ gieck eñ vt apt^r at sianũ/ z allt polk kõ til hñs z hñ l^qrdi þ/ Eñ þa er Jesus gieck þram hia Leit hñ Leui son Alphæi sitianda i toll budisie/ z sagdi til hñs/ þylg þu mier epter/ hñ stod vpp z þylgde hñ epter/ þ giordizt þa er hñ sat til bordz i

Mathi. ix. Luce v

hans huse/at marger toll tecktarar/ᵗ ber syndu/
ger settuzt til bordz med Jesu ᵗ hꝰs lærisueinū/
þuiat þr voru marger sem hꝰ fylgdu septer/Og
er hiner skriptlærdu ᵗ Phariseisæu þ/ at hañ
æth mꝫ tollorñ ᵗber syndugū/sogdu þr til hans
lærisueina/ þui er ᵗ dreckr yð meistare mꝫ ber-
syndugū ᵗ tollheimtorū/ þa er Jesus heyrdi þ/
sagdi hꝰ til þra/ þr sẽ heilbrigder eru þurpa eigi
læknarans/helldr þr sem siuker eru/ þui eigi kom
eg at kalla riettlata helldr synduga.

Þar voru Johañis ᵗ phariseis lærisuei-
nar huerier ed postudu mikit/ þr komu ᵗsogdu til
hꝰs/ þui pasta Johañis ᵗ phariseis lærisueinar
eñ þiner,lærisueinar pasta eigi/Jesus sagdi til þra
huernẽ mega brudlaupz borain pasta æ medan
brudgumiñ er hia þm þui sº leinge mega þr ei-
gi pasta sem þr hapa brudguñiañ hia sier/eñ þr
dagar munu koma at brudgumiñ verdr þra þm
tekiñ/ᵗ a þm dogum þa munu þr pasta.

Eingeñ saumar nya klædis bot a gamallt þat
þuiat hin nya botiñ glidr þra hino porna/ᵗ erta
slitin þa verri/ᵗ eingeñ lætr nytt vin i porna leðr
belgi añars spenger vinr belgena sº at vinet spil
lizt eñ belgerner skemazt/helldr skal nytt vin la-
tazt i nya belge.

Þ skiedi eñ apti at Jesus gieck vm þuott dag
ypuer korn ekiu/ᵗ hꝰs lærisueinar toku til ᵗ gior-
du sier veg þar i gegnū/ᵗ tindu arin ap korninu
Eñ phariseí sogdu til hꝰs. Sia ᵗ huat þiner læris-
einr giora æ þuott deigi/ þ er eigi hæper/hꝰ sagdi
þa til þra/hapi þier ecki lesit huad Dauid giordi
þa hñ þurpti vid/nær hñ hungradi sialfr uan/ᵗ
þa

Mat. xii
Luce vi.

þa er mz hñ voru/huernen at hñ gieck iñ i gudz
husit a dogum Abiathars prestz hoꝑdingia/ ꝛ
ath þau þornar braud/sem eigi leyꝑduzt aih eta
nema keñunõm einũ/ꝛ hñ gaꝑ þau þm sẽ med
hñ voru/hañ sagdi ꝛþa til þra/ þuott dagzuñ er
þyrer manzins saker giordz/eñ ei madzeñ þyrer
þuott dagsins saker/ þui er manzins som eirn her
ka/ꝛ cirnen þuott dagsins. Pridie ca

Hñ gieck ꝛ iñ i samkundu hnsit aptr ꝛ þar
var eñ sa madr er haꝑdi visnada hond/ꝛ
þr geymdu at huort hñ lꝫknadi a þuott
dogũ/ sº at þr mꝫttu a klaga hañ/ꝛ hñ sagdi til
manzins þſſ sem visnada haꝑdi hondina/ statt
vpp hier i midit/ hñ sagdi ꝛ þa til þra. Huort hꝫ
þer a þuottdogũ vel at giora edr illa/ liꝑmu til þr
elsis at giora edr þui at tortina/ eñ þr þogdu aller
hñ leit þa til þra med reide suip ꝛangradizt vidr
þra hiartans blindleik/ ꝛ seigez sº til manzins
rietta vt þina hond ꝛ hñ rietti hana vt/ eñ hans
hond vard heil/ lika sem hin oñr

Eñ phariseí geingu vt ꝛgiordu stragz sin rad
mz Herodis þienarũ i moti hñ/ huernen hellzt at
þr þeingu tortynt hñ/ eñ Jesus veik þadan til sia
þar/ med sina lꝫrisueina/ ꝛmargt polk aꝑ Galilea
ꝛvr Judea þa þylgdi hñ epter/ ꝛ þr sem voru
aꝑ Jerusalẽ ꝛ vr Joumea/ ꝛ þr hinu megiñ Jor
danar/ ꝛ þr sem bygdu kringũ Tyro ꝛ Sydonẽ/
myckell maſ þioldi/ sem heyrdu huat hñ giordi
ꝛkomu til hans.

Hñ sagdi til siña lꝫrisueina/ at þr skyldu leiga
hñ skip/ þyrer polksins saker/ at þ þreyngdi hñ
eigi/ þat hñ lꝫknadi margañ/ eñ þr tradu at hñ

(þornũnar
braud) þ kal
lazt a Ebre
sku panis fa
tierũ/braud
þau er iaꝑ
nã skyldu
augsyn vera
lika sº skyll
du gudz ord
iaꝑnan ve
ra bꝫdi da
ꝛnott i vor
hiortũ/ þſa
rꝛiñ paraſt
in conſpect
meo menſã
aduerſus
os qui trib
lant me.
til reidder
rer miñe
gsyn eitt m
bord/ ig
gn þm
hrella mi

Math. x
Lu. vi x ix

er plagader voru at þr mættu þæ at snerta hñ
x nær ed o hreincr andar sau hñ þiellu þr nidr þv
rer hñ/x kolludu vpp s° segiandi/þu ert Guds
son/esi hñ strappadi þa haroliga/s° at þr opin
berudu hñ eigi.

Hñ gieck x vpp a þiallit/x kalladi til sin þa er hñ
villdi sialfr/x þr komu til hñs/esi hñ hagadi s°
til at þr tolþ voru hia hñ/x hñ sendi þa vt at pre
dika/x gap þm valld til sotter at lækna/x dioþla
vt at reka/x a Symonem setti hñ Petrus napn/x
a Jacobū son Zebedei x Johañem brodr Jacobs/
þm gap hañ napnit Bnehargen/ huat at þydist
reidar þrumu syner/x Andream/Philippū/Bar
tholomeū/Mattheū x Thomā/x Jacobū son Al
phei/x Thaddeū/x Symon ap Chananea x Ju
das Scarioth sa er sueik hñ

Bnehar
n) þ þy
t reidar
rumu sy
r þt Jo
ñis skylldi
ckum skri
þ hid riet
Euāgeliō
ert at er
volldug
dikā sē al
luti skel
/ meyrer/
m wen
/x iordi
þriopg^n.

Og þa er þr komu til herbergis/kom polkit esi
saman aptr/s° at þr gatu eigi matazt þyrþtui/x
þa er þr heyrdu þ sē med hñ voru/geingu þr vt
x villdu hamla honū/þat þr sogdu at hñ mundi
ganga ap vitinu. Esi hiner skriptlærder sē opan
þra Jerusalē voru þarner/sogdu/hñ hepr Beel
zebub x pyrer dioþla hopdingia þa rekr hñ þian
dr vt/x at þeim saman kolludū/sagdi hñ i epter
likingūtil þeirra.

Huernen þær andskotiñ añaſi andskotaſi vt
rekit/ þnl ep rikit skiptizt i sialfu sier þa þær þ
riki eigi stadit/x ep eitt hus tuistrazt i sialfu sier
þa þær þ hus eigi stadit/x ep andskotiñ risi vpp
i moti sialfū sier/ þa er hañ tuistradr/x þær eigi
stadit. Helldr hepr hñ þa ein enda lok/eingesi þær
x iñ geingit i hus hins/oþluga x burt gripit hñs
hus bunat

huſbunat/nema/at hañ bindi aðr/hñ oꝑluga ꝛ megi/hñ þa sº rꝙna hans huſ.

Sañliga ſeige eg yðr/at allar ſynder þyrfe geþazt mañaña ſonũ/ꝛ eirnen Gud laſtaner/þ̃ Math. rꝯ
þr laſta Gud mꝫ/eñ sa er laſt̃ helgan anda/hñ Luce rꝯ
heꝑer eigi þyre geþnung at eiliꝑu/helldr verdr hñ
ſekr eiliꝑar ſkañar/þuiat þr ſogdu/hañ heꝑr o
breinan anda. Math. rꝯi

Þar komu þa/moder hũſ ꝛ breꝙdr/ſtodu þ̃ vti Luce viii
þyrer ꝛ ſẽdu til hũſ/kallandi a hñ/eñ þ folk ſẽ ſat
kringũ hñ/ ſagdi til hũs/Sia: moder þin ꝛ breꝙ
dr þiner eru þ̃ vti/ꝛ ſþyria at þer/hñ ſuaradi þm
ꝛ ſagdi/Huer er min moder ꝛ miner breꝙdr. Þa
leit hñ ꝛ vm ſig til lꝙriſucinaña er ſatu i kringum
hñ/ꝛ ſagdi sº/Siae: þ er min moder ꝛ mĩ bro
der/ þuiat huer er giorer gudz vilia/sa er mĩ bꝙ
der/min ſyſter ꝛ moder.

Þiorde capitule

Añ tok eñ aptr til at keña þm vid ſioſi Math. þ
þar ſaþnadizt ſaman ꝛ margt folk Luce viii
eil hã̄ſ/sº at hñ vard at ſtiga a ſtip ꝛ
ſat sº a ſianũ/ꝛ allt þ folk ſtod þ̃ a
landi vid Sioeñ/ꝛ hñ kẽdi þ margt i
epter liking̃ ꝛ i ſiñe predikan/þa ſagdi hñ til þra
heyre þier/Siae: eiñ sad ſꝙdare gieck vt at Sa
þ vard þa hñ ſadi/at ſumt þiell vtau hia vegi
nũ/ꝛ þ̃ komu þuglar loptzins ꝛ atu þ vpp/Eñ
ſumt þiell i greytt akr lende þ̃ þ haþdi eigi myck
la/iord/ꝛ rañ þliotliga vpp/þuiat þ haþdi ong
ua iardar dypt/ꝛ þa er ſolñ gieck upp ſtꝙldizt
þ/ꝛ aþ þui at þ haþdi ongua rot þa viſnadi þ.

Og ſunt ꝑiell i bland ꝑyrna eſi ꝑyrnarner vo/
gru vpp yꝑuer t kꝛꝑda ꝑ/ s° ꝑ ꝑꝛdi onguan
auogꝛt. Og ſunt ꝑiell i goda iord t ꝑꝛdi auogꝛt
huer ed vpp vogꝛ t ꝑrioꝑgadizt t ſunt ꝑꝛdi
ꝑritugꝑalldaſi t aſiat ſextugꝑalldaſi/ t ſunt hun
drat ꝑalldaſi a vogꝛt/ t hſi ſagdi til ꝑꝛa/ huer hſi
heꝑer eyru til at heyꝛa sa heyre.

Og ꝑa hſi var eſi ſaman/ ſpurdu ꝑꝛ ſem hia
hſi voru (medꝛ ꝑm tolꝑ) hſi at ꝑſſari epter likin/
gu/ t hſi ſagdi til ꝑꝛa/ ydꝛ er ꝑ geꝑit at vita leyn/
da doma gudz rikis/ eſi til ꝑꝛa ſem ꝑar eru ꝑyrer
vtan ꝑa ſkier ꝑ allt i epter likingū/ at ꝑꝛ med ſia
andi augū ſiae/ eſi ſkynie ꝑo eigi t medꝛ heyrandi
eyrū heyre t vnder ſtandi ꝑo eigi / s° ꝑꝛ snuizt
ecki ꝑ ꝑꝛa ſynder mꝛttu ꝑyre geꝑazt/ t hſi ſagdi
til ꝑꝛa/ kuſie ꝑier ecki at ſkilia ꝑeſſa ep ter liking/
huernen munu ꝑier ꝑa kuſia at ſkilia allar hiū.

Sad ſꝛdareſi sar ordinu/ eſi ꝑꝛ eru ꝑ ſē vtan
hia veginū er/ huar ordit verdꝛ ſad/ t ꝑa ꝑꝛ haꝑa
heyrt ꝑ/ kemꝛ andſkotiſi ſkiott t nemꝛ burt ordit
ꝑ ſad var i ꝑꝛa hiortu/ Lika s° eru ꝑꝛ cirnen ſē ſa/
duzt i grytta Jord ꝑiu nꝛt ꝑꝛ haꝑa heyrt ordit/
ꝑa medtaka ꝑꝛ ꝑ ſtragꝛ mz ꝑagnadi t haꝑa ꝑo
ongua rot i ſier/ hellꝛ eru ꝑꝛ ꝑra huerꝑer/ nꝛt ſi/
er hreyꝑer mot gangꝛ t oꝑ ſokn ꝑyrer ordzins ſa
ker/ ꝑa blygdazt ꝑꝛ ſtragꝛ/ Og hiner er i bland
ꝑyrnana ſaduzt eru ꝑ ſē heyra ordit/ t ꝑa er ꝑſſa
heims suter/ t vnder hyggia ꝑlazt ꝑicdrattar t
adrar ꝑleire girnder ganga iſi/ t kepia ordit/ s° ꝑ
bliꝑꝛ an auagꝛtar/ t ꝑꝛ eru ꝑ ſem i goda Jord eru
Mar. v ſader er heyra ordit/ medtaka ꝑ/ t ꝑꝛa a vogꝛt/
Luce vi. eſi ꝑritugꝑalldaſi/ aſiar ſextugꝑalldaſi/ t ſumer
hundrat ꝑalldaſi

Og hñ sagði til þra / kueikizt z lioſit til þſſ at þ
ſetiezt vnder bord eðr ſœnga ſtaði / helldr at þ ſe
tiezt vpp a eirn kerta hallð / þniat þ̄ er eckert sº Luce viij
hulit / at þ opinberizt eigi / z þar er eckert sº leynt
at þ kuñgiorizt eigi / huer hñ heþer eyru at heyra
sa heyre / z hñ sagði til þra / Gœtið at / huat þier
heyrit / miz þm mœlt er þier mœlit vt þa mœlizt y̆ Mat. vii
ðr iñ / z yðr sem a heyrit ſkal við aukazt / þuiat
huer hñ hefr þm ſkal geþazt / z huer hñ heþer ei
gi / þra hñ mun takazt z eirnen þ hñ heþr
Og hñ sagði / guðz riki er lika sº sem nœr eð ma
ðrenn kaſt̄ þrœti i iorðina z ſoþn̄ siðan / z hñ ſtēðr
vpp nott z dag / enn þrœtt grœr z vegr vpp sº at Mat. xiij
hñ veit eigi / þ̄ uiat iorðin þœrir a vogrt af̄ sier Luce v
ſialfre i yrſtu / graſit þar nœrſt axit / z sº þ̄ nœr
ſt pullt hueiti i arin / z er þ heþer þram leiðt aro
grnū / þa ſendir hñ ſtragr kornſigðū / þ̄ uiat korn
ſkurðar time er komeñ.
Og hñ sagði / at hueriu ſkulu vier iaþna guðz ri
ki eða við hueri̊ epter liking̊ ſkulu vier þ̄ ſam
likia / sº ſem at eitt muſtarðz korn þa þui verðr i
Jorð ſað er þ̄ allra ſœðra mña sem eru hier a Jor
ðu / z þa þat er ſað / vegr þ̄ vpp z verðr oll nñ
graſ iurtrū meira z þœr myckla kuiſtu sº at þug
l̊ himens mega hreiðr byggia vnder þſſ ſlugga.
Og i ſlikū morgū epter likingū þa taladi hñ þy Mat. v
rer þm orðit epter þ̄ ſe þz þ heyrt gatu z an epter Luce x
likiga þa taladi hñ ecki til þra / enn ſiercelliz þa leg
ði hñ þ̄ allt vt þyrer ſinū lœrifuciniū / z ſama dag
at kuelldi / þa sagði hñ til þra / þorū vœr hier y
uer vm / z þr þorfte þ̄ olkit / eñ toku hñ til ſin / ſem
hñ var a ſkip komen / voru þ̄ z oſr ſkip hia hñ

Oghar giordizt mickill storm vndr/so hylg-
iuñar giellu yguer skipit/t þ gylldizt vpp/esi hñ
sialpr var i skutnū t suar a einū kodda/ þr vock
tu hñ þa vpp tsogdu til hñs. Mestare/hirder þu
ecki vm þ þo vier tortynuzt hier/hñ reis vpp vid
t hastadi a vindiñ t sagdi til sioþarins þagna
þu/ t vert hliodr vindiñ kyrdi/t þar vard logn
mikit/hñ sagdi þa til þra/ þui eru þier so hrꝛd
der/ eda hueriu gegner þ þier hafit ongua tru/
þr skelþduzt t af otta mycklū t sogdu sin i mil
lū/huern meine þier þuañ / þuiat vindr t slor hly
der hm̃.

Pimti capitule

Math viii
Luce viii

OG þr komu yguer vm þaß sio i byg-
der gadarenorū/ ter hñ stie af skipnu
þa hliop stragr i moti hm̃ vr leidum
þrañlidiña eiñ dioþul odr madr
sa er hafþi sitt hybyli i groþū daudra
manna/ þui eingeñ gieck hñ bundit t eigi mꝫ iarn
vidiū/ þuiat hñ hafþi opt bundiñ verit mꝫ giot
rū t iarn vidiū/ t hñ hafþi vidinnar af sier sli-
tid t giotrin i sundr nuit/ t eingeñ gieck hñ tamit/
t allt iafnt nꝛtr t daga þa var hñ a giollū eda i
daudra manna gro þū/ kallādi/ t lemiandi sig mꝫ
griote/ Eñ þa er hñ sa langt til Jesu/ hliop hñ t
giell þraiñ gyrer hm̃/ kalladi/ harri roddu t sag-
di/ huat hefi eg mꝫ þig at giora Jesus sonr gudꝫ
hins hæsta/ eg sꝛri þig gyrer Gud at þu kueli
mig eigi Eñ Jesus sagdi til hñs/ þ vt þu o hreine
ande af þssum manne/ t hñ spurdi hñ at/ huert er
þitt heite/ hñ suaradi t sagdi. Legio er mitt heite
þuiat vꝛr erū marger/ t sa bad hñ myckeliga/ at

hñ

hñ rꝛki þa eigi burt vr þre bygd.

Eñ þar var i þm stad vid giallit mikil suina hiord a bite vm ckrusiar/ꝛ andarner badu hñ/ sei giandi/lopa oss þ/at vꝛr þorũ i Suinũ/ꝛ Jesus leyþdi þm þ stragr/ þa þoru cner o hrcinu and vt/ ꝛ hlupu i Suinen/ ꝛ suina hiordin þleygdi sier nz micklũ þys i Siouñ nꝛr tucim þusundũ ꝛ druckinudu þar i Sionũ. Eñ þrsem þra/gꝛtiu þlydu ꝛ kusigiordu vm stadiñ ꝛvm allar grun/ der/ þr geingu þa vt/at sia huat þ haþdi giorzt ꝛ komu til Jesu/ꝛ sau þañ sem aþ dioþlunũ haþ di kualizt/sitianda/klꝛddañ ꝛ heilnita/ꝛ þr hꝛd dnzt þ/eñ þrsem þ hopdu sied/sogdu þm/huer/ nen giort haþdi verit vid hñ sem dioþlana haþdi haþt ꝛ sꝰ þra suinunum/ þr hopu vpp ꝛbadu hñ at hñ þꝛri burt vr þra landz alþũ/ꝛ er hñ stie a skip/tok sa til at bidia hũ sem aþ dioþlunũ haþ/ di kualizt at hñ mꝛtti vera hia hñ Eñ Jesus lo/ þadi hñ þ eigi/helldr sagdi hñ til hñs/þar þu i þitt hus til þina ꝛ kusigior þm / huat mykit er drottin giordi þer ꝛ huersu liknsamr ed hñ var þer/hñ þor þadan ꝛ tok til vt at hrepa vm þꝛr tiu borger huat mikit er Jesus haþdi hñ giort/ꝛ aller vndruduzt þ.

Og þa er Jesus þor yþuer vm sioeñ apr a skip/kõ saman margt þolk til hñs/ꝛ var vid sioñ/ þar kom ꝛ einsaþ þoringiũ samkundu hupins Ja irus at naþni/ꝛ þa er hñ sa Jesum þiell hñ/at þotũ hñs ꝛ bad hñ myckeliga/ꝛ sagdi Min dotter er komin at lokũ/kom ꝛ leggþ ina hond yþuer ha na sꝰ hun verdi heil/ꝛ lipe/ꝛ hañ þor med hñ/ margt þolk þylde hñ ꝛ epter/ꝛþ þrꝛngdi hñ. Matth ix Luce viii

Og su kona var þar er hafþi hafdi blod lat i tolf ar/hun hafdi þa mikit þolat af morgū lækne/hafdi ok kostat þar til olla sinu/ þ stodadi hñe þo ecki ert/helldr hafdi hun þ̄ss meire kuol/ þa hū heyrdi nu af Jesu/ kō hun m̄z folkinu a bak til ok snart hans klædi/ þuiat hun sagdi/ ef eg þa at snerta hñs klædt/ þa mun eg heil verda/ ok iafn snart þa vpp þurkadizt hñ blod gallz bruñr/ ok hun fañ þ a sinū likama/at hun var heil ordin af þe plagu.

Og Jesus fañ stragr med sialfū sier fañ krafter vt fra hm̄ gieck/ ok snere sier vid til folksins ok sagdi/huer snart min klædi/hñs læriſuein̄ sogdu til hñs/ þu sier at folkit þreyngizt at þier/ þo seiger þu/huer snart mig/ ok hañ skygndizt i kring vm sig at sia þañ er þ hafdi giort/ efi konan v̄ hrædd ok ottasleigin/ þviat hun visse huat hana hafdi skied ok kom/ fiell fyrer hñ nidr/ok sagdi hñ allan sañleik/efi hñ sagdi til hñar/dotter/þin trua giordi þig heila /far i fridi ok vert heil af þisse plagu

Þa hñ talaði þetta/ komu sendi bodar til samkundu foringians ok sogdu/þin dotter er ondut/hui omakar þu Meistaran leingra/ efi er Jesus heyrdi huat þar sagdizt/sagdi hñ til samkundu foringians ottazt ei tru þu helldr/ok hñ lofadi ongū at fylgia sier nema Petre ok Jacobi ok Jone bro dr Jacobs/ ok hū kom i samkundu hofdingians hus/ok leit þ bulldr/ok þa er þ̄ gretu miog ok æptu ok hñ gieck þangat inar/ok sagdi til þra/huat bulldrit þier ok sytid/stulkan er eigi latin/ helldur sefr hun ok þr varudu hñ/efi hañ tak þa alla vt ok tok

med

med sier þaudr z modr stullkuñar/z þa er med hñ voru/z gieck þangat ñ er stulkan lag/z hñ hiellt vm hond stulkuñar z sagdi til hñar/Talitha kumi þ vt legzt/stulka eg seige þier/risz vpp: z þa stragr reis stulkañ vppz gieck/eñ hun var xij ara gomul/ z þz vrdu ap mycklū otta/ þelms þuller/ hñ þyrer band þm storliga at þ styllde eingeñ vita z baud at geþa hñe at eta.

Sietti capitule

NAñ gieck vt þadan aptr z þor til sinar þostur Jardar/hñs lærisuemar þylg du hñ z epter/z er þuott dagr kom/ þa tok hñ til at kenna i þra/samkundu husi/ z marger ap þm er þ heyrdu vndrudrust hans kenning z sogdu/Huadan kemr þssm allt þtta/eda huer er su speki sem hñ er ge þin/z slik krapta verck er gior ast þyrer hñs hendr er hñ eigi sa tresmidr sem er sonr Marie/ broder Jacobs Josephs/Jude z Symonar/eru hñs systr eigu hier med oss/z þr skam þylldust vid hñ/ eñ Jesus sagdi til þra/at spamadrinn vætr eigi an veg semdar/ nema a sinu ættleiþ z hia sinu hyssli z kynslod/ hñ gieck þar z eckert krapta verck giort/ nema yfuer fa sina siuka þa lagdi hñ hendr/z læknadi þa/z hñ vndradist þra vantru.

Mar.xiij
Luce xiij
Joha.iiij

Math x
Luce ix.

Hañ gieck z kring vm þau kauptaun er þar stodu i þyrping/hañ kallade z saman þa tolf z tok at senda þa two z two til saman/ gaf þeim z valld yfuer o hreinum oudum/

z baud

ꝛbaud þm at bera eckert med sier a veg/nema eiñ skap/eigi pung/eigi braud/eigi penig a linda eigi hellor skꝙdder sko potū/ꝛ þ þꝛ kꝙddꝛst eigi tuci inꝛ kyrtlū. Hñ sagdi ꝛ til þꝛa/J huert þ hus þier gangit iñ/þa blipit þar til kss at þier farit þa-
Luce x dan/ꝛ huerier er eigi medtaka ydꝛ eda heyra ydꝛ eigi/ þa gangit vt þadan/ꝛ hristid duꝛt ap potū yd᷒ til vitnis burdar ypuer þa/eg seigi ydꝛ ꝛ pyrer sañ at skarr mun veita a doma deigi Sodoma ꝛ Gomorre/eñ þm stad.

Luce x. Þꝛ geingu vt ꝛ predikudu/ þ meñ giordu idrā ꝛ raku vt marga dioꝛla/smurdu ꝛ marga siuka med vidsmiore ꝛ lꝙknudu þa s᷒.

Mat xiiii Herodis konungꝛ pieck ꝛ at heyra þ/þuiat hñs
Luce ix nafn giordizt vid þrꝙgt/hñ sagdi at Jon baptista vꝙre vpp aptꝛ risiñ ap dauda/ ꝛ þui giorazt slik krapta verck ap hñ/Eñ adrer sogdu þ hñ vꝙre Elias/eñ sumer sogdu at hñ vꝙre spamadꝛ/elligar eiñ ap þm spamōm/ ꝛ er Herodis heyrdi þtta sagdi hñ/ sa Johañis sem eg liet ap hoꝛda hñ er nu vppriseñ ap dauda.

Þat Herodis hafdi sent vt at gripa Johañem ꝛ luckt hñ i myrkua stopu pyrer saker Herodiadis brodꝛ kōu siñ᷒/ þat hñ hafdi gipt hñe/eñ Johañis sagdi til Herodis/ eigi leyfizt þier at hafua brodꝛ konu þina/ þui veitte Herodiadis hñ vm sat ꝛ villdi lata ap lipa hñ/eñ gat þo eigi/Herodis
Leni. pviñ ottadizt ꝛ Johañem þui hñ visti hñ vera helgañ mañ ꝛ reittlatañ vardueitti hañ ꝛ hlydꝛdi hñ i morgū greinū ꝛ heyrdi hñ giarnan.

Þ᷒ hlotnadizt ꝛ s᷒ til tꝙkiligꝛ dagꝛ at Herodis giordi a siñe artid eina knellꝛ maltid hoꝛdingū

z hofudz mõm z himũ þremstu mõm vr Galilea
þa gieck dotter hñar Herodiadis þ̃ iñ z danzadi
z þ̃ þocknadizt Herodi zþm er med hñ satu til
bordz/ þa sagdi konungriñ til stulkuñar/bid ap
mier huerſ þu villt z eg skal veita þier/hñ suor
hſie zeiñ eid/at huers þu beidizt ap mier þa skal
eg gefa þier/þott þat sie helftina ap minu riki.
Hun gieck vt z sagdi til modr siñar/ huerſ skal
eg bidia/eñ hun sagdi hofut Jons baptista/hun
gieck þa z stragr iñ med skunda til kõungsins/
bad hñ zsagdi/eg vil at þu gefer mirr nu stragr
hofut Jons baptista a diſki/kõungriñ hryggdizt
þa vid/þo fyrer eidsins saker z þra sem til bord
zins satu med hñ/ þa villdi hñ ecki hrella hana
helldr sendi hñ bodulñ vt z baud at hñ fardi
hſis hofut a diſki/z hñ ap hofdadi hñ i myrkua
stofuſie z bar hſis hofut a diſki zþieck þ̃ stulkuſie
eñ stulkañ þieck þ̃ modr ſine/z er þ̃ heyrdu hans
lęrisueinar komu þr z toku hſis likama z logdu
hñ i Jordr

Og er postularner komu saman aptr til Jesu
z kuñgiordu hñ allt huad þr hofdu giort z kent
z hañ sagdi til þra/komit ydr i eiñ huern afuikiñ
stad i eydi morku z huilizt þar litla stund/þuiat
marger voru þr sę geingu þra z ttl/s• þr hofdu
ecki rum til at eta/ hñ stiepuſa skip z for apſi
da i eydimorku/ z er polkit sa þa i burt þaira/
þecktu hañ marger/ z hlupu þangat a þę vr Matth ix
ollum stodũ/z komu þyrr eñ þr/z poru til hſis/eñ
er Jesus gieck þrañ zſa þar margt polk þa vor
kynti hñ þui/þuiat þr voru sem adrer sander er
aunguan hafa hirder/ z tok þa til at kęna þm
margt.

Ogþa

Og þa er alidit giordizt/geingu lęrisueinarner
til hñs ꝛ sogdu/ þẽssi stadr er eydi ꝛ þraiñ ordit er
Mat. xiiij. þui lat þa ganga burt i hin nęstu þorp ꝛ kaup
Luce ix. tun at þi kaupi sier þar brauð þuiþr hafa eckert
Joha. vi at eta. Eñ Jesus suaradi ꝛ sagdi til þra/gefiþier
þm at eta/ ꝛ þr sogdu til hñs/skulu vęr þa fara
vt at kaupa fyrer two hundrut peninga brauð/
ꝛ gefa þm at eta. Eñ hñ sagdi þa til þra/ Huersu
morg brauð þa hafi þier gangit til ꝛ skodit/ ꝛ
þa er þr hofdu þ skodat/ sogdu þr fimm ꝛ two fis
ka/ ꝛ hñ baud þm at þr lęgdu sig aller nidr epter
bord sidñ a gręnt gras/ ꝛ þr settu sig þa nidr i ri
dlum hundrat eda fimtigi saman/ ꝛ hñ tok fimm
brauð ꝛ two fiska/ leit vpp til himins blezadi/ ꝛ
braut brauðin/ fieck sinũ lęrisueinũ/ at þr legdu
fyrer þa/ ꝛ þm tueimr fiskum skipti hñ ꝛ medr
þm ollũ/ ꝛ aller þr atu ꝛ vrdu sadder/ þr toku þa
vpp leifarnar tolf karfer fullar ꝛ likа af fiskи
nũ/ eñ þr voru sẽ etid hofdu fimm þusunder manna
Og iafn snart þa dreif hñ sina lęrisueina til
þ þr fęre a skip/ ꝛ fęru fyrer hñ yfner vm sio
in til Bethsaida/ a medan hñ skilde folkit vid sig
Mat. xiiij ꝛ þa er hñ hafdi þ þra sier latid/ for hñ vpp a
fiallit at bidiazt fyrer/ ꝛ þa er kuellda tok/ var
skipit mitt a sianũ/ eñ hñ var einn a landi/ ꝛ hñ
sa þa erfidandi i rodri/ þuiat vindrinn var i mo
ti þm/ ꝛ nęr vm fiordu eyckt nętr þa kom hañ til
þra gangandi a sianũ/ ꝛ hañ liezt vilia ganga
fram hia þm/ ꝛ er þr sau hñ gangandi a Sionũ
gatudu þr skrimsl vera mundu ꝛ kollnadi vpp
þuiat at þr sau hañ aller ꝛ vrdu ottaslegner/ eñ
stragr þa taladi hñ vid þa ꝛ sagdi til þra/ ve
rit orug

lit orugger/eg em hñ ottizt eigi/hñ stie þa a skipit til þza t vindiñ lygndi/ t þr ottuduzt þa eñ meir med sialzum sier t vndruduzt/ þuiat þm skildizt eñ eigi ap braudunū þui þza hiortu voru þor blindut.

Og er þr voru ypuer viu þarner/ komu þr i landit Genesareth t lentu þar/eñ er þr stigu ap skipinu þa þecktu þr hñ stragr/ hlupu t vt i oll um liggiandi hierod/tokū til t þluttu saman þar vm kring/siuka meñ a sængum/ huar hellzt þr heyrdu hañ vera t huar er hñ gieck in i kauptun/ þorp edr stadi/ þa logdu þr siuka meñ a strę tun/t badu hñ/at þr mattu snerta þallo hñs þa ta/t aller þr er hñ snertu þa vrdu heilbrigder.

Siounde capitule

Ar komu t til hans phariseī t nockrer ap hinū skriptlærdu sem kōner voru ap Hierusalem/Og þa þr sau nockra ap hans lærisueinū med alnueſings hondū/ þ er medr o þuegnū/eta brauding/a vitu du þr þa/þuiat phariseī t aller gyding atu eigi nema at þr þuægi optsinnis sin hendr/halldandi so olldungaña setninga/t þa þr konu ap torgū þa neyttu þr eigi nema þr skirudu sig adr/ t marger adrer hluter eru þr/huerier þm voru set ter at vardueita sem var hreinsun dryckiar kera/ bikara/ bugagus t borda.

Þa spurdu phariseī t hiner skriptlærdu hañ at/ þui ganga þiner lærisueinar eigi epter setnin gū olldungaña/helldr eta þr braudit medr o þueg nū hondum/Eñ hñ suaradi t sagdi til þza. Marsta vel þa spadi Esaias ap ydr Hræsnurū/sem skri þat er / þolk þtta heidrar mig med vorum

(Alnueſings
Hid gamla
logmal kal
ladi þ heila
gt huat vt le
sit v til gudr
þionuſta/eñ
þar i mot þ
alnēt Haat
saurgar var
t eigi dugd
til guds þio
nuſtu.

Esa, xxix

eſſ þra hiarta er langt þra mier/ ꝛ til onyzt þa dyr
ka þr mig/ keñandi keſingar ꝛ bodord maña/ eſſ
yþuer gepua s° gudz bodord ꝛ halldа maſſaña
Exod. xx vppſettninga ſem er vm þagingar kruſa ꝛ dryckі
Leui. xj ar kera ꝛ margt añat þſſu likt þa giori þier.

Hañ ſagdi til þra/ þin liga þa haþi þier/ Gudz
bodord giort o nyt/ at þier mattud geyma s° yd
uarn vppſettning/ þat Moyſes ſagdi/ Heidra þu
þodr þiñ ꝛ modr/ eñ huer hñ boluar þodr eda mo
(Corban) dr sa ſkal dauda deyia. Eñ þier ſeigit þ madrin
þa kallazt ſkuli ſeigia til þodr ꝛ modr Corban/ þ er/ Huer
su giop er gudz ſtok ſem þier (þra mier) til gagnſ
kemr/ ꝛ eigi þa leyþi þier hñ þram̃ nockut at gio
ra þodr ſinñ nie modr ſiñe/ ap ſnidandi s° gudz
ord þyrer ydar ſettninga þa þier haþit ſialþuer
vppſett ꝛ margt añat þulikt þa giori þier.

Mat. xv Hañ kalladi þa polkit apr til ſin ꝛ ſagdi til þra
Heyrit mier ꝛ vnderſtandit mig þar er eckert þyre
vtan i maniñ iñparandi/ þ hñ þae ſaurgat/ hell
dr þ ſem vt ap maniñ gienge þ er þ ſem maniñ
saurgar huer hñ hep er eyru at heyra sa heyre/ ꝛ
er hñ gieck iñ i huſit burt þra polkinu/ ſpurdu
hñſ lęriſueinar hñ at þſſari epter liking/ eñ hañ
ſagdi til þra/ eru þier ꝛ s° ſkilnings lauſer/ ꝛ ſki
lie þier eigi/ at allt þ ſem þyre vtan er ꝛ iñ þer i
maniñ/ þ þar eigi saurgat hñ/ þuiat þ þer eigi iñ
i hñs hiarta/ helldr þer þ i magañ ꝛ geingr s°
vt epter edleigre raſ huer ed vt hreinſar allan
mat.

Og hañ ſagdi Huat er vt þer ap maniñ þ
ſaurgar maniñ/ þuiat ap iñan vr hiartanu mans
ins þa þram ganga / vondar hugreſingar hor

doinar

mar þrillu lifuc mandrap/ þiofnadr/ agirne/ ill vilie/ vnder hyggia/ gia life ill til lit/ gud lastaner drambseme van virding/ allt þtta vont þa geingr vt at iñaſi t ſanrgar maſiñ. Math. xv

Hſi ſtod vpp t for þadan i bygdar log Tyri t Sidons/ t gieck þar iſi i eitt huſ/ t villdi þ aungr uan vita lata/ eſi gieck þo eigi dulit sig/ þuiat ein kõa ſtrangr er hun heyrdi af hñ/ huerr dotter er hafdi o hreinaſi anda/ gieck iſi t fiell til fota hſi eſi þ var ein heidin kona Syrophenice ættar t hun bad hſi at reka vt diofuliñ fra dottr ſiñe/ eſi Jeſ ſagdi til hñar/ leyf þu at bornin mettizt adr þuiat þ er eigi til heyriligt at taka braudit barnaſia t kaſta fyrer hundana/ eñ hſi ſuaradi t ſagdi til hſis/ s er þ Herra/ eſi þo eta/ hundar ſẽ eru vnder bordinu/ af molũ barnaſia/ hñ ſagdi þa til hñar/ fyrer ſaker þſſa ordz/ þa far hiedan þui diofullñ er vt fariñ fra þiñe dottr/ hun gieck t þadan i ſitt huſ t fann ſtulkuna i ſæng liggiandi t diofulin vt fariñ.

Og þa K hñ gieck burt apt vr bygdar lagi Tyri t Sidons/ kom hñ til ſia þar i Galilea i midiar bygder fra. (tin) ſtadaña t þr leiddu til hſi dauban maſi/ þaſi er t var eiñ dumbi/ badu hñ t/ at hñ legdi hond yfuer hñ/ eſi hñ veik hiñ af ſida fra folkino/ t ſtack ſinũ fingrũ i hſi eyru ſnart t hſi tũgu leit vpp til himins/ anduarpadi/ t ſagdi til hans/ Ephathah/ þ er/ opna þig/ t ſtragr þa opnuduzt hſis eyru/ þa vpp leyſtizt t eirnen hans tungu bapt/ s hañ taladi rietti t hſi fyrer baud þm at ſeigia þ neinũ. Eſi þui meir er hñ fyrer baud þm þ/ þſſ meir þa vid þrgadu þr þ/ þr K kñ ſunnudag.

vndruduzt þ. t nærsta miog t sogdu/allt þa hefer þer hñ velgiort/ þui dauþa lætr hñ heyra/t ma
lausa mæla. * Attande capitule

* hñ (vtí) sunu dag.

Þm timñ þa þar var eñ margt folk saman/t hafdi ecki til matar kallaði Jesus sina lærisueina til sin t sagdi til þra/ eg keñe aumur a folkino/þuiat þr hafa nu þria daga hia mier verit t hafa ecki til matar haft/t ef eg læt þa suanga þra mier heim para verda þr hungr morda a leiðiñe/ þuiat sumer voru langt at kommer/hñs læriſueinar suorudu hñm. Huadan toku vier braud hier a orœfū s° vier getū þa mettad/t hñ spurdi þa at/huerſu morg braud þa hafi þier/ þr sogdu (vñ) t þa baud hñ folkino at ſkipa sier nidr a polldina/t tok þa braudin þackadi t braut þau t gaf sinū læriſueinū at þr legdu þau þrañ t þr logdu þau þrañ fyrer folkit/ þr hofdu t þa eina piſka/hñ blezadi þa t baud þa þram at leggia/ eñ þr neyttu/t voru metter/ þr toku t vpp þ ypuer var (vñ) karfuer medr afgangs leifar/t þr voru sem etid hofdu nær fiorū þuſundum/t hñ liet þa i burt para þra sier.*

Og straxr þa ſtie hñ a ſkip medr sina læriſueina/t kom i þær landz alþr er heita Dalmanutha/Phariſei geingu vt t toku at hafa spurnungar vid hñ preiſtudu hñs t epter leitudu/af hñ eins teikns af himne/ eñ hñ vard þrungiñ vid i sinū anda/ t sagdi/til huerſ þa sæker þſſi kynſlod epter teikne. Sañ liga þa seigi eg ydr at þſſari kynſlod gefzt eckert teikn/Hñ forliet þa t ſtie a ſkip t for yfuer vm aptr

þr

þr hopdu t gleymt at taka braud medr sier/ t hopdu eckr nema eitt braud medr sier i skipinu Eñ hñ baudþm t sagdi/Siaet til t varet ydur vid surdeigeþra pharisæis t sº vid surdeige Herodis/eñ þr hugrudu allt añat t sogdu/huer vid Añan þ er ap þui at vier hopũ eingen braud/t er Jesus þornã þ/sagdi hñ til þra/Huat hugreþier vm þ/þo þier hapit eckr braudin/ skynie/ þier eckert/nie vnderstandit/hapiþier eñ þorblindat yd uart hiarta/Hapit þo augu eñ siaet eigi/t eyru eñ heyrit eigi/þier hugrit t eigi þar epter/at eg braut(þinñ) braud i millũ þinñ þusunda/Huersu margar karfuer fullar mz apgangs leipr toku þier þa vpp/þr sogdu/tolf/eñ þa eg braut þau (vñ) a millũ þiogra þusunda/Huersu margr karfuer fullar med leifar tokn þier þa vpp þr sogdu (vii) Huernen eru þier þo skynsendar lausser.

Hañ kom t til Bethsaida/t þr leiddu þa eirn blindañ mañ til hans t badu hañ vin at hñ tæki a hñ/eñ hañ tok i hond hins blinda/t leiddi hañ vt ap þyrer vtan kauptunit/spytti i hñs augu/t lagdi sinar hendur yfuer hañ/t spurdi hañ at huort hañ sæi nockut/eñ hañ leit vm sig t sagdi/Eg sie menina sem skogar tre væri/er þar ganga/þa lagdi hañ eñ apr sinar hendur yfuer hans augu/giordi t at sº hañ fieck synina/ t hañ var sº lagfærdr at hñ sa allt klarliga/t hañ sendi hñ sº til sins heimelis t sagdi/gack eigi inn aptur i kaupunit/ seig þ t ei neinum þar inne.

Jesus gieck ꝛ hꝛs lærisueinar iꝛ eitt kaupti/ ſ. Philippi Cesareæ Philippi? ꝛ a leidiſe þa ſpurdi hꝛ sina lærisueina at/ Huern seigia menn mig vera þr onzudu/ þr seigia þu siert Jon baptista/ eꝛ a dzer seigia þu siert Elias/ eꝛ sumer at þu siert eiꝛ ap spamꝛ/ þa sagdi hꝛ til þra/ eꝛ þier/ eda huern seigi þier mig þa vera/ þa suaradi Petr ꝛ sagdi til hꝛs/ Þu ert kristr? ꝛ hꝛ þaggadi þa/ at þr segdi þ ei neinu vt ap hm/ Hꝛ tok þa ꝛ til at kenna þm/ þ manzins sonr skylldi margt þola ꝛ hra kiꝛ vera ap olldungꝛ/ hopt prestꝛ ꝛ skriptlærdꝛ ꝛ liplatiꝛ vera/ ꝛ a hinum þridia deigi vpp at risa. Hꝛ taladi ꝛ þssi ord berliga vt/ Petr tok hꝛ þa hondꝛ ꝛ a taldi hꝛ. Eꝛ hꝛ snere sier vid ꝛ leit til sinna lærisueina/ Hastadi a Petrꝛ ꝛ sagdi/ þ a bak mier apta þu and skoti þuiat þu skyniar eigi þ gud ligt er/ helldr þ sem likamligt er.

Og at saman kolludu polkinu sꝛ mz hꝛs lærisueinꝛ sagdi hꝛ til þra/ Huer hꝛ vill mier epter pylgia/ apneite sa sialpꝛ sier/ ꝛ taki sin krossa sig ꝛ pylge mier s epter/ þui huer hꝛ stund a at þorua sitt lip/ sa mun þui tortyna/ ꝛ huer hꝛ lætr sitt lip pyrer minar saker ꝛ gudzspiallaña/ sa he þer vardueitt þ/ þuiat huat stodadi þ manninum/ þott hꝛ eignadizt allan heim ꝛ giordi s þar mz glatan sinar salu/ edr huad mꝛ madrinꝛ þ gepa at hꝛ þrelsi sina ond med/ þuiat huer hꝛ skamazt min edr mina orda/ hia þssari hordomsins ꝛ syndugre kynslod þa mun manzins sonr ꝛ þorsma þa hꝛ kemr medr sinꝛ Englꝛ i dyrd sins þodrs. Hꝛ sagdi ꝛ þa til þra. Sannliga seigi eg ydr at hier standa nockrer ap þm/ huerier eigi smacka dauda

þar

Þar til Þa sia gudz riki med krapti komanda

Niunde capitule

OG epter ser daga tok Jesus til sin Petrū/ Jacob ok Johannis/ ok veik Þm ci/ enn somlū apsidis vppa hatt fiall/ ok audbirti sig fyrer Þm/ hūs klædi vr/ du skinandi ok nærsta huit sē sniar/ so at cingen litunar madr a Jordu/ kann swo huitt at giora/ Þm birtizt Elias mz Moyse ok voru Þ talandi vid Jesū/ Petr suaradi ok sagdi til Jesu Rabbi/ gott er oss hier at vera/ ok giorū hier Þriar tiallduder/ Þier einu/ ok Moyse einu/ ok Elie einu/ Þviat hann visse eigi sialfr huat hann sagdi/ ap Þui Þr voru ottaslegner/ Þar vard ok eitt sky/ sem Þa yfuer skygdi ok rodd kom vr skyinu/ scigiandi Þssi er minn elskuligr sonr/ heyri Þier hann/ ok stragr Þar epter er Þr litu vm sig sau Þr onguan meir nema Jesum einn hia sier. Mat. xvij Luce ix

OG er Þr geingu ofan ap fiallino baud hann Þm at Þr segdi Þ ongū/ huad Þr hofdu Sied/ me Þa er manzins sonr vœri vpp risinn ap dauda/ Þr hielldu ok Þui ordi hia sier/ spyriandi epter sin a mille/ huat Þ vœri er hann sagdi vpp risinn ap dauda/ ok Þr spurdu hann at ok sogdu. Huat er Þ Þa sem hiner skriptlœrdu seigia at Elias byriar fyr re at koma. En hann suaradi ok sagdi til Þra/ Elias skal atuisu fyrre koma ok allt til lags fœra ok so sem skrifat er at manzins sonr skuli margt lida ok forsmadr verda/ enn eg seige ydr/ Þ Elias er kōmin ok Þr hafa giort hann huat hellzt Þr villdu/ so sem skrifat er ap honum

KAnn kom til sinna lœrisueina ok sa Þar margt

Mat. xvii
Luce ix.

þolk kring vm þa/ ⁊ hina skriptlærdu er spurdust
a vid þa/ ⁊ stragr er allt þolkit leit Jesum þeim
tradi þui ⁊ hræddust hlupu ⁊ heilsudu hñ/ ⁊ hñ
spurdi þa hina skriptlærdu/ at hverju spyriest þi
er vm vid þa/ eñ einn af þolkmo suaradi ⁊ sagdi/
Meistare/ eg þlutti son minn hingat til þin/ hafi
hefer mallausan anda ⁊ nær hellst er hann hond
lazt af hñ/ þa slitr hann hñ/ ⁊ hñ þrodu þeller ⁊
nistrar tonum ⁊ þornar vpp/ ⁊ eg taladi til þessa
lærisueina at þi ræki hñ vt ⁊ þi gatu eigi.

Eñ hñ suaradi ⁊ sagdi/ O þu vantruada kyn
slod/ huersu leinge þa skal eg hia yðr vera eða
huersu leinge þa a eg at lida yðr þærit hñ hingat
til min/ ⁊ þi þærdu hñ þangat til hñs/ ⁊ er andin
leit hann o roadi hñ stragr/ þiella iord ⁊ velltizt
vm þrodu þelldi/ hñ spurdi ⁊ hñs þodi at/ huersu
langr time er þra þui er hñ hrepti þetta/ eñ hñ sag
di þra barn æsku/ ⁊ optliga þa hefuer hñ þleygt
hñ a ellð ⁊ i vatn at hñ fyrer þæri hñ sº / ef
þu orkar nockut þa sia aumr a ⁊ hialpa ock/ eñ
Jesus sagdi til hñs ef þu gæter truat þui trudu
er allt moguligt/ ⁊ stragr þa kalladi þader barn
sins vpp med tarum ⁊ sagdi/ eg true Herra/ hialpa
þu minne vantru

Og er Jesus sa at þolkit hliop a manuitadi hann
hin o hreina anda ⁊ sagdi til hñs/ þu dauðe ⁊
hin dumbi andi/ eg byd þier at þu farer vt af
hñm/ ⁊ farer eigi meir i hann þadan i þra/ ⁊ hñ kal
ladi vpp/ sleit hñ / miog / ⁊ for vt af hñm/ ⁊ hñ
vard sem væri hñ dauðr/ sº at marger sogdu þ
hñ væri dauðr/ eñ Jesus hiellt i hans hond ⁊ rict
ti hñ vpp/ hann reis þa ⁊ vpp/ ⁊ þa hñ var til hus

gein

geingeſ ſpurdu hans lęrisueinar hñ leẏneliga at
þui gatu vęr eigi driþit hñ vt/eñ hañ ſagdi/ þtta
kyn þęzt med ongu odru vt rekit/nema þyrer bę
ner ꝛ þoſtu.

Þꝛ geingu ꝛ burt þadan ꝛ þerduduzt vm Ga/
lileam/hñ villdi ꝛ eigi at þ ſkylldi nockr vita/hañ
lęrdi ſina lęrisueina ꝛ ſagdi þm þ manzins ſonr
ſkylldi seliazt i mańa hendr ꝛ þr myndr aþliþa
hñ/ꝛ þa hñ vęri aþliþadr/ mundi hañ a þridia
degi vpp aptr risa/ þr vuder ſtedu eigi þ ſit orð/
ꝛ þordu þo eigi at ſpyria hñ at.

Hañ kom til Capharnaum ꝛ ſem hñ var til Mat. xvij
hus kõin spurdi hñ þa at/huat handterudu þier Luce. ix
ydar a millum a veginum/eñ þr þogdu/ þuiat þr
hoþdu metizt vm a veginñ huer þra mestr vę/
ri/ꝛ er hñ setti sig/kallaði hñ þ a tolþ ꝛ sagdi til
þra/ef nockr vill þyrſtr vera/sa skal ollũ sidar
ſtr vera ꝛ allra þian. Hañ tok þa eitt barn ꝛ setti
þ mitt a mille þra/ꝛ er hñ hiellt vm þ/sagdi hñ
til þra Huer sa sẽ medtekr eitt þ uilickt barn i minu
naþne/Hñ medtekr mig/ ꝛ huer hellzt hañ med/
tekur mig/ sa medtekr eigi mig/ helldr hañ/sem
mig sendi.

Eñ Johañes suaradi hñ ꝛ sagdi/Meistare
vier saum eirn þañ sem rak vt diofla i þinu naþ
ni/huer ed eigi þylger oss epter ꝛ vęr þyrer budũ Luce ix
hñ þ/af þui hñ þylgde oss eigi epter/eñ Jesus sa
gdi eigi skulu þier þyrer bioda hñ þ/ þuiat en
geñ sa ef hañ giorir krapta verck i minu naþ
ni ꝛ kuñe þa stragr illa at tala vm mig/ þuiat

huer hñ er eigi i moti oss/hñ er gyrte oss þui huer
sé yðr gegr at drecka eiñ bikar vazt i minu nafni
af þui/at þier erut kristz/ Sannliga þa segie eg
yðr/at hñ tapar eigi sinu verðlaupi.
Og huer hñ skamm- eirn af þui enū litlu sé a mig
trua hñ væri betra/at kuernar steiñ byndizt vid
hals hñ/t væri s° i sio kastat/t ef þin hõd skamm
gyller þig þa snid þu hana af/betra er þier/hã
dar vanū iñ at ganga til lifs sins/eñ hafandi tuær
hñdr t þara til helvitis i o slockueligañ eld/Huar
ed þra madkr deyr eigi/t þar þra eldr sloknar ei
gi/t ef þig skañ gyller gott þiñ/þa hogg hñ af
betra er þier holltū iñ at gañga i elifgt lif/eñ þ þu
hafer two fœtr t kastist i helvitis skan eld o sloc
kueligan. Huar at þra madkr deyr eigi/t þar þra
eldr slocknar eigi. Skañ gyller þig þ itt auga/þa
rek þ þra þier betra er þ ier ein eygdū iñ at gãga
i guðs riki/eñ þ þu hafer two augu t sendizt i hel
uitzkañ eld. Huar ed þra madkr deyr eigi/t þar
þra eldr slocknar eigi

Þuiat aller bliota med eldi + at salltazt t all
þorner sallti at salltazt/ Salltid er gott/eñ ef sall
tid af sellizt iñz hueriu kryddi þier þa/hafi þier
salltid hia yðr t hafit frid ydar a mille

Tiunde capitule

Og er hñ reis vpp þadan kom hañ i
endemork Juda landz hinu meigen
Jordanar/ þar kom t cñ apt margt
folk til hñs/t sé hñ plagadi/ þa tok hñ
cñ apt til at kenna þm/Phariseí gein
gu t til hñs/spurdu hñ at/ef mañm leyfdizt at
forlata sina hustru/freistandi hñs s°/eñ hñ sua

radi

kadi ⁊ sagdi til þra/ Huat hefer Moyses bodit ydr/ þr sogdu Moyses leyfdi skilmadar bref at skrifa ⁊ vid at skilia Huerfi Jesus suaradi ⁊ sagdi/ fyrer hardleik hiarta yduars þa skrifadi hann ydr þetta bodord/ efi ap vpp hafi skepnufiar/ giordi gud þau kallmafi ⁊ konu/ ap þui forlæti madur fiodr sifi ⁊ modr ⁊ helldr til vid konu sina/ ⁊ eru so two eitt hollð/ ap þui eru þau nu eigi two helldr eitt hollð/ þui huad gud hefuer samtengt/ þ skal madur fi eigi sundr skilia

Og i husinu spurdu hfis lærisueinar apta at vm hid sama/ ⁊ hann sagdi þm/ huer hellzt sem forlæti sina eigen konu ⁊ þastnar adra/ sa dryger hor a hefie/ ⁊ ef konan forlæti sifi eigen mann ⁊ giptizt odrum/ su horazt

Og þr færdu vng born til hfis at hann ahrærdi þau/ en lærisueinarner a toldu þa sem þau leiddu ⁊ er Jesus sa þ/ likadi hann þ eigi vel ⁊ sagdi til þra Leyfit bornunum til min at koma ⁊ banit þm eigi/ þuiat þeirlikra er guds riki. Sannliga segi eg ydr/ huer hann medtekr eigi guds riki sem asiat vng barn/ sa mun eigi inn ganga i þ/ ⁊ hann tok þau i þfang ⁊ lagdi sinar hendr yfer þau ⁊ blezadi þau

Og þa hann var vtgenginn vppa vegin/ hliop þeirra þrem fyrer/ buktadi sig fyrer hann/ ⁊ spurdi hann at/ segiandi/ godi meistare/ Huat skal eg giora at eg eignizt eilift lif/ En Jesus suaradi hann/ Hui seiger þu mig godan/ engen er godr nema gud einn/ bodordin muntu kunna/ at þu skuler eigi hordom drygia eigi mann vega/ eigi stela/ eigi skuler þu ljug vitne mæla/ eigi suik giora/ heidra fodr þinn ⁊ modr/ efi hann suaradi ⁊ sagdi til hans.

þar er þa ⁊ eingen kryddan mat ens porna ⁊ manz helldr vellr hann þa modkun/ en sallud þ bitr ap þ er oss þorf at hafa þrid og þolinmædi i sollum tum ifie.

Mat. xix
Luce xviii

Exo. xx

Meistare allt þtta hefe eg vardueitt i þra barn
aſku minne/ eñ Jesus horfdi a hñ/ elſkadi hñ. t
ſagdi til hñs eitt þa bresti þig þar/ſel allt þ þu
hefer t gef fatæke/ t þa munt þu hafa eiñ the
ſaur a himnū/kom/ t fylg mier s° epter/ t legg
kroſſ þier a herdar/ eñ hañ vard hryggr vid þ ſſi
ord/gieck þadan ſyrgiandi/ þuiat hñ hafdi myck
lar eigner.

Mar. xix. Lu. xviij. Jesus leit kring vm ſig t ſagdi til ſiña lær
ſueina/ huerſu toruellt er þm sem peninga haf
iñat ganga i guds riki/Eñ hñs lærisueina ſetti tui
ſta vid þſſi hñs ord/Jesus anzadi eñ aptr t ſag
di til þra/Sonr kærr min huerſu toruellt er þm
sem treyſtandi eru peningū iñ at ganga i guds ri
ki/auduelldara er vlfbalidanū at ganga i gegnū
nalar auga/eñ rikū iñ at ganga i guds riki/ þr vn
drudust eñ meir ſeigianoi sin a mille huer fær
þa hialpazt/eñ Jesus horfdi a þa/ t ſagdi/ Hia
mōn er þ o moguligt eñ eigi hia gudi/ þuiat hia
gudi er allt moguligt

Matt. xix. Luce xviij. Og epter þ tok Petr til at ſeigia hñ/siadu vi
er forlietū allt t erū þier epter fylgiandi/ Jesus
suaradi t ſagdi. Sañliga ſeige eg ydr/ at eingeñ
er sa/huer at fyrer lærda/huſ eda brædr eda ſyſ
tr eda fodr eda modr edr born eda akra fyrer
minar ſaker t gudsſpiallaña/ ſa er eigi medtekr
hundrat fallt aptr nu a þſſari tid/huſ/ bræðr
t ſyſtr t modr t born t akra med ofsoknū /t i
epter komandra heimr eilift lif/ t marger verda
þr ſeinaztir sem eru fyrſtir t þr fyrſtir ſē ſeinaz
tir eru/r þr voru þa eñ a veginum at fara vpp til
Hierusalē/t Jesus gieck fyrer þm/ þa ſetti t hlio
da vid

da vid þylgiandi hñ þo epter t ottudust hñ.
Hñ tok t þa tolþ aptur til sin t hoþ vpp at seigia þm/huat yþuer hñ myndi kema siast þat vær þorũ nu vpp til Hierusalẽ/ t manzins sonr mun seliazt keñe maña hoþdingiũ stryprlęrdũ t olldungũ/þr munn t þordęma hñ i dauda/t selia heidingiũ/þr munu t spotta hñ/t þleingia spyta a hñ/t liþlata t a þridia deigi mũ hñ vpp aptr risa
Þa gengu þr Jacobus t Johañis syner zebedei til hñs t sogdu/Meistare/vid viliũ at þu giorir Math xx
þyre ockr huers sem vid bidiũ þig/eñ hñ sagdi til þra/Huat vilie þier at eg skulī giora ydr/þr sogdu þa til hñs/gef ockr þ vid sitiũ i þinũ dyrd eñ til hęgre handar þier/ t añar til hinar vinstre/ Eñ Jesus sagdi til þra/ þier vitid eigi huers þier bidiet/ kunne þier at drecka þañ kalck huern eg mun drecka/t skirazt med þre skirn sem eg mun skirazt/eñ þr sogdu hñ/þ geti vid/Jesus sagdi þa til þra/ at sonu minu þier drecka þ̃ kalck huern eg mun drecka t medr þre skirn skirder ver da huerri eg mun skirazt/ eñ at setia til minar hęgre handar edr til vinstre/ er eigi min at gefa ydr/helldr þm sem þ er fyrer buet.
Og þa er þr tiu heyrdu þ/voru þr gramer vp̃ þa Jacob t Johañẽ/. eñ Jesus kallaði þa til sin t sagdi til þra/þier vitid þ at þr sem synazt hafa stiornan þiodaña/ þa drottna yþuer þęr t þr sem eru þra formeñ þa hafa þr vallđ yþuer þm/eñ þ skal eigi s° vera ydar a mille/ Helldr huer hañ vill vera ydar a mille odrum meire sa skal ydar þienare vera/ t huer hañ vill ydar a mille fremstur vera/Sa skal allra þion vera.

Mat. xx
Luce xviij

þniat

Kuiat manzins sonr er eigi komiñ til þss at hñ
þionadizt/Helldr þ at hñ þrionadi r gæþi sina on
vt til endr lausnar þyrer marga

Mat. xx
Lu. xviij

Þr komu r til Hiericho r at hñ burt þaranda vr
Hiericho r hꝭs lærisueinũ r myclũ odrũ þolks
þiolda/Sat bartime⁹ blindr son Timei vid vegiñ
r beiddi/r er hñ heyrdi at þ var Jesus ap Naza
reth/tok hñ til at kalla. r sagdi. Jesus sonr Da
uidz miskuña þu mier/r marger a ioldu hñ at hñ
þegdi/eñ hñ kalladi þa myclu meir sonr Dauidz
miskuña þu mier/Jesus stod vid r baud at kalla
a hñ / þr kolludu r a hñ blinda seigiandi til hñ
vertu med godũ hug/statt vpp/hñ kallar þig r
hñ snaradi sier yþer hoþ nap sier stod vpp r kõ
til Jesu/ Jesus suaradi r sagdi til hꝭs/Huat vill
tu at eg sk̃li giora þier/eñ hñ blindi sagdi hous
Rabboni/þ eg sæi/Jesus sagdi þa til hꝭs/gack
hedan þin trua giordi þig holpiñ/ r stragr þe
sa hñ r þylgdi hñ epter vppa vegiñ.

Math. xxi
Luce xix

Ellipti capitule

Gþa þr komu nær Hierusalẽ til Beth
phage vid þiallit vidsmiors vidaña/
Sendi hañ two sina lærisueina vt r
sagdi til þra/ gangit i þ kauptun sem
giegnt ydr er/ r stragr er þier gangit
þar iñ munu þier þiña þola bundiñ a hueriũ ein
geñ madr heþer eñ setid/leysit hñ r leidit hingat/
r eþ nockr seiger til yd̃ /hui þier giorit þ/ þa seigit
at hꝭ er Herranũ/ þar þligr r stragr mun hñ sen
da hñ hingat/ þr geingu burt þadan r fundu
þolañ bundiñ þyrer vtan dyrnar a gatna moti
no/r leystu hñ/r nockrer ap þm̃ er þar stodu seg

du

ðu til þra/Huad giori þier/ leyfandi þolasi/esi þr
sogdu til þra sem Jesus hafdi þm̃ bodit/t þr leyp
du þm þ/ t þærdu þolasi til Jesu/ logdu t a hñ
sin klædi/t hñ sat a hñ/ esi marger breiddu sin
þaut a vegiñ/esi adrer hiuggu kuistu af trianñ/t
dreifdu a vegiñ/t þr er þyrer geingu t hmer sem
epter þylgdu kolludu t sogdu. Hosiana blezadr
sie sa sem kemr i nafni drottins/t blezat sie riki
þodr vors Daniðz/ þ ed kemr i nafni drottins
Hosiana a vpphædñ Drotniñ forr til Hierusalē t
gieck hñ i musterit/t vm skygnde alla hluti/ þa at
kuelldi var nu komit gieck hasi vt mz þm tolf til
Bethania/t asars dags þa hñ gieck vt af Beth
ania. Sueingde hñ/t er hñ sa a leingdar fikiu
tre þ er laufblaud hafdi/ kom hñ at vita huort
hñ fyndi nockut a þui/ t þa hñ kom þangat at
þasi hñ eckert nema laufblaudiñ/ þuiat þ var ei
gi fiknasia time komin/ Jesus suaradi t sagdi til
þss/Hier epter ethe eingesi af þier a vogrt at eti
þa/ t hñs lærisu einar heyrdu a þ.

Þr komu t til Hierusalē t Jesus gieck hñ i mus
terit tok til vt at reka þa sem selldu t keyptu i mus
terino/bordu þra er reidu peningū skiptu t stolu Math xxi
Þra er duþr selldu/Gratt hñ vm/t eigi lofadi hñ Luce xix
at nockr bæri ker vm musterit/t hñ kendi t sagdi Esa. lvi,
til þra/er þ eigi skrifat/ at mitt hus skuli kallazt
bœna hus ollū þiodū esi þier hafit giort þ at spil
uirkia ifie.

Þ heyrdu t hiner skriftlærdu t kesie masia hof
dingar t leitudu epter huernen þr mættu fyrer þa
ra hm̃/ þuiat þr ottuduzt hñ/ af þui at allr lyd
dadizt at hñs kenningu/ t er kuelld var komit gieck

hñ vt

hñ vt aþ borgiſie ⁊ at morne þa geingu þr þar
hia ⁊ sau þikiu treit þurt ordit at rotum þer nm
tizt a ⁊ sagdi vid hañ Rabbi siadu þikiu treit/
Mat. xxi Hieriu þu þorn̄allter er vppuiſnat/ Jesus sua-
radi ⁊ sagdi til hñs/ Hafit tru til gudz/ sañliga sei
ge eg yðr/ huer hellzt hñ segdi til þſſa þiallz lyþzt
vpp þu ⁊ þleyg þier i Sioñ ⁊ efadi eigi i sinū hi
arta/ Helldr trydi at þ myndi ſkie/ huat hñ seiger
þa mun þ ⁊ ſkie hñ/ huat hñ seiger/ þyrer þui sei-
ge eg yðr allt huat hellzt þier bidiet i ydnare bæn/
trun at þier audlizt þ/ þa mun þ ⁊ henda yðr ⁊
n̄ar þier ſtandit ⁊ bidiezt þyrer þa þyre gefit eþ
þier hafit nockrs konar aþ odrum yðr i gegn/ s⁹
at ydar þader sem er a himnum þyrer gefi yðr
ydar brot þuiat eþ þier þyrer gefit eigi þa þyrer
gefi ⁊ eigi yðr/ þader ydar sem er a himnū yðr
ſynder
Mat. xxi Luce xx Þr komu ⁊ eñ til Hieruſalē ⁊ þa er hñ gieck i mus
terino/ komu til hñs hopur preſtar ſkriptlærder ⁊
olldung ⁊ sogdu til hñs/ vt aþ hueriu valldi gior
ir þu þtta/ ⁊ huer heþer gefit þier vallð til at þu
giorder þtta/ eñ Jesus suaradi ⁊ sagdi til þra. eg
vil spyria ydur at einu ordi/ suarit mier/ þa mun
eg seigia ydur aþ hueriu valldi eg giori þtta/
ſkirn Johañis var hun aþ himnū eðr aþ moñū
Suarit mier/ þr hugrudu med sier ⁊ sogdu/ eþ
vær seigiū at hun væri aþ himnū/ seiger hañ til
vor þui trudut þier heñi þa eigi/ eñ eþ vær seigiū
at hū væri aþ moñū hræddunzt vær þolkit/ þuiat
al'er hielldu þ Johañes væri ſañr ſpamaðr/ þui
ſuorudu þr ⁊ sogdu til Jesū vær vitū eigi/ Jesus
suaradi ⁊ sagdi til þra/ þa seige eg ydr ⁊ eigi aþ
hueriu valldi at eg gi o ri þtta.

Gudzspioll

Tolpti capitvle

HAsi tok ᵹtil at tala vid þa i ᵹpter likingū/ Mat. rxi
minadr plantadi vingard ᵹ girti gard vm Luce rx
ᵹ groph þᵛ vin þrugu ᵹ byggdi þᵛ vþ turn ᵹ
skipadi hū nz akrkalla ᵹ þerdadizt langt burt ᵹ
er time vᵛ til sendi hū þion sin til akrkallana at hū
medtᵹki ap akrkollunū vt ap vingardzins aue-
grti esi þr hūdtoku hū ᵹbordu ᵹ lietu eyrindislau-
san i burt þara ᵹ esi aptr sendi hū anan þion til
þra ᵹ hūs hoput lestu þr grioti ᵹ slep tu spottudū
i burt ᵹ þaesi aptr sendi hū anas ᵹ þan aþliþudu
þr ᵹ þleike adra suma hyddu þr esi suma drapu þr
Hū hapdi þa esi epter eirn sin kᵹrastan son/ ᵹ
þan sendi han seinaztan til þra ᵹ sagdi/ þr munu
þeila sier þyrer syne minū/ esi akrkallaner sogdu
sin a mille. Þssi er erþingū/kame þier vegū hū sᵒ
at uor verdi arþtakan/ ᵹ þr hondludu hū ᵹ aþli-
þudu ᵹ kostudu hū vt þyrer vingardin/esi huat
inun nu Herran vingardzins giora til. Hū kemr ᵹ Psal. cxviij
tortyner akrkollunū ᵹ gefr vingardin odrū/ Ha-
þi þier eigi lesit þssa skript/ þan stein er byggen-
dr þorlogdu/han er vordin hoput hyrningar ap-
drottni er þitta giort/ ᵹ er vndarligt þyrer vorū au
gū ᵹ þr leitudu vid at hand taka hū/en hrᵹdduzt
þo lydin þuiat þr þundu þ hū sagdi þssa epter li
king til þra/ þr þorlietu hū ᵹ geingu i burt.

Þr sendu til hans nockra ap phariscis ᵹ
Herodis þienara/ at þr veiddu han i ordum/ þr
komu ᵹ sogdu til haus/ Meistare/ vier vitum
at þu ert sannsogull ᵹ skepter eigi neinum/ þuiat
þu þer eige epter þþuer litum manna / Helldr Mat. rxij
Luce rx
keise

keſier þu gudz gotu med ſaſileika. Suort leyfir oſſ at gefa keiſaranū ſkatt eda eigi/ hafi viſſe þra vnder hyggiu t ſagdi til þra/ Hui preiſte þier mīn/ þætit mier peninguſ at eg ſiae hū/ þr þiengu hym eiū/ þa ſagdi hū til þra/ huerſ er þſſi myndt ū ſkript/ þr ſogdu hym Keiſarans/ Jeſus ſuaradi t ſagdi til þra/ þui gefit keiſaranū þ keiſarans er/ t gudi þ gudz er/ t þr vndruduzt ypuer hū.

Mat. xij. Luce xx. Deut. xxv

Þa kōu t Sadducei til hſis/ þr ed ſeigia vþ riſuna eigi vera/ ſpurdu hū at t ſogdu Meiſtare Moyſes ſkrifadi oſſ/ at ef nockrs broder lietizt t hefdi eigin konu epter t lieti eingen born epter ſig/ þa at broder hſis at medtaka hſis eignar konu t vppfylla ſinū brodr ſæd. Nu voru þar (vij) brædr t hū fyrſti tok sier eigen konu t er andadr/ lagdi eigi ſæd epter/ t sa afiar tok hana t andadizt/ liet t eigi ſædi epter/ t lika hū þridie t eirnen þr (vij) tokū hana aller/ t lietu eigi ſæd epter Seinazt af ollū andadizt t konan/ eū i vppriſuñe þa er þr riſa vpp/ huerſ þra eigin kona verdi hun/ þuiat þr (vij) haupdu hana til eiguñar konu. Jeſus ſuaradi t ſagdi til þra/ er eigi ſo at þier villizt/ vitandi eigi ritningarnar t eigi hellder gudz krapt/ þuiat þa þr riſa vpp af dauda/ kuęnazt þr ei nie lata ſig kuęna/ Helldr eru þr ſem Einglar Gadz a himnū/ eū hafi þier eigi leſit i

Exo. iij

Moyſes bok af þramlidnūþ þr munu vpp riſa/ Haernen ſagdi gud til hſis i ſkogar raſtinū/ er hū ſagdi/ Eg ein Gud Abrahams/ t Gud Ysaacs t Gud Jacobs/ eigi er hū gud daudra/ helldr gud lifendra/ af þui villizt þier miog.

Og eū af ſkriptlærdū gieck at sa er heyrt hafdi þa

di þa spyriazt a/sa t þ at hñ hapdi suarat þm
vel/t spurdi hñ at/Huert er þyrst bodord ap ollū Mat. xxij
Esi. Jesus suaradi hñ/þ er þyrst bodord ap ollū.
Heyr þu Israel/Drottiñ gud vor er eiñ gud/t elsk
a/skallt þu drottiñ gud þiñ ap ollu hiarta þino/
t ap allri salu þiñe/t ap ollu þinu hugskoti/t ap Dent. vi
ollū krapti þinū/ þtta er hid þyrsta bodord/Esi Leui. xix
añat er t þssu lickt elska þu naunga þ sem sial
þañ þig/ eigi eru þar oñr bodord þssm meire.

Og hñ skriptlærdi sagdi til hñs/ Meistare i
sasleik þa sagder þu vel/ þ uiat eiñ er gud t ein
geñ er þar añar esi hañ/ t þ at hñ skuli elskazt
ap ollu hiarta/t ap ollū skilninge/t ap allri op
gan/t þ at elska naunga sīn sem sialfan sig/er
ollū breñe þornū meira t opfre/esi er Jesus sa at
hñ suaradi visliga sagdi hñ til hñs/eigi ertu langt
þra guds riki/t eingeñ þordi þa at spyria hñ Mat. xxij
Jesus suaradi t sagdi/er hñ kendi i musterinu/ Luce xx
huernen seigia skriptlærder kristū vera Dauids Psal. cx
son/esi Dauid seiger sialfr ap helgū anda Drot
tiñ sagdi minū drottni/sit þu til mīnar hægre han
dar a medan eg legg þina o vine til skarar þiña
pota/ þar seiger Dauid sialfr hñ siñ Herra/Huer
nen er hñ þa son hñs/t margt ap folkino heyr
di hñ giarnan.

Og i siñe keñingu sagdi hñ til þra/ varit ydr vid
enū skriptlærdū/sem ganga vilia i sidū klædū/t
heilsazt a torgum/t sitia a fremst ū stolū i sam
kundu husum/t haza hin fremstu sæti at kuellð Math. xxiij
verdum/ Hueriet i sig gleypa eckna hus vnder Luce xx
hylmingu langrar bænar / þr munu t audlazt
þss þyngia glotnar dom.

Luce xxi

Og er Jesꝰ sat giegnt aulmusu orkiſe/sa hñ hu
ermen polkit varpadi penungū i olmusu orkinar/
at marger riker koſtuda mycklu/eſi þa er ein ecꝰ
kia þatꝫk kom/liet hun two ſkarpa iſi þ er eiſi p
ning hñ kalladi ſina lęrisueina til ſin ꝛ ſagdi þm
Sañliga ſeigi eg ydr/at þſſi þatꝫka eckia liet meir
tū/eſi aller adrer ſe ū lietu i olmusu orkina/ þuiat
aller lietu ap þui ū er þm vꝫ at auk/eſi þſſi liet ap
volad ſiñe allt huad hū hapdi ꝛ ſina biorg alla

Þretiandi capitule

Matꝫ xxiiii
Luce xxi

OG þa hñ gieck vt ap muſterino ſagdi eiñ ap
hñs lęrisueinū vid hñ/ Meiſtare/Skoda
huilker ſteinar ꝛ þuilickt smide þtta er/
Jesus ſuaradi ꝛ ſagdi til hñs/ sier þu allar þſſar
mycklu bygging/Hier mun eigi epter latazt ſteiñ
yp uer ſteine/ sa er eigi verdi nidr brotiſ.
Og þa hñ sat i þialklino Olliueti giegnt muſterino
ſpurdu hñ at sier i lagi Petr ꝛ Jacob ꝛ Johañis ꝛ
Andreas/seig þu oſſ nęr þtta ſkal ſkie/ꝛ huerr tei
kn verdr þa þtta ſkal allt til taka at þullkōnazt/Je
ſus ſuaradi þm/ꝛ tok til at ſeigia/siaet til at ei þae
nockr villr ydr/ þuiat marger munu koma i minu
uapni ꝛ ſeigia/eg er kriſtr/ꝛ munu marga villa
Eſi þa þier heyrit ap bardogū ꝛ hernadar ti
dindū ottazt eigi/þuiat þſſu byriar at ſkie/endiſ er
þo eſi eigi þa/ein þiod mun reiſa ſig ꝛ vpp i mot
aſiare/ꝛ riki a moti riki/ꝛ landſkialptꝫ munn ver
da i sier hueriū ſtodū/hungr ꝛ hrellingar munu
ꝛ verda/ þtta er vpp hap hrygdaña.
Og siaet til vm ſialfa ydr þuiat þr munu þę
ra ydr a radſtęfnr ꝛ i ſąkundu huſ/ꝛ þier munut
ſtryckter verda/ꝛ fyrer kōungū ꝛ hoſdingū mu
nug þier ſtan[illegible] mīña vegna til vitniſ burdar yp

ner þa / ⁊ gudzspiollū byriar aðr at predikaz a medal allra þioda.

Og þa þr leida yðr ⁊ þrāfelia skulu þier eigi hugr sa þyrer huat þier skulut tala/helldr huat yðr gef þzt a þri stundu þ skulu þier tala/ þuiat eigi tale þier helldr hellagr andi/ Ēñ broder mun selia brodr i dauda ⁊ þader sonū/bornin munu ⁊ reisaz vpp i mot þorelldrunū ⁊ styrkia þa i dauda/⁊ þier verdit ollū at hatre þyrer mins naþns saker/ eñ huer hū er stadþastr allt til enda sa hialpaz

Math. x Luce xij

Ēñ þa þier siaet auuirding eyðzluñar/aþ huerri Daniel spamaðr seiger/standandi huar eigi byriadi/huer ed les/hū vnderstandi þ /Huerker þa eru a gyðinga landi/ þlyeþr a þioll/ ⁊ huer hañ er vpp a rꝛþrino þake sa eigi nū at taka burt noc kut vr sino huse/⁊ sa sem er a akre/hū snuiz eigi a bak sier aptr/at taka vpp þaut sin/⁊ we þungu dū konū ⁊ briost mylkingū a þm timū/biðier helldr at þlotti yðar verði eigi vm vetr/ þuiat a þm dogū verða slikar hormungar/ hueriar eigi hafa verit þra vpp haþi sl'epnuñar/þa sē gud skapaði ⁊ allt til þssa/⁊ eigi Helldr mun verða/⁊ eþ drottin stytti eigi þssa daga yrði eckert holld þrelsat helldr þyrer vt valdra saker hueria hū vtualði heþer hū stytt þssa daga.

Mat. xxiv Daniel ix

Og eþ nockr seiger þa til yðar sie hier er kristr sie þar er hū/ þa trunt þui eigi/ þuiat vpp munu risa þalsk kristar ⁊ þalsker spameñ ⁊ munu giora teikn ⁊ stormerki til at villa/ eþ verða mꝛtti/ eirnen vtualda/ þui siaet til vm yðr/sie eg sagt yðr nu allt þtta þyrer.

Ēñ a þm dogū epter þssa hormung/mun Solin sortna/ ⁊ tunglit eigi geþa sitt skin/ ⁊ stiorur

munu hrapa ap himne/ kraptar himins munu t
Mat. xxiiij hrœrazt/ t þa munu þr sia manzins son kõandi i
Luce xxi skyiunũ uz dyrd t krapti mycklũ/ t þa mũ hñ vt
senda sina engla/ at samã sapna sinũ vt uoldũ ap
þiorũ vindã/ allt ap enda tarð t til hœd himins.

Ap þikiu trenu þa lœrit eina epterliking/ þui þa
er þss kuistr giorizt prior tlaupin springa vt/ viti
þier at sumarit er i nand/ sº tngr þier siaet þrta
skie/ vitid at þ sie þa nalœgt þyre dyrũ/ Samli
gr seigi eg ydr/ at þssi kynslod þorgeingr eigi þar
til allt þrta skier himiñ t iord munu þorganga/
eñ min ord munu ecki þorganga/ eñ ap þm deigi
edr stundu veit cingeñ/ eigi Enginn a himnum t
eigi sonrinñ/ nema þaderiñ einñ.

Siaet til/ vaket t bidiet þuiat þier vitid eigi
nœr tid er/ sº sẽ sa madr er þerdadizt langt burt/
þorliet sitt hus/ gap t sinũ þionũ ypuer vallð sier
huerf verckmaðr/ t baud dyra verdinũ at hñ veck
ti/ Waket t þuiat þier vitid eigi nœr herrañ hus
sins kemr/ huort at kuelldi eda vm midnœtti/ edr
þa hanen gelr elligar at uotne/ sº at eigi komi hñ
Mt. xxvi skyndiliga t þiñr ydr sofandi/ eñ huat eg seige y/
Luce xxij dr þ seige eg olliñ/ Waket þier. Þiortaudi ca

pituli epter two dagaþa voru Paschæ/ t sœtu
brauðz dagar/ t hoþut prestr tskriptlœr/
der sockti epter huernen þr gœtu hondlat
hñ med vielũ t liþlatid/ eñ þr sogdu/ eigi þo vm ha
Mt. xiij. tidina/ sº at ei verdi vpp hlaup med þolkino

Og þa hañ var i Bethania i hus Symonar
van heila t sat vid bord/ kom kona haþandi A/
labastrũ/ budk med omeingat t kostuligt smyrsla
vatn/ hun braut budkiñ/ thellti ypuer hoþut hñ
eñ þar voru nockrer sẽ stugugduzt vid i/ sialfũ si/

er ⁊ sogdu/til huerſ er þſſi ſmyrſla ſpilling gior/
þat þtta ſmyrſla vatn mætti seliazt men eſi þau
hundrut peninga ⁊ geþazt þatkærdeilldu ahana

Eſi Jesus sagdi latid hana kyrra/til huerſ styg
ge þier hana/gott verck giordi hun a mier/þviat
þatkæka hapi þier iapnan hia ydr/⁊ nær þier vil
iet meigi þier giora þm gott/eſi mig þa hapi þier
eigi iapnaſt / Huat hun hapdi til/ þ giordi hun/
Hun kom ⁊ þyreþram at smyria miñ likama til
graptrar/Sannliga seige eg ydr/Huar hellzt i hei/
me ollū er þtta guds spiall verdr predikat þa mū
seigiazt i hinar minning / huat hun giordi.

Og Judas scarioth/ einn ap tolp gieck burt til
hoput prestanna/at hñ þorriedi hñ þyre þa/⁊ er þr
heyrdu þ gloddu zt þr/ ⁊ þr lopudu at geþa hm̃
peninga/ Hñ leitade ⁊ epter huernen ſkapþerlli
gazt hñ gæti þorradit hñ .

Og a hinū þyrſta dæta braudz deigi þa Pas/
ka lambit þornadiz t/seigia hñſ lærisuein̄ til hñſ
Huert villtu vier þorum ⁊ reidū til at þu neyter
Paſchaña/ ⁊ hñ sendi two ap sinū lærisueinū ⁊
sagdi til þra. Gangit þi i stadiñ/madr mun reña
i mot ydr/berandi vazt skiolu/þylgit hm̃ epter/⁊
huar hellzt hñ geingr iñ/seigi þier/huſ Herranū/
at Meistariñ seigerHuar er þ herbergi/er eg skal
neyta Paskaña i medr minū lærisueinū/⁊ hñ mū
syna ydr astrakadan sæl storañ til buck / redi
þier þar til þyrer oss/⁊ hñs lærisuein̄ geingu burt
⁊ komu iñ i stadiñ ⁊ þundu s• sem hñ hapdi sagt
þm/⁊ biuggu til Paſcha lambit.

Og er kuelda tok kom hñ medr þa tolp/⁊ er
þr voru nidr sezt ir ⁊ atu/ sagdi Jesus/Sannliga.

 segi

✝

Huer einn þ
sætra penin
ga heper
rit s• gad
seigia docta
rea/sē(miſſ
lybuſker
engelſka
tare.

Ma.t xxvi
Luce xx

seigi eg ydr/at eiñ ap ydr Sa er ein med mier þor
Mat. xvii rædr mig/eñ þr vidu hryggver vid t sogdu huer
Luce ix. epter odrū til hñs/er eg þ nockut/eñ hñ suaradi t
sagdi til þra/eiñ ap tolf sa er drepr hendiñe i þa
tid medr mier/at soñu þer manzins sonr Sedans
sem skrifat er ap hm̃/eñ we þm mañi ap huerū
manzins sonr þramsellzt/betra vęri þm mañi at
eigi hefdi hñ þędr verit.

Og er þr neyttu/tok Jesus braudit/blezadi/t
braut þ t gaf þm t sagdi/take þier/neytid/þetta
er mitt hollo/Hañ tok t kalekñ/blezadi t gaf þm
t þr drucku aller ap hm̃/Hñ sagdi til þra/þetta er
mitt blod eins nyzt testamenzt/sem þyrer marga
vt hellizt. Sañliga seige eg ydr/at eg mun ei he
dan i þra drecka ap þssm vin vidar augsti /allt
til þssdags/þa at eg dreck þ nytt i guds riki/t at
sogdum lofsongnum geingu þr þr tallit olivett

Jesus sagdi til þra/aller munu þier skamfyl
lazt vid mig a þssari nott/ þviat skrifat er/eg mũ
Zach. xiij sla Hirdirñ t Sauderner skuln tuistrazt/eñ ep
ter þer eg risv upp/skal eg ganga þram fyre ydr i
Galileam/eñ Petr sagdi til hñs/t þ aller skamfyl
lizt þier/þa skal eg þo eigi/Jesus sagdi til hñs
Sañliga seige eg þier/at i daglaugt a þssari nott
adr eñ hanẽ gelr tuysuar munt þu neita mier þrys
var/Hñ taladi þa eñ þramar/þo at mier byriadi
at deyia tapn þramt þier skylldi eg þo eigi neita
þier t lika eirnen sogdu aller þr

Og þr komu i þ gerdis tun er hiet Gethsemani/t
hñ sagdi til sisia lęrisueina/sitie þier hier a medã
eg bidz fyrer/t tok med sier Petrū/ Jacob/t Jo
hañem/t tok til at skialfa /t angrazt t sagdi til

þra

þra. Scala min er hrygg allt i daudañ/blipit hier t vaket/t þa gieck hñ litlu einu leingra frã þiell a iord/ t tok at bidia ep þ vœri moguligt at su stund lidi hia hñ/ t sagdi Abba þader miñ allt er þier moguligt/tak burt þeña kalek ap mier eñ eigi sem eg vil helldr sem þu villt.

Hañ kom t þañ þa sofandi t sagdi til Petrs Symon sefr þu/kuñer þu eigi at vaka eina stund medr mier/vakit/t bidiet/at þier fellit eigi i freistni/andiñ er at sonu reidubuñ/ eñ holldit er brey ſkt hñ gieck tzeñ burt aptr t bad t taladi hin sõmu ord/hñ kom aptr t þañ þa eñ sofandi/þuiat þra augu voru bolgin ap suefni t eigi visſu þr huerium þr suorudu hñ/t hñ kom i þridia sinn t sagdi til þra/ sofit nu t huilit ydr þ nœgizt/ stundin er komin/ þ manzins sonr þram fellzt i syndugra hendr/ standit upp gongum hedan/siaet at sa er mig forrœdr hñ er i nand.

Og strax sem hñ var at tala vm þtta/kõ Judas scarioth einn ap tolf t mz hñ mikel sueit medr suerdũ t stongum/vt sender ap hœfdings prestum/skriptlœrdũ t olldungũ/ eñ suikariñ hafdi gefit þm teikn t sagt/ huern helzt eg kyſſi sa er þ/halldit hñ t leidit varygdarliga/ t þa hñ kõ gieck hñ strax til hñs t sagdi/Heill siert þu Rabbi/t kyſti hñ/eñ þr logdu strax hendr a Jesũ t hielldu hñ/t eirn ap þm sẽ hia stod dro vt suerd t slo hœfut prestzins þion t sneid ap hñ eyrat.

Mat. xxv
Luce xxi
Joh. xiij

Jesꝰ suaradi ꝛ sagdi til þꝛa/ þier erut vt geingner
sꝰ sem til añars spillunkia med sucrdū ꝛ stongū
at gripa mig /Suerf dagliga var eg i musterino
hia ydr ꝛ kendi/ꝛ eigi gripu þier mig/ Helldr þ
ritningin vpp þyllduzt/ꝛ þa forlietu hū aller hūf
lꝙrisueinar ꝛ þlydu/ eū nockut vngmeñi þylgdi
honū epter klꝙddr linklꝙdi ypuer bert horund/ꝛ
hū gripu oñr vngmeñi /eñ hū snaradi linklꝙdinu
ꝛ þlydi nakeñ i burt þra þm.

Þꝛ leiddu Jesum til hopuz prestzins/þar ko/
mu saman aller keñe meñ skriptlꝙrder ꝛ olldun
gar/ eñ Petr þylgdi epter/þo langt burt þra/iñ
allt i hopuz prestzins þordyre/ ꝛ sat hia þienu/
runū vid elldiñ ꝛ bakadi sig vid logañ.

Eñ hopuz prestarner ꝛ allt radz leitudu vitna
i giegn Jesu sꝰ at þꝛ gꝙtu sellt hañ til dauda/ꝛ
þuudu eingin/ marger tolndu þalsuitne i giegn
hū. Eñ þꝛa vitnif burdar voru eigi samlatandi
ꝛ þa stodu nockrer vpp ꝛ baru þalf vitne i moti
hū ꝛ sogdu/vier hopum heyrt hū seigia/eg mun
þtta musteri nidr briota sem hondū er giort/ꝛ a
þrim dogū vpp byggia añat þ eigi er med hondū
giort eñ þꝛa vitnif burdar komu ꝛ eigi saman.

Og hopuz prestrin reif vpp i midit/spurdi Je
sum at ꝛ sagdi/suarar þu ongu til þss/sem at þ s/
Jat. xxvi ser leggia i moti þier/eñ hū þagdi ꝛsuaradi on/
Luce xxii gu/ þa spurdi hopuz prestrifi hañ/ eñ apr at ꝛ
Joh. xviii sagdi til hūs/Ert þu kristr sonr gudz inf blezada/
eñ Jesus sagdi hū/ Eg em hū/ꝛ þier munut sia
manzins son sitia a hꝙgre hond gudz kraptar/ꝛ
komandi i skyum himens/ eñ hopuz prestrin reif
þa klꝙdi sin ꝛ sagdi/Suat þurfum vꝙr nu at gir

nazt vitn

nazt vitnaſia/ þier heyrdut gudloſtunina/ Hnat ſyniſt ydt/eſi þr þordamdu hſi aller sekan vera daudans/ ⁊ nockrer toku at ſpyta a hſi/ ⁊ byrgia hſis a sianu ⁊ at duſta hſi med hnepum/ ⁊ at ſeigia til hans/ſpadu ⁊ þienararner ſlogu hſi puſtra i andlitid.

Og er Petr var nidri i þordyrunū/kom cin ap ambattū hoput preſtzins/ ⁊ þa hun leit Petrū verma sig/horpdi hun a hū ⁊ ſagdi/vart þu ⁊m Jesu ap Nadareth/eſi hſi neitadi ⁊ ſagdi/ eg þecki hū eigi/ ⁊ ei veit eg huat þu ſeiger/ ⁊ er hſi gieck vt þyrer dyrnar gol Hanisi/eſi er ambattin sa hann apt tok hun at ſeigia þm er kringū ſtodu/ þſſi er ap þm/eſi hann neitadi nu eſi apt/ ⁊ litlu einu þar epter ſogdu þr apt er hia ſtodu til Petrs/Sannliga ertu eiū ap þm/ þuiat þu ert eiū Galileare/ ⁊ þitt mal liodar s^o/ Eſi hū tok at formæla sier ⁊ ſueria/ þ ei þecki eg þann mann ap huerium þier ſeigit/ ⁊ ſtragr gol Hanisi apt/ ⁊ Petr mintizt þſſ ordz sem Jesus hapdi sagt til hans/adr hanen gel tuyſuar/muntu neita mier þryſuar ⁊ tok at grata. Þimtandi capitule

Og ſtragr vm morgunisi hielldu hoput preſtarner ms olldungana ⁊ ſkriptlærdū ollu raduneytino radſtepnu ⁊ bundu Jesum/leiddu hū ⁊ þramſeld do Pilato/ ⁊ Pilatus spurdi hann at/ertu konungr gydinga/eſi hū suaradi ⁊ ſagdi til hſis/ þu seiger þ/ ⁊ hoput preſtarner a klogudu hſi vm margt/ Pilatus spurdi hū eſi apt at ⁊ ſagdi/ ſuarar þu ongu/sia i huersu morgu þr a kæra þig/eſi Jesus ſuaradi hū ongu þadan i þra^o at Pilatus vndradizt

Mat. xxvii
Luce xxiii.
Joh. xviii

Eñ hñ var vanr at latą þm lausañ vm hatidina
eiſi aþ bądingiunū/epr huerū hellzt þr beidduz
eñ þar var sa er neþndizt Barrabas medr illrą
dis mōm bundiñ huer nz illrądi hapde vig vñir
r þa polkit gieck vpp tok þat bidia/at hañ veitte
þui sem hñ plagadi iaþnan/eñ Pilatr suaradi þm
r sagdi/ vilie þier at eg lati ydr gydinga kōun
giñ lausañ / þuiat hñ visſi at hoþut prestarner
hþdu aþ öþund þramsellt hñ/eñ byſkuparner eg
giudu lydiñ at hñ gepi þm helldr Barrabā lausañ

Pilatus suaradi eñ aptr r sagdi til þra/Huat
vilie þier þa at eg skuli giora hñ/hueru þier sei
git kōung gydinga/eñ þr kolludu þa aptr/krosſþes
tu hñ/ Pilatus sagdi til þra/ Huat illt hefer hañ
giort/eñ þr kolludu þui meir/krosſþestu hñ/eñ Pi
latus villdi þolkino þullnęgiu giora/liet þm lau
ſan Barrabam/r þramſelldi Jesum suipū bar
dan/at hñ krosſþestizt

Eñ stridz þienararner leiddu hñ i þordyr þing
hussins/ r kolludu saman allan hopiñ/r þęrdu
hñ i purpura klądi/þlettandi þyrne korono/r set
tu a hñ/r tokū at heilsa hñ. Heill siert þu kōung
gydinga/r slogu hñs hoþut nid reyr vendi/r hrą
ktu a hñ þiellu r a hne r til badu hñ.

Og þa þr hoþdu spottad hñ/þęrdu þr hñ vr
purpuranū r þęrdu hñ aptr i sin klądi/r leidd
hñ vt at þr krosſþrestu hñ/þr þreyngdu r þm sem
þram/ hia gieck Symone hinū syrneſka/er ko
mińn var aþ akrlendi/þodr þra alexandri/r Ruffi/
at hñ bęri hſs kross/r þr hoþdu hñ i þań stad er
heiter Golgatha þ þydizt galga klettr/r þr gaþu
hñ myęrath vin at drecka/r hñ tok þ eigi til sin

Og þa er þr hoþdu krosſþest hñ skiptu þr klą

dum hſs/ ꝛ koſtudu lut verpi ypuer ſm. Huat huer tęki/eñ þ var vm þridiu ſtund/er þr kroſſ þeſtu hſi/ꝛ tuill hſs sakþerlis var ypuer hm̃ſkri padr/ þ hſi vęri kõungr gydinga/ꝛ med hm̃ kroſſ þestu/ þr two ſpilluirkia/eiñ til hęgri handar/ eñ añan til vinſtri / ꝛ su rituinger vpp þylld ſem ſeiger/medr ill virckium er hñ reiknadr.

Og þr geingu þar þrau hia/ꝛ hęddu hñ/ ſkoku hoput ſin ꝛ ſogdu/Swei/buernen nidr bry ꝛ þu musteri guds/ꝛ bygger vpp a þrim dogũ aptr ꝛ þrelſa nu ſialþ añ þig ꝛ ſtig nidr ap kroſſi num/lika eirnen ſpreudu hñ hoput preſtarner sin a medal medr ſkriptlęrdũ ꝛ ſogdu adra þrelſadi hñ/ ſialþ añ ſig getr hñ eigi þrelſat/ sie hñ kristr kõungr Iracls ſugr hñ nu nidr ap kroſſinũ/at vier siaum/ꝛ megum s[a] trua/ꝛ þr er med hm̃ voru kroſſþeſter a toldu hſi eirnen.

Og at lidiſie siettu ſtund vrdu myrkr vm allt landit/allt til(ir) ſtundar ꝛ a hiñe nundu ſtund kallad Jeſ[s] vpp Harri roddu ꝛ ſagdi/Eloy Eloy lama a ſabrhani/Huat er vtlegzt/Gud miñ gud miñ hui þorliestu mig/ꝛ þa nockrer ap þm er þ[m] ſtodu hia heyrdu þ/ ſogdu þr/ sia hñ kallar at Elyam/eñ eiñ hliop at ꝛ þyllti vpp mardar vott med edik/latandt vppa eiñ reyr legg/gap hm̃ s[a] at drecka ꝛ ſagdi/lat þara/siaum huort ep Elias keimr at taka hſi opan

Eiñ Jeſus kallad vpp Harri roddu ꝛ andadizt ꝛ talldit musteriſins riþnadi ſundr i two þra o þan verdu allt nidr i giegnũ/eñ er hundradz hop dingiñ sa þ hner þ[m] stod gegnt at hſi kallad is[s] þa er hñ liezt ſagdi hañ/Señeliga heþer þſſi madr verit guds ſonr/ꝛ konr voru þar ꝛ langt þra

(vm þridiu ſtund) þ er at þr bigirn tu vm hin þridiu ſtũd at haþazt handa at hñ yrdi kroſſþe ti/eñ vm hi na ſiettu ſtu ndvar hñ þ ſtr a kroſſiñ ſr hiner gud ſpialla, me ſkyra.

Mat xxvij
Luce xxiij
Joh. xix

sem horþdu t aþ/a medal huerra/var Maria Magdalena/t maria miña Jacobs t Josephs moder/t Salome/t þa hñ var i galilea hopdu þær þyrgt hm epter t þionat hñ/t margar adrar huerar vnder eins inz hñ hopdu vpp þarit til Hierusalem

Og þa er kuelld var komit/aþ þui þ var at þanga dagr/huer at er nærstr þyrer þuott dagiñ/kom Joseph ab Arimathia eiñ edlu boriñ rad herra/sa er t stundadi epter gadz riki/t gieck diarpliga iñ til Pilato t bad vm likama Jesu/ eñ Pilatus vndradizt at hñ væri þgar latiñ/t kalla di hundraz hopdingiañ til sin/spurdi hñ at ep hñ væri þgar andadr/ t er hñ var þss vis ordiñ aþ hopudzmaðinu/gaf hñ Joseph likamaði/eñ Joseph keypti linduka/tok hñ opan/t sueipadi hñ i lereptinu/ t lagdi hñ i groþina huer ed klopput var i hellu stein/t vellti steine at grapar muðanum/ eñ Maria Magdalena t Josephs maria sau huar hñ var lagdr.

Sextandi capitule

R paska ag.

OG er R þuottdagriñ var liðiñ/keyptu þær Maria magdalena / t Maria Jacobi t Salome dyrlig smyrsl/ at þær kæmi t smyrdi Jesum/ t miog sneiña morguns eiñ þuottdagaða/komu þær til grapariðar vm Solar vpp runa t huer þra sagdi til aðar/huer mun vellta þyrer oss steininu ab grapar muðanu t þar litu þangat t sau at steiñiñ var ab vellt/ þviat hñ var nærsta myckell t þar poru iñ i groþina t sau eitt vngmeñi setia til hægri hliðar/skrydda sida kladi huitu

dr hyltu/ z þm blauskradi vid.

Eñ hñ sagdi til þra/ eigi skulu þier þckiazt/ þo er leitid at hinū krossþesta Jesū aþ Nadareth/ hñ er vppriſiñ z er eigi hier/ Siaet þañ stad hu- þr logdu hñ/ gangit helidr burt z segit hñs lęri sueinū/ z Petre/ þ hñ mune ganga þraūñ þyre ydr i Galilea/ þar munu þier sia hñ/ epter þui hañ sagdi ydr/ eñ þęr geingu vt skyndeliga z þlydu þra groþiſie/ þuiat komiñ var ypuer þar vggr z sklaþti/ zeckert sogdu þęr neinum þuiat þęr voru hrędder. ✱

Eñ er Jesus haþdi sneima morgunz vpp risit aþyrsta degi þuottdagañā/ þa birti hñ sig fyrst Mariu magdalenu/ þra huerri hañ haþdi vt rekit (vñ) diopla/ hun þor z kunngiordi þm sē medr heñe hormudu z gretu/ z erþr heyrdu/ at hñ liþdi/ z hñ vęri sied aþ hñe/ trudu þr eigi/ eñ epter þ audsyndi hñ sig tuem aþ þm i añare li- king/ þa er þr geingu vm þorpa grundernar/ þr geingu z burt kungiordu hinū odrum/ þm tru- du þr z eigi

Eñ seinazt ✱ er þr ellipu satu til bordz/ bir ti hñ sig/ z auitadi þra vantru z hiartans har- dud/ þ þr hopdu eigi truat þm/ sem hñ hopdu sied vppriſiñ z sagdi til þra/ þaret vt vm allan heim/ predikit gudzspiolliñ allre skepnu/ ¶ Huer hñ truer z verdi skirdr/ sa skal þrelsadr vera/ en huer eigi truer/ hñ skal þordęmazt ✱ Vppstig ningar dag.

Eñ teikn in er þm munu þylgia sem trua eru þssi/ I minu napni munu þr diopla vt reka/ nyi ar tungr tala/ hoggorma vpp taka/ z ep þr drec ka nockut bau vęnligt/ skal þ eigi þm granda/

ypuer

ypner siuka munu þr hendr leggia/ r þa mun þm batna.

Og epter þ er drottin Jesus hafdi talat vid þa var hann ypp numin til himins/ r sitr til Guds hagri handar/ eñ þr geingu vt r predikudu allz stadar/ drottne samverckan da/ r ordit styrckianda/ medr epter fylgiandi teiknum

Ender guds spialla ins heiliga Marci.

S. Lucas
Þyrſt capitule

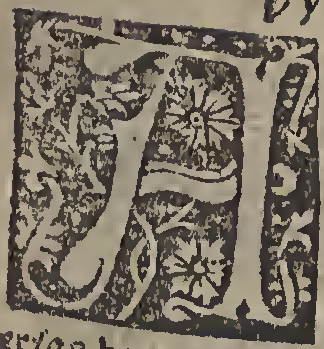

Þ Þui at marger haſa ſtun-
dat i lag at ſęra Þęr ſagner
ſem eru aþ Þm hlutū er a me
dal vor haſa til borit/ ☞ ep-
ter Þui ed þr haſa oſſ i hēdr
geingit ſem i vpphafi/ haſa
ſialfr uer ſied/ ☞ Þienarar ord-
ins hofdu verit/ synizt mi-
er/ aþ Þui at eg hefi ☞ ſialfr gloruallt numit a þ
vpp hafi/ at eg ſkrifadi Þer iñeliga ☞ ſkickanle-
ga til/ miñ godi Theophile/ sº at Þu kyñer ſan-
naſ gruñ Þra orda/ ſem Þer eru vnderniſtr.

A dogū Herodis konungs i Judea/ var ba keñi-
madr er Zacharias er nefndr aþ ſtiettū Abia/ ☞
hēs huſfrv var aþ Dęttū Aarons/ sv er hiet E-
lizabeth/ eñ Þau voru będi riettlat fyrer gudi/ ☞
geingu i ollū bodordū ☞ riettlętingū drottins o
ſtraffanliga/ Þau attu ecki barn/ Þui at Elizabet
var o byria ☞ będi voru Þau olldrud.

Eñ sº bar til/ Þa Zacharias atti at fylgia preſt
ligt embętti (fyrer gudi) epter til ſkickan ſīnar
ſtiettar ☞ ſiduenju kēi manzſkapatrins/ ☞ er hann
hlotnadizt at hafa ſkylldi veifa reykelſkino/ gieck
hann i muſteri drottins/ ☞ alla folks fiolditi var
fyrer vtan/ ☞ badz fyrer vm reykilſis veifun ti-
mann/ eñ hēm birtizt Þa Eingell Drottins ſtandan
di a hęgra veg altariſins/ Þſſ er reykilſit var yf
uer borit/ ☞ Zacharias vard hręddr er hann sa hann
☞ mycklum otta Þa fell yfuer hann

Eñ Eingellinn ſagdi til hēs/ ottazt Þu eigi Zac-
haria/ Þuiat Þin bęn er al heyrd/ ☞ Elizabet er-

gm kona þin mun þier son þꝙda/ ꝛ haſi ſkalt þu
Johſiis at nafni kalla/ ꝛ þ mun þier þognudr ꝛ
gledi/ ꝛ marger munu þagna af hſis burdar tid/
þuiat hſi mun verda myckill þyre gudi/ vin ꝛ a
þeigaſi dryck mū hſi eigi drecka/ ꝛ þg̃ þra modr
Mat.xxiiii kuide mun hſi vppfyllder verda af helgū anda/
ꝛ marga af ſonū Iſraels/ mun hſi snua til guds
drottins ſialfra þra/ ꝛ hſi mun þyrer hſi þara i
anda ꝛ krapti Eliæ/ at hafi snue hiortum þedra til
ſona/ ꝛ vantruudū til kgnſku riettlætra at til bua
sº drottne algiort þolk.

18 Og Zacharias ſagdi til Eingelſins/ af þ hverin
ſkal eg þ vita/ þuiat eg em gamall/ ꝛ huſfru
min er komin til ara ſina/ Eingellin ſuaradi ꝛ ſag
di til hſis/ eg em Gabriell sa er framan þyrer gu
di ſtendr/ ꝛ eg em ſendr at tala vid þig/ ꝛ at boda
þier þtta/ ꝛ sia! at þu munt mallauſ verda ꝛ
eigi talat geta/ allt til þſſ dags/ huenær þtta/ mun
framan koma/ þyrer þui at þu truder ei minū ordū
þau er vpp munu fyllazt a ſinom tima.

Þolkit beid ꝛ epter Zacharia ꝛ vndradizt
hvat hſi dualdi i muſterino/ en er hſi gieck vt/ gat
hſi ei talat vid þa/ ꝛ þr þottuzt þa vita/ at hann
munde ſyn sied hafa i muſterino hſi benti þm/
ꝛ var mal lauſ.

Þ ſkiedi ꝛ/ þa er lidner voru dagar hſis em
bættis/ at hſi gieck til ſins heimkyniſ/ eſt epter þa
daga vard hſis huſfru Elizabeth þungud/ ꝛ le
ynde a ſier fyrr manudi/ ꝛ ſagdi/ Þaſtig giordi
gud vid mig a þm dogum hſi leit til min/ er hann
villdi burt taka mitt hneyckſle þ eg bar a millum
manna.

dizi Þ

Eſſ a hinū sietta manadi var Gabriel Eingill sendr ap gudi i þa borg i Galilea sē nefndizt Nazareth til þar meyiar er þostnut var þm manni/ed Joseph hiet/ap huse Dauidz/ z heite meyariñar var Maria/z Eingelliñ gieck iñ til hñar z sagdi/ Heil siert þu nadar full/Drotniñ er med þier/blezud ert þu a medal kuenna.

Eſſ þa hun sa hñ/ vard hun hrædd ap hſis ordū/z hugleiddi at hunlik væri þſſi kueðia/z Engilliñ sagdi til hñar/ottazt þu eigi Maria/ þuiat þu þant nad hia gudi/ Sie? þu munt barn geta i kuidi þinū z mūt Son fæda/z hñſ naþn skalt þu Jesꝰ kalla. Hñ mū myckell verda/z kallaðz sonr ins hædzta/ z gud Drottñ mū gefa hñ sæti sins fodrs Dauidz/z hñ mun rikia þuer huse Jacobs at eilifu/hñſ rikis mun z eingeñ endir verda.

Þa sagdi Maria til Engilsins. Huernen maa þ skie/ap þui eg hefi onguan mann kent/Engilliñ suarardi z sagdi til hñar/Heilagr andi mun koma þuer þig/ z kraptr Ins hædzta mun vmskyggia þig/ap þui/ at þ hid helga sem ap þier mun fædazt skal nefnazt sonr Gudz/z Siadu? at Elizabet þrændkona þin hefer z son getid i elli siñe z þſſi er hñar sietti manudr/sem kollut var o byria/þuiat gudi er eckert ord o mattugt/ eſſ Maria sagdi/Sia ? eg em ambatt Drottins verdi mier epter ordi þino/z Eingelliñ veik þra hñe. ✠

Eſſ ✠ a þm dogū/stod Maria vpp z for med flyti til fiall bygda i borgina Juda z gieck iſſ i hus Zacharie z heilsadi Elizabeth/z þ vard a þa er Elizabeth heyrdi heilsun Mariu/at barnit spratt vpp i hñar kuidi/ z Elizabeth vard full ap helgū anda/kallaði hárri roddu z sagdi/ble

zut ert

✠ Maria messu a lau ga þaustu

✠ Visi tio Ma

sut ert þv a medal kueña ꝛ blezadur er auogiti kuidar þins/ ꝛ huadan kemr mier þtta at moder drottins mins kemr til min/siadu/ þuiat þa er rodd þiñar kuediu kom mier til eyrna/spratt bar nit vpp ap þagnadi i minñ kuidi/ ꝛ sæl ertu sem truder/ þuiat þ mun full kõnazt/huat þier var heitid ap drottni/

Og Maria sagdi/Ond min mycklar drottiñ/ꝛ gladdizt andi miñ i gudi heilsu giapara minum/ þuiat hñ leit a læging ambittar siñar/Sia! ap þui munu mig hedan ap sæla segia allar ættir/ þui at hñ veitti mier myket sa er volldugr er/ꝛ hans nap'n er heilagt/ꝛ hñs miskunsemd er ypuer ky' ne til kyns/ þm er hñ hræddazt/Hñ veitti matt mi dr siñe hendi ꝛ dreiþi dramblatũ i þyrer hyggiu sins hiarta! Volldoga setti hñ ap stoli/ꝛ vpp haþ di litil lata/Hungrada þylti hñ audæpñ/ꝛ rika liet hñ þapeinga/Hañ mintizt miskñar siñar/ꝛ medtok siñ þion Israel/ s° sé hñ taladi til þedra voria Abrahams ꝛ hñs ap springis at eilipu/eñ Maria var hia hñe s° nær sem þria mannou ꝛ þor aptur til sins heimkyñis ✱

Jons mes baptiste

Eñ ✱er time var komiñ at Elizabeth skylldi þæda/ꝛ hun þæddi son/ ꝛ er grañar hñar ꝛ na' þrændr heyrdu/ at drottiñ hapdi myclat miskuñ sina vid hana samgloddust þr heñe

Og þ skiedi/ at þr komu a hinn atta deigi at umskera sueinin/ꝛ nefndu hañ sins þodrs naþni Zacharias/eñ moder hñs suaradi ꝛ sagdi/ Ongua neinn heldr skal hñ Johñis heita/ þr sagdu til hñar/ þar er þo enginn i þinne ætt sem heiter þssu nafni/Eñ þr bentu þodr hñs/ Huat hñ villdi at

hñ

hſi hiette/eſi hſi beiddizt hnepa spiallodz/ skripadi
t sagdi. Heiti hſi Johſus: t þr vndruduzt aller/t
tapiſkiott lanckzt vpp hſs muñ t tunga hſs ta
ladi lopandi gud/ t otti kom yþuer alla hſs na
graña/t vm allar þiall bygder i Judea vidþ tæg
duzt oll þſſi ord/t aller þr er þ heyrdu settu þ sier
i hiarta/t sogdu/huer grunar þig at þſſi sueti ver
di þniat hond drottins var medr hñ

Og Zacharias þader hans fylldizt ap helgu
anda spadi t sagdi/Blezadr sie Gud drottiñ Ira
els/ þniat hſi vttiadi t þrelsan giordi sinu folki.
Og hſi vpp reisti vort heilsu horn/ i hūsi þions
sins Dauidz/ s° sem hañ hefer talat fyre muñ
siña heilagra spamaña/þra sem nu eru ap heime
num/ Hñ þrelsadi oss i þra o vinū vorū/t ap hen
di allra þra sem oss hotudu/Hañ giordi t miſkuñ
semd vid þedr vora/t muñtizt a siñ Heilagañ satt
mala. Og a þat særi er hañ suor þodur vorū
Abraham/ at hañ gæfi oss sialfan sig/ s° at
vier leyster ap hendi vorra o vina/þionudū hñ
an otta/ I heilagleik t riettlæti fyre hñ sialfū/
alla daga vora/Og þu sueiñ munt kallazt vera
spamadr Ins Hædzta/þniat þu munt fyrer reña
augliti Drottins at til bua hans vegu/ og at ge
fa hans folki skilning Heilsuñar/ til fyrer gef
ningar synda þra/fyrer miſkuñar idr guds vors
i huerium hañ vttiadi vor/ vpp ruñeñ ap hæ
dum/at birta þm sem i myrkrū t daudans skug
ga sitia/at til greida fætur vora a þridar gotu.

Eñ su- iñū vogr vpp t styrcktizt i anda/
t var a eydimorkum allt til þſſ dags er hſi skyll
di andsynazt Israels folki *

Añar

Aſiar capitule

Ok Jola
ottina inait
neſſaſie

Matt. i

Godullie)
r at nieñ
Fi þar ra
t vna
id bodi
t gudi t

Oſſ K Þ bar til a Þm dogū/at Þ bod gieck vt
þra Aeiſaranum Auguſto/ Þ heimſñ allr
i kylldi ſkatt ſkrifaſt/ t Þſſi ſkattr hoſ
fyrſt vpp hia Cyrino ſem Þa var lādſtiornare i
Syria/t aller foro at tia ſig/huer til ſiñar borg
Þa þor t Joſeph ap Galilea vr borgiñe Nada
reth vpp i Judeam til Dauidz borgar su er kal
laſt Bethelem/ ap Þui at hañ var ap huſi t kynt
Dauidz/at hñ nadi ſig Þar medr Mariu ſiñe Þ
tar kuon o liettre.

Eñ Þ giordiſt/ Þa þau voru Þar/at Þr dagar
fullnaduſt ed hū ſkylldi fœda/t hun Þoddi ſiñ
frūgetiñ ſon/t vafdi hñ i reifū/t lagdi hñ nidr
i Jotum t/Þuiat hun Þieck eckert añat rum i her
bergino.

Og fiarhirdar voru Þar i ſama bygdar lagi vm
grandaña vid Þiarl uſiñ/ſem vardueittu t vocktu
yfer hiord ſiñe/t Siaſ at Engell drottins ſtod
hia Þm/t gnadz birti honadi kringū Þa/t Þr vrdu
ap myckla otta hrœdder/t engelliñ ſagdi til Þra
eigi ſkulu Þier hrœdaſt/Siaet/ Þuiat eg boda y
dr myklñ fognud/ Þañ er ſkier ollū lyd/ Þui i dag
er ydr lauſnariñ fœdr/ ſa at er kriſt Drottiñ i
borg Dauidz/ t hafit Þ til merckis/ Þier munu
finna barnit reifpum vafit/ t lagt vera i Jotu
mañ lafnſkiott Þa var Þar hia Englinū myckell
fioldi himneſkra her ſueita ſem lofadu gud/ t
ſogdu/Dyrd ſie gudi i vpphœdū/t Þridra Jor
du/t moñum godullie. ✻

Og K Þa er Englarner voru fra Þm apt til
himins/to ludu hirdarner ſin a mille/gongu vœr
allt til Bethlehē t ſiaum Þau mercki er Þar ha
Þa ſkied

þa skied̃ drottñ hęr er tuñgiort oss/ z þz konu
mz skanda z þundu Maria z Joseph z barnit hi-
ggia i Jotunñe/ eñ þa er þz hoꝑdu þ̃ed/ vid þz-g
du þz þ ord vt sem þm var sagt af þ ssi barni/
z aller þz þ heyrdu/ vndruduzt þ/ huat þm var
af hirdoronũ sagt/ eñ Maria varduetti ell̃ ssi
ord z rotpęsti i sinu hiarta/ z þiar hirdarñer sne-
ru apt̃ verkandi z lopandi guo/ eñ al t þ huat þz
hoꝑdu heyrt z sied/ z epter þui sem þm var til
sagt. ✻

Þa ✻ ta dagar voru lidner/ zat barnit skyll
di vmskęrgzt/ var hñ sidan kallat Jesus/ huat er
kallat var af Englinu adr eñ at hñ var medtekiñ
i modr kuidi ✻

Og þa ✻ dagar hñar hreinsanar fullnuduzt ep
ter Moyses logũ/ hoꝑdu þz hñ til Hierusalem at
þz a hñor þęli hñ drottni/ so̊ sem skrifat er i log
mali drottins at allr huat karl kyns var/ þ er
fyrst opnadi sñar modr kuid/ þa skyldi kallazt
drottne helgat/ zat þz gęfi opfrit epter þui sem
segizt i logmali drottins tuęr turtil dupr edr two
dupn vnga

Og sia/ at madr var þar i Hierusalem/ sa er
Symeon hiet/ z þ ssi sami mai var rettlat z guð
hręddr/ bidandi epter huggun Israels/ z heilagr
andi var medr hñ/ Symeon hafdi z end fuar
þeingit af helgũ anda/ at hñ skyldi eigi dauðan
lita nema hñ sęi adr fyrr kristz drottins/ z kom
af andans til ladan i musterit.

Og þa er foreldrarñer hoꝑdu barnit Jesum
i musterit/ z giordu fyrer hñ epter sidvennu la
gsins/ þa tok hann þa vpp a sinn armleggi lofadi
gud z sagdi/

so̊ sem b yrd
z þ mz þack
lęti at me
taka z all
hluti mz g
d fyse þa
fyr eat þo
ta z lida.
✻ My ar
dag.
Leui. xij
Exo. xxiij

✻ Kynd
messu.

Nu lattu Drottin þion þin/ epter ordum þinū
j þridi þara
Þuiat min augu haþa sied/ þitt hialpraad
þaū þu til reidder/ þyrer augliti allra þioda
Lios til vppbirtingar Heidnum þiodum t til
dyrdar þins folks Israel. *

Og * hūs þader t moder vndruduzt þ huat
ap hūm sagdizt/t Symeon blezadi þau t sagdi
til Mariu modr hūs/ Sia/ þessi er sett til falls t
vppriss margra i Israel/t til merckis hueriū i mo
ti mū mælazt/ þ suerd mun i gegnū sinuga sial
þrar þinar ond/s° at anglios verdi hugskots hi
orta margra.

36 Og þar var þa Anna spakona dotter phanuelf/
ap kyne Aser/hun var t komin til sīna ara t haþ
di lifat i (vij ar) medr sinū eignar manne þra mey
domi sinū/t þessi eckia haþdi ngr þiora vetr vm
attrætt/huer ed eigi gieck vr musterino þioūdi gu
de nott t dag med fostū t bœna halld/ þessi gieck
t sam stundis þangat at/t prisadi drottin t sagd
di ap hūm til allra þrar sem lausnariñar bidu til
Hierusalem.

Og er þr hofdu allt algiort epter logmali drot
tins/sneru þau aptr i Galileam til borgar sīnar
Nadareth/hū sueitiū vogr vpp/t styrktizt i anda
fullr visdoms/t gudz nad var med hūm *

41 Hans forellrar geingu t arliga aurs til Hie
rusalem i moti Paska hatidinne / t * þa hū var
tolf ara foru þau vpp til Hierusalē/epter vana
til hatidariñar/t er þi dagar voru lidner/t þau
foru heimleidis/bleiþ barnit Jesus epter til Hie
rusalē/t hūs forellrar vissu þ eigi/eū meintu hū
vari hia selskapnum/t þau voru komin þa ein
dag

dag þerd/ ꝛ leitudu hñs a medal þrẽnda ꝛ knñin
gia/ ꝛ þa er þau þundu hñ eigi/ hurþu þau apr
til Hierusalem/ ꝛ leitudu at hm̃/ ꝛ þ skiede sº ep
ter þria daga/ at þau þundu hñ i musterinno/ si
tiandi mitt a millum lꝛriþeðraña/ heyrandi þ m
yþuer ꝛ atspyrjandi þa/ eñ allerþr er hñ heyrdu
vndruduzt yþuer hñs skilningꝛ andsuorum

Og er þau sau hñ/ braþm vid/ ꝛ hñs moder ta
ladi til hñs/ sonr miñ/ þui breyttir þu sº vid ockr/
Siadu/ þader þñ ꝛeg leitudum hrain þrungin at
þier ꝛ hñ sagdi til þra/ Huat er þ/ at þier leitid at
mer/ viti þier eigi at mier byriar at vera i þui
sem mins þoðs er/ ꝛ þau vnderstodu eigi þ ssi
ord sem hñ mꝛllti til þra/ ꝛ þor med þm opan/
ꝛkom til Nadareth/ var þm ꝛ hlydugr ꝛ hñs mo
der geymdi oll þ ssi ord i sinu hiarta ꝛ Jesu Jokzt
allðr ꝛ vizku ꝛ nad hia gudi ꝛ monnum ✱

Pridie capitule

Ofa þimtandi ari rikis Tiberij Keisa
ra/ þa er Pontius Pilatus var land
stiornare i Judea/ Enn Herodes Tet Mat. iij
rarcha i Galilea/ ꝛ bröder hñs Philip Mar. i
pº Tetrarcha i Jturea ꝛ vm Trachó
nitidis Hierod/ ꝛ Lysanias til Abilene/ ꝛ þa þrir
sias ꝛ Caephas voru hoþut preistar/ kõ gudz ord Esaie xlv
yþer Johañe son Zacharie i eyðimorku/ ꝛ hñ kom
vm allt bygdar lag Jordanar ꝛ predikadi idru
nº skirn til syndaña þyrc gefnungar/ sº sem skri
þat er i mala bok Esaie spamanz/ sẽ seiger athio
pandi raudd er i eyd morku/ reide þier til gotu
drottins ꝛ giorit hñs stigu rietta/ hver dalr mñ fyl
lazt/ ꝛ oll fioll ꝛ halsar munu lꝛgiaz ꝛ þ bogit er

mun riettazt/ z huat snarpt er mun snuazt i slietta vegu/ z allt hollo mun sia gudz hialprad.

Esi hñ sagdi til polksins þss er vt gieck at skir-
azt ap hñ/ þier nodru kyn huer kendi ydr at flyia
Mat. tij vndan o komine reidi/ þyrer þui giorit makliga á
vogrtu/ idranar/ z takit ei at seigia med sialfū ydr
var hopū Abraham þyrer podr/ þui at eg seigi y-
dr at mattugr er gud vpp at reisa Abrahās syni
ap steinū þssm/ þui aurin er nu sett at rot tresins
z huert þ tre sem eigi þ gyrer godañ auogrt mun
ap hoggvazt z i elld kastazt.

Og polkit spurdi hñ atr sagdi/ Huat skulu vær
þa giora/ esi hñ suaradi z sagdi til þra/ sa ydar
sem hefer two kyrtla/ hñ gefi þm er onguan he-
fir/ z sa er visker hefer giori hñ slickt hid sama.

12 Tollheimtu menn komu z til hñs at lata sig skira
z sogdu til hñs meistare/ huat skulu vær giora/ esi
hñ sagdi til þra/ krefiet eigi meira en til er skipat.

Þa spurdu hñ stridzmenn at z sogdu/ huat sku-
lu vær giora/ hñ sagdi til þra/ kugit aunguan/ nie
giorit oriett/ z latid ydr nagia yduart kaup giallo
Mat. xvij Esi þa polkit grunade z at þ hugleiddu aller i
sinū hiortū/ ep verda mætti þ at Johañis væri kri
str/ suaradi Johñis z sagdi til allra/ eg skiri ydr
Mat. iij i vatni/ en sa er mier styrkri/ sem epter mig mun
Mar. i koma/ huers eg em ei verdr vpp at leysa þueingi
Joh. i hñs skokloda/ hñ mun skira ydr i heilogū anda z
elldi/ huers vindskopl at er i hñs hendi/ z hñ mun
hreinsa sin lopa/ z saman sapna hueitino i korn
hlodu sina/ en agnin breña i elldi o slockuanligū z
n margt annat meira minte hñ z bodadi polkino.

Esi er Herodis tetrarcha strappadizt ap hñ þy
ver Herodiadem brodr konu sina/ z pyrr allt annat
illt er

allt er Herodis giordi/ þo iok hñ opan a þtta allt/ t lukti Johñem i myrkua stopu.

Eñ þ skiedi þa er allt polk liet sig skira/ t þa er Jesus var skirdr t badz pyrer at himinin opnadizt t hei lagr andi stie opan i likamligre mynd ypuer hñ/ sem dua þa/ t rodd kom ap himne sem sagdi/ þu ert sonr minn elsk uligr i þier þocknazt mier.

Og Jesus var nær þria tigi ara/ þa hñ hop vpp t varhalldiñ son Josephs

Sa er var sonr Ely
Sa er var sonr Mathath
Sa ed var sonr Leui
Sa ed var sonr Melchi
Sa ed var sonr Janna
Sa ed var sonr Josephs
Sa ed v sonr Mathathias
Sa ed var sonr Amos
Sa ed var sonr Nahum
Sa ed var sonr Esli
Sa ed var sonr Nange
Sa ed var sonr Ma ath
Sa ed v sonr Mathathias
Sa ed var sonr Semei
Sa ed var sonr Josech
Sa ea var sonr Juda
Sa ed var sonr Johañ
Sa ed var sonr Resia
Sa ed var sonr Zorobabel
Sa ed var sonr Salathiel
Sa ed var sonr Neri
Sa ed var sonr Melchi
Sa ed var sonr Addi

Sa ed var sonr Rosam
Sa ed var sonr Elmadam
Sa ed var sonr Her
Sa ed var sonr Jeso
Sa ed var sonr Eliezer
Sa ed var sonr Jorem
Sa ed var sonr Matthat
Sa ed var sonr Leui
Sa ed var sonr Symeon
Sa ed var sonr Juda
Sad var sonr Josephs
Sa ed var sonr Jonam
Sa e var sonr Eliakim
Sa ed var sonr Melea
Sa ed var sonr Menam
Sa ed v sonr Mathathā
Sa ed var sonr Nathan
Sa ed var sonr David
Sa ed var sonr Jesse
Sa ed var sonr Obed
Sa ed var sonr Boos
Sa ed var sonr Salmon
Sa ed var sonr Naasson
Sa ed var sonr Aminadab
Sa var sonr Aram
Sa ed var sonr Esrom

Sa ed var sonr Pharem
Sa ed var sonr Juda
Sa ed var sonr Jacobs
Sa ed var sonr Isaacs
Sa ed var sonr Abrahãs
Sa ed var sonr Thara
Sa ed var sonr Nachor
Sa ed var sonr Saruch
Sa ed var sonr Ragahu
Sa ed var sonr Phalek
Sa ed var sonr Eber
Sa ed var sonr Sala
Sa ed var sonr Cainan
Sa ed var sonr Arphach/
sad

Sa ed var sonr Sem
Sa ed var sonr Noe
Sa ed var sonr Lamech
Sa ed var sonr Mathusa
la
Sa ed var sonr Enoch
Sa ed var sonr Jared
Sa ed var sonr Maleleel
Sa ed var sonr Cainan
Sa ed var sonr Enos
Sa ed var sonr Seth
Sa ed var sonr Adams
Sa var Gudz

Þiordi capitule

Gñ Jesus þullr ap heilogũ anda/kom aptr þra Jordan z þgrdizt ap andanũ a eydimork/ z þreistadizt ap diobolinũ i xl daga/ z hñ neytti einskis a þm dogũ z at þm lidnum/hungradi hñ/Diobullñ sagdi þa til hñs/ ef þu ert gudz sonr/ seig steine þssin/at hñ verdi at braudi/Jesꝰ svaradi z sagdi til hñs/skripat er þ madrñ lifer eigi ap braudi eino/heldr ap sier hverju gudz ordi

Og diobullñ þlutti hñ vpp a ha tinda þiallzins z syndi hñ a augabragdi oll riki veralldarinnar z sagdi til hans/ allt þtta velldi z þssi prydi mun eg gefa þer/ þviat þau eru mier i hñdr geingin/ z huerjũ eg vil ma eg þau gefa/ þui ef þu fellr fram z til bidr þyrer mier skalt þau allt þin vera/ Jesus svaradi z sagdi til hñs þar burt þra mier þu andskoti/ Skripat er/ Drottin gud þin skalt þa til bidia z hñ einum þiona

Og hñ þgrdi hñ þa til Hierusalem z setti hñ op an a bust Musteris ins/ z sagdi til hñs/ ef þu ert gudz sonr/

þleyg

þleyg þier hier opan ap/ þuait skripat er/ þ sinũ Psal. xc
Englũ bipol hũ þig/ at þr vardueiti þig/ t a si
nũ hondũ beri þr þig/ s^{o} at þu dreper eigi þatt þi
uũ vid steine. Jesus suaradi t sagdi til hũs/ sagt Deut vi.
er/ at eigi skulir þu arcita drottin gud þin. Og er
diopullin hapdi lyckt at allar preistaner/ veik hann
þra hm vm stundar saker.

Og Jesus kõ aptr i anda krapti til Galileã/ t ry
ckti gieck vt vm ault Hierud ap hm t hũ sial þr kẽ
di i þra sakũdu husũ tap ollũ var hũ myckladr

Og hũ kom til Nadareth/ þar hũ var vpp a
lin/ t gieck iñ epter vana sinũ a þuott degi/ stod
vpp t tok at lesa/ t hm var þeingin bok Esaie spa
manz/ ter hũ þletti vm bokinne/ þann hũ þann stad
Huar skripat var/ Andi drottins er yfuer mier t Esaie lxi
ap þui smurdi hũ mig t sendi at boda þognut
voladũ/ t at gręda sundrada i hiortũ/ at predi
ka herteknum endelausn/ t syn blindum t kramda
at fuitta til lausnar t at predika þackn^{a}miligt
ar drottins

Og þa liet hũ saman bokina t gieck hana þie
narann aptr t setti sig/ t aller þr sem i samkundu
husinu voru settu hm augu/ eñ hũ hop at seigia
til þra/ J dag er þssi ritning vpp fylld i ydr eyrũ
taller gapu vitues burd ap hm/ t vndruduzt
þau nadar samlig ord sem geingu fram ap hũs
munn t sogdu/ er þssi eigi sonr Joseps/ hũ sagdi til
þra/ þier munut pullkomliga til min seigia/ þann
an ordz kund/ lękner biarga sialfum/ þier hofum þui
hue mykit at vier hofum heyrt at giort var til Ca
pharnaũ gior þu t hier a þinne fostr Jord/ eñ hũ
sagdi/ Sannliga seige eg ydr/ at eingeñ spamadr
er þackn^{a}mr a sinne fostr Jord.

J sannleik

iij. Reg. xvij. I sama leik seige eg yd:/margar eckiur voru a dogum Elye/ i Jrael/ þa himinin var lockt i þrim ar t sex manadi/ þa giordizt t myckell sullt. vm
iiij. Reg. v allt landit t til ongrar þrar var Elias sendr nema i Sareptha Sidonie til einnar eckiu/t marger lik þraer menn voru i Jrael a dogum Helisæi spamanz teingenn þra var hreinsadr nema. Naaman ap Syria

Og aller þyllduzt þr vpp reidi sem i samkundu huſinu voru er þr heyrdu þ/ stodu vpp thr þtu hñ vt ap borginne/t leiddu hñ allt vpp a þiallz gnipuna/ þa ed þra borg var yþuer bygd at þr
Mat. vij. heyndi hm þ ap þraiñ/en hñ gieck mitt a millñ
Marce i þra t þor i burt t hñ þor opan til Capharnaū borgar i Galilea t kendi þm þar a þuott dogū t aller vndruduzt hñs kenning/þui hun var volldug I samkundu huſino v madr sa er hapdi o hreinan diopuls anda/t kalladi vpp harri rauddu
Mat. viij. t sagdi/ Hattu huad hopu vpr med þig Jesus
Marci i. ap Nadareth/ þu kōt at þyrepara oss/eg veit vel at þu ert hin heilagi gudz/t Jesus jtrapadi hñ t sagdi/ þeigi þu t far vt ap hm/t diopullin þle ygdi hm mitt þremñ i milli þra t þor vt ap hm/t grandadi hm at ongu/ottaslo t ypuer alla þa/t toluduzt vid sin a mille t sogdu/ Huada ordi er
✝ þtta/at hñ byzr o hreinū ondū ap valldi t krapti
Per moder t þr þara vt/ hñs ryckti barzt t allz stadar vt
r moder ko/ vin oll nal hag hierud
u manz Esi er Jesꝰ stod vpp ap samkunduñe gieck hñ iñ i huſ Symonar/en ver moder Symonꝰ var hall din t myckelle koldu/t þr badu hñ þyre hñe/ hñ
Mat. viij gieck til hñar/t þyrer band kauldune t hun þor
Mar. i hi let hana/t iapnſkiott reis hun vpp t þionadi þm

E

Eñ þa Solin var vnder gengin/ þluttu þr til hſis/alla þa siuka menn sem marg hattadar sotter hopdu/eñ hñlagdi hñdr yþuer sier huern t lęk-nadi þa/dioþlar þoru t vt ap morgum kallandi vpp t sogdu þu ert kristr sonr gudz. Hñ hastadi a þa t leyþdi þm eigi at męla/ þuiat þr vissu þ hñ var kristr.

Eñ ed dagr var þor hñ t gieck vt a eitt eydibol/ þolkit leitadi at hñ̃/t kom til hſis/t hopdu gat a hñ̃/at hñ þęri eigi i þra þm/huerñ hñ sagdi/mi er byriar t odrñ borgum at boda gudz riki/þvi at til þss em eg sendr/ t hñ predikadi i samkundu husum til Galilea.

Fimti capitule

Gñ R þ skiede/þa er polkit þlyckttizt at hñ̃ til at heyra gudz ord/t hñ sialfr stod vid/ sioñ Genesareth t leit two skip standa vid sioñ/ eñ þiski menirner voru stigner ap skipi t þwo net sin/ þa stig hñ a eitt skipit/ þ sem Symonar var t bad at drag t nockat þra landi/ hñ sat t kendi polkino/ap skipino

Og sem hñ gap vpp at keña/sagdi hñ til Symonar/drag vpp hęrra t leysit net ydar til þiski drętta/ Symon suaradi t sagdi til hſis/Meista kr i alla nott hopu vęr erpidat t þeingum eckert/ eñ i þinu ordi mun eg mitt net vppleysa/t þa er þr hopdu þ giort lucktu þr iñe myckla mergd þis ka/t þra net riþnadi/ þr bentu t sinū þielogū sem voru a andra skipinu/ þ þr kęmi t hialpudu þm t þr komu t hlodu będi skipin þull/s• þau sucku at mestu

Hiñ þin ta suñu dag

Mat. iiij. Mar. i.

Þa Symon Petr sa þ/þiell hñ til kniana Je su t sagdi/gack þra mier lauardr/þui eg em madr

syndu

Mat. iii
Mar. i

syndugr/ap þui at þelmtr var yþuer hñ komiñ r yþuer þa alla sẽ mzhm voru at þm þiski dregt ti er þr þeingu saman/Lika eirnẽ r Jacobo r Jo hañi sonũ Zebedei/lagsmõm Symon /Jesꝰ sag di til Symon /Ottazt þu eigi/þviat hedã ipr ra skallt þu meñ veida/r þr drogu sin skip at lan di/r yþuer gapu alla hluti r þylgdu hñ epter

Luc. v

Þ skiedi r/ þa hñ v i eñe borg/r Siar at þ var madr fullr vanheilsu/r þa hñ sa Jesũ þiell hñ þram a sina a sionu/bad hñ r sagdi/drottin/ ep þu villt þa kant þu at hreinsa mig/r Jesꝰ rietti vt sina hond r tok a hñ r sagdi/eg vil /vert hre

Mat. viij

in/r iafnskiott huarf vanheilsan ap hñ/ r hñ band hñ at seigia þ ongũ/ helldr gack r syn þig keñi masinum/r þorna þyre þiñe hreinsan sem Moyses band/ þm til vitnisburdar.

Leui riij

Eñ er hñs ryckti barzt vidara vt kom margt folk samã hñ at heyra r at lækna zt ap sinũ sottũ/ eñ hñ veik sier ap vega i eydimork r badz þyrer.

Mat. ix.
Mar. ij.

Og þ bar til a einũ deigi er hañ sat r kendi/r þar satu phariseĝi r laugspekingar sẽ kõner voru ap ollũ kauptunũ vr Galilea r Judea/r þra Hi rusalẽ/krapti drottins var r medr hñ til at læk ng þa/ r Siar at meñ baru þañ mañ a sæng er siukur vari kueisa/r sockru til at koma hñ iñ r leggia þyrer hñ þram/ r er þr gatu eigi hapt hñ iñ þyrer folkino/poru þr vpp a ræþrit/r lietu hñ siga a sængiñe nidr vm þekiuna mitt a mille þra þram þyrer Jesum/r er hñ leit þra tru/sagdi hñ/ madr þyrer gepizt þier synder þinar/skriptlær der r pharisĝi toku at hugsa mz sier r sogdu/huer er þessi/ sem mæler gud lastan? Huer ma synder þyrer/gepa nema gud einn

Eñ er

Eñ er Jesus þornam þra hugsan/ suaradi hñ
r sagdi til þra/ Huat hugse þier vont i ydr hior
tum/ huort er auduelldara at seigia/ þier eru þi
nar synder þyregepnar/ eda at seigia: statt vpp r
gack/ eñ s° at þier vitid/ þ manzins sonr hefer
mackt til a iordu/ at þyre gepa syndirnar/ sagdi
hñ til Jns kueisu siuka/ þier seige eg statt vpp r
tak sæng þina r gack i þitt hus/ r iapnskiott stod
hñ vpp þm a siaandū/ r tok sængina vpp þa er
hñ hapdi a leigit/ r gieck i sitt hus lopandi gud/
þm oadi ollñ r lopudu gud/ r þylldust ap otta
r sogdu/ i dag hopu vær sied vndarliga hluti

Mat. ix
Marci ij

Epter þ gieck hñ vt/ r sa þañ tolheimtu mañ
er Leuis var at napni/ sitia i Tollbudiñe/ r sagdi
til hñs/ þylg þu mier epter/ r hñ porliet allt/ stod
vpp r þylgdi hm epter/ Leuis gtordi hm mikit
hambod i sinu husi/ þar var r myckell þioldi toll
heimtu maña r asiarra þra/ er medr þm satu til
bordzins/ Pharisear r skriptlærder mogludu vid
hñs lærisueina/ r sogdu/ þui et þier r dreckit mr
tollteckra mōm r ber syndugū/ Jesus suaradi r
sagdi til þra/ þr þurpa eigi læknarans vid sē heil
brigder eru/ helldr þr sē siuker eru/ þuiat eigi kō
eg at kalla riettlata helldr synduga til idranar

Eñ þr sogdu til hñs/ þui þ ostadu lærisueinar
Johñis s° opt r baduzt þyrep s° r lika phari
seus lærisueinar/ eñ þiner eta r drecka/ hñ sagdi
þa til þra/ Meigi þier nockut lata brudgumans
syne þasta/ a medan brudgumiñ er hia þm/ þui
at þr tim munu koma at brudgumanū mū þra
þm kipt r þa munu þr þasta a þm dogū

Og hñ sagde i epterliking til þra/ þ at engen set
ti bot ap nyu klædi at gamallt þat/ añars trep r
bid nyia

hid nyia þ vpp/ ⁊ botin ap þui Jno nyia pelle eigi vid hid gamla/ ⁊ eingen lætr nytt vin i þorna belge añars ſpreinger hid nyia vinit belgena/ ⁊ þ ſpillizt/ eñ vinbelgerner tortynazt/ helldr ſkal nytt vin latazt i nya belge/ ⁊ mun þa huorutueggia þoruarazt/ s° er ⁊ eingen ſem dreckr ap hinu gamla ⁊ vilie ſtragr ed nyia/ þuiat hñ ſeiger/ hid gamla er betra

Siette capitule

✝ Laka ſe vgr kollū añaſi dag paſka/ s° kolludu ⁊ gydingar aſi añ haldar dag þaſi nær ⁊ var epter hiñ fyrſta þuott dag ſe merckiazt ena Matth. ⁊ vii.

Eñ þ bar til a añañ hatid dag Jns fyr ſta þuott dags/ at hñ gieck vm sadna akra ⁊ hſis lærſuein tindu axin opan ap korninu/ ⁊ atu/ nuandi þau med hondū ſier/ eñ nockrer ap phariſæis sogdu til þra/ fyrer þui giori þier þ ſem eigi leyfizt a þuott dogū/ Jeſus ſuaradi ⁊ ſagdi til þra/ Hafit þier eigi leſit huat Dauid giordi/ nær hñ hungradi ſialfr aſi ⁊ þa ſem med hñ voru/ Huernen at hñ gieck iñ igudz huſit ⁊ tok ſkodunar braudin ⁊ ath/ gaf ⁊ þin ſem med hñ voru/ þau er ongum leyfduzt at eta nema keñi mōm einum/ ⁊ hñ ſagdi til þra/ þ manzins ſonr er Herra ⁊ eirnen þuott dagſins

Þat ſkiedi ⁊ eñ a audrū þuottdeigi at hñ gieck iñ i ſamkundu huſit ⁊ kendi/ ⁊ þar var sa madr ſem hin hægra hond var a viſnud/ eñ ſkriptlærder ⁊ phariſei hugdu at huort hñ læknadi a þuott dogum/ s° at þr fyndi þ huar ap þr mætti hñ a kæra/ eñ hñ merckti vel þra hugſan ⁊ ſagdi til mañ ins þſſ ſem hondina hafdi viſnada/ riſ þu vpp ⁊ ſtatt hiar mitt/ Hañ reis vpp ⁊ ſtod þar/ eñ Jeſus ſagdi til þra/ eg ſpyr ydr at/ Huort hæfer at þuott dogū vel at giora edr illa/ lifgiu at þorda edr

ydr tortyna/ r hñ leit til allra þra er i kring vm ve
ru r sagdi til manzins riettu vt þina hond/ r hafi
rietti hana vt/ efi su hñs hond vard s° heil sem
hin oñr/ efi þr pylltuzt ap heimsku r toludu til
huer vid añan huad þr villdu ap Jesu giora

Efi þ giordizt a þm dogu at hñ gieck i þial
lit at bidiazt þrer/ r hñ var vm þa nott a bæn u Mat. r
til gudz/ r þa ed dagr var/ kalladi hñ sina læri/ Marci vi
sueina/ r kiori tolf ap þm/ hueria at hñ nefndi A
postula/ Symon þann hñ kalladi Petrū r Andreā
brodr hñs/ Jacob r Johañem/ Philippū r Bar
tholomeū/ Mattheū r Thomam/ Jacobū son Al
phei r Symon sem kalladizt Zelotes/ Judam Ja
cobs son r Judam scarioth huer ed var suikariñ.

Og hñ þor opan medr þm ap þiallino/ r gieck
at eiñ sliettañ plaut i morkiñe/ r plockr hñs læri
sueina/ r mickill þiolldi añars lyds ap allri Ju
dea r Hierusalem/ r vr sio stodunū Tyro r Sydo
nis/ Huerier kōner voro hm̄ at heyra r þþr læknu
duzt ap sinū sottū/ r at þr sem knolduzt ap ohrei
nū ondum þrdi heilbrigder/ r allr lydr sockti til
hm̄ at næ/ þuiat krapt gieck vt þra hm̄ r hñ læk
nadi þa alla

Og hñ hop sin augu vpp ypuer lærisueina sina
r sagdi/ Sæler eru þier volader þui at ydart er
gudz riki/ Sælir eru þier sē hungrader er nu/ þui Mat. v
at þier skulut sadder verda/ Sæler eru þier sem
nu gratid/ þuiat þier munut hlæia/ Sæler eru
þier/ þo at menn hati ydr r þra skilie ydr r hall
mæli/ r porleggi ydart nafn s° sem añars illuirc
kia vegna manzins sonar/ þagni þier r gledizt a
þm deigi/ Siaet r þuiat ydart verd kaup er mikit
a himne/ þui þannig giordu r þra fedr vid spa
menn

Mat. v Eſ hvar þyrer we yðr audigū/ ſem hier hafi yðra huggan/we yðr ſem nu eru ſadder/þuiat yðr mun hungra/ we yðr ſem hlægit nu/ þuiat þier munut græta ylia/we yðr nær ed huer maū lof yðr/þuiat sᵒ giordu tſpa fedr vid hina falſka ſpameñ

Eñ eg ſeigi yðr ſem a heyrit/elſki þier o vine yðra/ giorit þm vel til ſem yðr hata/ſignit þa er yðr banua/t bidiet fyrer þm ſem yðr miſþyrma/t huer hñ slær þig a eñ kin vangañ/biod hñ t añ añ þrañ/thuer hñ tekr af þier þin mottul þa verdr hñ eigi þin kyrtil/t huer þig bidr/ þm gef/t huer hñ tekr burt huat þitt er/ þ heimt eigi aptr/tsᵒ ſem þier viliet at meñ giori vid your giori þier likaſᵒ vid þa

Og ef þier elſkit þa ſem yðr elſka/huer er þa yðᵛ þock/þuiat ſynduger elſka ſina elſkendr/t þo þier giorit þm gott ſem yðr giora vel til. Huer verdr yðᵛ þock/ þuiat þtta giora eirnen Jner ſyndugu/t þo þier ſkiptit vid þa/af hueriū þier vænti tid launa/Huer verdr þa yðar þauck/þuiat ſynduger byta vid ſyndaga/at þr taki likt vid liku/huat fyre þa elſki þier o vine yðra/giorit gott t bytid/ einſkis þar fyrer væntandi/ þa mun yðart verdlaup mikit verda t þier munut verda ſynerJns Hæſta/ þuiat hañ er godr þuſ vidr o þacklata t vonda

Fyrer þui verit t miſkunſſamir/lika ſem yðar fader er miſkunſſamr/eigi ſkulu þier dæma/ at þier dæmiſt eigi/fordæmit eigi/ sᵒ at þier fordæmiſt eigi/fyregefit/ þa mun yðr t fyrer gefazt/gefit t yðr ſkal gefazt/goda t ſaman þiſkt /ſkekna t yfuer pliotanliga mæling mun gefa

r þiorda
ñu dag.
Matt. vij

þin vera i yduart staut/ þuiat medr þi somu mą
lingu huerri þier mąlit mun ydr aptr mąlazt

Og hñ sagdi þm eina epter liking/ þar blindr no- Mat. xv
ckut leitt blindañ/ falla þr eigi bader i groþina/ei-
gi er lęrisueinñ yþer sinū Meistara/ þui nęr
ed huèr er sº sem hñs Meistare/ þa er hñ algiordr Mat. vij
eñ huat sier þu augn i þins brodrs auga/ eñ at
þm vagli sem i þino auga er gair þu eigi/ eda
huernen mattu seigia brodr þinū/broder leyþ at
eg dragi burt augnina vr auga þinu/er þu sier
eigi sialfr vagliñ i þinu auga/þu hręsnare! drag
þu fyrst vt vagliñ vr þinu auga/ t sia þa til at
þu drager vt augnina vp þins brodr auga *

Þui eckert gott tre þa ber vondaſi auogrt/ t ec-
kert vont tre ber godan auogrt/ huert tre man t
kenazt af sinū auegrti/ þuiat eigi lesa menn saman
þikiur af klungre/ t eigi hirda menn vinber af skó
gi ruñe/godr madr af godū siod sins hiarta premr Mat. xij
gott/ t illr madr af vondū siod sins hiarta premr
illt/ þuiat af gnęgd hiartans męlir munnrinn.

Til huers kalli þier mig. Herra herra/ t
giorit eigi þ eg seige/huer hñ kemr til min/heyrir
min ord t giorir þau/ þa man eg syna ydr at hue-
rium hñ er likr/hñ er likr þm manni er bygdi vpp
hus t grof djupt/ t setti sin grundvoll a hellu stei Mat. xij
ne/ eñ er vaxt hridina giordi vndi vaxt flodit
at husino/ t matti þat eigi hręra. Þuiat þat
var grundvallat a hellu steine/ En huer hann
heyrer þau t giorir eigi / hann er likur þm manni

er bygdi sitt hus a Jordu an grunduollz/at hue/
tiu vazt plodit dundi ꝛ þ piell iazn snart ꝛ hra/
pan þessa hus vard mykell

Siounde capitule/

Mat. viij

Ga þa hann hapdi lyckt sina rꝛdu þy/
re polkino/gieck hann in i Capharnaū/en
þion eins hundradz hoꝛdingia/Lan
daud vona/ huer ed hann var gedꝛell/
dr/ ꝛer hann heyrdi ap Jesu/ sendi hann
menn ap olldungū gydinga til hanꝰ ꝛ bad hann at kōa
ꝛgiora sinn þion heilbrigdann/en er þr komu til Je
sa grat bꝛntu þr hann ꝛ sogdu/verdr er hann þꝰ at þu
veiter hann þ/ þuiat hann elskar vora þiod/ ꝛ heper
vpp bygt pyrer oss vori samkundu hus/en Jesus
gieck nied þm þadan.

Og þa er þr voru eigi langt pra husino/sendi
hoꝛdnigin vine til hans ꝛ sagdi Herra/þiaet ꝓdr ei
gi þuiat eg em ei verdr at þu gāger in vnder mitt
þak/ þar pyre hepi eg ꝛeigi reiknat sialpann mig
verdugann til þin at koma/ Helldr mꝛl þu ord ꝛ
verdi minn sueinn sꝰ heill/þuiat eg em madr vall/
dino vnder gepin/ Hapandi vnder mier herna/
dar menn/ ꝛ ep eg seige þssm par/þa per hann/ ꝛ til
annars kom/sꝰ kemr hann ꝛ þion minū gior þtta ꝛ þa
giorir hann þ/ en er Jesus heyrdi þ vndradizt hann ꝛ
sneri aptr ꝛ sagdi til polksins sem hann pylgdi epter
Sannliga seige eg ꝓdr/at eg hepi eigi pundit þuili
ka tru i Israel/ ꝛer þr sem vt voru sender komu ap
tr til hussins pundu þr þann þion er siukr hapdi
verit heilbrigdann.

Sertan ra sunnu dag

Þat ✱ skiedi ꝛ epter þ/ at Jesus gieck til þrar
borgar sem hiet Naim ꝛ marger hans lꝛrisueinar
pylgdu hann/ ꝛ pioldi annars polks/ en er hann nalga/
dizt

dizt borgar hlidit/Sie: var þrammlidiñ madr borin vt/einka sonr siñar mꝙdr/ ꝛ hun var eckia/ ꝛ mickell borgar mugr gieck vt med hñe/ ꝛer drottiñ leit hana/hrꝙdizt hñ miskuñar ꝛ sagdi til hñar/ ꝙptu eigi/ꝛhaſi gieck þar at ꝛa hrꝙdi boruñar/ eſi þr ed baru stodu vid/Hñ sagdi/vngmeñi eg ſe ge þier ris vpp/ ꝛ sa reistizt vpp vid sem þrammlidiñ var ꝛ tok at mꝙla/ ꝛ hñ gieck hñ aptr siñe/ modr/eſi yþer alla þa kom otti lopudu gud ꝛ sogdu/spamadr mykell er a medal vor vppris iñ/ꝛ gud hefer vitiad sins lyds ✱ ꝛ þſſi saga barzt vt ꝙþ hñ vm allt Judeam ꝛ vm oll nalꝙg hierudr.

Og allt þetta kungiordu Johañi hñs lꝙrisueinar/ꝛ Johañis kalladi two ap sinū lꝙrisueinū til sin ꝛ sendi þa til Jesu/ꝛ liet seigia/ert þu sa er koma mū/eda eigu vꝙr añars at bida/ eſi er þr meñ komu til hñs/sogdu þr/Jon baptista sendi ockr til þin/ꝛ liet seigia þier/ert þu sa er koma/inū eda eigu vꝙr añars at bida/eſi a þie stūdu lꝙknadi hñ marga ap sottum sinū ꝛ meinū/ꝛ ap o hreinū ondum ꝛ morgū blindū gaf hñ syn/Og Jesus suaradi ꝛ sagdi til þra/gangit/ ꝛ kuñgiorit Johañi huat þier hafit heyrt ꝛ sied/ þ blinder sia/Hallter ganga/Lik þrær hreinsazt/dauþer þa heyrn/dauder risa vpp/þatꝙkum bodazt gudzspioll/ ꝛ sꝙll er sa sem eigi skamþyller sig a mier Mar.xi

Eñ er sendi bodar Johañis voru burt geingner/ hof Jesus at seigia til polksins ap Johañi/ Huar til poru þier vt i eydi mork eda poru þier at sia reyr vond vindi skekiñ/ eda villdu þier hellzt vt þara at sia mañi i miukū klꝙdū pryddaſi/ Sieet: at þr sem dyrmꝙt klꝙdi bera/ ꝛ at þyſn lifa eru i konūgs gordum/eda huad poru þier at sia

villdu þier sia spamañ/ eñ eg kañ yðr at seigia
þram eñ spamañ/ þssi er sa ap hueriū at skripaz
Mal. iij er/at eg sendi miñ eingel þyrer þinu augliti/sa er
til reida skal þiñ veg þyrer þier/ þuiat eg seigi yðr
at a medal þra sem ap konu eru þadder/er eingeñ
spamaña meire eñ Jon baptista/ eñ sa ed miñe
er i guðz riki er honum meire

Ogallt þ polk er a heyrdi tz lika tollheimtu meñ
riettlætta gud/tz lietu sig skira medr skirn Joha
nis/eñ phariseai tz laugspekingar þorsmadu guðz
rad i strid vid sialfua sig tz lietu eigi skirazt ap hñ
Mat. xi Eñ drottiñ sagdi/vid huat skal eg iapna mönn
þssarar kynslodar tz hueriu þr eru liker/ bornū þm
eru þr liker sē sitia a torge tz klat huert til añara
tz seigia/vær pipudū þyre yðr tz þier donzudut ei
gi/ vær sungū þyrer yðr vor harma knæði/tz þier
æptud eigi/þuiat Jon baptista er komiñ/ath eigi
braud me drack vin/ þo seigi þier hñ hafi dio
þull/Manzinsson er tz komiñ ath tz drack/tz þier
seigit/Siaet ! etarañ tz vin drycktu mañiñ/astum
tollheimtu mana tz ber syndugra/ tz speken hlyta
s at riettlætaztap sinū sonum olluñ

Eñ nockr ap phariseais bad hñ at hñ æti med
hñ/tz hñ gieck iñ i phariseatans huf/tz settizt til
borðz/tz Siaz at kona var su i borgiñe er bersyn
dug var/tz er hun visse at Jes sat til borðz i pha
riseatans huse/hafði hun þangat smyrsla budk/
tz þor a baki hñ til þota hñs/tz tok at væta hans
fæt med tarum tz at þurka medr lockū sins hof
uðz/kysti tz a hñs fæt tz reid a smyrslū.

Eñ er hiñ phariseus sa þ sem hñ baud iñ/mælli
ti hñ med sier/ ef at þsse vær spamaðr/þa visti
hñ huer tz huilik væri su kona er a hñ tekr. þuiat

hun

huu er ein bersyndug kuiña Jesus suarade ꝛ sagdi til hñs. Symeon eg hefi nockut þier at seigia. eñ hñ sagdi/ seig þu Meistare. tueir skulldu menn voru nockis oꝛkallz/ eiñ var hñ skulldugi þimhundrut peninga/ eñ añar þimtugi Og er þeir hofdu eigi at giallda/ gaf hñ þeim badū til/ þui seig nu huor þeira er hñ elsꝛ mer Symō suaradi ꝛ sagdi eg meina at sa sem hñ gaf meira til/ eñ hñ sagdi til hñs/ þ orskurdader þu riett.

Og hñ vendt sier til konuñar ꝛ sagdi til Symonar/ sier þu þessa konu/ eg gieck iñ i þitt hus/ ꝛ þu gaft eigi vatn minū fotū/ eñ þessi vætti mina þo m med tarū ꝛ þurkadi med sinū hofut leckum/ koss gaft þu mier onguan/ eñ þesse sidan hun gieck hier iñ hefr er hun eigi hint at kyssa mina fœtr/ mut hofut smurdir þu eigi vid smiori/ eñ þesse reid a mina fœtr smyrslum/ fyrer þ seigi eg þier at hñe fyrer gefazt margar synder/ þuiat hun elskadi mikit/ eñ þem sem miña fyrirgefzt/ hñ elskar miꝺr.

Og hñ sagdi til hñar/ þier eru þinar synder fyrer gefnar ꝛ þeir toku at seigia/ sem vid bordit satu/ med sialfum sier. Huer er þesi sa er eirnen fyrer gefr synder/ eñ hañ sagdi til konuñar/ þin trua giordi þig holpna/ farir fridi.

Attandi capitule

At skiedi ꝛ epter þ/ at hñ ferdadzit i gegnū boiger ꝛ kauptun predikadi ꝛ boꝺadi gudz riki/ ꝛ þeir tolf medr hñ/ ꝛ nockrar þœr konr sem hñ hafdi grœtt af o hreinum ondum/ ꝛ odiū sottar ferlū/

einkum Maria su er hiet Magd alena/þra huer
re er (vís) dioplar hopdu vt parit/ ⁊ Johanna hus
þru Chusa/þorsionar manz Herodis ⁊ Susanna/
⁊margar adrar þar hm veittu/ af sinu eignum.

Em þa er margt polk var saman komit/ ⁊ er þr
Asian su dripa at hm vr stodunu/ sagdi hs i epter liki
u dag i niu gu/ ✠ Sa gieck vt er sadi/at sa sinu sqdi/ ⁊ þa
ikna þostu hs sadi þiell sumt hia veginu/ ⁊ var þot trodit/ ⁊
þuglar himins atu þ/ ⁊ sumt þiell a hellu/ ⁊ þa er
þ spratt vpp visnadi þ/ af þui þ hafdi eigi vq
kua/ Og sumt þiell a medal þyrna/ ⁊ þyrnen sprut
tu vpp med ⁊ kefdu þui nidr/ sumt þiell i goda
Jord/ ⁊ þ vogr vpp ⁊ bar hundrad fallda auo
grt/ þa er hs sagdi þtta/ kalladi hs. Huer eyru
hefer at heyra hm heyre.

Em hns lqrisueinar spurdu hs at/ huer ed va
ri þssi epter liking/ huerium hm sagdi/ ydr er vnt at
vita leynda doma gudz rikis/ en þm odrum i epter li
king/ at siaandi/ þa siae þr þ eigi/ ⁊ a heyrandi skil
ie þr þ eigi

Em þssi er epter likingin/ sqdit er gudz ord/ en
hiner vid vegin/ eru þr sem heyra/ en epter a þa ke
mr diofullin ⁊ tekr ordit vr hiortu þra/ s. at þr
true eigi ⁊ verdi holpner/ En hiner er a helluna/
eru þ/ nar þr heyra þ/ þa medtaka þr þ mz fag
nadi/ ⁊ hafa þo eigi rot neina/ vm stundar saker
trua þr/ ⁊ a freistunar tima þa falla þr fra/ En
þat sem þiell a millum þyrnanna/ eru þr sem þ hey
ra/ ⁊ velkiast i sorgum/ audqpum/ ⁊ girndum þssar
ra lifdaga/ kefiast s. / ⁊ þqra onguan auogrt.
En þ sem i goda Jord þiell/ eru þr sem heyra ordit
⁊ halda þ i godu ⁊ sid somu hiarta/ ⁊ þqra auo
grt i þolin mqdi. ✠

En

Eſi eingeñ kueiker a lioſino/ ⁊ byrgiþ i kerl/eda ſetie þ vnder ſængar ſtad/helldr ſetr hñ þ a ker- Mat. v
ta halldiñ/ſº at þr ſem þar iñ ganga ſiae lioſit/ Mar. iiij
þuiat eckr er ſº ǫlit/at eigi verdi opin bert/ ⁊ ec- Mat þ
kert ſº leynt at eigi kuñgiorizt ⁊i auglioſ kome/
þyre þui gætid at/huernen þier heyrit til/ þuiat
þm ed hegr hñ mun gefazt/ ⁊ huer hellzt eigi
hefer/þꝛá hñ mun burt takazt/eirnen þ hñ mei-
nar ſig hafa

Eſi moder hñs ⁊ brǫdr komu til hñs/ ⁊ gatu
eigi þundit hñ þyre folkino/ ⁊ hñ var þ vnderui-
ſat Moder þin ⁊ brǫdur eru hier vti/ ⁊ vilia ſia Mat. xij
þig/eñ hñ ſuaradi ⁊ ſagdi til þꝛa/min moder ⁊ mi Mar. iij
ner brǫdr eru þr ſem heyra guds ord ⁊ giora

Og þ bar til a einū deigi/ at hñ ſtie ſialfr a
ſkip litid ⁊ hñs lęrifueinar/ Hañ ſagdi þa til þꝛa/ Mat. viij.
þorū var yfuer vm þūa ſio/ ⁊ þr leyſtu þa lan- Mar. v
di/eñ er þꝛ ſiglou/ſofnadi hñ/ ⁊ þar kom hüerfil
uindr a ſioiñ/ſº at fyllti vnder þm ⁊ þm lag vid
topū/þa geingu þr at hñ vocktu hñ ⁊ ſogdu Mei
ſtare var forgongñ/eñ hñ ſtod vpp ⁊ haſtadi a
vindiñ ⁊ ſiafar ollduñar ⁊ þęr ſefuduzt ⁊ gior
di logn/hñ ſagdi til þꝛa/huar er yd̄ tru/eñ þꝛ ot
tuduzt þ ⁊ vndrudu/ ſeigiandi ſin a mille./ Huer
ętle þier at þ ſſi sie/ þuiat hañ bydr vinde ⁊ vatne/
⁊ þau hlyda hñ/ þꝛ ſiglou þa til þrar byrgd̄ hu
gadarem binggu/huer ed liggr iafn gegnt galilea

Og þa hñ ſtie af ſkipi a land/ raſi i mot hñ
madr nockr vr borginne ſem hafdi diofuls
vm langa tima ⁊ klędduzt eigi fautū/ var ⁊ eigi i
huſum/helldr i daudra maña leidū/ eñ er hñ leit
Jeſum þiell hñ þraū fyre hñ/ kallaði vpp har
ri toddu ⁊ ſagdi/ Huat a eg med þig Jeſu. ſonr

guðz Jns hądzta/eg beidi þig at eigi kuelier þu
mig/eñ hñ baud o hreinū anda at hñ þęri vt af
mañinū þat hñ hafdi vm langa ępi hñ kualit hñ
v̄ t bāðiñ Jarnuidiū t i þiotrū vardueittr/eñ at
ſlitnū bōdanū v̄ hñ rekiñ af dioþlinū i ęydimork

Jeſus ſpurdi hñ at t ſagdi. Huert er nafn þitt
hñ ſagdi/Legion/þuiat marger dioþl̄ voru i hñ
þarner/t þr badu hñ at ei ſkipadi hñ þm at þara
i vnderdiupit/eñ þar var mikel suina Hiord a bi
te vm þiallit/t þr badu hñ at leyfa ſier at þara
i þau/t hñ lofadi þm þ/þa foru dioþlarner vt
af mañinū/t hlupu i suinen/ t hiordiñ þleygdi
ſier med einu a hlaupi J ſiaiñ t dreckti zt þar/eñ er
þr sau þ ſem hiordina geymdu/þlydu þr/t kuñ/
giordu þi borgina t vm þorpin

Þa geingu þr vt at ſia/huat ſkied var/t kemu
til Jeſu/fundu mañiñ/af hueriū dioþlarner hof
du vt farit/ sitianda klędda t heilvita til fota
Jeſu/t þm oadi þ/eñ þr ſem hofdu ſied kyntu þm
huernen sa hñ dioþul odi var heilbrigdr vordiñ
t allr mugr Gadareni bygdar badu hñ/at hñ vi/
ke burt fra þm/þuiat þr voru af myckl um otta
halldner. Hñ ſtie þa a ſkip t sneri apt r/eñ sa ma
dr ſem dioþularner voru vt af þarner bad hñ at
hñ mętti vera hia hm̄/eñ Jeſus lęt hñ fra ſier/t
ſagdi/ far apt r i þitt huſ/ t ſeig hue mikit gud
vętti þier/t hñ for t predikadi vm alla borgina
hue mikit Jeſus hafdi hñ giort

Þat ſkiedi t er Jeſus kom apt r/at lydriñ med/
tok hñ/þuiat aller bidu hñs/t Sia t at madr kom
þar er Jairus var at nafni/t sa var samkundu
huſins hofdingie/hñ fiell til fota Jeſu t bad hñ/
at hñ geingi i hñſ hus/þuiat hñ atti ſier einka dot

ti ungr

n nær tolf ara gamla/ ⁊ hun var at dauda k o
men/ ⁊ er hñ gieck þangat þreyngdi folkit at hñ

Rona var þar ⁊ nockr sem hafþ hafdi blod Math. ix
fall i tolf ar/ huer ed vt hafdi ⁊ gefit læknorũ Marci
sina alla aleigu/ ⁊ vard þo af ongum grædd/ han
gieck a bak til/ ⁊ snart fall hñs klæda/ ⁊ iafn
snart stemdizt hñar blod lat. Jesus sagdi/ huer
er sa er mig snerti/ eñ er aller neitudu sagdi Pet
⁊ þr er med hñ voru/ Meistare/ folkit preynger
⁊ þiakar at þier/ ⁊ þu seiger huer snart mig/ Je
us sagdi/ eiñhuer hefuer snortid mig/ þuiat eg
kenne krapt vt af mier gengiñ/ eñ er konan sa/ at
þ var eigi hulit/ kom hun skialfandi ⁊ fiell fram
fyrer fœtr hans/ ⁊ kunngiordi fyrer ollu folki/ fy
rer hueria sauk ed hun hafdi hñ snortid/ ⁊ huersu
hun hafdi iafn snart heil ordit/ eñ hñ sagdi til
hñar vert glaud min dotter þin trua giordi þig
holpna/ far i fridi.

Og er hñ talade vm þetta/ kom nockr til sam
kundu husins hofdingia seigiandi hñ/ þin dotter
er latin/ o maka hñ eigi/ eñ er Jesus heyrdi þ/ sva
radi hñ ⁊ sagdi vid paudr skulkuñar/ hræddzt eigi
þa trudu helldr/ þa verdr hun heilbrigd/ ⁊ er hñ
kom at husino lofadi hñ ei neinũ iñ at ganga m
fier/ nema Petre Jacobo ⁊ Johañi/ ⁊ modr
skulkuñ/ eñ þr grietu aller/ ⁊ syrgdu hana/ hñ sag
di þa gratid eigi/ þuiat hun er ei daud/ helldr se
þr hun þa darudu þr hñ/ þuiat þr vissu at hun v
latin eñ hñ tok þa alla vt/ ⁊ tok i hõd hñar kalla
di ⁊ sagdi/ skulka statt vpp/ ⁊ hñar andi kõ apt
⁊ hun stod iafn snart vpp/ hñ skipadi ⁊ at gefa
hñe at eta/ hñar forelldrũ felmtradi vid/ eñ hñ
baud þm at seigia ongũ þa huat giorzt hafdi.

Nionde

Niunde capitule

Mat. x
Mat. vi

Sñ Jesꝰ kalladi saman þa tolf er postu
lar nęndu3t/ ꝛ gaf þm kraft ꝛ matt
ypuer alla diofla ꝛ þ þꝛ lęknudu sotter
/sendi þa ꝛ vt at predika gud3 riki/ ꝛat
gręda siuka/sagdi til þꝛa/ þier skulut eckert bera
m3 ydꝛa veg/huorki staf/ nie tosku/ eigi braud
nie peninga/ ꝛ þier skulut ei hafa two kyrtla/ ꝛ i
huert þ hus sem þier iñ gangit/ þa blifit þar þan
gat til þier farit i burt þadan/ ꝛ sa huer er med
teki ydꝛ eigi/ þa gangit vt vꝛ borg þꝛe/ ꝛ hristid
dupt af potū ydar til vitnis burdar ypuer þa/ þꝛ
geingu vt ꝛ þerduduzt i giegnū kauptū/bodandi
Mat. xiiii gud3 riki/ ꝛ lęknandi allz stadar.
Mar. vi

Sñ er Herodis tetrarcha heyrdi þ allt/huat er
hū giordi/varð hū epa blandiñ/af þui/at af su
mū sagdi3t þ Johannis vęri af dauda risiñ/eñ af
sumū þ Elyas vęri auglysꝛi/eñ af odrū þ eitt af
gomlu spamōm vęri vpp aptꝛ risiñ/Herodis sag
di/Johanē liet eg af hofda/eda huer er þssi/af
Mat. xiiii þm ed eg heyri þuilickt ꝛ hū pysti3t at sia hū.
Mar. vi
Joha. vi

Postularner komu aptꝛ ꝛ skyrdu hm̄ þꝛa huat
ed þꝛ hofdu giort/ ꝛ hū medtok þa/ ꝛ veik af ve
ga i eydimork þꝛar borgat sem hiet Betsaida/ ꝛ
er polkit varð þss vart/dro þ epter ꝛ hū medtok þ
ꝛ taladi pyrer þm af guds riki/lęknadi ꝛ þa sem
þss þurftu/ i eñ er lida tok a dagiñ geingu þꝛ tolf
til hās ꝛ sogdu hm̄/ Lat polkit i þꝛa þier at þ
gange i þau þorp ꝛ kauptun er hier eru i kring/
at herbergia sig ꝛ leita sier at þęda/ þuiat vęr erū
hier a eydimork/eñ hū sagdi gepi þier þm at eta/
þꝛ sogdu/vęr hofum eigi meir eñ fimm braud/ ꝛ
two fiska/nema vęrs meigi/at vęr forum ꝛ kau

puni

þum þeðu þssu ollu þolki/eñ þar var þiñ þu
sund manz/Hañ sagdi þa til siña lærisueina/ Læ
tid þa setia sig i lag þimtigũ saman/þr giordu t
s° settu sig niðr aller samt. Hañ tok þa þau þiñ
braud t two þiska/leit til himins/blezadi þau/
t braut sundr/gieck sinũ lærisueinũ at þr legði þy
re þolkit/ þr neytta/ t vrðu aller saddr þvar t
vpptekit/er þm hapði ap geingit ap leipunũ/tolp
karþuer þullar

Þat giordizt t þa hñ var eiñ t baðz þyrer/t Mat xvi
hñs lærisueinar hia hñ/at hñ spurði þa at t sag Mar. viii.
di/huern seiger þolkit mig vera/ þr suorudu t sog
da/ þr seigia þu sert Johañis baptista/ eñ aðrer
Elyas/eñ sumer seigia/ þ eirn ap Jnũ þyrrũ spa
mõm sie vppriseñ/Hñ sagdi til þra/huern seigi þi
er mig vera. Symon Petr suaradi t sagði/Kri
stz Guðz/eñ hñ hastade a þa t baud þm at þr seg
di þ ei neinũ/t sagdi/ þ manzins syne bæri margt
at liða/t þorsmaði at vera ap olldungum/keñi
maña hopdingiũ t skriptlærðũ/t liplatiñ verða
t a þridia deigi vpp at risa

Hañ sagdi þa til allra/ep nockr vill epter mier Mat. xvi
þara/hñ ap neite sialpũ sier/t taki a sig siñ kross Mar. viii
huerſdagliga/t þylgi mier epter/þuiat huer er si
nu lipi vill biarga/hñ tyner þui/eñ huer sinu lipi
tyner miña vegna hñ giorir þ holpit/ þui huat
gagnar þ maññinũ/ þo hñ hreppi allaſi heim/ eñ
glate sialpũ sier/t gioris sitt eigit tion/ þui huer
hñ þeirr sier min t miña orða/ þss mun manzins
sonr þeila sier þa hñ kemi i dyrð siñe/t þoðrsins
t heilagra Eingla/eñ eg seigi yðr sañliga at noc
kter ap þm hier standa/smacka eigi daudañ/þan
gat til þr sia guðz riki.

Þat

Þ skiedi t epter þssa rꝙdu/ nꝛr atta dogū/at
at. xvij hñ tok med sier Petrū Jacobū t Johañem/t gieck
Marci viij vpp a þiallit at bidiazt þrer/t þa er hñ bad
þre/vard hñs andlꝛt mynd oñ/t hñs klꝙdi huit
t skinandi/Og Siaꝛ at tueir menn toludu vid hñ
✝ Hueriꝛ ed voru Moyses t Elyas sem sauzt i bir
þt þor þ er tuñe/t toludu vm hñs vt þor/hueria hñ mundi
m huer gꝛ pull kōna til Hieruſalem/eñ Petr t þr er voru med
i lok hñ gꝛt hñ/voru miog saꝛpn þunga/t er þr vaknudu/
at þa. sau þr hñs dyrd/t þa two menn er hia hñ stodu
Þat vard t þa er hiner voru þra hñ vikner/at
Petr sagdi til Jesu Meistare/ þint er oss hier at ve
ra t giorū hier vpp þriar tiallbuder/þier eina/
Moyſi eina/Elyę eina/t hñ visſi eigi huat hñ sag
di/eñ þa hñ taladi þtta/kom skỹ/t skygdi yþuer
þa/t þr ottuduzt er skyit leid yþuer þm/t rodd
kom vr skyinu er sagdi/Þessi er sonr miñ elskuligr
heyrit hñ/t i þui er roddiñ vard/fundu þr Je
sum einañ saman. þr þogdu t sogdu eigi neinum
þra þui/huat þr hopdu sied a þm dogum
Þ skiedi t aſiars dags er þr þoru opā ap þiallino
at margt polk rañ i móti þm/t Siaꝛ at madr i bl
and polk it/kalladi vpp t sagdi Meistare eg beidi
Mat. xvij þig/sia til sonar mins/þuiat hñ er miñ einka son/
Marci ix t Siaꝛ ed andiñ gripr hñ/þa emiar hñ vpp iaþn
snart/hripr hñ t slitr mz produ palle t varla skilzt
hñ vid hñ/þa hñ hefer slitid hñ/t eg bad þina lꝙ
risueina at þr rꝙkti hñ vt/t þr gatu eigi/þa suaraði
Jesus t sagdi/O þu hin þra huerþa t vantruada
kynslod / huersu leinge þa skal eg hia ydr vera/
t lida ydr/leid þu hingat son þin/ t þa hñ gieck
til hñs/hreiþ diofullin hñ t sleit/eñ Jesꝰ strapþa
di hiñ o hreina anda t lꝙknadi piltin/t pieck hñ þo
r stig/eñ þm ognadi oſſm vid gudz mikelꝛlꝛte

eſi er aller þr vndruduzt þat allt huat hſi giordi
ſagdi hſi til ſiña lęrisueina/setiet þſſa rędu i hior Mat. xvij
tu yd̄/ þuiat þar mū koma at manzins son mū Marci ix.
seliazt i mańa hendr/eſi þ ord vnder ſtodu þr eigi
t þ var hulit þyrer þm/sd̄ at þr ſkildu þ eigi / t
þr ottuduzt at ſpyrıa hā at þui ſamr ordi.

Eſi sa þancki hopzt þra a mille/ed huer þra Mat. xvij
mandi meſtr vęra/t þa er Jesus sau þra hiartans Marci ix
þancka þreip hſi barn t ſetti þ hia ſier/t ſagdi til
þra/ huer hellzt er medtekr þullickt barn i minu
napni/sa medtekr mig/t huer hſi medtekr mig sa
medtekr þaſi er mig ſendi/þui sa ydar ſem minzta
er allra hſi mun myckell verda.

Johańis suaradi t ſagdi Meiſtare vęr ſaum Marci ix
þaſi er rak diopla vt i þinu napni/ t vęr þyrer
buda hā þ/ þuiat hſi þylgdi þier eigi epter med
oſſ/ Jesus ſagdi til hſis/ þyre biodit hā þ eigi/
þuiat huer hā er eigi i moti oſſ/sa er þyre oſſ.

Eſ þ ſkrıdi þa þr dagar voru þullkōnader er
hſi ſkylldi vpp nemazt þra oſſ/hreſti hſi ſina a si
an at ganga til Hierusalem/ t hſi liet ſendi boda
þara þyrer ſiñe augſyn/ þr poru t geingu iñ i ſam
uerſtan kaupſtad/at þr reiddu þar til þyrer hā/
eſi þr þar voru toku eigi vid hā/ ap þui at hſi
hapdi snuit ſiñe asian/at reiſa vpp til Hierusalē/
eſi er hſi ſlęrisueinar Jacob̄ t Johańis sau þ/ſog
du þr/Willtu/Lauardr/ þa vilu vid seigia/at ell
dr komi ap himne/t portęri þm/lika ſem at Ee
lyas giordi/eſi Jesus sneri sier vid. Haſtadi a þa
t ſagdi/viti þier eigi at huerſ anda þier erut/ þui
m anzins son er eigi komiſi til þſſ at þyrer þara
salum mańa/ helldr þęr at prelſa/t þr geingu
burt i añat kauptun

Þ ſkiedi t er þr voru a veginum/at nockr ſagdi

til hſs/eg vil þylgia þier epter huert hellzt þa
þer/Jesus sagdi til hſs/repar hapa holz/z þulg
himins hreidz/eſ manzins son heper eigi hu hſ
meigi sinu hopdi at halla.

Mat. viii Hann sagdi z til eins añars þylg þu mier epter
eſ sa sagdi Herra/ lopa mier þyrſt at ganga z
grepta þodz miſ. Jesus sagdi þa til hſs. Lat þa
daudu grapa sina hinu daudu/eſ þu gackz bods
gudz riki.

Og añar sagdi. Herra/eg vil þier epter þylgia
eſ lopa mier þo þyrſt at seigia þm mina burt þor
sem eru i minu husi Jesus sagdi til hſs/eingeſ sa
er þriz siñe hſdi at ardinū z litz a bak sier apz er
hapiligz gudz rikis

Tiundi Capitule

Mat. ix. Eſ epter þ vtualdi drottiñ z adra (lxx) z sen
di þa vt paurū saman þyrer sier i allar
þar borger z alþz ar hſ villdi koma z sag
di til þra/ at soſnu erkorn skeran mykel eñ verck
meñirner þaer/ þui bidiet Herrañ kornskeruñar at
Mat. x hſ sendi verckmeñ i sina kornskeru/ þ ari þier Sæ
aet z eg sendi ydz s° sem lomb a medal varga/ be
rit eigi pung/nie tausku/z eigi sko. Heilsit z ongū
ar strapti/z i huert þ hus þier iñ gangit/ þa seigit
þyrſt/ þridz sie i þssu husi/z ep þar er sonz þridar
uns/ þa huilizt ydar þridz þpuer hm̃/eñ ep eigi
Mat. x er/ þa snuizt hū til ydar apz/blipit i þui sama
huse etid z drecket huat þar veitizt/ þuiat verdz
er verckmadziñ siña launa.

Eigi skulu þier rapa hus ap husi/z i hueria
þa borg sem þier gangit iñ/z þar þz medtaka y
dz eigi/gangit vt ar hſar strapti z seigit eirnen/ þ
dupt sem a loddi ar oss vz ydvare borg/ bristu
vapr

ygr ap a ydr/ þa skulu þier vita at gudz riki ne
lægiezt ydr/eg segi ydr/ þ Sodoma mun bæri li-
gra vera a þm deigi esi þre borg. Mat. r

Wei þier Corazin/wei þier Bethsaida/þuiat
ep skied hepdi i Tyro t Sidon þau krapta verck
sem hia ydr hapa giord verit / hepdi þr þordum
setid i seck t ausku t giort s° idran/þo mun Tyro
t Sidone bæri ligar vera a epsta dome/esi ydr/
t þu Capharnaū sem vpp hapen ert allt til hi-
minis munt nidr sockua allt til helvitis/Huer y
dr heyrer/hñ heyrer mier/t huer ydr þorsm^r /hñ
þorsmar mig/ esi huer mig þorsmar/hñ þorsmar
þañ er mig sendi Mat. r

Esi þr tueir t siotigi komu aptr mz þagnadi z sog
du/Lauardr/eirnē hapa diopl^oss vnder gepner
verit i þinu napni/hñ sagdi til þra/eg sa and-
skotan s° sem elding hrapa ap himne/Siaet eg
gep ydr vallđ til at stiga ypuer hoggorma t þlu-
gorma/ t ypuer allan krapt o vinarins / t ydr
mun eckert granda mega/ esi þo skulu þier eigi
glediazt ap þssu þ andarner eru ydr vnder gep-
ner / Heldr þagnit þui þ ydar nopn eru skriput
a himnum Mat. r

Og sam stundis gladdizt Jesus i anda/t sagdi
eg prisa þig þader / drottin himins t Jardar/at
þu hulder þtta/ pyrer spekingū t þor vitringum
t opinber ader þ smælingiū/Ja at soþu þader/þui
at s° þocknadizt þ pyrer þier aller hluter era mi-
er i hñdr peingner ap minū þodr/engen veit huer
ed sonriū er nema þaderiñ/eda huer ed þaderiñ er
nema sonriñ/t hueriū ed sonriñ vill þ opinbera. Mat. r

Og hñ Asneriz til sīna lærusueina/t sagdi þm
sier deilis/Sæl eru þau auga sem sia huat þier s Kriñ eu
ñu dag-

Mat. viij aet/ þuiat eg seigi yðr/ þ marget spamenn ok kon-
gar villdu sied hafa huat þier siaet ok sau þ eigi/
ok heyrt huat þier heyrit ok heyrdu þ eigi

Og Sia at nockr loguitringr stod vpp þreista
di hñs ok sagdi/Meistare huat skal eg giora s° at
Deut, vi eg eignizt eilipt lip. Eñ hñ sagdi til hñs/Huat er
skrifat i logmalino, huernen lest þu/hñ suaradi ok
sagdi/elska skalt þu Drottin gud þinn af ollu hia
rta þinu/ok af allri ond þinne/ok af ollum mætti þi
num/ok af ollu hugskoti þinu/ok naunga þ in sem sia
lpuan þig. Eñ sagdi þa til hñs/riett suarader þu
gior þ ok muntu lifa. Eñ hñ villdi riettlæta sialf
uan sig ok sagdi til Jesu/huer er þa min naunge.

Eñ Jesus suaradi ok sagdi/madr nockr for fra
Hierusalem ofan til Hierichо/ok hrasadi i bland
ræningia/huerier ed ræntu hñ klædum ok leinstrudu
sarum/geingu burt ok lietu hñ þar epter halfdau
dan liggia/eñ s° bar til at keñi madr nockr/for o
fan sama veg/ ok er hñ leit hñ gieck hñ fram hia
hñ. Lika ok Lenitin þa hñ kom nær þin stad/ok er
hñ sa hñ gieck hñ ok fram hia/ eñ Sæuerskr ma
dr nockr ferdadizt ok kom i nand hñ/ ok er hñ leit
hñ/sa hñ aumr a hñ/gieck at ok batt vm sar hñs
hellandi i þau vid smiori ok vine/ok lagdi hñ a sin
eyk/ok flutti til herbergis/gaf ok gætt at hñ/eñ að
ars dags ferdadizt hñ burt ok tok vpp two penin
ga ok gieck hus buandanum/ sagdi haf gat a hñ/ok
huat hælzt þu leggr meira vt/ þa skal eg borga
þier nær eg kem apt. Huer þra þriggia symizt
þier vera hafi naungefem hrasadr var i blandræ
ningiana/eñ hñ sagdi/sa er miskunsar verckit gior
di a hñ/ þa sagdi Jesus til hans/far þu ok gior

slikt

likt hid sama ✻

Eñ þ✻ skiedi er hr þerduðust/at hñ gieck iñ i nockut kauptun/ ok su kuiña er Martha hiet med mº þyre. tok hñ i sitt hus/ ok hun atti þa syst. er Maria hiet huer ed setti sig þyrer þ✻tr Jesu/ ok heyrdi hans ord/eñ Martha/brauzt nog þyrer at þiona hñ/ hun gieck at ok sagdi/Lauarðr/hirder þu ecki vm/ þ at syster min lætr mig eina saman þiona/seig hñe at hun hialpi mier/ eñ Jesus suaradi ok sagdi til hñar/Martha Martha þu ert sº syrgiandi/ ok mædist i morgu eitt er þo naudsynligt/ Maria hefer kiorit sier gott hlut skipti/ huat er eigi skal þra hñe takazt ✻ Mark. vi

Elliptj capitule

Dat skiedi/ed hñ var i nockrum stad/at bidiazt þyrer /og er hñ gaf upp þa sagdi eitt af hans lærisueinum til hñs Lauarðr/kenn þu oss at bidia/lika sem Johannis kendi sinum lærisueinum/hñ sagdi þa til þra/Nar þier bidiet seigit sº þ✻ader uor/sa þu ert a himnū/ Helgist nafn þitt/Til komi riki þitt Verdi þinn vilie/ sº a Jordu/ sem a himnum/ Gef oss i dag vort dagligt braud/Og þyrer gef oss vorar synder/ sº sem vær þyrer gefum vorum skulldu nautum/Og leid oss eigi i freistne/ Heldr leys oss fra Illu

Hñ sagdi til þia/huer ydar sem hier hefer vin ok fer til hans vm midnætti/ ok seiger hñ vini la na mier þriu braud/ þuiat vinr minn er kominn af leid til min/ ok eg hefi eigi þ eg meigi fram þyrer hann setia/ ok hñ sem þyrer iñan er suarar ok seiger/ gior mier eigi o nad/ þui dyr eru lokkar og born min eru i suefn husi hia mier/ ok eigi get

eg vpp ſtadit/at þar þier þau/eg ſeigi ydr/ep hñ ſtendr eigi vppr þgr hm̃ þau/ þyrer þ at hñ ſie vinr hñs/ þo mun hñ þyrer ſaker hñs leidiligrar bæk'unar vpp ſtanda r þa hm̃ s^o mikit ſem hñ
Mat. vij þarnazt
Jo. xvi Og eg ſeigi ydr/bidiet/ r mun ydr gefazt leitid at/ r munu þier þiña/hnygiet a r mun þyrer ydr vpp lokit/þuiat huer ed bidr/hñ audgazt/huer ed leitar hñ þiñr/r huer ed a hnyr/þyre hm̃ lyckzt vpp/ Eñ huer þader er sa af ydr/ep ſonr iñ bidr vm bræud/at hñ gefi hm̃ ſtein þ^er þyrer/eda bidie hñ vm þiſk/gefr hñ hm̃ nockut hoggorm þyrer þiſk eda ep hñ bidr vm egg at hñ rietti at hm̃ þlugorm þ^er þyrer/þui ep þier ſe vonder erut kuñit godrad at gefa ſonum ydar/myckru meir þa mun fa der ydar af himnum gefa þm heilagan anda er hñ bidia.

Og hñ Rak vt dioþul þan rr dumbe var/r
þridia þ ſkiedi er dioþullin var vt þarin̄/at hin̄ mal lan
ña dagi ſe taladi/r folkit vndradizt þ eñ nockrer af þm
ga þau ſogdu/at þyrer Beelzebub dioþla hofdingia/þa
driþr hñ dioþla vt af dr þreiſtudu hñs/r ſeckti
af hm̃/epter teikneaf himne/eñ er hñ sa þra hugreſingar.ſagdi hñ til þra/ Huert riki ſem i ſialfu ſier er ſundr þyckt/ þ mun eydazt/r huert huſ mun yfer añat hrapa/r ep andſkotin̄ er i ſialfu ſier ſundr þyckr/huernen ma hñs riki þa ſtandazt þyrſt þier ſeigit mig þyrer Beelzebub reka vt dioþla/nu ep eg at þyre beelzebub dioþla vt at reka þyrer huern rekazt þr þa vt af ſonu ydru/þyrer þui verda þr r ydrer domendr/eñ ep eg rek vt dioþla medr gudz þingre/at ſonu kemr þa gudz riki til ydar.

Nær ed sterckr hertygiadr vardueiter sitt þor
dyri/ þa er allt med mak huat hñ a/eñ þa er añ
hñ yfuer sterckari kemr/ r yfuer vñr hñ r sulp
ter hñ ollñ herklædñ/ a huer hñ treysti/ r suudr
skipter s° hñs herfangi/ huer hñ er eigi med mier
sa er i moti mier/ r huer hñ dregr eigi saman mz
mier sa sundr dreifer.

Nær o breiñ andi þer af mañinñ vt/ raþar
hñ vm þurra stadi/ leitar at huild r piñr eigi/ þa
segir hñ/ eg vil huerfa aptr i hus mitt huadan eg
for vt/ r er hñ kemr/ fiñr hñ þ af soplimñ breiñ
sam/ la þer hñ tekr mz sier(vñ) adra anda/ hñ ver
re r erfiþr eru þar iñ köner/ byggia þr þar/ r ver Matt.xij
dr s° þ sf manz hid sidara/ verra hinu fyrra.*

Eñ þ skiedi/ er hñ taladi þtta hop nockr kona
upp sina rodd r sagde til hñs/ Sæll er sa kuidr er
þig bar r þau briost er þu mylkter/ eñ hñ sagdi/
Huat vm þat/ Sæler eru þr sem heyra gudz ord r
vardveita þau.

Eñ er þolkit þyckiz þar at/ tok hñ at segia/ kyn Jone 6.
slod þ sl er ein vond kynslod/ hñ girnizt teikn r hñe Mat. xij
gefr eckert teikn nema teikn Jona spamans/ þat lu.xj.Reg. x
lika sẽ Jonas v̄ teikn Niniue borg̃/ s° mñ manz
ins son verda kynslod þssari. Drottning sudr ætt̄
mñ upp risa a epsta domi mz mẽm þssarar kyn
slodar r fordæma þa/ þuiat hun kom af yzstu
tak moerkñ Jard̄ at heyra speki Salomonis/ r Sj
æe: Hier er meir en Salomon/ men Niniue bor
gar munu r upp risa a epsta domi medr þssari
kynslod r munu hana fordæma/ þuiat þr giordu
Joran vidr predikan Jonas/ r Siaet/ hier er me
ir en Jonas Eingen tendrar lioss r setle þ i leyne/
eda vnder mæle ask/ heldr a lioss stiaka/ s° at

þr sem iñ ganga siae lioſit/ Lioſ þins likama er augat/ þui ep þitt auga er einfallt s° er þiñ likami allr ſkær/ eñ ep auga þitt er ſtrakt/ þa er eirnan þiñ likami myrkt/ þui sia s° til/ at lioſ þ sem i þier er/ sie eigi myrkt/ na ep allr likami þiñ er ſkær/ eigi haſandi nockrn myrkuañ part s° bliſr hñ allr ſkær/ t mun vpplyſa þig s° sem leiptran ellding ar.

Og er hñ var ſlickt at mæla/ þa bad hñ nockr phariſeus at hñ æti middags verd hia ſier/ hañ gieck iñ t ſetti ſig til bordz ins/ eñ er phariſeatiñ sa þ vndradiſt hñ ed hñ þuo ſier eigi þyrer maltidina/ eñ drottiñ ſagdi til hans / þier phariſei/ hreinſit nu hid ytra/ bikara t mat diſka/ eñ yðart id iñra er pullt med ran t illzku/ þier þoſſar er eigi s° / at sa er gioði id ytra hñ giordi eirnen hid iñra/ eñ huad vm þ/ gepit þo aulmuſo af þui sem til er/ t ſiæt at þa er yðart hreint.

We yðr phariſeis sem tiundit mynthu graſ t ruthu t allt kalgreſt t ſneidit s° hia domi guðz t riettlæti/ þui þetta byriar at giora/ eñ hitt eigi epter at ſkilia

We ſie yðr phariſeis sem elſkit hin premſtu tignar ſæti i ſamkundu huſum/ t kueðiut a torgũ.

We ſie yðr logſpekingũ/ phariſeis/ t hræſnorð þui þier erut ſe hulin leide þramlidiña ypper hueriſi ed imeſi ganga/ t þeckia þau eigi.

Þa suaradi nockr logſpekinga t ſagdi til hñs Seiger þu þetta eirnen til hadungar vid oſſ/ eñ hñ ſagdi/ t yðr logſpekingũ ſie wei/ þui þier hladit a meñ þm byrðũ/ er þa geta engi borit/ t sialfer þier gnertid eigi þar byrðar anum fingri yðrum

We yðr þuiſt þier vppbyggit ſpannaña leiðir

dm/ eſi pedr ydrer liplietu þa/ at ſoñu þa vitne
þier þ. t ſam ſiñt s° verckam ydnara pedra/ þui
at þr aplipudu þa/eſi þier vpp byggir leidi þra.

Þyrer þui ſeiger/ſpekin gudz/eg mun ſenda til
þra ſpameñ t Poſtula/ t sum: ap þñ munu þr
deyda/aſi ſuma opſoknū ſpkia /s° at krepiazt ap Mat. xxiij
þſſari kynſlod blod allra ſpamaſta þui vt hellt ñ. Paral.
heper verit þrá grunduallan veralldar allt þra xxiiij.
blodi Abels t til blodz Zacharie/ Hucs ed liezt i
milli alltaris t muſteriſins/ atuiſu ſeige eg ydr at
þ mun krepiazt/ap þſſari kynſlod.

We ſie ydr logſpekingum/ þui þier berit lykil Mat. xx
viſkuſiar/eſi komit þo eigi ſialfuer þar iñ t ham
lit þm er þar vilia iñ ganga.

Eſi þa hñ hapdi þ mikit til þra talat toku leg
ſpekingar til t phariſei þungliga at þreyngia at
hñ t vtelſamliga hñ at moigu at ſpyria veitandi
hñ vmſat/ t leitudu vid at Jaga þnockut ap hñſ
mañe/er þr mçttu hñ vm kilia.

Tolpti capitule

Mat. xx
Marci x

Oſi er mikell t o taululigr lydr þlyckti
þar ſaman s° at naliga trad huer añ
añ vnder hop hñ vpp t ſagdi til ſiña
læriſueina/ I. þyrſtu vacktid ydr vid
ſurdeige phariſeorum/huat er hçſine
huiat eckert er s° hulit at ei verdi augliost/ nie
nockut s° leynt at eigi vitizt/ þyrer þui huat þier
ſeigit i myrckrum/ þ mun i liosi heyrazt/ t huat
þier i fiepn huſum hulit i eyra/ mun s rçþrū
vppi predikat.

Mat x

Eñ eg seigi yðr vinū minū/ hrꝙðizt eigi þa sē li
kamaſi aþliþa/ tepter þ þat þr eigi meir at giort
eñ eg vil syna yðr huern þier skulut hrꝙðazt/ hrꝙ
ðizt þañ/ sem epter þ er hñ heþer liþlatið þa he
þer hñ mackt til at senda i helluite/ at visu seigi eg
yðr/ þa hrꝙðizt hñ/ Seliazt eigi þim skogar þres
ter/ tueimr peningū/ r eirn aþ þm er eigi gleymðr
þyre gudi/ sº eru roll ho þut har ydar taliñ/ þyrer
þ skulu þier eigi ottazt/ þuiat þier erut dyrre eñ
marger skogar þreſter

Mat. x
Mar. xiii

Eñ eg seigi yðr/ huer hellzt hñ viðr keñer mig
hier þyrer mōm/ þañ mun manzins son viðr keña
þyrer Einglū guðz/ eñ huer hñ aþ neit mier hier
þyrer mōm/ hm̄ mun aþ neitað verða þyrer guðs
Einglum/ r huer ed talar orð i giegn guðz syne/
þa mun hm̄ þyre gepazt/ eñ huer haſi hꝙðer at
heilogū anda/ hm̄ skal eigi þyre gepazt.

Mat. x
r. xiij

Eñ nꝙrþr draga yðr iñ i samkundu hus/ r þy
rer sina yþuer bodara r valldz meñ þa verit eigi
hugsuiker vm huernen/ eda hueriu þier skulut sua
ra/ eda huat þier skulut seigia/ þuiat heilagr andi
mun þrꝙða yðr a somu stundu/ huat yðr byriar
at seigia

Eñ nockr aþ þolkino sagði til hans Meistare/ seig
brodr minū/ at hñ skipti vid mig arþleiþð miñe/
Eñ hñ sagði hm̄ þa maðr/ huer setti mig þyrer
domara eda arþskiptis maſi yþuer yðr/ r hñ sag
ði til þra/ siaet til/ r varit yðr vid allre agirne/ þui
at eingeñ liþer þar aþ/ þ hñ haþi mikel audꝙþi/
r hñ taladi þa eina epter liking til þra r sagði.

Audigr maðr nockr var sa/ huers akr eð þ art
haþði/ þrioþuan auogrt/ hñ hugsaði þa med sier
r sagði Huat skal eg til giora/ eg heþi eigi þ huar

eg meigi minū auegrti i sapna ⁊ sagdi þ vil eg giora/eg vil mina hlodu nidr ripa ⁊ giora vpp adra meire/⁊ sapna þangat ollu þui er mier heper groit/⁊ sº minū audæpū/⁊ þa mun eg seigia til salu miñar Sala min þu heper mikiñ aud saman sett til margra ara/hail þig nu eth ⁊ dreck/hæp ⁊ allz nægter. Eñ gud sagdi til hñs/þu dare/ a þssari noti munu þr þina sal ap þier krepia/ ⁊ huerr verdr þa þ/ er þu heper til reidt sº er med þm er sier draga siod saman/⁊ er eigi i gudi rikr.

Þa sagdi hñ til sina lærisueina/pyre þui seigi eg ydr/sturit eigi pyrer lipdogum yd̄ /huat þier skulut etha/⁊ eigi pyrer likama ydar/ huerju hñ skuli klædazt. Lipit er meira eñ pædan/⁊ likamū meire eñ pautin/ hyggit at hropnunū/ þr sa huor ki nie vpp skera/eigi hapa þr hlaudu nie kiallar ra ⁊ þo pæder gud þa/ mycklū mun meire eru þi er þo puglunū. Mat. vi

Eñ huer ydar pær med sinē hugsyki aukit leingd sina alin eiñe/ þui ep þier orkit eigi hins minsta huar pyre sture þier þa pyre hinu odru/hugleidit huernen liliu grauſin vagra/ þau viña eigi nie spi sia. Eñ eg seigi ydr þ Salomon i allri sinē prydi var ei sº skrydr sem eitt ap þm

Nu pyrst gud skryder sº þ gras er i dag sten dr a akre ⁊ a morgū verdr i bakstr opn latid/my cklu meir mun hñ þo klæda ydr/o þier vesal trua der/þier skulut ⁊ eigi epter spyria huat þier etid e/ da dreckit/⁊ eigi hepia ydr hatt/ þuiat epter þssu olla sækir heidin þ iod veralldar/eñ pader ydar veit vel at þier þurpit þssa vid þui leitid pyrst at gudz riki ⁊ hñs riettlæti/⁊ mū ydr þa allt til palla

Fræd̄zt eigi þu veskul hiord/ þuiat þ þockna

dest þodr ydar at gepa ydr rikit/ Sellet huat þier hazit/ t gezit olmusu/giorit ydr t þa secki/er eigi
Marti eldazt/t þaſi siod er eigi mink a himnū/at hue
messa rium þiopar þar eigi komizt/nie melr skorit/ þui
huar ydar siodr er þar er t ydart hiarta

Nōtar lendar sie vm gyrtar/ t logandi liosi hondū ydrū/verit t liker þm mōm er bida epter sinū lanar drottne huenar hñ mune apr koma ap brullaupū/s° at þa hñ kemr t ber/sie stragr þyrer hñ vpplokit/Sæler eru þr þionar/hueria ed (þa er Herraſi kemr) þiſir hñ vakandi Saſliga seige eg ydr/þ hñ munvppstytta sig/lætr t þa til borðz sitia/geingr þyrer þm t þionar.

Og þo ep hñ komi/ a/ aſiari voku eda a hiſia Mat.xxiiij þridiu t þiſie þ lika s°/Sæler eru þr þionar eſi þ skulu þier vita/at ep huſ bondiſi viſſi a huerri stundu ed þiopriſi kæmi þa veckti hñ t lieti eigi grapa sitt huſ/þyrer þui verit t treidubuner/þuiat manzins sonr mun a þre standu koma/er þier ætlit eigi

Mat.xxiiij Þa sagdi Petr til hñs/Herra/seiger þu þssa epter liking til vor/eda til allra/eſi drottiñ sagdi/hur mickels er veert vm truaſi t þorſialaſi þyresion maſi huern er drottiñ sett yþuer sitt heimkyſie/at hñ gefi þm i tima siñ mællaſi verd. Sæll er sa þion sem hñſ herra þiſir suo giorandi/þa ed hñ kemr/Saſi eliga seigi eg ydr þ haſi mun setia hñ yþuer allt hvat hñ eignazt. * eſi ep sa sami þion seiger i hiarta sinu: Herra miſi giorir dvol a at koma/t tekr at berja viñu nieſi t ambatter/ t at etha t drecka t sig druckiñ at giora/t þa kemr herraſi þſſ þionſ a þm degge er hñ vonar eigi/t a þre stundu er hñ veit eigi t skipter hñ sundr t leggr hñ sin laun

inder

medr o tuavdum

Eſi huer ſa þion er veit ſins herrans vilia/ z hio ſig eigi til/giordi z eigi epter hſis vilia/hſi miſ mickla refſing þar/ eſi ſa hſi veit eigi z giorir þ begning er vert/hſi mun mnie hirting þa/þviat þm ſem mikit er veitt/ap hñ æſkizt mikit/z hue riſi mikit verdr i hſidr ſelit ap hñ heimtizt mikit.

Eg kom at snæra vpp ellda a Jordu huat eg glarna villda/at hſi brysse nu þgar/eſi eg hlyt adr inz ſkirn at ſkirazt/z huerſu eg þreyngiunzt þan gat til hun pullkõnazt/meme þier at eg kæmi at ſenda þrid a iordu/eg ſeigi ydr/ nei/ helldr ſundr þyckiu / þviat hedan þra munu þiñ verda i einu huſi ſundr þycker/ þrir i moti þrim/z þrir i moti þrim/ þaderiñ mun verda i moti ſynenū/z ſonr iñ i moti þodrnū/modrin i moti dottriſie/z dotter in i moti modruñe/ z modir konu manz i moti ſo nar konuſie z ſonar konan i moti modr konu man.

Eſi hſi ſagdi til þolkſins/huer nær Jesus þier ſiaet ſky vpp ganga i veſtri þa ſeigi þier iapn ſkiott at regn komi z þ ſkier/z nær þier ſiaet ſuñan vind blaſa þa ſeigi þier hita verda/ þ ſkier z þier hræſnarar/a synd himins z Jardar þa kuſie þier at proþua/eſi hui proþue þier eigi þnan tima/ſem nu er/ eda þyre þui dœmi þier eigi a þ ſialfzum ydr/huat riettaſt er

Eſi nær þu geingr medr þinū ſauku dolg þy rer valldz mañiñ/þa koſta kapſ a veginū at þu lo ſir þig þra hñ/at eigi dragi hſi þig nockut ſiſ þy re domaraſi z domariñ ſelie þig refſeranū/z ref ſariñ kaſti þier s• i dyplitzu/eg ſeigi þ eigi þer þu at þadgn / þar til þu borgar/ eirnen hſi ſidarſt ſkarp.

Prettandi capitule. Eſ

Enn i þann sama tima voru þ^r nockrer vid
er kũgiordu hiñ þra þm i Galilea/hue
rra blodi Pilat^s hafdi blãdat vid þra
gorner Jes^s suaradi t sagdi til þra/me
ine þier at þsser Galilei vari þyrer oll
um Galileis synduger/ þott þr þyldu þtta/eg sei
ge ydr/nei. Helldr ep þier giorit eigi idran þa þy
rer þarizt þier lika aller/eda meine þier at þr an/
an a hueria turneñ I Siloa hrapadi t drap/hã
fi sakader verit þramar ollñ mõm/er byggia til
Hierusalem/ eg seigi ydr nei/helldr ep þier giorit
eigi Idran munu þier eirnen aller þyrer þarizt

Enn hñ sagdi þm þssa epter liking/nockr madr
var sa er þikiu tre hafdi plantat i sinũ vingardi
hñ kom t leitadi auagrtar a þui t þañ eigi/þa sa
gdi hann til vingardz þagarans. Sia nu i þriu
ar hepe eg arliga komit t leitad auagrtar ap þssu
þikiu tre/t þundit eigi/haugg þ þui ap/huar til
hindr^r þ gardlendit/eñ hñ suaradi t sagdi til hñs^r
Herra/lopa þui at standa þtta arit þar til eg grep
vmþ t lęt at myki/ ep þ willdi s^o auogrt þara
eñ ep eigi þa hogg þ epter a ap.

Og hñ kendi i samkundu husi þra a þuott dei
gi/ t Siaetr at þar var su kona er hapt hafdi
kr in kleiks anda i atian ar/t hun var biug/t m
ongu moti þa gat hun vpp litid/eñ er Jesus leit
hana/kalladi hñ hana til sin/t sagdi til hñar/þu
kona/vert laus ap þrãckdagmi þinu t lagdi hñd
ynuer hana/t iapnskiott rietti hun sig vpp t dyr
kadi gud/þa suaradi yfuer madr samkuudu hãs
sins/t þyktist vid þ Jesus lęknadi a þuott dogũ
t sagdi til lydsins(vi) dagar eru þr/ a hueriũ
ed hęper at vinna/ þui komi þier eigi a þm at lata

lękna

lækna ydr/ eſa eige a þuott deigi.

Drottin suaradi hann ok sagdi/þu hræsnare? ley
sir eigi huer ydar eina a þuottdeigi/naut sitt ok asna
ap basi ok leider til vazt/eſa skylldi þessi eigi ley
saz at þuott deigi/sem þo er Abrahams dotter
ap þui bandi er andskotin hafdi hana piatrat.
Sia? J atta ar/ok er hun sagdi þetta skamduzst sin
aller hins/ mot mælendr ok alle folkit gladdizst yf
uer þm ollum dyrdar verkū er ap hm giorduzt.

Hann sagdi þa/hueriu er gudz riki likt/ok hue
riu skal eg þui sam iafna/ likt er þ mustardz
korne/ þui madr tok ok varpadi i graſgard sin/ þ
spratt vpp ok vard mikit tre/ ok þuglar himins/ Mat. xiij
hreidrudu sig vnder þess kuistum.

Og eſa sagdi hun/hueriu skal eg samlikia gudz
riki/likt er þ surdeigi þui er kona tok ok meingadi
vid þria mæla miols/þar til at þ syrdizt allt/Og
hun gieck i giegnū borger ok kauptun/ok kendi/ok gior
di sina reisu til Hierusalem

Eſa þar sagdi nockr til hans/Herra/meinar þu
eigi at þr ste faer ed hialpaz t/eſa hun sagdi til þra.
Keppet epter inn at ganga vm hid þrongua hlidit
þuiat marger (þ seige eg ydr) sækia til þar inn at
ganga ok þau eigi getad ok/i þra þui ed þus bondin
er inn geingin ok hefer dyrnar aptr lucktar/ þa taki
þier til þar vtan at standa/ ok a dyrnar at
hnyggia/ok seigiandi. Herra/Herra/luckt vpp fyr
rer oss. Hann mun svara ok seigia til ydar/eigi þeck
eg ydr/eda huadan þier erut

Þa munu þier hefia vpp at seigia vær hafū
etid hia þier ok druckit/ok a strætū vorum kendr
þu/eſa hun mun þa seigia/eg seige ydr/þ eigi kenne
eg ydr huadan þier erut farit fra mier allir/þier

(Sækia til) þ eru þr sem an rietta veg ar/mæda sig i verkū ok ha þa a sett mes dr þm til hi mins at ko ma.

illgiorda

illgiorda menn/ þar mun vera op ↄ tanna gnistran
psal. vi uar þier siaet Abraham ↄ Jsaac ↄ Jacob ↄ alla
Mat. viij spamenn i gudz riki/en ydr vt rekna/ ↄ þr vr austri
ↄ vestri/nordri ↄ sudri munu koma/ ↄ til bordz
stia i gudz riki/ ↄ Siaet ↄ at þr sem voru sidarster
verda fyrster ↄ þr ed voru fyrster verda sidarster

A þm sama deigi geingu nockrer ap pharisei
til ↄ sogdu hm̃/hap þig burt ↄ gack hiedan/ þui
at Herodis vill ap lipa þig/hñ sagdi til þra/þari
þier ↄ seigit þm rep/Siaet at eg rek vt diofla ↄ
fullgiori lækningar i dag ↄ a morgun/en a þri
dia deigi lid eg vnder lok. Huat fyrer þ/ þo byr
iat mier i dag ↄ a morgun/ ↄ nærsta dag þar ep
ter at ganga/ þuiat þ þar eigi skied at nockr spa
madr pariz vtan i Hierusalem.

Jerusalem Jerusalē þu sem apliz ar spamenn
ina ↄ gryter þa steinū er til þin verda sender/
huersu opt hefi eg viliat semau safna sonū þi
nū/lika sem hæna sinu hreidre vnder vængi sier/
ↄ þier hafit eigi viliat. Siaet at yduart huss skal
ydr þui eydi latid verda/en eg seigi þ eigi munu
þier mig sia þar til þ kemr er þier munut seigia
blezadr sie sa/er kemr i napni drottins.

Diortandi capitule

Seytan a sunnu dag

Ꝑ þ skiedi at Jesus gieck a þuott
deigi iñ i huss nockurs þss sem var yp
ner bodare pharisеorum brauds at
neyta/ þr hofdu ↄ vord a hm̃/ ↄ Siat
at madr nockr sa vazsott hafdi var
þar framm fyre hm̃. Jesus ansadi ↄ sagdi til log
spekinga ↄ pharisеis sᵒ seigiandi/ Leyfizt nockut
at lækna a þuott dogum/ en þr þogdu vid/ hñ
tok þa a hm̃ ↄ lęknadi hñ ↄ liet burt fara/ suara
di ↄ sagdi til þra/ Huerr ydar asne eda naut sem

ſeiz i pytt/ er þ eigi iafnsnart vt dregit a þuoſt
beigi/ z þz gatu hiñ ongu/ þar til ſuarat.

Eſi þſſa epter liking ſagdi hñ til bodzmaka
ſia þa hñ merckti huernen þz matuzt epter Jnñ
þremſtu ſcꝛiñ/ z ſagdi til þra/ Nꝛr þu verdz bo
dſi aþ nockꝛu til brudlaups/ þa set þig eigi i hin
ꝛdzstu ſcꝛie/ kaſi ſkie/ at aſnar eigi ꝛrligre eſi þu ſie
bodiñ aþ hñ z komi ſa ſem þier baud z hñ/ ſeigi
til þin/ gef þſſm rum z hlioter þa med kiſiroda at
hailda hñ ydzsta ſeſſ/ helldz nꝛr at þu verdz bo
diſi/ þa þar z ſet þig i hid ydzsta ſcꝛii/ s⁹ at nꝛr
ſa kemz er þier baud/ z ſeigi til þin/ Vinz þoka
þic vpp bekꝛ/ z mun þier þa virding veitt þyre
hñ ſeſſu nautñ. Þuiat huer ſig ſialfz vpp hefz/
hñ ſkal nidzlꝛgiaſt/ z huer ſig ſialfz lꝛgkar/ hñ
ſkal vpp hefiaſt. ✱

Hñ ſagdi þa til hſis er hñ hafdi bodit/ nꝛr þu
helldz mid dagſ verd edz kuelldmatud/ þa ſkalt
þu eigi bioda vmñ þinñ nie brꝛdrñ/ eigi frꝛndñ
þinñ nie nagrannñ þm ſẽ riker ern/ at eigi biodi þz
þier heim til ſin aptꝛ/ z ſie þier þa endz golldit/ hell
er nꝛr þu giorir heimbod/ þa biod fatꝛkñ vonz
ñ/ hollꝛñ/ z blindñ/ z muntu ſcꝛll verda/ þuiat
þu haſa eigi til þier aptꝛ at luka/ eñ þ mun þier
endz golldit verda i vppriſu riettlatra.

Þer ſtta heyrdi nockꝛ aþ þm er til bordz ſins ſat
ſnot hñ til hñſ/ Scꝛll er ſamad⁹ ſẽ at en braud i
hoz riki/ eñ hñ ſagdi til hñſ/ ✱ nockꝛ ſkonar ma ✱ Þaſſ
þar ſa er giordi myckla kuelld maltid/ z baud eñ ſuñu
gñ til hſiar/ z ſendi vt ſiñ þion vm kuelld malſ
ſcꝛll at hafi ſegdi s⁹ bodſmoſtunum/ Komit/
at allt er nu reidubuit/ eſi þz roku þa allir
huer epter aſiaſi/ at aþſaka ſig. Hñ fyrſti
ma til hans bugard keypta eg/ z bezi

eg þui þaurp at þara vt ⁊ sia hñ/eg bid þig ap
saka mig/⁊ aſtar sagdi/þim̃ akneyti keypta eg/⁊
þer eg nu vt at reyna þau/eg bid þig ap saka mig
Hñ pridie sagdi konu hepi eg þesta / þyre þui
ma eg eigi koma/⁊ þionuſku madrin kom aptr ⁊
vnderuisadi þtta sinum Herra

Þa vard huſ bondin reidr ⁊ sagdi til sins þions
þar snarliga vt a strꝛti ⁊ gautur borgarinar ⁊
leid volada vanada/ blinda/⁊ hallta hingat in/⁊
þionin sagdi Herra þer giort huat þu skipader
⁊ þo er enn meira rum/⁊ Herran sagdi til þionsins
þar þu vt a þiod brauter ⁊ vm tungarda ⁊ naud
ga þim̃ hier in̄ at koma sº mitt huſ verdi fullt/en
eg seigi ydr þ/at eingen þra manna sem bodner vor
ru munu smacka mina kuelld maltid ✻

En margt polk gieck mz hin̄ ⁊ hñ sneri sier vid
⁊ sagdi til þra/ep nockr kemr til min ⁊ hapnar eigi
þodr sinn̄ ⁊ modr/konu ⁊ born̄/brꝙdrū ⁊ systrū
⁊ þar til sinu eigin lipe/hñ þꝙr eigi mink lꝙrisueinn
verit/⁊ huer hñ dregur eigi sin̄ kross ⁊ þylger mier
epter/sa getr eigi min̄ lꝙrisueinn verit

Þui huer yd̄ sem turn vill vppbyggia sitr hñ
eigi/adr ⁊ saman reiknar kostnadin huat þarfligt
er ⁊ huort hñ hefer til nꝙckta/sº at eigi epter a er
hñ hefer grūduollin lagt getr hñ eigi fullgiort hñ
⁊ aller þr þ sia taka at dara hñ ⁊ segia/ kynni ma
dr tok at byggia ⁊ gat eigi vid lokit/eda huer kōun
gr geingr vt at halda orustu/giegn odrū konungi
Sitr hñ eigi adr ⁊ hugsar vm mz sier huort hñ
getr med (tiu) þusunder runit i moti hñ er med
(xx) þusunder kemr til hans/ en ep eigi þa sendir
hñ bodskap vt/ þa þegar hin̄ er þo fiarlagr/⁊
bidr hñ þ sem fridsamligt er/sº ⁊ lika sierhuer

ydar

ydar sem eigi apseiger ollu þui hñ eignazt/þꝙr eigi miñ lꝛrisueiñ verit.

Sallnid er gott/ eñ ep sølltid dopnar hueriu kyddi þier þa/þniat þ er þa huorki/a tun Jord nie i tad hauga þarþligt/hel dr verdr þui vt vatpat. Huer eyru heper at heyra/hñ heyre

Mat. v
Marci ix

Þimtandi capitule

Ti aller ℟ tollheimtu meñ/tbersyndiger nalꝙgduzt hñ at heyra hñ/tphariseí tskriptlꝙrder mogludu tsogdu/ þssi medtekr syndiga meñ tetr medr þm/ Eñ hñ sagdi þssa epter liking til kra tsagdi. Huer er sa i bland ydr/ sem heper hñ drat sauda/t ep hñ tyner einū ap þm/ þorlꝙtr hñ eigi þa nin t niutigi/i eydi morku/t þer epter þm er tyndizt/þangat til hñ finr hañ/tnꝙr hñ heper hañ þundit/leggr hñ hañ vpp med þagnadi sier a herdr kemr heim t saman kallar vine tnagrañ t seiger til kra/ samgledizt mꝫ mier/ þuiat eg hepi miñ saud aptr þundit/sem tapadr var/eg seigi ydr at lika s° mun þognudr vera a himnu yfuer einū syndugū/ þm er idran giorir/meir eñ yfuer þm nin t niutige riettlatū er eigi þurfa yfuer botar vid/eda huer su kona ed hepr tiu peninga t ep hun tyner einū/kueiker hun eigi lios/t sopar husit t leitar vandliga/ þar til hun finr hñ/tnꝙr hun heper þundit hañ/saman kallar hun vin konr sin t grañkonr seiger sꝰgledizt mier/ þuiat eg hepi miñ penig aptr þundit/huerū eg hapda tynt/lika s° seigi eg ydr at þognudr mūvera fyre einglū guds yfuer einū syndugū/ þm yfuer bot giorir.

℟ Pridia sufiu dag.

Eñ sagdi hñ nockr madrvar sa er hapdi two syne/t hiñ yngre ap þm sagdi til þodr sins/pader

Matthij der gęz mier/ þa dęilld ąz gotzinu sem mier bet
thñ skipti miedr þm̃ gozstinu/ t iñan þarra daga/
þa dro hiñ yngri sonrinñ allt til sainā/ t teisti sidan
langt burt i þiarlęgt riki/ t þortędi þar sinu go
tzi i eydzluligū lifnadi/ t epter at er hñ hędi ol/
Deut, vi lu soat/ giordizt męgnt hūgr i þui sama riki/ s° hñ
toc vesolld at þola/ hñ þor t hiellt til hia einū bur
geis þss rikis/ t sa sendi hñ vt a sin bustad at hñ
gętti þar saina/ hñ þysti t at sędis sin maga ąz
drazi þmi er suinin atu t eingin gaz hm̃.

Eñ hañ komzt þa vid t sagdi. Sue marger
leigu meñ/ þa eru i mins podz husi/ þr ed hę
þa nęgd a braudū/ eñ eg þeist i hungre þssu/ þui
skal eg vpp standa t para til podr mins t segia
til hñs/ þader eg syndgadi i himinin̄/ t þyr þier/
þui er eg eigi verdr at kallazt þin̄ sonr/ gior mig/
þui sē einn ąz þinū leigulidū/ hñ reis þa vpp t kō
til podr sins/ t er hñ var enn langt i burt þadan/
leit hñ þader hñs/ t sa aumor a hm̃/ hliop at t
þiell vm hals hm̃ t kysti hñ/ eñ sonrinñ sagdi til hñs
þader/ eg syndgadi i himinin̄ t þyr þier/ ąz þui
em eg nu eigi verdugr at kallazt sonr þin̄. Eñ þa/
derin̄ sagdi til þiona sinna/ berit skiotlęga hingat hid
ędzta klędi t þętit hñ i/ t gezit hm̃ hring a sina
hond/ t skom a hñs þętr/ sękit alin kalf t slatrid/
t męytū s° t verū kater þuiat þessi min̄ sonr var
daudr t endr lifnadi/ hñ tyndizt t er nu fundin̄ t
þr toku at glediazt.

Eñ hñs hin̄ eldri sonr var a akre/ t er hñ kom
t nalgadizt husit/ heyrdi hñ kuedskap t danzlęti
t kalladi einn ąz þionustu monunū til sin t spurdi
hvat þetta vęri/ sa sagdi hm̃ broder þin̄ er ko/
minn̄/ t slatradi þader þin̄ oldū kalfi/ þ hñ fiek
hñ heilan aptr/ eñ hañ þrcktizt vid t villdi eigi in̄

Ganga/ þa gleck þader hñs vt ↄ baud hñ/eñ hañ
suaradi ↄ sagdi til þodr sins/Sia! i s° morg er
þ iona eg þier/ↄ alldri eñ yþuertrodit þ in bodord
ↄ þu gaþt mier eñ alldri kid/ s° eg mætti medr
minū viniū gladr vera/eñ nu ed þ ſſiþ iñ sonr koñ
huer vt haþdi ſuæltsinu godzi/ medr port konū/
þa ſlatrader þ u hñ alin kalþ/eñ hñ sagdi hñ/þ u
ert iaþnan hia mier ↄ allt huat mitt er/þ a er þ itt
þui ætter þu nu at vera katt ↄ god siñadr/ þ þ ſſi
þ iñ broder var dauðr ↄ endrlifnadi/hñ tyndizt ↄ
er apti þundin*

Sextandi Capt

* hñ .mtun
da ſuūv da

Mat. vi

Þa hñ sagdi til siña lærisueina audigr
madr neck u v° sa sẽ sier haþdi rads
mañ/ↄ sa vard rægdr vid hñ/ sẽ hep
di hñ þargat hñs godzi/ ↄ kalladi hñ
til sin ↄ sagdi til hñs/huernen heyre eg
þetta ap þier/ gior reikning þiñar radzmenſku/
þuiat þu matt eigi hiedan ap radzmenſku haþa
eñ radzmadrñ sagdi med ſialfū sier/huat ſkal eg
til giora þa miſi herra ſuipter mig radzmenſkuſie
eigi dugie eg at grafa/eñ eg ſkoñunzt at bidia/eg
veit huat eg ſkal giora/ þui nær at eg verd ap ſett
ↄ radzmenſkuſie/ þ þr medtaki mig i sin huſ

Hñ sainan kalladi ↄ lika/alla ſkulldu meñ sins
herra/ↄ sagdi til hins fyrſta/ huerſu mikit ertu
ſkylldugr minū herra/hñ sagdi i hundrat tunñ vid
smiorſ/hñ sagdi þa til hñs tak þ itt brep set þ ig ↄ
ſkrifa ſtragr þimtigi epter þ sagdi hñ til añars/
eñ ertu mikit ſkulldugr/ sa sagdi/ hundrat troꝑ
hueitis/ þa sagdi hñ til hñs/ tak þ itt brep ↄ ſkrifa
þimtigi/ↄ herrañ lopadi þañ rẽglata radzmañ/
þ hñ hafdi s° forſialiga giort/ þuiat fyner þ ſſa
verallð ertu kynnare sonū liossins i ſiñe kynſlod

ꝛ eg ſeige ydr/giorit ydr vine ap hinū rangꝑerdu
✠ ga Mammon sº nær ed ydr þrotar at þr medtaki
Mammon ydr i eilifþar tiallo buder ✱
er ebreſka
þydizt rik Huer trur er i minſtu/ sa er ꝛ trur i mycklu/ ꝛ
dom. huer rangſnuiſ er i litlu/ hañ er ꝛ rangꝑerdugr i
mycklu/ þui ep þier erut eigi truer i Jnū rangꝑer
duga Mammon/huer truer ydr þa til þſſſē sañ
Mat. vi ligt er/ꝛ ep þier vorut eigi truer i aſiarligu/ huer
mun gefa ydr þa/huat ydart er/eingeñ þion get
tuemr herrū ſeñ þionat/ þui añat huort hapn
hañ þm eina/ꝛ elſkar hiñ añañ/eda þydizt þaſi ꝛ
þorſmar hiñ añañ/þier getid eigi gudi þionat/ꝛ
sº þm Mammon.

Eñ þr pharisei heyrdu allt þtta/ ſem agiarner
voru ꝛ darnudu hñ/þa sagdi hñ til þra/ þier erut
þr huerier ſialfa sig riettlꝛta fyre mōm/eñ gud
þecker hiortu ydar/ þuiat huat hatt er hia mōni
þ er ſuiuirduligt fyre gudi.

Mat. xi Logmalit ꝛ Prophetarner ſpadu allt til Johañ
Marci v /eñ vpp þra þui bodazt gudz riki /ꝛ ſumer hue
rier meñ giora þui oþrepli/ þui liettþelldara er
at himiñ ꝛ iord þorgangi eñ eiñ titill ap logunum
Mat. xix falli. Huer ſina eigin konu þorlꝛtr ꝛ giptizt añar
ri/ sa dryger hor/ ꝛ huer ed giptizt þre ſem þra
maſie er ſkiliñ/hñ dryger hor.

Þaſi fyr Nockr ✱ mañ rikr var þar/sa er klꝛddizt m
ſuñu dag pell ꝛ purpura/ ꝛ ath dagliga ſkinandi kraſer/ ꝛ
er Trini þar var þurfa madr sa ſem Lazar het var at nap
tis. ni/huer ed vti la fyre hñs dyrū/pullr kauna/ ꝛ hñ
fyſtizat ſedia ſig ap þm molū ſem piellu ap bor
di hins rika/ ꝛ eingeñ gap hñ nockut/helldr komu
hundar ꝛ ſleickru hñs kyli. Eñ sº vard at hiñ vo
ladi do ꝛ var boriñ ap engl̄ū i þadm Abrahams

Siñ

hin riki andadtzt lika t var Jardadr.

Og sem hn var i heluite t kuolanu/ pa hop hn vpp sin augu t leit Abraham lagt burt t Lazarn i hns padmi pa hropadi hn t sagdi/ Abraham pader miskuna mier/ t sent Lazarn at hann drepi hinu premsta sins pingurs i vatn t kæli tungu mina/ kuiat eg kuelzt i pssm loga/ t Abraham sagdi til hns/ hugleittu sonr at pu medtokz pin goda i lipi pinu Lazar? par i mot sitt hid vonda/ pui blyr hn nu at huggazt/ en pu at kueliazt/ t pram kpuer/ allt pta er i milli vor t ydar mikithuelp i stadpest/ s? at pr se vilia hieda para til ydar/ geta p eigi t pr eigi padan pra ydr vpp til vor parit.

Pa sagdi hn/ pa bid eg pig pader at pu sent hn i mins podrs hus/ kuiat eg hepi pim bradr/ at hn gepi pm vitneskiu ap/ s? at eigi komi pr i pnan kuala stad/ Abrahā sagdi til hns/ pr hapa Moysen t spamenina/ heyri pr pm/ en hn sagdi/ nei/ Abraham pader/ helldr ep nockr pramlidina pæri til pra/ pa mundi pr idran giora/ en hn sagdi hn/ ep pr heyra eigi/ Moyses t spamonunū pa munu pr t eigi helldr trua pott nockr pramlidina risi vpp *

Seytiandi capitule.

Sn hn sagdi til sina lærisuema/ o mogu ligt er at parskylldi eigi koma/ hneyk slaner en we pm pyrer huern pær ko ma/ parpara væri hm p kuarnar stein heingdizt vid half hm/ t væri i sio kastat/ en p at hn hneyckti einū ap pssm vesaligū/ vackid ydr/ ep broder pin brytr vid pig/ pa atel hn t ep hn idr azt/ pa pyrer gep hm p/ t po hn brioti (vi) sinū p deigi vid pig/ t snuizt (vi) sinū apt a deigi til

Mat. 1
Marci

þin/ ⁊ seigi/ þ ꝺær mig/ þa ꝛyrer gep hñ þ

Mat. xvij Marci ix. Og Postularner sogou til drottins/ auk þu oss tru/ eñ drottin sagdi/ ep þier hepꝺout tru sem a st mustarꝺs korn/ ⁊ segout þ ssu alldin tre/ vpp rætþig/ ⁊ rotset þig vm i sionu aptr/ ⁊ mundi þ yꝺr hlyda

Eñ hver yꝺar sem heper þan þion/ er plæger/ ⁊ þienat hirder/ nær ed hñ kemr heim ap akre/ at hñ seigi hñ þa/ þar stragr/ ⁊ set þeg til borꝺs/ er þ eigi s• at hñ seigi til hans bu til þ eg hallꝺi kue/ llo verꝺ/ ⁊ stytt þig vpp ⁊ þiona mer/ þar til at eg hepi enꝺt druckit/ ⁊ epter at þa skaltu eta ⁊ dr ecka/ þackar hñ nockut þm̃ þion/ þo hñ giordi/ hñ at hñ var bodit/ eg meina nei/ s• ⁊ þier lika/ nær þier hafit allt þ giort/ huat yꝺr var bodit þa sei/ git/ onyter þionar eñ vier huat vær attum meꝺ skyllou at giora/ þ giorꝺu vier

R þan riþ sñu dag Þat R skiedi ⁊ þa hñ þor til hieruſalē at hñ dio mitt i giegnū Samariā ⁊ Galileam ⁊ er hñ gieck iñ i nockr kauptun/ mætta hñ tiv lik þræer meñ huerier ed stoꝺu langt þra/ hofu vpp sina raust ⁊ sogdu Jesu gode Meistare mi/ kunna oss ⁊ er hñ sa þa sagdi hñ til þra/ þar i þier ⁊ synit yꝺr preste unū ⁊ þ skieꝺter þr geingu þaban at þr vrou hreiner/ eñ einn ap þm/ nær hñ sa þ hñ var hreiñ vorꝺin/ sneri hñ aptr ⁊ lofaꝺi guꝺ mi hatt raust ⁊ fiell fram a sina a sionu/ þ ꝛyrer fætr hñ/ ⁊ þac kaꝺi hñm̃/ ⁊ þ ssi var samuerskr. eñ Jesus svaraꝺi ⁊ sagdi/ voru eigi tiu hreinsaꝺer/ eñ hu• eru hinir (ir) þunduzt onguer aꝺrer þr aptr sneru/ ⁊ gæfi gu/ þyrd/ nema þ ssi vtlendingr/ ⁊ hñ sagꝺi til hñs/ stat vpp ⁊ far hieꝺan þin trua giorꝺi þig holpin. ✻

Mat. xxiij Marci xiij Eñ er hñ var at spurꝺr ap phariseis/ huenær eꝺ

ed gudz riki kęmi/suaradi hũ ꝛ sagdi/gudz riki kemr eig gi med vardueitingu/ þar mũ ꝛ eigi seigiazt Sie hier cõ sie þar er þ þui/siaett at gudz riki er iñan i ydr

Og eñ sagdi hñ til sina lęrisueina þęr stunder kema/ þþier munut girnazt at sia eñ dag manzins sonar/ ꝛ munut hñ eigi sia/ ꝛ þr munu seigia til ydar/sia hier/sia þ̃/ þa gangit eigi þangat/ ꝛ eigi helldr epter þylgit/ þui at sº sem elding ap himne leiptrar ꝛ lyser þþuer allt huat vnder hĩnenũ er lika sº mun manzins sonr vera a sinũ deigi/eñ hñ byriar þyrst margt at þola ꝛ brackt vera ap þssari kynslod

Og sº sem þ stiedi a dogũ Noa/lika sº mun þ skie a dogũ manzins sonar/ þr atu ꝛ drucku/ þr kuęntuzt/ ꝛ lietu sig kuęna/ allt til þss dags er Noe gieck i orkina ꝛ þlodit kom/ ꝛ tortyndi þm ollñ lika. eirnen stiedi a dogũ Lotz/ þr atu ꝛ drucku þrkeyptu ꝛ selldu/ þr plontudu ꝛ vppbygdu/eñ þn dag er Loth þor vt ap Sodoma/rign di oþan elldi ꝛ breñe steine ap himne ꝛ þyre þor þm ollñ epter slikũ hęttti mũ sa dagr skie er manzins sonr mun opinberazt.

Huer hñ verdr i þañ sama tima i rękpri staddr/ ꝛ sie hñs bugagn i husino/ þa stigi hñ ei opan þr burr at hapa/sº ꝛ eirnen sa hñ er a akie/ þa snue hñ eigi aptr epter þui sem a baki hñ er / miñzt þier a kenu Lotz. Huer hellzt sęm epter sęker sina ond at þoruara/ ta þyre þer hñe ꝛ huer hellzt hñ tyner hñe/sa byr hana til lifs

Eg seigi ydr at a þie nott munu tueir verda a eirne sęng inun eñ medtekñ ꝛ añar þorlatñ/ ꝛ tuęr munu mala tilsaman/ mun ein medtekin ꝛ oñ þorlatin/ þr þuorudu ꝛ sogdu til hñs Huar þa/Herra/ Eñ hñ sagdi til þra/ huar hellzt ed hręit er þangai saþnazt ꝛ erne erner.

Ef hñ sagdi epter liking til þra/huerne vier skyldiñ iaþnan bidia ⁊ eigi þreytazt/⁊ sagdi sa domare var i nockre borg/sem eigi ottadizt gud/ ⁊ eigi skeytti vm neiñ/ eñ eckia nockr var þar i somu borg/⁊ hun kom til hñs ⁊ sagdi Leys mig ap minū mot staudu mañi/⁊ vm langan tima villdi hñ eigi/ eñ epter a sagdi hñ med sialfū sier/ þo eg ottuzt eigi gud nie skeyti vm ong mañ/ þo þyre þ at þssi eckia giorir mier v nad mykla/ þa vil eg leysa hana s° at hun kome eige at stourstu ⁊ op þreyti mig.

Þa sagdi drottiñ/heyri þier huat sa hñ rangla domare seiger/ skyldi gud nu eigi giora þrelsan sīña vtualdra/ þra sem nott ⁊ dag til hñs kalla ⁊ þolin maþi yþuer þm haþa/ eñ eg seigi yþr/. þ hñ mun bradliga giora þra þrelsan/eñ þa/nar manzins son kemr (meinar þu) at hñ mune truþisia a Jordu

Eñ hñ sagdi til nockurra þra sem trudu sig sialþua riettlata vera ⁊ þorsmadu adra þssa epter liking Tueir menn þa geingu vpp i musterit/ at bidiazt þyrer/eiñ var phareiseus/eñ añar tollheimtu madr/ phariseariñ stod ⁊ badz þañig fyre med sialfū sier/ Gud eg þacka þier/at eg em eigi s° sem adrer menn/rænningiar/o riettþerduger/ hordomsmenn/eda s° sem þssi tollheimtu madr/eg þasta tuysar i vikū/⁊ gef tiunder af ollu þui eg æ. Og tollheimtu madrinñ/stod langt i þra/⁊ villdi eigi vpp hefia sin augu til himins/helldr bardi hñ æ sitt briost ⁊ sagdi Gud vertu mier syndugum liknsamr/ eg seigi yþr þyre sañ/ at þssi þor maþr riettlættr i sitt hus eñ hinn/þui huer sig sialfr vpphefr/ hañ mun nidr lægiazt/⁊ huer sialf-

hañ

Þañ ri su dag.

nasligg nidr leger/hñ mun vpphaþsiñ verda. ✻

Þr þærdu þa til hñs vngborn/ at hñ tæki a Mat. xix
þm/eñ er þ sau hñs læristeinar auitudu þr þa/cñ Marc x
Jesꝰ kalladi þau til sin ⁊ sagdi/leyþit bornunũ til
min at koma ⁊ bañit þm eigi/ þuiat þulikra er
gudz riki. Sañliga scigi eg ydr/ huer hñ medtaki
eigi gudz riki/sẽ vngbarn/hñ niũ eigi iñ ganga i þ

Og hoþdingi nockr spurdi hñ at ⁊ sagdi/Godi Mat. xix.
meistare/huat skal eg giora/ sꝰ at eg eignizt ei/ Marri x.
lift lif.Eñ Jesus sagdi til hñs/huat kallr þu mig Exo. xx.
godañ/ eingeñ er godr nema gud eirn/ bodordin
veizt þu/at eigi skulir þu manndrap vega/eigi hordõ
drygia/eigi þiofnad þremia/eckert liuguitne be-
ra/heidra skalt þu fodr þinn ⁊modr/ eñ hñ sagdi
allt þetta hefi eg halldit fra barn æsku minne/ þa
Jesus heyrdi þ /sagdi hñ til hñs/ eitt bresti þig
eñ/ Sel allt huat þu hefr ⁊ gef þ þatækũ/⁊ mun
þu þa hafa siod a himne/⁊ kom/⁊ fylg mier ep
ter/ þa hñ heyrdi þ vard hñ hryggr/ af þui hñ
var miog audigr.

Eñ er Jesus sa hñ hryggvañ ordiñ sagdi hñ/
Huersu torsuelit er þm iñ at ganga i gudz riki/
sem peninga hafa/þuiat hægra er vlfi balldanñ
at ganga i giegnũ nalar auga eñ rikũ manni iñ at
ganga i gudz riki. Þa sogdu þr sem til heyrdu/
huer þærþa hialpazt/eñ hñ sagdi/huat omattugt
er þyre mõm þ er moguligt þyre gudi

Þa sagdi Petr/Siadu/vær forlietũ allt ⁊ fylg
gtũ þier epter/cñ hñ sagdi til þra. Sañliga scigi
eg ydr/eingeñ er sa/ huer sitt heimele edr forell-
dra/eda brædr/kõu edr born forlæti/vegna gudz
rikis/at hñ medtaki eigi myklu fleira apti a þssm
tima/⁊ i odrum heime eilift lif..

Eñ ✠ Jesus tok þa tolþ til sin ⁊ sagdi til þa
✠ Suñu dagiñ i þaustu gang. Siaet at vier þorũ nu vpp til Hieruſalem/ ⁊ þmũ allt þollkõnat verda/ huat ſkripat er þyrer ſpameñing ap manzins ſyne/ þuiat hñ mun þram ſelldr verda Heidingiũ/ ⁊ hñ mun hleigiñ ſpyttr ⁊ ſpieadr verda/ ⁊ þr munu hñ hudþletta ⁊ liþlata ⁊ epterþ a hinũ þridia deigi munn hñ vpp apr risa/ ⁊ þr þorſtodu eckert ap þſſm ordũ/ þuiat þau voru hulin þyrer þm ⁊ eigi viſſu þr/ huat þau þoþdu at ſeigia

Eñ þ ſkiedi þa hñ tok at nalgazt Hiericho/ at nockr mañ blindr sat vid vegin ⁊ bad olmuſu/ ⁊
Marci x er hñ heyrdi/ at þolkit gieck þar þram hia/ ſpurdi hñ at huat þ væri/ þr ſogdu hñ þa/ at Jesus ap Nadareth geingi þar hia/ þa kalladi hñ ⁊ ſagdi Jesus ſonr Dauidz miſkunna þu mier/ eñ þr ſem vndan geingu/ hoſtudu a hñ/ at hñ þegdi/ hñ kalladi þui meir ⁊ ſagdi/ ſonr Dauidz miſkunna þu mier/ Eñ Jesus ſtod kyrr ⁊ baud þm at leida hñ til ſin/ ⁊ er hñ var komiñ hart nær hñ/ tok hñ at ſpyria hñ at/ huat villtu eg giort þer/ hñ ſagdi/ Herra þ eg mæti ſia. Jesus ſagdi til hñs/ vert þu gegn/ þin trua giordi þig holpiñ/ ⁊ ſamſtundis fieck hñ ſynena/ þyigdi hñ ⁊ epter/ vegſamandi gud/ ⁊ allt þ þolk er þtta ſa gaf gudi lof ✠

Nitiandi Capitule.

✠ Zirkiu dagiñ

Eñ ✠ gieck ⁊ iñ/ ⁊ reiſti i giegnum Jeriſ
cho/ ⁊ Siael ! at nafne sa er Zacheus var at nafne/ huer ed var þoringe toll heimtu maña/ ⁊ ſialfr hñ audigr/ ⁊ hñ girntiſt at ſia Jeſum huer hñ væri/ ⁊ gat eigi þyrer þolkinu/ þuiat hñ var litill vexti/ hñ hliop þa þram/ vndan ⁊ kliþradi vpp i morcr
alldin

alldin tre/s^o at hñ sæi hñ/ þui þar atti l fi þram
vm at para/ z sem Jesus kom at þ m sama stad/
leit hñ vpp z sa hñ/ z sagdi til hñs Zacheo stig þu
med skyndinge of an/ þuiat i dag byrtar mer at
blifa i þinu husi/ z hñ stie skyndiliga of an/ z tok
vid hñ þagnandi/ z er þa sauþ mogludu þi aller
þ hñ skylldi herbergia sig hia ber syndugu manni

Eñ Zacheus stod z sagdi til Jesu/ siadu/ Her
ra/ helft ina minna eigna/ gef eg fatækū/ z ef eg he
fi nockru tæle/ þa gef eg ferfalt apt̃/ Jesus sag
di til hñs/ i dag þa vemzt þ ssu huse heilsa med
þui þo at hñ er Abrahams sonr/ þuiat mannzins
sonr er komin epter at leita/ z at frelsa huat þ or/
tapat er *

At * þin eñ a heyrondū Jok hñ vid z sagdi þ ssa
epter liking/ af þui/ at hñ var hart nær Jerusa/
lem/ z þ/ þa gruudu/ at gudz riki mundi þa strax
opinbert verda i z sagdi/ nockr edle borin man
ferdadi sit i fiarlægt land at hñ af ladi sier riks/
dæmi so^o apt̃/ eñ þ ssi kalladi a (tiu) sina þion a
z fieck þ m (x) pund/ z sagdi til þra/ sy sslet þar til
at eg k m apt̃/ eñ hñs borgar menn hotu du hñ/ z
sendu hñ bod/ z licitu so^o segia/ vær vilium eigi
þenan riksa lata yfer oss

Þat skiedi z þa hñ kom apt̃/ sem hñ hafdi
riksit vnder sig iekit skipadi hñ at kalla a þa senn
þiona/ i hertu hñ hafdi fiarfongit/ c^o at hñ vis
si hua myckit huer hefdi syslat. Hñ fyrsti kom z
sagdi/ Herra/ þin pund hefer af rekat tiu pund
hñ sagdi þa til hans/ ehei þu hñ godi þion/ af
þui þu vart trur i litlu/ skalt þu vallt hafa ry/
ker tiu borgū. Hñ annar kō z sagdi herra/ þin pund
hefer samandregit x hñ pund/ til hñs sagdi hñ z
þu skalt vera yfer fim borgū

* S. Ni
cola^s dag z
gnara Cōfe
sorum

Og hiſi þridie kom ꝛ ſagdi. Herra/ Siaꝛ þar er þitt pund/huert at eg hefi i sueita duki polgit eg hreddunzt þig/ þuiat þu ert madꝛ ogꝛligꝛ tekꝛ þ vpp/huat þu hefer eigi nidꝛ lagt/ꝛ vppſker þ huat þu ſader eigi/hñ ſagdi þa til hñſ/aþ þinū mu ſie dꝛmi eg þig hiñ vondi þion viſſer þu þ/at eg er madꝛ ogꝛligꝛ takandi þ/huat eg lagdi eigi nidꝛ vppſkerandi þ huat eg ſadi eigi/ huar þyre gaþt þu eigi miñ pening i mangarans bord/at nær eg kꝛmi/ hefdi eg þ med okri kraþit.

Og hñ ſagdi til þra ſē hia ſtodu/takit þ pund þra hm̄ ꝛ þait þ þm ſem tiu pund hefer/ þꝛ ſogdu hm̄ Herra/tiu pund hefer hñ/eñ eg ſeigi ydꝛ þ/at huer ed hefꝛ hm̄ mū gefit verda/eñ þra þm ſem eckert hefꝛ/ mun ꝛ þ burt numit verda huat hñ hefꝛ

* Þo þa mina o vine ſem eigi villdu mig riꝛ kia lata yþuer ſier/leidit hingat ꝛ deydit hier þra/ mē þyrer mier/ꝛ ſem hñ ſagdi nu þtta þor hñ id beinaſta ꝛ gieck vpp til Hieruſalem.

Og þ ſkiedi þa hñ tok at nalgazt Bethpha/ge ꝛ Bethaniam/vid þiallit oliueti/at hñ ſendi ꝛt two ap ſinū lꝛriſueinū ꝛ ſagdi/þari þier i þ kaup tun/huert gegnt ydꝛ er/ꝛ þa þier komit þar iñ mu nu þier þiña auſinu þola bundiñ/a hueriū alldꝛ hefer eñ nockꝛ maña ſetid/leyſit hñ ꝛ leidit hingat ꝛ ep nockꝛ ſpyꝛ ydꝛ at/þui þier leyſit hñ/þa ſeigit hm̄ s• þ herraſi þurfi hñs vid.

Mat. xxi Marci xi.

Eñ þꝛ poru burt ſem ſender voru/ꝛ þundu ſem haſi hapdi ſagt þm/ꝛ er þꝛ leyſtu þolaſi/ſogdu hñs drottnar/þyrer hnat leyſi þier þolaſi/þꝛ ſogdu/þui Herraſi þarf hñs vid/ꝛ þꝛ hopdu hñ til Jeſu/ꝛ koſtudu ſinū klædū a þolaſi/ꝛ ſettu Jeſū þar vpp a. Eñ er hñ þor ap ſtad breiddu þꝛ vnder

ber sin klædi a vegin.

Og þa hyll tok at nalgazt/ t þor opan ap þæl lino oliueti hop vpp allt mugt hins lærsueina ap þagnadi/ gud at loga medt harri rauddu/ yþuer ollum þm krapta verekū sem þt hopdu sied/ t sogdu blezadt sie sa konungt er kemt i naþne drottins þrdt sie a himne t dyrd a vpphædū t nockter ap þharisseis þt ed voru med þolkino/ sogdu til hans Meistare strapþa þina lærsueina/ til huerra hin sagdi/ eg seigi ydt þ ep þsser þegdu mundu steinarner hlioda

Og ❧ sem hin tok meir at nalgazt/ sa hin a borgina/ t gret yþuer hñe/ t sagdi/ þui ep þu visser þ (mundir þu a þssm deigi hugleida at) huat til þins þridar heyrdi/ esi nu er þ dulit þyre ydrum augū/ þuiat þt dagar munu yþuer þig koma þ þiner o viner munu vm þig t þin born med þer/ skiallo borg setia/ t þier vmsat veita t a alla vegu at þier þreyngia/ t þig nidt at velli briota t eigi munu þt i þier lata stein yþuer steine vera. ap þui þ þu þeckter eigi þisi vitianar tima

Og hin gieck isi i musterit t tok vt at reka/ þa sem selldu t keyptu þar inne t sagdi til þra/ skripat er/ at mitt hus sie bæna hus/ esi þier giordut þ at spill virkia inne/ t huerssdagliga kendi hin i musterino ❧ Esi kesi mana hopdinglar t skriptlærder t villdar mesi lydsins sockt u epter at þyrer koma hñ/ t gatu eigi þundit huat þt skyllde hin giora þuiat allt þolkit var hñ a hangande

Mat. xxi
Marci xi.
Esa. lxi.

xx Capitule.

Og þ skiedi a cinū þssarra daga þa hin vm at kesia þolkino i musterino t at predika gudz spioll/ at þa komu til hins presta hopdingi t skript

r ſkriptlærder med oſdungunū tolsda til hñs r ſogda
ſeig oſſ/ af huerre mackt er þu giorir þtta/ eda huer er
saſem þier gaf þſſa mackt/. Jeſus ſuaradi r ſagdi til þra
/eg vil ſpyria ydr r at einu ordi/ſuarit mier/ kien Jo-
hañis var hun af himne edr af mönn eſi þr bugſudu
med ſialfū ſier r ſogdu/ þui ef vier ſeigiū af himne s*
ſeiger hñ/ fyrer hui trudu þier hñe eigi/ ef vier ſeigiū af
mönn þa mun allr lydr lemia oſſgrion/ þat þr eru otugg
er i þui þ Johañis væri ſpamadr/ r ſuorudu at þr vi
iſſu eigi huadan hū væri/ r Jeſus ſagdi til þra/ þa ſeigi
eg ydr eigi hellder af huerri mackt eg giori þtta

Eſ hñ tok þa at ſeigia til folkſins þſſa epter liking/
nockr mañ plantadi vingard r byggdi hñ vingardz mönn
for ſiodan r var i burt vm langa tima/ r er time var til/
ſendi hñ vtþion til vingardz mañaña/ at þr gæfi hñ af
aucgyti vingardzins huern vingardz meñirner hud-
pletta/ r lietu tomū hondū þra ſier para/ r vm þ gram
ſendi hñ vt eſi añan þion/ eſi þr ſtryckta þan r darudu/ r
lietu eyrindiſlauſan i burt fara/ r eſi ypuer þ þrā/ ſendi
h i vt hñ þridia/ huern þr lemſtradu ſarū r rakn burt
ſidan Eſi þa ſagdi herran vingardzins. Huat ſkal eg til
giora/ eg mun ſenda ſon miñ elſkuligan/ mr vera/ at
nyia þr ſia hñ/ þa þeile þr ſier.

Eſi þa vingardz meñirner sau ſonin/ þeinckt þr mz
ſialfū ſier r ſogdu/ þſſi er erfingiū/ komit aflipū hñ/ s*
at vor verdi arfleipdiñ/ r þr hneptu hñ vt af vingardi
n i r liflietu hñ/ Huat mū nu herran vingardzins giora
til vid þa/ hñ mū koma r tortyna þſſm vingardz mönn/
r byggia ſin vingard odrū/ þa þr heyrdu þ / ſogdu þr
Eſi hñ horfdi a þa r ſagdi/ huat er nv þ/ huat (burt þ-
þar ſkrifat er/ þan ſtein huern vppbyggendr forlaug-
du sa er vordin at hofdi hyrningar / huer hflfzellr a
þchian ſtein/ ſa mun ſundr mcriaz r/ eñ a huern hñ fellr
þa

þaſi mǫhſi kremia/ t keſie maña hoꝑdinglar t ſkriptlar
der leitudu epter huernen þr þeingi hſidr a hſi lagt i þ
ſiſi/ t ottaduzt ꝑolkit at þuiat þr ꝑormerckt u at haſi
haꝑdi ſagt til þia þſſa epter liking.

Þr hoꝑdu t vard holld a hñ t ſendu vt taalſmeñ hue Mat.
rier ſier attu at breyta/ſe vǫri þr aldyggner/s⁹ at þr gꝫ rrij
tu veitt hñ i orduin/t aꝑuent hñ heita dǫminu t yꝑuer Mar.
valldino lǫdſtiornarãs/t þr ſpurdu hñ at t ſegdu. Mei ij.
ſtare vǫr vitũ at þu ſeiger riett t keſier/t a litt eigi noc
kꝛs manz yꝑuer lit. Hellzt keſier þu gudz gonu med ſaſi
leika. Huort hǫꝑer oſſ at gꝛꝑa keiſaranũ ſkatt eda eigi/
eſi hñ merckti þꝛa ꝑlat ſkap/t ſagdi til þꝛa/ Huat ꝑreiſti
þier min/ſyniz mier peningiñ/huerſ mynt t iñſkript hꝛꝑ
hñ/ þr ſuorudu t ſegdu Keiſarans/hñ ſagdi þa til þꝛa
þui gꝛꝑit Keiſaranñ huat keiſarans er/t Gudi huat gu
dz er/t þr gatu eigi ſtrapꝑat hñs ord ꝑyre ꝑolkino/vn
drandi hñs andſuor t þognudu

Eñ nockrer ap Saduceis geingu til hans/ huerier
neittu vppriſuna vera/ſpurdu hñ at t ſegdu Moyſes/
ſkriꝑadi oſſ/ep at einſ huerſ broder andadizt/sa er eigin Mat.
konu ǫtti/t vǫri hñ barn lauſ dañ/ þa ſkal hñſ broder rrij
taka þa konu/t vpp vekꝛ ſinñ brodr ſǫdi. Nu vo
ru þar (vꝛ) brꝛdr i t hñ u pieck ſier eigiñar konu/t Deut.
andadizt erꝑingia lauſ/t ſiñar tok þa kon t andaꝛ xxv
dizt lika erꝑingia lauſ/t ꝛidie atti han /lika t eir
nen aller þr (vꝛ) hetu ecki h epter t on . Eñ ſei
naſt allra þꝛa andadizt t konan/ huerſ þ a eigin kona
verdr hun nu i vppriſuñe/ þuiat aller (vꝛ) haꝑa þr hapt
hana til eignar konu

Og Jeſus ſuaradi t ſagdi til þꝛa/ ſyner þſſarar ver
alldar giptaſt t lata gipta ſig/eſi þr ſe verduger verda
at audlaſt hñ añañ heim t vppriſuna ap daudanũ/
þr munu huorki giptaſt/ nie ſig giptalata / þuiat
þr geta eigi optar dait / þui þr eru Englum liker

ꝛ guds borna medán þꝛ eru vppriſuſtar born/
eſi þ at hiner þramlidnu munu vppriſa/ hefer
Exod. iij Moyſes audſynt vid ſkogar ruſſeſi. Sem þa hſi
kalladi drottiñ/Gud Abrahãſ/Gud Iſaacs/Gud
Jacobs. Eſi gud hſi er eigi dauðra/helldr lifanda
dra maſſa Gud. Þat þrlifa hiñ aller/ þa suo
rudu nockrer ap hinũ ſkriptlærdu ꝛ ſogdu/Meiſt
ſtare þu hefer vel ſagt/ꝛ þꝛ dirpduzt eigi þram
at ſpyria hſi nockꝛs

Mat. xiij Eſi hſi ſagdi til þꝛa/huernen ſeigia þꝛ kriſt ve
Marci xij ra Dauids ſon/ ꝛ ſialfꝛ Dauid ſeiger i Pſalma
Pſal. cix boklſie. Drottiñ ſagdi til mins drotſins/Sit þu til
miñar hægri handar/ þar til/eg legg þina o vine
til ſkarar þiña þota/þyrſt Dauid kallar hſi Her
ra/huernen er hñ þa hñs ſonꝛ

Eſi ollu þolkino a heyranda þa ſagdi hñ til
Matxxiiij ſiña læriſueina/vacktid ydꝛ þyre hinũ ſkriptlær
Marci xij dũ/ huerier ed ganga vilia i ſidũ klædũ/ ꝛ kærar
hapa kuediui a torgũ/ꝛ hin þremſtu tignar ſæti
i ſamkundu huſum ꝛ æðztan ſeſſ i ſamdryckium.
huerier vpp ſuelgia eckiuaſia huſ/þorlikiſðꝛ langt
bæn ꝛ halld/ sº þꝛ audlizt þſſ þyngri þyre dæ
ming. xxi Capitule

Mat. xij Eſi hſi leſt vpp/ꝛ sa þa hinu riku/ huerier
ed lieta ſitt oppꝛi olmuſu ſtockiñ/þa sa hſi
ꝛ nockꝛa ecku þatækꝛa ſem liet þar iſi two
halfꝛ peninga/ꝛ hñ ſagdi. Sañliga ſeige eg ydꝛ þ
þſſe þatækꝛa/hefer meiꝛa lagt þar iſi eſi hiner aller
þuiat þꝛ hapa aller ap ſiſie ypuer verandi eign iſi
lagt til gudꝛ oppurſ/ eſi þſſe hefer ap ſiſie þatækꝛ
alla ſina næring þar iſi lagt

Og er nockrer gatu ap musterino/ at þ væri
þagat med goda ſteina/ꝛ hapꝛ/ſagdi hñ sa tima
mun

mþn koma/a huerium/at allt þtta huat þ ier siaet/mun eingen stcñ ypuer odrū latiñ at eigi sie nidr.brotiñ/eñ þr spurdu hñ at r sogdu/Meistare/nær skal þtta verda/r huat merkir til/þa þtta mun til taka at skie

En hñ sagdi/siaet til/at þier verdit eigi villter/ þat marger munu koma i minu nafni/r seigia/ at eg sie þ/r sa time tekr at nalgazt/þylgit þm eigi epter/eñ nær þier heyrit af bardogū/r missattū/ þa hryggnizt eigi/þat þssu byriar audr at skie eñ endiñ er þo eigi þa straxr/þa sagdi hñ til þra/ ein þiod mun hefiazt vpp i mot aßare/r eitt riki i giegn odru/r myckler iard skialptar munu þar verda i ymsum stodum/hungr r drepsotter/r ogn uaner/r stor vndraner munu þar skie/af himne

Eñ þyrer allt þtta/munu þr hendr a ydr leggia Mat.x
r ofsokn veita/r ydr þramselia/i sin þinghus r Marci xiij
myrkua stofr/ dragandi ydr fyrer konūga r lan dz hofdingia/þyrc mins nafns saker eñ þtta hendir ydr til vitnis burdar/þui setied ydr i hiortu þ þier hugsit eigi fyrc huernen þier skulut forsuara ydr/þat eg mun gefa ydr/mun r vitzsku/hurium at eigi skulu geta i giegnstadit/ nie mott m allt/aller ydrer motstodu menn/eñ þier munut r þramsellder/verda af forelldrū r bradrū/frēndū r vinū/r nockra af ydr munu þr lifi snipta/r þier verdit huers manz hatr/fyrer mins nafns saker/r eckert har af ydru hofdi skal þo faraz tignizt s° med youare polin m dr/saler ydrar

Eñ nær þier siaet Jerusalem vm kringda af Matxxiij
her flockum/þa skulu þier vita at nalgazt tekr hñ Marci xiij
ar al eyding/s° at huerier þa eru i Judea landi flye þr til fialla/r þr þar eru þa mitt ifra/pari vt

þadan/ ⁊ hueriera landzbyggðū eru/ þr komi eigi
þ^er iñ/ þat þ eru hepnd^er dag^er/ s^o at vppfyllt ver
di allt huat skrifat er/ eſ we olietū ⁊ briostmyl
kigū a þm dogū/ þat mikil harm kuæli munu ver
da a Jordu ⁊ reidi ypuer þtta polk/ ⁊ þyre suerdz
eggiu mun þr falla/ ⁊ herleidder verda /bland
allar þioder/ ⁊ Jerusalem mun vnder troda ast
heidingiū / þar til at vppfyllaz timar heidiña
þioda

Ag ✠ þar munu skie teikn/ a solu ⁊ tungl ⁊
stiornū/ ⁊ a iordu kualning þioda/ ⁊ aurunā/ sia
⁊ bylgiut munu hlioda/ ⁊ mcñ munu fyre hræ
dzlu vpp þorna ⁊ ast epter bidingu / þra hluta/
huer ed koma skulu/ ypuer allaſ heimū/ þat krap
tar him ins munu hrædzt / ⁊ þa munu þr sia
manzūs son komanda i skyino/ medr trgn ⁊ myck
lu valldi eñ. nær þtta tekr at skie/ þa litid vpp/ ⁊
vpp hepiet ydar hofut/ ast þui at yd^er endr lausn
tekr at nalgazt

Og hñ sagdi þm þssa epter liking skodit/ þikn
treit/ ⁊ aull tre/ nær þra alldin/ tekr vt at springa/
þa mercki þier a þm þ sumarit er i nand/ s^o ⁊ lika
nær þier siaet/ þtta skie/ þa vitid/ þ at guds riki
er nalægt Sañliga seige eg ydr þssi kynslod mun
eige fyre þaraz þar til at allt þtta skier/ himiñ ⁊
iord forganga/ eñ min ord forganga eigi ✠ eñ
varit ydr / at ydar hiortu þyngizt eige ast opati
⁊ ofdrykiu ⁊ med sorgum þssarar nætingar /at
eige kome þssi dagr hastarliga ypuer ydr/ þuiat
lika sem tal snara mun hñ koma ypuer alla þa sē
a iordu byggia/ kostid þui vakrer at vera alla tiō
ma ⁊ bidiet s^o at þier mættud verduger vera at
vm fly allt þtta/ huat epter komandi er/ ⁊ at stā
da s^o

Esaiæ xxiiij. Jarci xiij

da s^{o} þrattne þyre manzins syne

Og vm daga kende hñ i. musterino/eñ vm nøtt gieck hñ vt ⁊ dualdizt i þallino oliuen ⁊ allt folk tok sig snemma vpp til hñs i musterit/honũ at heyra

xxij Capitule

Eñ þa tok at nalgast hatid^{n} dagr inſ. søtta brauðz/huer eð kelladizi paschai ⁊ kenn manna hoꝑdingiar ⁊ stripilgerder epter leitudu/huernen þr gøti Jesũ lipi latid þat þr ottuduzt lyðñ/eñ andskotinn var hlaupinn i Judas þann kallaðr var scarioth huer eð var einn af tolfr/ ⁊ hñ fór burt taladi vid kenne manna hoꝑdingiana ⁊ hoꝑuðz mønnum/huernen hñ villdiselia þm hñ/ þr gloddust vid ⁊ hietu at gefa hñ pening ⁊ til ⁊ hñ lofadi þm þui/ ⁊ leitadi lags at hñ þiengi selit þm hñ an vpphlaups

* Passio a miðuik dagñ

Eñ er kom dagr ins søtta brauðz a huerium sa þazt sKylldi paschalambit/ ⁊ hñ sendi vt Petrum ⁊ Johannem/ ⁊ sagdi þari þier burt til paska lambit /s^{o} at vier neytũ/eñ þr soꝑdu til hans huar villtu at vid reiduum þ til hñ sagdi til þra/ siaet nøgr þier gangit inn i borgina mun madr møte yðr berandi vatz sKiolu/ fylgit hñ epter i þ hus/ huert hñ gengr inn /⁊ segit hus bondanũ/ Meistarinn liet segia þier/ Huar er þ herbergi/ þar eg meigi Pascha lambit i eta medr minũ lærisueinũ ⁊ hñ mun visa yðr/ storan sal þagadan/ buit þ/ þar til/ þr gengu burt ⁊ fundu s^{o} sem hñ hafði sagt þm ⁊ reiddu til pascha lambit

Matth. xx Marci xiv

Og þa er sa stund kom/ setti hñ sig nidr/ ⁊ þr tolf postul^{r} mz hñ/ ⁊ hñ sagdi til þra/ mig hefer af hiarta ongstt epter langat at eta þ*tta pascha

Oꝯ lamb

lamb med ydr adr eſi eg lid/ þuiat eg ſeigi ydr at hier epter mūi eg eigi optar af þui neyta/ þar til at þ gulkōnazt i gudz riki/hū tok t kalekiſi/giordi þacker/t ſagdi/medtakit hū/t ſkiptid hm a mille ydar þat eg ſeige ydr þ eg mun eigi drecka af vin vidar anegen/þar til at gudz riki kemr

Og hū tok braudit/giordi þacker/ braut þ/gaf
Mat. xxvi þm/t ſagdi/Þetta er mitt hollo/þ gyrer ydr gef
Lucæ xxij it verdr giorit þtta i mina mūing/lika eirnenr ka leikiſi epter kuello maltidina/t ſagdi/þſſi er kalek kr nytz Teſtamens i minu blodi/ huert gyrer ydr vt hellizt

Eū þo/ſiaet? at hond þſſ mig ſuikr er medr mier a bordi/t at ſonn ger manninns ſon epter þui ſem a lyckrat er/ þo we þm mañe/gyrer huern hū verdr ſaikū/t þr tokn at ſpyria ſialfuer ſin amille/ huer af þm vare/sa er þtta mundi giora

Eī þar hopzt vpp þrgtr þra a mille/huer
Lucæ xxij þra mundi ſyna t meſtr vera/eſi hū ſagdi til þra
a m° þr ſem þiod kōung eru þr drottnazt af þm/t hu erier yguer mackra haga þa kallazt naduger herrar/ eſi þier ſkulut eigi s° hellr sa ſem Meſtr er ydar a mille/vere hū s° ſem Jſi miñſti/t hū. gdzti/ſem añar þienare/þui huor er metre sa er til bordzins ſitr/ edr ſa hū þionar/er eigi s°/ at hū ſem vid bordit ſitr/ eſi eg e n amilla ydar/ ſem sa er þionar/eſi þier erut þr/huerier hia mier vorn i mina þreiſtingu n/t eg vil til eincka ydr riki s° ſem miñ þader hefer mier þ til einkat/ s° at þier ſkulu eta t drecka yguer mitt bord i minu ri ki/t ſitia a ſtolum dōmandi tolf kynkuiſker Jſraelſ *

Eſi Drottin ſagdi Symon/ Symon/ Siadu

at and skotiñ heper beidzt ydar/at hñ inætti sçll/ Mat. p
da ydr sem hueite eñ eg bad þyrer þier at þ in tru Marci p
a þrotnadi eigi z hyernar þu snyzt vm apte þe
styrk þu brædr þina/eñ hñ sagdi til hans/Sanz
reidubuñ em eg med þier i þiotz dauda/at gan
gá/eñ hñ sagdi/petre eg seigi þier/at i dag gel hã
nñ eigi/adr þu hefer þrysuar aþ neitad þui at
þu þecker mig.

Og hñ sagde til þra/þa eg sendda ydr vt an pu
ngs edr toskv/eda skopata/huort brast ydr þa no
ckut/eñ þr sogdu/allz eckert/þa sagdi hñ til þra/
eñ nu huer ed þung hefer/sa taki hñ lika z eirnen
toskuna/z sa er eigi hefer/selie hñ kyrtil sñ/z ka Esa. liij
upi suerd/þuiat eg seigi ydr at þ hlyti a mier at
þull kõnazi huat skrifat er/þ hñ er medr illuerk
ñ reiknadr/þui huat aþ mier skrifat er hefer
nu enda/eñ þr sogdu/Sanz/sia/two suerd eru
hier/hañ sagdi þa til þra þat er nog.

Og hañ gieck epter vana i þiallit oliuett z hñs Mat. xxv
lærisueinar þigdu hñ epter z þa hñ kõnl þ sia Marci xi
dar sagdi hñ til þra bidiet at eige þalli þier i Joh. xvij
þreistanet z hñ veik sier þra þ mannesku steins sna
rs fiell a kne z tok at bidia z sagdi Fader/ef þu
villt þa tak þessañ kalek aþ mier/En þo eigi mi
Sellder verdi þiñ vilie/eñ hñ birtizt eingill aþ him
ne/styrkiandi hñ/z þar kõ at hñ þryte vid dauda
sñ z tok akafar at bidia/eñ l hñs sueite vard e sé
blodz drop þred þeilu a iordina z hñ stod vpp
ap bæniñe/z kom til sinna lærisueina/z þa hañ þa lop
andi ap brygd/z sagdi til þra/huat sofe þier
standit vpp bidiet at þier þallit eige i þreistne

Þa hañ var þra at seigia Siai þat þlockr
fi/z eñ aþ tolþ/sa Judas hiet gieck fyre þm
z vill

Mat.xxvi
Marci xiiii

vilde nalgazt Jesum/at hñ kysti hñ/ eñ Jesus sagdi til hñs/Judas suikr þu manzins son med kossi. Eñ er þr sem hir hñ voru sau huat verda vildi/sogdu þr til hñs/ Herra skulu vær eigi sla þa med suerdi/ eñ eñ ap þm slo þion presta hop dingians/r hio ap hñs hid hægra eyra. Jesus svaradi r sagdi/Leyfit þm at giora allt hid þreckazta/r hñ snart hñs eyra r læknadi hñ

Eñ Jesus sagdi til þra presta hop dingia r hoppudz mañr mysteri sins r olboungañ/huerier epter hñ voru kõner/s• sem til añars illuerkia geingu þier vt med suerdũ r stongũ/þa eg var daglega i musterino hia ydr/logdu þier eigi hendr a mig/ helldr er þetta nu ydar time r mackt myrkra fia/eñ þr gripu hñ/ r leiddu hñ i presta hop dingians hus/eñ Petr fylgdi hñ epter a lengdar.

Mat.xxvi
Mar. xiiij
Joh.xviij

Þr kueickt u þa vpp elld i midiũ þorsalinũ/r settu sig i krug vm hñ/r Petr v̄ þar a mille þra þa sa hñ ambatt nockr sitia vid logañ/horfdot a hñ r sagdi/þssi var r med hñ/ eñ hañ afneitadi hñ r sagdi/kona/eigi þecki eg hñ/r litlu einu þar epter/sa hñ oñr r sagdi/þu ert r af þm/eñ Petr sagdi/þu madr/eigi em eg/r er bil var a ordit seinns tima til styrckti nockr añar r sagdi/ at soñu var r þssi med hñ/þuiat hñ er galileare/ eñ Petr sagdi/ madr eigi veit eg huat þu seiger r iafn snart/at hñ nu þtta eñ talandi/gol hanin̄/r drottin̄ snerizt vid r leit til Petrs/r Petr mintizt þa ordz Drottins/huernen hñ hafdi sagt/fyrer eñ hafnen gelr/muntu af neita mig þrisuar/r Petr gieck vt r griet beysti liga

Eſi þr meſi ſem hiellðu Jeſu/dazudu hſi ⁊ du
ſtudu/byrgdu hſi ⁊ ſlogu i hſis andlit/ſpurdu hſi
at ⁊ ſogdu/ſpadu. Huer sa er ſem þig ſlo/ ⁊ margt Mat. xxvi
añat haduligt ſogdu þr. vid hſi. Marci xiv

Og er dagr var/komu ſaman olldungar lyd
ſins/ ⁊ preſta hoꝑdingiar/ ⁊ hiner ſkriptlærdu/ ⁊
leiddu hſi vpp þyrer ſitt rad ⁊ ſogdu/ ef þu ert
kriſtr ſeig oſſ þ/ ⁊ hſi ſagdi til þra/ef eg ſeigi ydr/
þa truit þier mier eigi/ eſi ef eg ſpyr ydr/ſuarit
þier mier eigi/ ⁊ latid mig eigi lauſañ/ ⁊ hedan i
þra mū manzins ſon ſitia til hægri hand̄ Gudz
kraptar/ eſi þr ſogdu aller ertu þa gudz ſonr/hſi
ſagdi til þra/ þier ſeigit þ/ þuiat eg em hſi/ eſi þr
ſogdu/huat þurfu vier vitniſ burdiſi leingr/ þui
at vier ſialfuer heyrdum af hſis munne.

xxiij Capitule

OG allr þra ſoꝑnudr ſtod vpp/ ⁊ leid
du hſi þyrer Pilat̄/toku at a klaga hſi
⁊ ſogdu/ þeſſañ þiſſu vier vm iurna Mat. xxvi
þolk vort/ ⁊ þyre biodandi ſkatt at ge Marci xv
þa Keiſaranū ⁊ ſeiger ſig vera konun
gſi Chriſtum. Eſi Pilatus ſpurdi hſi at ⁊ ſagdi/
ert þu konungr gydinga/ hſi ſvaradi ⁊ ſagdi/ þu
ſeiger þ/ Pilatus ſagdi þa til preſta hoꝑdingiaña
⁊ til lydſins/ongua ſok þiſi eg med þſſum mañi/
Eſi þr voru þſſa þiadare ⁊ ſogdu/hſi heꝑer vpp
æſt þolkit medi þui hſi heꝑer kent hier ⁊ huar a
ollu gydinga landi/til tekiñ i Galilea/ ⁊ allt i þeſſi
aſi ſtad.

Eſi er Pilat̄ heyrdi Galilea neꝑnt/ſpurdi hſi at
huort hſi væri galeiſkr madr/ ⁊ er hſi þornam at

hñ v^{m} vnder Herodis velldi/sendi hñ/hñ þa burt til Herodem/huer ed sialfr var a þm dogũ til Jerusalem/eñ er Herodis sa Jesum vard hñ nǫsta gladur/ þui at hñ hafdi fyst vm langa tima/ at sia hñ/af þui at hñ hafdi heyrt margt af hñ ok vǫnti at hñ mundi sia nockt teickn af hñ giorazt/ok at spurdi hñ a marga vegu/ok hñ suaradi hñ ongu/eñ kęsiemaña hǫfdingiar ok skriptlęrder a sokudu hñ hardliga ok Herodes med sinu hirdpolki forsmadi hñ ok spiadi/pęrdi hñ i huitt þat sendi aptr til Pilato/ok a þm deigi vrdu þr Pilat^{o} ok Herodis viner aptr/ þuiat adr voru þr o vinir sin amille.

Eñ Pilatus sa nan kalladi prest ok hǫfdingia/ hǫfduz meñ ok lydiñ ok sagdi til þra/ þier hafit þessañ mañ til min haft/s^{o} sem þañ er vm turn^{m} lydiñ/ok Siaet ek hefi spurt hñ hier fyre ydr/ok a þessin mañi þiñ eg aungua sok i þui þier a klagit hñ/ok ecki helldr Herodis/ þuiat eg sendi ydr sialfua til hñs. ok Siaet at eckert hefuer vpp a hñ borist/þ dauda sie verdugt/fyre þui vil eg gefa hñ radning ok lata sidan lausañ þuiat hñ hlaut þm eiñ epter veniu hatid^{m} dag sins lausañ at gefa

Mat. xxvij Marci xv Joh. xix

Eñ alls fǫrnuduiñ kalladi vpp til lika ok sagdi tak burt þessañ ok gef oss lausañ Barnabam/huered var fyrer nockut sundr þycki ok mañslag er skied var i borgiñe tilsetti i myrkua stofu/Pilat^{o} talaði þa eñ aptr til þra/ok vilde Jesum lausañ lata/eñ þr kolludu vppi sogdu/krossfęstu/krossfęstu hñ/hñ sagdi eñ i þridia sin til þra. Huat illt hefir þessi giort/ongua dauda sok finn eg i hñ/ fyre þui vil eg hegna hñ ok lata sidan lausañ/eñ þr stoðu þui þettara med myckl$\overline{ũ}$ hliodi ęfkiandi þ

hſi yrdi krossþesti/ ok þra hliod ok hoþut prestaña tok yþuer.

Og Pilatꝰ dꝛmdi at skie skylldi þra beidne/ eſi gaþ þm lausaſi þañ er iñ var settr þyrer sundr þyckis ok maſſlags saker i myrkua stoþu/vm hu ern þr badu. Eñ hñ þram selldi Jesum i þra villd ok þa er þr leiddu hſi vt/hondludu þr nockn Symõ aþ Syria/huer ed komiñ var aþ bygdiñe/ok log du krossiñ vpp a hñ/at hñ bꝛri hñ epter Jesu.

Eñ hñ þylgdi epter mickell þiolldi þolks ok kuesla/ hueriar gretu hñ ok aumkudu. Eñ Jesus sneriz til þra ok sagdi/ þier dꝛtr aþ Hierusalẽ gratid eigi yþuer mier/helldr gratid yþuer ydr sialþ ũ ok yþuer sonũ ydar. Þui siaet at þr dagar munu koma a hueriũ seigiazt mun Sꝛlar eru þꝛr o byria ok þr kuider er eigi haþa þꝛtt/ ok þau brioſt huer eigi voru mylkt/ þa munu þꝛr taka at seigia þiol lunũ/hryniet yþuer oſſ/ ok hálſunũ hylier oſſ þui eþ þr giora þra vid hid blomgada treit/huat miñ þa skie vid hid þurra.

Eñ tueir spilluirkiadrer leidduzt ok vt/at þr vꝛ ri aftekner med hñ/ok sẽ þr komu i þañ stad huer ed kalladizt hoþut skeliar stadr/ þa krossþestu þr hſi þar/ok spillurkiana med hñ/eiñ til hꝛgri han dar ok añañ til vinstri. Eñ Jesus sagdi/þader þyrer geþ þm þ/þuiat þr vita eigi huat þr giora/ok þr skiptu hñs klꝛdũ ok vorpudu þar vm hlut kesti/ok þolkit stod ok sa til

Og hoþdingiarner darudu hſi/med þm ok sog du/adia heþer hñ þrelsat/ þrelse hñ nu sialþuañ sig/eþ hñ er kristr hiñ vtualdi gudz/at hñ hꝛdi du ok stridzmeñirner/geingu til hñs/ok baru hñ e tik ok sogdu/eþ þu ert konungr gydinga þa þrelsa

(Hoþut ske liat stadr) A latino C uaric locus heþer heim sa aþ toku stadr ok galg kletr huar þr voru v ner at lata aplika þa kross þestazt attu.

sialfvan þig/ eſ yþuer ſkriptiſ var ritud yþuer hm̃ med Girſkum/Ebreſkū t latinu bokſtoþum/ Þſſi er konungr gydinga

Æñ eiſi aþ þm ſpilluirkiū ſẽ heingder voru/laſtadi hſi t ſagdi/ep þu ert kriſtr/þrelſa ſialfan þig t oſſ/ þa ſuaradi hiñ añar ſtraþþadi hſi t ſagdi/ t þu hꝛꝺizt eigi helldr gud/ſẽ ert þo i ſamu þor dꝛming/ t at ſoñu ſkier ockr þtta riettliga/ þ uiat vid med tokū huat ockrar giorder eru verdar/ eñ þſſi hefr eckert vondz ligt giort/t hñ ſagdi til Jeſu/Drottiñ/ minztu min þa þu kemr riki þitt/ t Jeſus ſagdi til hñs/Sañliga ſeige eg þier/i dag ſkaltþu vera med mer i paradis

Og þ var nꝛr vm hina siettu ſtund/t myrkr kom giorduzt yþuer allt landit til nꝛundu ſtundar t ſoliñ ſortnadi/ t tialldit muſteriſins riþnadi i midiu ſundr/t Jeſus kalladi harri roddu t ſagdi Fader I þinar hendr þel eg miñ anda /t er hñ hafþi þtta ſagt/liezt hñ/ eñ er hundradz hoþdin/ geñ sa huat þar ſkiedi/dyrkadi hñ gud t ſagdi/ at viſu hefr þſſi riettlatr madr verit/tallt þolk er þar var ſaman komit at horfa a þtta/. t ſem þ sa huat þar ſkiedi bardi þ ſier a brioſt/t ſneri i burt aptr /eñ aller hñs kunningiar ſtodu langt þra t þꝛr konr ſem hñ hoþdu epter fylgt vr Gallilea t horþdu a þtta.

Mat. xxvij Marci xv

Og Sia: madr Joſeph at nafni/sa er var eiſi radherra/ godr maſi t riettuiſ/eigi ſam þyckti hſi þra ꝛadi t giorningum/ t hſi var aþ borgiñe Arimathia vr Judea / huer ed t ſtundadi epter gudz riki/ þſſi gieck til Pilato t bad vm likama Jeſu/t tokhñ oþan t sueipadi hſi i lierepti/t lagdi hſi i vt hogua grop i hueria ecki hafþi eſi nockr la

Mat. xxſtij Mar. xvj Joh. xix

gdr

gdi verit/ ꝛ þ var at panga dagr/ ꝛ þuott dagrin tok at hepiazt/ eñ þ ær kom sem kõnar voru ap Galilea fylgdu epter ꝛ skoduðu groþina/ ꝛ huernen hñs likame var lagdr/ ꝛ sneru apr reidandi til sin smyrsl ꝛ dyrligt Salue/ ꝛ vm þuottdagiñ voru þær kyrrar epter logmalslns bodan.

xxiij. Capitule

Mat. xxviij
Marci xvj
Joh. xx

En eiñ þuottdagaña miog sneiña komu þær til grapariñar/ ꝛ baru þau smyrsl er þær hoþ du til buit ꝛ eñ nockrar adrar med þm/ þær þundu at steininũ hapdi vellt verit ap groþiñe/ ꝛ stigu þar iñ ꝛ þundu ecki likamañ Herrans Jesu/ ꝛ sem þær voru hugsiukar vm þtta. Sia þa stodu tueir menn hia þm i Leipt trãdi klædũ/ eñ þ ær vidu þa hrædd̃ / ꝛ þ iellu a sina a sianu til Jard̃ / ꝛ þa sogdu til þra/ Huat leiti þier hins lifanda hia daudũ/ hñ er eigi hier/ helldr er hñ vppriseñ. Hugleidit at þ m huat hñ taladi þ yrer ydr/ þa hñ var nu eñ i Galilea/ er hñ sagdi þ manzins syne byria di at seiazt i syndugra hendr/ ꝛ krossfesti verda/ ꝛ a þridia deigi vpp at risa/ ꝛ þ ær minnzt a hñs ord.

Og þ ær geingu burt þra groþstre apr ꝛ kunglordu allt þtta/ þ m ellipu/ ꝛ s̃ ollñ hinũ odrũ/ Eñ þtta var Maria Magdalena/ ꝛ Johanna/ ꝛ Maria Jacobi ꝛ þær adrar er med þ m voru/ sem þtta segdu Postulunũ/ ꝛ þra ord virtizt þ m sem væri þ sion huerþingar ꝛ trudu eigi. Eñ Pet stod vpp/ ꝛ hliop til grapariñar ꝛ laut þar iñ/ ꝛ sa liggia lokin einsom liggia/ gieck burt/ ꝛ vndradi med sialfũ sier huernen þ væri skied.

Og Sia ꝛ at tueim ap þm geingu a þañ sama dag

R Manud
giñi Pas

dag til nockis kaupstuns/ þer var þra Hieruſa'l/
ems sertigi ſkeida/ Huerr ed Emmahus var at
naþne/ t þi voru at tala vm alla þa hlute/ ſem
vid hopdu borit. Og þ ſkiedi þa þr gddust vid
t spurduzt a sin i millū/ at sialfr Jesus nalgaſt
þa t gieck iapn þramt þm/ eñ þra augu voru
halldin/ at þi þeckti hñ eigi t ſagdi til þra. Huat
er þ þyrer rdduſen þid handlid reikandi yckar
a mille/ t ernt hryggucr vt ap/ þa ſuaradi eñ er
Cleophas var at naþne/ t ſagdi til hñs/ ertu allei
na s° o kendr til Jerusalem/ at þv veizt eigi huat
a þſſum dogū/ þar iſie giorſt hepet/ til Huerra hñ
ſagdi/ huat þai

Eā þi ſogdu til hñs/ þ ap Jesu hinū Nazuerſ
ka/ hner ed var spadoms madr/ mattugr i verckū
t ordū þyre gudit ollu polki/ Huerſu at vorir
hoput preſtar/ t hopdingiar ſelldu hñ i þordo
ming daudans/ t krossþeſtu hñ/ eñ vier vonudū
at hñ mundi endrleyſa Israel/ t yþuer allt þetta er
nu hñ þridie dagr/ i dag er þetta ſkiedi/ S° hapa
t ſkelpt oſſ uockrar konr ap oſſ til/ þar ed þyre ly
ſingina hopdu hia gropiſie verit/ tecki þūdit hñs
likama/ komu t ſogdu ſig ernen ſied hapa/ Eing
la sioner/ þr ed ſogdu hñ lipa/ t nockr vt ap oſſ
geingu til grapariū/ t þunnu einſtika ſem konur
nar hopdu ſagt/ eñ hñ þundu þr eckt

Og hñ ſagdi til þra/ o þier heimſker/ t treger
i hiarta at trua þui ollu huat spamenner hapa
talat/ hlaut kriſtr eigi þetta at lida/ t iſiganga s°
t ſina dyrd t tok til þra Moyſe t ollū spamoñū
t lagdi vt þyrer þm allar rumungar þar ap hñ
voru/ t þi tolu at nalgaſt kaupiunit þ þr geing
gu til/ t hñ liet þa ſem villdi hñ leingra ganga

eg

eg þr neytdu hñ t sogdu/ver hia oss Herra/ þui at kuelldi tekr t a dagin lidr/hñ gieck in t var hia
Þ skridi t þa hñ sat med þm til bords (þm at hñ tok brauditt/blezadi þ t braut/t rietti at þm þa opnuduzt þra augu/ so þr þeckti hñ/t hañ huarf vr þra augsyn/t þr sogdu sin a mille/brañ eck i vort hiarta i ockr þa hñ talaði vid ockr a vegi nñ/ t opnadi pyre ockr ritningarnar t þr stodu upp a somu stundu t sneru aptr til Jerusalem t fundu þa ellipu saman safnada/t þa sem med þm voru. Huerier cð sogdu/ at drottñ væri sañarliga upprisiñ/t birst Symone/t þr tiadu hñ hu at giorst hafdi a veginū t huernen þr hofdu þeckt hñ i þui hñ braut brauditt. *

* Þridia dagi i paskū

Þa * þr voru nu eñ at tala vm þtta/stod Jesus sialfur mitt i mille þra t sagdi til þra/ þridr sie ydr/eñ þr þgldust t urdu hrædder/t meinudu at þr sæi anda nockurn t hñ sagdi til þra. Huat þgliz þier t þui koma sliker þanckar i ydar hiortu/Siait mina hendr t mina þgtr/at eg em hñ sialfr/ þreifit þier t skodit þui at andi hefer eigi holld t bein so sem þier siact mig hafa/t þa hñ sagdi þ syndi hñ þm hendr t þgtr/t er þr truðu eñ eigi fyrer þa gnadar saker t vndrandi þ/sagdi hñ til þra/hafi hier nockut matligt/ t þr logdu fyrer hñ stycki af steiktū fiski t hunangs seim t hñ tok þ t at fyrer þra augum

Og hñ sagdi til þra/Þtta eru þau ord/huer eg talaði til ydar/ þa eg var hia ydr þuiat þ hlaut allt at fullkōnazt huat af mier er skripat i Moyses lauginali t i spamaña bokū t Psalmū/þa opnadi hñ þra hugskot so at þr þorstodu/ritningarnar t sagdi til þra/ so er þ skripat/ t so byriadi

Kriste

kriſte at lida/ ⁊ vpp at riſa a þridia deige ap dau
da ⁊ predikaz lata i sinu naþne iðron ⁊ þyrergep
ning ſynda a medal allra þioda vpphepiande til
Jeruſalem * Eñ þier erut vottar þeſſara hluta ⁊
Siaetiaz eg mun ſenda yþuer voz þyrheit mins
poðs/ eñ þier ſkulut ſitia i borgiñe Jeruſalē þan
gat til at þier klæðiſt med krapti ap hæðum.

Eñ hñ hapði þa vt allt til Bethaniam ⁊ hop
vpp ſinar hendr ⁊ blezaði þa/ ⁊ þ giorðiſt þ a hñ
blezaði yþuer þa/ at hñ leið þra þm ⁊ varð
vpp numiñ til himins/ eñ þr til hans
hñ ⁊ sneru aptr til Jeruſalem/
med myclū þagnaði/ ⁊ vo
ru Japnan i muſterino/
vegſamandi ⁊ lo
þandi Gud.

Endir S. Lucas Gudſpialls

Johannis

Þyrsti Capitule

✱ Jola dag giñ i hamesſuſie.

✱ vpp hafe var ord/ ⁊ Þ ord var hia gude/ ⁊ gud var Þat ord/ Þ ſama var i vpphafi hia gude/ ⁊ aller hluter eru Þyre Þat giorder/ ⁊ an Þs er eckert giort/ huat giort er/ I Þui var lif/ ⁊ lifet var lios hmañaña/ ⁊ lioſit lyſer i myrkrynū/ ⁊ myrkren hafa Þ eigi hondlat

Þar var eirn madr af gudi sendr sa hiet Johañis/ hñ kom til vitnis burdar/ at hñ bære vitnes burd af lioſinu/ at aller ſkylldu Þyrer hñ trua Math. iij Marci j. Luce iij

agi var hñ Þ lios/ heldr at hñ bæri vitnis burd af ljoſinu/ Þ var satt lios/ huert ed lyſer ollum mñm sem koma i Þeſiaſi heim/ Þ var i heimenū/ ⁊ heimurenū var Þyrc Þ giordr/ ⁊ heimurenū Þeckti Þ eigi

Hñ kom til ſiñar eigñ/ ⁊ hñs ſialfuer med tokū hñ eige/ eñ s[o] marger sem hñ medtoku Þa gaf hñ Þm matt gudz bornū at verda/ Þm er a hñs nafn trua/ eigi Þm fe af blodinu/ eda Þm sem af hollduzins villo/ edr af manzins vilia/ heldr Þm sem af gude eru borner Math. j Luce ij.

Og ordit vard holld/ ⁊ bygde med oſſ/ ⁊ vier sañ Þs dyrd/ dyrd s[o] sem eingetins/ sonar af podrnū/ pullaſi nadar ⁊ saſleika. ✱

Johañis vitnar af hñ/ kallar ⁊ seiger/ Þſſe er sa af hueriū eg sagda/ epter mig mun koma/ sa sem Þyrer mig var/ Þuiat hñ var Þyre eñ eg/ ⁊ af hñs fnægd hopū vier aller peingit/ nad Þyrer nad/ Þuiat logmalit er Þyrer Moyſen vt gefit/ eñ nad ⁊ saſleikr er Þyrer Jeſum Kriſtnm vordiñ/

eingetñ

(eingeſi hefr vm alldr gud sienā) sa eingetne sonr
sē ipodurſins þadmi er/hñ hefr oss þtta kungiort

Matiñ
Marci i.
Luce iij

Og ✠ þtta er vitnis burdr Johañis/ þa þa
iudar sendu aþ Hierusalē presta t kynſ meſi Leui
at þr ſkylde ſpyria hñ/huer ert þu/og hañ kendizt
t neitade þui eigi /Og hñ vidr kendizt /s° seigi
ande/Eige em eg kristr/ þr spurdu hñ þa eñ at /
Huad þa? ert þu Elias? hñ sagdi/eige em eg? Ertu
spamadr /eñ hñ anzadi/ecki/ þa sogdu þr vid hñ/
huer ert þu þa/s° at vier megū gefa andsuar þim
er oss vt sendu/Huad seiger þu aþ sialfum þier?
Hañ sagdi/Eg em hropande rodd i eydi/morckū
greide þier gotu droittñs/s° sē sagdi Esayas spa.

Esaie xl

Og þr sē vtsenduzt/vorū aþ phariseis/ (madr
þr at spurdu hñ/t sogdu hñ þui skirer þu þa/ef
þu ert eigi kristr/eigi Elias/eigi spamadr/Joha
ñis suarade þm/t sagdi/eg skire mz vatni/eñ sa
stendr mitt hia ydr/huern þier þeckit eigi/hñ er/
sa sem epter mig mun koma/sa ed fyrer mig v
huerſ eg em ei verdr at eg skal vpp leysa hñs sko
þueinge/þtta skiedi i Bethabara hinu meigiñ Jor
danar/þar Johañis skirde.

Eñ añars dags epter sier Johañis Jesū koman
da til sin/ t mælti. Siaet i þat er þ lamb Guds
huert ed ber heimsins synder / þsse er aþ huerium
eg sagda epter mig kemr madr/sa fyrer mig var
þuiat hñ var fyrr eñ eg/t eg kenda hñ eigi/helldr
hitt at hñ yrde kunn i Israel/fyrer þui kom eg at
skira med vatni

Og Johañis vitnade t sagde/eg sa andañ o
þan stiga aþ himnū i dufu like/t var yfuer hñ
t eg þeckta hñ eige/helldr sa mig sende at skirā
med vatne/hñ sagde mier/ yfuer huern þu sier
andañ nid

eudan nidr stiga ⁊ yppuer hñ vera/ hann er sa sem
skirer mz helgum anda/ ⁊ eg sa/ þ ⁊ þessi vitn
eg guðz son vera

Eſi annat dags apt stod Joannis eſi/ ⁊ tueir ap
hans lærisueinū/ ⁊ sem hñ leit Jesum ganga/ sei
ger hann/ siaet/ þ er lamb Guðz/ ⁊ tueir ap hans læ
risueinū heyrdu hñ tala/ ⁊ yrlgdu Jesu epter/ eſi
Jesꝰ snere apt ⁊ leit þa sier yrlgiande/ sagdi hñ
þm at huerju leite þier/ þ ⁊ sogdu hñ/ Rabbi/
huar at þu diz ⁊ meistare/ huar ert þu heima/ hann
sagdi þm/ komet ⁊ siaet þ ⁊ komu ⁊ skoduðu huar
hñ vœri/ ⁊ voru hia hñ þann dag eſi þ var nœ
tiunda stund

Eirn ap þssum tueimr var Andreas brodir
Symonar Petri/ sē heyrdi ap Johanne/ ⁊ Jesu ep
ter yrlgdi/ hñ fann þo adr sinn brodr Symon/ ⁊ sag
di til hans/ vier hofū fundit Messiam/ huat at vr
legz t/ smurdr/ ⁊ yrlgdi hñ til Jesu/ þa Jesus leit
hñ/ mœlti hñ/ þu ert Symō sonr Jonas/ þu skalt
kallaz Cephas þ vtlegz t hellu steinn

Annan dag þar epter villdi Jesus ferdaz t til
Galileam apt/ ⁊ finr Philippū ⁊ sagdi til hans/
yrlg þu mier eptep/ en Philippus var ap Bethe
saida vr þra borg Andresar ⁊ petrus/ Philippus
fann Nataneel/ ⁊ sagdi hñ/ vier hofū fann fun
dit/ ap huerium Moyses i logmalinu ⁊ aller spame
nn hafa vm skrifat/ Jesum Josefs son ap Naza
reth/ Nathanael sagdi til hans/ huat mr ap Na
zareth gods koma/ Philippus sagdi hñ/ kō ⁊ sia

Jesus sa Nathanael komanda til sin/ ⁊ sagdi
ap hñ/ Siael eirn sannan Israelita/ i huerium suik
engi ern/ Nathanael sagdi þa vid hann/ huernen
þecker þu mig/ Jesus anzadi/ sagdi til hans/ Adr

(Messias) ✠
þ er a gris
ku kristr/ eſi
a norrœno
smurdr ⁊ Ey
breſku mes
as þssi ord
hafa allein
þyding.

an philipp⁹ kallaði a þig þa þu vart vnder fí
ke treniu/ sa eg þig/ Nathanael suaradi ⁊ sagði
til hans/ Rabbi/ þu ert Guðs sonr þu ert kõnge
Israels/ Jes⁹ suaradi/ ⁊ sagði vid hñ/ þu trouer/ a
þui at eg sagða þer at eg hefða sied þig vnder fí
Gene. xxvi ke treniu/ sia munt þu eñ þessu meira/ hñ sagði hñ
Mat. xxviij ⁊/ Sañeliga sañeliga segi eg ydr/ vpp sra þessu
munu þer sia himeneñ opiñ/ ⁊ Eingla Guðs sti
ga vpp ⁊ ofan vpuer manzins son

Asiar Capitule

Ok þaſſ aſſaſ
uñu dag ep⁹
er hiñ riſ

Ok pridia dag þar epter Kvard brud⁹
kaup til Cana i Galilea/ ⁊ þ̄ var Mo
der Jesu/ Jes⁹ var eirnen bodiñ ⁊ hſs
lęrisueinar tilbrudkaupsins/ og þa er
þa þraut vinit/ sagði Moder Jesu til
hans/ þr hafa eigi vin/ Jes⁹ sagði til hſiar/ þu ko
na huad hefe eg mz þig/ min stund er eigi eſi ko
men/ Moder hans sagði vid þionuſtu meſinar/
huert hellzt haſi seiger ydr/ þ giorit/ eſi þar voru
ser steinker sex epter venia ebreſkar breinſunar/
huert eitt tok two edr þria męler/ Jesus taladi til
þra/ fyllit vpp kerin af vatni/ ⁊ þr fylldu þau
allt a barma/ ⁊ hñ sagði þm/ hellit nu a/ ⁊ fęrit
Kę neiſtaranũ/ ⁊ þr fęrdu hñ/ eſi þa kęmeiſta
rañ smakkade vatnit þat vine var ordit/ eigi visſe
hñ hvadan at kõ/ eſi þionuſtu meſinar sem vat⁹
nit sockti vissu þ/ hafi kallar a brudgumaſi/ ⁊ sęi
ger hñ/ aller m̃ gefa i fyrſta gott vin/ ⁊ nęr þr
giorzt oluader/ þa þ hid lietara/ eſi þu hefer
gęymt hid goda til þſſa

Hęr er hid fyrſta iarteikn þ Jesus giordi
til Canz i Galilea/ ⁊ hſi opinberade sina dyrd/
hſs lęrisueinar trudu ⁊ a hñ/ epter þ for hñ o⁹
þan til Capernaũ/ hñ ⁊ moder hſs/ brędr hans/

ꝛ lærisuein᷑ / ꝛ voru þ᷑ eigi miog marga daga᷑

Þa var ꝛ nalægg Pascha hatid gydinga / ꝛ Jes᷑ for vpp til Hierusal᷑ / ꝛ gaf i musterino sitiandi þa sẽ selldu / naut / saudi / duꝛi / ꝛ þa sem vm skipti giordu a peningũ / þa giordi hñ sier eina suipu af strengiũ ꝛ rak vt allt af musterino / bædi naut ꝛ saudi / ꝛ hratt nidr penigũ þra er vm skiptu giordu / ꝛ sagdi vid þa sem duꝛmar selldu / here þier þetta burt hiedan / ꝛ giorit eigi mins fodrs hus / at so᷑uh᷑se / hñs lærisuein᷑ hugleiddu þa / huat skrifat er / at vandlæti huss þins ath mig

Þa onꝛudu Judar ꝛ sogdu hñ / huert teikn syner þu oss / at þu meiger þetta giora / Jesus suaradi ꝛ sagdi þm / Briote þier nidr musteri þetta / eg skal a þridia deigi þ vpp reisa / þa sogdu gydingar / þetta musteri er vpp bygt i seX ꝛ fiorutiger ar / eꝛ þu villt vpp reisa þ a þrim dogũ / hñ talade vm musteri sins likama / ꝛ þa hñ var af dauda risen hugleiddu hñs lærisueinar / at hñ hafdi þetta mællt / ꝛ trudu ritningiñe ꝛ þm ordũ er Jes᷑ hafdi

Eꝛ hñ var i Hierusalẽ vm pascha a (di talat. þm hatidar deigi þa trudu marger a hñs nafn / þar sem sa þa takn er hñ giordi. Eꝛ Jesus treysti þm eigi til vm sialfan sig / af þui at hñ þeckti alla ꝛ þurfti eigi vid at nockr bæri af manninũ vitne þuiat hñ sialfr visse huad med manninũ var

Pridie Capitule

Ar var eirn madr i bland phariseos Nicodem᷑ at nafni / hñ v᷑ eirn af hop dingiñ gydinga / hñ kõ til Jesu vm nott ꝛ sagdi til hñs / Rabbi / vier vitũ / at þu ert eirn meistare af gudi komen / þui at eingen getr giort þa teikn / sem þu giorir / nema gud sie med hñ. Jesus suaradi ꝛ sagdi til hñs

Trinitatis sunnu dag.

Sannliga sannliga seige eg þier/nema ep sa nockr
fe at nyu verdr endr borin/hann þarf eigi at sia guds
rike/ þa sagdi Nicodemus til hans/ huernen ma
madrin endrberazst þa hann er gamall/ edr þarf hann
stigit aptr i sinn modr kuid t þadzst s° /Jes° sua
radi/Sannliga sannliga seige eg þier/ nema at sa
sem endrborin verdr vr vatni dap anda/gen eigi
inn geingit i guds riki/Huat ap|holldinu þadizt/ þ
er holld/t huat sem þadizt ap andanū/ þ er and
de/Undra þu eige / þo eg segda þier/at ydr byrf
adi a nyu at endr þadazst/Vindrin blas huert hann
vill/t þu heyrer hans þyt/ en eigi veizt þu hua
dan hann kemr/edr huert hann fer/ s° erv aller þr sem
ap andanū eru endrborner.

Nicodemus suaradi t sagdi hann/Huernen ma
þtta skie? Jesus suaradi t sagdi/ert þu meistare
i Israel t veizt eigi þtta/Sannliga sannliga seige eg
þier/at vier seigū þ vier vitū/t vitnū þ vier sied
hoþū/ t vort vitne medtakit þier eigi/ t ep þier
truit eigi þa eg seige ydr ap Jardligū hlutū/huer
neñ munu þier trua mega/ ep eg segda ydr ap
himneskū hlutū

Eingen mun t vppstiga til himna/ nema sa
sem opan stie ap himne/ Sonr manzins sa sem
er ap himne/t s° sem Moyses vpp þeste hoggor
min Jeydi morku/lika byriar manzins syne vpp
at þestazt/ at allir þr er a hann trua þortapizt eigi/
helldr at þr hapi eilipt lip. *

Þuiat s° el skadi gud heimen/at hann gaf vt sinn
eingetinn son til þss at allir þr a hann trua/þyrfti þ
ruzt eigi helldr at þr hapi eilipt lip/Þui eigi sendi
gud son sinn i heimen/at hann þyrfti heimen/hel
dr at heimrinn þrelsizt þyrfti hann/Huer a hann truer

þor

Mārk. xvi. Sa sem trur ok skirdr verdr hulpin/en sa sem trur ecki mun fordamdr verda.

þyre dømizt eigi/ eſi huer hñ truer eigi hſi er nu
þegar þyrer dømdr/ þuiat haſi truer eigi a naþ
eingetinſ Guðs ſonar/ Eſi þſſi er þyrdømingeſi/
at/loſit kom i heimeſi/ ⁊ meñirner elſkudu meir
myrkrit eſi lioſit/ þuiat þra verck voru vond/ huer
illa giorir/ sa hat lioſit/ hſi kemr ⁊ eigi til lioſſinſ
at eigi ſtrapþizt hans verck/ Eñ huer ſannleikin
giorir/ hñ kemr til lioſſins/ sº at hſi giordir verdi
kuſiar/ þuiat þær eru i guði giordar.

Epter þtta kemr Jeſº ⁊ hans lęrisueinar til gyðin
ga landz/ ⁊ dualdizt þar med þm ⁊ ſkirde/ Johañ
nis var þar eñ ⁊ ſkirde vid enon nęrri ſalim/ þat
þar voru voтn morg/ þr komu þangat ⁊ ſkirduzt
/ þat Johañis var eigi eñiñlatiñ i myrkua ſtopu

Eñ þa giordizt ein ſpurning ap lęriſucinū Jo
hañiſ vid gyðinga/ vm ſkirſluna/ þr komu til Jo
hañis ⁊ ſogdu hñ Meiſtare/ sa ſem hia þier var
hinu meigin Jordanar/ ap hueriū þu bart vitne/
Sie! hſi ſkirer nv/ ⁊ aller koma til hſi/ Johañis
ſuarade ⁊ ſagdi/ madriñ þęr eige medtekit nocꝺ
nema hñ verdi þ ap himnū gepit þier erut ſialf
ner min vitne/ þ eg ſagda/ at eg vęri eige kriſtr/
Helldr þat eg vęra þyre hñ ſendr/ þui huer ed
brudinn hefr/ sa er brudgūiñ eſi vinr brudgūans
er sa sę ſtędr ⁊ hlyder hñ gledizt ap þagna
di þyre brudgūans rodd/ miñ þognudr er nu vpp
fyllðr/ hñ ber at vagra/ eſi mier at minckа

Sa sę ar oþan kemr hñ er yþuer ollū/ huer hſi er
ap iordu hſi er iord ⁊ ap iordu talar hñ/ eñ sa sę
kemr ap himne/ hſi er yþuer ollū/ ⁊ huat hſi sa ⁊
heyrde/ þ vitnar hñ/ ⁊ eingeſi tekr hſiſ vitniſ
burd/ eſi huer hſi tekr hſiſ vitniſburd/ sa inſiglar þ
at gud sie ſañr/ þui hucrn þaſi sem gud ſender

Mat. þr
Marci þi

ra talar guds ord/ þviat eigi gefr Gud sin and
ap skamti/ þaderin elskar sonin /r allt gap hann i
hus hendr/huer hann truer a sonin/sa hefr eilift
lif/en huer hann er synenu apfrua/hann mun eigi sia
lifit /heldr at Guds reidi blifr yfuer hann.

Þriðdi Capitule

Siþa drottin þornam at pharisei hefdu heyrt/ þ Jesus giordi fleire lærisuei
na/r skirde/ en Johannis/ þott Jesus
skirdi eigi sialfr/heldr hans lærisuein
þa þar lieti hann gydinga land r þar ap/
r til Galilea/hann byriadi r at reisa vm mitt Sa
mariam/ þa kom hann i eina samverska borg/ þa
Sichar heiter/nærri þui akrlendi/ er Jacob gaf
syne sinum Joseph/en þar var brunr Jacobs/sem
Jesus var vorduin vegmodr/þa sat hann a brunninum
þ var nær vm siettu stund
Þa kemr þar ein samverskr kona vatn at sækia/Je
sus sagdi til hennar/gef þu mier at drecka/þui hans
lærisueinar voru um geingner i borgina at kaupa
fædur/ þa seiger su samuerska kona sa til hans
huernin beider þu mig dryckiar/þar þu ert enn Jude
en eg em ein samverskr kona/þviat eigi sæneytazt Ju
dar samuerskum mönum/ Jesus suaradi r sagdi til
hennar/ef þu visser guds giof/r huer hann væri/sa
þier segdi/ Gef mier at drecka/mun vera at þu
beidder af hann/r hann gefe þier lifanda vatn/þa
sagdi kenan vid hann/Herra/þu hefr eigi þ ker þu
getr med ausit/en hatt er djupt i brunninum/eda hua
dan hefr þu lifanda vatn/edr ertu meire enn fadir
vorr Jacob/sa ed gaf oss þessan brunn/hann sialfr
drack af honum/syner hans/hiord hans.

Jesus suaradi r sagdi hann/ allr þ sem drecka
af þessu vatni/þa þyrster aptr/en huer hann drecka

ap þal valni sem eg mun gefa hñ/hñ skal eigi þyrsta eilipliga/heldr þ vatn sem eg mũ gefa hñ/skal verda i hñ brunn vppsprettãda vatz til eilifs lifs/konan sagdi þa til hñs/Herra/gef mier þtta vatn/s° at mig þyrsti eigi/þat eg kome eigi hingat til vatz austiar. Jesus sagdi til hsiar/far þu kalla a mañ þin þ kom s° hingat/konan svaradi þ sagdi/eigi hefe eg mañ/Jesus sagdi til hsiar. þu sagder vel eigi hefe eg mañ/þuiat þv mñ menn hefer þu haft/þ þu þu hefer nu er eigi þin n.s dr/þtta sagder þu satt

Konan sagdi til hñs. Herra/eg sie at þu ert spamadr/fedr vorer hafa a þssu fialle til bedit/en þier segit til Hierusalẽ sie sa stadr/þar vgr eigũ til at bidia/Jesus sagdi hñe/kona/tru þu mier/su stund kemr/at hvorcki a þssu fialle/nie til Hierusalem munu þier til bidia fodrin/þier til bidier þ þier vitid/erge/en vier vitũ huat vier til bidiũ þat heillin er ap gydingũ en sa time kemr/þ er nu þegar/nær at sañer til bidiendr munu til bidia fodrin þ anda þ sañleika/ap þui at fadir ñ gsker slika/er hñ s° til bidia/Gud er andi/þ hverier hñ til bidia/þm hefter þ anda þ sañleika at til bidia hñ.

Konan sagdi til hñs/ eg veit at messias kemr sa sem kristr kallazt/þ nær hñ kemr/þa mun hñ vndervisa oss þtta allt. Jesus sagdi hñe/eg em hñ sa sem vid þig talar/þ i þui bilefomu hñs lærisueinar at/þ vndruduzt þui hañ talade vid konuna/ þo sagdi eingen/at hveriu spyr þu/edr huat mælder þu vid hana/en konan skildizt þ vid sina skiolu/þ gieck in i stadinn/þ sagdi til þra maña/komet þ siaet/ þan mañ er mier sagdi allt þ eg hefi giort/huort hann er eigi Kristr/ þa gengu þeir ap stadnum/þ komu til hñs

En þessa mille/ badu hans lærisueinar eg sogdu. Meistare / neyt þu/ En hañ sagdi ni þra/ eg hefi þa fædu til at neyta / ap hverri

þier vttid ecki/ þa sogdu lęri sueinarner sin i milo
lũ/ eda heper nockr þąrt hiũ at eta/ Jesꝰ sagdi
til þra/ iniũ matr er sa/ at eg giore hans vilia þss
mig hepr sent/ at eg fullkoñe sꝰ hans verck/ seigit
þier eigi sialfuer at þ ery eñ þiorer manuder til
kornskurdꝛ tima/ sie/ eg seige ydr/ lyftid vpp au
gũ ydar/ ok siaet akr londin þ þau huitna nu/ þ gar
til kornskurdar/ ok huer hñ sar/ sa tekr lon/ ok sap
nꝛ auegąri til eilifs lifs/ at sa sẽ sair sampagne
þm er vpp viñr/ þui sañazt hier þat ord tak/ at
añar sie sa sem sar/ eñ añar sa sem vpp viñr/
Eg sendi ydr vpp at viña þ þier erpidut ecki/ a
drer hafa erpidat/ eñ þier geingut iñ i þra erpide.

Marger samuersker meñ afˢ þ m samastad/
trudu a hñ/ þyrte konuñar ord/ þ vitnandi/ at hñ
sagdi mier alle huat eg giort hefi/ eñ þa hiner
samuerskv voru til hñs kõner/ badu þr hñ/ at hñ
vœre þar/ ok hñ varþ ar two daga/ ok myclu fleir
re trudu þyrte hans ord/ þr sogdu ok sꝰ til konuñ
ar/ eigi trw vier þyrte þin ord/ þat vier sialfuer
heyrdum/ og vitum at þ ssi er sañ lausnare heims
ins ✱

Eñ epter two daga for hñ þadan ok reiste til
Galileã/ þuiat Jesus vitnade þ sialfr at eñ spa
madr hefr eige heidr a siñe fodrelęnd/ þa hñ kom
i Galileam/ medtoku hñ hiner galeisku meñ sem
Sied hofdu allt þ hñ giordi til Jerusalem/ vm
hatidar dagiñ/ þui þr hofdu ok komit til hatidar
dagsins/ hñ kom ok aptr til Cana i Galilea/ þar
hñ hafdi giort vatn at vine.

Marc vi
Mat. xiij
Luce iiij

✱ Og ✱ þar var þa eñ smakonungr/ huers sonr
lą siukr til Capharnaũ/ þa þ ssi heyrdi þ/ at Je
sus vꝛ komen af gydinga landi i Galileñ/ for hñ

Paſi xxi
ſiñu dag

til hñs

eſi hſis/ ⁊ bad hſi/at hſi þęri oþan ⁊ lęknadi son
hſis/ þuiat hſi vęri at mestu latiſi/ þa sagdi Jesus
til hſis/nema þier siaet teikn ⁊ stormerki/ þa truet Marci vi
þier eigi/kōungrin sagdi þa til hſis/ Herra par oþ Luce vi
þan adr eſi sonr miñ andazt/Jesus sagdi hñ þa/
þar þu sonr þiſi lifer/ eſi madrin trudi þm orđ
er Jesus sagde hñ/ ⁊ gieck þadan/eſi þa hſi þor
oþan epter/ gengu hans þienarar i moti hñ/ ⁊
kuſigiordu hñ seigiandi/ at sonr hſis lifde/ þa
spurde hſi þa at a huerriñ tima/ hñ hafdi bain
ad/ ⁊ þr sogdu hñ/at i gęr vm siettu stūd huar
þra hñ kalaan/ þa þaſi þaderiſi at þ var vm þñ
tima a hneriñ Jesus sagdi hñ/ sonr þiſi lifer/hſi
trudi/ ⁊ alle hſis hus/ þetta er at nyu aſiat þ iarte
gn Jesus giordi þa hſi kom af gyðinga/ landi til
Galileam.

Fimte Capitule

Epter þ var hatid gyðinga/ ⁊ Jes
for vpp til Hieruſalem/eſi J Hieruſa
le hia þiar huſinu/er varzdiki/ sē kal
lazt a Ebreſko Beth hesda/ hafan
di þim porbyrge/ J þm lay myckell (Beth hes
þfolde ſuikra maſia/ blindra/ halltra/viſinadra/ da) þ þr
bidandi epter vaztins hręring/Eſi Eingell Drot dizt a nor
tins ſtie opan i til settan tima i dikit ⁊ hręrdi vpp rąnu eſi ſi
vatnit/ ⁊ huer sem þyrſt ſtie opan i dikit epter tall eđr þ
vatzins hręring/sa vard heill/af huerri sott ſe huſ ſe i uk
hſi var halldiſi. Þar var eirn sa madr/sem þriatu mōm er i þ
ge ⁊ atta ar hafdi ſiuki verit/ þa Jesus leit þann natzhagr
liggiandi a/ ⁊ þornam at hſi hafdi langaſi tima ab heſid/ id
ſiuke verit/ seiger til hſis/villtu heidrigdr verda/ eſt/clemo
hñ ſiuke ſuaradi hñ. Herra/eg hefi eigi þaſi maſi na miſerico
þa vatnit hręrizt at latimig i dikit/ þui ngr eg tia.

þ ſem

kem at/þa stigr aftar þyrr iſ eñ eg

Jesus sagdi til hñs/risſ vpp/tak sæng þina/ ꝛ gack ꝛ stragr vard sa madr heilbrigdr/ꝛ bar sina sæng/ꝛ gieck þadan/eñ a þm degi v̄ þ nott dagr þa sogdu gydingar hñ sem heilbrigdr var ordiñ ſþ er þnott dagr/ eigi hæfer þier at bera sæng þina/Hñ suaradi þm/sa mig heilaſ giordi / hñ sagdi mier/tak sæng þina ꝛ gack/ þꝛ spurdu hñ/ huer er sa madr /er þier sagdi/tak sæng þina ꝛ gack/ eñ sa sem heilbrigdr var vordiñ/visse eigi huer hñ var/ þuiat Jesus hafdi vikit sier ap ve ga/fyrst at s° myckell masſ þioldi var i þm stad

Epter þ hitte Jesus hñ i musterino ꝛ sagdi til hñſ/sic/nu ertu heill vordiñ syndga nu eige opt tar/s° at þig hendi eigi aſiat verra/sa madr þor ꝛ vndcruisadi gydingū at Jesus vœri sa sē hñ hef di heilaſ giort * Eñ fyre þ opſocktu gydingar Jesū ꝛ leitudust vm at deyda hñ/ap þuiat hñ gi ordi þtta a þnottdeige * Jesus suaradi þm/Fa der miñ verckar allt hegat til/Eg verckar og/eñ fy re þttaſocktu gyding̃ meir til at deyda hñ/þuiat hñ braut eige einasta þnottdagiñ/helldr sagdi hñ ꝛ/at gud vœri siñ fader / giorandi sig s° gudi iafnañ.

Jesus suaradi ꝛ sagdi til þra, Sañlig sañliga se ge eg ydr/at sonriñ þ gꝛr eckert ap sialfū sier giort uema þ hñ sier fodriñ giora/ þuiat huat hellzt hñ giorir/ þ giorir ꝛ eirnen sonriñ/ þui faderiñ elſ kar sōniñ/ꝛ syner hñ allt þ hñ giorir/ ꝛ eñ mū hñ syna hñ oñr verck þſſm meire/s° þier munut vn drast þat/at s° sē faderiñ vpp vekr dauda/ꝛ lifg̃ s° lifgar ꝛ sonriñ þa sē hñ vill/ þui eigi dœmer faderiñ nockrn/helldr gaf hñ synenū allaſ dō at

aller

aller heidre sonu /s° sẽ þ heidra þodriñ/huer hñ heidrar eigi soniñ/sa heidrar eigi þodriñ/sa sẽ þ ñ sendi. Sañliga sañliga seige eg ydr/huer minn ord heyrer t trur̃er þm sem sendi mig/ sa hefr eiliꝑ liꝑ /t eigi kemr hñ i dom/helldr lidr hañ yr dauda

Sañliga sañliga seige eg ydr/at su (til liꝑs. kund þ̃ kemr/t er nu/ þ dauder munu heyra rodd guds son̄ /t þ sem heyra/munu liꝑa/ þ uiat lika sem þaderñ hefr liꝑu i sier sialfu/s° gaf t hñ syni̇ at ha/a liꝑi sialfu sier/hñ gaf hñ t valldi til þ̃ uer at dꝙma/af þ ui at hñ er mꝛs ins sonr/ei gi at ulu þ̃ er undraz þ̃ta/ þ uiat su stund kemr/a huerre/at ailer þ sem i grofunu eiu/skulu heyra rodd guds sonar/t þ munu þa þeim ganga sem gort giordu/al liꝑ sins vppriſu/en þ sem illa gior du/a doms vppriſu *

Eigi mr þ eg af mier sialfu glort nockut/sẽ eg heyre/s° oꝙnu eg/t miñ dom er rettr/ þ uiat eg leita eigi mins vilia/heldr hñs vilia sem mig sendi/ef eg ber mie. sialfu vitne/ þa er mitt vitne ecki satt/anar er sa/ sem af mier ber vitne/t eg veit/at hñs vitne er satt/ þ hñ ber mier.

Þier sendut til Johannis/t hañ b̃ af sañl iknu vitne/en eg tek eigi vitne af mõm/ heldr segi eg ydr þetta/vppa þ þier hialpizt/hñ var skinada t logganda ljoss/en þier vilout skaña stund glediazt af hñs ljose/eg hefe eñ meira vitne en Johañs/ þ uiat þau verck sem þaderñ gaf mier/at eg þ ull kõne þau/ þ ui þau verck sem eg gior̃e/bera mier vitne þ þaderñ hafi mig sent/ t þaderñ sa sem mig sendi/hñ sialfr bar mier vitne/eigi hafi þier nockrn tima heyrt hñs rodd/nie sied hñs mynd t hñs ord hafi þier eigi i ydr bliꝑandi/ þat þ hañ sendi/hñ trui þier eigi

Mr. þrv

✠

(manz ins son) domu riñ hlyte ep inberliga at halldazt þe ie ollñ mõm. af þui hlyte do mariñ sialfr madr at vera/t so gud af þui at hñ sial sina i guds dõmio.

Ransakit vitningarnar/ þat þier meineti fm
at hapa eilipt lip/ ꝛ þar eru þ/ hueriar ap mier þe
ra vitne/ ꝛ eigi vilie þier koma til min/ s⁹ at þier
hepdut lip/ Eg tek aungua dyrd ap mönum/ ap þui
eg kenne ydr/ at þier hapit eigi gudz astsemd med
ydr. Eg kō i mins þodrs napni/ ꝛ þier medtokut
mig eigi/ ep afi⁹ kemr i sinu eigen napne/ þann med
takit þier/ huernen megi þier trua/ þar sem þier
takit dyrd ifi hyrdis huer ap odrū/ ꝛ þa dyrd sem
ap einū gudi er/ hfiar leite þier eigi.

Eige skulu þier þ meina at eg mune klaga yf
dr fyre þodrnū/ þar er sa sem ydr klag⁹/ Moyses
a huern þier vonit/ ep þier trydut Moysi/ s⁹ tryd
dut þier ꝛ mer/ þuiat ap mier skripadi hann/ þui
ep þier truit eigi hans skripe/ huernen megi þier
þa minū ordū trua ✱

Siette Capitule

✱ Midpau stu sunu dag

Mat. xiij Marci vi Luce ix

Epter ✱ þ þor Jesus burt yfuer Sia
þ⁹ hap Galilee til stadarins Tiberias
ꝛ myckell mann fiolde fylgdi hann epter
ap þuiat þr sau þau Jarteickn er hann
giordi a siukū. Jesus gieck þa vppa eitt fiall/
ꝛ settizt þar sialfr medr sinū lærisueinū/ þa var ꝛ
Pascha hatid gydinga nalæg/ Jes⁹ hop þa vpp
sin augu ꝛ sa at margt polk dreif at hann/ sagdi
hann vid Philippū/ huar kaupū vier braud/ þ þesser
neyti/ en þtta sagdi hann ap þui at hann vilde reyn
na hann/ þuiat hann visse sialfr huat hann villdi giora

Philippus suaradi hann/ two hundrut peninga
brauds/ nægiazt þm eigi/ þoat huer eirn fæe þa
nockut liteds/ þa sagdi hann einn ap hans lærisueinū
Andres broder Simon⁹ Peiri/ hier er eitt vng mey
ne/ sahep er⁹ yfir hann bygg braud ꝛ two fiska. en huat
skal

skal þtta a medal s° margra/ þa sagdi Jesus/ la
tid messina setiazt nidr/ þ^ar var z i þim stad mikit
gras/ þa settuzt þar nidr karl mesi at tolu/ nær
þim þusundū Jes° tok braudin z giordi þacker/
þieck sinū lærisueinū/ess lærisueinarner þeingu þm
se nidr hopdu sezt/ Lika eirnen ap þiskunū s°
mykit sem þr villdu

Esi þa þr voru metter/ sagdi hñ til sina lærisueina
Sapner saman þær leipar sem ap ganga/ s° eckj
spillizt. Esi þr sopnudu samā z þyllduz/ vpp tolþ
karpuer/ medr þssar leipar/ ap þim bygg braudū
hnert ed auck var þss/ sem þr hopdu neytt/ þa er
þsser mesi sau þ/ at Jesus giordi þtta teickn/ sog
du þr/ þssi er sañliga sa spamadr sem i heimen
skal koma * Esi þa Jesus pasi þ/ at þr mundu
koma at gripa hñ/ z kiosa til konungs/ flydi hñ eins
vpp aptr a fiallit *

At kuelldi geingu hñs lærisueinar opan til sia
þar/ stigu þar a skip/ z þa þr komu yfuer vm
þasi sio til Capharnaū/ var þegar myrkt vordit
Jesus var þa eigi komen til þra/ en sioren tok at
asazt vpp ap mycklu vedri/ þr hopdu þa roet
s° nær sem þim z tuttugu edr (xxx) skeida/ þr sau
þa Jesum ganganda a sionū z komen nær skipi
nu/ þr ottuduzt þa/ Esi hann sagdi til þra/ Eg em/
otuzt þier eigi/ þa villdu þr hapa tekit hñ m a
skipit/ z iapn snart var skipit komet at þui land
sem þr poru til

Añan dag epter/ sa polkit sem hinu meigin sia
uarins stod/ at eigi var þar anat skip til/ nema þ
eina sem hñs lærisueinar hopdu a stigit/ og Jesus
hapdi eigi sial þr stiget a þ skip medr sinū lærisuei
nū. Helldr voru hñs lærisueinar einer ap stad þar

ner

ner/ þar komu þ þuer vm oñr skip þra Tiberias/
huar ngrri er þm stad sem þr hopdu braudiñ etid
þyrer herrans þackar giord/ Og þa er folkit sa
at Jesus var eige þar/ þeigi hellder hñs lærisuei-
nar/ steig þ a skipin/ komu til Capharnaū/ þ leita
du at Jesum

Og þa þr hopdu þundit hñ hinu meigin stap-
narins/ sogdu þr til hñs/ Rabbi/ nær komt þu hin
gat? Jesus suaradi þm þ sagdi. Sañliga sañliga
sige eg ydr/ þier leitid min eigi ap þui/ at þier
saut teiknen/ helldr ap þui at þier neyttud ap brau
dinū/ þ vrdut sadder/ verkit/ eigi þrar þ gadi/ sē
lizt/ helldr þr sē stodug bliþr til eilifs lifs/ hue-
rir ed m unzins sont mun gefa ydr/ þuiat Gud
þader hefr hñ insiglat.

(Insiglat) Þa sogdu þr til hñs/ huad skulu vier þa gio-
þ er ap hei- ra/ s° vier giorū guds verck. Jesus suaradi þ sag
lagum a rida di þm/ Þ eru guds verck/ at þier trui a hñ/ þañ
m reggiallda hñ sendi/ þa sogdu þr til hñs/ huert giorir þu þy-
lig þ sæmdā/ re teickn/ s° at vier siaū þ truū þ þier/ edr huad gio
þ til reiddañ eir þu? Fedr vorer atu hina braud i eydimorku/
at hañ v æri sem skrifat stendr/ hañ gaf þm at eta brand af
vt gefin/ þ himne/ Þa sagdi Jesus til þra/ Sañlig þ sañliga
eir þ þyrealla sege eg ydr/ at eigi gaf Moyses ydr braud ap hi-
þore sem nū/ Helldr gefr þader mīn ydr satt braud ap him
Meistare þ ne/ þuiat þ er gudz braud þ sem ap himne stie
hialp^a mañ- opan/ þ heimenū gefr lif.
s° ar aller lu Þr sogdu þr vid hñ/ Herra gef þu oss iaf-
ter fylldi ep nan þ þa braud. Eñ Jesus sagdi þm þa/ Eg em þ
ter hans ski- lifs braud/ huer hañ kemr til min þañ mun eigi
pti hefr hungra/ þ sa hñ trucr a mig hñ mun allz eigi
vporet þ riet þyrsta/ * Eg sagda ydr/ þ þier hafit mig sie-
tung þ hefr uan/ þ truit þo eigi. Allt huad þader mer gefr mier

kemr

þ kemr til min/r huern þann sem til min kemr/hann mun eg eigi vt reka/ þuiat eg stie opan ap himne eigi vpp a þ at eg giore min vilia/heldr hans vilia sem mig sendi/ þetta er podrsins vilie/. Esſ mig sendda/at ed glate ongu/ap ollu þui sem hann gap mier heldr skal eg vpp vekia þ a epsta deigi/ Esſ þ er mins podrs vilie/ þss mig sende/at huer sa sem somsi sier r truer a hann/ hape eilipt lip/ r eg mun vpp vekia hann a epsta deigi

Þa mogludu Judar yguer þui/ þ hann sagdi eg em þ braud huert ed opan stie ap himne/r þr sögdu s° /er eigi Jesus þessi sonr Josephs/huers ar vier þeckia bapdi podr r modr/ huernen seiger hann þa/ þ eg em opan stigen ap himne/Jesus svarade þm/ Mogler eigi inbyrdis. Eingenn þar til min komit/nema sa þader sẽ mig sende/toge hann/r eg mun vpp vekia hann a epsta deigi/s° er r skripat a spamanna bokum. At þr munu aller verda apgudi lærder. Huer hellzt sem heyrer ap podrnum /r lærir þ/ sa kemr til min/Eigi þ/ at nockr hafi podrinn sied nema sa sem er ap gudi/ hann hefr sied podrinn.

Sannliga sannliga þa seige eg ydr/ at huer sem truer a mig/hann hefr eilipt lip eg em lip sins brauds þedr ydrer atu hinna braud i eydimorku r eru dauder/ þessi er þ braud sem opan stigr ap hine/at huer sem en ap þui/hann deyr eigi/. Eg em þ lipanda braud sem ap hine stie opan/huer sem etr ap þessu brandi sa lifer eilipliga/r þ braud sem eg mun gepa er mitt hold/huert at eg mun r vt gepa heimenn til lips. ✱

Judar prattudu þa sin a mille/s° seigiandi/ Huernen megr þesse gepit oss sitt hold at eta/

Jesus

Jesus sagdi til þra. Sannliga sannliga segie eg ydr/ nema ep þier etid hollð manzins sonar t dreckit hans blod/ þa hapþe þier ecki lipit myr ydr/ huer hann er mitt hollð t dreckr mitt blod/ sa hefer eilipt lip t eg mun vpp vekia hann a epsta degi/ þuiat mitt hollð er sannr þoda/ t mitt blod er sannr dryckr/ huer hann er mitt hollð t dreckr mitt blod sa blipr i mier/ t eg mied hann. Lika sem at mig sendi lifandi þader/ t eg life saker þodrins/ so t huer hann er mig sa mun t lifa þyrer minar saker/ þetta er þ braud sem opan stie ap himne/ Eigi so sem þ er ydrer þedr hopdu hina braud etid t eru dauder. Huer hann er þetta braud sa lifer at eilifu*

Þetta sagdi hann/ kennandi i samkundu husinu til Capharnaū/ eñ marger ap hans lærisueinū sem þetta heyrdu/ sogdu/ Hord er þessi rœda huer kann hæfe at heyra. Eñ Jesus visse medr sialfum sier/ at hann lærisueinar mogludu ap þessu/ þa sagdi hann til þra. Misskockar ydr þetta? Huad mun þa/ ep þier sæut manzins son vpp stiga þangat sem hann var fyrrū. Andin er sa ed lifgiar holldit er til eins. Þis neytt/ þau ord er eg tala fyrre ydr/ þau eru andi t lif. Eñ nockrer eru þr ap ydr huerier eigi trua. Þuiat Jesus visse ap vpphafe huerier eige voru trudder/ t huer sa var er hann mundi suika/ t hann sagdi/ fyrer þui sagda eg ydr/ þ eingenn þær til min komet/ nema at hann sie þ gefit ap minū þodr.

Epter þ geingu marger ap hans lærisueinū ap t til baka/ t geingo eigi leingr þadan ap medz hann/ þa sagdi Jesus til þra tolf/ Vilie þier t þra gānga. Eñ hann suaradi Symō Petrus. Herra/ huert skulu vær fara/ þu hefer ord eilifs lifs/ vier trum/ t kennū þ þu ert Christr Sonr Gudz lifanda

Mat. xvi
Mar. viij
Luce ix

Jesus

Jesus suaradi þm/hepe eg eigi vtvalit þðr tolþ/ eg eiſi ap þðr er þiande / Eſi hñ ſagdi ap Judaſe Symons ſyne iſcarioth þat hñ ſueik hñ/ þoat hñ vǫri eirn ap tolf

Siounde Capitule

Epter þtta ✠ gieck Jeſ⁹ vm Galileam/ þuiat hñ villde eigi ganga vm Judeck ap þui at gyðingar villdu helſta hñ/ þa var t nalǫg tiallð budar hatið gyðinga/ Brǫðr hñs ſogdu þa til hñs/þar þu hedan t gack til Judalandz/s⁹ at þiner lęrſueinar sia þau verck eð þu giorir/ þuiat señeliga giorir eingeñ sa nockut leyneliga / ſẽ sialfr hñ epter lettar kuñr at verda/ef þu giorir þ/ þa opinbera þu ſialfuaſi þig heimenũ/ þui hñs brǫðr trudu eigi a hñ.

Jeſ⁹ ſagdi til þra/miſi time er eigi eſi komeſi ydar time er Japnan reidubueſi. Heimr iſi þ ǫr ðr eigehatað/eſi mig hatar hñ / þuiat eg ber vitni burð ap hñ þ hñs verck eru vond/ fare þier vpp til hatidar dagſins/eg vil eñ eigi fara vpp til þſſarar hatiðar/ þuiat miſi time er eñ eigi vpp fyllðr/ Eſi þa hñ hafði ſagt þm þtta bleif hñ ſamt I Galile/ Nu ſeat hñſ brǫðr voru vpp farner þa þo[illegible] t ſialfr vpp/eigi opinberliga helldr s⁹ ſẽ nc[illegible]at a laun Jud ſpurdu at hñ vm hatidina t ſ[illegible]gdu/huar er hañ/t mykcil kryn var i lyðnñ vm hñ/ þui sumer ſogdu/godr er hñ/eñ adrer ſogdu nei/at helldr leide hñ lyðiñ apnega/eingeñ tala ðr þo bert vm hñ/fyrer hrǫðzlu saker vid gyðinga Eſi ✠ at halfnadre hatiðiñe stie Jes⁹ vpp i (gamuſterit/t lǫrði Judar vndruduzt s⁹ ſeigiande/ huernen veit hñ ritning[illegible]rnar/ þar hañ hefer þo

eige lęrt þęr/Jesꝰ suaradi þm ꝛ sagdi /miñ lęr-
dom: er eigi miñ/helldr hans sẽ mig sendi ep sa er
nockr sẽ giora vill hñs vilia/hñ reyner huort þsse
lęrdom: er ap gudi/edr huort eg tala ap mier sia-
alfum/ þui huer sem ap sialfum sier talar/ sa
leitar siñar eigiñar dyrdar / eñ huer hñ leitar þss
dyrdar sem hñ sendi/sa er sañr/ꝛ eckert rangląti
er med honum

Gap Moyses ydr eigi laug /þo eingeñ ydar
halldi laugin / edr þui sękir þier epter at liplata
mig/ lydrñ suaradi ꝛ sagdi/Diofulñ hefer þu/
huer sęker til at liplata þig/Jesꝰ suaradi ꝛ sagdi
Eitt verk giorda eg/ꝛ þ vndre þier aller/moyses
gap ydr þui vm skurdꝫ skirn/eigi þ hun vęri ap
Moyse komen/helldr ap þor fedrunum/ꝛ þo vm
skere þier menn a þuott deigi/ nu ep madrñ
medtekr vm skurd skirnꝫ a þuott deigi/sꝰ at eigi
briotizt Moyses laugmal/eñ þier apuitrdit þo þ
ter mier/ þ eg giorda allan mannen heilan a þuott
deigi þier skulut eigi dęma epter ypperlitũ/hell-
dr dęmit riettum dome.

Þa sogdu nockrer ap þm sem voru a Hieruſa-
lem/er þecke sa sem þr sockta til at lipl. ta/Siaet
na talar hñ opinberliga/ꝛ eingeñ þra seigir honũ
grand/eda vita vorer hofdingiar þ vist/ a þessi
sie sañr Christr/ eñ vier vitum þo huadan þ
þa Kristr kemr veit eingeñ huadan hñ er

Þa kalladi Jesus i musterino/lędrandi/ꝛ
segiandi/ þier kenit /mig ꝛ vitid huadan eg em /eñ
eg kom eigi ap sialfũ mier/helldr er hñ sañ ordi
/sa mig sendi/huern þier þeckit eigi /eg þecki hñ
vel/ þuiat eg em ap honum hñ sialfr sendi mig

þa soctu þr til at gripa hñ/eñ eingeñ lagdi þo hend
or a hñ/ þuiat eigi var hñs time eñ komeñ/marget
ap þolkinu trudi a hñ * t sogdu/ þa kristr kemr
nun hañ nockut giora þleire teikn eñ þssi giorir

Þa Pharisei heyrdu nu lydiñ kryria þtta
vm haſi/ þa sendu presta hopdingiar t pharisei
þienara vt.at þr handtaki hñ/ Jesꝰ sagdi þa til
þra /Litla stund em eg eñ hia vdr/t þa fer eg til
hñs sem mig sendi/ þier leited min t finnit mig ei
ge/t þar sem eg er/ þangat þae þier eige at kõa
Þa sogdu gydingar sin a mille/huert vill hñ fara
sꝰ at vier finnum hñ eige/edr vill hñ ganga i sun
dr dreifing heidinna manna/t kẽna þær heidn
de/huernen er su kẽda sem hñ sagdi/ þier leitid
min t finnit eige/t þar sem eg er/ þangat þae þier
eige at koma

A sidarsta deigi hiñar myclu hatidar/ stod
Jesus vpp/t kalladi/sꝰ seigiandi/ef nockr þyr
ter/komr hñ til min/t drecki /hver hñ trver a mig
(sꝰ sẽ ritningin seigir).af hñs kvide skula pram
fliota votn hinsliþanda vatz/ eñ þtta sagdi hñ
af þm anda huern þr skyldu medtaka/sẽ ar hñ
trydu þui heilagr andi/var þa eigi vt gefiñ / af
þui at Jesus var eñ eigi auglyſtr.

Og marger af lydnum sem heyrdu þesſa
hans kvdu /sogdu/ Þesse er sañur spamadur/Ad
rer sogdu hañ er Kristur/eñ sumer sogdu skal kri
stur nockut koma af Galilea/Seiger eige ritning
gin at Kristur kome af Dauidz sqdi og vr

kastalanū Betlehem þar sem Dauid var/lika s⁰ vard ein misgreining mz polkinu vm hū/nockrer ap þm villdu hapa gripit hū/ eū eingeū lagdi þo bſidr a hū.

Þienararner komu aptr til phariseis t presta hop dingiaſſa/t þr sogdu þa til þra/ þui hopdu þier hū eigi hingat/ þienararner suorudu/þ^u hepr er all dri nockr madr s⁰ talat sem þſſi madr/ þa suoru du phariseis þm/eda eru þier t villter/truer nock r hopdingiaña edr ap phariseis a hū/ helldr þ polk sem eckert/veit ap logmalino/t boluat er/Ni codemus sagdi þa til þra/sa sem kom til hūs vm nott. Huer ed eirn var ap þm/Dgmer vort laug mal nockut maſiū nema hū sie þyrre ransakadr/t sie vitad huad hū giorir. Þr suorudu t sogdu til hūs/ eda ertu eirn ap Galilqis/ rannsaka þu rit ningina t skoda/ þ ap Galilea mun ecki spamadr vpp risa/t huer gieck heim til siña husa *

Attande Capitule

IEsus * gieck þa i þiallit Oliueti/t at morne i dogū kom hū aptr i musterit/t allt polkit kom til hūs/hū setti sig t lqr Eū hiner logkloku t phariseu (di þ leidda þram þyrer hū þa konu sem i hordom v^u þallin/t settu hana þar i midit/sog du s⁰ til hūs/Meistare/ þsse kona er nu fundin i hordome. Eū Moyses hydr oss i logmalinu/at be ria þſſ hattar meū griote eda huad seiger þu til/ eū þtta sogdu þr ap þui þr preistudu hūs/ at þr m^ztu s⁰ akqra hū. Eū Jesus laut nidr t paradi med þingrenū a Jordina/t sem þr lietu eige ap at spyria hū/ þa riette hū sig vpp t sagdi til þra/huer y^ar sē er an syndar/kasti sa þyrsti steine a hana

þa

þa lauth hñ niðr aptr ↄ paradi a iordina/ þa kr heyr
du þtta/gieck eirn epter odrũ vt/ þ yrster þo aull
dungarner/ Jesus var þa eirn epter ↄ konan þar
standandi mitt yrer hñ/ eñ þa Jesus riette sig
vpp/ ↄ sa þar onguan uema konuna/ sagdi hñ til
hñar/ kona/ huar eru þr sem þig a klaga/ hefr no
kr fordæmt þig/ eñ hun sagdi/ Herra/ eingeñ/ Je
sus sagdi hñe þa/ eige mun eg fordæma þig/ gack
bedan/ ↄ synda nu ei optar hiedan af

Jesus taladi eñ aptr til þra sº segiande/ eg em
lios heimsins/ huer hñ þ ylger mier epter/ sa gem
gr eige i myrkrunũ/ helldr hefr hñ lios lifs sins/
þa sogdu pharisei til hñs/ þu ber vitne af sialfũ
þier/ þ hñ vitnisburdr er eige sañr/ Jesus suaradi
ↄ sagdi til þra/ ef eg ber af sialfũ mier vitne/ þa
er mitt vitnisburdr sañr/ þuiat eg veit huadan
eg kom/ ↄ huert at eg fer/ eñ þier vitid eige huadan
eg kom/ edr huert eg fer/ þier dæmit epter holldinu
eg dæmi aunguan/ eñ ef eg dæme þa er mitt dome
rietin/ þuiat eg er eige eirnsamañ/ helldr eg ↄ sa
þader sem mig sende/ sº er ↄ skrifat i logũ ydar
at tueggia manna vitnisburdr sie sañr/ eg em sa sem
af mier sialfum ber vitne/ og þaderiñ sa mig sen
de/ hñ ber ↄ af mier vitne/ þa sogdu þr til hans
huer er þader þin Jesus suaradi eige kenne þier mig
nie mitt fodr/ ef þier þecktud mig/ þa þecktu þier
ↄ mitt fodr/ þssi ord taladi Jesus vid olmusu ki
stuña/ þa hñ kendi i musterino/ ↄ eingeñ tok hañ
þuiat hñs stund var eñ eigi komen. ✱

Þa sagdi Jesus eñ til þra/ eg fer/ ↄ þier leitid
min ↄ i synd ydvare dey þier/ huert eg fer þan
gat þae þier eigi at koma / þa sogdu gydingar
nun hñ vilia drepa sialfan sig/ þ hñ seiger/ huert

at eg þer þangat þae þier eigi at koma/ þa sagdi hñ þm/ þier erut hier nedan at eg em at opan/ þier erut aþ þssin heime/ eg em eige aþ þssin heime/ þui sagdi eg ydr/ at þier myndut deyia i synd̃ ydr̃/ þa sogdu þr til hñs/ huer ert þu/ Jesus sagdi til þra/ þat vpphaf/ sem ek tala vid ydr margt hefi eg at tala ok dœma vm ydr/ eñ sa mig sendi/ hñ er sañordr/ ok huat eg heyrda aþ hñ/ þ tala eg fyrer heiminñ/ eñ þr skildu þ eigi at hñ sagdi þm aþ gudi fodr

Þa sagdi Jesus til þra/ nær þier vpp hefiet manzins son/ þa skilie þier/ at eg sie hñ/ ok aþ mier sialfum giori eg ecket/ heldr þ sem lærdi mig miñ fader þ tala eg/ ok sa er mig sendi/ hañ er medr mier/ ok eige liet hñ mig eirn saman/ þui at eg giore iafnan þ hñ er þœgt * Þa hñ talaði þtta truda marger a hñ.

Þa sagdi Jesus til þra gydinga sem a hñ trudu ep þier bliþit vid mina kœdu/ þa eru þier mine sañer lœrisueinar/ ok þa þecki þier sañleikeñ/ ok sañleikurin mun ydr frelsa/ þa suorudu þr hñ vier erum Abrahams sœdi/ ok alldri hofum vier nockrum þionat/ huernen seiger þu þ þier skulut frialser verda.

Jesus suaradi þm ok sagdi. Sañliga Sañliga seige eg ydr/ at huer hellzt sem syndina giorir hñ er syndarinñar þrall. Þrællin bliþr eigi eilifliga i husinu/ eñ sonrin bliþr þar eilifliga/ nu ef sonrin frelsar ydr/ þa eru þier rettliga frialser/ eg veit at þier erut Abrahams syner/ þo sœki þier til at deyda mig/ þuiat min kœda gripr onguan stad hia ydr/ eg tala þ sem eg sied hefe hia mi-

num þodr / ⁊ huat þier saut hia ydrum þodr/ þ giori þier

Þa suorudu ⁊ sogdu til hñs/ Abraham er vor þader/þa sagdi Jesus þm/ ef þier vęrut Abrams syner/ þa giordu þier Abrahams verck/ Eñ nu leite þier epter at liþlata mig/ þañ mañ þo sem sañleikiñ talar þyrer ydr/ eñ þtta giordi eigi Abraham/ þier giorit ydarſ þodrs verck/ þa suorudu þr/eigi erum vier i hordome borner/eirn gud hoþum vier þyre þodr/ Jesus sagdi þa til þra/ ef Gud vęri ydar þader/ þa elſkudu þier mig þuiat eg em af gudi komeñ ⁊ þram stiginñ/ þui eigi kom eg af sialfum mier/helldr sendi hñ mig/ þyre þui þecki þier þa eigi mitt mal/af þui þier megut eigi heyra mina rędu.

Þier erut af þodrinū þianda/ ⁊ gierndum ydars þodrs þa vilie þier epter þylgia/ hañ var eiñ mordinge þgar at vpphafe/ ⁊ eigi stod hañ J Sañleiknum þuiat sañleikurinñ er eigi mz hm̃/ þa hñ talar lygi/talar hñ af sinu eigen/ þuiat hñ er eiñ lugare/ s⁹ ⁊ þſſ hluttar þader/ eñ eg/af þui eg seige sañleikiñ þa vilie þier mier eigi trua.

Huer ydar kañ strafþa mig af nockurre synd/na ef eg seige sañleikeñ/ þui true þier þa eigi a mig. Huer hñ er af gudi/sa heyrer guds ord/ af þui heyre þier eige/ at þier erut eigi af gudi.

℞ Passio
sunnu dag

Þa suorudu Judar ⁊ sogdu hm̃/seigiu vęr ef gi vel/at þu ert samuerſki/ ⁊ hefer dioþuliñ/ Jesus suarędi/ eigi hefe eg dioþul / helldr vegsa

ma eg þodr miſi / ⁊ þier vanheidret mig / eſi eg ieg
ta eigi at miſir dyrd / sa er sem leitar og dœmer

Saſliga ſaſliga ſeige eg ydr ep nockr er sa sẽ
geymer min ord / hñ mun eigi sia daudañ at eili
þu / þa sogdu iudar vid hñ / nu þiſu vœr at þu he
fer dioþuleñ / Abraham er daudr ⁊ spameñirner /
⁊ þu seiger ep nockr er sa ed geymer min ord at
hñ mune eige smacka daudañ / at eilifu / edr ert þu
meire epdr vorũ Abraham / huer þramlidiñ er ⁊
spaiñirner eru ⁊ þramlidner / huern gorir þu sial
fan þig.

Jesũ suaradi / ep eg vegsama mig sialfr / þa
er min dyrd eingen þar er miſi þader sa mig veg
samar / huern þ ier seigit yduarn gud vera / ⁊ þeckit
hñ þo eigi / eſi eg þecki hñ / ⁊ ep eg segda þ eg þ ecki
hñ eige / þa vœri eg eiñ liugare likr ydr / helldr þecki
eg hñ / ⁊ geyme hñſ ord

Abraham þader ydar gladdizt / at hñ ſkylde
sia miſi dag / ⁊ hñ sa hñ / ⁊ vard gladr vid / þa sog
du iudar til hñſ / þu ert eñ eigi þimtugr / þo saatt
þu abraham / Jesus sagdi til þ ra Saſliga saſliga
seige eg ydr / adr eñ abraham var / em eg / þa toku
þeypp steina / at þ r kaustudu a hñ / eñ Jesus þ r
dadi sier ⁊ gieck vr musterinu ✱

Ellunde Capitule

OG þa ed ✱ Jesus gieck þrã hia / sa hñ
þaſi eirn maſi / sẽ blindr var boreñ hñſ
lœrisueinar spurdu hñ þa at ⁊ sogdu /
Rabbi / huort braut þſſe / edr hñs þ r
elldrar at hñ þœddizt sv blindr / Jesus
suaradi / eigi braut þſſi nie hñſ þorelldrar / hell
dr at gudz verck skulu auglyſazt a hñ / Mier þ r
riar at vercka hñs verck þſſ mig sendi a meðan
at

at dagr er/nottin kemr nær eingen þar verckat/
so leinge sẽ eg er i ver olldinne þa em eg lios verall

Þa hñ hapði sagt þetta/spytte hñ a iordina/ (oc
giordi sier hraka saur/ ok nere saurnũ vin augu
bins blinda ok sagdi hñ/þar þu til dikisins Syloa
ok huat at þydizt sendr/ ok þwo þier/ þa gieck hñ ok
þwo sier/ ok kom siaande/ þa sogdu nagranar hñs
ok þr sem hñ hopðu adr þeckt/ at hñ var bonar
madr/er þ eigi sa sẽ sat ok beidde/sumer sogdu/hñ
er þ/eñ adrer sogdu likr er hñ hñ/ok hñ sialfr sag
di/eg em sa/ þr sogdu þa vid hñ/huernen eru þin
augu vpp lokin/hñ suaradi ok sagdi/sa inadr sem
nefndizt Jesus giordi sier saur ok reid a min augu
ok hñ sagdi mier þar þu til dikisins syloa/ ok þwo
þier/eg gieck at þwo mier ok gieck synena/þr sog
du til hñs/huer er hñ/hñ sagdi/eg veit ecki

Þa leiddu þr hñ fyre phariseos sem adr hap
di blindr verit/eñ þa var þnott dagr er Jesus gior
di þañ sauriñ/ ok opnadi hans augu/ þa spurdu
phariseí hñ eñ at/ huerne hñ hefði synina feingit
eñ hñ sagdi þm/saur lagdi hñ a min augu/eg þwo
ok nu sie eg. Þa sogdu sumer af phariseis/eige er
þessi madr af gudi/ þuiat hñ helldr eigi þnott da
gin. Eñ adrer sogdu huernen ma syndugr madr
giora þuilik teikn/ ok þar vard sundr þykkia þra
a mille/þa sogdu þr eñ til hins blinda/huat seiger
þu af hñ/þuiat hñ opnadi þin augu/eñ hñ sag
di spamadr er hñ

Gydingar trudu eige af hñ/at hñ hefðt blin
dr verit/ ok vǫri nu sỹgn vordin/ þangat til þr kol
ludu a hñs foreldra/sem synina hapði aptr fein
git ok spurdu þau at so seigiande/er hñ ydar son/
huern þier seiget blindan boren vera/eda huernen

ſier hñ nu/hñſ þorelldıer ſuorudu þm ꝛ ſogdu vi
vitū at þſſi er ockar ſom/ꝛ þ hñ var blindr borin
/eñ mꝫ huerium hꝫtti hñ ſiet nu þ vitu vid ecki/
edr huer hñ saugu opnadi þ vitu vid ꝛ ecki/hñ he
þer ſialfr alldr til at ſuara þyre ſig/ſpyriet hñ at
/þtta ſogdu hñſ þedgin aþ þui at þau oitudu
gydinga þuiat gꝫdingar hoꝫdu þa þeger sam
blaſit mꝫ sier þ eþ nockr medkendi hñ þyrer kristū
at sa ſkylldi vt rekiñ aþ þra samkundū/þyre þui
ſogdu hñſ þedgin/at hñ heþ dı alldr til/ſpyriet hñ

Þa kolludu þr aptr ı odru ſiñe a þ añ maſ (at
ſe blindr haþdi verit og ſogdu hm̃/ geþ gude hei
drıſſ vier vitū at þſſi madr er ſyndugr/ hñ ſuaradi
ꝛ ſagdi/er haſ ſyndugr/ þ ueit eg ecki/eitt veit eg/
at eg var blindr/ꝛ nu ſie eg/ Þr ſogdu þa eñ til hñſ
huad giordi hñ þier/edr huernen lauk hñ vpp þi
num augum ı haſ ſuaradi þm/eg ſagda ydr þ/
haþ ı þier ecki heyrt þ til huers vilie þier heyra þ
aptr/eda vilie þier verda hñſ lęrıſueinar/Þa bo
luodu þr hm̃ ꝛ ſogdu þu ert hñſ lęrıſuem̃/eſi vęr
erū Moyſes lęrıſueinar vier vitū at Gud taladi
vid Moyſes/ eſi vier vitum eigi huadan þſſi er

Sia madr ſuaradi ꝛ ſagdi þm/ þ er vndarligt
/at þier vitid eige huadan haſ er og þo lauk haſ
vpp minum augum/eſi vier vitum at Gud hey
rer eigi synduga helldr þ eþ nockr er guds dyrka
re ꝛ giorir epter hñſ vilia/Þaſ heyrer hñ/ vm all
dr heþer þ eige heyrt verit at nockr haþi vpp lo
kit þſſ manz augum sem blindr var boren̄/vęri
þſſi madr eigi aþ gudi/ þa mꝫtti hñ eckert giora
Þa suorudu þr ꝛ ſogdu til hñs/ Allr ert þu ı synd
aleñ/ꝛ þu lęrir oſſ/ꝛ þa raku þr hñ vt.

Þa Jeſus heyrdi þ/at þr hoþdu hñ vt rek'it/
ꝛ er hñ þaſ hñ/þa ſagdi hñ til hñs/ truer þu a

guðz son/hñ suaradi ꝛ sagdi/herra/huar er hañ þ eg true a hñ/Jesus sagdi til hñs/ þu sætt hañ ꝛ haſ sem vid þig talar/ sa er hñ/ hñ suaradi/ herra/eg true/ꝛ hñ tilbad hñ/Jesus sagdi hñ/ til doms kom eg i þnan heim/at þr sem eigi sia ſkyll du sia/ꝛ at þr verdi blinder sem sia ✱ Og nockr er ap phariſeis heyrdu þtta sem hia hñ voru ꝛ sogdu til hñſ / eda eru vier þa blinder/Jesus sagdi þm/ ep þier værut blinder/ þa hefdu þier aungua synd/nu fyrſt þier seigit vier siaum/ þa blifr ydar synd.

Tiunde Capitule

Af þridia dagiñ ep ter huita ſuſiu.

Afiliga Safiliga seige eg ydr/huer hñ geingr eige iñ vm dyrnar i sauda hus sit/helldr ſtigr hñ iñ med odrũ hætti sa er þiofr/ꝛ spilluirke/eñ sa sem geingr iñ um dyrnar/hñ er hirder sauda ſins fyrer hñ lykr dyra vordrinn upp/ꝛ sauderner heyra hñs rodd/ꝛ hñ kallar sina saude med nafne/leider þat vt/ꝛ þa hñ hefer sina saudi vt latid/geingr hñ framan fyre þm/sauderner fylgia hñ ꝛ epter/ þui at þr þeckia hñs rodd/ eñ odrum afarligũ fylgia þr eigi epter/ helldr flya þr fra hñ/þuiat þr keña eigi afarligra rodd/ Þſſa malſgrein taladi Jesus til þra/eñ þr viſſu eigi huad hñ sagdi þm.

Þa sagdi Jesus eñ aptr til þra. Safiliga safiliga þa seige eg ydr/at eg em dyr saudaña/ꝛ aller þuerier hellzt fyre mier komu þr eru þiofr ꝛ spilluirkr/ꝛ sauderner hlydou þm eigi/eg em dyrnar/ep nockr geingr iñ vm mig/sa mũ frelsazt hñ mun ꝛ ganga vt ꝛ iñ/hñ ſkal ꝛ finna sitt fodr. Þiofrinn kemr ei til annars eñ hũ ſtele/driepe/ꝛ fordiarfe/ eñ eg em komen til þſſ at þr ſkyllou hafa lif ꝛ fulla nægd ✱

Xpſi añaſ ſuñu dag ep uer paſka

Eg em X godr hirder/godr hirder gefr ſina ond vt fyre ſinar ſaude. Eſi leigulideñ / sa eigi er hirder/ r huerſ ſaudernier eru eigi eigenliger/ sier hſi vlfiſi komanda yfuer gefr hſi saudina r flyr/eſi vlfuſi gripr r ſtockuer saudunū/ eñ leigulideñ flyr/af þui at hſi er leigulide/ r gæter ecki ſauda/ fia. Eg em godr hirder/r eg þecki mina saudi/ eg þeckiunzt r af minū/s° ſem at þecker mig miñ fader r eg þecki fodriñ/ r mina ond legg eg vt fyrer mina ſaudi/eg hefi r adra saudi/ ſem eigi eru af þſſu ſauda huſi/ þa byriar mier r hegat til at leida/ r þr munu heyra mina rodd/ s° at þ verdi eitt ſauda huſ r eirn hirder *

Fyrer þui elſkar mig miñ fader/at eg legg vt ond mina/eg tek hña r aptr. Engeñ tekr hana r af mier heldr legg eg hana vt af ſialfū mier/ eg hefe vallo til hana af at leggia/ eg hefi r vallo til hana aptr at taka/ þtta bodord fieck eg af minū fodr/ þa vard eñ ſundr þyckia i millū gydinga fyre saker þſſara orda. Eſi margir af þm ſogdu/diofuliñ hefr er haſi/ r odr er haſi til huerſ heyre þier hñ.' Adrer ſogdu þſſi ord eru einſkis odz manz/eda fær dioſuliñ blidz manz augū vpplo

Þa giordiſt X muſteris vigrla til Hieru (krit. ſalē þ var vm vetr/ r Jeſus gieck i muſterino i þor byrgi Salamonis/ þa vm kringdu hñ Judr r ſogdu til hſs/Huerſu leinge þa heldr þu vorre ſalu vpp/ef þu ert kriſtr/þa ſeig oſſ þ berliga. Jeſus ſuaradi þm eg ſagda ydr þ/eñ þier truet eigi/ þau verck er eg giore i mins fodrs nafne bera vitne af mier/eñ þier truet eigi/ þuiat þier erut ei af minū ſaudū/ s° ſem eg ſagda ydr at minir sauder heyra mina rodd/ eg þecki þa r þr fylgia

mer

mier epter ꝛeg gep þm eilipt lip/ꝛ eige skulu þr þy
te þarazt at eilipu/eingesi skal þa ꝛgripa vr mi
sie hende/þader miñ sa ed mier gaþ/hñ er olliñ
meire ꝛeingesi þar gript ap mins þodis hside/eg
ꝛ þaderiñ eriñ ett

Þa toku gydingar eñ steina vpp/at gryta hñ.
Jesus suaradi þm þa. Morg god verck synde eg
ydr ap minū þodr/þyrer huerra verckа saker þa
vilie þier gryta mig. Gydingar suorudu hñ þa
sc seigiande/þyrer god verck grytu vier þig eigi/
helldr þyre þa gudlastan/þar sem þu ert madr
ꝛ giorir þig sialfan at gudi. Jesus suaradi þm/
er eigi sc skripat i ydru logmale/ eg sagda/ þ þier
erut guder/ nu ep þ kallar þa gudi/ til huerra
guoz ord eru skied ꝛ þui ritningiñ ma eige rikpazt
eñ vid þan sem þaderiñ helgadi ꝛ heimeñ sende/
þa seige þier/ þu gudlastar/ap þui eg sagda/eg
em sonr guoz/ ep eg giori ecki mins þodis verck
þa truet mier ecki/nu pyrst eg giori þau/ þa truet
verkunū/ þo þier viliet mier ecki trua/sc at þier
kenit ꝛ truit þ þaderiñ sie medr mier ꝛeg medr hñ
Þa soc'tu þr eñ til at gripa. han/eñ hñ gieck vr
ap þra hondū/ꝛ þor apr i þan stad/hinū mei
gin Jordanar sem Johannes hapdi adr skirt/ꝛ v
þar/Marger komu til hñs ꝛ sogdu/Johñis giordi
at visu eckert teikn/ eñ allt huat Johñes sagdi ap
þssm/þa er satt/ꝛ marger trudu þar a hñ

Ellepti Capitule

Dar Nam eiñ siukr madr Lazarꝰ at na
þne ap Bethania i Hybylū Mariu ꝛ
hñar systur Marthe /eñ Maria var
su sē Herzan hapdi smurt medr smyr
slum ꝛ þurkat hñs þætr med sinū harlockū/ huer

rar bor

ar broder var sa Lazar' sem siuk̃ la/syst̃r hãs
sendu þa til Jesu/s° segiande/Herra/ sia nu/sa
þu elskar hã er nu siuk̃/ þa Jesus heyrdi þ/sagd
di hã þm̃/ þssi sott er eigi til dauda/helldr til guds
dyrdar s° at guds sonr verdi pyrer hana dyrkadr
Eñ Jesus elskadi Martham ꝛ syst̃r hãar Mariu
ꝛ s° Lazarum/ þa hã hafdi þ heyrt at hã var
siuk̃/bleip hañ samt two daga iþm stadsem hañ
var þa.

Epter þ talar hã til sinna lęrisueina/gongu vi
er aptr i Judeam/ þa sogdu hãs lęrisueinar vid
hã. Rabbi/nęrst þa villdu Judar gręta þig/ ꝛ
þo villtu þara þangat aptr. Jesus suaradi/eru ei
gi(rꝛ) stunder a deigi/huer hã geingr vm dageñ/
sa steyter sig eige/ þat hã sier þssa heims lios/eñ
huer hã geingr vm nęttr/sa steyter sig/ þuiat þar
er eckert lios i hm̃/ þtta męlti hã/ ꝛ epter þ sagdi
hã til þra/ Lazarus vinr vor hã sefr/eñ eg fer at
vekia hã ap suefne/ þa sogdu hãs lęrisueinar.
Herra ef hã sefr þa batn' hm̃/Jesus taladi vm
hãs dauda/ eñ þr męttudu at hã munde segia ap
edleiga suefne / þa sagdi Jesus þm̃ opinber
liga/ Lazarus er latiñ/ ꝛ eg fagna fyrer ydar
saker þ eg var eige þar/ s° at þier truit/og gon
gum nu til hans/ þa sagdi Tomas sem kalladizt
tortryggiñ til lęrisueinaña/ gongu vęr til ꝛ deyiã
med hm̃

Jesus kom ꝛ þa/ ꝛ fann þat hã hafdi fiora
daga i grofiñe legit/ eñ Bethania/lę hart nęrri
Hierusalem s° sem xv, reñe skeid/Marger gydin
gar voru þar kõner til Martham ꝛ Mariu/at þr
hęggudu þęr vm lat brodr sins/ sem Martha
heyrer at Jesus kemr/reñr hun i moti hã/eñ Ma
ria

ia sat heima.

Þa sagdi Martha vid Jesum/ Herra/ef þu hefder hier verit þa væri broder minn eigi latinn/ enn eg veit/ at huerſ þu beiditt af gudi/ þat gefr gud þier. Jesus sagdi til hennar/ broder þinn ſkal vpprisa/ Martha sagdi þa til hans/ eg veit at hann risr vpp a epſta dags vppriſu. Jesus sagdi vid hana/ Eg em vppriſa ok lif/ huer hann truer a mig/ sa mun lifa þott nu være daudr/ ok huer hann lifer ok truer a mig/ sa ſkal eingedeyia at eilifu/ traer þu þessu/ hun sagde þa til hans/ Ja herra/ eg true at þu siert sa Kriſtr ſonr Gudz ſem i heimenn ſkyllde koma.

Þa hun hafdi ſtta sagt/ for hun ok kallade i hliodi a ſyſtr ſina Mariu/ s. leigiandi/ Meiſtarenn er hier nær ok kallar a þig/ þa hun heyrde þ ſtod hun bliott vpp/ ok kom til hans/ þuiat Jesus var enn eige komenn til kaſtalans/ helldr var hann enn i þeim ſtad sem Martha hafdi imott hann komit enn þr Judar sem i husinu voru ok hana huggudu sau þ at hun ſtod s. bliott vpp ok gieck ut/ fylgdu þr henne epter/ ok sogdu/ hun fer til grafarinnar at grata þar.

Þa Maria kom þangat sem Jesus var/ ok hun leit hann/ fiell hun til fota hans/ ok sagdi hann/ Herra ef þu hefder hier verit/ þa væri broder minn eigi latinn/ sa Jesus sa hana nu grata ok þa gydinga gratandi er med hanne komu/ byſtizt hann vid i sinn anda/ ok brygdiz mz ſialfum sier ok sagdi/ huar hafi

þier

þier lagt hñ/ þr sogdu hm̃/ Herra/ kom t sioda/ eñ þa tarþelldi Jesꝰ/ þa sogdu gyðingar/ siaet/ huersu kærañ hñ heþer haþt hañ/ eñ adrer aþ þñ sogdu/ matti hñ sem opnadi blindz manz augu/ ei gi giora vid þui atþssi heþdi ecki dait/ Jesꝰ star ladizt þa eñ mz sialfñ sier/ t þa kom hañ til gra þariñar/ eñ þ var eiñ Jardmuñe/ steiñ var þar t yþer lagdr

Jesꝰ sagdi/ takit aþ steineñ/ þa sagdi Martha syster hins dauda til hñs/ Herra/ hñ lycktar nu/ þuiat hñ er þerdagadr Jesꝰ sagdi til hñar/ sagdi eg þier ecki at eþ þu tryder/ þa munder þu sia guðz dyrd/ þa toku þr steinen oþan aþ þm stad sem hiñ dauði var ilagdr/ eñ Jesus hoþ þa sin augu vpp t sagdi/ þader eg þacka þier þ þu heyrder mig/ eñ eg veit þo at þu heyrer mig iaþnñ/ hellðr þyrer polksins saker sem hier stendr i kring þa sagdi eg þ/ sº at þ true þui at þu sender mig

Þa hñ haþdi þtta sagt/ kalladi hñ harri roddu Lazare kom þu vt/ t þa stragr kom sa vt/ sem dauðr haþdi verit/ reyrdr med lik bondũ at hondũ t þotũ/ t vm hñs asion var sueipat medr sueita duke Jesus sagdi til þra/ leysit hañ/ latid burt ganga. Marger aþ gyðingũ sem komit hoþdu til Mariam t sau huad Jesus giordi þa trudu a hñ * Eñ sumer aþ þm geingu burt til phariseis t sogdu þm huat Jesus haþdi giort

Þa samtoku byskupar t phariseí eitt rad t sogdu/ Huat skulu vær til giora/ þui at þssi madr gior morg teikn/ eþ vier sleppũ hm̃ sº þa trua aller a hñ/ t þa koma Romueriar at taka vort land t lyde/ eñ eirn aþ þm Caiphas at naþne sa sem þ sama ar var byskop/ sagdi til þra/ þier vitid eckert

ckert ꝛ hugleidit eckert/at betra er fyrer oss/at eitt
madr deyie fyre folkit/s^o at eigi topist allr lydr/
eñ fitta/sagdi hñ ei af sialfu sier/helldr af þui at
hñ var þessars byskup þa spadi hñ at Jes^s skyldi
deyia fyrer þ folk/eige einazta fyre þ folk/held-
dr þ/at hñ safnadi i eitt þm Gudz bornñ/er sun-
dr voru dreifd/ꝛ vpp fra þm deige samtoku þe
nz sier at lifa lata hñ.

Jesusgieck eigi þadan af berliga hia gydinga
/helldr for hñ burt i sem bygdar lag nær eydim-or
ku i þa borg sem kalladist/Ephrem/ꝛ þar dual-
dizt hñ medr sinñ lærisueinñ ✻ eñ þa var pascha
hatid gydinga nalæg/og marger vr þre sueit gein
gu vpp til Jerusalē fyre pascha hana at hreinsa sig
Þr stodu ꝛ spurdu epter Jesu ꝛ toludu sin a mil
lum i musterino/huad synizt ydr/ þ hñ kemr eigi
til hatidar dagsins/eñ byskupar ꝛ phariseis gafu
vt þ bod ord/at ef nockr visse huar hñ væri/þa
skyldi vndr visa þm s^o at þr mættu hondla hñ

xij. Capitule

Sex dogum fyre pascha kom Jesus i
bethaniā/þ^r sem la-ar^s hafdi daudr
verit/huern ed Jes^s hafdi vpp vakit
af daudaseñ þr biuggu hñ þar eina
kuelld mallid/ꝛ Martha þionadi/La-
zarus var eirn af þm sem til bordzins sat med
hñ/þa tok Maria eitt smyrsla pund af hinu
dyrasta ꝛ dyrligasta narden/ꝛ smurdi med þæ
tnar a Jesu/ꝛ þurkadi s^o hñs fætr medr sinu
harlockum/husit fyllitzt vpp af ilm smyrslanna
/þa sagdi einn af hñs lærisueinñ Judas Syme-
ons son iscariotha.sa er hñ sueik þar epter/fyre
þui eru þessi smyrsl eige seld/ fyrer þau hundrud

peninga ꝛ gepit þatꝛkum ⁊ þꝛtta sagde hñ eige ap
þui at hñ hirte vm þatꝛka/helldr ap þui at hañ
var þiofr/ꝛ hapde þie pyngiuna ꝛ bar þ sẽ gep
it var/ þa sagde Jesus lopa heñe/ þui þꝛtta geym
de hun til mins greptrunar dags/ volada hape þi
er iapnan hia ydr/eñ mig hape þier eige at iapn
Eñ er þiolde mickell ap gydingum þor (adi
nam at hñ var þar sialfr/komu þr ei einaꝛta þang
at þyre Jesus saker/ helldr at þr sæi Lazarũ þan
sem hñ hapdi ap dauda reist/ ꝛ eñ presta hopdin
giar samtoku ꝛ þat lata i hælsla Lazarum/ þat
þyrer hñs saker geingu marger ap gydingũ þang
at ꝛ trudu a Jesum/

Añan dag epter/ þa ed lydriñ heyrde/ sem til
hatid dagsins var komeñ/at Jesus kæmi til Jeru
Psal. cxvij salem/ þa toku þr sier kuistũ ap palma vide/ og
geingu vt i moti hñ/ꝛ hropudu Hosianna Bles
Zacha. ix adr sie sa sem kemr i napne Drottins konungr Ir
ael/ eñ Jesus pieck eina ausnu ꝛ reid þar a/ svo
sẽ skripat er Ottazt eige þu dotter Zion/ sie þin
konungr kemr ridande a einum ausnu þola/ eñ þtta
skildu eige hans lærisueinar i þyrstu/ helldr þa ed
Jesus var auglystr/ þa hugleiddu þr at þtta var
ap hñ skripat/ꝛ þr hopdu hñ þtta giort/

Eñ þ polk bar hñ vitne/ sem hia var þa hñ
kallade Lazarum vr grobiñe ꝛ ap dauda vpp va
ckti/ ap þui gieck muga polkit vt i moti hñ/ þ he
yrdi/ at hñ hapdi giort sodant teickn/ eñ pharisei
sogdu sin a mille/ þier siaet nu at vikr aprekum
eckert/ siaet/ at allr heimr þer epter hñ/

Þar voru ꝛ nockrer grickier medr þm/ sem vpp
hopdu þarit at tilbidia vm hatidina/ þr geingo
til Philippo huer ed var ap Bethsaida vr Gali
lea/ bædu hñ ꝛ sogdu/ Herra/ vier villdum þa vt sia

Jesum. Philippus kom ꝛ sagde þ Andreas eñ andreas ꝛ philippas sogdu þ Jesu eñ Jesus anzadi þm. sa time er nu komen at sonr manzins auglyst

Sañliga ✠ sañliga seige eg ydr/nema þat þra kornit/þalli i iordina ꝛ deyie/þa bliꝛ þ eitt saman/eñ ep þ deyr þarir þ miken auogrt huer hñ elskar sina ond/hañ glatar heñe eñ huer hñ hatar sina ond i þssm heime/sa vardueiter hana til eilipst lipst ep nockr vill mier þiona/þa þylge hañ mier epter ꝛ huar eg em/þar skal ꝛ mñ þienare/ verda ꝛ ep nockr þionar mier/þa mun m̃ þadr hañ heidra.

✠ Laurti messu.

✠ (Ond) kallazt hier li kamligt lip ꝛ allar þssa lipst giapuer

Min sala er nu hrygg ꝛ huat skal eg seigia Fader/þrelsa þu mig ap þssm tima eñ þyre þui kõ eg þo i þeñan tima Fader/birt þu napn þut þa kõ rodd ap himne/s• seigiande eg hepe þ vpp birt/ꝛ eg skal þ eñ vpp birta/þa sagde þolkit sem hia stod/ꝛ ca heyrde/þar vrdu reidar þrumr gader sogdu Engell talade vid hñ Jesus suaradi ꝛ sagdi/eige kõ þssi rodd þyre mniar saker/helldur þyrer saker ydar.

Nu er kõen dom þssa heimm mñ ꝛ þssa heims hop dunge vt rekazt ꝛ þyrst eg verd vpp hapiñ ap iordu/þa mñ eg draga allt til mins sialpst eñ þtta sagde hñ/teiknadi miz hueriñ dauda ed hñ skylldi deya/þa suaradi þolkit hñ vier hopñ heyrt vr logu mñ at Kristr bliþue at eilipu/huernē seiger þu þa at mãzins syne byriar vpp at hepiazt Huer er sa mãzis sonr Þa sagdi Jes• til þra Lioset er statta stũd hia ydr gñgit þui a medã þier hapit liosit s• at myrkrin hõdle ydr eigi þui sa er gñgir i myrkru nñ/hñ veit eigi huert hañ fer ꝛ a medan þier hapit liosit/þa truet a liosit/vppa þ þier sieut syner liossins.

kallazt hier li kamligt lip ꝛ allar þssa lipst giapuer sẽ er hiariat vit skyn / ꝛ rad ꝛ astun dã/edr huerst kyns þ lika mañ þagar/ þui þ er on din sem er a stundan hia artans.

Þtta taladi Jesus ⁊ gieck burt sidan ⁊ huldi sig
Esaie liij þyrer þm. ✠ þo:t hñ giordi morg teikn þyrer þm/
þa trudu þ:po eigi a hñ/s° at vpp þylldizt ord
saga Esaia spamanz/ þa hañ sagdi/ Herra huer
truer vorre predikan/ ⁊ hueriũ er armlegg:drot/
tins opin berad:/ þyrer þ mattu þ:eigi trua/ at
Esaie vi Esaias seiger eñ i odrũ stad/ alblindade hñ augu
þra ⁊ op herte htortu þra/s° at þ: sꝙi eige mz au
gunũ/nie skilda med hiartanu/ at þ: vm snuizt/
s° eg grꝙdi þa/Þtta sagdi Esaias þa hñ leit hñs
dyrd/ ⁊ taladi ap hñ/ Marger ap hopdingiũ tru
du eirnen a hñ/eñ þyrer saker phariseis þa med
kendu þ:þ eigi/.s° at þ: vꝙri eigi porbodader
ap samkomũ/ þuiat þ: elskadu meir vegsemd ma
sia eñ gudz dyrd.

Jesus kalladi þa ⁊ sagdi/Huer sem a mig tru
er/hñ truer eige a mig/ helld:a hñ sem mig sendi
eñ huer hñ sier mig/hñ sier þañ sem mig sendi/eg
em lios i heimeñ komiñ/s° at huer sem a mig tru
er blipe eigi i myrkrunum/ ⁊ ep nock: heyrer min
ord ⁊ truer eigi/ hñ mun eg eige dꝙma/ þuiat eg
kom eigi til at dꝙma heimiñ/helld:at þrelsa hei
meñ/huer hñ þyrelit: mig ⁊ med tekr eige min ord/
hñ heper þ:ed hñ dꝙmer/ þat ord sem eg talad/
þat mun dꝙma hñ a epsta deige/ þat eg talad ei
ge ap sialfum mier/helld: þaderiñ sa mig sende/
hñ gap mier sialf: bodord til huad eg skylde seig
ia ed: mꝙla ⁊ eg veit at hñs bodord er eilipt lip/
þ eg tala/ þ tala eg/s° sem þaderiñ sagdi mier

xiij Capitule

✠ A Skir dag. Þyrer ✠ paska hatidina/ ⁊ Jesus vis/
se at hñs tme var komeñ/at hñ geinge
vr þssm heime til þodrsins/ tlika sem
hñ elskadi sina þa er hier voru i hei

me/sº clſkadi hñ þa ⁊ allt til enda/ Og at giordri kuelld maltidiñe (þui diopulliñ hafdi þa þgar sent ⁊ hiarta Judaſar Symons ſonar iſcarioth/ at hñ ſuike hñ) viſſe Jeſus þ þaderiñ hafdi allt gefit hñ J hñdr/⁊ þ at hñ var af gudi vt komeñ ⁊ til guðz þ̃ri hñ/ſtod hñ vpp þra kuelldmaltidiñe/lagdi af sier klædin/⁊ tok eitt linklædi gyrte vm ſig/epter þ hellte hñ vatne i eina miulaug/⁊ tok til at þwo þ̃tzna alærſueinnñ/⁊ þurkadi medr þui linklædi er hñ var med gyrtr.

Þa kom hñ til Symonar Petri Eñ Petr ſagdi til hñs/Herra/att þu at þwo a mier þ̃tr/ Jeſus ſuaradi ⁊ ſagdi hñ/huad eg giori þ veizt þu nu eigi/eñ ſeirna veizt þu þ/þa ſagdi Petr til hñſ/alldre vm aldr ſkalt þu mina þ̃tr þwo/Jeſus ſuaradi hñ/ef eg ſkal eigi þwo þier/ þa hefer þu eckr hlut deilld medr mier Symõ Petrus ſagdi þa Herra/ei einazta þ̃tzna/heldr iafn vel hofut ⁊ hñdr/Jeſus ſagdi til hñs/sa þuegiñ er/hñ þarf eigi/at þwo nema þ̃tznar/ þui hñ er allr hreiñ þier erut ⁊ hreinir/eñ eigi allir/ þui hñ viſſe þyr er huer sa var er hñ mundi ſuikia/ þyrfte þ ſagdi hñ/þier erut ei allir hreinir.

Eñ epter þ hñ hafdi þuegit þ̃tr þra/tok hñ sin klædi/settizt nidr aptr ⁊ ſagdi þa eñ til þra/ vite þier huad eg giorda ydr/þier kallit mig Meiſtara ⁊ Herra/ þier ſeigit þ ⁊ riett/ þviat eg er hañ ⁊/Nu ef eg herra ⁊ meiſtare þwo ydra þ̃tr/þa ſkulu þier ⁊ iñbyrdis þwo huer añars þ̃tr/ Ettagef eg ydr til epter dæmis/sº þier giorit/ lika ſẽ eg giorda vid ydr. Sañliga sañliga ſeige eg ydr/at þionñ er eigi meire sinñ herra nie ſendr bodñ stodr þm er hñ vt ſendi

Ep þier vitid þtta þa eru þier sæler ep þier gio
rit þtta/eigi seige eg ap ydr ollū eg veit hueria eg
hepe vt vālit/Hellodr þ at vppfyllizt ritningin/ sa
sem at eti brauð medr mier/hafi tredr mig vnder
Psal. xl þæti/nu seige eg ydr þ adr en þ skier/so at þier tru
it/ þa þ er skied/at eg em hū. Sañliga sañliga þa
seige eg ydr/ huer hū medtekr þann er eg sende/sa
medtekr mig/en huer hū medtekr mig/hū medtekr
þann sem mig sende
Þa Jesus hapdi þtta sagt/ hrygdizt hū i sinū an
da/vottadi t sagdi. Sañliga sañliga seige eg ydr
þ eirn ap ydr mun þorrada mig/ þa leit huer lær
risueinaña til añars vggande vid aphuerū hañ
segdi/en þar var erin ap hūs lærisueinū sem sat
til bordzins i þadmi Jesu/huern er Jesus elskadi
miog/hūm bente Symō Petr⁹/at hañ spyrde hañ
huer sa væri er hū hepdi til talat/ ap þui hū la þa
a brioste Jesu sagdi hū til hūs. Herra/huer er sa
Jes⁹ suaradi/sa er hū/at hueriū eg riette vokua
dañ braud bita/ t þa hū vokuadi brandit gap hū
þ Judase Symons syne iscarioth/ t epter þañ
bita þor andskotiñ i hū
Þa sagdi Jesus til hūs/ huad þu giorir/þa
gior þ snart/en eingen ap þm sē til bordzins satu
visse til huers hū taladi/sumer ætludu þ/ap þui
at Judas hapdi þie pungana/at Jesus mundi sei
gia hūm kaup þu þ er oss giorizt þorp til hatid
dagsins/eda at hū gæfi nockut þatækū/t þa hañ
hapdi bitañ tekit/gieck hū stragr vt/t þa var nott
en þa hū v vt geingiñ/sagdi Jes⁹/nu er manzins
sonr auglystr t gud er auglystr m̄z hūm/þyrst gud
er auglystr med hūm/þa mū gud auglysa hū i. sial
þū sier t snarliga mun hūauglysa hū.
Sona korn min/eg em en litla stund hia ydr

þier leitid min ⁊ lika sem eg sagde vid gyðinga huert eg þer þangat kuñe þier eigi at koma/ s° sei ge eg ydr nu· Eitt nytt bodord þa gef eg ydr/ at þier elskit huer añan/ lika sem eg elskadi ydr/ s° skulu þier ⁊ elskazt iñbyrdis/ og af þui kenna aller/ at þier erut miner lęrisueinar/ ef þier hafit kęrleikan ydar i mille Symon Petrus seiger til hñs. Herra/ huert þer þu Jesus suaradi hiñ/ þangat sem eg þer mattu nu at siñe eige þylgia mier/ eñ seinna meir þa muntu þylgia mier/ Petr seiger til hñs. Herra/ þui ma eg nu ecki þylgia þier eg vil setia mitt lif vt fyrer þig/ Jesus suaradi hiñ/ huad munder þu setia þitt lif vt fyrer mig. Sañliga sañliga þa seige eg þier/ at haneñ gel ei/ adr eñ þu hefer neitad mier þrysuar

Þiortandi Capitule

DA sagdi hñ til siña lęrisueina/ hryg guzt eigi i ydru hiarta/ true þier a gud þa truet ⁊ a mig/ J minns fodrs husi eru margar verur/ eñ ef eigi s° vęri/ þa se gdi eg/ at eg fęra/ at til bua ydr stadi/ ⁊ ef eg fer hedan at til bua ydr stad/ þa vil eg þo aptr koma/ ⁊ taka ydr til min sialfs/ s° þier sieut þar sē eg er/ ⁊ huert eg fer þat vite þier/ ⁊ vegiñ vite þier

Thomas sagdi til hñs. Herra/ vier vitū eigi huert þu fer/ eda huernen megu vier þa vegiñ/ vita/ Jesus sagdi til hñs. Eg em vegurinn/ sañleik/ riñ/ ⁊ lif it/ eingiñ kemr til mins fodrs nema þyrer mig/ þui ef þier þeckit mig/ þa þecki þier ⁊ miñ fodr/ ⁊ vr hiedan fra þa þecki þier ⁊ s° sau þier hñ

Tuegn
Postula n
a voriñ.

Philipp⁹ sagdi til hans Herra/ syn oss þodrinn
þa naiger oss/ Jesus sagdi þa til hans/ s⁹ leingi
em eg i hia ydr/ t þu þecker mig eige Philippe/ hu
er mig sier sa sier t þodrinn/ t huerien seiger þ u þa
syn oss þodrinn/ truer þu eige at eg em mz þodrinn/
t þadereñ med mier/ þau ord er eg tala til ydar/
þau tala eg eige af sialfum mier/ þaderinn sa sem
medr mier bygger/ hñ sialfr giorir þau verck/ truit
mier/ at eg sie mz þodrinn t þaderinn medr mier ef
eigi añars/ þa truit mier þo fyrer verckana saker.

Sañliga sañliga seige eg ydr/ huer hñ truer a
mig/ sa mun giora þau verck sem eg giori/ hñ
mun t giora þessm meire/ þat eg fer til mins þodrs
t huers þier bidiet þodrinn i minu nafne/ þ vil eg
giora/ s⁹ at þadereñ dyrkist i synenn/ t huers þier
bidier i minu nafni þ vil eg giora ✱

Ef þier elskit mig þa hallit min bodord t
eg mñ bidia þodrinn/ at hñ gefe ydr añan huggara
þañ er blifr mz ydr eilifliga/ þañ sanleika anda/
huern heimrinn fær eigi medtekit/ þui i ñ sier hañ
eigi/ t þecker hñ eigi/ en þier þeckit hñ/ þat hañ bli
fr hia ydr/ t mun vera med ydr/ eige læt eg ydr
þodrlausa/ eg kem til ydar.

Jñan skamzt tima þa mun heimrinn ei sia mig
meir/ en þier skulut sia mig/ þat eg lifge t þier mu
nut t lifa/ a þm deigi keñe þier at eg em med f⁹
drnum/ t þadereñ med mier t eg med ydr

Huer hñ hefer min bodord/ t heldr þau hñ er
sa sem mig elskar/ en huer hñ elskar mig/ sa els
kazt af minn þodr t eg mun elska hñ/ eg mun t
opinbera mig/ hm̃/ þa sagdi Judas eige scarioth
til hñs/ Herra/ huad/ verdr þess giort/ at þu munt vi
lia opin bera sialfan þig fyrer oss/ en eige þetme
nunn

nū/Jesus suaradi ꝛ sagdi til hūs/ ✱ Huer hū elsi/ ✱ Hulla
ſuſiu
ſkar mig/sa vardueiter min ord ꝛ miñ þader mun
elſka hū ꝛ vid komū til hans/ꝛgiorum eckꝛ i hia
hū viſtar veru/eñ huer hū elſkar eigi mig sa var
dueiter eige mun ord/ꝛ þ ord er þier heyrit/er eige
mitt/helldꝛ þodꝛſins þſſer mig sendi

Þtta✱ sagdi eg ydꝛ/a medan eg var hia ydꝛ
/eñ huggariñ/hiñ heilage ande þañ er miñ þader
mū senda ydꝛ i minu nafni/hū ſtalfꝛ mū lꝛra ydꝛ
alla hluꝛe ꝛ aminña ydꝛ a allt þ huat eg sagda ydꝛ

Miñ þrid lꝛt eg hia ydꝛ/miñ þrid gef eg ydꝛ
eige sº sē heimiñ gefꝛ þa gef eg ydꝛ/ydart hiar
ta hryggiuſt eigi nie ſkē þizt/þier heyrdut þat eg
sagda ydꝛ/eg/þer/ ꝛ kem til ydar/ef þier elſkudut
mig/þa gleddiuſt þier vid þat eg sagda/eg fer til
þodꝛſins/þuiat þaderiñ er mier maire/ꝛ nu sagdi
eg ydꝛ þ þyrr eñ þ ſkier/sº at þier truet þa þat
er ſkied

Hter epter mun eg eige tala margt vid ydꝛ/
þuiat hofdinge þſſa heims kemꝛ ꝛ med mig hef
ur hū eckert/helldꝛ þ at heimiñ keñe/ þ at eg elſka
þodꝛiñ/ꝛ þ eg giore sº sem þaderiñ hefer mier
bodit ✱ ſtondum vpp ꝛ gongum hiedan

Þimtande capuule

Eg em sañr vin uidꝛ/ꝛ miñ þader er vin
gardz vordꝛiñ/huern þañ kuiſt a mi
er er eige þꝛtet auogꝛt/mun hū aþ
kuiſta/huern þañ sem auogꝛt þꝛtet
mun hū hreinſa/sº at hū þꝛi meira
auogꝛt/þier erut nu hreiner þyrer saker þſſ ordz
er eg talaði vid ydꝛ/bliþit i mier ꝛ eg mꝛ ydꝛ/lika
sem vin kuiſtiñ þꝛr eigi þꝛt auogꝛt af ſialfꝛ ſ
ſier nema hū ſie a vin vidar treuu/sº ꝛ eigi helldꝛ

þier uema þier bliþit a mier

Eg em vin vidr treit/eñ þier erut vin vidar kaister ner/huer hñ bliþr i mier ꝛ eg medr hñ/sa þærer mikiñ/auogrt/þat an min þae þier einskis orkat/ huer sa er eigi bliþr i mier/ hñ er vt kastadr sem añ vin vidar kuistr/ꝛ vpp þorn /ꝛ þr saman lesa þa/ꝛkasta a ellð ꝛ breña/nu eþ þier bliþit i mier/ꝛmin ord bliþa i ydr/bidiet þa huers þier viliet ꝛ þ skal ydr veitazt þui verdr miñ þader dyrkadr/at þier þærit mikiñ auogrt ꝛ verdit miner læri

Sº sem elskadi mig miñ þader/lika (sueinar sº elska eg ꝛ ydr/bliþet i miñe astsemd/eþ þier vardueitid min bodord/þa bliþe þier i miñe astsemd /lika sº sem eg vardueite mins þodrs bodord/ꝛeg bliþ i hñs ast semd/ þtta tala eg þui til ydar/ at miñ þognudr bliþe hia ydr/ꝛ ydar þognudr vpp þylldizt þ er mitt bodord at þier elskizt ydar i mille sº sẽ eg elskadi ydr / eingeñ heþer meire ast semd eñ sa/er hñ setr sitt liþ vt þyre sina vine þier erut miner viner eþ þier giorit þ eg byd ydr/ꝛ hiedan ap kalla eg ydr eigi þienara/þuiat þiohñ veit eigi a þ huad hñs herra giorer/eñ ydr seige eg vine/ þuiat allt huat eg heyrda ap minũ þodr/ þ kuñgiorda eg ydr

Eigi vtuoldu þier mig/helldr hepe eg vt valit ydr/ꝛ eg skickadi ydr til/at þier geingut ꝛ þærdut auogrt/sº at ydar auogyt bliþi til fss/at huers þier bidiet þodrinñ i mtnu naþni/ þa gefi hñ ydr

Symons m ꝛ Judas þyd eg ydr/at þier elskit huer añañ/eþ heimr hñ hat ydr þa vttid/at hñ hefer hatad mig/þyrr ri eñ ydr/eþ þier værut ap þssm heime/ þa elskadi heimrinñ þ hñsværi/ þui señeliga erut þier eige ap heimenñ/helldr vtualda eg ydr vr heimenũ/þ yrer

riñ/

þ hat᷑ ydr heimriñ/ miñzt a mun ord er eg ſagda
þioneſi er eige meire ſinū Herra/ ep þr hapa op
ſockt mig þa munu þr top ſakia ydr/ hapa þr ge
ymt min ord/ þa munu þr geyma ydar ord

Eñ allt þtta munu þr giora ydr/ þyrer uins na
þns ſaker/ þat þr þeckia eigi hñ/ þañ er mig ſendi
ep eg vęri eigi komeñ/ t hepdi eigi ſagt þm̄ þ/ þa
hepdi þr aungua ſynd nu hapa þr eckert/ þ þr
verndа ſina ſynd med/ huer ſē mig hatar/ sa ha
tar t miñ þodr/ ep eg hepda eigi giort þan verck a
medal þta/ ſē eingen heper añ᷑ giort/ þa hepdu þr
aungua ſynd/ eñ nu hapa þr ſied/ t hata þo będi
mig t miñ þodr/ helldr þ at su malſgrein ſem ſkri
þut er/ J þra logmali vpp þylldizt þyre eckert hop
du þr mig at hatre ✻ Eñ ✻ þa sa huggari kem
er eg mun ſenda ydr ap minū þodr/ ſē er sañleiks ✻ suñu d
ande/ huer ap þodrnū þram geingr/ hñ mun/ bera giñ epter
vitne ap mier/ þier munut t bera mier vitne/ þat ſtigninga
þier hapit þra vpp hapi hia mier verit dag

Sextande Capitule

Eñ þtta tala eg til ydar s᷒ at þier blyg
dizt eigi/ þui þr munu þor boda ydr og
sa time kemr/ at huer ydr liplątr/ hñ mei
n᷑ ſig giora þągt verck gudi/ t þtta gio
ra þr ydr/ ap þui/ at þr þeckia huorki þodriñ nie
mig/ eñ þtta tala eg þui til ydar/ at nąr su ſtund
kemr/ þa ſkulu þier miñazt þ᷑ a þat eg ſagda ydr
þ/ eñ þtta ſagda eg ydr eigi i vpp hapi/ þui eg v᷑
hia ydr ✻ ✻ þiord
ſiu dag e

Og ✻ nu þer eg til hñſ ſē mig ſendi/ t eingeñ y paſka
dar ſpyr mig at huert þer þu/ helldr at þui eg ta
ladi þtta til ydar/ þa vpp þylldizt ydart hiarta ap
hrygd/ eñ eg ſeige ydr þo ſañleikeñ/ at þ hatar ydr

at eg

at eg þare hedan/ þuiat eþ eg þer eige hedan/ þa kemr eigi huggariñ til ydar/ eñ eþ eg þer hedan/ þa mun eg senda hñ til ydar/ r þa hñ kemr/ strafþar hañ heimeñ þyrer synd/ r þyrer riettlæti r þyrer dom/ þyrer syndina/ þui þr trua eige a mig/ eñ þyrer riettlætid þui at eg þer til þodrsins/ r þadan af siae þier mig eige/ eñ þyrer domeñ þui at hfsti heims hofdinge er dæmdr

Eñ hefe eg margt at seigia ydr/ eñ þier þarf eige allt borit at siñe/ nær at kemr sa sañleiks andi/ þa mun hñ keña ydr allan sañleik/ þat eige talar hñ af sialfum sier/ heldr huad hñ heyrde þ talar hñ/ r huat o komit er þ kungiorir hñ ydr/ hañ same mun r auglysa mig/ þat af minu mun hañ þ taka r kungiora ydr/ allt huat miñ þader hefr þ er mitt/ þyrer þui sagda eg/ at af mtnu mun hñ þat taka r kungiora ydr *

Og iñan * skamzt þa munu þier eige sia mig/ r eñ aptr iñan skamzt þa munu þier sia mig þuiat eg þer til þodrsins/ þa sogdu hñs lærisueinar sin a mille/ huad er þ/ at hñ sagdi oss/ Jñan skamzt þa munu þier eigi sia mig/ r þa aptr iñan skamzt munu þier sia mig/ þat eg þer til þodrsins/ þa sogdu þr huad er þ/ iñan skamzt/ vier vitū eigi huad hñ seiger/ þa þornā Jesꝰ at þr villdu spyria hñ at r sagdi til þra/ þier spyriet at þui ydr i mille/ Jñan skamzt/ þa munu þier eigi sia mig r þa aptr iñan skamzt munu þier sia mig. Sañliga sañliga seige eg ydr/ þier munut grata r kuein a/ eñ heimriñ miñ þagna/ þier verdit r hryggued eñ ydar hrygd skal snuazt i þognut.

Konan nær hun skal þæda/ þa hefer hun hrygd/ þuiat hñar stund er komen/ eñ þa hun hefer

þridia sa dag epter upprisu.

þer barnit þꝗtt muñizt hun eigi þſſ harmkuꝗllis
þyrer þagnadar saker/ þui madr var i heimeſi bo
reñ/ þier hapit nu hrygd/eñ eg ſkal sia ydr aptr/ t
ydart hiarta ſkal þagna/ t yduarn þognud ſkal
eingeñ ap ydr taka/ a þm deigi munu þier mig t
einſkis spyrta. * Sañliga sañliga seige eg ydr/
huers þier bidiet þodriſi i minu napni þ mun hañ
gepa ydr/hingat til hapa þier einſkis bedit i minu
napni/bidiet/ þa munu þier medtaka/ s° at ydar
þognudr þall kõnizt

Þtta hepe eg talat i ordz kuidũ til ydar/ sa
ttme kemr at eg tala eige leingr ordzkuide til yd͠ /
helldr kungiore eg ydr berliga ap minum þodr/ a
þm deige munu þier t bidia i minu napne/ t ei
ge seige eg ydr/at eg mune bidia þodriſi þyrer ydr
þat sialpr þaderiſi elſk͠ ydr/ap þui þier elſkit mig
ttruit þ eg sie ap gudi vt geingeñ eg em ap þodr
num vt geingeñ t komeñ i þñañ heim/ eg þyrer
lꝗt t aptr þnan heim/ t þer til þodrſins

Hñſ lꝗrisueinn͠ seigia þa til hñs/ sie/ nu talr͠ þu
berliga t mꝗler ongua ordz kuidu/ nu vitu vꝛr
at þu veizt alla lute/ t þu þar þt eigi at nockr spy
rie þig/ þyrer þ trwũ viet at þu siert ap gudi vt
geingeñ * Jesus suarvdi þm/nu true þier/ siaet
su stund kemr/ t er nu þgar komeñ/at þier sundr
izt huer til siña/ t latid mig einañ samañ eñ eg
er þo eigi eiñ saman/ þuiat þaderiſi er med mier

Þetta tala eg þui til ydar/at þier hepdut þrid
J mier/ þui i heimenum hapi þier hormung/eñ
verit þo hughrauster þat eg yþuer vañ heimeſi

Seytiande capitule

Ꮐ Þetta talade Jesus/ t hop vpp sin augu
til himens t sagdi/ Fader/ stunden er kõen/

at þu auglyſer ſon þiñ/ſº at þiñ ſonr auglyſer þig
ſº sem þu gaɼt hiñ yþuer vallð allz hollðz/ at
hiñ gepi þm olliñ/er þu gaɼt hiñ eiliɼt liþ. Eſi þ er
eiliɼt liþ/at þr Jate þig/emaſ̃ ꝛ ſaña gud vera/
ꝛ þaſ̃ þu vt ſender Jeſum krиſtz/eg auglyſte þig
a iorðu ꝛ pullkõnade þ verck er þu þieckz mier at
giora/ꝛ nu auglys þu nig þader hia ſialfu þier
medr þre dyrd er eg haþda hia þier adr eſi heimiſ̃
var/eg hepi opinberat naþn þitt þyre mõm/ þm
er þu gaɼt mier ap heimenū/ þr voru þiner/ꝛ þu
gaɼt mier þa/ꝛ þr geymdu þin ord nu vita þr at
alt huat þu gaɼt mier/Sie ap þier/ þuiat þau
ord er þu gaɼt mier/þa gaþ eg þm/ ꝛ þr haþa
þau medtekit ꝛ ſeſ̃eliga vidrkent þ eg em ap þier
vt geingeſ̃/ꝛ trua þui at þu ſender nig

Eg bid þyrer þm/eigi bid eg þyrer heimenū/
helldr þyrer þm/ hueria þu gaɼt mier/ þu iat þr
eru þiner/ꝛ huat mitt er/ þ er þitt/ꝛ huat þitt
er þ er mitt/ꝛ i þm er eg auglyſtr/ꝛ eige em eg nu
meir i heimenū/eſi þr eru i heimenū/ꝛ eg kem til
þin heilagr þader/geym þa i þinu naþni/hueria
þu gaɼt mier/at þr sie/ eitt sº ſem vid a medan
eg var hia þm i heimenū/ þa geymde eg þa i þinu
naþne/ꝛ hueria þu gaɼt mier/ þa vardueitte eg
ꝛ eingeſ̃ ap þm er glatadr/nema sa eirn glatan
ſonr/sº at ritninginū vppfyllðizt

Eſi eg kem nu til þin/ꝛ þrta tala eg i heimenū sº
at þr haþe miſ̃ fullaſ̃ fognud medr ſialfu sier/
eg gaf þm min ord/ꝛ heimiſ̃ hatar þa þar þr eru
eigi ap heimenū/lika ſẽ þ at eg er eige ap heimenū
eg bid eigi/at þu taker þa ap heimenū/helldr at
þu geymer þa fra illu/ þr eru eigi ap heimenū/
sº ſem at eg er eigi ap heimenū. Helga/ þu þa i
þinū ſaſ̃leik/ þin ord eru ſaſ̃leikr/ lika ſem þu ſen

der mig i heimeñ s° sendi eg þa i heimeñ/ ꝛ þyre þa helga eg sialfan mig/s° at þr sie ꝛ heigader i sañleikñ

Eg bid eige einazta þyrer þm/ helldr ꝛ iafn vel þyrer þm sem trua munu a mig þyrer þra ord s° at þr sie aller eitt / s° sem þu fader ert medr mier ꝛ eg medr þier/at þr sieu ꝛ eitt med ockr/s° at heimuriñ trui þat þu sender mig/ꝛ þa dyrd sem þu gaft mier/þa gaf eg þm/at þr sieu ꝛ eitt/s° sẽ at vier erũ eitt/eg med þm/ ꝛ þu mꝫ mier s° at þr sie fullkõner i eitt/ꝛ þ at heimuriñ kenne at þu sender mig/ꝛ þ þu elskader þa s° sẽ þu elskader mig

Fader/hueria er þu gaft mier (vil eg) at huar sem eg er/ þa sie þr medr mier/ s° þr siae mina dyrd þa þu gaft mier/ þuiat þu elskader mig fyrr enn heimuriñ var skapadr/Rietturise fader heimuriñ kenner þig eige/enn eg kenne þig/ꝛ þsser kenna þ þu sender mig/ꝛ pitt nafn giorda eg þm kunnigt ꝛ eg vil giora þm þ kunnigt/s° at su ast sem med huerri þu elskader mig/sie i þm ꝛ eg medr þm

Attande Capitule

A Jesus hafdi nu þtta talat/gieck hñ vt med sina lꝛrisueina/ yfer vm lꝛkiñ kedron/þangat sem eitt gras gardr var/ꝛ Jesus gieck þar niñ med sina lꝛrisueina/en Judas sa er hñ sveik/visse ꝛ þann stad/ þuiat opt kom Jesus þangat mꝫ sina lꝛrisueina/ þa Judas hafdi nu til sin tekit flock manna ꝛ erinen af byscupana ꝛ phariseis þienara hñ/kom hñ þangat medr lyckt hñ logbrondñ/ꝛ hernopnñ/ nu þat Jesus visse allt huat yfer hñ atti at koma/ þa gieck hñ fram ꝛ sagdi til þra/at hueriñ spyrie þier/þr suarudu honñ/at Jesu af Nadareth/ þa sagdi Jesus til þra/eg em hñ

Eñ Judas sa er hñ sellði stod þar hia þm/ ⁊ þa er Jesus sagði þ til þra/eg em hñ/horfuðu þa a bak aptr ⁊ duttu til iardar hñ spurði þa eñ ap t at/at hueriu spyrie þier/eñ þr sogðu/at Jesu hi nu naðuerska/ Jesus suaradi/eg sagða yðr/ þ'eg er hñ/⁊ ef þier spyriet at mier þa leyfit þessin burt at gang a/s* at vpp fyllðist þ orð er hñ sagði/af ngum glatadi eg af þm sem þu gaft mier

Symon Petrus hafði hia sier eitt suerð/ðro þ vt/ ⁊ sló til eins byscups þienara/ ⁊ hio af hans hg gra eyra/eñ þienarin hiet malch* at nafni þa sag ði Jesus til Pets/stick þinu suerði i slidrer/skal eg eige dreckа þann kalck s: mier gaf mañ fader

Eñ flockrin ⁊ hersho[illegible]dingen/ ⁊ gyðinga þiena rar/hondluðu Jesu/bundu hñ/ ⁊ leiddu fyrst burt til Hannas (er var magr Caiphas) sa er þa var þss arss byscup/eñ Caiphas v* sa er gyðingū gaf þ rað at betr þ einn maðr dœi fyrer lyðin.

Symon Pets* fylgðe Jesu epter/ ⁊eñ añar lęri sueinn v* kunigr byscupinū/ ⁊gieck in mꝫ Jesu i hys cupsins herbergi/eñ Pets stod fyrer dyrum ut/ þa gieck ut hin añar lęrisueinn sem byscupinū var kunigr/ ⁊talaði uið hana er dyrn* geymði/ ⁊ leiddi Petrū in/ þa sagði ambattin su dyrnar geymði til Pets/ ert þu eigi einn af þssmans lęrisueinū/ hñ sagði eige er eg/ eñ þienarar ⁊ vnder meñ stoðu við elldr glaðr/ ⁊ vermðu sig/ þuiat kulde var/ Pets stod þar hia þm/ ⁊ vermði sig

Byscupin spurði Jesū þa at/vm hans lęrisuein a/ ⁊ um hans kenning/ Jesus suaradi hñ/eg hefi opinberliga talat fyrer heimenū/ eg kendi ⁊ iaf nan i samkundu husum ⁊ musterino/ þ sem aller gyðingar koma saman/ ⁊ a laun hefe eg ecкert tal

tal

lat/ þᵾ ſpyr þu mig þar at/ſpyr þu þa þar at ſem heyrt haꝼa huat eg hefi talat fyrer þm. Sia þe vita huad eg hefi ſagt/eſi ſem hñ ſagdi þtta/ þa gaꝼ eirn þia þienaraſia ſem nær ſtod Jeſu pu ſtur/ ⁊ ſagdi/ſkalt þu sᵒ suara byſcupinū/Jeſus ſuaradi ef eg taladi illa/ þa vitna þu þ vont vera eſi ef eg taladi satt/þui ſlær þu mig þa/ ⁊ Hannas ſendi hñ þa bundiñ til Caipham byſcups

Og er Symon Petrus ſtod þar ⁊ vermdt ſig þa toludu þꝛ til hñs/ert þu eigi eirn af hñs lærisueinū/hñ neitadi ⁊ ſagdi/eigi er eg/ þa ſagdi hñ eirn af byſcupſins þienurū/ þrændi hins ſē Petr hio eyrat af/ ſa eg þig eigi i graſgardinum hia hñ/ þa neitadi Petr þui eſi einu ſiñe/ ⁊ þa ſtragl gol hanen

Þa leiddu þꝛ Jeſum þra Caiphas ⁊ i þinghuſit eſi þ var ſnemma morguns/ ⁊ þꝛ geingu eigi ſialfer ner iſi i þinghuſit/ at þꝛ ſaurgudnaſt ecki/helldr/ sᵒ þꝛ mætti neyta paſchaña/Pilatᵒ gieck þa vt til þra/ ⁊ ſagdi/hueria/a hæru þæri þier i gegn þſſum manni þꝛ suorudu ⁊ ſogdu til hanſ/ef þſſi væri eigi illræðis madr þa hefdu vier eigi ſelt þier hñ/ þa ſagdi Pilatᵒ til þra/take þier hann þa ⁊ dæmit ef ter ydrum logum/gyðingar ſogdu þa til hñs/eigi hæfer oſſ at liflata nockurn/sᵒ at þ ord vpp fyllaz t er hñ ſagdi/teiknandi til mz huerium dauda hñ dætti at deyia

Pilatᵒ gieck þa iñ aptr i þinghuſit/kalladi a Jeſum/ ⁊ ſagdi til hñs ert þu gyðinga kōungur/Jeſᵘ ſuaradi/talar þu þ af ſialfum þier eda haꝼa adrer ſagt þier þra mier/ þa suaradi Pilatᵒ er eg nockut gyðingr/ þinn þiod/ ⁊ byſcupar nir / ſelldu þig mier/huad giordir þu Jeſus ſuaradi/mitt rike

er eige ap þessum heime/ eþ at mitt riki væri ap þessum heime þa mundi minner þienarar strida i mot so at eg sellduzt eige gydingum/ en nu er mitt rike eige hedan/ þa sagdi Pilat⁹ til hans/ þa ertþu þo kóungr/ Jesus suaradi/ þu seiger þ/ eg em k kóungr/ til þess em eg fæddr/ k til þess em eg i heimenn komenn/ at eg bere vitne sannleiknū/ k aller sē eru ap sannleiknū þeir heyra mina rodd/ Pilat⁹ sagdi til hans huad er sannleikr

og þa hann hafdi þetta sagt/ gieck hann vt aptr til gydinga/ k sagdi til þeirra/ eg finn engua sok m hann en þer ydar siduenia/ at eg gefi ydr eitn lausann a Pascū/ vilie þier at eg gefi ydr nu lausann sialfann gydinga kóungenn/ þa kolludu aller aptr i moti/ segiande/ eige þenan/ heldr Barrabā/ en barrabas var spilluirki

Nittande Capitule

Pilat⁹ tok þa Jesum k liet strykia/ strids menn flettudu koronu ap þyrnū k settu k hans hofut þordu hann k i purpura klædi/ k sogdu/ heill sertu kóungr gydinga/ k gafu hann pustra/ þa gieck Pilat⁹ vt aptr k sagdi til þra Siaet/ eg leide hann nu vt til ydar/ so at þier vitid þ eg finn engua sauk m hann / þa gieck Jesus vt berandr þyrne koronu og eitt purpura klædi/ k hann sagdi til þra/ Siaet: mann enn/ þa er byscupar ner k þienarar ner sau hann kolludu þr/ so segiandi kross festit/ kross festit Pilat⁹ sagdi til þra/ taki þier hann k kross festit/ þuiat eg finn engua sok med hann/ þa suorudu hann gydingar/ vier hafum log k epter vorum logum skal hann deyia þuiat hann giordi sig at guds syne

Þa Pilat⁹ heyrdi þessi ord/ ottadizt hann en meir k gieck inn aptr i þing huset k sagdi til Jesu huadan

eri þu

ert þu/eſi Jeſus gaþ hñ eigi/ſuar/ þa ſagdi Pi'a
tus til hans/talar þu eigi vid mig/ veizt þu eige/
at eg hefr valld til at lata krossfesta þig/ t eg hefi
valld til at gefa þig lausañ/ Jeſus ſuaradi/eigi
hefder þu nockut vallds yfuer mier nema þier v
ri þ gefit hier ofan at/ fyrer þui hefer sa meire
synd/er mig ſelldu þier/ t epter þ leitadi Pilat
vid at lata hñ lausañ/eſi gydingar hropudu t ſog
du/ef þu letr þnañ lausañ þa ert þu ecki keiſarans
vin þuiat huer ſem ſig giorir kõung hñ mæler i
moti keiſaranũ.

Þa Pilat heyrdi þeſſi ord/leidde hñ Jeſum ut
t ſetti ſig a domſtol i þm ſtad ſẽ kalladizt hafue
flautr/eñ a ebreſku gabatha/eſi þ var a at þanga
deigi Paſca/nærri ſiettu ſtũd/ þa ſeiger hñ t til gy
dinga/ ſiaet kõung yduarn/ eſi þr kolludu/ tak i
burt /krofeſtu hñ/ Pilat ſagdi til þra/ ſkal eg
krossfesta kõung yduarn/ þa ſuorudu biſcupar
ner/ aungueñ hofu vær kõung nema Keiſarañ/
þa ſelldi hñ þm hñ/at hñ krossfestizt.

Þa toku þr Jeſum t leiddu hñ þadan/hñ fialfr
bar ſiñ kross/ t gieck ut i þañ ſtad ſẽ kalladizt ho
fut ſkeliar stadr/ eñ a ebreſko golgatha/ huar þr
krossfestu hñ/t two adra mz hm̃/ſiñ til huorrar
hand eſi Jeſũ i midit/Pilat ſkrifadi eina yfuer
ſkrift/t ſetti hana vpp yfuer krossinñ/eſi s var
ſkrifat Jeſ af nadareth gydinga kõungr/ þſſa
yfuerſkrift lasu marger af gydingũ þat sa stadr
var nærri borgine er Jeſus var krossfestr a eſi þ
v ſkrifat a ebreſko girzſko t latino/ þa ſogdu biſ
cupar gydinga vid Pilatũ/ſkrifa þu eigi kõung
gydinga/heldr þ hñ hefdi ſagt/eg em kõungr gy
dinga/Pilat ſuaradi/huat eg ſkrifadi þ hefi eg

þ̄ strids meñ hoþdu krossþest Jesū/toku þr hans
klædnatr giordu a þiogra hluta skipti sier hueriū
strids maðe siñ hlut/r þ̄ mz kyrtiliñ/ eñ kyrtilliñ
var eigi saumadr/ helldr þra opan verdu allr op
Psal. xxi tiñ/ þa toludu þr sin i mille skeru vǫr hñ eigi/hlu
tumst helldr vm ed hucrs hñ skal vera/s● at ritn
geñ vppfyllduzt er seiger/ þr skiptu sier klædum
minū/r a mitt þat þa logdu þr hlut kesti/r þtta
giordu nu strids meñirner.

Eñ þar stodu vid krossiñ hia Jesu/moder hñs
r moder syster haus Maria husþru Cleophas/r
Maria magdalena/ þa Jesus sa nu sina modr
r þañ lǫrisuein nǫr standanda/er hñ elskadi/sei/
ger hñ til siñar modr kona sia þu/ þar er þiñ son
epter þ seiger hñ til lǫrisueinsins/sie þ er þin mo
der/. r vpp þra þre stundu tok lǫrisueiñiñ hana
at sier.

Epter þ þa Jesus visse at allr var nu fullkōnat
r at ritningeñ vpp fylldizt/ þa seiger hñ/þyrster
Deut. xv mig/ þar v̄ sett eitt ker fullt af edike/eñ þr toku
r fylldu eirn niarð̄ vautt mz edik r logdu i ysop
settu sidan fyrer munn hñ/eñ þa Jesus hefdi e/
dikit til sin tekit/sagdi hñ fullkōnat er/r at hneig
du hofdi þa liet hañ siñ anda

Eñ af þui at til þanga dagr gydinga var/ og
Deut. xv at likam irner vǫri eige a krossunū vm þuottdag
iñ/þat þ var hñ myckle dagr þuottdags helgiñ
ar/ þa badu þr pilatū at þra bein brytuzt r i burt
tǫkiuzt/þa koma strids meñ r brutu sundr bein
hins fyrra/r s● þssañars sem mz hñ var kross/
seit:/eñ þa þr komu til Jesu/sau hñ nu r dauðā
þa brutu þr eige hñs bein/helldr lagdi eirn af str
ids nōm i hñs sidu mz spiote r steagr þa rann vt
blod r vatn

Og

Og sa er þ hepersied/ber þar vitne vm t hsiſ vitniſ burdr er rietti/ t hñ same veit þ at hñ ſeiger satt/ s^o at þier trydut/ þuiat þ ita var t giort/ s^o at ritningen vppfyllduzt/ eigi ſkalu þier briota nockut hans bein/ t eñ aptr ſeiger oñr ritning/ þr munu sia þañ i huern þr ſtungu. Exo. xij. Zach. xij.

Eñ epter þtta bad Joſeph af Aremathia/ (huer ed var lęrisueiñ Jeſu þo heimugligr/ fyrer otta saker vid gydinga) Pilatũ vm at hñ mętti taka burt likama Jeſu/ þ leyfdi t Pilatus/ þar kom t Nicodemus sa er fyrri kom vm noit til Jeſu/ fęrandi ſam blandada myrru vid aloe nęr hundrat punda/ þa toku þr likama Jeſu t ſueipa du i line med ilmandi ſmyrſlũ/ s^o sem sidr er til gydinga at grefta/ eñ þar i þm ſtad ſem hñ var krossfeſtr/ var graſgardur/ t i graſgardinum var ny ſtein þro i hueria at eingeñ hafdi eñ verit legdr þangat logdu þr Jeſũ/ fyrer ſaker átpanga dags gydinga/ þat su grof var s^o nęr

fr Capitule

Einñ þuott deginum/ þa kemr Maria magdalena snemma/ þa at eñ var myrkt til grafarińar/ t ſier at ſteinñ er burt tekiñ af grofińe/ þa hlypr hun t kemr til Symon^ Petr^s t til hins añars lęrisueins þañ er Jeſus elſkadi t ſeiger til þra/ þr ha þa tekit burt herran vr grofińe/ t vier vitũ eigi hu ar þr hafa lagt hñ/ þa gieck Petr vt t hñ er lęrisueiñ/ t komu til grafariñar/ eñ þau two hlupu iafnt/ þui hñ añar lęrisueiñ hliop vakara fram eñ Petr t kom fyrſt til grafariñar/ t er hñ laut ni dr/ þa sa hñ linlokiñ logd þar/ eñ þa gieck hñ eigi iñ/ þa kemr Symon Petrus epter hñ/ ſtigr i gro

fina

þina/ᵹ sier at linlokin eru logd þ͠ ᵹ þaꝛ sueita duk er var vm hꝰ hopur/eigi lagdan med lin lokunū helldr sierdeiles samā wndiꝰ i einū odrū stad/ þar stie ᵹ hiꝰ aꝛar lᵹrisueinꝰ iꝰ/ sa er þyrri kom til gra þariñar/sa þ/og rudi þui/ þat þr kuñu þa eigi eꝰ manlingina/ þ hñ byrladi vpp at risa ap dauda/ ᵹ þa geingu lᵹrisueinarner apr til stalþra siña

Eñ maria stod vid groþina vti ᵹ griet/ ᵹ er hun griet/ þa laut hū nidr i groþina/ ᵹ sa two engla huit klᵹdda/ sitiandi þ͠/ eiñ til hopda/ eꝰ aꝛar til þota/ sem þr hopdu lagt likama Jesu/ ᵹ þr sogdu til heñar/ kona/ huad grᵹtr þu/ hun sagdi þm/ þr hafa tekit burt herran miñ/ ᵹ eg veit eigi huar þr hafa lagt hñ/ þa hun hafdi þetta sagt/ snerizt hun vid/ ᵹ leit Jesum standa þar/ ᵹ veit þo eigi at þat er Jesus þa sagdi Jesus til hñar Kona/ huad grᵹtr þu/ at huerium spyr þu/ eñ hun ᵹtladi gar/ duordiñ vera/ ᵹ sagdi til hans/ herra/ ef þu bart hꝰ burt/ þa seig þu mier/ huar þu hefer lagt hñ þ͠ eg taki hñ i burt þadan/ Jesus sagdi til hñar Maria/ hun snerizt vid ᵹ sagdi til hñs Rabboni/ þ kallazt Meistare/ Jesus sagdi til hñ͠ snert þu mig eige/ þuiat eg er eigi eñ vppstigeñ til mins þodrs/ þar helldr til brᵹdra miña/ ᵹ seig þm/ at eg stige vpp til mins þodrs/ ᵹ til ydars þodrs/ til mins gudr ᵹ til yduars gudz/ Maria Magdalena kom ᵹ kungiordi lᵹrisueinunū/ eg hefi sied herran og þetta sagdi hñ mier.

Eñ sama kuelldi þꝰ hins sama þuott dags/ þar er lᵹrisueinarner voru saman kōner/ at luckt̄ dyrū/ þyrer hrᵹdzlu saker vid gyðinga/ kom Jesus þar ᵹ stod i midit/ ᵹ sagdi til þra/ þri dr sie med ydr/ ᵹ þa hꝰ sagdi þetta/ syndi hñ þm hendrnar ᵹ sina sidu/ þa gloddu᷑zt lᵹrisueinarner

vid þr sau herraſi / þa sagdi Jesus eſi aptr til þra / þridr sie med ydr / liſa sem þadriſi sendi mig / so sendi eg ydr / ok er hñ sagdi þtta / blies hñ a þa / ok sagdi til þra / medtakit þier helagan anda / hueriumi hellzt þier þyrer gepit syndunar þa eru þær þyre gepnar / ok hueriū hellzt þier þær aptr halldit þa eru þær aptr halldnar *

Eſi * Tomas eirn ap tolp / sa er kalladizt tor tryggr / var eige medr þm / þa Jesus kom þa sog du adrer lærisueinarner til hñs / vier hopū sied herraſi / eſi hñ sagdi til þra / nema eg sie nagla þo rin i hñs hondū / ok eg lati miñ þingr i nagla þorn ok eg leggie mina hond i hñs sidu / þa true eg eigi

* Tomas mo þyre Jol.

Og atta dogū epter þat / þa voru hñs lærisueinar þar aptr eſi iñe / ok Tomas medr þeim / þa kō Jesus at luckt̄ dyrū / stod i midit ok sagdi / þridr sie med ydr epter a / þa seiger hñ til Thomam / rietu þiñ þingr hingat / ok stoda minar hendr / lypt opp þiñe hēde ok legg i mina sidu / ok vert eigi van truadr / helldr truadr / Tomas suaradi ok sagdi til hñs / Drottiñ miñ ok gud miñ / Jesus sagdi til hñs / þuiat þu satt mig Toma þa truer þu / Sæler eru þr er eigi sia ok trua þo. *

Morg oñr teikn þa giordi Jesus i anglite sina lærisueina / huer eigi eru ſkript i þeſſari bok / eſi þetta er þui ſkripat at þier truit / þat Jesus sie Kristr gudz sonr / so at þier truader hepdut eliſt lif i hans napne.

xxj. Capitule

Pter þat * opinberadi sig Jesus / vid hafſ eſi tiberiadis / eſi hñ opinberadi ſig so / at þr voru til samans / Symō Petr / ok Tomas sa er kalladizt tortryggr / ok Nathanael sa er v̄ ap Chana

* þior dyngþat ſa /

vr galilea hieradi/ r syner zebedei/ r eñ adrer tuer
ir ap lærisueinnunū Symon petr⁹ seiger til þra/ eg
vil þara at þiſka/ þr sogdu hñ vier viliū r koma
med þier/ þr gengu vt r stigu stragr aſkip/ r a
þre nott þeingu þr eckert/ eñ atmorne kōnum/ þa
stod Jesus i siaþar þioruñe/ lærisueinarner viſſu
eige at þ var Jesus/ þa sagdi Jesus til þra/ born
hapi þier ecki til mat⁸/ þr suorudu hñ/ ecki/ eñ hñ
sagdi til þra/ kastid vt netinu til hægre handar
vid skipit/ r þa munu þier nockat finna/ þa kostu
du þr vt/ r gatu eigi dregit fyrir fiolda saker fiſ
kaña/ þa sagdi sa lærisueñ til petrus sem Jesus
elſkadi/ Herrañ er þ

Eñ þa Symon Petr⁹ heyrdi þ at Herrañ v ær
þ/ vaþdi hñ vm sig motinū/ þat hñ var nakeñ/ r
varpadi sier vt a siaeñ/ eñ adrer lærisueinarner
komu a skipi/ þuiat þr voru eigi langt fra lande/
s⁹ nær sem two hundrut alna/ r drogu netid m⁹
fiſkunū/ r þa þr stigu a land sa þr ellds glæd
/ r fiſk yfer lagdaſi/ r braud/ Jesus seiger til þra
þærit hingat af þm fiſkunū þier þeingut nu Sy
mon petr⁹ stie vpp r dro netid at lande fullt af
storum fiſkum/ hundrat þria r þimtiger/ r þott
þr væri s⁹ mærger þa rignadi þo eige netid/ Jes⁹
seiger til þra kome þier r snædit/ eñ eingeñ læri
sueinnſña þordi at spyria hñ at/ huer ert þu/ þat
þr viſſu at þ var herraſi/ þa kō Jesus/ r tok brau
dit/ gaf þeim þ/ r lika eirnen fiſkeñ/ r þetta er nu
hid þridia sinn er Jesus opinberadi sig sin læri sue
inū/ epter þ hñ var vpp risinn af dauda *

Þa þr hæfdu nu snædt/ seiger Jesus til Symon
Petrs/ Symon Jonasson elſkar þu mig meir eñ
þesser/ hñ sagdi hōn/ Ja Herra/ þu veizt at eg elſka
þig

þig/hñ sagdi þa til hñs/þ skd þu domb min/eñ sei
ger hñ apt i odru sine til hñs/Symõ Jonas sonn el
skr þu migh hñ seiger hñ/Ja herra/þu veizt at eg
elska þigh hñ seiger þa til hñs/þ skd þ u saudi mina/
hñ seiger eñ apt i þridia sine til hñs Symõ Jo
nas son elskr þu mig/þa brygdizt Pet vid/þat
hañ sagdi þrysvar/elskr þu mig/ t sagdi til hñs/
herra/þu kesser alla hluti/þu veizt at eg elska þig/
Jesus seiger til hans/at þu þa saudi mina

Sannliga sannliga seige eg þer/þa þu vart yn
gre/gyrter þu sialfr þig t gieckzt þangat þu vill
der/eñ þa þu elldizt/munt þu þinar hñdr vt brei
da/ t annar mun þa gyrda þig/t þangat leida sẽ
þu vilt eigi/eñ þetta sagdi hñ/teickandi mz huer
ium dauda at hñ skyldi gud dyrcka

Og þa hñ hafdi þetta sagt/seiger hñ til hñs ✠ Jons da
þylg þu mier epter/Pet snere sier vid/t leit hañ i Jolum.
lærisuein epter þylgiandi sem at Jesus elskadi/sa
er t vm kuellomaltidina hafdi a hñs briosti leig
it/t sagt/herra huer er sa eñ þig þorrader/þa pe
tr leit nu þañ sciger hñ til Jesu/herra huad skal
þessi/Jesus seiger til hans/ep eg vil at hañ blife
til þess at eg kem/huad kemr þ vid þig/fylg þu
mier epter/þa gieck su ordrader a medal bredra
sia/þessi lærisuein deyr eige/t Jesus sagdi eigi til
hñs/hñ deyr eigi/heldr eñ eg vil at hñ blife til þess
at eg kẽ/huad kemr þ vid þig/þessi er sa lærisuein
er vm þetta ber vitne t þetta skrifadi/t vier vitũ at
hñs vitnisburdr er satt ✱

Þar eru t margar adrer hluter sẽ Jesus giordi
huerter/ep þr skylldu aller skrifazt/huer epter od
rũ/(þa helld eg) at heimins mũdi eige yfuer get
þa/þ bækr sem skrifazt mættu

Hier endazt S Johañis gudspioll

Hier hefzt vpp sa annar partur S. Lucas gudz spialla/sem er vt af Postu la giordum

Fyrste Capiuule

Jfi K fyrra bokmala/gi/ orda eg/at sofiu vm allt þ (þu Theophile) sẽ Jesus hof vpp at giora ⁊ lꝛa allt til þss dags/er hann vard vpp numinn/ epter þui hann hafdi fyrer heilagn anda kunngiort Postulunn. Hue ria hann hafdi ⁊ vtualit þm er hann tiade ⁊ sialfuan sig

K vppsti gangar dag

lifanda epter pisl sina/i marg hattudu audsynin gu/⁊ liet þa sia sig vm (xl daga) talandi fyrer þm af gudz riki/ Og sem hann hafdi þa saman safnad/baud hann þm ar þr fꝛri eigi vt af Hieru salem/ Heldr at þr skyldu epter bida fyrer heite fodrsins/sem þier (sagdi hann) hafit af mier heyrt þuiat 3afiliga skirde Johannis med vatne/en þier skulut med heilogu anda skirder verda/eigi langt epter þessa daga.

En þr sem þar voru til samans kosner/spurdu hann at ⁊ sogdu/ Herra/villtu nu a þessum tima vpp rietta Jsraels riki/en hann sagdi til þia/ Þ er eigi yd/ ard at vita stunder edr puncta timans/hueria þad eriu sette i sialfs sins valldi helldr munu þier and lazt krapt heilagr anda/ þss er yduer ydr mun ko ma/⁊ þier skulut miner vottar verda til Hierusa/ lem ⁊ i ollu Judea ⁊ Samaria ⁊ allt til Jns ydz

ta iardar enda

Og

Og er hñ hafði þetta sagt var hñ/ þm a siaondu
uppnumiſi. ok ſkyn tok hñ upp i burt frá þra augu
ok er þr horfdu upp epter hñ til himins farandz Marci xvi
Sia: at tueir menn ſtodu hia þm i huitu kl[æ]dum Lu. xxiiij
huerier ok ſogdu/ þier menn vt ap Galilea/til huers
ſtandi þier ok horfit upp i himiſinn/ hſſi Jeſus sa
upp numiſi er fra yðr til himins mun koma/lika
so sem þier sa:ut hñ til himens fara *

Þa sneru þr apr til Hierusalem ap fiallino
þui sem kalladizt vidſmiors vidar fiall/ huert
ed i burt fra Hierusalem er nær þuott dags gon
gu ok er þr komu iñ geingu þr upp i þañ Sal/hu
ed vanir voru at vera Petr ok Jacobus/Johañes/
Andreas/Philippus/Thomas/Barthalameus ok
Mattheus Jacobꝰ Alphei/Symon Zelotes/ok Ju
das Jacobꝰ broder/ hſſer voru med emñ huga ſto
duger i bæn ok a kalle/med kuñunñ/ok med Mariu
moder Jeſu ok hans br[æ]drum.

Og a þm dogum ſtod upp Petr a mille læri
ſueinaſa ok ſagdi(eñ flock fra maña er þar voru
til samans kōner var nær tuttugu ok hundrat)
þier menn ok br[æ]dr/ þri ritningu byriadi upp at fyl
lazt/Gueria ed helagr andi adr fyrer ſagdi fyrer
munn Dauiðz/vt ap Judaſe/huer ed var fra leid
ogare sem Jeſum hondludu/. Sa er ok talſi var
medr oss/ ok hñ hlotnadizt hlut deilld þſſa vors
embættis/ Hñ hefer at ſoñu eignazt akri iñ vt ap
rangl[æ]tiſins verd aurum ok hengdi ſig ſialfuan
upp ok er i midiu ſundr i two hluti brotnadi/ok hña
iſiple ero ok aull vt hlaupiñ/ok þ er olliñ kunnigt vor
dit þm er i Hierusalem byggia/so at sami akur
verdr kalladr a þra tungu Hakeldama/ þ er
blodz akur

Þat

Þat s• er skrifat i psalma bokinne/hins sem skal
i eydi verda ⁊ eigi sie sa nockr sem þar ifra bygger
✠ Matthi as m• dag ⁊ hins byscups dom medtaki añar ✠ þyrer þui
hæper þ/at ap þm mõm sẽ alla tima hafa i bland
oss verit þra þui er Drottin Jesus tok at ganga
Psal.lxviij vt ⁊ifra vor a mille/ vppbyriandi i þra skirn Jo
hannis allt til þss dags er hin var vppnumin i þra
oss/ at einn ap þm verdi vottr hins vppriss med
Og þr settu til two Joseph þann er hiet (oss
Barsabas/at vidr nefne Iust/⁊ Matthiam/ba
du ⁊ sogdu/þu Drottin sem veizt allra manna hi
ortu/syn huorn þu vt velur ap þssum tueimr/s•
at einn medtaki þ þionustu rum ⁊ postuligt embætt
i i þra hueriu Judas er ap fallinn/þ hann burt þa
eri i sinn stad/⁊ þr logdu hluti yfuer þa/ hlutrinn
fell yfuer Matthiam ⁊ var hann reiknadr til tolu
þra ellipu Postula.

Añar Capitule

✠ Halta sunnu.

OG þa ✠ er fullkõnudust hvita sunn
dagar/ voru þr aller med einũ huga i
þm sama stad/⁊ þar vard skyndeli
ga fyrn ap himne/lika sem myckels til
komandi vindar/⁊ fyllti vpp allt hu
sit þar þr satu i/⁊a þm sauzt sundr greinaligar
tungr/s• sem at vœri þar gloandi/hann setti sig ⁊
yfuer sier huern þra/⁊ þr vrdu aller fuller ap
heilogũ anda/⁊ toku at mæla ymisligar tungr/ep
ter þui sem heilagr andi gap þm til vt at tala.

Enn þar voru gyðingar byggiandi til Hierusa
lem/gudliger menn/vt ap allra handa þiod þre sẽ
vnder himnenũ er/⁊ er þssi rodd skiedi hõ mann
fioldinn til samans ⁊ vard otta sleginn/ þviat huer
einn heyrde þa tala sinn tungu/s• þ at aller toku at

otazt

ottazt ꝛ vndrazt ꝛ sogdu Sia: Eru þsser eigi aller sem þar tala vt ap Galilea/ huernen heyrū vier þa/huer eiñ sitt tunga mal/ þ^er ed vier erū ife þꝙdder/Parthi ꝛ Medi/ꝛ elamite/ꝛ þr sem byggia i Mesopothania/Judea/Capadotia/Ponto ꝛ Asia Phrigia ꝛ Pamphilia/a Egipta landi ꝛ i Alpum Lybye/hueriar at eru nærri Cirenia/ ꝛ vt lensker ap Roma/gydingar ꝛ þr sem Judar hapdu giorzt. Cretar ꝛ Arabiar ꝛ vier heyrū þa tala vorū tūgū gudz stormerki ✱ Eñ aller vrdu otta slegner ꝛ vndruduzt þ/seigiandi sin a millum/Huat man þtta vilia verda/eñ adrer darudu þa ꝛ sogdu/at þr væri fuller ap nyu vine

Þa stod vpp Petr medr þm ellipu / hop vpp sina rauſt/ꝛ taladi til þra/Þier gydingar goder mesi ꝛ þier aller sem buet til Hierusalem þ sie ydr kuñigt ꝛ latid ydr min ord i eyrū loda þuiat þsser eru eigi druckner sem þier meintud/a medan þ er ei meir eñ þridia stund dags. Helldr er þ/at huat sagt var adr þ yre spamañiñ Johel/ þ skal skie a siduztū dogū seiger drottiñ/at eg skal vt hella ap minū anda yþuer allt hollo| ꝛ syner ydrer ꝛ dætur ydrar skulu þyrer spa ꝛ vngmeñe ydar skulu sioner sia/ꝛ ydrer olldungar skulu drauma dreyma ꝛ eg skal atuisu vt hella ap minū anda/a þim dogū yþuer mina þræla ꝛ yþuer minar ambatter ꝛ þr skulu þyrer spa/ꝛ eg skal gsya stormerki a himū vppi ꝛ teikn a iordu nidre/blod ælld ꝛ reyk suælu/Soliñ skal snuazt i myrkr eñ tunglit i blod adr eñ sa hiñ mycklc ꝛ alkuñe dagr drottins kemr/ ꝛ þ skal ꝛ skie at huer sem akallar nafn Drottins sa skal holpiñ verda

Þier Israels menñ heyrit þssi ord/Jesū ap Na-

dareth/ eiñ mañ ap gudi vid ydr auglystañ med
krapta verckū/ stormerkiū t taknum þau er Gud
giordi þyrer hñ a medal ydar/ s° sem þier stalþ
uer vel vitid/ þañ sama (epter þ hñ var ap til set
tu radi t guds þyre hugsan opt sellde) hapi þier
tekit hñ þyrer hendr tanglatta t krossþest hñ t lif
latid. Suern gud hefer oppreistan/ at oppleystū
daudans hormū/ þyre þui at þ var o moguligt at
þsal. xvj hñ skylldi ap hñ halldñ verda/ þuiat Dauid sei
ger s° ap hñ/ Eg hefi alla tima Drottñ þyre
mīe augsyn settan/ þuiat hñ er mier til hægri ha
ndar/ s° at eg skelþunzt eigi/ þyrer þ er mitt hiar
ta gladugzt t tunga mīn gledzt/ ap þui at mitt
hold man huilazt i vonīe/ þar þu munt eige þor
lata mina ond i helgite/ t eigi leyfer þu þ at þīn
heilage skule rotnan sia/ Kuña giordir þu mier
lifs sins vegna/ þu nūt mig medr gledi fylla þyrer
þinu augliti.

Þier mesi goder brædr leyfit mier med frelse
sū Reg. ij til ydar at tala ap forfodrnū Dauid/ þui hñ er
þraunlodñ t greftradr/ t hñs grof er hier/ hia oss
allt til þessa dags/ ap þui at hñ var nu spamadr
t vissi þ/ at gud hafdi hñ med eidi þyrer heitid
þ þriofgū hūs lenda/ skylldi a hūs stoli sitia/ he
fer hñ þ fyr þyre sied t talad ap kristz upprisu/
at hūs sala sie eigi i helviti forlatin t ei hapi hañ
rotnan sied. Þenan Jesū vpp vackti gud/ Suers
vottar vier erum aller.

Nu hñ er þyrer gudz hægri hond vpp hafin/
t at medtekinu heilagre anda þyrer heite ap fodr
nū/ vt helldi hañ þessu þ hier siaet t heyrit/ þuiat
Dauid er eigi vpp stigin til himna/ eñ hñ seiger/
þsal cix Drottñ sagdi drottne minū/ Sit þu til mīnar hæ
gri

gri hand[a] / þar til eg set oume þina til skar[a] þissa
þota / þui vited þ nu þyrer sañ allt Israels hus / at
gud giordi þsian Jesum / huern þier krossfestud /
at einũ Herra ᴛ Christe

Eñ er þr hoydu þtta heyrt / sanfstungust þr i
hiartano ᴛ sogdu til Petrs ᴛ til añara Postulaña /
þier menn ᴛ goder brædr / huad skulu vier giora /
Petr sagdi til þra / giorit yþuer bot / ᴛ huer yð[r] eiñ
lati skira sig i nafne Jesu Kristi til þyregefning
ar yduarra synda / ᴛ þa munu þier medtaka hei
lagr anda gioþ / þt ydart ᴛ yduara barna er þyre
heitid / ᴛ allra þra sem i þiarska cru / hueria hellz
ed gud drottiñ vor hier til kallar / ᴛ niz morgum
odrũ ordũ vitnadi hñ. þyrer þm / a ninte þa ᴛ sag
di / latid prelsa ydr i þra þssari vondre sleckt / og
þr sẽ þuser medtoku hñs ord / voru skirder / ᴛ þar
vrdu a þm deige vidaukner nær þrim þusundũ

Þr bliþu ᴛ aller stoduger i postulaña (salna
kesingu ᴛ i sameyti ᴛ braudzins brotntngu ᴛ i bæ
na halldi / Og allra saler urdu otta slegnar / ᴛ þar
giorduzt morg takn ᴛ stormerckt þyrer postulana
Eñ aller þr sem truader voru vordner voru til
samans ᴛ hoydu alla hluti sameiginliga / eigner
sinar ᴛ fasta goz selldu þr ᴛ sundr skiptu þui me
dal allra / epter þui sem hueriñ var þorf a / ᴛ iaf
nan voru þr dagliga med einũ huga / huer hia o
drum i musterino ᴛ brutu braudin i ymsum husũ
tokv fæzlu ᴛ lofudu gud mz fagnadi ᴛ empoll
du hiarta / ᴛ hoydu nad hia ollu polki / eñ Drottiñ
lagdi dagliga til sognudzins þa er hialpazt attu.

Pridie Capitule.

Eñ

Gsi þr Petr ꝛ Johañes geingu til samans
vpp til musterisins vm (ix stund sẽ var
aliat var at bidiazt þyrer/ ꝛ þar var
þss konar madr sẽ halltur hafdi verit/
fra fiſar modr kundi/sa liet bera sig/ ꝛ
þr settu hann dagliga þyre musterisins dyr/ þar er
kolluduzt euar þogru/s⁹ at hann bædi olmusu af
þm er inn i musterit geingu/ þa hann sa þ Petr ꝛ Jo-
hañes villdu inganga i musterit/ bad hann/ at hann
gæfizt olmusu sa/en Petr horfdi a hann med Johanni/ ꝛ
sagdi horf þu a ockr/en hann horfdi a þa vonandi
at hann mundi þa nackut af þm/ en Petr sagdi/sil-
fr ꝛ gull hefi eg eigi/en þ eg hefi/ þ gef eg þier/
I nafni Jesu Christi af nadareth statt vpp ꝛ
gack/ ꝛ tok i hans hægri hond/ ꝛreisti hann vpp/ ꝛ sa-
nart styrcktuzt hans legger ꝛ liar/ sprat vpp gat
gei ngit ꝛ stoddit/ ꝛ gieck inn med þm i musterit/ sta-
ck vpp ꝛ gieck lofandi gud

Og allt folk sa hann ganga/ ꝛ lofa gud/ þr þek-
tu hann ꝛ þ hann vari sa/sem fyrer olmusu hafdi set-
tid/ fyrer fogru dyrũ musterisins/ ꝛ þr fylltuzt
af vndran ꝛ hræzlu yfuer þui er hann hafdi gi-
orzt/en sem þessi hann hallti er heilbrigdr var vor-
dinn/hiellt sig at Petre ꝛ Jone hliop allt folkit til
þra i þ forbyrge sẽ heiter Salamonis/vndrandi

Ꝛ fiorda dag passka

En ¶ er Petr sa þ andsuaradi hann folkino (þtta
þier Israelſmenn huat vndrar ydr þtta edahuar
fyrer sprogsetie þier ockr⁹ sem hefdi vid giort
þnann ganganda fyre vorn eigen krapt ꝛ verd
skalldan. Gud Abrahams/ Gud Isaacs/ Gud Ja-
cobs/ Gud fedra vorra/ hefer vegsamat sinn son
Jesum/ huern þier at sonu optz selldut ꝛ neitudut
fyrer auglite Pilati/ þa hann dæmdi þo at hann skyll
di laus

laus latazt/ eſi þier ap neitudu hinū heilaga trieīt
lata/ tbeiddūzt at sa mañdrapa madr ſkylldi ydr
gepazt/ at viſu lipſins gtapara apliþudu þier/
huern ed gud vpp vackti ap dauda/ huerſ vor
at vier erum/ t þyret þa tru sem a hſs napn er/
heper hſi þſiañ ſem þier ſiaet t þeckit ſtyrckt i ſi
nu napni/ t su trua sem er þyre hſi heper þſſins
gepit heilbrigdi i allra ydnara augſyn

Nu vell eg goder bzædr at þier hapit giort þ
ap o vitzku/ so sem at ydrer hopdingiar eſi sa gud
sem þyrer muſi allra ſiña ſpamaſia/ heper adr
kuſigiora land/ huernen kriſtr atti at liða/ t þull
ſōnadi þ so/ þyrer kuſi gioſit þyner bot t enduzt
so at ap maizt ſynder ydrar * So at sa endr lip
gunar time kome ap herrans augſyn/ nær hſi sen
der þañ sem ydr verdr nu þyrepram bodadr Je
ſus Kriſtr/ huerium at ſoſiu bytiar himinniſi til
ſin at taka allt til þra ſtunda þa aller hluter ſtu
lu endr ſkickader verda/ t ueria hlute gud heper
adr talat þyre muſi allra ſiña hetlagra ſpamaſia
i þra veralldar vpp hapi

Þuiat Moyſes heper ſagt til þedraña/ Spa Deut.xviii
mañ mun gud drottiñ ydar vpp vekia ydr vt ap
brædrum ydar/ mier likaſi/ hñ ſkulu þier heyra/
t ollu þui er hſi mun ſeigia til ydar/ og þ mun t
ſkie at huer su ond sem eige heyrir þni ſama ſpa
maſie ſkal ut ſkuþut verda þrapolkino/ t aller
ſpameñ i þra Samuel t þar epter so marger ſe
talat hapa/ þr hapa ap þſſi i dogū kungiort

Þier erut ſpamaſiaña t ſattmalans born/ hue Genc.xij
en ed gud giordi vid þedr ydra þa er hſi ſagde xvij
so til Ibrahams I þinu sædi ſkulu blezazt all
at þioder iardar Nu þa heper gud vpp vacktaſi

siñ son Jesum / ⁊ hęr er hñ til ydar sent / ydr at blę
tza / s° at huer ydar eiñ snerizt i þra siñe illzku

Fordi

Pridie capitule.

Gi sem þr toludu til þolksins / kꝰ til þra prestar ⁊ ypperbodarar mustierisins ⁊ Saducei / þm mislikadi þ at þr kꝰlldu lęra þolkit / ⁊ þ þr bodudu i nafne Jesu vpp risu af dauda / logdu hędr a þa ⁊ settu þa i vardhalld til nęrsta morgũs / þat kuelld var komit / esi marger af þm er ordit heyrdu / giordu trnader / ⁊ tala þra mana vard nęr þ tiñ þusund

Esi at morne kõnũ / saman sofnudu zt hofd (dũ ingiar þra ⁊ olldũgar ⁊ skriptlęrder i Jerusalę ⁊ Hañas kefiemaña hofdinge / ⁊ Caiphas Johannis ⁊ Alexander ⁊ s° marger sę þr voru vt af kyne mana kynenu / skickudu þa mitt þram fyre sig ⁊ spurdu þa at / af hueriũ krapti / eda i huer snafni giordut þier þtta Petr fullr af heilogũ anda sag de þa til þra / heyre þier hofdingi lydsins / ⁊ ollũgar i Jrael / þott vier rãsaukuzt i dag vm þat er vier giordũ vel til þssm siuka mane / ⁊ af hueriu skiale hñ var hetlbrigdr gior / þa sie ydr þ ⁊ ollu þolki i Jrael kunnigt / þat þssi stendr (i nafne Jesu christi af Nadareth / þan þier krossfestud / huern er gud vpp vackti af dauda) hier fyrer ydr heilbrigdr / hñ er ⁊ sa steinn sem vt skupadr er af ydr vpp byggiorũ / huer ed giordr er at hofdi hyrnin gar / ⁊ eigi er i nockrũ odrũ heilsu giof / þat þar er eckert anat nafn gepit himnum vndera niedal mana i hueriu oss byriar heilunt at verda

Ei sem þr sau stodugleik þra Petrs ⁊ Johannis vndradi þa þui þr vissu fyre san þ þr voru o lęrder ⁊ leikmen / ⁊ þeckti þa / þ þr hofdu verit meo Jesu / esi þr sau manninn / þan sę heill var os

biñ standa hia þm̃ / ⁊ kuñu þ^ eckert i mot at seia
gia þa skipudu þr þm at vikia vt i burt þra radi
no ⁊ toku þa at radgazt vm sin a mille / ⁊ sogdu /
huad skulu vier giora þssm mõm þat þ teikn sem
appm var giort / er kunigt ollm̃ þm sem i hierusalẽ
byggia / ⁊ vær getum þui eigi neitad / eñ s^ at þ
skuli eigi vidara vt spyriazt inedal polksins / þa
ognã þm aluarliga / at þr seigi eigi neimũ maße
biedan i þra ap þssu nafne

Og þr lietu kalla a þa / ⁊ budu þm / at þr toludu
nz ongu moti / nie hellder kendu i nafne Jesu / eñ
Petr ⁊ Johañis suorudu / ⁊ sogdu til þia / dæmi
kier sial þuer / huort þ er riett i gudz auglite / at vier
skulum þramar hlyda yder eñ gudi / þat þ megu
vær eigi / at vier skulum eigi tala þ huat vier hof
um heyrt ⁊ sied / eñ þr ognudu þm / ⁊ lietu þa lau
sa / ⁊ þundu eigi huernen þr gæti þa pint þyre polk
sins saker / ap þui at aller lofudu gud yfuer þui
sem til hafdi borit / þuiat sa madr var meir en (xl
ara) / a hueriũ ed skied var þetta heilsu teikn

Og sem þsser vorv lausser latner / komu þr til sinna 23
kunginordu þm huad hellzt at presta hofdingiar
⁊ oldungarner hofdu til þra sagt / þa þr heyrdu
þ / hofu þr vpp nz einũ huga sina raudd til gudz
⁊ sogdu / þu drottin se sert sa gud er giorder him
in ⁊ iord / sioeñ ⁊ alla hlute huerier i þm eru / sa
þu sagder fyrer munn þionz þins Daudz / fyrer 25
þui gaddu s^ hiner heidnu ⁊ folkit a setti þ huat
hiegomligt var / Konungar iardarinnar hielldu til
sama / ⁊ hofdingiar samã sofnuduzt i eitt i giegn
Drottne ⁊ i giegn hans christe

Þat sannliga komu þr til samans i þssari borg
i giegn þmum heilaga syne Jesu / þasi þu smurt
hafder / Herodis ⁊ Pontuerskr Pilatus / samt odr

heidingiū ꝛ Jrāelſ polki/at gio ra huat þin hond ꝛ
þitt rad hapdi ādr þyre hugsat huat ſkie ſkylldi/
ꝛnu Drottiñ lit þu a þra heitingar ꝛ gep þinum
þionū miꝛ allri alud at tala þitt ord/ ꝛ riett vt þi
na hōd sº at þar ſkiee teikn/heilsor maña stormer
cki þyre napn þuiſ heilaga ſonar Jesū/ꝛ sem þeir
hopdu bediꝛt þyrer/hꝛærdiꝛt sa ſtadi i hueriū þr
voru til ſamans ſapnader/ ꝛ þr vrdu aller fuller
aþ heilogū anda/ꝛ toludu gudꝛ ord miꝛ allri alud

Eñ mañmergd þre er trudi var eitt hiarta og
ein ond/ꝛ eige ſagdi nockr þra at þ vari ſitt/ er
hñ atti/helldr voru þm aller hluter ſameigenliger
ꝛ aþ myckla krapti gapu Postularner vitneſburd
aþ vpp risu Drottins vorſ Jesu christi/ꝛ myckel
nad var medr þm ollū/ þar var ꝛ eingeñ þra þu
rpandi þat sº marger sem þr voru er akra edur
huſ attu/ þr ſelldu þ ꝛ pluttu verdkaup þra pen
inga sem þr hopdu ſellt/ ꝛ logdu þraū þyre þa
ꝛ postulaña ꝛ sier hueriū ſkiptiꝛt epter þui haſi
hapde þaurp til

Eſi Joſeph sa er aukneyndi var aþ postu/su
unum Barnabas/huat er þydiꝛt huggunar ſonur
leuite at ætt vt aþ Ciprien/haſi hapdi akr ꝛ ſelldi
hñ/bar verdit/ ꝛ lagdi þyrer þætr postulaña

þimte capituie

Eſi þſſkonar madr sem Ananias var
at nafne/medr huſfreyiu ſiñe saphi
ra selldi eigner ſinar/ ꝛ duldi aþ ver
dino at vitand ſiñar huſfreyiu/ eſi
gerdi sumaſi hlut ꝛ lagdi til fota
postulaña/ þa sagdi Pet/Anania þui vppfyll
di andſkotiñ hiarta þitt/sº at þu lyger at heilog
um anda/ꝛ dulder sumu aþ verdaurum akrſins

var hñ

v[m] hñ eigi þ[a]ñ at ollu/ ⁊ þahñ varſelldi/ var hñ i þinu valldi/ þyre þui setter þu ſlikaſ hlut þier i arma/ eigi hefer þu logit at moñū helldr at gudi/ eñ þa Ananias heyrdi þſſi ord/ datt hñ nidr ⁊ gaf upp ondina/ / ⁊ hr[æ]dzla myckil kom yfer alla þa sem þ heyrdu/ eñ yngmeñin ſtodu upp ⁊ toku hñ i burt/ baru hñ ut/ grofu hñ.

Og þ ſkiedi iñan ſkamz n[æ]rri þrim ſtundū/ at hñs huſfreyia kom þar iñ/ ⁊ viſſi eigi huat þ[a]m hafdi giorſt/ eñ Petr ſeiger til hñar/ segg þu mier kona huort þid ſelldut akriñ s[æ] dyrt/ Hun ſagdi/ eirnen s[æ] dyrt ſa ſagdi Petr til hñar/ fyre þui eru þid ſam þyck ordiñ at freiſta anda Drottins Siaduz at þ[æ]tr þra sem/ iardudu mañ þiñ/ eru fyrer dyrū uti/ ⁊ þr munu þig ut bera ⁊ iafn[s]nart datt hun nidr fyrer fæt hñ ⁊ gaf upp ondina/ eñ yngmeñin komu iñ/ ⁊ fundu hana dauda/ baru ut ⁊ grofu hana hia manni ſinū/ ⁊ myckil ū otta ſlo yfer allaſ ſofnudiñ/ ⁊ yfer alla þa er þ heyrdu

Eñ morg takn ⁊ ſtormerki giorduzt miz lydū fyre poſtulaña hendi/ ⁊ aller voru þr a ſāt miz ei nū huga i ſalomōis ⁊ onguer adrer dirfduzt meir at ſamlaga ſig þm/ helldr myckladi þa lydū/ þar tok ⁊ eñ meir at aukaz fiold þra karla ⁊ kuenña sē a Drottiñ trudu/ s[æ] at þr baru ut vanfæra meſa a ſtr[æ]tin/ ⁊ logdu þa a ſængr ed[r] borur s[æ] þa at Petr kami/ at hñs ſkuggi/ ſtygdi yfer nockra af þm þar kynni ⁊ marger hñ iarnaz ut af þm borgū scm i nand voru vid Hieruſalē/ ⁊ færdu med ſier ſiuka/ meſi ⁊ þa scm af o hreinū ſi ondū kualder voru/ huerier ed aller vrdu heilbrig

Þa ſtod upp kenemaſia hofdingiñ ⁊ (oer

þr aller sē med hiñ voru huerier eð eru villu fløc
kr Saduceorum/ t vppfyllteyzt ap hatre/ t logdu
hendr a postulana/ t settu þa iñ i almeñelig vard
haulld/ eñ Eingell drottins kō vm nott t lauk vpp
dyr myrkua stopuñar/ leiddi þa vt t sagdi/ þa
rit/ stigit vpp/ t talit til folksins i musterino aull
þssi lipsins ord/ þa þeir hopdu þ heyrt geingu þr
iñ i dogū i musterit/ t toku at kenna.

Eñ er keñe maña hopdingeñ kom til/ t þr er
med hiñ voru/ kolludu þr saman radit/ t alla oll
dunga Israels sona/ t sendu til myrkua stopuñar
þa at sqkia/ eñ þa þienararner komu þar t fundu
þa eigi i myrkuastopuñe/ hurfu þr apti t kungior
du þm̄ þ t sogdu/ myrkua stopuna fundu vær at
fostu luckta mz allri at hygle t vard meñina stan
dandi þar framan fyre dyrum/ eñ þa vier lukū
vpp fundu vier onguañ þ̄ ifie/ eñ er keñe madrin
t ypuer stiornare musterisins/ t adrer fleire keñe
maña hopdingi heyrdu þssi ord toku þr at verda
epa blander vm þa huat ap þm̄ mundi mega
verda

Þa kom þar nockr/ sa vnderuisadi þm̄. Siaet! at
þr meñ sē þier settut i myrkua/ stopu eru i muste
rino/ standa t keña þar folkino/ þa for ypuer bo
darin burt med þienurunū t sockte þa fyre vtan
opr vallo/ þat þr ottuduzt folkit/ at þr mundi mz
grioti grytter verda/ t sem þr sockte/ þa skickudu
þr þm̄ fyrer radit/ Keñe maña hopdingeñ spurdi
þa at t sagdi/ hopu vær eigi ap allre aluoru bo
dit ydr/ at þier skyllout eigi kara i þssu napni/ t
Siaet! at þier hafit vpp fyllt Hierusalem medr
ydra kesing/ t þier viliet s° leida ypuer oss þessa
manz blod

Eñ

Eñ Pet̃ ſuaradi / ⁊ þr poſtularner ⁊ ſogdu / þra mar ber at hlyda gudi eñ monunū / gud þeckia vor ra vpp vackti Jeſum / huern þier liꝑi ſuiꝑtud ⁊ vpp heingdut a treit / þeñagñ hefer gud med ſiñe hꝫgri hendi vpphaꝑit til eins hofdinga ⁊ lauſnara / at veita Jrael yꝑuer bot ⁊ ſyndaña þyre gep ning / ⁊ vier erū hñs vottar til þſſarra orda / ⁊ hei lagr andi / huern ed gud gaꝑ ollū þm er hñ hly da / eñ þa þr heyrdu þ / ſtaruzt þr iñan / ⁊ hugſudu þier at liꝑlata þa

Þa ſtod vpp nockr phariſeus aꝑ radino Ga maliel at nafne eñ lauguiringr myckels virtr aꝑ ollu þolki / ⁊ baud at poſtularner ſkylldu vikie vt yni ſtundar saker / ⁊ ſagdi til þra / þier Jſraels menn takit ydr i vackt huat þier ſiulut giora vidr þſſa menn / þviat þyre þſſa daga reiſ vpp Theodas sci giandi ſig nockru vera / huerū at ſamſinnt tal ma ña nær þiorū hundruduni / huer at i þel er ſteigtiñ / ⁊ aller þr ſem hñ trudu eru i ſundr dreiꝑder ⁊ at engu giorder / epter hñ ſtod vpp Judas aꝑ galilea a ſkotiunar dogum ⁊ vm ſneri myckiu þolki epter ſier / ⁊ hñ þyre þoiſt / ⁊ aller s° marger ſem þm þñ ſintu eru i ſundr tuiſtradder.

Og nu ſeigi eg ydr viket þra þſſum mēm ⁊ la:id þa fyrra / þat eꝑ þtta rad edr verck er aꝑ mēm til þa þorgemſt þ / eñ eꝑ þ er aꝑ gudi þa meigi þier þ eigi kefia / s° at eigi ſynuzt þier beriaz gudi i moti / þa ſamſintu þr hñ ⁊ kolludu a poſtulana / ſtryckiu þa ⁊ budu þm at þr icludu med engu moti inafni Jeſu ⁊ þorlietu þa

Eñ þr geingu at ſoñu glader i burt þra radzinſ aſian / þ þr hofdu þſſ verduger verit at lida hae dung þyre Jeſu nafns saker / ⁊ huern dag i muſter

na ꝛ i odrū þleirū husū gaþu þreigi vþpat kenna ꝛ predika Euangelīū vt aþ Jesu Christo

Siette Capitulum

Gsi aþm dogū/sē at vogr tala lǫrisueinasīa/giordizt mogl medr þm girskum i gegn hinū ebreskum/ aþ þui at eckiu þra þyrelituzt i dagligre þionustu/ þr tolþ kolludu þa til samans þioldaū lǫrisueinaña/ꝛ sogdu/ þ er eigi hǫþuligt at vier þorfum latum guds ord/ꝛ þionū þyrer borðū/þyrer þui goder bręðr skygnizt vm yð i mille epter þm sio mōm sem gott maū ord hafa/ꝛ þuller eru miz vitz Þu ꝛ helgaū anda/hueria vier megū skicka yþer þessa naudsyn aþ þui vier vilīū i bǫnīne ꝛ ords iñ þionustu standaginazt/ꝛ þessi ord þocknadizt ollū muganū/ꝛ vrnoldu Stephanū/eiñ maū fullan truar ꝛ heilags anda/Philippū ꝛ Prochoron/Nicanor/ꝛ timon/parinenan/ꝛ Nicolaū sem gyðingi hafði giorst vt aþ antiochia/ þessa skickudu þr þraū þyri postulaña aug syn/baduzt þyrer ꝛ log du hendr yþuer þa

Og Guds ord tok at vagra ꝛ lǫrisueinaña tal
Stepha. la margfalldadizt nǫrsta til Hierusalem/ þ gior dizt/mykill keñemaña hopr truñe hlydugr Keñ ste phan fulr aþ nad ꝛ styrkleika tok at giora sto merki ꝛtakn mikil medal folksins þa stodu vpp nockrer aþ þre samkundu sem kalladizt libertinorū Cyrenorū ꝛ Alexandrinorū/ꝛ þra sē voru vr Cili cia ꝛ Asia/ þreytandi spurningar vid Stephanū / ꝛ þr gatu eigi motstadit þre speke nie þm anda aþ hueriam hñ taladi/ þa sendu þr vt meñ sem seigia skyllou sig hafa heyrt hñ mǫla hadungar ord a moti gudi ꝛ Moysen/ ꝛ ǫstu s vpp lyðiñ ꝛ ollum

gana

gana ꝛ hinaſkriptlęrdu/ hlupu at ꝛ gripu haſſ/
burt leidd̃ þyre radit/ ꝛ setiu til liuguotta sẽ sei
gia ſkyllde/ þſſi madr ſatr eigi ap at tala had yr
di i giegn þſſm heilaga ſtad ꝛ langinalino/ þat vi
er heyrdu hſi ſeigia/ þ Jeſus ap Nadareth mũdi
þnaſtad nidr briota/ ꝛ vnhuerpa þm̃ setningũ
er Moyſes heper oſſ gepit/ ꝛ aller þr sem i radino
satu horpdu a hſi/ ꝛ sa ꝛ at hſis a ſiana var s•
sem oſſr eingils aſiona. ✱

Siounde Capitule

Asagdi keſiemaña hopdingiſi/er þſſu
•o varit/eſi hſi ſagdi/ þier mcñ goder
brędr ꝛ fędr þa heyrit til
Gud dyrdariñar/birtizt þandr vo Gene. xij
tũ Abraham/ þa hſi var eſi i Meſopotamia/ adr
þyre eſi hſi bio i Charrã ꝛ ſagdi til hſis/ þar þu vt
ap þiſſe iordu/ ꝛ i þra ættleipd þiſſe/ ꝛ kõ til þrar
laid•• sẽ eg mũ ſyna þier/ þa gieck hſi vt ap Chal
dea landi ꝛ bygdi til Charram/ ꝛ epter a/ þa hſis
fader var latñ/ platti hſi hſi hingat ypuer a þtta
land/ i huerio þier byggit nu/ ꝛ gap hm̃ þar on
gua erp tolu ine/ ꝛ eckert potspor/eſi hiet þo at
gepa hm̃ þ til eignar/ ꝛ hſis ſędi epter hſi/ þa hſi
hafdi þo aunguan son
•o taladi gud/at hſis ſędi mundi vt lęgt ver
da a añaritgre iordu/ ꝛ þ þr mundu þia þ i þrał
dome ꝛ þuinga þ illa i þiogr hundrut ara/ ꝛ þa
þiod/sẽ þr munu þiona/ſkal eg apina sagdi gud ꝛ
epter þ mannu þr gãga vt þadan þiona muer i þſſm
ſtad/ ꝛ gap hſi sattmalaſi vm ſkurdarins ꝛ hſi
gat Iſaac ꝛ vm ſkar hſi a attanda deige/eſi Iſaac
Jacob eſi Jacob þa tolf porpedr

Og porpedner hędrdir ap opund selldu Jo•

seph i Egiptaland eſ̃ gud var m̃ hm̃ t þreſsadi hſ̃ vt
ollū hſ̃ harıskuc̄lū/ t gaf hm̃ nad t vısdom i anglıte
Pharaonis/Konūgſins af Egipta lande t hſ̃ ſetti haſ̃
hofud̄ maſ̃ yfer Egiptaland og yfer allt ſıt hus.

Þar kom hūgr harmkuc̄li myckit yfer allt egipta
land t Chanās iord t vorer fedr fūdu ongua fǫdzlu/
eſ̃ er Jacob heyrdi at korn v̄ a egiptalandi/ſēdi hſ̃ vt
i fyrſtu fedr vora/ t er hm̃ sendi þa vtı afat ſīn vard
Joseph þeckt af ſinū brǫdrum/ t Pharaoni giordizt
kunnigt Josephſ fleckti/eſ̃ Joseph sendi vt t liet ſækia fo
dr ſīn Jacob t alla sina ǫttkuiſl/ fim̃ t ſiotiger ſalna/ t
Jacob for ofan til Egipta landz t er andadr/hm̃ t fedr
vorer/ t eru flytter yfer vm̄ til Sychim/ t lagder i
þa grof sem Abraham keypti medr ſilfre af ſonum
Emor ſonar Sychim.

Eſ̃ þa er nalgazt tok fyrer heitzins time/sa er gud ha
fdi ſuarit Abrahā ogr folkit vpp t tok at aukaz a egip
talandi allt þangat til at afat kōungr kom/sa er eigi vil
ſi vt af Joseph/hſ̃ nidradi voru kyni/t þadi fedr vora
at þr hæri vt born ſin/ s̄e þau liſdu eigi/a þm̃ tima
fǫddizt Moyſes t var gudi þeckr/ t var þria manudi
fostradr i ſins fǫdrs huſe/eſ̃ er hm̃ var vt borinn hſ̃
vpp dotter Pharaonis t ol ſier vpp fyre ſon/t Moy
ſes vard mentr i allre ſpeki Egipzkra manna/t var voll
dugr i ordum ſinū t verckum.

Eſ̃ þa hſ̃ var fiorutige ara gamall/flo hm̃ i hiar
ta at fitia brǫdr ſina Iraels ſonu/t hſ̃ leit þañ er o rett
foldi/ſtod hſ̃ hia hſ̃/t hefndi hſ̃s sem o rett foldi/
t wo þañ hiſ̃ Egipzka manſ̃ þui haſ̃ meinti at ſiner
brǫdr ſkylldu vnderſtanda þ gud mundi gefa þm̃ heill
fyrer hſ̃s hond/ eſ̃ hr vnderſtodu þ eigi.

Og eſ̃ afars dage epter kom haſ̃ til hra/
þar hr voru at þratta ſin a mille t tok at ſemia

friđ

þrid medr þm ⁊ sagdi/ þier goder menn erut brædr
þyre hui giorir huor yd̃ odru̇ o riett/ eſi sa er sinū
naungа giordi oriett ſtakadi hiñ þra sier ⁊ sagdi
Huer setti þig hoþdingia edr domara yþuer oss/
eda villtu drepa mig s̄o sem þu drapſt i gær hiñ
egiptzka maſi/ eſi Moyſes flydi fyrer þre rædu
⁊ giordi ſig vtlendan a iordu Madian/ hu̇ ed hiñ
ol two ſonu.

Og at fullkōnudū (rl)arū/ birtizt hiñ i eydi
morku a fiallino Synai engell drottins i /ellds
loga i riodrino/ eñ er Moyſes sa þ vndradizt hiñ
ſyniña ⁊ er hañ gieck til ⁊ villdi hyggia at/ kom
raudd drottins at hiñ ⁊ sagdi/ Eg em gud fedra þi
ſia/ gud Abrahams/ gud Iſaacs/ gud Jacobs/ eſi
Moyſes vard otta ſleigiſi/ ⁊ þordi eigi at at hyg
gia/ eſi drottiñ sagdi til hñs/ leyſ þu af þier ſko fl
di fota þiña/ þviat sa ſtadr þu ſtendr a er hei
log iord/ algiorliga hefi eg sied harmkuæli mins
lyds þſſ sem ater a Egiptalandi/ ⁊ þra kueinan
hefi eg heyrt/ ⁊ eg em opan komiñ þa at þrelſa/
þ̇ nu þingat ⁊ man eg senda þig til Egiptalands

Þeſſan Moyſes/ hueriū þr af neiudu ⁊ sogdu/
huer setti þig yþuer maſi ⁊ domara/ þañ sama
sendi gud þm til hoþdingia ⁊ þrelſara fyrer hond
engelſins þſſ er hiñ birtizt i riodrino/ þeſſi leidd
þa vt/ giorandi takn ⁊ ſtormercki a Egiptalādi ⁊
i haþino rauda og s̄o a eydimorkiñe i fioruti gi
ar. Þſſi er ⁊ sa Moyſes sem sagdi til Iſraels ſo
na ſpamaſi mun gud vppueckia ydr af brædrum
ydar/ likaſi mier/ hiñ ſkulu þier heyra

Þſſi er sa sem var a eydi morku i ſamkunduñe
med englenum/ huer ed taladi vid hiñ a fiallino
Synai ⁊ vid fedr vora þeſſi medtok lifſens ord

s̄o a

s° at hñ gapi oss þ/ Hueriñ at eige villdu hlyda r
dzer þedr/helldr stuþudu þr hñ i þra sier r sne/
Exo.xxxij ruzt i sinū hiortū til Egiptalandz seigiandi til Ar/
ons/gior þu oss gudi/ þa þyre oss stulu ganga/
þat vier vitū eigi huat vt ap þm Moyse er ordit
sem oss leiddi vt ap Egiptalandi/ r giordu sier a
þm dogū kalp r opnudu hñ sturgoda þorner r
tokn at glediazt ap sinū handa verckum

Eñ gud snere sier þra þm r gap þa opt s° at
þr dyrkudu himenens herskap/epter þui sem skri
þat er i spamanna bokisse. Hapi þier nockrn tima/
Amos v ap Iraels huse i þau þiorutiger ara a eydimor/
kisse oppiat mier sigr opþr edr þornū/ r þier medr
tokut tiallð bud Molochs r himen teikn gudz yd/
uars Rempha/ r þar myndet sem þier giordut
ydr til a at kalla/ r eg man burt þlytia ydr allt vt
yþuer Babilon

Vorer þedr hopdu sattmalans tiallð bud a ey/
dimorkisse/s° sem gud hapdi þm þyre skipat/ þa
Exo. xxv hñ sagdi til moyses at hñ skylldi hana giora epter
Josue v. þre mynd er hñ hapdi sied/hueria ed vorer þedr
medtoku r þluttu hana medr Josua i þ land er hei
dingiar hielldu hueriñ gud vt skupadi ap augsyn
þedra vorra/ allt til daga Dauidz/ huer ed þaū
nad hia gudi r bad at hañ mætti tiallð bud þessa
gudi Jacobs/Eñ Salamon bygdi hñ vpp huss.

Eñ sa hñ hædzti bygger eigi i þm musterū er
med hondū erū giord s° sem hñ seiger þyrer spa
manniñ Himeniñ er miñ stoll/eñ iordin er skaur mi
Esa lxvi. na þota. Huada huse vilie þier vpp byggia mier
seiger Drottñ/ eda huer er stadr miñar hvilðar/
heper eigi min hond giort allt þtta

Þier hardsnuader r o vm skorner i hiortū r eyrū

strjd

skridit iapnā i moti heilogū anda s^o sē þeir yrðer
lika einnen þier/ huern spamaðr hapa yrðer þeir
eigi opsockt t þa i helsleigit sempyrret þram bodu
dn til komu ens rietrlata/huers þalsarer t morðin
gi þier erut nu orðner/ þier sem hapit medteket
logmalit þyrer Einglaña til skickan/ t halldit eigi
Sē þr heyrdu þetta/skarust þr i sinū hiortū t nistu
tosū ypuer hañ/en inz þui hñ v^r pullr ap heilogū
anda hopþñ vpp sin augu til himens t sa guz
dyrd/t Jesum standa til hægri handar gudi t sag
di Siaet! at eg sie himnana opna t manzins son
standa til guðz hægri handar en þr kolludu vpp
hatri roddu t saman lucktu sin eyru t giordu hñ
a ras med einu samðrætti/ hneptu hñ vt ap bor
giñe t greyttu hñ/ en vottarner logdu hñs klæde
til þota þess vngmennis er Saul hiet t Lomdu Ste
phanū griote/hñ kalladi vpp t sagdi/ Herra Jes^
medtak þu min anda/ en hñ kraup niðr t kalladi
hatri roddu legg eige þm til þessa synd t sem hann
hapdi þ sagt sæpdizt hñ ✱

Attandi Capitule

Sa Saul var samsinnandi hans dauda/
þa giordizt t mikell o preidr þñ sapnadi
sem var til Hierusalem/ t þr tuistruduzt
aller burt vm hierod Judee t Samarie
þyre utan postularner/en gud hæddder men bing
gu vm Stephanū/ t baru ypuer hñ trega/mi
kell/en Saul tok at eyda sopnudinū gangandi inn
i ymsa hus/draganda vt men t kuinn t setti i var
hollð.

Eñ þr sem tuistrader voru þoru vm kring ⁊ þr
dikudu guds ord/Philipps þor ⁊ opan til borgar
iñar i samaria/ ⁊ predikadi þm vt ap kriste/ ⁊ pol
kit tok med einu samhelldi at heyra/ ⁊ gærat þui
at gepa sem ap Philippo sagdizt/ sia andi ⁊ þau
teickn er hñ giordi/ þuiat o hreinter andar þoru vt
ap morgum þin er oder voru miz opt mycklu/ mar
gerickt siuker ⁊ hallter vrdu ⁊ heilbrigder ⁊ myckill
þognudr girodizt i þre borg

Eñ þar var ádr þyrer i þri borg sa nockr sem
Symon hiet tauþra madr ⁊ tældi med þui hina
Samuerskn þiod ed hñ sagdi sig veia nockrshatt
ar myckñ huertũ þr hlyddu aller þra hinũ minst
ta til ens mesta seigiandi/ þssi er krapt guds sa
er kallazt hñ myckle/ eñ þr lutu hñ ap þui at hñ
hapdi i langa tima ært þa miz sifie þiolkynge ⁊ þa
þr trudu nu Philippo sem hñ predikadi ap guds
rike ⁊ ap napni Jesu kristz/ skirduzt bædi menn ⁊
konr/ þa trudi/ ⁊ Simon sialfr/ ⁊ er hñ var skir
dr hiellt hñ sig at philippo/ eñ þa hñ sa þau tækn
⁊ krapta verck sem skiedu tok hñ þelms fullr at
vndradzt

Eñ ✠ er postularner þr sem til Hierusalem vo
✠ þridiu ru heyrdu þ/ at Samaria hepdi medtekit guds
dagñ epter ord/ sendu þr til þra Petrum ⁊ Johañem ⁊ þa þr
huerra sufu opan komu/ badu þr fyrer þm s^o at þr medtæki
heilagañ anda/ þat hñ var eigi eñ komen yfuer
nockrn þra/ nenia þ þr voru at ems skirder i
napni drottins Jesu christi/ þr logdu þa hendr
yfuer þa/ ⁊ þr medtoku heilagañ anda ✠

Eñ

Eſi er Simon sa þ at heilagr andi vard gefin fyrer handa vpp legging poſtulaſia/ þ gardi hſi þſi peninga t ſagdi/gefe þier mier t þita valld/ s° at yfuer huern er eg legg hendr at hſi medtaki heilagan and a/ eſi Petr ſagdi til hſs/ peningr þin sie medr þier til glotunar/ þuiat þu meinter guds gafu med pening eignaſt/ eckert hlutſkipti nie g afpulag verdr þier ap þſſu ordi/ þuiat þitt hiarta er eigi riettperdugt fyrer gudi fyre þui giordan fyre þſſa þina illzku/t bid gud vm ef ver da matti at þier fyrer gefiſt/ þſſe hugſan þins hiarta/ þat eg sie þig vera i galle beiſkiufiar t i þiotre rangl tiſins

Þa ſuaradi Simon t ſagdi/ bidie þier fyrer mier til Drottins s° at eckert kome yfuer mig vt ap þui sem þier ſogdut/eſi þr/ þa er þr hofdu vitnad t talat ord Drottins/sneru þr apt til Hieruſalem t predikudu gudzſpiollen i morgum Samuerſkum kauptunum

Eſi eingell drottins taladi til Philipo t ſagdi/ ſtatt vpp t gack i ſudr a þan veg ſe liggr fra Hieruſalem opan til/gaza/ þrar sem t eydi er/hſi ſtod vpp t giecki burt/t ſiadr at bla lenſk madr/gelldingr t vilidar meſſe drottningariſiar Candakes ap blalandi/huer ed yfuer var ſett allar heſiar þiarhirdzlr/hſi var farin til Hieruſalem at til bida/t for nu heim i veg/t ſat i ſinum vagne leſandi Eſaiam ſpamann

Eſi andin ſagdi til Philippo/gacktu þangat at t teing þig at þm vagne þa ſkundadi Philippus þangat at t heyrdi at hſi var at leſa Eſaiſ ſpamann t ſagdi ſkilr þu ecki huat þu leſ/ eſi hſi suaradi/ huernen ma eg kunna þ nema at nockr leidrietta mig

þa

þa bad hñ philippū at hñ stige vpp ⁊ sætti hia sier
eñ ritningarinnar iſie hallo/ þ hñ las/ var þtta/ s°
sem saudr er hñ til draps leiddr/ ⁊ þeigiandi/
sẽ lamb þ ꝑ þm er þ klypper/ lika s° hefer hñ ⁊
eigi vpp lokit sinū munne/ i hans lækkan er hans do
mr burt hafcñ/ eſi huer mun hans alldr vt niega
seigia/ þui at hñs lifdagar eru af iordunne i burt
teckner/ þa suaradi gelldingrinn Philippo ⁊ sagdi/
eg belde þig af huerium talar spamadrinn þtta/
sialfum sier eda vm nockn anan

Eñ Philippp⁹ lauk vpp sinū munne ⁊ tok til i
þra þssari skrift/ ⁊ bodadi hñ af Jesu/ ⁊ sem þ
gorn vm veginn komu þr at vatne/ nockru ⁊
gelldingrinn sagdi/ siadu vatnit/ huat hamlar mier
þ eg skirnazt eigi/ eñ Philippo sagdi/ ef þu trued
af ollu hiarta þa hafer þ hñ suaradi ⁊ sagdi/ eg
true at Jesus christr sie gudz sonr/ ⁊ hñ baud at
vagninn stadnadi/ ⁊ þr stigu bader ofan i
vatnit Philip⁹ ⁊ gelldingrinn/ ⁊ hñ veitti hñ skirn/
eñ er þr voru vppkomner vr vatnino/ greip andi
drottins Philippū i burt/ ⁊ gelldingrinn sa hñ ei
gi meira/ mz þ þat hñ gladr sina gotu/ eñ Philip⁹
pus fanzt til Asdod/ gieck vm kring/ ⁊ tok at pre
dika gudz spiallen i ollum stodū/ þar til hñ kom
til Chaparnaum

Niunde capitule.

¶ Psalm°

SAul ꝛ blies eñ ognū ⁊ alldr tila i giegn
larisueinū drottins/ gieck til kenemanna
hofdingians ⁊ beiddizt af honū bref
þa til samkunduñar i Damasco/ s° at
ef hñ þyndi þar nockra þss vegar/ kar
la eda kuinn at hñ færdi þa bundna til Hierusalē
⁊ sē hñ var aveg komen/ skiedi þ s° er hñ tok at

nalgazt

nalgazt Damascū/ at i stryndingu leiptradi vm hñ ljos ap himne/ t hñ þiell til iardar/ t heyrdi roddina er til hñs sagdi Saul Saul þui op sæker þu mig eñ hñ sagdi/ huer ertu lauardi? Drottñ sagdi eg em Jesus huern þu op sæker/ hart erþier at bakspirna i mot broddunū/ eñ hñ stial þandi t þelms þulli sagdi/ Drottiñ huat villtu at eg giore Drottiñ sagdi til hans/ statt vpp t gack iñ i borgina t þar mun þier sagt verda huat þier byriar at giora

Eñ þr nieñ sem mz hñ þoru stodu þelms þull ler/ heyrdu atuisu roddina/ eñ sau þo aunguan/ Saul stod þa vpp þra iorduñe t med vppluckt augū sa hñ eckert/ eñ þr hielldu vm hond hñs t leiddu hñ iñ i Damascū/ t s.º var hñ i þria daga at hñ sa eige og eigi æth hñ nie dræck

Eñ i Damasco var sa lærisueiñ sē hiet Ananias/ og i syn þa sagdi Drottñ til hñs/ þu Anania eñ hñ ansadi/ sie/ hier em eg Herra/ Drottiñ sagdi til hñs/ statt vpp t gack i þ stræti sem kallazt hio rietta/ t spyr at i huse Juda epter þm sē Saul er at napne vt ap tharsen/ þui/ Sianu! at hñ bidr/ t i sion sa hñ mañ iñ til sin koma Ananiā at napne leggiandi hōd/ yþuer sig/ s.º at hñ yrdi siaand i Ananias suaradi/ Drottñ vt ap morgū (apt hepi eg heyrt vm þna mañ/ huat mikit illt hñ hefer giort þinū heilogum til Hierusalē t hier hefer hñ vt ap keñemaña hopdingiū vallð til at binda þa alla sē þitt nafn a kalla/ eñ drottiñ sagdi til hñs farþu þui at þessi er mier vt valit ker/ at hñ beri mitt nafn fyrer heidiñ lyd t konūga/ t fyrer Iraels sonu/ eg mun t syna hñ huersu mikit hñ ber at lida fyre mins nafns saker.

Ananias þor þangat ⁊ gieck iñ i husit/lagdi hꝛ
uer hñ hendr ⁊ sagdi/Saul broder Drottiñ Jes
sende mig hingat / huer ed þier birtizt a veginū
þm er þu komt hier/sº at þu þeinger syn aptr ⁊
vpp þyllizt heilogum anda ⁊ iapn skiott þiell af
hans augum/sº sem añat þisse hreistr ⁊ hñ þieck
syn aptr/hñ stod vpp ⁊ liet skira sig/ tok sidan þꝛ
dzlu til sin ⁊ styrckti sig

Saul var þa nockra daga/hia þm lꝛrisueinū
er voru i damasco ⁊ iapn snart gieck hñ i gydinga
samkundr/⁊ tok at predicka þm Jesum/þ hñ sam
vꝛri gudz sonr/ eñ þm blauskradi ollum er hñ
heyrdu ⁊ toku at seigia/er þssi eigi sa sem til Hieru
salem stridde a alla þa sem þtta napn a kolludu
⁊ hingat komen til þss at leida þa bundna þꝛ
sie maña hoþdingia/eñ Saul tok at styrkiazt myck
lu þramear ⁊ hneckti þm gydingū sem i Damasco
biuggu þull eþlandi þ at sia vꝛri kristr✱

Og morgū dogum þar epter hielldu gydin
gar sam stefnu sin a mille at þr aþlizudu hñ/ eñ
þra viel rꝛdi vr du Saulo vnder visut eñ þr var
dueittu nott. ⁊ dag porten sº at þr þeinge hñ i hels
leigit/ þa toku hñ lꝛrisueinarner vm nott ⁊ slepp
tu hñ yþuer mureñ ⁊ lietu i korþ opan siga

Eñ þa Saul kom til Hierusalem þreistadi hñ
þss at samlaga sig til lꝛrisueinaña ⁊ þr ottudzt
hñ aller/truandi eigi þui at hñ vꝛri lꝛrisueiñ/ eñ
Barnabas tok hñ ⁊ leidde til postulaña ⁊ sagdi
þm i þra huersu hñ hefdi sied Drottiñ a veginū
⁊ þ hñ hefdi talat vid hñ/⁊ huernen hñ hafdi iil
Damasco truliga predikat napn Jesu/⁊ hñ var
hia þm gieck vt ⁊ iñ til Hieruſalem/⁊ predikadi
napn Drottins Jesu truligaña/þa tok hñ at tala
⁊ hefia

ok heyra spurning vid hina giesku/ esa þa leituðu vid at liplata hann/ þa begiarner þornumu þ/ leiddu þa hann vt til Cesaream ok sendu hann til Tharsen/ ok sa hapdi sopnud tann at soinu þeid vm allt Judeam ok galileam/ ok Samariam/ hrestuzt vpp ok geingu i otta Drottins ok margfolduduzt i huggan heilags anda

Pat skiedi ok/ þa Petr þerdadizt vm kring allra at vitia/ þ hann kom eirnen til þra heilagra sa biuggu i Lidda/ þ^m þann hann þann mann sa Eneas var at nafne/ huer ed leigit hapdi i reckiu meir en atta ar/ hann v^r siuk i kuciu Petr sagdi til hans eneas/ Jesus christr giore þig heilann/ statt vpp/ ok reid vpp sialfr vm þig/ ok hann stod iafnsuart vpp/ ok aller sau hann þa sa biuggu i Lidda ok i Assarona huerier ok sneruzt til Drottins

En i Joppe var sulgudomsins þionustu kui fia sem Thabitha uar at nafni/ huat er vtlegzt dorcas þ heiter skogar geit/ hun var full godra vercka ok medr olmusu gierder sem hun veitte/ en a þm dogum bar s^o til at hun tok sott ok andadizt ok sa þr hopdu þueigit hana settu þr hana i bord stopuna en mz þui at Lidda liggr i grend vid Joppen ok þa lærisaeinarner heyrdu þ at Petr væri þar sendu þr til hans/ ok badu hann vm at hann liete sier ecki þungt þickia til þra at koma

En Petr stod vpp ok þor med þm/ ok er hann kom þar leiddu þr hann i bord stopuna/ ok allar ecknurnar flycktuzt utan vm kring hann grætandi

ꝛ syndu hm̃ þa kyrtla ꝛ klædnad sem Dorcas hafdi giort medan hun var hia þm̃/ꝛ er Petr hafdi þa alla vt dripit/þiell hm̃ a knein/badz þyrer ꝛ sneri3t at likamanū ꝛ sagdi Thabitha statt vpp eñ hun lauk vpp sinū augū ꝛ er hun sa Petrum/ setti hun sig vpp/eñ hm̃ rietti hne hondina ꝛ reiste hana vpp/ꝛ kalladi a hina heilogu ꝛ eckiurnar og a3 hente þm hana lifande/ꝛ þ kungiordi3t vm alla Joppen/ ꝛ marger trudu a drottñ/ þ skiede ꝛ s° at hm̃ bleif marga daga i Joppē hia Simone þm nocktū sem var eiñ Sutare.

Tiunde Capitule

Eñ sa madr nockr i Cesarea sem Cornelius var at nafne/hofudz madr yfuer þm̃ selfskap er kolluduzt valer/gudlig3 inasi ꝛ gud hræddr med ollu sinu hus/gefandi folkino mycklar olmusur/ꝛ var iafnan a bœn til gudz/hm̃ sa opinberliga i syn nær miundu stund dags engel gudz ganga in̄ til sin er sagdi til hns/Corneli/eñ hm̃ horfdi a hm̃/otta sleginn̄ ꝛ sagdi. Huat er þa Herra/hm̃ sagdi hm̃ þa bœner þinar ꝛ olmusu giorder eru vpp stignar til minis fyrer gudi ꝛ sent nu vt menn til Joppen ꝛ lat sækia Simon þann kallad er Petrus/hm̃ herbergiar hia Simone sutara emū/huers hus at leggr vid sioñ/hm̃ mun segia þer huat þer byriar at giora/ eñ er Engellin sa vid hann taladi var i burt geingen̄/kalladi hm̃ a two sina þionustu menn ꝛ einn gudligan strid3mann vtar þm̃ er at hm̃ lutu Huerium hm̃ sagdi allt fra/ꝛ sendi þa til Joppen.

Eñ dagin̄ epter er þr voru a leidinne ꝛ toku at nalgazt borgina/stie Petr vpp aloptid at hm̃ bad3t fyrer/nær siettu stund/ꝛ er hm̃ hungradi/vill

di

di hñ mar neyta eſi a medā þr voru at bua til leid
yþuer hñ brioſt hoþge t sa himeniñ opeñ t opan
þara at ſier/diſt nockn mikiñ s° ſē linlak i þiorū
hyrningū vpp būdiñ/t hñ vard ap hīne opan la
tiñ a iordina i hueriū ed voru/allar þerþattar kin
dr/ſkog'dyr t ſkrid kuikendi/t þuglar himens/t
þar ſkiedi raudd til hñs/ ſtatt vpp Petr/ſlatra t
eth/eñ Petr ſagdi ongu aneñ i Herra/ þuiat eg he
þe eñ alldre nockut almeñeligt edr o hreint etid/t
roddiñ ſagdi aptr i añat ſiñ til hñs. Huat gud hre
inſadi þ ſeig þu eigi almeñeligt þtta ſkiedi þryſu
ſiñū t diſt iñ-vard vpp numiñ aptr til himens

Og er Petr var epablandiñ vin med ſialþū
ſier/huer þſſi syn mundi vera/sem hñ haþdi ſied/
Siadu ? at þa ſpurdu þr meñ er vt voru ſender
þra Cornelio/epter huſe Simon/t ſtodu vti vid
hurdina/t at vtkolludū nockrū ſpurdu þr at huort
Simon at vidr nefndi Petr hefdi þar herbergi/eñ
er Petr hugleidde vm ſyncna/ſagdi ande til hñs/
Siadu? þſſer meñ leita at þier/ſtatt vpp þar o
þan/t gack med þm t epa eckert/ þuiat eg ſenda
þa hingat/þa ſtig Petr opan til þra maña sem
ſender voru til hñs þra Cornelio t ſagdi/ Siaet
eg em þañ ſami þier ſpyrid at/Huer epne eru til
þſſ at þier erut hier kōner/ þr ſogdu/Cornelr sa
hofdinge þrom madr t gud hreddr haþandi go
dañ ordſtir ap ollu gydinga þolki/er med vitran
a minn ap heilogū Eingle at hñ kalladi þigi ſitt
huſ/s° hñ heyrdi ord ap þier/t þa kalladi hñ þa
iñ t veitti þm herbergi

Añan dag epter þerdadizt Petr med þm t noc
kier brædr ap Joppeñ þylgdu hñ/t añars dags
epter komu þr til Ceſaream/eñ Cornelius beid þra

ꝛ saman kallaði sina þrꝛnðr ꝛ vinckta vine/ꝛ er þ sꝛiði at Petr kom iñ/gieck Cornelis imoti hñ ꝛ þ iell til þota hñ/ꝛ til bað hñ/eñ Petr reisti hñ upp ꝛ sagði/ statt upp eg em ꝛ maðr ꝛ er hñ haþði hapt samtal við þa /gieck hñ iñ /ꝛ þaſi þa marga er þar voru saman kõner ꝛ sagði til þra/ þier vitið at þ er eigi leyfiligt þm maſie sẽ gyðingi er at þella sig við eðr gãga til vtlendra maña eñ guð syndi mier/at eg segða ouguaſi maſi almeñaſi eðr o hreinaſi/ fyrer huat eg kom vtan duol/ þa eg var til kuaddr/ þui spyr eg yðr nu at huar til þier lietuð kalla mig

Cornelis sagði ifiora daga hefi eg fastat allt til þssarar stundar ꝛ vin (ix) stund sem eg bað fyre i minu husi/ꝛ sia: þa stod maðr fraim fyrer mier i skinanda klæði ꝛ sagði/ Cornelí/ þin bæn er a lheyrð ꝛ þinar olmusr eru i miñe settar fyrer guðz augliti/ af þui sent þu til Joppẽ ꝛ lat kalla Simon þañ auknefndr er Petr/ hñ herbergiaz i husi Simonar sutara við Sioeñ / þui þa hñ ker mr mun hñ tala fyre þier/ þa senda eg iafn snart til þin/ꝛ þu giorder vel þ þu komt hingat/ þuiat vær eruin (at guðz vitne) hier aller at vier heyrũ alla þá hluti sem þier eru af guði bodner

Af Añañ dag pa sꝛa.

Eñ Petr lauk siñ muſi upp ꝛ sagði/ nu reyne eg i Sañleika þ eckt er maſi greinar munr hia guði/ heldr a ollu folki/ sem hñ ottaz ꝛ gioric ꝛistuſe/ þa er hñ þocknan

þier

Þier vitid ap þre predikan sem Gud sendi til Israels sona/ bodandi þm þrid þyre Jesum Christum (huer at er Drottin allra) ap huerre predikan ryckt id vt barst vm allt gydinga land/ su er þyrst hopst vpp i Galilea/ epter þa skirn sem Johannis predikadi/ þat Gud hefdi smurt Jesum ap Nadareth med heilogum anda t krapti/huer ed vmkring gieck/ giordi gott/ t graddi alla þa sem ap dioplinum voru vnder þryckter/ ap þui Gud var med hm̃/ t vier erum vottar allz þss hann giordi a gydinga landi t i Hierusalem/huern þr aplipudu t a treit vpp heingdu ✱

Þnn ✱ upp vackti gud a þridia deigi/ t let opinberan verda/eigi allu polki/helldr oss sem adr voru hns vtualder vottar ap gudi/vier sẽ at tũ t druckũ mz hmepter þ hn v upp risinn ap dau da t hn baud oss at predika polkino t vitne vm bera þ hn vœri sa/se skickadr er ap gudi domare lifendra t daudra /ap þssm bera aller spamen vitne/t þyre hss nafn skuli aller þr sem a hns nafn trua medtaka syndasa fyrer gefning ✱

✱ manns da gisi epter hi ta sustu.

Þa Petr talade þssm ordũ/fiell heilagr andi ypuer þa alla sem oridit heyrdu t þr truader sẽ ap vm skurdninguse voru/t med Petre hofdu komit vndruduzt þ/ at heilags anda giof vœri vthellt ypuer Heidna men/ þui þr heyrdu þa tungr tala t vegsama gud/ þa suaradi Petr/huer ma fyre bioda þm vatnit at þr skirizt eigi/sem med tekit hafa h ilagan anda/lika sem vier/t hn baud at skira þa i nafni Drotttins/ þr badu hn þa at hn vœri hia þm nockra daga

Ellipte Capitule

Og

Og er þ heyrdu Postularner ꝛ þr brꝛdr
sem i Judea voru/at heidingiar hꝑ
du med tekit guds ord/ꝛ þa Petr kom
vpp til hierusalem/tokv þr at þratta i
moti hñ sem voru apvm skurninguñe
ꝛ sogdu/ þu gieckz iñ til þra maña sem yþuer had
hapa ꝛ matadiz med þm

Eñ Petr tok til ap vpphapi ꝛ lagdi vt þyrer
þm eitt epter añat ꝛ sagdi/eg var i borginne Jop
pen/abaan/ꝛ eg sa i leidzlu mins hugskotz syn þa
at diskr nockr leid opan stor sem añat linlak mꝛ
piorv hyrningv/opan latiñ ap himnv ꝛ kom allt
iñ til min/a huern eg horþda/hugda eg at ꝛ sa
þerpꝛttar kindr iardar skoger/skridkuikendi/
ꝛ þulga himens/eg heyrda þa rodd sem til min
sagdi statt vpp Petr slatra ꝛ neyt/eñ eg sagdi Her
ra ongua neyn þui eckert alment edr o hreint hꝑ
þer eñ nockrn tima i miñ mvñ iñgeingit/eñ raud
diñ suaradi mer i añat siñ ap himne/ hvat gud
hreinsadi þ seig þu eigi alment/ꝛ þrta skiedi þry
suar/ꝛ þa var allt vppmunit aptr til himenz

Og siaet ꝛ at iapn snart stodu þrir menn vti
yþrer husino þar eg var iñe sender ap Cesarea til
min/eñ andeñ sagdi mer/at eg skyldi ganga miꝛ
om/ꝛ epa eckert/eñ mer þylgdu þsser sex brꝛdr ꝛ
vꝛr geingu iñi þss manz hus/hñ kunngiordi oss huer
nen hñ hepdi sied eingel i sinu huse/huer ed stadit
hapdi þyrer hñ ꝛ sagt til hñs/sent þu vt menn til
Joppen̄/ꝛ lata kalla til þin Simon þañ kalladr
er Petr/hñ mun seigia þer þau ord ap huerium
þu munt holpin verda ꝛ allt þitt hus/ eñ þa eg
tok til at tala/þiell heilagr andi yþuer þa lika sem
hñ þiell yþuer oss i vpphapi/ þa kom mer þ i hug

hvat

hann Drottin hafdi sagt/Johannis skirde at sonu i vatne/ en þier skulut med heilogū anda skirder verda/ þui fyrst gud hefer gefit þm likar giafir sem oss/ þann tid vier trudum a drottin Jesum krist huer var eg þss/ eg matta þ gudi banna/ þa þr heyrdu þ þognudu þr vt af/ vegsomudu gud/ t sogdu/ þ gud hefdi tvnt heidingiunn idran til lifs

Og sefieliga þr sem i sundr hopdu dreifzt/ af þre hornung er bar til vm Stephanum/ gengu vm kring allt til Phenicen t Cipriam/ t Antiochiam/ talandi ordit fyret ongū nema gydingum einū/ þar voru t nockrer vt af þm/ sem voru af Cipria og Cirenia/ huerier/ þann tid/ þr geingu þir i antiochiam/ toku at tala til þra Grickia/ bodandi þm Drottin Jesum/ t hond Drottins var medr þm/ t mikil tala truadra manna snerizt til drottins

Eftir þ ord þaug sem af þm for til eyrna safnadarins sem var til Hierusalē/ t þr sendu vt Barnabam/ þ hann geinge til Antiochiam/ t sem hann kom þar t sa Gudz nad/ vard hann glader/ t ried þm ollum at þr skylldu med oruggu hiarta hia gudi stadnemazt/ þui hann var godr madr t fullr af heilogū anda t truar/ t margt folk iokzt þar Drottne en Barnabas for til tharse/ at hann fretti vpp Saulū/ t er hann hafdi fundit hann/ fylgdi hann hm i Antiochiam/ t þ skiedis^o at þr voru til samans arit allt/ hia þm sopnudi kendu þar t morgu folki/ s^o at lærisueinarner kolluduzt fyrst i Antiochia kristner

En a þm dogum komu spamenn af hierusalem til Antiochiam/ t einn af þm stod vpp Agab^r at nafne/ hann til teiknadi fyre andann mikit hungr er

koma

konna skylldi i ollum veralldar heime Huert ed skiede vnder Claudio Keisara/ eñ Lærisueinar/ ner/ logdu til/huer epter þui sem hñ þormatti ꝛ sendu þñ brædrum til biargar er biuggu i Judea/huat þr giordu ꝛ sendu til þra olldunga þyrer hendr Barnabe ꝛ Sauls .

Tolfte Capitule

Petrs m. ꝛ Pals.

Eñ a þm tima lagdi Herodis kõungr hendr a nockra aþ saþnadinũ/at pina þa/ hañ liet þa drepa Jacob brodr Johañis mz suerdi/ ꝛ er hñ sa/at þ þeck tizt gydingñ þor hñ til/ ꝛ liet hõdla Petrñ/eñ þtta v̄ vm paska/ ꝛ sẽ hñ hapdi hñ gripa latid liet hñ setia hñ i myrkua stopu/ ꝛ pieck hñ i hẽdr inũ þiorda parti þiordũga stada skiptis Hermaña til varduei3lu/ viliandi epter Paskana þrẽ leida hñ þolkino/ ꝛ Petr geymdizt at sofu i myrkua stopu/ eñ sopnudriñ bad/ i a kapa þyrer hñ til gudz/ ꝛ þa er Herodis villde hñ þrãleida lata/ Suaþ Petr a þre nott medal tueggia stridz manña/ bũdiñ tuenn Jarn hleckiñ/eñ vardmeñirner þoruordu vti þyrer dyrunũ myrkua stopuna

Og Siaz at Eingell Drottins stod þar/ ꝛ lioss kein i husino/ hñ laust a sidu Petrs/vpp vackti hñ ꝛ sagdi/statt vpp skyndeliga/ ꝛ hleckirner þiellu aþ hans hondum/Eingelliñ sagdi þa til hans/ gyrt þig/ ꝛ lat sko þina a þig/ ꝛ hñ giordi so /hñ sagdi ꝛ til hñs./Legg þiñ kyrtil3 þuer þig ꝛ þylg mier/ ꝛ hñ gieck vt ꝛ þylgdi hm̃/ ꝛ eigi visse hañ þat til sanz sem þyrer Eingeliñ giordizt/helldr þeinte hñ sig syn sia/ ꝛ þr geingu vm hid þresta

ꝛ asiat

ꝛ aſiat vardhallo/ ꝛ komu til Jarn hliðſins er lꝛ
til borgariñar/eñ þ lauk ſier vpp ſialꝛt/ꝛ þꝛ gein
ga vt/ eñ sem þꝛ reikudu þram eitt ſtꝛꝛti/ veik
Eingelliñ ſier iepnſnart þra hñ..

Og er Petꝛ kom til ſialps ſins ſagdi hñ/ nu
veit eg ſeñeliga þ drottiñ ſende Eingel ſiñ/ꝛ þrel
ſat mig ap hende Herodis/ ꝛ ap allre epter vꝛn
tan gyðinga lyds * Og sem hñ gꝛtti ſin kom
hñ til huſa Mariu modꝛ Johañis þſſsꝛ kallad
var Marcꝰ/huar ed marger voru til ſamans kꝰ
ner ꝛ baduz þyre/Eñ ſem Petꝛ lauſt a dyra hur
dina gieck ſtulka þrañ/ at sia til su Rhode var
at napne/ꝛ er hun þeckti hliod Petꝛs/ lauk hun
eigi vpp hurdiñe þyrer þeigen leika/ helldꝛ hliop
hun iñ ꝛ ſagdi at Petur ſtꝛdi vti þyre hurdiñe/eñ
þꝛ ſogdu til heñar/ertu galen/hun hiellt þui þa
ſtꝛꝛa aꝛ at þvꝛtisº/ þꝛ ſogdu/ þ er hñs Ein
gell/ eñ Petꝛ klappadi þui tidara a ꝛ er þꝛ luku
vpp sau þꝛ hñ ꝛ vndruduzt/eñ hñ benti þm med
hendiñe at þꝛ þegde/ꝛ ſagdi þra huernen Drot
tiñ hepdi leitt haſi vt vr myrkua ſtopuñe ꝛ ſagdi
kuñgiorit þtta Jacobe ꝛ bꝛꝛdrunū/haſi gieck vt
þadan ꝛ þor burt i añan ſtad.

Eñ þa dagꝛ kom/var eigi litil angꝛſemi a
mille ſtridz mañaña/huat vordit hapdi ap Petre/
Eñ er Herodis heimte haſi ꝛ þañ eigi/ liet haſi
þor heyꝛa vardmeñina/ ꝛ ſkipadi þa burt leiꝛ
dꝛ/ þor ſidan ap Judea opan til Ceſarea/ og
þar dualdizt hñ/ Eñ Herodis var miſſattur vid

þa

þa i Tyro ꝛ Sidon/eſi þr komu nꝛ rinu ſamhell di til hſis/ꝛ radgudust vm vid Blaſtū/ huer ed var kōungſins Drostſete/ꝛ beidduzt þrid̄/ap þui at þꝛa bygdar laug nꝛrduzt ap kōungſins landi eſi ꝛ til settū deige klꝛddizt Herodis kōungligum ſkruda/seitizt a dom ſtoliñ ꝛ hop ſier rꝛdu til þꝛa eſi polkit tok at kalla gudz raudd er þtta/eſi eigi manz. Japn ſkiott ſlo hñ Eingell drottins ap þui hñ gap eigi gudi heidriſi vard hñ etiſi ap mod kuñi og andadizt

Ord Droitins toku at vagra ꝛ margfalldazt eſi þr Barnabas ꝛ Saul⁹ komu til Hieruſalem ap tꝛ/ ꝛ apuentu þm̄ þꝛr viſter ꝛ toku med ſier Jo hañem þaſi er at vidꝛ nefne hiet Marcus

Þrettandi Capitule

Gi þm̄ ſofnudi sem var i Antiochia/ voru ſpameſi ꝛ lꝛri fedꝛ/incdal/huer ra var Barnabas/ꝛ Simō er kalladizt Niger ꝛ Lutius hin ſyrlenſke ꝛ Mana hen sa ed var sam þoſtre Herodis Te tracha/ꝛ Saulus/ꝛ þaſi tid þr þionudu Drottne ꝛ þoſtudu/ſagdi heilagr andi/vtucliet mier Bar nabam ꝛ Saulū i þ verck/sem eg hefi þa til fio eit/þr þoſtudu þa ꝛ badu3t fyrer/logdu hendr yfir uer þa ꝛ letu i burt fara/ꝛ sem þr voru at ſoñu vt ſender ap heilogū anda/geingu þr burt til Se leucia/ꝛ þadan ſigldu þr til Cipria ꝛ þa þr komu til Salmino borgar/toku þr at predika guds ord/ i samkundum gydinga/ eſi þr hofdu Johañem til þionuſtu

Og ſꝛ þr geingu yfuer eyna allt iñ til Pap hos borgar/ þar fundu þr nockrn fiolkyngis maſi/ꝛ falſs Prophetа þaſi gydingr var/ huerſ nafn ed

var

v. Bariehuꝫ/sa var hia Sergio Paulo,land sti-
ornara þorsialigū mañe/ hñ kalladi þyre sig Bar
na bam ꝛ Saulū/ ꝛ hñ þysti at heyra guðz orð/
þa stod þm i mot sa gal/dra maðr elymas/ þviat
so verðr hñs naþn vtlagt/sakiandi epter at snua
landz stiornaranū þra trūñe/eñ Saul⁹/sa er ꝛ hiet
Paul⁹ fullr aþ heilogū anda/leit a hñ ꝛ sagdi o
þu diofuls son fullr allz talsꝛþ laꝛdis/ ꝛo vtn
allrar rietturse/ þu lætr eigi af at vm snua rietti
vegū Drottins/ꝛ Sianir at hond Drottins kem
ꝛþuer þig ꝛ þu skalt blindr vera ꝛ sia ecki sol vm
nockra tima/ꝛ iaþn snart þiell a hñ diña ꝛ myrkr
þalmadi vm kring sig ꝛ leitadi at þm ed hñ villdi
leida/ þa landstiornarin sa hvat giordizt/ vndra
diz hñ ꝛþuer kenning Drottins

Eñ þa fall ꝛ þi sem med hñ voru siglðu þra
Papho komu þꝛ til Pergen i Pamphila landi/ eñ
Johañis skilde vid þa ꝛ þor epti til Hierusalē/ eñ
þꝛ þorn þar þuert ꝛþuer þra Pergen ꝛ komu til
Antiochia i Pisidꝛalandi/ ꝛ geingu iñ i þra sam
kundu a þuott deige/ꝛ settuzt niðr/eñ epter laug
mals lesturiñ ꝛ spamañana sēdu ꝛþuer meñ sam
kūduñ ꝛ lietu seigia þm/þier meñ ꝛ brꝛðr/ef noc
kr a mifingar sagr er hia yðr til folksins/ þa sci
git þram

Þa stod fall vpp/ꝛ bente til hliodz m̄z hendiñe
ꝛ sagði/ þier Iraels meñ ꝛ þier sē ottizt gud/ þa
heyrit/Gud Iraels/lyðz vt valdi þeðr vora ꝛ hop
vppfolk þetta/ þa fg þ var vt lægt a egipta landi
ꝛ m̄z hafū armlegg vtleiddi hñ þ þadan/ꝛ me
stu i þioðatiger ar vm leid hñ þra sidueinur/ꝛ aþ
madi (vñ) þroder a Chana ans iorðu ꝛ skipti m̄r
þm epter hvatfalli þra landi/epter þ gaf hñ þm

domendr

domendr i þiogr hundrut r þimtigser ara/ alli til
Samuel spamanz/epter þ gsktu þr sier kóungs/r
gud gap þm saul son Cis/mañ ap Beniamins ky
ne i (rl) ar/r er hñ apsetti þañ vpp vackti hñ Da
uid þm til kóungs/ap hueriu hñ vitnadi r sagdi/
eg hepr fundit Dauid son Jessa/ mañ epter minu
hiarta/huer giora skal allañ miñ vilia.

Ap huers sądi gud þrami leidde epter þyrer heitt
Math. 1. nu/Jesum Israels lausnara epter þui sem Johan
nis predikadi adr idrąnar skirn/þyrer hñs auglits
hingat komu ollu Israels þolki cñ sem Johañis
hapdi lyckiad sitt skeid/sagdi hñ/eg em eige hñ/
huern þier meinit mig vera/helldr siaet/at sa ke
mr epter mig huers skoklądi eg em eigi verdugr at
þier ✠ meñ goder brądr/r þier syner (leysa.
✠ þridia dag paska Abrahãs slecktis/r þr sẽ yđ a mille ottazt gud/
yđr er þtta hialpradis ord sent/ þviat þr sẽ biug
gu i Hierusalem r þra hopdingiar/ med þui þr
þecktu hñ eigi nie spamañs raddirnar (hverjar les
nar verda huern þuott dag) hapa þr med sinu
doms at kuądi/ vpp fyllt r þo þr fyndi ongaa
dauda sauk mz hñ/beiddu þr ap Pilato at hñlie
te ap lifa hñ eñ sẽ hñ hapdi fullkõnat allt huat ap
hm v skripat/toku þr hñ opan ap trenu/r lau g
i graup/eñ gud vpp vackti hñ ap dauda/huer og
siedr er vm marga daga ap þim/sem med hm þo
rv ap Galilea vpp til Hierusalem/huerier at cru
þfis vottar hia þolkino

Og vier bodũ ydr/ þ þyrer heit/sem til þedra
vorra er skied/at þ sama hefer gud vpp fyllt oss
þra sonũ i þui hñ vpp vackti Jesum ✠ so sem
i þyrsta Psalmi skripat er/þu ert minn Son/i dag
ol eg þig/eñ þat gud vpp vackti hañ ap dauda/
at hñ

áthſ kynni eigi þramar til rotnunar apt:/þa ſag di hñ s° truliga ſkal eg halldꝛ vid ydꝛ þa nad er Dauid vꝛr loþut/þyrer þui ſeiger hñ/eſi i odꝛum ſtad/ þu munt eigi leyþa/ þ þiñ heilagi ſkuli rotnan sia þuiat señeliga þa dauid hafdi ſiñ alldꝛ vt þionat/ꝛ at gudꝛ þorſio ſoþnadi hñ/ ꝛ er lagdꝛ til þedꝛa ſiña/ꝛ hefer rotnan ſied/eſi sa huern gud vppvackti /hefer eigi rotnen/ Siena.

Þyrer þui sie ydꝛ vitrligt goder menn ꝛ brædꝛ/ þ ydꝛ bodazt þyre þnaſi ſyndaña þyre gefning/ꝛ apollu þui/hueriu þier gatud ecki rietteliga ordit þyre Moyſes laugmal/ꝛ huer hñ trꝛer a þeſiañ þa er rietteliga:/ þui siaet s° til/at eigi kome þ yþ ner ydꝛ/huat ſagt er þyre ſpameñinga/siae þier þꝛ ſmanarar/ vndrit ydꝛ ꝛ verdit at ongu/ þuiat eg giori þ verck a ydꝛñ dogũ/ hueriu þier trui eigi þo ep nockꝛ taladi ydꝛ þat vt

Eſi at vt geingnũ gydingũ ap ſamkunduñe/ba du hiner Heidnu þ þꝛ ſegdi þñ þſſi ord a epter komanda þuott deigi/ꝛ er ſamkũdan i ſundꝛ dre ipdizt þylgdu Pale ꝛ Barnaba marger gydingar epter ꝛ gudrækuer menn ſem Judar hofdu giorꝛt ꝛ þꝛ ſogdu þñ ꝛ amintu þa at þꝛ ſkylldi ſtoduger blipa i gudꝛ nad/Eñ at epter komãda þuott deigi kõ til samans nærſta alldꝛ borgar mugꝛ/at heyra gudꝛ ordꝛ er gyding sau polkit þylltuzt þꝛ þiand ſkapar ꝛ toku at mæla i gegn þui sem Pall sagdi/ mot kaſtandi þ ꝛ hadungar ordum laſtandi/ þꝛ Pall ꝛ Barnabas ſogdu þa ſkorugliga / þat byriadi at ydꝛ ſkylldi gudꝛ ord þyrſt seigiazt/ eñ ap þui þier rekit þ þra ydꝛ ꝛ dæmit ydꝛ ſialþua o verduga eilips lifs/Siaetꝛ þ vier snuuzt þa til heidiña þioda þuiat s° hefer Drottiñ bodit oſſ/

eg

eg setta þig Heidnū þiodū til lioss/s° at þu siert hialprad allt til yzta iardar enda.

Og þa hiner Heidnu heyrdu þ/gloddu3t þr/t
Esa. xlix vegsomudu ord Drottins t s° marger vrdu trua der sē til eilipſ lipſ voru ſkickader/ t ord Drottins toku vt at berazt vm aull hierod/eñ gyding huot tu þa vpp gudraknar t hap verſkar kuiñr t hina ydztu meñ borgiñar/ t vpp kueicktu s° op ſokn i moti Palir Barnaba/t rakv þa burt vt ſinū lāds alþū/eñ þr hriſtu drpt þota ſiña a þa/t komu til Iconian/t lærisueinarner pylltuzt ap þagnadi t heilogum anda.

Piortandi Capitule

OG þ ſkiedi i Iconia at þr geingu til li ka iñ i gydinga ſamkundu/t toludu/ s° at mickill maſiþioldi trudi/bædi Ja dar t gricker/eñ þr gydingar sem miſ trua voru vpp vocktu t til reidi huottu i mott bræðrunū/huge Heidiña maña/ þo duoldu þr þar vm langañ tima ſtyrkliga erpidandi med Herrans pulltinge/ haer ed ſialpr vitne bar ordū ſiñar nadar/t veitti at takn t ſtormerki ſkiedu þy rer þra hāndr/eñ borgar mugniñ tuiſkiptizt i ſunde s° at sumer hielldu at ſoñu med gydingū/eñ sū mer med postulunum.

Eñ er giordizt vpphlaup med Heidingiū t li ka eirnen med gydingū t þra yþuer boduru/ at þr þæri til med valldi t grytta þa griote/ þat þor nunu þr t þlydu i þar borger sem liggia i Lico nia landi/Listra t Derben t allz ſtadar i þra vm liggiandi landz alþr/t predikudu þ gudz ſpioll/ t niadr nockri Lystra/ Sat/ þota hrumr t var hallr þra ſiñar modr kuide/sa er alldri hafdi eñ geing

geingit/hñ heyrdi Pal mæla/ɔ sẽ hñ leit a hñ ɔ sæ
at hñtrudi/þ hñm mætti hialpa/sagdi hñ mꝫ hæri
roddu/statt vpp riettr a þina þætr/ɔ hñ spratt vpp
ɔ gieck/eñ er lyðrñ leit huat Pail hafdi giort/ho
pu þr vpp hliod sin a Lycaonisku ɔ sogdu audin
eru moñum lik vorðin/ɔ til vor o þan stigen/ɔ Bar
nabam kolludu þr Jupiter/ eñ Pal Mercurium/af
þui hñ var þræberi orðzins/ eñ Jupiters prestr sa
er fyre borgiñe var flutti hæfdi ygru ɔ kransa fyre
dyrnar/ɔ villdi fornfæra þm med folkino

Þa er postularner Pall ɔ Barnabas heyrdi þ
hrifu þr klædi sin stucku vpp a mille folksins/kol
ludu ɔ sogdu/ Þier menn/hui giorit þier þetta/ vid
erum ɔ daudliger menn/ lika sem þier/ɔ biodum yð
at snuazt i þra þssa hiegomu/til lifanda guðz/sa
er giordi himin ɔ lord/sio ɔ allt huat/i þm er huer
er vm lidnar alldr/ hefer allar þioder ganga la
tid sina sialfs vegu/ɔ þo at sialfu hefer hñ eigi fos
latid sialfuan sig an vitnes burðar/ þa hafi veiter
gott ɔ gefr oss daugg af himne ɔ prioſama tima/
vpp fyllandi vor hiortu med fæðzlu ɔ fagnað/ ɔ
er þr sogdu þetta gatu þr þo varla stillt lyðin sꝰ
at þr fornudu þm eigi

Þa komu þar nockrer gyðingar fra Antiochia
ɔ Iconia huerier at vntoldu lyðin/ sꝰ at þr gryt
tu Pal/ɔ drogu vt af borgine meinandi hñ dau
dan vera/ eñ þa lærisueinarner vm kringdu hann/
stod hñ vpp ɔ gieck iñ i borgina/ ɔ deginum epter
for hñ med Barnaba/til Derben ɔ predikadi gu
spioll i þre borg ɔ lærdi þar margan/ vendi sidan
aptur til Lystram/Iconia ɔ Antiochiam/styrckiandi
de ander lærisueinana ... a amminandi/ at þr væri
stadfaster i tru/ɔ þ/ at oss byriar fyre margre

hrellingar ſiſ at ganga i guds riki/ ⁊ þr ſkickudu þm olldunga i ſier hueria samkundu/ baduzt þyrir/ og þaustudu/ og þolnþa ſidan þm Drottne a hendi a huern þr trudu

Og er þr hoþdu geingit vm Piſidiam komu þr i Pamphiliam ⁊ toludu ord Drottins til Pergan ⁊ þoru oþan til Atthaliam þadan ſigldu þr til Antiochiam huadan þr voru aþ guds nad til þeingner i þat verck huert þr hoþdu fullkomnat/ og sem þr voru komner ⁊ saman ſaþnad ſoþnudinū/ toldu þr þram hue micket gud heþdi giort medr þm/ ⁊ huernen hann heþdi dyrū truarinnar vpp lokit þyre heidingiū ⁊ þar duoldu þr eigi ſkamma ſtūd/ hia lęrisueinū/

num

Þimtandi cap

OG þr nockrer sē oþan komu aþ Judea lęrdu brędrunna þ/ nema ef þr liete vm ſkera sig epter ſiduenin Moyſis/ þa kūne þier ecki at hialpazt ⁊ aþ þui giord/ uzt þar tugl og miſþycki eigi liud/ Pall ⁊ Barnabas settu ſig þaſt i moti þim/ þa ſkickudu þr Pal og Barnabam til og nockra adra aþ þm at þr þędi vpp til poſtulanna og ſyuer preſtanna i Jerusalem/ vm þetta þrętu mal/ ⁊ sem þr voru aþ ſaþnadinum a leid leidder geingu þr vm Phenicen og Samariam/ seigiandi heidinna þioda vm vending/ og giordu ollum brędrum mikinn þaugnud/ eſi þa þr komu til Jerusalem medtokuzt þr aþ soþnudinum og aþ poſtulunum og svo aþ olldungunum/ og þr kungiordu þeim þra huersu mikit gud heþdi giort medr þm/ þa risu vpp nockrer vt aþ phariseis sel/ſkap þr vid tru hoþdu tekit/ seigiandi at þat byrtadi at vmſkera þa ⁊ budu at halda Moyſes laugmal eſi poſtularner ⁊ preſtarner komu til samans/ at þr

lite ⁊a

lite a þetta mal

Og er nukil þrattan ha þdi verit/skod Peti vpp
t sagdi til þra/goder menn t bra dri þier vitid at þyr
er langre gæzi/ þ gud hefer vtualit vor a mille/at he
idner menn skyllde heyra þyre min mun gudz spialls
ins ord t s° at truq/t gud sa hiortun kefier bar vit
nisburd vm/gefandi þim heilagan anda s° sẽ oss
t giordi onguan mun a mille þra t vor hreinsandi
nied tru þra hiortu/þyre huat freiste þier nu guds
þ þier leggit ok yþuer laresucinaña hals/huert at ei
gatu borit huorcki vier nie fedr vorer/helldur trvu
vier/at þrelsazt þyre nad Drottins vors Jesu chri
sti med sama hætte t þr/þa þagdi allr muguñ/og
hlyddu þim Barnaba t Pali er þr sogdu þra huer
tackn t stormercki ed gud hefdi giort medal heid
þia þioda þyrer þra

Epter þ þr þegnudu suaradi Jacob t sagdi þier
menn t brædr heyrit mig Symon sagdi þram med
hucrium hætti gud hefdi i þyrsta vitnad/ t med
tekit sier folk vt ap heidnum þiodum i sinu nafne/og
þessu samhlioda spamaña ordum/s°. sẽ at skripat
er/epter þetta mun eg epti koma t vppbyggia hallð Amos
bud Dauidz/huer at fallin er t hiar nidr brot skal ix
eg endr byggia t hana vpprietta/ s° at þr menn sẽ
epter blipa skulu Drottins leita/t þar til allar heid
nar þioder yþuer huciar mitt nafn a kallat er seig
er Drottin/sa er þetta giorir allt/ gudi eru aull sin
verck kunnig þra veralldar vpp hafi þyrir þui orsk
urda eg/þ vier giorum aungua þungan þm/scem
snuazt þra heidne til guds/helldr skrifum þm til at
þr halldi sig þra o hreinleik skurgoda dyrckanar og
þra þrilu lifnadi/t þegnudu/og ap blodi/ þuiat

Moyses heper þyre langre qþi til sett i ollū borgū/ þ hñ skule predikazt i samkundū/hnar hñ verdr t lesiñ alla þuottdaga

Þ hagadi þa Postulan t olldungunū med oll um sapnadinū at þr vtueldi ap þm meñ t sendi til Antiochiam mz Pali t Barnaba til einckadañ Judam þañ kalladr var Barsabas t Silam ener qdztu meñ medal brꝙdrañа/ t sendu rit þyre þra hendr med þessu atkuꝙdi

Vier Postular prestar t brꝙdr/heilsum þm brꝙdrū er vt ap Heidingiū/ t i Antiochia/ Syria/ t Cilitia eru/med þui at vier hopū heyrt at nockrer ap oss eru vt geingner sem hapa sturlat ydr med ordum t gleckat ander ydar biodandi ydr at vmsker azt/ t laugmalit at halda/ huertum vier hopū eckt slickt bodit/ þui heper oss lutz t med eindregnē samann konnum at senda til ydar valin kuña meñ med vorum elskuligū Barnaba t Pali/huerier meñ eð vt hapa sett sinar saler þyrer napn Drottins vors Jesu christi/þyre þui sendu vier Judam t Silam/ huerier eð sialþuer mega med ordum segia ydr hid sama/ þat þ luzt heilogū anda t oss/at vier skyldū onguar byrder leggia a ydr/þyre utan þessa þarfliga hluti/ þ þier halldut ydr ap þui sem skurgodū er þornat/ t blodi/ t þrakofnudu/ og þrillu lipi/ ap huerju ep þier vardueitid sialfus ydr giori þer riett. Lifuit sæler

Þa þesser voru ap stad sender komu þr til Antiochiam t saman sofnudu sapnadinū/ t peingu þm bregit/ þa þr lasu þ vrdu þr ap þre huggan glader eñ Judas t Syla/huerier at spameñ voru/a nintu brꝙdurna med nogū ordū t styrcktu þa/ t þr duol du þar vm stundar saker/ t voru sidan med bredi

ap brꝙ

ap bꝛꝺiunū ſender til poſtulaña aptꝛ/eñ Sila let
ſta at vera þar Pall ꝛ Barnabas duolduzt i Anti
ochia/kendu ꝛ boduðu/ſāt oðiū þleirū oꝛð drottins

Eñ epter nockra daga ſagði Pall til Barnaba/
Þoru við/aptꝛ ꝛ vitiū bꝛꝺꝛa voꝛꝛa vm allar boꝛ
ger i hueriū við hoꝛū bodat oꝛð drottins huerne āt
þꝛ haga ſier eñ Barnabas gaþ til rað/at þr taka
med ſier Johaniem/ ſa er aukneþndizt Marcus/
Eñ Pall villdi ecki at sa sem þra þiñ hapði ſnuit
yr Pamphilia ꝛ gieck eigi med þm i verck/ ſkylldi
eigi med þylgia/ ꝛ sº hart ſundꝛ þycki varð þꝛa a
mille at huor ſkilde við aña/ꝛ Barnabas tok at
ſañu Marcū med ſier ꝛ ſiglde i Cipꝛiam/ eñ Pall
kiozt ſier Sylam ꝛ var aþ bꝛꝺiunū guðꝛ nad bi
þaluðꝛ/ ꝛ hñ gieck vm Syriam ꝛ Ciliciam ſtyrcki
andi ſoþnuðina

Sertandi Capitule

Eñ er hñ kō til Derben ꝛ Lyſtran ꝛ Siaꝛ at
leꝛiſuelñ nockꝛ var þar Thimothe⁹ at nafn
ni/ſonꝛ eiñꝛ truadrar gyðiga konu/eñ at þe
berne gietſkꝛ/ þſſm baru þꝛ bꝛꝺꝛ gott vitne sē vo
i Lyſtram ꝛ Iconia þñaſ villde Pall med ſier þa
ra lata/tok at ſier ꝛ vmſkar hñ þyrer ſaker þꝛa gy
ðinga sem voru i þiñ ſtoðum/þuiat þꝛ viſſu aller
þ hñſ þaðer var gietſkꝛ/eñ þar þꝛ þoru vm borger
buðu þꝛ i þiñ at varðueita þꝛr ſeimingar sem ſki
ckaðar hoþðu vetit aþ poſtulunum ꝛ preſtum þiñ
ſem til Hieruſalem voru ꝛ sº ſtyrcktuzt ſoþnuður
ner i truñe ꝛ þiölguðuzt dagliga at tolu

Og þa þꝛ geingū vm Phrigiam ꝛ Galitiu riki
var þiñ þorbꝺit aþ helgū anda at tala guðꝛ oꝛð
i Aſia/eñ ſem þꝛ komu til Myſiam/ þreiſtuðu þꝛ
at ganga i Bythiniam/ ꝛ andiū loþaði þm þ ei
gi/eñ þa þꝛ geingu yþuer vm Myſiam koru þꝛ

oþan

ꝺpan til Troaden/ ꝛ Pale var sion synd vm nottina at madr nockr aꝑ Macedonia stoꝺ ꝛ bad hñ ꝛ sagdi/par þu i Macedoniam ꝛ hialpa oss/eñ sẽ hñ haꝑdi sionina sied/ stundudũ vier stragr at reisa i Macedonia þullgiorder i þui þ drottñ kalladi oss at predika þm gudz spioll/ eñ þa vier leystũ þra Troada komu vꝛr a riettu skeide til Samothiatiõ ꝛ añars dags til Neapolin ꝛ þadan til Philippis huer at er hin/ aꝺzta ꝛ þrelsis hoꝑut borg i Macedonia

Og vꝛr duoldust i somu borg nockra daga ꝛ a þuottdeiginũ geingu vier vt aꝑ borgiñe/at þui vatni/huar þr plogudu at bidiazt þyrer/settũ oss ꝛ tolũ til þra kueña er þar komu til samans/ ꝛ kona nockr gudrꝛkin Lydia at naþne huer ed purpura, selldi verandi vt aꝑ Thiatiris borg/heyrdi til/huer tar hiarta drottñ opnadi svo at hun gꝛtti at þui huat aꝑ Pali sagdizt/eñ sem hun ꝛ hñar hus vaskirt/beiddi hñ o ſ ꝛ sagdi/eꝑ þier halldit mig trua nada vera i drottne þa gangit iñ i mitt hus ꝛ bliꝛit þar ꝛ hun neyddi oss

Eñ þ skiedi þa vier geingũ til bꝛnar at stulka nockr su er haꝑdi sañsagnar anda/hl'op i mot oss huer ed giordi sinum lanar Drottnum mikñ bata i sañsogle/ þssi sama þygldi Pale ꝛ oss allz stadar epter kalladi ꝛ sagdi þsser meñ eru þionar gudz hi usthꝺzta/ þr ed boda þor hialpꝛdis gotu/ þtta giordi hun vm m ꝛrga daga/eñ þ graundizt Pale/ þui snerizt hañ vid ꝛ sagdi til andans eg byd þier i naþni Jesu Christi at þu farer vt þra hñe ꝛ hañ þor vt a samre stund

Eñ er Drottnar hñar sauþ/at von siñar abatsangr var vte/gripu þr Pal ꝛ Silam ꝛ leiddu þa a torg/

borg/til hoꝑdingiaſia ꝛ ꝑgrdu þa ꝑyre yꝑner boda
rana ꝛ ſogdu/ þeſſer meñ giora ſtyrioll i borg vor
re med þui þo þ eru gyðingar ꝛ boda þa veniu
er oſſ hꝫer eigi med at taka nie at giora med þui
vier erum romuerſker ꝛ ꝑolkit ꝫſtigt vpp i moti
þñ/ yꝑner bodaraner lietu þa ap ꝑautum ꝑgra/
ꝛ budu at ſtryꝛkia þa/ ꝛ er þ hoꝑdu veitt þñ ſtora
hudſtroku/ ſnoruðu þ þñ i myrkua ſtoꝑu/ ꝛ bu-
du myrkua ſtoꝑu verdinū at geyma þa granduar
liga/ ꝛ hñ tok ſlickt bod at ſier ꝛ kaſtadi þñ i hid
iſigta vard hallo ꝛ ſetti þra ꝑgtu ꝛ ſtock

Eſi vm midnꝫtti baduꝛt þ ꝑyrer Pall ꝛ Silas
ꝛ loꝑudu gud/ ꝛ þ heyrdu til þra ſem i vard hall
dinu voru/ eſi iaꝑn ſnart vard mikill iard ſkialꝑti/
ſo at hrꝫrdigt allr grund volle myrckua ſtoꝑuſar
ꝛ iaꝑnſnart opnuduꝛt allar dyr ꝛ allra þra þiotr
vpp leyſtuꝛt/ eñ ſem myrkua ſtoꝑu vorðiñ vack-
nadi/ ꝛ sa myrkua ſtoꝑū dyrnar opnar oro hñ vt
ſuerd ꝛ villdi ꝑyre ꝑara ſier meinandi bandin
giana burt ꝑlyda/ eñ Pall kalladi ꝫ Hanze roddu ꝛ
ſagde/ gior þier eckert vont þ vier erū hier aller.

Eſi hñ heimti hos gieck iñ ꝛ ap otta fleigiñ/ þiell
hñ Pale ꝛ Syla til ꝑota/ leidandi þa vt ꝛ ſagdi/ Her
rar miner huat byriar mier/ at giorá/ þ eg verdi
ꝑrelſaðr/ eñ þ ſogdu/ tru þu a Drottiñ Jeſum/
svo verdr þu holpiñ ꝛ þitt huſ/ ꝛ þ ſogdu hñ ord
drottins ꝛ ollū þñ et i hſis huſi voru hñ tok þa at
ſier a ſomu ſtund nꝫtti/ ꝛ þerdi beniar þra/ hñ liet
þa ꝛ ſkira iaꝑnſnart ſialꝑuaſi ſig ꝛ allt ſitt hus/
ꝛ þa leiddi hñ þa i ſitt hus/ reiſti vpp bord ꝑyrer
þñ/ ꝛ haſi gladdigt nicd ollu ſinu huſe þ hñ var a
gud truaðr vorðiñ

Og er dꝫgadi ſendu yꝑuer bodararner þie-

nara stadarins þangat og sogdu/lattu þessa menn lausa eñ myrckua stoþu vorduñ kúgiordi þessi ord. Pali at ÿ þuer hodaraner hepdi þangat sent at þier skylldut lauser latazt þui gangit nu vt z þarit i þridi/eñ Pall sagdi til þra/ þr haga almeñeliga/ an doms latid hudþletta oss Romuerska menn og i myrckua stoþu kastad/og nu vilia þeir reka oss vt heimogligaña/eigi skal sº hellzt kome þr sialþuer z reki oss vt/eñ þessi ord kungiordu stadarins þienarar ÿ þuerbodurunū/z er þr heyrdu þ at þr voru Romuersker/ottuduzt þr komu sidan beiddu þa z vt leiddu/z badu at þr þæri burt vr borgiñe/ þr gingu þa ap myrckúa stoþuñe z komu til Lidia z er þr hoþdu bræðrna sied z hugsualat/þm þerdud uzt þr i burt

Seytiandi capitu

Eñ þa þr þoru vm Amphipolin og Apollonian komu þr til Tessalonia borgar huar ed var gydinga samkund/eñ Pall gieck iñ epter venu siñe/ til þra z sagdi þñ vm þria þuottdaga vr ritninguñ opnandi þyre þm z sañandi þ. christe byrian di at lida z ap dauda vpp at risa / z at þessi Jesus huern eg boda ydr (sagdi hañ) sie sa kristr/z nockrer ap þm trudu z sálogudu sig Pale z Syla/z mickill þiolde gudligra grickia/ þar. m3 hinar gódz tu kuniz eigi all þar

Eñ þr vantruudu gydingar þylltuzt þiandskap ar z þeim med sier nockra ill þydis menn/ og er þeir hoþdu dreigit þlock saman/giordu þeir vpp hlaup i borgiñe z gáddu þyre hus Jasonis z sockt tu epter at leida þa þra ñ þyre al þydu þolkit eñ er þr þūdu þa eigi drogu þr Jasoné z nockra bræðr til hoþdingiaña borgarstiar z kolludu þr ed vil-

la all

la alla Jardar kringla etu hier kōner/hueria Jar
son hyser t þsser aller giora i moti keysarans bodi
feigiandi añañ kong vera Jesū/eñ þr qdstu vpp
lydiñ/t hopdingiana borgariñar/ þa er þr heyr
du þtta/t sem þr hopdu borgan tekit ap Jasone
t þm̄ odrum/ lietu þr þa lausa

Eñ bradrner lietu Pal t Sylā i burt þara vm
nott til Berroha t er þr komu þar gengu þr iñ i
gydinga sākundu/eñ þr voru hiner edluborinustu
medal þra sem voru i Thessalonia/huerier otdit
medtoku ap ollū hugarēs til bunade kansakandi
dagligāña ritnīgarnar huort þ vgti s^o t marger
ap þm̄ giorduzt truader t cirnen erligar kuiñr gir
sar t eigi all þaer kallmeñ/t er þ þeingu at vita
þr gydingar sē voru til Tessalonu at gudz ord vo
ru bodut ap Pale i Berreha/komu þr t þangat t
qdstu vpp lydiñ/eñ iap̄n snart sedu bradrner Pal
þa i burt þ hñ geingi allt vt til siapuarins/eñ Si
las t Thimothe^s blupu þ^r epter/t þr ed leiddu Pal
a veg/ pylgdu hm̄ allt til Athenu/t sē þr þeingu
þñ bipalning ap honū til Sila t Thimotheo/ þ
þr kæmi seni snarazt til hñs þoru þr apti.

Eñ a medan Pall beid þra til Athena gram
dizt hñs andi med sialfū hñ er hañ sa borgina
s^o miog hneigda til skurgoda dyrkañar/ ap þui
hapdi hñ spurnīgar þraīñi vid gydinga t gudra
kna meñ i samkūduñe t alla daga a torgi til þra
masia sē til hñs komu/eñ nockrer Epicurei t stoici
veralldliger spekingar þrattudu vid hñ/t sumer
sogdu/huad villi þessi ord snapur til segia/eñ ad
rer mælltu þat syntzt sem hñ vilie nyria guda bo
dare vera/ þyre þui hñ hapdi bodat þm̄ Jesum
t ap vpp risuñe/t þr gripu hñ hondum t leiddu

a domplautiſ ſeigiande/megu vǫr ecki þa at vita huer þſſi nya keſing er ſem a þ þier ſeigizt / þuiat nockut nytt þlytr þu þyrer vor eyru/ þyre þui vill du vier vita/huat þ vǫri/eſi aller Athenu borgar meñ r s° vt lendingar/ r geſter. ſtunduðu eckert aññat/nema at ſeigia eðr heyra nytt nockut

Eñ Pall ſtie vpp A midian dom þlautiſ r ſag di/ þier meñ Athenu borgar eg ſie/ þ þier erut i ollum hlutū nǫrſta hia truader þuiat eg hefi geingit hier vm r ſied yðra ſkurguda dyrkan/eg þañ r all tare/a hueriu vpp var ſkriþat/ hiñ o kende gud/ þyre þui boda eg yðr þañ ſama/huerium þier o vitandi dyckan giorit/ sa gud ſem giordi heimē/r allt huat i hiñ er þyre þui at hñ er drottiñ himins r iarðar/eigi bygger hñ i muſtierū þm̄ sem med hondū eru ſmidut/r eigi helldr þagazt hñ i maññligū hondū/ hñ þarf r einſkis vid med þui hñ gefr ſialfr oll̄ū lif r andar dratt a allā hatt/hñ giordi r af einn blodi allt maññkyn/ þ er byggia ſkyldi yþ/ uer allre augſyn iarðar/r alyckta ði forſkickaða tima r tak mork þra byggingar hefer hñ ſtaðeſt/ s° at þr ſkyldu guðz leita/ ef verða kynne at þr mǫtti a hm̄ þreifa r a hñ þiña/med þui þo at hñ er eigi langt þra einū ſier hueriū vorra/ þat þyre hñ lifū vǫr/hrǫrunzt/r erū/s° ſem nockrer yðarſ landz dicktarar haf a ſagt/at vier erum r hñs kyns nu med þui vier erū guðz fleckti/ſkulu vier eigi mei na guddomiñ/liken vera gulli r ſilfre eðr vt hognū ſteinum/af maſia þyndingum giorða

Og at ſoñu hefer gud tima þeſſara o vitzku li ða latið/eſi nu byðr hñ ollm̄ mōm huar hellzt þr eru at aller giori yfirbot/þyre þui hñ hefer dag

til sett

til sett/a huerium hſi vill dꝙma alla heims kring luna med rietwtſe þyrer þañ maſ̃/ þyre huern hſi hꝙdi þ ta lyckstad/tru at veita ollū/epter þ hañ vpp vackti hſi aþ dauda

Eſi er þ heyrdu aþ vppriſu þram liðiſa/ Hꝙd du ſumer at þui/eſi sumer ſogdu/vier ſkulū heyra þig apta/eſi vm þtta/s° gieck Pall vt mitt a mille þra/ t nockrer meſi hielldu med hm̃ t vrdu truaðer medal hueria var Dioniſius eſi aþ radino/ t kona Damaris aþ nꝙfne/ t þleire aðrer med þm.

Attande Capitule

Gepter þ gieck Pall burt aþ Athenu t kō til Corunthio t þañ þar gyding Aquilam at nꝙfni Attadañ vt Pontia sa er nyligaſta var komeñ aþ Vallandi t hſſ huſfru Priſcilla/aþ þui at keiſare Claudius hꝙdi bodit ollū gyðingum þara aþ Rom til þeſſa/huns ſama gieck hſi tū t med þui at þ tu ru eins handuercks m eſi/bleiþ hſi hia þm̃ t crþda di/eſi þra handuerck var tallo vepnaði t alla þuott daga kendi hſi i samkundu huſi t hꝙdi þor tolur þyrer gyðingum t eirnen lika þyre grickium

Eſi er Silas t Thimote° komu aþ Macedonia þreyngdi andeſi Pale til at vinna þyrer gyðingū/ þ Jeſus vꝙri kriſtr/eſi sē þ mꝙlltu i mot/ þui t tolu du hadungar ord/þleygdi hſi aþ sier þautū t ſagði til þra/ydvart blod/sie ypuer ydru hoꝙdi /Hreins geing eg epter þtta til Heiðiſa þioda t hſi veik þaðan t gieck tū i huſ nockrs þſſ er Jaſt var at nꝙfni hſi heiðradi gud/hñs huſ var t hid nꝙrsta sākundu ſie/eſi Criſpus huer ed var þoringe ſamkūðuñar trudi a drottiñ med ſinu ollu hyſke/t marger Corinthiu meſi þra ed til heyrða/ vrdu truaðer t lietu ſkira sig

Eſi Drottiſi ſagdi þ yrer ſyn vm nott til Pals/ oktazt eigi/ helldi tala þu t þeigecki þuiat eg em med þier/t eingeñ ſkal þier til leggia/at þig meti gi ſkada þat margi polk er mitt i þſſari borg/ eñ hañ ſat þar arit vm kring t ſer manadi/ t kendi þm guds ord.

Eñ et Gallio var landſtiornare i Antiochia/ri ſu gydingar vpp mz einū huga i moti Pale/ t leid du hñ þ yrer domſtolen t ſogdu/ þſſi kenpi mōm at dyrka gud i moti laugmalinu/ eſi þa Pall bio sig til at luka vpp munin. Sagdi Gallio til gydinga/ Judar miner/ ef þat vari vm nockt rangindi/eda vanſemd/þa vinlidi eg ydr giarnan/ eñ med þui þ eru ſpurningar af orduм t nofnū youars logs/ mals meigi þier ſialfuer til ſia/ þui at eg vil eigi þra domare vera t tak þa þra domſtolinū/ þa gri pu aller Gricker Soſthenem ſamkundunar hofdingia/t ſlogu hñ þ yrer domſtolenum/ eñ Gallio gaf ſier þar allz ecki at.

Pall dualdi þar ſialfr i marga daga/ſidan kuaddi hñ bradlega t ſigldi i Syriam t Priſcilla t Aquila medr hñ/epter þ hñ rakadi hofut ſit i Kenchrea/ þat hñ hafdi heit a hendi/hñ kom þa ofan til Epheſo t þar ſkildi hñ þau epter/ eñ hñ gieck ſialfr iñ i ſamkunduna t kreytti ſpurningar vid gydinga/ eñ þr badu hañ/at hñ bliꝛi þar eñ lengr/ t tima t hia sier/eñ hñ ſamſinti þui eigi/helldi kuaddi hñ þa t ſagdi/mier byriar med algiorþ ue a þre hatid ſem til ſtendi at vera til Hieruſalem/helldr ſkal eg at guds vilia/koma til ydar aptr t er hñ leyſti þra Epheſo/ kom hñ til Ceſarea/ gieck vpp t heilſadi ſafnadinū/t for ofan til Antiochiu t dualdizt þar nockra ſtūd for burt ſidan

t gieck

ꝛ gieck huat epter odru vm Galitiu riki ꝛ Phrigi am ſtyrkiandi alla lærisueina

Eſi þar kom til Epheſo gyðingꝛ nockr apollo at nafni/ fæddr i Alexandria/ malſku madr ꝛ mattugr i ritningunū þſſi var formentr i vegi drottins ꝛ taladi med Glöandi anda/ ꝛ tok at kēna all kappſamliga þ huat drottins er vitande einazta aþ ſkirn Johañis/ þſſi tok truliga at predika i ſamkundunne/ eñ er Priſcilla ꝛ Aquila heyrdu hñ toku þau hñ at ſier ꝛ laugdu eſi itarligar vt þyrer hñ veg Drottins/ ꝛ þa hñ vilde reiſa i Achaiam ſkrifudu þꝛdiner ꝛ riedu lærisueinunū at þr med tœki hñ/ ꝛ þem hñ var þar kōen/ hætti hñ vm þyre mozgū þm er truadi var vordiſ þyrer nadina/ þr hñ yþuer vaſ gyðinga allſkorugliga/ ſyrandi þū opinberliga/ þyrer ritningarnar/ þ Jeſus vœri Kriſtr/

Nitiandi Capitule

OG þ ſkiedi er Apollo var til Corinthiu at Pall gieck þa vm vpp lond ꝛ kō til Corinthiu / ꝛ fann nockra lærisueina ꝛ ſagdi til þꝛa/ hafdi þier nockut medtekit heilagan anda/ ſidan þier vrdut truader/ eſi þr ſogdu til hñs/ vœr hofum/ eñ eigi heyrt huort at nockr heilagr andi vœri/ hñ ſagdi til þꝛa/ vppa huat eru þier þa ſkirder/ eſi þr ſogdu/ vppa ſkirn Johañis/ Pall ſagdi/ Johañis ſkirdi at ſonu med idranar ſkirn/ ꝛ ſagdi þyre polkino at þr ſkylldi trua a þñ ſem epter hñ mundi koma/ þ er Jeſu þ hñ ſie Kriſtr/ ſem þr heyrdu þ/ lietu þr ſkirazt i nafni Drottins Jeſu kriſti/ ꝛ er Pall hafdi hapt hendr yþuer þm/ kō heilagr andi yþuer þa/ ꝛ þr toludu tungr ꝛ toku at ſpa/ eñ þr meñ vorū alls nœr

hñ

Hann gieck inn i samkundu husit/ og predikadi i þre
se vmþria manadi/ kendi og þeim þortolur settu a þ
guds rike/ en þa þr nauckrer sem hardsyllder voru
og eigi trudu talandi illt af veige Drottins þyre al
þydu/ veik hann þra þm/ og at skilde lærisueinana/
dagligaña spurningar þremiandi i kenzlu husi þss
manz er Tyranus hiet/ og þetta giordizt vm two
ars so at þr aller sē biuggu i Asia heyrdu ord drot
tins bædi gydingar og gricker/ og gud giordi eigi lijtl
krapta verck þyre hendi Pals so at ep eirnen sueita
dukar edr nær klædi af hans likama barust þþuer
siuka þ krancdoamin hurfu af þeim/ og illzku an
dar vt foru þra þm

En nauckrer þreistudu vt af vm hleyþings Ju
dum særinga menn/ at kalla a napn Drottins Jesu
þþuer þeim sem illzku anda hofdu/ med sier og sog
du/ vier særum ydur þyre Jesum/ þann Pall predi
kar/ en þesser voru vij er þetta þraumdu/ syner þss
gydings og presta hofdingia er Skeua hiet/ en illz
ku andenn suaradi og sagdi Jesum kenne eg og Pal
vett eg en huerier erv þier/ og sa madur i huerium
illzku andinn var stauck vpp a þa/ vard þeim ofl
ugre og varpadi þeim vnder sig/ svo at þeir fly
du nauckter og sarer vr þui sama husi/ þetta va
rd ollum kunnigt sem biuggu i Epheso/ bædi gydin
gum og grickium/ og þþuer þa alla slo otta/ og napn
Drottins Jesu var nærsta mycklat.

Þar komu og marger sem truader voru vord
ner vidurkendu og kungiordu/ huat þr hefdu afre
kat og marger af þm sē þorneskiu lister hofdu þrā
it baru bækrnar saman og brendu þær ollū hia ver
anda/ og at saman reiknudu þra verdi/ þūsund þr þess
fiar þunnugi þūsund peninga/ svo ogluglega tok at

vagra

vagra ord Drottins ⁊ at eptazt/nu sem þetta var vt giort/setti Pall sier i anda/at þerdazt vm macedoniam og Achaiam/⁊ at ganga til Jerusalem ⁊ sagdi/ þui epter þ er eg hefi þar verit byriar mier at sia Romam/⁊ hafi sendi two af þm er hm þionudu Timotheū ⁊ Erastum burt i Macedoniam/eñ hafi bleip sialfr vm stundar sakir i Asia

Eñ i þan tima hopzt eigi litill vpp blastur af þessum veigi þuiat nockr gull smidr sa Demetrius var at nafne huer ed giordi silfr hulder Dianu og þ giordi þm embættis monñ eigi litil a bata huerja hñ saman kalladi/sem þsshattar verck menn voru ⁊ sagdi goder menn þier vitid at vier hopum mick ifi groda af þessu verck lagi/⁊ þier siaet ⁊ heyrit eigi alleinazta i Epheso/helldr ⁊ nærsta vm alla Asiam/ þ þessi Pall vm huerfir mycklu folki telandi vm fyre þui ⁊ seiger at þ sie onguer guder sē med houdum verda giorder/efi þetta hlutskipte kemr eigi einazta oss til tions ⁊ voru verck lagi til nidrar/helldr mun mustiere hñar myckla gydiu Dianu einskis virt/þar til mñ hefiar tign nidr broti verda hueria aull Asia ⁊ heimskringlan vegsamar

Sem þr heyrdu þ pylltuzt þr reide optu vpp ⁊ sogdu/Sin myckla Diana i Epheso/⁊ aull borgin pylltizt af sneypan/⁊ þr giordu med einu hug arpari a hlaup til sionar plautsins ⁊ gripu þa Gaium ⁊ Aristarchū af macedonia forunauta Palsfi Pall villde þa ganga iñ at folkino ⁊ lærisueinarner leyfdu hñ þ ecki/⁊ nockrer ypuer menn vr Asia þr ed Pals goder viner voru sēdu til hfi ⁊ badu at hfi gapi sig eigi fram a sionar plautiñ/sumer kolludu sꝰ /efi adrer afiat/ þt alþydan var vill vordin ⁊ plesster vissu eigi af hueriu epne þr voru til samās kōner/efi sumer af folkino drogu fram Alexandri

þeim er gydingar þrãm yrtu/eñ Alexander bente hendiñe sier til hliodz vlliandi þorsuara sig þyre polkino ꝛ er þꝛ þormeeckti þ hñ var gydingꝛ/hopꝛ vpp eitt kall ap ollum/nꝛr tweim stundum / hin myckla Diana i Epheso

Og sẽ Kanzeleren þieck stodnat polkit sagdi hñ þier meñ Epheso/huer er sa maña/ed eigi veit þ borgin Epheso sie dyrckanar iña hiñar myckla gydiu Dianu/og hes ar likneskiu ap himne op an þalina/nu med þui at þessu seiger eingiñ i moti/ þa byriar ydur spokum at vera ꝛ eckert ap bradꝛꝛ dꝛ at giora/ þier haꝛit nu þessa meñ hingat dreigit sem hyprcki era rꝛnnngiar kirckna nie hads meñ yd rar gydiu þott Demetrius ꝛ þr embꝛttis meñ sem med honũ eru haꝛi kꝛru mal vid nockurn/ þa giorꝛ ꝛꝛt hier laug vm/ ꝛ þar eru borg meistarar klagist þr iñbyrdis þyrir þeim / eñ ep þier leitid nockut epter vm adra bluti/ þa land þat vpp leysazt a añ arre laugligre samkomu/ þui þat er haskasamligt at ep vier stulum seker verda þyre þessa dags vpp hlaup med þui þo at eingin sauk er vnder nidre / haadan vier megũ skial ap gepa þessa vpphlaups ꝛ er hñ hapdi þtta sagt/sleit hñ sapnadinũ

xx capitule

Eñ epter þ er vpp hlaupino linte /kallad þ all lꝛrisueinana til sin og bad þa vel lifa/ þ erdadizt sidan/eñ þa hañ hapdi þar somu landz alþur yþuer parit og þm a miñing veitt mz morgum ordum kom hañ til Grickiandz ꝛ tapdi þar þria manade eñ med þui honũ voru vmsat giord ap gꝛdingum er hañ vilde sigla i Syriam/vard hañ þꝛ sinies at snua aptr vm Macedoniam ꝛ þesser poru mz hñ

allt til Asiam Sopater ap Berrohen/eñ ap Thes
salonin Aristarchus t Secundꝰ/t Gaius ap Der
ben t Timotheus/eñ vr Asia Tychicon t Troph
mas/ þsser geingu vndan t bidu vor i Troada eñ
vier siglduñ epter Paskana ap Philippis t komu
til þra i Troade iiiiu þmñ daga/ t duoldu þar i
(vij daga)

Eñ eiñ þuott daga þa lꝛrisucinarner vꝛtu til
samans kõner braud at þrioia/ taladi Pall vid
þa þui asiars dags villdi hñ þerdazt/t teygdi rꝛ
duna allt til midnætt nꝛtt/ ti þñ lopt sal vꝛtu
morg lios/sẽ vꝛr vꝛrũ saman kõner t nockt vng
meñi Eytichos at napni/sat i vindauganu t sauck
i dupañ suefn/t med þui at Pall taladi sꝰ leing
ge/ þa þyngdizt hñ þui meir ap suefni t hrapadi
ofan vr hinũ þridia lopt salt var Dandi vpp
tekiñ/eñ er Pall gieck ofan/lagdi hñ sig þram yp
uer hñ/t hielit um hñ t sagdi/giorit einguan haþ
uada/ þuiat hñs ond er med hñ/hñ gieck þa vpp
apt braut braudit t bergdi t taladit margt vid
þa allt til þss dagz rañ/t sꝰ þerdadizt hñ/eñ þꝛ
leiddu sueinesi vpp liþanda/t þꝛ hugsuoluduzt
vid þ eigi allitt

Eñ vier stigũ a skip t sigldũ til Asson/ þar vill
du vier haþa tekit iñ Pal/þuiat hñ haþdi sꝰ a sett
þ hñ villdi ypuer land þara/eñ sem hñ kom til as
son/toku vꝛr hñ til vor/t komũ til mytilen/þa
dan siglduu vier t komũ asiars dags giegnt Chion/
t deiginũ epter toku vꝛr hopn vid Samõ/t duol
dũ i Trogilion t nꝛsta dagesi epter komu vꝛr til
Mileto/þuiat Pall haþdi seit sier at sigla þram
hia Epheso/ sꝰ at hñ hepdi ongua duol i Asia
ap þui þlytti hñ sier ep hñ vꝛri þ moguligt at ve

ra̅ a huita sussu til Hierusalem

Jþra Mileto sendi hñ til Epheso ꝛ liet kalla hi/
na ellztu presta ap sapnadinū ꝛ sem þr koma til
hſs/sagdi hñ til þra/þier vitid/ at i þra þm fyrs/
sta deige er eg kom i Asiam/huersu eg hefi vm al
la tima hia ydr verit/ ꝛ Drottne þionat med ollu
hugarens litelæti ꝛ med myclu tarpelli ꝛ freistin
gum/hueriar mier hapa hlotnazt ap vm satū gy/
dinga/ꝛ þ eckert vndan dreigit sem ydr var bati
i sº eg hapi þ eigi kunngiort ydr opinberligaña i
ymsuin husum ꝛ vitnat bædi gydingum ꝛ grickiū
idran til gudz ꝛ truna a Drottinñ vorn Jesum

Og nu siaet! þ eg em bundiñ i anda/at ferdazt
til Hierusalem vitandi eigi huat þar mun yfuer
mig koma/nema þ er heilagr andi vitnar vm al
lar borger seigiande/at fiotr ꝛ harmkuæli munu
min þar verda/ eñ eg gef þui ongua vackt/ eg
hellð ꝛ eigi sialfs minſ lif dyrmætt sº at eg full/
kone mitt hlaup mz fagnadi/ ꝛ þ embætti sem eg
hefi medtekit ap herram ū Jesu til vitnesburdar
Euangulio gudz nadar

Og siaet! at nu veit eg at þier munut aller eigi
sia mitt andlit meir/ hueria eg hefi vmgeingit/ ꝛ
predikat gudz riki/ fyrer þui vitna eg ydr a þſſm
deigi þ eg em hreiñ ap allra blodi/ þuiat eg hefi
eckert vndan fara latid/ þ eg hapi eigi kunngiort
ydr allt gudz rad/ap þui hapit gat a sialfum ydr
ꝛ a allre hiordiñe/medal þra sem ydr setti heilagr
andi til byscupa/at stiorna sapnan gudz/ hueria
hñ hefer endrleyst sinu eigen blodi/ þuiat þ veit
eg/at epter mina burt fraur munu iñ ganga medal

ydar

ydar olmer vargar/ þr ed eigi muun þ ynna hiot
disie t ap ydr sialfum munu meñ vpp risa er ta
la vm huerþuar keñingar/ at þr teygi lærisuelna
na epter sier/ þyrer þui vake þier t miñizt a þ/
at eg hefi vm þriu ar noit t dag eigi aflatid at
amiña eñ t sier huern youarn medr tarum &c.

Eg nu bradr bipala eg ydr gudi t ordi hñs
nadar/ huer mattugr er vpp at byggia t ydur
arþtoku at gefa medal allra þrasem helgader ver
da/eigi girntizt eg nockrs ydar silfr gull edr klæd
nat þat þier vitid sialfuer at þssar hendr hafa
mier vñut til/mtiñar naud þurftar t þra sem med
mier voru/ allt synda eg ydr þ/at so byriadi oss
at erfuida t vanfæra at medtaka t miñizt orda
Drottins Jesu/ þ hñ sagdi/at sælla væri at gefa
eñ þiggia

Og er hñ hafdi þtta sagt fell hñ a kne t bad
samt þm ollum ñ þra a mille giordizt gratr myc
kill t laugdu hendr vm hals Pale t kysstu hñ/syr
giandi mest af þui ordi ed hñ sagdi at þr myndi
eigi sia hñs andlit meir t fylgdu hñ til skips

xxi Capitule

Sem þ var skied/at vier leystum t hur
þum þra þm/komu vier beinleidis til
Cho t añars dags til Rodis t þadan til
Patara/t þar fundu vier skip þat er
fara atti til Phenicen/ stigum þar a t sigldum
þangat/ efi sem vier feingum at sia Cipriam
lietu vier þat til vinstre handar t sigldum i Syriam

ekomu at Tyro/ þui þar atti skipit at leggia vpp
þarmiñ t sem hñ þañ lærisueinana bliþu vær þar
i sæmastad (vii) daga/huerier Pale sogdu þyre an
da gipt þ hñ skylde eigi þara vpp til Hierusalem
t þ skiede sem þr dagar voru lidner þoru vær t
geingu ap stad/t þr aller med hussfreyiñ sinu t
bornu þylgdu ossa veg/ vt þyrer borgina/ t þicl
limm a hne i þiorune t badunzt þrier t er vær hop
dum kuatt huer añan stigu vier a skip eñ hiner
sneru aptur til sina heim kyssa

Og er vier hoþdu lyckt at vora sigling þyre
Tyro/komu vær opan til Ptolomaida t heilsu
dum bradrunu/t vorū þar eiñ dag hia þm/eñ af
ars dags þoru vær i burt þr ed unz Pale voru t ko
mū til Cesarea t geingum iñ i hus Philippi guds
spiallara/ huer ed var eiñ ap sio/ t bliþum hia
hñ/hñ atti þiorar dætr þær meyiar voru/t spadu
þrier/t sé vier duoldunzt þar nockra daga/ kem
sparn ior sa ap Judea er Agabꝰ var at nafne/ t
þa hñ kom til vor tok hñ linda Pals t batt hen
dr sinar t sagdi þtta seiger heilagr andi/ at þañ
mañ huers ed þ essi linde er munu gydingar sᵒ bin
da i Hierusalē t selia hñ i heidnia manna hendr

Eñ sem vier heyrdū þ/ badu vier hñ/t þr a/
drer sem i þm stad voru þhñ þæri eigi vpp til
Hierusalem/eñ Pall snaradi þa t sagdi/huat giort
þier ed þier gratid t hrellit mitt hiarta/ þuiat eg
em eigi allemaztā reidu buiñ at lata mig binda
helldr at deyia i Hierusalē þyre saker nafns Drot
tins Jesu/t med þui vier gatum eigi talit vm þyr
er hñ/þaugnuda vær t sogdū verdi vilie Drottins
t epter þa daga þoru vær vt geingū vpp til Hie
rusalem/ þangat komu t nockrer lærisueinar me
dr oss

dr oss ap Cesarea/ hapandi þau nockin gamla lærisuein nedr sier vr Cipria Mnason at nafni/ hia huerium vier herbergi tokum/ ⁊ þa vier komum til Hierusalem; toku brædrner þeiginsamliga vid oss/ eſi añars dags/ gieck Pall inn medr oss til Jacobum/ aller olldungar komu þar ⁊ saman/ ⁊ sem hann hapdi heilsat þeim/ skyrdi hann þeim fra/ huat epter añat/ þgud hapdi giort a medal heidinna þioda þyrer hans þionkan

Þa þr hopdu þ heyrt/ vegsomudu þr gud/ ⁊ sogdu til hans/ brodder þu sier hue morg þusund gydinga at þr eru sem truader hapa vordit/ eſi þr aller eru þo vandlætingar mesi logmalsins/ ⁊ þr hapa heyrt sagt epter þier þ þu kender þeim gydingū ollum sē medal heidinna þioda eru at snua fra Moyse seigiandi þr skylldu eigi vmskera sonu sina ⁊ eigi epter þre siduenu ganga/ huat vm þ erv byrlar sapnadinū allra hellzt til samans at koma þulat þr munu þa at heyra/ þ þu ert komen/ þui giordu nu þ huat vier seigiū þier

Wier hopū hier þiora mesi/ huerier heit hapa þest þþuer sig/ þa somu tak at þier ⁊ hreinsa þig medr þeim/ ⁊ kosta þa/ at þr raki sitt hoput/ s^o at aller vite at þ huat þr hapa heyrt vm þig sie ofasinde/ heldr þ þu ganger sialfur ⁊ vard veiter logmalit/ þui þeim sem truader hopdu giorst ap heidingū skripudum vier/ ⁊ vrskurdudum/ at þr skylldu eckert þesskonar halda/ nema þ þr vordudu sig vid skurgoda þornan/ ⁊ blode/ kopnudu ⁊ þrillu lipnadi/ Þa tok Pall þa mesi at sier ⁊ liet añars dags hreinsa sig medr þeim/ ⁊ gieck inn i musterit/ ⁊ tiadi sig hallda vpp þylling hreinsanar dagana/ þar til at huer eins þra opþradi þyrr sig. sins

Eſi ſem þr ſio dagar voru liðner/ sau hſi þr gyðingar i muſterino er voru vr aſia t qſtu vpp allaſ lyðiſ/ logðu hendr a hſ t kolluðu/ þier Jſrael ſ menſ/ hialpit til/ þſſi er sa madr/ ſem allz ſtadar kenner ollſ mōm i giegn þſſu polki t log:mali t s° i mot þſſm ſtad/ þar oþan a heþer hſ iſi leitt heidna meſi i muſterit/ t ſaurgat s° þnan heilaga ſtad þuiat þr hoþdu ſied Trophimū aþ Ephſo med hſ i borgiſe/ þſ meinudu þr at Pall heþði i muſterit iſ leitt t aull borgin o kyrðizt t a hlaup vard aþ polkino/ t þr toku Pal hondum t ðrogu vt aþ muſterino t iaþnſnart vidu ðyinar aptr lqſtar

Sem þr leitudu vid at liþlata hſ/ kom su þregn vpp þyre yþuer hoþdingiaſ, herliðſins/ þ aull Hieruſalem vqri vpp vago / hſ tok þa ſtiagz ſtriðr ſueinana t hers hoþdingiana til ſin t hliop burt i mille þra eſ sem þz sau herſhoþdingiaſ t ſtriðz polkit /gaþu þr vpp at beria a Pale/ eſ hers hoþdingiſ gieck þar at t tok hſ at ſier t baud at binda hſ tueimr Jarn hleckium/ t ſpurði at huer hſ vqri t huat hſ hefði giort/ eſ ſitt kalladi huer aþ polkino/ t med þui hſ þieck ecki viſt at vita þyrer vpp hlaupino/ baud hſi at leiða hſi i kaſtalaſ / t sem þr komu at troppuſie / hlutu ſtriðz meſinner at bera hſ þyre at ſiug polkſins / þuiat mikill polks þioldi þylgði epter t kolluðu / aþ ſkap þu þnaſi

Og sem Pall vard iſi leiðr i kaſtalaſ sagði hſ til yþuer hoþdingians / leyþizt mier ecki at tala vid þig/ eſ hſ sagði kant þu girſku/ ertu eigi sa hſi egipzke madr/ ſem þyre þſſm daugū ſtyrdi vpp vackier t drozt vt a eyði mork þior

ar þusunder morduarga eñ Pall sagdi /eg em ór soñu madr gydinga kyns ap Tarson / eñ borgari vt ap napn þrǫgri borg Cilitia/ eg bid þig lopa mier at tala til polksins/ ↄ er hñ lopadi hm̃/ stie Pall vpp a troppunar ↄ bandadi hendisse til lydsins/ ↄ er mikil þaugn giordizt taladi/ hñ til þra s ebreska tungu ↄ sagdi

xxij Capitule

Mier menn goder brǫdr ↄ þedr/ heyrit nu mina ap sakan til ydar/ eñ sem þr heyrdu hñ taladi ebreska tungu til þra / giordust þr eñ tuistare/ ↄ hñ sagdi eg em madr gydinga kyns/ þǫddr i Tarsen i Cilitia/ eñ vpp alin i þssari borg til þota Gamalielis/ ↄ ap ollu kostgǫpi lǫgdr i þaudriligu lougmale/ ↄ lagaña vand lǫtare/ lika sem þier erut aller eñ i dag/ eg hepi ↄ þñañ veg op sockt allt til daudans/ eg batt ↄ i vard holld selldi/ bǫdi menn ↄ konr/ s° sem kese maña hopdingiñ ↄ aller olldungar bera mier vitne vm/ ap huerium eg mꝛ tok brep til brǫdraña/ ↄ þor til Damasco/ þ eg drǫgi þa bundna til Hierusalem sem þar vǫri/ s° at þr mǫtti pinder verda

Eñ þ skiedi þa eg þangat þor ↄ tok at nalgazt Damascum/ nær midiũ deigi at leiptradi vm mig skyndiliga lios mykit ap himne/ ↄ eg fiell til iardar ↄ heyrde raudd þa er til min sagdi Saul Saul/ huar /til opsǫker þu mig eñ eg suaradi / huer ertu lauardr ↄ hñ sagdi til min/ eg em Jesus ap Nadareth huern þu opsǫkir/ ↄ þr sẽ mꝛ mier voru sau at soñu liosit ↄ vrdu þeim̃ þuller eñ raud dna þa er vid mig taladi/ heyrdu þr eigieg sagda

herra huat skal eg giora/eñ Drottin sagdi til min/
skatt vpp t gack i Damascū/par man þier sagt
verda ap ollu/huat þier til skickat er at giora/eñ
sem eg gat eigi sied fyrer hossins biartleik vard eg
hōdleiddr ap minū þorunautū t kō til Damascū
Eñ þar var gudhrædder mañ epter naugmalino
Ananias/sa godañ ordstir hapdi ap ollū gyding
um er þar biuggu/hñ kom til min gieck at mier og
sagdi/Saul broder litta vpp/t eg leit til hñs a sā
re stund/hñ sagde þa/Guð þedra vorra hefer ski
ckat þig til at þu skyllder vita keña hñs vilia t at
ter at sia þñ riettlata t heyra raudd ap hñs muñe
þat þu munt hñs votti verda til allra maña þra
hluta sem þu hefer sied t heyrt/t huat tefr þig
nu tis vpp t lat skira þig t ap þvo so þinar syn
der at a kolludu napni Drottins.

Þ skiedi t þa eg kom aptr til Jerusalem/er eg
v a bœn i musterino/at eg vard numiñ þra mier
t eg sa hñ/þa sagdi hñ til min/skunda þig/t
par butt ap hierusalem/þat þr medtaka eigi þin
vitnesburd vm mig/eñ eg sagda/Lauardr þr vita
sialfuer þ eg dro i myrkua stoþu t liet lemia i ym
sum samkundu husū/þa sem a þig trudu/t þa er
blod stefþani þins vottar vthellt/stod eg þ
hia t var samsiñandi hñs dauda/þui eg geymda
þra þaut sem hñ i helslogu/t hñ sagdi til min/þ
hiedan/þuiat eg vil senda þig langt i burt me
dal heidiña þioda.

Eñ þr heyrdu hñ allt at þui ordi/hofu vpp
raddirnar t sogdu/ap mañ þss hattar mañ ap lif
du/þuiat hñ er eigi leyfiligt at lifa/eñ se þr kollu
du vorpudu þr ap sier klædunū t pleygdu moll
du i lopt vpp/yfuer hofdungiñ baud þa/at hñ

skylldi

ffylldi leidazt uñ i kastalan ꝛ skipadi þm̃ at for-
heyra hñ ꝛ hud strykia s° hñ þeinge at vita þyder
hueria sauk at þr kolludu s° yþuer hm̃ ꝛ er hñ rey
zdi hñ at med laugñ/sagdi Pall til vnder hoz din
gians er stod nær hm̃/huort þm̃ væri þ leyz ligt
at hudstreykia romuerskau mañ/o dæmdañ/ꝛ er
vnder hoz dingiñ heyrdi þ/gieck hñ til yþuer hoz
dingians/ꝛ vndernusadi hm̃ þ ꝛ sagdi/hñat vill-
tu til giora þessi madr er romuerskr

Þa kõ yþuer hozdingiñ þangat ꝛ sagdi til hñs
seig mier eþ þu ert Romuerskr/ eñ hñ sagdi/Ja
vid vnder hozdingiñ suaradi til þtta riettar þar
blaut eg ærnu þie at kaupa/Pall sagdi/eg em þ
ꝛ þædi laxn skiott geingu þr þra hm̃ sẽ hñ skyll
du haþa þor heyrt/ꝛ yþuer hozdingiñ ottadizt ed
hñ þornam þ hñ var romuerskr/at hñ haþdi latid
binda hñ.

Aff ñ dagiñ epter villdi hñ grenieligar vita þy
re hueria sauk hñ klagadizt aþ gydingum ꝛ leyste
hñ vr baundũ/ ꝛ baud keñe maña hozdinguñ ꝛ ol
lu þra radi til samans at koma/ꝛ keidde sidan Pal
þram ꝛ setti hañ hia þm

xxxij Capitule

Eñ Pall horþdi a radit ꝛ sagdi/þier meñ
ꝛ brædr eg hefi aþ allre godri samuiz
sku geingit þyre gudi/ allt til þessa/eñ
Ananias kenie mañ hozdinge skipadi
þm̃ er hia hñ stodu/at liosta a hñs muñ/ þa sag
di Pall til hñs/gud man sla þig þu huit þagadi
vegger/sitr þu ꝛ dæmer mig epter laugmalino ꝛ
byder at sla mig i moti laugunũ/eñ þr sem hia sto
du sogdu/boluar þu gudz ta kenemañe gudz/Pall
sagdi/eg vissa eigi brædi þ hñ var keñi mañ hoz

dinge/þuiat stripat er/ at hoþdingia þins lyd
skaltþu eigi bauls bidia.
sem Pall visse at þar voru aþ eins alþu Sadu
cei/ z aþ aðari Pharisei kalladi hñ vpp þyre radi
no/ þier mesi z brigdr/ eg em eñ pharisæus z son
eins pharisæara/ eg dr̃munzt þyre von z vppris u
þram l diña/ z er hñ sagdi þtta giordizt sundr þyc
kia i mille pharisæos z Saduceos/ z sa sei skapr skil
di sig at/ þuiat Saducei seigia vppris u þramlidi
ña eigi vera/ ei/ Eingel/ nie anda/ eñ Pharisei vi
dr kendu huoru tueggia/ eñ þa giordizt haþuadi
mikill/ z hiner ritkloku aþ pharisæaña lidi/ risu
vpp z stodu i moti z saugdu/ vier þiñu eckert vo
ndz ligt a þssi mañe/ þo ed andi edur Eingell
haþi vidr hñ talat/ þa kuñum vier eigi at strida
i moti gudi
Eñ sẽ mickel misgreining vard/ vggadi yþuer hoþ
dingiañ/ at þr mundi slita Pal þra þm z skipadi
stridz polkino opan at þara at gripa hñ mitt burt
þra þm/ z leida i kastalañ/ eñ nætrstu nott epter
stod Drottin hia hñ z sagdi/ Pall vert med godu
gedi/ þuiat lika sẽ þu hefer vitnat aþ mier i Hie
rusalem/ so hlyti þu z at vitna aþ mier i Rom

Eñ er dagr kom/ saman toku sig nockrer gyding
gar z streingdu þ heit at/ eta huorki nie drecka/ þ
til þr hefdi Pale i hel komit eñ þr voru fleire eñ
fiorutiger maña sem þtta samtak hoþdu giort
þr geingu til keñi mañs hoþdingians z tolldunga
ña z sogdu/ vier hoþum heit streinging streingdr
at bergia einskis/ þar til vier hefdum Pal aþ li
þe tekit/ þui vnderuisit nu yþuer hoþdingiannum
z raþnoþ hñ lati leida hñ a morgen til yðar/ li
ka sem

Þa sem þier villdut nockrs sañara viser verda af hñ/ esi vier erum adr esi hñ nalægizt ydr reidubuner at sla hñ i hel

Og er syst̃ som Pals heyrdi þ̃ suikrædi/ kom hñ t gieck iñ i kastalañ/ t vnderuisadi þ̃ Pale/ esi Pall kalladi til sin eisi af vnder hoꝑdingiũ/ t sagdi/ leid þu þñan pillt/ til yꝑuer hoꝑdingians/ þui at hñ heꝑer nockut at kuñgiora hñ/ t hñ tok hñ at soñu at sier t leiddi hñ til yꝑuer hoꝑdingians/ seiglandi hiñ bundne Pall kalladi mig til sin/ t bad mig at hafa þna Pillt til þin/ hñ heꝑdi at seigia þier nockut

Yꝑuer hoꝑdingesi tok hñ þa i hond t veik hñ vt af/ spurdi hñ at huat er þ̃/ þu heꝑer mier at seigia/ esi hñ sagdi/ gydingar hafa samblasit at bidia þig/ þ̃ þu haꝑer a morgen Pal yꝑrer radit/ so sem þr vilie nockut sañara af hñ fregna/ esi tru þu þm eigi/ þuiat meir esi þiorutiger mañ veita hñ vm sat/ þr ed heit streingt hafa/ sier huorki at eta nie drecka/ þar til þr gæti hñ i helkomit/ t nu eru þr reidubuner/ bidandi epter þisse yꝑrer saugn

Þa liet yꝑuer hoꝑdingiñ vngmesit i burt fra sier fara/ t baud hñ/ at hñ segdi þ̃ yꝑrer aungum at hñ heꝑdi hñ kungiort þtta/ t kalladi two hũdrads hoꝑdingia til sin t sagdi/ buit til two hundrut got gaungu lios/ at þr gange til Cesareanz/ t Siotige riddara t two hundrut skotmasia vm þridiu stund nætr/ t reidit til þn farar skiota sem Pall skal a sitia t færa hñ vel forudradaſi til Felicz landz stiornara/ t skrifadi brief/ Þssarar meiningar

Claudius Lysias/ heilsar hinū volldugazta landstiornara Felix/ þſian mañ hoꝛdu gydingar hondū tekit ꝛ villdu hñ i hel hapa sleigit/eñ eg kō þa at med stridz polkino ꝛ sleit hñ ap þiñ/ꝛ er eg þormerckti þ hñ var Romuerſkr/ þa villdi eg vita þyre hueria sauk þr a klaugudu hñ/ꝛ liet eg leida hñ þram i þra rad/eñ eg þañ þa at hñ klagadizt vm spurningar þra laugmals/ ꝛ aungua sauk/ hapdi þa dauda vꝛi verd edr banda/ꝛþa mier voru vnderutsut þra suikrꝛdi er gydingar hoꝛdu hñ þyrer brait/senda eg hñ stragr til þin biodandi hñs aklagorū/ at huat þr hepdi i moti hñ þ mꝛttu þr seigia þyrer þier/ þar vel.

Eñ stridz meñirner epter þui sem þñ var bodit toku þ al at sier ꝛ þꝛrdu hñ vm nottina i Antripatiden/ eñ nñars dags lietu þr rid dara lidit med hñ þara ꝛ snera sidan aptr til kastalans/ eñ sem þr komu til Cesarea/ þeingu þr landz stiornaranū brepit ꝛ skicknda Pal þar þyrer hñ/ eñ er landstiornareñ las brepit spurdi hñ at vt ap hueriu landi hñ vꝛri/ ꝛ er hñ þornam þ hñ var vt Cilitia/ sagdi hñ eg skal þor heyra þig/ nꝛr þiner a kꝛrendr koma ꝛ hñ baud at vardueita hñ i dom hus se Herodis.

xxiiij Capitule

Eñ epter þiñ daga/ þor Ananias keſe maña hoꝛdinge ꝛ olldangarner oþan/ ꝛ medr þñ Tertullus mꝛlsku madr/ huerier sig tiadu þyrer lādz domaranū i giegn Pale/eñ at Pale þyrer kolludū tok Tertullus til at a klaga hñ ꝛ sagdi/ Ap þui vier lifum i mycklū pride/ vnder þier ꝛ margar soꝛnder veitazt þessu polki þyrer þina þeim syne

agꝛ

ggꝛtazti Felix/ Huat vier iapnꝛ̃ ꝛ i huern ſtad til vor kioſꝛ̃/med allri þackar giord/eſꝛ̃ at eg dragiþ eigi langſꝛ̃ligra þyꝛe þier/bid eg kig/þyrer þina maſꝛ̃ dygd at þu heyrer oſſ þa ein oꝛd

Þeſſaꝛ̃ maſꝛ̃ hoꝛꝛ̃ vier þꝛ̃dit/ ſkadligaꝛ̃/þaꝛ̃ ſundꝛ þrckiu vpp ꝗſer medal allra gydinga vm alaſꝛ̃ heim/ꝛ þoringia hins naduerſka villudoms/ hꝛ̃ hepꝛ ꝛ eirnen vidꝛ leitad at ſaurga muſterit/ huern vier gripꝛ̃ ꝛ villdꝛ̃ hapa dꝗmt hꝛ̃ epter lau gꝛ̃ vorꝛ̃/eꝛ̃ Lyſias ypuer hopdinge/kom þar þꝛ̃ ꝛ greip hſi mꝫ myckiu oþꝛep le vr vorꝛ̃ hondꝛ̃/biodandi hꝛ̃s a klogurꝛ̃ til þin at koma aþ hueriu þu matt keſꝛ̃a/ep ſialþꝛ villt epter grenſlazt/alla þa bluti vm hueria vier a klogꝛ̃ hꝛ̃/ þa logdu gydingar til ꝛ ſogdu þ sꝰ vera.

Eſꝛ̃ Pall(þa er landſtiornariſꝛ̃ benti hꝛ̃ at tala) ſuaradi/med þui at eg veit þig nu vm morgar domara verit hapa þeſſarar þiodar/ vil eg ſialþꝛ med o ſkelþdu hugar þari mina ſauk þor ſuara/ þuiat þu matt vita/ at þeru eigi meir eſꝛ̃ (xij dagar) þ eg kom vpp til Hieruſalem at biditazt þyrer/ ꝛ eigi hapa þꝛ þꝛ̃dit mig tala vid nockra i muſterino/edꝛ giorandi nockt vpp hlaup med polkino/hnorki i borgꝛ̃ nie ſamkundu huſum ꝛ eigi geta þꝛ þtta ſaꝛ̃at vm huat þeir kꝗra mig

Eſꝛ̃ þ iata eg þier/at eg þiona/(epter kꝛ̃ veiꝛ gehuern þꝛ kalla villu dom) sꝰ gudi miſia þedra at eg true ollu þui huat i laugmalino ſkripat er haþandi þa von til gudſ/ hueriar þꝛ ſialþuer bꝗnta/einkꝛ̃ vppriſu þramlidiſia/bꝗdi klettlatra ꝛ ranglatra/eſꝛ̃ i þſſu ſama idka eg ſialþuan mig laþnar at hapa/hindranar lauſa ſamvitzku bꝗ þid gud ꝛ menn

Eſꝛ̃ morg

Eſi morgum arum epter kom eg/ ꝛ ꝑgrda
minu polki olmuſu giaper/ ꝛ oppr ꝛ þr þundu mig
med þui er eg liet mig hreinſa i muſterino/ eigi
med hꝑnada nie nockru vpp hlaupi/ eſi þar vo
ru gydingar nockrer vr Aſia/ huerier hier ꝗttu at
vera ꝑyrer þier at a klaga mig/ ep þr hꝑdi eitt
huat mier i moti/ elligar lat þſſa ſialfꝑa ſeigia
huort þr hꝑfa nockut rangꝑerdugt a mier þundit
a medan eg ſtend hier ꝑyrer radino/ nema alleinaz
ta ꝑyre. þſſa eins ordz ſaker/ þa er eg ſtod þra a
mille/ huat eg kalladi/ at vm vpp riſu ꝑramlidiñ
verd eg i dag ap ydr a klagadr

Og er Felix heyrdi þtta/ teygdi hſi ꝑyrer þm
þaiat hſi viſſe grant ap þſſm veige/ ꝛ ſagdi/ Nar
Lyſias ꝑpuer hopdinge kemr opan/ þa vil eg þar
heyra yduar maleꝑne/ eſi hſi ſkipadi vnder hop
dingianū at þoruara Pal/ ꝛ lata hñ þo ſidugaſt
gang ꝛ ꝑyrer baud at nockr ap hſis lide/ þionadi
hñ edr kꝙmi til hſis.

Nockrū daugum þar epter kom Felix medur
huſꝑreyiu ſiñe Drusilla/ huer ed var gydinga
kyns/ þau kolludu a Pal/ ꝛ heyrdu ap hñ vm
truna/ sem at er a Christum/ eſi þa Pall taladi
vm rietttuiſe ꝛ hreinlipe/ ꝛ ap epter komanda do
me ſkelꝑdizt Felix ꝛ anzadi/ gack hiedan at ſiñe/
nꝙr eg hꝑi tom ſtund til mā eg þig kalla lata/ ms
þui hñ vꝙnti iapn ꝑraiñe þ hñ mundi peningar
gepazt ap Pale/ So at hſi liete hſi lauſaſi/ ꝑyrer
þni liet hſi optſifics kalla a hſi ꝛ atti tal vid hſi/
eſi at lidnum tueimr arum kom Portius Feſtus/ i

Felix

Feliz stad/ Felix villdi þa syna gydingum vel semd/ ⁊ liet þa Pal bundiſi epter ſig.

xxv Capitule

DA Feſtus var nu i land komiñ/ þor hñ þrim dogum epter ap Ceſarea vpp til Jeruſalem/ eſi þyrer hñ tiadu ſig þa keñe maña hoþdingiar ⁊ þormen gyꝛ dinga i mote Pale/ badu hñ ⁊ beiddu vm lidueizla i moti/ hiñ/ at hñ liete kalla hñ til Hieruſalem/ reckiandi ſwo ſin vmſat/ at þꝛ gætu hiñ i hel komit a veginum/ þa ſuaradi Feſtus/ at Pall þrdi at ſoñu vardueitn i Ceſarea/ eñ hñ mundi þo iſiañ ſkãz þara þangat apti/ þui þꝛ sem ydar a mille (ſagdi hñ) haþa matt til/ þari þꝛ til liꝛa opan ⁊ aklageþn maſi ep nockꝛ vanſemd þinzt med honum

Eſi er hñ haþdi hia þiñ verit meir eñ tiu daga þor hñ opan til Ceſaream/ ⁊ aſiars dags epter setti hñ ſig a domſtoliñ/ ⁊ ſkipadi Paulum þram at leida ⁊ sem hñ var þramleiddꝛ/ gieingu þꝛ gydingar kring vm hañ er komner voru opan þra Hieruſalem/ berandi þram margar ⁊ þungar ſakagipter i gegn Pale/ hueriar þꝛ gatu þo eigi ſaſiat/ ap þui at Pall ſuaradi sº þyrer ſig/ þ hñ hep di eckert þorbꝛotid/ hvorki i mot gydinga laugum nie muſterino/ ⁊ eige helldꝛ vid Keiſarañ

Feſtus villdi þa syna gydingum Lidueizlu ſuaradi Pale/ ⁊ ſagdi/ Villtu þara vpp til Hieruſalẽ/ ⁊ dꝛmazt þar ap mier vm þtta/ eñ Pall ſagdi/ eg ſtend þyrer keiſarans dõſtol/ þar byriar mier at dꝛmazt/ þui gydingũ hepi eg ongua van ſemd giorua/ sº sem þu ſialfꝛ betꝛ veizt/ eñ hapi

egnꝛ

eg nackrū mein giort/ eda nockut þathapst sē dau
da sie verdt/ þa mꝙli eg eigi i mott dauda at þo
la/eñ ep eckert þinzt þra ap hueriu þra kꝙra mig
þa ma eingeñ mig þm i hendr selia/ þui eg skyt
niter þyrer Keisarañ/ Festus radgadizt þa vm
yid radit t suaradi þyrer keisarañ heper þu þier
skotzt til keisarans skalt þu t þara.

Eñ er nockrer dagar voru lidner þoru þau A
grippa kōungr t Bernica opan til Cesarea/at sei
gia Festū vel komeñ/t er þau hopdu þ marga da
ga verit/skyrdi Festus kōung nū þra sakar giptū
Pals/t sagdi/nockr mañ/er hier i þiotrū ap Felic
epter latū/huers vegna ed presta hop dingiar t oll
dungar gydinga komu þyrer mig/ þa eg var til
Hierusalē/ t badu at repsing skylldi a hū ganga
huerū eg suaradi at þ vœri eigi hœtt Romueria
at nockr madr vœri til repsingar selldr/þyrr eñ sa
sem klagadizt hepdi sina aklagendr nalꝙga/t þae
þar med tom til sig vndan at þꝙra þm lytū sem
hū verda til laugd/eñ þa þr komu hier til samans
setta eg mig añars dags (an nockrar dualar) a
domstolū/t skipadi þaū maū þram at leida ap
hueriū/þa a klꝙgararner komu til/baru þr aung
ua þa sauk þram vm þssa hlati/hueria eg meina
di/Helldr hopdu þr nockrar spurningar i mott hū
vm þra hia tru/ t ap nockū þramlidnū Jesu/
haern Pall vottar lipa/ eñ er eg vnder stod eigi
þ þ hattar spurning /sagdi eg huort hū villdi þa
ra vpp til Hierusalem t dꝙmazt þar vm þrra/eñ
þa Pall appelleradi/ at hū geymdizt til Keisara
aus tansa sks baud eg at varduetta hū/ þat til
eg senda hū til keisarans

Þa sagdi Agrippa til Festo/eg villda t þa at

hey.a

heyra þſian maſi hñ ſagdi a morgen ſkalt þu hñ heyra/eñ añars dags þa Agrippa ⁊ Bernica komu med myckla ſkraute/⁊ geingu iñ i radhuſit med ſyn uer hoꝛdingiũ ⁊ hoꝛudz mõm boꝛgariñar/⁊ er Feſtus ſkipadi var Pall þram leiddr/Feſtus ſagdi/ Agrippa Kõungr ⁊ þier aller goder meñ sẽ hier eru medr oſſ/ þar siae þier þañ maſi/ aꝑ hueriũ allar gydinga sueiter haꝑa til min ſagt bꝺi til Hieruſalẽ ⁊ sº hier/ ⁊ ſeigia þ hñ byriar eigi leing at lifa/eñ þa eg þornã/þ hñ haꝛdi eckert giort þſſ dauda vꝺi verdt/med þui at hñ ſialꝼr ſkaut fier þyrer Keiſarañ/ þa hefi eg einſett mier at ſenda hñ þangat/vm huern eg hefi þo eckrt ſañ ligt þ eg meigi Hermanũ til ſkrifa þyrer þui hefi eg ⁊ latid leida hñ hier þram þyrer ydr/ ⁊ eirna meſt þyre ydr Agrippa kõungr/sº at eg epter vm lidna þoꝛheyrſlu mꝺtti þ þa huat eg ſkrifa ſkyll di/ þuiat þ ſyniſt mier o vitniañligt at ſenda nor kin bandingia ⁊ teikna eigi vpp hueriar ſaker til hñs verda kꝺrdar

þrvi Capitule

Gñ Agrippa ſagdi til Pals/ þier leyꝺiſt ſialꝼũ at tala þyrer þig/ þa ſuaradi Pall ⁊ rietti þram hondina/sꝺll þickiunſt eg þſſ Agrippa kõungr at eg nae i dag at þoꝛſuara mig þyrer þier/aꝑ þui ollu sem eg aklagast aꝑ gydingiũ/meſt þ þu veiſt allar veniur ⁊ ſpurningar gydinga þyre þui bid eg þig/at þu villder þolin modliga heyra mig

At ſoſiu min ꝑi/i þra barn ꝺſku/huer vent he þer þegar i vppruna hia þſſari þiod i Jeruſalem vita aller gydingar þr mig þeckta þordum i vpp vegrti/ef þr villdu þar vitne vm bera/ þuiat eg

lifda epter hiſſe horduztu ſidueniu vorrar gudz
dyrkanar eiñ phariſeare/ nu ſtend eg z verd a kla
gadi vm þa von þyrer heitzins þſſ ſkied er ap gu
di til þedra vorra/ til þrar vorar tolþ fyn kuiſter
vona ſier at koma mz ſtodugre gudz þionkā natt
ſē dag/ap huerre von (Herra kōungr) þa klagazt
eg ap gydigū/ þyrer huat mā þ o truan ligt hia þdr
dgmazt mega/ þ gud geti þrālidna meñ vpp va
Eg meinade at ſoñu med ſialfū mier þ eg (ket
matta mickit i moti giora napne Jeſu ap Nadar
reth/huad eg z giorda til Hieru ſalem/at eg luckta
margañ heilagañ i myrkua ſtoþu at þeingnu þþ
uer valldi ut ap keñi maſia hoþdingiū z þa þi vo
ru ap tekner/ſagda eg domeñ vpp/ z vm aull ſam
kundu hus kualda eg þa optligaz/ z þuingade þa
til gud laſtan/ z eg var meir eñ hoþi giegndi odr
a þa z veitti þm opſokn allt i vtaulandz borger
þyrer huerra hluta ſaker/ þañ tid eg þor til Da
maſco/medr mackt z bodſkap preſta hoþdingia
ka/ þa midiū deige/sa eg (Herrakōungr) lioſap
himne ſolar ſkine biartara/ þ vm mig leiþ tradi
z vm þa er med mier þoru

Eñ þa er vier duttum aller til Jardar/heyrda
eg rauddd til min tala/su er a ebreſka tungu ſag
di Saul Saul huat opſaker þu mig/hart er þier
at bakſpirna i mot broddinū/eñ eg ſagda huer ert
þu Lauardr/hñ ſagdi eg em Jeſ huern þu opſa
ker/riſ vpp z ſtatt a þatn þina þat til þſſ birtuzt eg
þier/ þ eg ſtickadi þig/til þienara z vit nis manz
þra hluta/hueria þu ſatt z þra ſem eg ſkal þier
eñ birta þrelſandi þig ap þſſu polki z heidiſke þiod
a medal huerra er eg mun þig vt ſenda/ þra
laugum vpp at luka/ s° at þr ſnuizt/ þra myrkra
il lioſſins/ z þra andſkotans valldi til gudz s° at

þe niz tęki ſyndaña þyre gęþnig ꝛ arþtoku medr þm̃ er helgader verda/ þyrer þa tru ſe a kriſtū er

Þyrer þui var eg ecki (herra kõungr) hiñeſkre birting vantruadr/helldr bodadi eg hana i þyriſtu þm i Damaſco ꝛi Hieruſalem ꝛ vm allar ſueiter gyðinga landz/ ꝛ ſidan heidingiū/at þr giordi yþ uer bot ꝛ ſnere ſier til gudz/ ꝛ giorandi verdug verck idranariñar/ þyrer þa sauk gripu gyðingar mig i muſterino ꝛ cinſettu ſier at liþlata mig eñ þyrer gudz þullting er mer biargat þ eg ſtend allt til þſſa dags vitnandi bædi þyrer ſmau ꝛ ſtorū/ ſęgiandi eckert añat eñ þ er ſpamęñirner ꝛ Moyſes hafa þyre sagt at ſkie skyli þ christr ſkylldi liða ꝛ þyrſti vera vtap vpp risu þ manñ lidña ꝛ sa sem lioſit ſkylldi lydnū boda ꝛ s° heidnū þiodū.

Eñ er hñ hafdi suarat þſſu þyrer sig sagdi Feſtus harri rauſt/odr ertu vordin Pall þitt mykla bokuit giorir þig odañ/eñ hñ sęgdi/eigi em eg odr miñ gode Feſtus/helldr tala eg sañleiksins ſkirlei ſſ ord þ at herra kõungrin veit þtta vel/hia huer iū eg rędi allz oruggr þui eg męina at eckert þſſa ra mune þyre hñ þolgn vera/af þui at þtta er ecki i hyrnigū ſkied truer þu Agrippa herra kõungur spamoñunū/eg veit at þu truer/eñ Agrippa sagdi til Palſ/litid vantar a at tala vm þyre mer s° eg giorduz kriſtiñ/eñ Pall sagdi þſſ skj eg af gudi þ breſtr i myckl edr litlu/eigi allenaz ta þu/helldr ꝛ eirnen aller þr sę mig heyra i dag vęri þui liker huilikr ed eg ein vndan tecknū þſſm bondum og þa hñ hafdi þtta talat stod konungrin vpp ꝛ landz ſtiornarin/ ꝛ Bernica ꝛ þr ed hia þm sa tu / eñ sem þr viku ſier afſida toludu þr sin a mille ꝛ sogdu þſſi madr hefer eckert giort þ dauda ſie edr bandaverdr þa sagdi Agrippa til

Festo/ þſſi mædr hafdi matt laus verit latiſt/ en hſi hefdi ecki ſkotid ſier þyrer Keiſarafi

xxvij Capitule

Sem þ nu var orſkurdat/at vier ſkyll dū ſigla i val land/ þeingu þr Pal t nockra adra bandingia þm hundrads hofdingia ut ap Kerſarans hird sem Julio var at napne/t vier ſtigum a þ ſkip ſem ap Adramantino vide var/ t ſkylldum ſigla þyrer Aſiam t hetū ſidan þra landi Ariſtarch⁹ vr Macedonia ap Teſſalonia var medr oſſ/t tokum aſiars dags land i Sidon/Juli⁹ birte ſig t blidan vid Pal/ t lofadi hm at ganga til ſina godra vina at fyſla ſina naud þurfta/ þadan leyſtu vier t ſigldum vnder Cipriam/ þyrer þui at vindarner voru oſſonduerder/t ſigldum þuer þ haf ſem gegnt er Cilicia/ t Pamphilia t komu til Myra i Lycia

Þar fan vnder hofdingiſ ſkip vr Alexandria þ ſigla atti i Valland/a þ ſetti hſi oſſeſi er oſſ veit ti tregt at ſigla/s⁹ at vier komuzt varla vm marga daga i gegnt Gnidon/ (þuiat vmdriſi bafdi) ſigldu var vnder Krit til borgariſiar Salmone t gatum þo varla beitt þram hia/þa komu vier i nockurt þ lagi/ſem kalladizt ſalu hofn/ þar la t borgen Laſea i grend vid eſi er myckler timar voru vmlidner med þui at nu var þo hættu meire ſiglingin/ at faſtaſi var þa vm lidiſi/ þyrer þ radlagdi Pall/þm þa t ſagdi til þra goder menn eg ſie at vor ſigling man verda bædi haſkaſom t ſkada mikel/eigi alleinaſta þyrer farmeſi t ſkipit/helldr t eirnen vorra lif daga/eſi vnder hofdingiſ truadi meir ſkiparanū t leid ſagner maninnū

eſi þui

eſi þui er Pall ſagdi ⁊ er þar var eingen hofn hæ
þulig til vetrar legu/ þotti þleſtum radligt at ſi
gla burt þadan/at ef þr nigttu komazt til pheni
cen til vetrar legu(su hofn ſem at er vid Kritigæ
ſudueſtan ⁊ norduestan vinde (eſi þa ſuñan v.
drtok at guſta ⁊ þr meintu at hallda ſina leid/ley
ſtu þr þra Aſſon/og hielldu þyrer þraman Krit

Eſi eigi langt þar epter/hofs vpp þ uer vinde
i gegn ſkipino/ þaſi vier kollum norduaſt ⁊ er ſki
pit la vnder a þollum/ ⁊ gat eigi riett ſig vid vedri
no/ letu vier draga þyrer vind ⁊ ſuomludū s°/eſi
ſem vier komum vid ey nockra þa Clauda hiet ga
tum vier varla bauſi vpp dreigit/eſi vier neyttum
þa orku ⁊ ſettum hñ vpp ⁊ bundum vid bordit/
þuiat vær ottuduzt at oſſ mundi bera a grynnin
ganar ⁊ lietum vt tuſiu dupl ⁊ drpunum s° ⁊ er vier
hofdum ſterckaſi ſtorm lidit/ vorpudu þr aſnaſ
dags vt ſtreing/ ⁊ a þridia detge ſnorudu vier vt
m3 ſialfr hondū reidſkapnū ſkipſins/ ⁊ i marga
daga ſkein huorki ſol nie ſtiornr/eſi ſtorm vedrat
ta eige litil var þyrir ſionum/s° at aull von vorſ
hialprædis var horfin

Og er vier hofdum leinge einſkis neytt/ þa
gieck Pall i midit til þra ⁊ ſagdi/Goder menn/þier
ſkyllont hafa hlytt mier ⁊ leyſt eigi vt ap Krit/s°
hefdu vær eigi lidit þſſa kuol ⁊ ſkada/ ⁊ nu rad
eg ydr at þier ſient med godu gedi/ þuiat emſkis
vors þior man tortynazt/ at þra tekinu alleinazta
ſkipinu ⁊ þui a þſſari nott ſtod his mier Engell
guds/þſſ er eg em/ ⁊ þñ eg þiona/ ⁊ ſagdi/Ottaz
þu eigi Pall/ þier dyrfar þyrer Keiſaranū at koma
⁊ ſia? þat gud hefer veitt þier þa alla/ er med
þier ſigla/ þyrer þui goder menn verit med katri

lund / þuiat eg truꝛ gudi / at þ̄ mune sᵒ skie sem mier er sagt / eñ til eyiar nockurrar hliotu vier at koma

Eñ epter þ̄ er hin þ̄ ioꝛtanda nottin var þ̄ vier komin / siglou vier vm midnętti i Adriam / skipme sina grunadi þa / at sier mundi synaꝛst land nockut ꝛ vorpudu grui̇ saucku ꝛ þundu tättugu þadma diup / ꝛ skamt eitt þadan / kaustuon þꝛ sauckuñe i añat sin̄ / ꝛ þundu þimtan þadma / þa hreddu ꝛt þꝛ at þa mundi mega steyta a skeriu̇ / ꝛ þleygdu vr bak skutnu̇ þioꝛu̇ ackerum / ęsktu ꝛ þss at dagi kęmi / eñ er skipueriar leitudu vid at vm þlyia skipit / ꝛ lictu batin̄ a sioeñ siga / vnder þꝛe hylmingu at þꝛ lietuꝛt vilia vr þram skipino þ̄ęꝛa vt ackeri / þa sagdi Pall til vnder hoꝛdingiann ꝛ stridꝛ mañaña / nenna at þsser bliꝛe kyrner i skipino / geti þier eigi biargaꝛt þa huggu stridꝛ meñir ner bat þestarnar ꝛ lietu opan detta.

Og þa er birta tok ried Pall þm at þꝛ tęki þ̄ędzlu til sin̄ / þui þ̄ er i dag (sagdi hñ) þioꝛtandi dagi at þier haþit bidleikat vid / ꝛ þastandi verit ꝛ a onguo bergt / þyre þui rędd eg ydꝛ at þier takit þ̄ędzlu ydꝛ til hressingar / þuiat einskis ydar harlockꝛ mun aþ ydru hoꝛdi þoꝛgiataꝛt / ꝛ er hñ haꝛdi þtta rętt / tok hñ braudit / giordi gudi þacker i allra þꝛa augsyn / briaut þ̄ sidā ꝛ ath / þm̄ tok þa ꝛ olluꝛn at batna i skapi / ꝛ toku sier þ̄ędzlu / eñ vier voru̇ allꝛ i skipino two hundrut / Sio ꝛ sextiger salna / ꝛ er vier voru̇ metter lietu vęꝛ aþ skipino / ꝛ kostudu̇ kornenu i sioñ

Eñ er dagi var / þeckꝛu þꝛ eigi landit / eñ vid haþnar sund nockut vrdu þꝛ varer / þ̄ land toku haꝛdi / huert þꝛ villdu vikia skipino / eþ þꝛ mętte

þui

þui vid koma/ ⁊ er þr drogu vpp ackerin/ slogu þr sier til sios/ ⁊ leystu vpp stiorn baundin/ ⁊ settu rair seglit i ping þyre vedrino/ ⁊ hielldu s⁹ at landi/ ⁊ er vier komū at þui ripi/ er sior gieck vm huerþis/ steÿtti þar skipit a/ s⁹ at þrā stipit stod grunn o hrǫranliga/ skuturin lestizt sundr aþ opr eple bylgnaña

Eñ stridmeñirner logdu þ rad til at bandingiarner vǫri drepner/ s⁹ at eingeñ þra vm hlypi þott vt kyñe at sueima/ eñ vnder hoþdingeñ vill di þale eigi granda lata ⁊ talmadi þra a settninge ⁊ baud at þr sem syndt gǫtu skylldu þyrster þleyþia sier vtan ⁊ leggiazt at landi/ eñ adrer sumer a bleñunū/ eñ sumer a skipsbrotunū/ ⁊ þ skiedi s⁹ at þr komuzt aller holpner til landz.

xxviij Capitule

Oc er vier komuzt aþ/ þa vissū vier at eyin hiet Mileto/ eñ þr lyder syndu oss eigi litla vinatiu/ kueicktu ellđ/ ⁊ med toku oss alla/ vegna þss hregg vidrus er y þuer oss haþdi drifit/ ⁊ þyrer kulda saker/ Eñ þa þall var at tina saman hrugu med sma vidu/ ⁊ lagdi a elldiñ/ eñ þa skreid naadra vr loganū ⁊ hrockuizt a hond þale/ eñ er þat sau eyiar meñ at kuikuendit hieck a hendi hñs/ sogdu þr sin a mille/ endiliga man þsse masidrapa/ reÿvera/ huerū hepndin/ vr siopuar haska leystan leyþuer eigi at lifa/ eñ hñ sleingdi nodruñe a elldiñ/ ⁊ hñ vard eckert mein at/ eñ þr meintu at hñ mundi vpp þrutna/ edr iapnsnart daudr nidr detta/ ⁊ sem þr hoþdu leinge epter þui bedit/ ⁊ sau eckert vont at hñ verda/ vm huerþdu þr sinu siñe ⁊ sogdu hñ gud vera/

Eſi i þm ſoniu tak morkū/ hapdi þoꝛinge eyiu
tiſtar ſin hybile/ sa Publiꝰ hiet/ huer oſſ mediok ꝛ
veith vm þria daga all vingiarnliga/ eſi sᵒ bar til
þ þader Publij la kualiſi i koldu ꝛ blodgalle/ til hu
ers ed Pall iſi gieck/ ꝛ medan hū badꝛ þyrer/ þe
lagdi hū hendi yþuer hū/ ꝛ giordi hū heilbrigdaſi
þa þ var ſkied koniu ꝛ hiner adrer a eyiuſie þan
gat sē ſotter hoꝛdu/ ꝛ lietu ſig lękna/ ꝛ þi veittu
oſſ mycklar virding/ ꝛ er vier ſiglū þadan/ laug
du þi til huat oſſ var þar þſamligt.

Eſi epter þria manadi ſiglu vier vt þadan a
þui ſkipe er var vr Alexādria huert at i eyiuſie hap
di leigit vm vetriſi/ þ hapdi þyrer mercki tui bura
teickn ꝛ er vier komum til Syracuſa vorū vier þ
i þria daga/ þadan ſiglu vier vm kring ꝛ komum
til Regiō/ ꝛ einum deige þar epter sem ſuðan vin
di tok at blaſa/ komu vier aſiars dags til Puteolon
huar vier fundū brędrna ꝛ vrdū ap þeſi bedner þ
vier tepdū hia þm vm (vij) daga/ ꝛ sᵒ komu vęr
i Romā/ ꝛ er þi brądi sem þar voru/ heyrdu ap
oſſ/ geingu þi vt i motl oſſ allt til apiſer ꝛ Tetraberi
ꝛ þa er Pall leit þa/ giordi hū gudi þacker/ ꝛ pieck
truar epling/ eſi þa vier komū i Romā/ ap venti
hūdrads hoꝛdingiū/ bandingiana þm ędzta hers
hoꝛdingia/ eſi Pale var lopat at vera huar honū
likadi mꝛ þm einū ſtridꝛ maſie sē a hū tok vackt
hū ſkiedi ꝛ þrim dogū þar epter/ at Pall ſaman
kalladi hina ędztu meñ ap gyðingū/ þa þi voru
nu til ſaman kōner/ ſagdi hū til þra/ þier meñ go
der brądr/ eg hefi eckert i gegn voru folki giort nie
i motgodrligie ſidueniu ꝛ em þo bundiſi Romue
riū i hendr þeingeſi/ huerier mig villdu hafa lau
ſan/ eſi land þa þi hoꝛdu mig þor heyrt med þui at
þ̄ þanzt eingen dauda ſauk mꝛ inier/ eſi þa gyðin

m̃ q̃llu þui i mot neyddu᷑z t eg til at ſkiota mier þyꝛer Reiſarañ/eigi s° / þat eg hepda vm nockut/ at aklaga mitt polk mꝛ/eñ þyre þ til epne ſam̃kalladi eg ydꝛ þ eg m̃xtra ſta ᵀ ſamtal hapa vid ydꝛ/þuiat þyꝛer ſaker vo᷑ nar Jraelſ e m eg mꝛ þſſari þeſti vm vapdꝛ

Þꝛ ſogdu til hans/eingeñ bꝛeꝑ hopu vier þeingit þꝛi᷑ ſia vegna ap gydinga landi/ᵀ eingeñ bꝛoder er þadan ko᷑ miñ/sa a᷑ þier hapi nockut vont kungiort edꝛ til þ in ta᷑ lat/eñ þo þyſer oſſat heyꝛa ap þier huat þu hẽldꝛ þuiat ap þm þlock er oſſ þ kuñgiort/at hñ verdi allꝛ ſtadar i moti m̃qllt ᵀ sem þꝛ einkudu hñ dag til/ þa komu mar᷑ ger til hñſ i herbergit/ huerũ hñ vilagdi ᵀ vitnadi gudꝛ ri᷑ ki/ᵀ taldi vm þyꝛer þm vt ap Jeſu/vt Moyſes laugma᷑ lei ᵀ ſpamoñunũ/i þra᷑ nome allt til kuelldꝛ/ᵀ nockꝛer vt ap þm trudu þui ſent hñ ſagdi eñ ſumer trudu þui eigi

Og er þꝛ voru eigi ſam þycker ſin a mille/geingu þꝛ i burt/sem Pall taladi eitt ord/ vel hefer heilagꝛ andi ſagt þyre Eſaiam ſpamañ til þedra vorra/s° m̃landi/ þar þu til þſſa polks ᵀ ſeig/medꝛ eyrunũ munu þier þ heyꝛa/ᵀ ecki vnder ſtanda/ᵀ med augunũ munu þier þ ſia ᵀ eigi þeckia᷑ þuiat hiarta polkſ þſſa er þoꝛ hardat/ᵀ med eyrunum heyꝛa þꝛ þungliga / ᵀ ſin augu hapa þꝛ ſaman kneiſt s° at þꝛ ſæi ecki mꝛ augunũ ᵀ heyrdu eigi med eyrunum ᵀ s° þꝛ ſkilde eigi mꝛ hiarta᷑ nu/ᵀ ſne᷑ ruzt þ eg lækna᷑ di þa/ þyꝛer þui ſie ydꝛ kuñgt/ þ heidin᷑ glũ er ſent þtta gudꝛ hialpꝛ ꝛadi/ᵀ þꝛ munu heyꝛa ᵀ er hñ taladi þtta geingu gydingar vt þra hñ ᵀ hoꝛdu bꝛagꝛa᷑ myckla ſin a mille

Eñ Pall bleiþ vm two᷑ ar i ſinu leigu huſe ᵀ med tok᷑ alla þa er til hñſ tñgeingu predikandi gudꝛ riki/ ᵀ kẽ᷑ adi þ/huat er var ap Drottne Jeſu Chriſto mꝛ allꝛi rankſeind/an þyꝛer bodunar

Hier tekꝛ tender a giordum Poſtulaſia þꝛ᷑ ſem hñ heilage Lucas hefer ſkrifpata

Formale yfir Ver S. Pals Pistil til Romuerja

Essi pistell er hin heilage Pall skrifar til Romuerja/er rietta kiarne ok hofut mergr hins nyia Testamentz ok hid skærasta gudzspiall/sem þss vel verdugr væri at huer kristin mañ kynne eigi alleinasta ord fra ordi fyrer vtan/ Heldr at hin vm geinge hin huers dagligasta s° sem añat dagligt braud salarinnar/þuiat hin kañ alldrei gi oß opt edr oft vel lesin nie nactieradr verda/ok þui meir sē hañ vetr idkadr/þss kostugre þicker hin ok fær ad betra smeck/fyrer þui vil eg mina þionustu þar til leggia/ ok til reida fyre þnañ min formala/eina in gongu þ prēsta sem gud heßer mier þongat gefit/s° at hin verdi þss gior vnderstadin aßollin/ þuiat Hegat til heßer hin med dimre glosekan ok margslungnu hiale þancyrkr ordmælgi nær sta o manliga myrkuadr verit/sem þo er i sialfum sier eitt skært lios med ollu þull þeingin til vpp birtu allrar ritningar.

I fyrstu hliotu vier at þa kynning ok rietta vnder stodu/ þra orda/eda huat hin heilage Pall meinar med þssi ord/Logmal/Synd/Nad/Tru/Riettlæti. Hollð/andi/ok ofr þin lik/elligar er þar ei nockr þilosamr lesningur at/ þtta ord/Logmal/ mattu eigi vnder standa epter likamligre skynsemd/at þ sie sa lærdomr sem ein huer verck bodar at giora/elligar vid at sporna/sē hatr er til veralldligra laga/ þ vier skulū mz verckū logma-

linn

linu full stietta / þott hiartans god þysi sie vist þiarlæg / Eñ gud dæmer epter hiartans gruñe / ap þui krepr hñs logmal gruñ hiartans / t lætr sier eigi at verckinu full nægia. Helldr strapp hñ mycklu þrannar þau verck sem skie au hiartans gruñ so sem at eru hræsne t lygar / Huar ap aller verda lygemeñ kallader (Psalm cxv) þyrer þui at eingeñ helldr nie halldit getr ap hiartans gruñe guds Logmal / þat huer madr þiñr med sialfũ sier vid biod til Jns goda / eñ lysting til hins vonda / Huar nu er eigi þrialslig lysting til hins goda / þar er t ei helldr hiartans gruñr / þott at i augsyn skine sidþerdugt liþuerne margra godra vercka.

Huadan hñ heilagi Paul a lycktar þ / hier i odrũ capitula / at aller gydingar sie synda brotz mcñ t seiger at einazta sa sem vppfyllingar madr er Logmalsins / sie riettlatr fyre gudi / huar med hñ vill / þ eingeñ sie ap alþu sialfs siña vercka vpp fyllingar madr / laugmalsins / helldr seiger hñ myckla þram so til þra / þu kefer at vier skulũ / eigi hordom drygia / eñ sialfr þa dryger þu hor / Item huar þu dæmer vm eiñ asiañ / þordæmer þu sialf uañ þig / med þui þu giorir hid sama / þar þu vm dæmer / sem skylldi hñ seigia / þu liker þinliga fyre mana augliti i Logmalsins verckum / t dæmer adra eigi so liþa / t at huerium mane kant þu at þiña / augnina sier þu i añars auga / eñ vaglrins i þinu auga sialfs verdr þu eigi at eins var Þott þu hallder nu vel fyre augsyn lagaña giorder ap hrædzlu hefndariñar / edr ap astud verdlaunsins / þa giorir þu þo þ allt saman an þrialsr lystingar t astar vid Gud t logmalit / Helldr giorir þu þtta med o lyst t þuingan / villder þeigiss samligar / odru vis breyta ep logmalit væri eigi

huadan at alyckta᷒t þ/ þu ſtert logmalſins þiandinaſi ap gryſi þins hiarta/eda huat heþer þ at þy da þu keñer odrū at ſtela eigi/eñ ert þo ſialþr i hiartana/ þiofr/ ⁊ augliosliga giarnan vꝛ̄rir ep þu þyrdir/ þott at opinſkar verck verdi eige leinge iñe bÿrꝛ̄d/hia þuilikū hꝛ̄ſnotū/ s° lꝛ̄rir þu nu aſiaſi/eſi ſialþuaſi þig keñer þu eigi/veist ſialþur eigi huat þu aſian lꝛ̄rer heþer þar med ⁊ alldrei ge logmalit riettliga vnder ſtadit/Ja med ſliku þor eyk nu logmalit ſyndina/ s° ſem hñ ſeiger hier i þimta capitula at þui gramare ſem madrin er logmalino/ þui þramar krepie þ þſſ hñ eigi orkar

Þ yrer þui ſeiger hñ i (vꝛ̄)capitula þ logmalit ſie andligt/huat er þ aſiart nema ep logmalit vꝛ̄ri likamligt/þa yrdi þui med verckū pull nꝛ̄gt/eñ þyrſt þ er andligt/ þa þullnꝛ̄gir þui eingen með neinū verckū/vtan þ verdi allt ap hiartans grunſi huat þu gott giorir/eſi ſlickt hiarta þꝛ̄r eingeſi gepit/nema alleinaᷣta heilagr Gudᷣ andi/hñ giorir mañū logmalino glikan/s° at hñ þꝛ̄r i hiartano lyſting til laugmalſins/ ⁊ giorir þadan i þra ecki nerr þyre ogn nie þaingan/ſelldr/alla hluti vt ap viltugligu hiarta þat lika s° ſē logmalit er nu andligt/s° vill þ medr ſlikū ādligū hiortū elſkat ⁊ vpp þylle vera ꝗſkiandi vid ligſ einſ anda/þui hu᷑ hñ er nu eigi i hiartano/ þa blipr þ᷑ ſynd/o lyſting ⁊ þiandſkapr i gegn laugmalino rhuerr þo er ſialþr rietꝛ̄erdugt/gott ⁊ heilagt i ſier.

Þ yrer þui ven þig a þſſi malteꝛ̄ki/at þ er eigi einſ at giora logmalſins verck/ ⁊ þ at vpp þylla logmalit/eñ þ eru nu allt logmalſins verck sē maᷣrin giorir eda giort gen/epter logmalſins ſkipan ap ſinū þrialſū vilia ⁊ eigenligū þormꝛ̄tti/ aū mꝫ

þat

Þat vndergangn þrátt slikū verckū/ blifr vid bidr ſtygd i hiartano ul logmalſins/ Þa eru þui lik verck aull þorglotud ſeinſkis neyt/ Þ meinar Pall Poſtuli i hinū þridia capitula þar hū ſeiger/ at þyrer logmalſinſ verck verdi eingeſi mañ riettla ſt þyrer gudi/ Þ ap ſier þū mu at hiner til ſnotru ſlaguitru Sophiſtici/eru ſañer villu meñ/nar þ keñ Þ ntadriñ meigi med verckū reidu bua ſig til nadariñar/ Hüernen mar sa reida ſig med godum verckū til nadariñar/sem eckert gott verck giorir an o lyſtingar ſ vlþbudar i hiartano/eda huerſu mega þſſ manz giordir gudi þeckiazt/ sem ſkie ap einu o lyſtugu ſmot þroudu hiarta

Eñ Þ at vpp þylla logmalit/ Þa er nied lyſt ſ liuþ lati at giora þſſ verck ſ þrialſliga an logmal ſins þuinganar velat giora ſ gudliga/lika sem Þ vari eckert logmal nie nockr ſtraþþan þyre hondū eñ slika lyſt þrialſliga karleika/gefr hū heilagi an di i manzins hiarta/sem hū ſeiger i þimta capitula/ Þ heilagr andi verdi eigi gefiñ/nema alleinaz ta i/med/ ſ þyrer Þa tru sem er a Jeſum chriſt/sē ſialfr hū vt ſkyrar i ſinū þormala ap þui veitiz su trua eigi nema alleinazta þyrer gudz ord ſ Euangeliū Þ Kriſtū predikar/at hū ſie gudz ſom ſ mañ/Dauda lidit ſ vppriſin aptr þyre vorar ſaker sc sem hū ſeiger i hinū þridia iiij ſ x/capitula

Þadan ap kemr ſ Þ/at truan sie einazta su sē riettlater ſ logmalit vpp þyller/ þuiat hun at sier lad heilagaſt anda/þyrer Jeſu Chriſti verdſkulldan/eñ sa hū heilagi andi ſkap oſſ eitt godſamt lyſtugt/ ſ þrialſligt hiarta/ epter þui sem ſialfr logmalit aſkis vil/ ſ sc epter þylgia Þa sialf godverckin riettri tru/ Þ meinar hū i hinū þridia capitula

pitula þar hñ skupar vt logmalsins verckum/ms
þui yþuer varpi/ eem vilie hñ Logmalit aþ ma
r onyta þyrer truarifiar skyllo/neitandi þo þui
(þar hñ seiger) helldr vtdrietti vier Logmalit/þy
re trnna/ þ er vter vppþyllũ þ med truñe

Syndkallazt i skriptiñe eigi einazta þ syneliga
likamans latadi/ heldr allt þ natturligt edle/er
hñ hreyþuer sig med/ og hrærir til augliosligiar
verckunar/einkañliga sialþur hiartans gruñ/med
ollum sinum þormætti/ S° at þtta ord. (syndrþ
gia) skuli þa kallazt/nær madrin þeli med ollu
hrasar i syndina/ þ at eingen augsyneligr giornin
gur syndarifiar skiedr sa þ madrin hneigi sig eigi
allan med ond r likama þangat at/ med þui at
heilog ritning reñer sierdeilis sinu siallre til hiar
tans/ r til þrar rotar r vpp sprettu allra synda/
sem er su vantrua/er i hiartans gruñe bygger/li
ka vis s° sem ai truan er alleinazta su sem riettla
tañ giorir mañiñ/heilagañ anda veiter r lysting
rietta til augsyneligra godra vercka/ms sama nio
ti syndgar r einazta vantruan/ r teyger holdit til
vondra augsyneligra vercka/s° sẽ at þau Adam
r Ewo hentu i paradis. Genes þridia capitula

Þadan kemr r þ aþ/at Christr kallar vantruna
eina synd s° sem hñ seiger Johañ xvi capi/ þ hei
lagr andi skuli heimiñ strapþa þyrer syndarifiar
skuld/aþ þui hñ truer eigi a mig/þyre þa sauk hl
ytr nu añat huort þyrr i hiartano at bua truñ edur
vantrua/edr eñ god edr vond verck skie/s° sẽ oñr
god edr vond þrioþgan þat vantruan er rotadill
r mergr allra synda/huar þyrer hun kallazt i hei
lagre ritningu/hoggormis hausr hid gamla Dra
chons hoþut/huert at kuiñuñar aþsprunge sẽ var

Jesus

Jesus Christr / hlaut i sundr at meria/epter þui Adam var þyre heitid.

Nadin r gioþin haþa þaſi at ſkilning/at Nadin kallazt eiginliga þodrsins milldi r vorkuſi/ þa er hñ ber til vor med ſialfū ſier/ aþ huerri hñ hneigizt at hella i vor hiortu ſialfum Christe r hñs heilagaſi anda/med ſinum aſt gioþū/ sem klarliga birtizt i hinū. v. capitula þar hñ ſeiger\ Nad r gioþ i Christo rē. Eñ þott at gioþin r sa andi þroizt dagligaña med oſſ/ þa erū vier eñ eigi þullorpner/a medan at ſynder r vondar gierder/eru hſer i voru holldi/ þar eð beriazt i gegn andanū Sem hñ ſeiger/vñ capitula Galt. v. r s° sem Genſios i þridia capitula lopat er/ þ o ninſkapr ſkuli vera a millū konuñar ſaðis r hogg ormſins ſaðis/ Nadin giorir þo s° mikit at/ þ vier erū med ollu r þullkomliga/ rietlater þyre gudi reiknader/ þuiat hñs nad deiler ſig eigi nie i ſundrpartar s° sem at gaþurnar giora/helldr med teikn hñ oſſ algiorliga i þadm ſiñar milldi þyrer Jesū Christi ſaker vors tienadar manz r medal teikna r þyre þa ſkuld at aſt giaþernar eru vid oſſ vpp teknar

S° vnder ſtendr þu nu þ vñ Capitula/ þar hñ Heilagi Pall autar ſig/ eñ þyrer eiñ ſyndugaſi mañ/ r þo ſeiger hñ i hinū atta at þar ſie eingen þordæming a þm sē at eru i Christo Jesu aþ þre alþu þott at gaþuan sie r andiñ i oſſ eñ o þullkomnadr þui þyrer þeſſo deyðda holldz ſaker/ þa erū vier eñ miſgiorda meñ eñ mz þū vier þrūū a Jesum Christū r hoþū þndarins vpptekiu

er gud

er gud oss s^{o} vor kunigr / ⁊ liknsamr / þ hñ vill ei
gi reikna nie dæma slikar synder / heldr breyter hñ
vid oss epter mykilleik sin^{n} miskunar / pyre þr^{e} tru
saker er vier hopũ a Jesu Christo / þangat til at
syndin sæpist med ollu.

Truan er eigi sa likamligr grun ⁊ draum orar
þ̃ er suiner meñ hapa pyrer trunad / ⁊ þa þr sia
at eingen betran lipnadarins nie godra vercka ep
ter pylger (eñ kuña þo at heyra ⁊ inargt at pleipra
ap truñe) þalla þr i þ̃ villudom ⁊ seigia þ truan
nægizt eigi þurfi hliotu vier verckin at giora skulu
vær asiars prønter ⁊ hialpliger verda / eñ þssu vell
dr at nær þr heyra guds Euangelia / þara þr til ⁊
giora sier vpp vt ap eiginligũ þormætti / þañ þan
cka i hiartano / sem seigia kañ eg true / ⁊ hallda þ
s^{o} pyrer eina rietta tru / eñ lika s^{o} sem þ er ein li
kamlig dickian ⁊ þancki / þañ er hiartans gruñ ka
ñar alldreigi / þui epler hñ ⁊ eckert / þar pylger ⁊ ein
gen bot nie betran epter

Eñ ein riett trua þa er gudz verckan i vorum
briostũ su er vm snyr oss ⁊ at nyu endr pæder i gu
di herlogũ anda (Johañis i) ⁊ dreyder s^{o} hñ þorf
na Adam giorandi oss algiorligaña at odrũ mönn
vt ap riettu hiarta / sinu ⁊ sidferdi ⁊ ollñ þormætti
þærandi med sier hins heilaga anda / O hv ⁊ huat
er til sagna ⁊ eda er þtta eigi eins lipandi megn ⁊
mattugr dasemd^{r} gripr ein riett trua / huat omogu
ligt er at hun skylldi eigi ætid eitthuat gott giora /
hun prietter eigi at huort god verck eru til at giora /
heldr heper hun adr eñ vier til þregnũ giort þau
⁊ er a iden i godri starpan / eñ huer hñ giorir eigi
þuilik verck sa er at sonn truar lauss huimar ⁊ þal
mar vm huerpis sig / epter riettri tru ⁊ godũ verckũ
eñ veit

eñ vell þo eigi huat ein riett trua ꝛ god verck eru/ þuęrter þo margt ꝛ maſar vm a trunad maſia ꝛ godar giorder.

Truan er ein lipandi ſtadlig von til gudz naadar/ſº oruggat hũ mundi eigi hirda þo hũ qitti þuſũd ſiñũ þ̃ þyrer at deyia/ꝛ þuilik von ꝛ vidr keñing gudligr̃/nad̃ giore maſiñ gladuęrã diar þan ꝛ lyſtugan vid gud/ ꝛ allar ſkepnr vti þra/ huat heilagr̃andi verckar i truſie/huar ap madrin verdr/an allar þunganar/vilivgr ꝛ þus/. hueriñ maſie gott at giora ꝛ þienan at veita/allz hattad at liua/gudi til lops/ꝛ aſtar/huer hñ hefer þui lika nad augſynda/ þui lika ſº er þ o moguligt at ſkilia god verck þra riettri tru ſº ſẽ þ er vm megn at ſkilia hoſit ꝛ logan þra ellds balinu/þyrer þui gęt at þier vandliga/at eigi tęli þig ſialfs þins falſligr þanckí ꝛ o nytt oida ſkuallds/ añara maſia/sem kloker latazt vera at dickta ꝛ dǫma vm truna ꝛ god verck/ eñ eru þo hiner meſtu þuſſar i þri grein/bid helldr gud at hñ elęi i þier tru rietta elligar blipr þu q̃þinliga au ſañar truar/þu dickt ar ꝛ giorir huat þu kant edr villt.

Eñ þuilik trua er riettlętid/ꝛ kallazt gudz riettlęti/edr þ sẽ þyrer gudi gillder/ap þui at þ ſialfr er gudz gafa/ꝛ giorir maſiñ ſº audvelldaſi/ er hñ gefr ꝛ giorir hueriñ einũ huat hñ ſkylldugr er þviat þyrer rietta tru veitizt maſinñ þ hñ kuittazt þra ſyndũ ꝛ hrepper lyſting til gudz bodorda huat mz hñ gefr gudi ſiñ lop ſtir/ꝛ gelldr hñ ſº þ hñ er hñ plicktugr/eñ naunganũ þionar hñ i ollu þui hñ getr ꝛ gelldr ſº hueriñ maſi mz þui eñ ſiku riettlęti kañ eigi natturã/nie ſialfr radis vil ieñ ꝛ eige vorer kraptar/ap ſtad at koma þat lika

sem eingesi getr sialpū fier rietta tru gepit/s^{o} þar
r eigi nockr vātruna i burt tekit/huernē vilin vier
þa inar singrri synder edr hina allra minstu synd
i burt plana þyrer þui er þ allt þalshrꝫsnersynd
huat an riettrar truar edr þ sem i vāntru skiedur/
Rom riiii.huersu skꝫrt sem skina þicker

Hollð edr anda mattu eigi hier s^{o} skilia at þ
sie alleina hollð er munadlipe a hrꝫrir r þ andi
huat hid ifra skiedr i hiartanu/ helldr kallar hin
heilage Pall þ allt hollð s^{o} sem sialfr lausnarin
giorir Johannis i þridia capit. huat ap kiotligum
burdi er þꝫtt/s^{o} sem at er madrin allr med aund
r likama/skynsemd/r ollu skilningar vite/ þyrer
þui at allt þ/huat med mannin tracktierazt er eig
anat/en þ hollðzins er/s^{o} mattu nu þ vita huer
hollðligr ma kallazt/einckum sa sem er an heilagr
anda nadar/en dicktar/lꝫrir margt/ r þuꝫtter
vm hapuar andligar greiner sem þu matt vel
skilia i hollðzins verckum Galat v capi þar hann
kallar villu dom r piandskap hollðzins verck/r
til Roma i hinum attanda capit.seiger hin at þyr
er hollðzins saker verdi laugmalit kreinckt/huat ei
gi er einazta talat vm munadlipe/helldr vm all
ar synder/en eirna mest vm vantruna/ huer at er
hin allra suiuirdeligazta gudz hadung

Þar i mot mattu þann andligann kalla sem med
allra augsyneliguztum verckum vmgeingur svo
sem at sialfur grꝫdarin Jesus þwo þꝫtr sina
lꝫrisueina r Petrū þa er hann þor med skip at pisk
um/Lika svo sem/at hollð er sa hin ifre madr
r ytre sem lipuer r alla hollðzins þarpliga hluti
verckar til stundligra naudsynia/En andi er sa
hin ifre madur og ytre/sem lipuer r verckar þ

sem

sem til andligra hluta ꝛ epter, komandi lyðage
þienar/an slicks skilningꝰ þessarra orða/munt þu
huorcki þessa Sancte Palꝰ pistil nie nockra að
ra bok heilagrar ritningar rietteliga vnderstanda/
þyrer þui vara þig vid ollum þm sem odru vise/
edr med assarligre kyndingu vtleggia þessi ord/
þott þat sie sialfuer hoyut Doctores og yfuer
speckingarꝰ sem Origines ꝛ adrer hiis iafning

Nu skal vm sialfuasl
Pistilis rꝫda

Esi med þui at einum gudz spialligum predika
ra byriar i fyrstu fyrer logmalsins opinberan ꝛ
syndarinnar/þat allt at straffa og at synd giora
sem eigi verdr lifat epter safire anda gipt ꝛ riett
re tru a Kristum svo at maduriñ iati sina eymd
og komizt til riettrar vidurkenningar/ hielgtande
sig svo /og hialpar bidiandi

Lika svo giorir og hier hiñ heilage Pall þat
hñ byriar i hinū fyrsta capitula/at straffa þar
storsynder ꝛ vantru sem augliosar voru/ꝛ svo sem
þa voru heidiña mañz stor glæper/ꝛ esi eru þra
sem an gudz nadar lifa/ꝛ seiger at gudz reidi ver
dr auglios af himnū yfuer alla menñ/ fyrer hñs
Euangelij/vegna þra o gudliga lifuernis ꝛ o dyg
dar saker/ þui þott þr vile ꝛ dagligaſa vidr kenn/
at þar sie einn Gud/þa er þo natturañ i sialfre sio
er an nadarinnar sꝰ vond þ hun huorcki þackar
hñ nie vegsoma giorir/heldr forblindar hun sial
fua sig/ ꝛ felr svo enda lausk i verra lifuerne/
sꝰ leinge/ at hun skamazt eigi epter storgoda
sman at drygia hinar stañ samliguztu synder mz
allri badung/ ꝛ þar med lætr hina adra o straff
uada sem somu skañer giora.

Jodrum capitula þenr hñ slika strappan vida
rá vt vpp a þss konar meñ sem promer skina i ma
ña auglite/edr hennogliga syngdazt s° sr þa vorn
gydingar r eñ nú eru aller hrœsnarar þr sem an
godbysner astsemdar vel latazt lipa/eñ eru þo i
hiartana gramer gudz laugmale / huerier þuser
dœma vm añara masia sidu/s° sem hrœsnis ma
ña hatti er til/at þr hallda sig sialpua skœra vera
eñ eru þo þuller nz agirnd/hat/r dramb/r allz
vondzskapar Matth xxiij. þr eru r þ sem gudz
misskuñsri þorsma/ r epter siñe hiartans hardud
sapna þr r ybuer sig hlada gudz reidi/s° lœti nu
hñ heilagi Pall/sem eiñ rietti logmals vt skyrare
aunguañ masi an syndar vera/helldr kyñir hñ ol
lñ gudz reidi þui sē vel vilia lipa ag natturu gip
tiñe/edr ap sialps sins þrialsligū vilia/ r þa lœti
hñ ongū mū bœte vera/eñ opibera stor seckta meñ
sa myckla helldr seiger hñ þa hard siñada stockhal
sada r/o ybuer botar sama

Eñ i hinū þridia varpar hñ þm badum tuei
m j eina kaus/r seiger þañ eina eigi bœta eñ añan
aller samt synduger þyrer gudi/at einazta þui vn
dan tekinu þ gydingar hopdu hapt gudz ord/þott
marger hapi þar eige a truat/eñ þo er eigi med
þui gudz tra r sañleikr nidre byrgdr/r þarit allsr
ordugliga iñ þ maltœki vr hinū þimtugazta psalme
þ/gud sie riettperdugr i sinū ordū/eñ epter þ kemr
hñ aptr til ins sama r sañar med heilagre ritning
at þr sie aller synd brotz meñ r þ at þyrer logmal
sins verck verdi eingeñ rettlatr/ helldr þ log
m zlit sie til þss vtgepit/ at þar lœri meñ at vidr
kenna sinar synder/eñ epter þ tekr hñ til at kenna riet
tan veg huernen vier skulum þromer verda r hiald
paz

paz̄t getad/ꝛ seiger at þꝛ sie aller synduger menn
an gudz vegsomunar ꝛ hliota aller an eiginligrar
þor þienanar riettlater at verda/ þyrer þa nu sem
er a Kristum Jesum sa er þyrer oss hefer þ verd
skulldat medr sin̄e blezadri blodz vt hellingu/ꝛ
vordin̄s s⁹ osseiñ nadar stoll a þ gudi podr/ huer
allar vorar vm lidnar synder þyrer lætr/ vppa þ
hñ audsyne at oss hialpi einazta hñs riett lætr/ hu
ert hñ gepr ꝛ truñe/sem i þañ time þyrer gudz spi
ollin opinberadizt/. ꝛ þ adr til þorna var vitnat
þyre logmalit ꝛ spameñina/liká s⁹ vidriettizt nu
logmalit þyre truna þott at logmalsins verck mz
sin̄e hrosan verdi vnder lok laugd

I hinū piorda sē hñ hefer nu þyrer hina þyr
tu þria capitula opinberat huat syndin er/ ꝛ kent
sañan truarlifar veg til riett lætisins/ hefr þa si
dan vpp at mæta neckrū giegn ydrum ꝛ hia ræ
dum/ꝛ tekr i þyrsta þ þyrer sig (sem titt er þñ ol
lū er aptruñe heyra) þ hñ verdi an verckaña
riettlatr/ꝛ þꝛ ed s⁹ seigia skulu var þa eingen god
verck giora/ þui setr hñ hier sialfr Abraham þyr
ir sig ꝛ seiger huerju hefer Abraham med sinū
verckum ap stad komit eda koma þau oll til eins
kis/voru hñs verck ongu neyt/ ꝛ lyckter þ s⁹ /at
Abraham sie an allra vecka/alleinazta þyrer riet
ta tru/riettlatr vordin̄/þo s⁹ algiorliga at hñ vard
adr eñ hñ liet vm skerazt/ allemazta sin̄ar truar
vegna i heilagre ritning riettlatr prisadr (Geñ xv)
hefer nu þtta verck vm skuld ins ongu orkat til
hās riettlætis/ þ er gud hauld hñ þo/ꝛ eitt gott
verck var hlydnifiar/señeliga mun þa eckert añat
gott verck til riettlætisins nockru orka/ nema s⁹
sem at var vinskurdar skien Abrahamsett syne

ligt takn/huarmeð hñ auoſyndi ſina ri[illegible]iſe/ tru
ſie/ lika ſvo eru oll oñr goovercke vran ſynelig
teikn/huer vt aþ rietti tru koma/ t auglyſa/ sẽ oñr
god þriopgan/ þ nu ſie þgar hio. iſira riett
latr þyrer gudi

Þar med ſtadþeſter nu hñ heilage Pall ſem
med einu oþlugu epter dœmi vr heilagre ſkript/
ſina godr ſagda keñingi hiaũ þ ridia capitula vm
trun t leider Dauid til vitnis i hinũ (xxxij Pſal.)
þar hñ ſeiger/at maðrñ verdi an verckaña reitt
latr/ þott hñ ſie eigi an godra vercka þa h ñ er riett
latr voridñ epter þ teyger hñ vt þ exemplũ i giegn
ollum odrum logmalſins verckum t alyckiar þat
at gydingar þa eigi verit Abrahams arþuar/ ci
nazta þyre þ þt era hñſ aþſpringe/ eñ myckiu miðr
þo aþ alþu logmalſins vercka/ Helldr hliota þt at
erþua Abrahams tru vilie þt añars rietter erþuin
giar/ vera inz þui þo at Abrahã er aðr þyrer irua
riñar ſkulld/ riettlatr vordiñ/ eñ login voru ſett/
bꝺi Moyſes t s[illegible] vm ſkurdarins/ t eiñ þader kal
laðr allra riett truaðra/ þar til aþlar logmalit my
ckiu þramar reiði/ eñ Maðar/ mz þui at ingeñ gio
rir þſſ verck aþ ſañre godþyſin t rietti aſtſẽð/ þyre
þui kemr myckiu meire v nad aþ lagaña verckũ/
t þar þyrer hlyti einazta su trua þa nad at auð
bazt sẽ Abrahã var þyrer heitin/ þ at ſlik epter dœ
mi eru vorra vegna ſkriþut þ vier ſkylldũ t trua

I hinũ þimta/ kemr hñ til auagretarins t truar
ſinar verckа/ sẽ at eru þriðr/ þognuðr t aſtſemð/
til guðz t huerſ manz/ þar med oruggleika/ diarþ
leika t ſtoduglеika/ þremð t von i ollũ hormungũ
t mot kaſki/ þuiat aller ſliker hluter epter þylgia
einũ rietti tru/ t þyrerþia o vm rꝺanligra t yþ

aer

uer gnæþuanligra audæþa saker/ sem gud þader hefer
oss audsynt i sinū syne Christo Jesu/ þ hū liet hū dauda
lida þyrer vora skulld/ þyrr eū vier kyssū hū þar vm at
bidia/ z þo þa þegar vier vorū hūs þiandmeū/ ap þssu
megu vier skilia/ þ truan riettlætir/ an allra verca/ eū
þo driegzt þ eigi þ ap at vier skulū þyre þaū skulld ein
gen god verck giora/ Heldr/ at þau hinu rietiskapligu
verck munu eigi leinge i hle liggia/ a huerū hiner verck
heilogu hafa eckert sskyn huerier sier dickia heldr vpp
sialþuer eigenlig verck/ þar huorki er þridi iñe nie þegnu
dr/ ast eda oruggleiki/ von edr diarþleike/ z eigi nockut aña t
tiett kristiligt verck nie truariſiar dygd

Þar epter a giorir hū ciū lystugan spaztseru veg/ z te
lur þrami huadan at kemr/ bædi syndin z riettlætid/ liþ it
z daudū/ z setr þa two allsamliga huorn i giegn odrū
Adam z Christū/ viliandi so seigia at þyrer þa skulld
atti kristr at koma/ eiñ aſiar Adam sa er oss hlaut at arf e
leida til sins riettlætis/ þyrer eina nyia andliga þæding i
trusie/ med sama hætti sem hū þorne Adam leiddi þe
uer oss at þrekiu syndarisiar/ þyrer hina gomlu klotligu
þæding/ eū mz þssu verdr þ kusigiort z stadfest/ at eingen
þær sier sialfr vr syndiñe til riettlætis medr verckunū hi
alpat/ z þo myckru sidr/ heldr eū hū þær vid þui spornat
þ hū verdi eigi likamliga þæddr/ hier med audsynizt þ/
at gudligt logmal (huat þo skapligazt væri at þ hialpa
dr/ ep nockut skylldi þo hialpa til riettlætisins) er eigi all
einazta an styrcks z hialpar komit/ heldr hefer þ syndi
na þor aukit/ þyrer þ at þin vonda natiura verdr þui þss
gramare z vill sina lysting þss giarnar dygia sem log
malut bafiar hñe meir/ z med sliku moti giorir un logma
lit Christū oss eū myckru nyttsamligra/ æskiandi ap hū
meire nadar vorre naturu til hialpar

Jhinū sietta a hrærn hñ sierdeilis þ truariñar verck sem er baratta andans vid holldit med full komligre deydingu yþuer bliþiña synda ꝛ vondra girnda sē epter riettlætingina yþuer verda i vorū limū/ ꝛ keñer oss þ/ at vier sieū eigi/ sº prelsader þyrer truna þra syndunū þ vier skulū idiulauser/ later/ ꝛ sæliger vera/ sº sem at þar væri nu ein geñ synd meir þyrer hondū/ at soñu er eñ synd yþ uer bliþuiñ i vorū lidū/ þo hun verdi eigi til þor/ dæmingar reiknut þyre þrar truar sakersē vid ha na strider/ þyrer þui hopu vier grit nog at star/ þa vid stalþa oss vm vora liþdaga/ þ vier temiū vorn likama til sinar girnder at deyda/ ꝛ sina li/ mu at þuinga/ sº at hñ verdi andanū hlydiñ/ eñ eigi sinū girndū/ vpp a þ vier sieū liker kristz dau/ da ꝛ vpp elsu ꝛ þullkoñū vora skirn/ huer at mer kir syndaña deyding ꝛ eitt nytt nadariñar liþuerne þangat til vier verdū mz ollu aþ syndunū skirir/ ꝛ likāliga vpp risū mz christo Jesu ꝛ at eilipu liþū

Eñ þtta getu vier giort (sæiger hñ) a medñ vier erum nadiñe vnder vorpner/ eñ eige logmalino hu at hñ sialpr vt leggr/ þ an logmals at vera/ sie ei/ gi vnder þa grein talat/ þ vier skulū eingin laug haþa ꝛ meigi þ giorazt huat huern eiñ lyster/ hell dr heiterþ vnder logū at vera/ nær vier vm gon gū (an nadar) lagaña verck/ sie sº Drottnar þa sæ sæliga syndin þyrer Logmalit/ þyrer þui at ein/ geñ er Logmalino holl aþ natturu (huat at er ein stor synd) eñ nadin giotr oss Logmalino astæpolg na/ sie þa er þar eingin synd meir þyrer hondū/ ꝛ Logmalit er þa eigi meir i moti oss/ Hellðr er þ vnder eins vid ossvorðit

Eñ þtta sama er riettligt prelse aþ syndū ꝛ

laug

laugmalino vt ap hueriu hñ skripar allt til ends
þss ins sama capitula/at þ sie eitt þrelse/alleinas
ta med lyst ꝛ godu lipuerne nockut gott at giora/
an logmalsins þunganar/ap þui er þtta þrelse/
eitt andligt þrelsi/ þ sem huorki i burt skuþar nie
o nyter logmalit/helldr lætr þ lausst huat er ap log
malino krapit verdr/ einkū god þysne ꝛ astsemi
/huar med logmalit stillizt/ ꝛ hefer ongua þian
nie kraupu meire/lika sem nær þu einū skylldugr
verkr/ ꝛ hefdir einga borgan/ vid hñ hlyter þu
med tuennu moti kuitta at verda/einu med þui/at
hñ villdi eckert ap þier hapa/ꝛ ripue sin registrū
i sundr/ Esi med odru moti s^o / at eisi huer godr
masi borgadi þyrer þig/ꝛ gæpi þier s^o mikit at þu
giorder hñs registrū þar fullnægiu med/ Med
þssu hætti hefer kristr giort oss þrelsada ap log
malino/ ap þui er þtta eckert villt nie likamligt
þrelse/sem eckert gott skule giora/Helldr þ er allt
ꝛ mæg hattad gott giorir/ ꝛ er ap logmalsins
kropu ꝛ sakar gipt kuitt ꝛ akærulaust.

I hinū Siounda stadpester hñ slickt med eisire
epter likingu hinskapar bandzins/Lika sæ at þa
madrisi deyr/er su kuisia laus/ ꝛ s^o er þa huort
lausst ꝛ vid añat skilit þo eigi s^o /at kuisiasi meigi
eigi nie skuli añasi masi eiga/Helldr hitt/ þ hun sie
þa allra þyrsta riettligasia þri einū odrū at giptazt
huat hun mætti eigi adr/ þyrr esi hun vard hins
añars laus/Lika s^o er vor samuitzka þorbunden
Logmalino vnder þm syndsamligū gamla masse/
þui nær hñ deydizt/ þyrer heilagan anda/ þa er
samuitzkan þri ꝛ huort vid añat lausst (eigi s^o) þ
samuitzkan skuli eckert gott at hapazt/ Helldr nu
hid allra þyrsta skuli hun riettliga þydazt kristū

ſiſi aſian eignar maſi / ꝛ bera sº liſandi þrioþgiu

Epter þ teyger hſi vidar vt ſyndariſiar art ꝛ logmalſins / huernen riettligazt ſyndin þer at ÿþ þa ſier ꝛ mattug at verda þyrer logmalit / einkam ap þui at hſi gamle madr verdr logmalino þſſ griſiare / a medan hſi gen eigi borgat þ er logmalit krepr / þuiat hſiſ nattura er ſynd / ꝛ gen eigi ap ſialfre ſier aſiat / ap þui er logmalit hans dau dr ꝛ allt pislar vætti eigi sº at ſkilia / þ logmalit ſie vont / helldr at su hin vonda nattura kaſi eigi at lida hid goda / sº at þ krepie nockrs godr aphſie Ekka ſem eiſi ſottlera madr / þar eigi lidit þ hlaupi dr ſtedian ſie af hm̃ heimt ꝛ adrer heilbrigdra maſia þimleikar

Þyrer þui geingr hti heilagi Pall hier þyre en da vm þ / huar at logmalit verdr riett ligaſia kent ꝛ allra beſt vnder ſtadit / þar giore þ eigi meir / eſi miſier oſſ a vorar ſynder / ꝛ deydi þyrer þ ar inu somu / giorandi oſſ ſeka eilifrar reidi / sº ſem vier þaum þinliga lærr ꝛ kaſiat i vorri ſamuingu þa hun verdur riettligaſia ap logmalino ſnortin / sº at þa hliotu vier at hapa eitt huat aſiat ꝛ meira til / eſi logmalit eitt / at giora maſiſi mz þromaſi ꝛ hialp ligaſi / eſi hiner ſem logmalit þeckia eigi eru rietilig a blinder ana þram̃ med ſinu ſiergꝛdi / ꝛ meina þai medr verckunū þullnꝛgiu at giora þat þr hapa eigi vitzmune a huerſu myckels at logmalit / krepr / emkanliga / eitt þrialſligt / viliugt / ꝛ god þuſt hiarta / þyrer þui lita þr eigi Moyſen riett vnder augun / at dukriſi er þar eſi þyrer heingdr / ꝛ vm hſiſ a ſian vapdr

Epter þ vtviſar hſi huernen andiſi ꝛ holldit ſtrid da i maſiinnin huort mot odru / ꝛ ſett ſialþuan

ſig

sig til eins epter dǫmis/ s° vier lǫrū þ verck (synd
duia at deyda i sialfum oss) rietttigaña at kenna/
eñ hū kallar þo bǫdi andan t s° holldit eitt laug
mal/ þuiat s° sem gudligst logmal hafn er til/ at
kia t krepia/ Lika s° þiar t krepi/ t qsizt holdit
i giegn andanum viliandi sina lysting hafa/ þat
þuert i mot þiar t krepi andiñ i giegn holldino t
vill sina lysting hafa / eñ þesse a greining varir i
oss s° leingi sem vǫr lifum til i einum mein eñ od
eum midr epter þui huort andiñ edr holldit oplu
gra verdr eñ madrin allr er þo sialfr huorn ggia
bǫdi holld t andi/ huer vid sialfan sig strider /
þar til hū verdr med ollu andlicr

I hinum attr hugstyrker hū slika striendr/ at
þa þordi engi eigi þuilikt holld/ t vt visar gramar
meir/ huer holldzins t andans art sie/ t þ andiñ
komi fyre Kristum sa er oss hefer gefit sin hei
lagan anda/ huer oss andliga giorir t holldit kefr /
giorandi oss allorugga s° at vier erum þo lika
vel gudz born huersu hart sem lyndin geisar i oss
svo leinge sem vier fylgium andanum epter t
stendiñe i mot stondum hana at deyda/ eñ med
þui at eingen hlutr er svo godr til holldit at dey
da edr krepia/ sem kross burdr t pina / hugstyrker
hū oss i motganginum/ fyrer hia stod kærleik
sins anda t allra skepna/ einkum af þui at vor
andi ber opt þungan mod/ t þ allar skepnr sam
pinazt oss þ vier mattum holldzins t syndarinar
kritter verda/ svo siau vier nu þ at þesser þrir ca
pitular hlioda einkum vppa truarinar verck /
huat er kallazt hin gomu Adam at deyda t hol
dit at þia

I hins

J hinū mauda/r.ri.aapitula/ keñer hū vt ap
eliþre guds vrualningu tþyre hugran/huadan þ
vpp sþiettanliga hier þhotandi kemr/ huer riett
skal trua edr eigi trua/t huer þra syndiñe kañ leys
sazt t eigi leysazt/ s° þ sie med ollu oss vr greipū
numit t gudi einū i hendr þeingit/ þ vier hialplie
ger verdum/er oss t þ hin alla mesta nauosyn/
þuiat vier erum breysker t ostodugir s° at eþ
vnder oss vari komit yrdi señeliga eingiñ maū hol
piñ/ þui diopuliin mūdi þa at soña alla yþuer bu
ga eñ þyrst gud er nu stodug lyndr t at hñ ma ei
gi sin þyre hugsan bregdazt/ t ei þar nockr hñ
þ varit t aþ þui hopu vare eñ orrugga von i mot
syndiñe

Eñ þm opbellois ondum t diupuitringū er hier
eitt mal vpp stungit þr ed siñe under stodu vilia
sē þyrst hingat at vikia t hepia þyrst ap vpp ha
þi at kansaka vnder duip guds þyre hyggiu/hu
ort þr eru vt valder ap gudi/ angrandi sig med
þessu til einskis/huar med þr steypa sier sialþ am
i orduilnan/edr sig mz ollu yþuer gepa/ eñ þu þylg
þessum pistle/epter siñe skickan og stunda Jesum
Kristz t hñs Euangelia / s° at þu matter þa
vid keñnig þiña synda t hñs nadar/t kuñer s°
þadan i þra vid syndirnar at strida/ epter þui
sē hier heper kent/ hid þyrsta/ ij. iij. iiij. v. vi.
vij. /viij. capitulū/ eñ epter þ þu eri komiñ i hid
atta vnder kross burd t kuellingar/ þa mun þ lgra
þig huar riettlig guds þyre hyggia er i hinū ix.
xi capitula t huersu huggunarsālig hun sie/ þuiat
an pynctingar kross t daudans hqnu/kuñu vqr
eigi þa gudliga þorsio at hantiera an tions t hei
mogligar reidi gegn gudi/t aþ þui hlyti hñ þor
ne

ne Adam mz giornollu þyre þrasti daudr at vera
adr eñ þu lidr þian hlut z dreckr hid sterck a / vin
þyrer þui gat þ vandliga / at þu drecker ecki vin /
medan þu ert eñ briost mylkingr / þulat huer lær
domr / hefer sifi skamt tima z alldr

J hinū tolfta lærir hñ rietta guds þionustu z
giorir alla kristna menn at prestum / at þr skuli of
þra huorki gulli nie kuik þic helldr þra eiginligu
lifuerne med deydingu likamligra girnda / epter þ
skrifar hñ vm augsyneligt dagf tristiña mana i
andligre stiornan / huersu þr eiga at predika / stior
na / kiona / vcita / z lida / at elska / lifua z giora / vi
dr vine z oyine / z huern mañ añan / z ytta sic þau
verck sem sier huer kristñ giorir / þat s° er mællt /
þ truan hafi eckert helgi hallo

J þrettanda capitula kefier hñ þ vier skulum
i heidre hafa veralldar vallozmenn z þm hlydu
ger vera / huerier fyrer þ eru ūsetter / þ ott eigi be
tre þr oss fyrer gudi / þa giora þr þo s° myckit / at
þ goder menn hafa stundligan frid / verno / z þor
fnar / z þ vonder menn mega eigi an hrædzlu nie
mz fride / þrelsi edr huild nockut vont af sier gio
ra / fyrer þui ber godum mōm þa at virda / þott
þr þurfui eigi þra vid / eñ vid nidr lagit lyki hñ
ytta allt i kærleikanū z endar þ medr Kristz ep
ter dœmi / þvier skulum hñ epter fylgia z breyta
lika s° sem hñ hefer vid oss breytt

J hinū fiortanda kefier hñ þ vier skulum fa
giligaña fara at vid breyskr samuitzkr i trunadi
z fyrer þm vœgia s° at kristiña mañz þrelsi bru
kizt eigi til skada / helldr breyskr truudum til betru
nar / þulat huar þ giorizt eigi þa fylgerþar sundr
þykki z fyrer litning gudz spillaña epter / huar þo

aull

aull naud syn a liggr/ þ'betra sie at vikia verk tra
adum vm litiſi mun þar til hñ ſtyrkuare verdr /
eñ þ at lærdomr gudrſpiallaſia ſkylldi med olla i
gleſi ganga/ z þulickt verck er ſierdeilis/eitt kær
leiks verck/ þa a þſſa timū er vel nytſamligt/huar
mr kiot ati z odru kriſtteligu þrelſi op beldi ſliga z
her þiliga an allra naud synia/hin breyſka ſā vitz
ka verdr ſkelþd z vinturnut/adr eñ hū vidr kemr
saſaleikiſi

J hinū þiwtanda ſem hñ A iſtū til epter dæ
mis/ þ vier ſkulum vid adra breyſkua meſ hog
lynder vera/svo ſem vid þa er hraſat hafa i op
inberar ſtor ſynder/ z o tierdiga breytne/ hueria
vier megum eigi ſtragr forleggia/ nellde þa vmli
da þar til þr betra ſig / þuiat svo hefer kriſtr
vid oſſ giort z eñ dagligaſia giorir/ þ hñ vmli
dr nærſta margar o dygder/ z vonda breytne/ la
þn þramt ollum odrū o þull komin leik z a oſſ/ z
enda lauſa hialp v:iter

Epter þ til eiñrar alyckingar bidr hñ þyre kyn
lopar þa/ z gudi a hendi þeli z audſyner þm ſitt
embætti z predikan/bidr þa z nærſta þagligaſia
vm hialp z ſtandning vid þarfka til Hieruſalē
z allt þ huar hñ vm talar z þ hñ þer med er
ſkar kærleiki svo þiñu vier nv i þſſm piſtle bid
allra tikligaſta huat einum kriſtnū maſe ber at
vita einkum huat lognat ſie/Euangeliū/ Synd/
ſtrapþan/Nad Tru/Riett læti/ kriſti/Gud/god
verck kærleiki/ von/ z kroſſ/ z huerſu vier ſkulum
hegda vid huern mañ/ſie hñ þrom: eda brotligr/
ſtyrkr eda breyſkr/vin edr onin z huernen vier ſku
lum breyta i mot ſialþum oſſ þar til grundvallar
hñ allt þetta all ſamiliga med ſkriptiſie/ z med ſi
alfū

alþs sins ꝛ spamaſiaſia epter dꝙmum vt viſat svo at hier er einſkis meir ꝙſkiandi / þyrer þui ſkin þ s° /sem hapi hiſi heilagi Pall viliat i þſſm piſtle/einu ſiñi i ſtuttu male iſie lykia/allaſi kriſtili gaſi ꝛ guds spialligaſi lꝙrdom/ ꝛ til reida s° eiſi iſigang i allt hid gamla teſtamentū/ þuiat an epuā/huer þnan piſtil heper vel i hiarta þeſt/sa hepir hins gamla teſtamentz lios ꝛ krapt hia ſier/þyrer þui giori huer kriſtiñ maſi hñ ſier alkunnan/ꝛ lati iapnan i idkan vera / Huar gud vhie oſſ sina nad til Amen

Hiſi ſidarſti/er eiſi heilſunar capitule/eſi þar vnder blandar hñ eirne nꝙrſta a gꝙtri vid varnā þyrer maſia lꝙrdomum/ þr ed iapn þramt iſi palla guds þialligre keſſingu ꝛ hindraner vpp teindra/ Meſtu ſem hñ hepdi at ſoſiu þ þyre ſied at ap Rom ꝛ þyrer hina Romuerſku ſkylldi koma þr tꝙlanliger ꝛ hindranar ſonu Canones ꝛ Decretales/ ꝛ su suꝙla ꝛ madka mor maſiligra ſettninga ꝛ bodorda/Huerier vm þſſa tima dreckia alla verollð/ hapa ꝛ þnaſi piſtil ꝛ alla heilaga ritning/Lika/ꝛ eirnen/ Andan/ ſem truna ap planar/ ſvo at eckert meira er þþuer blipuit/eſi sa þra ap gud er Mage heiter/ huers þienara hiſi heilagi Pall ſeiger þr hier vera / Gud þrelſe oſſ þra þm Amen.

S. Pals pistill

All þion Jesu Christi kallaðr til Postula/vt lesiñ til at predika guðz Euangeliõ/huertiu hñ haþdi aðr þyrit veitid þyre sina spamesñ i heilagre tiltning aþ sinum syne/ Huer at þeðdr er aþ Dauidz sæði epter holldguniñe/cñ volldugliga auglyst/ son Guðz epter andanũ/ þm er helgar allt i þra þm tima er drottiñ vor Jesꝰ Christr reis vpp aptr aþ Dauda/ þ yrer huern vier hopũ medtekit/ Nad t postuligt embætti a medal allra Heidiña þioda/ truarliar hlydne vpp at rietta/vnder hñs napne/aþ huerra tolu þier erut sem kallader eru i Chtisto Jesu.

Ollñ þm gudz elskuligum t kolladũ heilogum sem eru i Rom

Nad t þridr aþ gudi vorũ þaðr t Drottne Jesu Christo þa sie med yðr.

Fyrst giori eg at soñu þacker minũ Gudi/ þyrer Jesum Christũ allra ydar vegna/vm þ at yðar tru berst vt vm allañ heim/ þuiat Gud er mñ vottr/ huertiũ eg þiona i minũ anda vti gudz spiollũ hñs sonar/ þ at i sipelle mñunzt eg ydar t iapnan i minũ bœnũ beidandi/ þ eg mætta eitn huern tima/at gudz vilia/ hapa þ lucku sprang/ at koma til ydar/ þui mig langar at sia yðr/ s• at eg bytta yðr nockurre andligre giop yðr til styrktar/ þ er/ at eg mætti taka lika huggan ydar a mille/ þyre ydra tru t minna/sem vier hopũ vor a millũ

Esi eg

Ef eg vil eigi dylia þyrer yðr bꝛœðr/ þ eg ein
ſetta mier opt at koma til yð (þo mier hafi bꝛœgt
verit til þſſa) sº at eg hefda þꝛt nockrn a vogrt
yðar a mille/ lika sem a medal añara þioda/ þui
eg em ſkylldu nautr/ bꝛœði girſkra ꝛ o girſkra/ſpa
kra sem o ſpakra/ af þui sº mikit sem eg forma
ein eg reidu buñ til/yðr sem erut i Rom/at predi
ka guðz ſpiollin.

Þuiat eg ſkamazt min eigi kriſtz Euangelio/
þui þ er kraptr guðz sem hialpliga giorir alla þa
sem þar a trua/ fyrſt gyðinga ꝛ sº grickic/ af þui
at þar opinberaſt iſie/ þ rietttlœti sem guðz er
huert at kemr af vt af truſie i truna. Sº sem ſkri
þat er/ þ rietttlœtr mune af ſiſie tru lifua.

Þuiat guðz reidi af himnū opinberaſt yfir alt
rangleti ꝛ o rietttuiſe maña/ þꝛ ed ſañleikin af
rœkia i rangleting/ fyrir þui huað af gudi matti
kunnigt er þm opinberat/ þuiat gud hefer þm
þ opinberat/ med þui at guðz o ſyniliger hluter
ſiaz/ þ er hans eilifr kraptr ꝛ guddomr/ef gaum
at verðr gefit þm verckū/ einkū at heimſins ſkopū
sº at þꝛ hafa ongua af ſakan/ med þui þꝛ viſſu
þ/at gud er/ ꝛ hafa hann þo eige dyrckat sº sē gud
nie hann þacker giort/ helldr eru þꝛ i sinū hugrenig
um at hiegoma vordner/ ꝛ þꝛa þa viſt hiarta er
þor myrckuat/ þui þa þꝛ hielldu sig viſa vera/ ern
þꝛ at þuſſū vordner ꝛ hafa vm ſnuit dyrd o þor
geingeligſ guðz i likneſkiur þor geingeligra maña
þugla/ ꝛ þerfœttra kinda ꝛ ſkridkuikenda

Af þui hefer ꝛ gud yfir gefit þa i þꝛa hiart
ans girndū ꝛ o hrein menſku/ at þꝛ ſkomūdu sº
sina eigen likame/ a ſalfū sier/ huerier guðz ſañ
leika hafa vm ſnuit i lygar/ ꝛ hafa meir dyrckat

(Vt af tr
ſie) þ er a
vpp tekiſi
breyſkri t
at koma a
þn ſkiott i
dra ſkyrc
uare þat n
an hefer e
ert hulda
halld.

ꝛ þionat skepnuñe eñ skaparanū/ Huer lopadr sie vm allder Amen/ pyrer huat er gud ypuer gap þa i skāsamligū girndū/ þui at kom þra hapa snuit. natturligre at perd i o natturliga/ slickt hid samat hapa meñiriner ypuer gepit edleliga at perd til konuñ ꝛ Logudu i sinū girndū/ huer til añars/ ꝛ heper sº madr med mañi skoñ pramit ꝛ medtekit svo verdkaup sins villudōs (epter þui sem verdugt var) a sialpū sier.

Og lika sem þr hapa eigi þſſg ꝛtt/ þ þr skylldu ap gudi kyñing hapa/ svo heper ꝛ gud ypuer gepit þai pra leitt siñe/ at giora þ/ Huat eigi var hæpe ligt/ puller vpp allz ranglætis/ prulla lipnadar/ plætskapº/ a girndar piandskapar/ puller opun dar/ mañdrapa/ prætu/ suika/ o heiliñda/ kuis sanier/ bakmalger gudz porsmanarar/ had/ giarner/ drambsamer. sialp hælner/ breckuiser/ por elldreunū o hlyduger/ skilninga lauser/ o hall din order/ o pridsamer/ hardsuirader/ o myskuñsamer/ Huerier gudz riettlæti þa vita (þat þſſer eru dauda verduger sē þuilikt giora) nu giora þr þ eī at eins helldr eru þr eirnen þm sam siñader sē þ giora

Añar Capitule

Yrer þui kantu eigi/ o madr/ þig at apsaka/ huer hellzt þu ert sem dæmer/ þui huar þu dæmer vm añan/ þar pordæmer þu sialpuan þig/ ap þui þu giorir þ sama/ huat þu dæmer/ ep vier vitum þ gudz dom er riettr ypuer þm/ sem þuilickt giora/ eñ þeincker þu þ o madr/ sem dæmer þa/ er þui lickt giora/ ꝛ þu giorir hidsama/ at þu muner vm flyia gudz dom/ eda porsmar þu rikdō hñs god girndar/ þolinmædi/ ꝛ langlundar ged/ veiztu eigi þ/ at gudz god gæne leider þig til ypuer botar.

Eſi þu epter þiſſe harduð to ꝑuer botar ſomu hiarta/ſaþnar þier ſialfū reiði/vꝑþa reiðiūar dag ꝛ vpꝑbirtingar guðs rietthlætis doms/sa er giallda mun einū/ꝛ ſier hueriū/ epter hꝛs verkū/ þm at ſoñu/heiðr ꝛ vegſemd/ꝛ/o pallualluallta veru/sē med þolin mꝺi godra vercka epter leita eilifu liꝑ ue/eſi hinū sem þ retu giarner eru/ ꝛ huerier eigi hlyda sannleikanū/eſi hlyda helldr rangleetinu/sne ꝑa/ꝛ reiði/hrellingar ꝛ harmkuꝺli ꝑuer allar saler þra maña sem illzku dryggia/þ yrſt gyðingū ꝛ sº grickium/eſi heiðr/vegſemd ꝛ þriðr ollū þm sem gott giora/ꝑyrſt gyðingū ꝛ sº grickū

Þuiat eckert mañgreinar a lit er ꝑyre guði / þ ut þrsē an logmals haꝑa ſyndgazt/ þr munu og an logmalſ þyre þarazt/ꝛ þr sē vnder logmalino haꝑa ſyndgat/munv þyrer logmalit dꝺmder verða ꝺꝑ þ ui at a heyrendr logmalſins eru eigi riettlat er þyrer guðr/helldr eru þr riettlater sem logmalit þullgiora/þui þꝺr þioder sē eigi haꝑa logmalit/ eſi giora þo ap natturu huat logmalit iñe helldur/ þr ſomu mꝫ þ ui þr haꝑa eigi logmalit eru þr ſier ſialfꝺer logmal mꝫ huerju þr viuſa þ legn alſo ins verck ſie ſkrifut i þra hiartū sē þra sannleiks ka ſialf ber þm vm vunę/ꝛ þr þanckar sem ſin e mille a klega fꝺgerðr aꝑſaka a þm deige nꝺr gud dꝺmer leynda koſtu maſiaña epter minu guðs ſpialle ꝑyre Jeſum christum

Eſi Sialf þu kallazt gyðingr ꝛ ꝑorlætur þig vppa logmalit ꝛ hroſar þig guðe/ꝛ veizt hſſ vilia ꝛ med þui þu ert lꝺrðr i logmalino/reyner þu huat at beſt ſie at giora/ꝛ þo imen þig ſialf þan at vera blindra maña leið togara ꝛ lios þra sem i n. yrkiū eru/þauſra tyꝑtunar maſi ꝛ lꝺri þoðr eur þ alldra/

Hafandi bꝛꝺi vitzkuñ̃ þorm ꝛ ſaſileikans i Log
malino. Nu lꝛrir þu añaſ/eñ ſialfꝛuaſ þig lꝛrir
þu eigi/ þu predikar at eigi ſkuli ſtolit vera ꝛ þu
ſtelr/ þu ſeiger at eigi ſkuli hordomr dꝛygiazt/ ꝛ
þu dꝛyger hor/ þu ſui virder ſkurgodin/ ✝ rꝛgner
þo gud ſinu/ þu ſhroſar þier aþ logmalino/ ꝛ van
virder gud þyre ÿþuer gongu logmalſins/ þat þy
re ydar ſkulld verdꝛ gudz naþn laſtad medal Hei
dina þioda/ s° sem at ſkꝛifat er.

Vm ſkurdriñ duger at ſoñu/ eþ þu vardueiter
Logmalit/ eñ eþ þu ert ÿþuer trodzlu madꝛ log
malſins/ þa er þin vmſkurn vordin at ÿþuer hud
þuiat eþ ÿþuer hudin vardueiter rietttꝛating̃ log
malſins/ reiknazt eigi þa hñs ÿþuer hud þyrer vm
ſkurn/ ꝛ s° mũ þ/ þa ſẽ aþ natturu er ✝ ÿþuer hud
ꝛ Logmalit þulkõnat/ dꝛama þig/ sem ert vnder
bokſtaþnũ/ ꝛ vin ſkurniñe/ ÿþuer trodzlu maſi log
malſins/ þuiat sa sem augliosliga er gydingꝛ/ er
eigi gydingꝛ/ ꝛ eigi su augliosſ hollozins vmſkurn/
helldꝛ er sa gydingꝛ sem heimogligꝛ gydingꝛ er/ ꝛ
vmſkurn hiartans er vmſkurn su er ſkier ✝ i an
danũ/ eñ eigi i bokſtaþnũ/ Huerrar lozſtir at eigi er
aþ mõn helldꝛ aþ gudi

Þridia Capitule.

Hat hefer þa gydingꝛ til þſſ at hñ sie
þremꝛi eda huer nyt semd er, at vm
ſkurniñe/ Marſta mykil ꝛ allaſi hatt/
Señeliga þyrſt/ þ at þm er til truat/
huat gud hefer talat/ þott at nockurer
vt aþ þm haþe þui eige truat/ huat vm þꝛ ſkylldi
þyrer þra van truꝛ ſaker gudz tru vnder lok lida
/ þiarre sie þui helldꝛ bliþꝛ þ s° / at gud sie ſañ
ſogull/ eñ aller menñ liugarar/ s° sem ſkꝛifat er/ at

þu

þu riettlatr siert i þinum rꝙdū ꝛ yþrer visier nꝙr þu dꝙmizt Psal cxv Psal. li

Esi er þ sº /at vort ranglꝙti/prise gudz riettlꝙti/huad skulu vier seigia/er gud þa ranglatur/ þott hñ leggi reide ꝛ þ (nu tala eg epter plag sidū manna) þiarlꝙgt sie þui? Suennen skylldi gud eligar heimsk dꝙma þui ep gudz sanleikr verdr þyrer mina lygn veglizte til hans dyrdar huar þyrer skyldi eg þa epter þ sē añ syndbrotz madr dꝙmdr verda/ ꝛ myckru þramar sº breyta(sē illa verdr till vor talat) ꝛ sº sem surmer seigia/ þ vier seigū/giorū illt/sº at gott epter komi huerra þyrer dꝙming er riettlig.

Huad berū vier þa/ap þm? allz ecki/ þuiat vier hopū adr vtuisat bꝙdi gydinga ꝛ gricke alla vnder synd vera/epter þui sem skripat er/at eigi sie sa nockr sem riettuis er/ ꝛ ecki eñ/ ꝛ eige sa sem skynugr sie/ ꝛ einge sa er at gudi leite aller eru þr þra hneiger vordner/ ꝛ lika aller o nyter giorder ꝛ einge er sa sē gott giorir/ ꝛ eigi eñ/ þra barcki er opin grop/ ꝛ med sinū tungū hantiera þr sqikksamliga/hoggormz eitr er vnder þra vaurū/ ꝛ munr þra/ þ ulk ap boluan ꝛ beiskleika/ ꝛ þꝙtr þra þ liter til blodz ythellingar i þra vegū er eymd ꝛ hugar angr/ ꝛ þridarins gotu þeckia þr eigi/ ꝛ eigi er þar nockr gudz otti þyre þra augum. Psal. xlij Psal. v Psal. x Pro. i

Esñ vier vitum huat logmalit seiger/ þ seiger þñ sem vnder logmalino eru/sº at allra munr verdi til byrgdr/ ꝛ heimsk allr vid gud sakadr/ þyrer þui at eckert hollð/ap logmalsins verckū/ge þyrer hm riett latt verit/ þ niat þyrer logmalit kemr eigi vtan vidr kenning syndarinar. Esa.lix Psal. xxxv

Esi nu er an Logmalsins gudz riettlꝙti opin

berat/ ꝛ saꝰ propuat þyrer vitnesʃ burd logmalsinʃ ꝛ spamꝛsiaña/eñ eg tal ꝛ vm þ rittlęti sẽ þyre gu di duger huert at kemr þyrer trua a Jesũ chriſt/ til allra ꝛ þuer alla þa/sẽ trua/ Þui hier er engę greinar/ munr/aller saman eru þr syndugir ꝛ þm er ſkort a þre hroſan sẽ þr attu a gudi at hafa/ ꝛ verda sº vt ap hñſ nad an verd ſkulldanae riett later/þyrer þa endr lausn ſem vordin er þyee Jeſu chriſtũ/huern gud ſkickadi til forlikunar manz þy rer trunar i hñſ blodi/til auiſingʳ þſſ riettlętiſſe þy rer hñ er þullt/i hueriu hñ þyrer gefr ſyndirnar/ þęr adr eru vinlidnar/ vnder þre gudligre þolin mędi sẽ hñ hafdi/ þ hñ a þſſm tima a viſadi þat riettlęti sẽ þyrer hñ er þullt vpp ꝛ þ at hñ ſie alle ina riettlatr ꝛ giore þaſi riettlatañ/ſe þr truʳ er/ a Gnar erna þin hroſan/er hñe lokit/(Jeſu kriſtũ þyrer huert logmal / þyrer verckaña logmal/ecki sº helldr þyrer truariſiar/logmal

Þuiat vier holldũ mañiñ riettlętazt an logmal ſins verck a/ þyre trua edr erhñ alleinazta gud gþiningar/er hñ ꝛ ęgi gud heidiña mañ atuiſu er hã ꝛ gud heidiñą þiod a/nu m þui at þ er eñ gud sa er v.n. þraliñ a riettlęter ap truſie/ꝛ þþuer hu dina þyrer trua/huerſu nidr bliotũ vier þa log malit þyre trua/þiarre ſie þui/helldr vppreettũ vier login rlit Biordi Capitule

Þuat ſeigiñ vier þa ap þodr vorũ Abra hã/ þ hñ hrpi þũdit epter holldinu/ þ ſeigium vier/ep Abraham er ap verc e unũ riettlatr þa heper hñ lopſtir/eñ ei gi hia gudi/ þui huat ſeiger ritningin Abrahã trudi gudi ꝛ þ er hñ reiknat til riettlętiſ eñ þiñ sẽ m verckin þęzt verda launiñ eigi vt ap nadiſe til reikuut/ helldr epter verd ſkulldan/ eñ

1 Gen. xv

hm̃ at soſiu ſẽ eigi vm geingr vreckin/eñ truer a þaſi
ſẽ rietlęter ranglataſi/ þim̃ verdr ſin trua reiknut Pſal. xxxi
til riettlętis/ epter þui moti sem Dauid seiger/ þ
þar ſęldin ſie alleinazta þſſmanz/ hueriũ gud til
reiknar riettlętid/an til logu verckaña sº ſem hſi
ſeiger/at þr ſie sęler hueriũ ſin̄ rangłętingar eru
þyrer gepn̄/ ꝛ hueriũ ſinar ſynder eru huld̄ ſęll
er sa madr hueriũ gud til reicknar ecki ſyndina
Nu þſſi þarſęld ſnertr hun einazta vmſkurninæ
eda eirneſi lika yþuer hudina/ þui vier hliotũ at
ſeigia/ þ Abraham ſie ſin trua til riettlętis reiknut
eñ huort er hun hm̃ þa til reiknut i vmſkurniſie
eda i yþuer hudiſie/an eþua/ eigi i vmſkurniſie /
helldr i yþuer hudiſie/eñ þ teikn vmſkurnariñ̄ ms
tok hſi til nierckis þſſ riettlętis sem kemr þyre tru
na hueria hſi hapdi i yþuer hudiſie/sº at hſi yrdi
ꝛ þader allra manna i yþuer hudiſie/sº at þm̃ yr
di ꝛ ſlickt reiknat til riettlętis/ ꝛ þ at hſi yrdi þader
vmſkurnariñar/eigi einazta þeirra ſẽ aþ vmſkur
dar kyne eru helldr/iapn vel ꝛ þra ſẽ ganga i þot
ſporũ þr̄ truar ſẽ var i yþuer hud þodr vorſ Abra

Þat þyre heitid þhm̃ ſkylldi vera ver (hamſ
alldariñar erþuinge/ſkiedi eigi til Abrahams/ edr
hſſ ſędis/þyre logmalit/ helldr þyrer truariñar
riettlęti þui ep þr aþ logmalino eru erþuingiar/
þa er truan einſkis verd ꝛ þyrer heitid o nytt giort
aþ þui at logmalit aþrekar eigi aſm̃t eñ reidi þ,it
huar logmalit er ecki/ þar er ꝛ engin yþuer trod
ning/þyrer þſſ saker blyta riettlętid aþ truſſe at ko
ma/sº at þ ſie nt aþ nadiſie ꝛ þ þyrer heit bliþue
ſtodugt ollu ſędi/ eigi einazta þui sem vnder
logmalino er/helldr ꝛ þui ſẽ er Abrahams truar/
huer at er allra mor þader/ epter þui ſem ſkri
þat er/ at þig hefi eg settaſi til þaudr margra

Gene. xvij

þioda þyre gudi/hueriū þu truder/ȝ sa er dauds
lipgar/ȝ kall" þ sē ecki er/lika sem þ huat at er

Og hñ trudi vppa von þar eingin von var þo
a/ þ at hñ yrdi þader margra heidiña þioda/epter
þui sem til hanser sagt/s° skal þitt sæd verda sē
stiorn himins ȝ siaþuar sandz/eñ hñ vard eigi vey
kr i truñe/ gaþ ȝ eigi vackt at sinum eigen likama
þñ daiñ var/aþ þui at hñ var at mestu hundrat
vetra/ ȝ eigi dains kuidar Saru/ þui hñ epuadi
ecki gudz þyrer heit/vegna vantruar helldr vard
hñ styrkr i truñe/ gepandi gudi dyrdiña/ vitandi
þ þyrer þullañ sañ/ar hueriu sem gud lopadi/ þ
var hñ mattugr at giora/ȝ þyre þui var hñ þ reik
nat til riettlætis

Eñ þ er eigi einazta skrifat þyrer hans saker
þ sie hñ til reiknat/helldr þyrer vorar saker/ þ hñ
þ skal til reiknat verda/ eþ vier truum a þañ
sem drottiñ vorn Jesum Krist vpp vackti aþ dau
da/sa er þyrer vor" synder var yþuer gepiñ/ȝ þyr
er vors riett lætis saker vpp vackti

Þimte capitule

Þ þui vier erum nu rietilætter þyrer tru
na/ þa hopum vier þrid hia gudi/þyre
Drottiñ vorn Jesum Kristum/ þyre
huern at vier hopum ȝ til gongu i tu
sie til þssarar nad" þar vier iñe stondū
ȝ hrosum oss i voniñe þrar til komandi dyrd" er
gud mun gepa/eñ eigi einazta þ/helldr hrosu vier
oss eirnen lika i hormungunū aþ þui vier vitū þ
hormung aþlar þolin mædi eñ þolinmædi aþlar
raunar eñ raun aþlar von"/eñ vonin lætr eigi at
hneyckslū verda/ þui at guds kærleiki er vt hell'
i vor hiorta þyrer heilagañ anda þn osser veittur

þui at

Þuiat þa vier vorū eñ breyſkliger epter tidiñe heþer kriſtr þyre oſſ ranglata dait/ eñ nu deyr var ſa nockr þyrer riettlatañ r ma vera at ſa ſie trautt ſem þyre godañ dirþbizt at deyia/ þ þyrer þ þrifadi gud ſiñ kærleika vidr oſſ i þui at kriſtr heþer þyrer oſſ dait/ þa þegar vier vorū ſynduger/ þyrer þ verdum vier r myckru meir þrelſader aþ reidi ſie þyrer ſialfuañ haſi aþ þui at vier erum riettlætter i hans blodi

Þui eþ vier erum nu gudi þorlickter þyre hñſ ſonar dauda/ þa vier vorū eñ ouiner/ myckru meir verdum vier þrelſader þyrer hñs liþ sem þorlickter eru/ eñ eigi alleinazta þtta r helldr þ/ at vier hroſum oſſ r i gudi þyre Drottiñ vorn Jeſum Kriſt/ þyrer hueru at vier hoþum þor likunina mz tekit

Þyre þaiat lika sem ſyndin er þyre eiñ mañ komin i þnañ heim/ r daudiñ þyrer ſyndina/ r s° er daudiñ til allra maña iñ ſmogiñ/ aþ þui at aller haþa ſyndgazt/ þuiat ſyndin var i heimenū / allt til logmalſins/ eñ huar ecki er logmalit/ þar verdr r ecki ſyndiñe ſkeyt/ helldr Drottnadi daudiñ þra adam allt til Moyſen/ r eirnen yþuer þm/ sem ecki hoþdu ſyndgazt med þuilikre yþuer trodzlu sem Adam/ huer at er ein þyremynd þſſ sem koma atti

Eñ þ er eigi s° þallit med gioþiñe sē med ſyndiñe/ þui eþ marger eru dauder þyre ſaker eins manz ſyndar/ þa gnaþuer þo myckru meir gudz nad r giaþuer yþuer þleirum/ þyrer eins manz nad Jeſu Chriſti

Og gioþin er eigi einazta yþuer eiñe ſynd/ lika sem at er þyre eiñ ſyndugañ/ eiliþ ſynd allra þorði arþ/ þuiat s° sē doms a þellit er komit aþ eins

maña

manz ſynd til þordǫmingar/lika er giopin þȳrer eins manz riettlǫti/aþ morgū ſyndū til riettlǫtingar geþuin/ þui eþ daudiñ riker vegna ciñar ſyndar þȳrer eiñ/ myckl̄u meir munu þr sem audlazt gnǫgd nadariñar ꝛ giop riettlǫtiſins rikia i liþueno þyre eiñ/Jeſum Chriſt

Lika sem at þordǫmingin er komin þyre eins manz ſynd/þuer alla meñ/ ſº er ꝛ komit þyrer eins riettlǫti/lifs riettlǫtid þuer alla meñ/ þuiat lika ſem þyrer eins manz o hlydne eru marger ſynduger vordner/ſº verda ꝛ þyre eins hlydne margir riettlater

Eñ logmalit er þo iaþn þramt iſi komit/ ſº at ſyndin ſkylldi þuer gnǫþa/eñ huar ſyndin gnǫþir þar þuer gnǫþuer Nadin/eñ myckl̄u þramar/at med ſama hǫtti sem ſyndiñ rickti til daudans/ ſº lika riker Nadin þyre riettlǫtid til eilifs lifs/ þyrer Jeſum Chriſt. Siette Capitule

Vat eigu vier hier til at ſeigia/ſkulu vier þa i ſyndiñe blifua ſº at nadin meige þuer gnǫþa/þiarre er þat/ hucrnē ſkylldū vier þ vilia at lifa i ſyndiñe epter þ vier erū heñe þra dey̆der Xte þier eigi/at aller vier sē ſkirder eru i Jeſu christo þ vier erū i hſs dauda ſkirder X þ ui erū vier ꝛ lika mz hñ grefþtrader þyre ſkirnina/i daudañ/vpp a þ lika sē kriſti er vpp vakiñ aþ dauda þyrer dyrd þodiſins/lika ſº ſkulu vier ganga i nyungu lifda gaña X þui fyrſt vier verdū hñ sāplantader i epter likianligū dauda/ ſº verdū vier hñ ꝛ liker i vpp riſuñe/med þui vier vitū þ at vor gamle madr/er med hñ krofſfeſtr/ſº at aþ ſkǫpizt likami ſyndaciñar/ at epter þ þionudu vǫr eigi ſyndiſi X þuiat

vęr

huer sem deyddr er/hñ er rietlætt aþ syndisse

En þyrst vier erũ mz kriste deydder/þa truum vier/þ vier munũ tmed hñ lifa\ en vier vitũ þ kristr er vpp vakin aþ dauda/ og deyr eigi meir\ Daudin mun teigi meir Drottna yfuer hñ/þui þ hñ do/þ er hñ eitt sitt syndisse dain\en þ hñ lifer þ lifuer hñ gudi\ s• tlika þier skulut hallda yðr sialfua þar fyrer/ at þier sieut tdeydder fra syndisse/en lifuit gudi i drottne vorũ Jesu kristi þyre þui latid nu syndina eigi drottna i yðrũ daud ligũ likama/s• at þier sieut hñ hlyduger i hñs girnd ũ/tlaet eigi yðra limu syndisse til ranglætis her klæda/Heldr laat sialfa yðr gudi/lika sẽ aþ dauda vpp lifnada/t yðra limu gudi til rietlætis her/trua/þuiat syndin þar eigi Drottnat yfuer yðr/aþ þui at þier erut eigi vnder logmalino/ Heldr vnder nadisse.

Huernen þa skulu vier þui synder drygia þ vier erũ eigi vnder logmalino/ en erũ vnder Nadisse/ þiarte sie þ'eda vite þier eigi at huerin sẽ þier gefit yðr til þionustu mana vnder hlydne hins þionar eru þier/ huerin þier hlyduger erut/huort þ er syndisse til daudans/eda hlydnisse til rietlætis/en gudi sie þacker/þ þier vorut syndarinar þionustu mein/ en nu hlyduger vordner aþ hiarta þre lærdomsins i mynd/sẽ þier erut til gefner/þui fyrst þier vrdut frelsader aþ syndisse/þa eru þier vordner rietlætisins þionustu mein

Eg tala hlyt likamliga hier aþ at seigia/fyrer youars holldz brey\kleika saker/þui lika sem þier hafit yðra limu lied til at þiona ohreinleikanum / i gra odru ranglæti i anat / Lika svo skulu þier nu lia yðra limu til at þiona rietlætino/ til helgunar þui þa þier vorut þionustu-

vfs. Sunnudag.

nteſi ſyndariñar/ voru þier þri þyrer riettlætinu
huern auogrt hoſdu þier þañ tima/ þañ þier ſkam
mizt þoar nu ap/ þuiat endalok þra hluta er dauþiſi/ eñ nu þier þrelſader ap ſyndiñc/ ⁊ voldner
guds þionuſtu meñ hapi þier þuarn auogrt til
helgunar/ eñ at enda lokum eilipt lip þuiat verd
launin ſyndariñar er dauþiſi/ eñ guds giop er eilipt lip i Drattne vorum Jeſu Chriſto

Siounde Capitule

Iti þier ecki brædr/ (þui vid þa tala eg
ſem logmalit vita) þ at logmalit Droit
n̄ yþver maññinū/ ą s° leinge hū lipuer
þuiat su kona gem mañe er vnder ge
þin hū er at maññinū lipanda/ logmali
no vnder vorpin/ eñ ep hñar madr deyr/ þa er hū
laus ap þui logmali gē maññi a hrærir nu ep hun
er hia odrū at maññinū lipanda/ verdr hun horkona kollut/ eñ ep hñar madr deyr þa er hun þrelſut
ap logmalino/ þ maññi a hrærir/ s° at hun er ei
gi horkona/ þo hun ſie hia odrū mañe.

Liks s° eru þier brædr miner deydder laug
malino/ þyrer Xriſtz likama s° at þier ſieut hia
odrum/ einkum hia þm/ ſem ap dauda er vpp va
kiñ vpp a þ vier þærū gudi auogrt/ þui þa vier
vorum i holldino/ voru ſyndſamligar girnder
volldugar/ (þær ſier hrepþu vpp þyre logmal
it) i vorum limum daudanū a vogrt at þæra/ eñ
nu eru vier lauſer ap logmalino/ ⁊þra þui deyd
der ſem oſſ hiellt hertekna/ s° at vier þionū i ny
ungu andanſ/ eñ ecki i þorme veru bokſtaps ſinſ.

Huad ſkulu vier ſeigia er logmalit ſynd/ þiar
re er þui/ helldr þ eg keñi ecki ſyndina/ nema þyr
er logmalit/ þui eg viſſa eigi huad girnd vęri ep
logmalit

logmalit hefdi ecki sagt/ei skalltu girnazt/eſi er synd in tok til epne ap bodordino ꝛ ol vpp i mier allz hattadar girnder/ þat an logmalsins var syuden daud/eſi eg lifda fordum an logmals/ꝛ er bodor dit kom/endr lifnadi syndin/eſi eg deyda/ꝛ þ skie di s° at þ bodord vard mier at dauda/sem mier vat til lifs gefit/ þuiat syndin tok til epne ap bo dordino/tældi mig ꝛ deyddi þyre þ sama bodord Logmalit skalfz er þo sæliga heilagt/ ꝛ bodor dit er ꝛ heilagt/gott ꝛ riett vist

Et þa þ sie gott er/mier at dauda vordit/þiarre er þui/heldr s°/þ syndin anglyſtiz þ hũ væri synd ꝛ þ hũ hefdi mier þyrir hid goda dauda aylat/s° at syndin yrdi yfuer mata syndsſo þyre bodordit/ þat vier vitũ þ at logmalit er andligt/ eſi eg ein liotligr/ vnder syndina seldr/ap þui eg veit eigi huat eg giori þuiat eg giori eigi huat eg vil/heldr þ eg hata þ giori eg/eſi fyrſt eg giori þ huat eg vil eigi sam þyckt eg þ/at logmalit sie gott/s° giori eg nu eigi þ sama/heldr su synd sem i mier bygger þui eg veit at i mier þ er i minu holldi bygger ein gifi godi/ viliaſi hefi eg eſi at fall kõna hid goda þifi eg eigi/ þuiat þ goda sẽ eg vil giori eg eigi held r þ vonda/huat eg vil eigi/ þ giori eg/ eſi fyrſt eg giori þ huat eg vil eigi/þa giori eg eigi þ sama heldr su synd sem i mier bygger

Þui þifi eg i mier þ logmal þa eg vil giora hid goda loder vid mig þ vonda/þuiat mig lyſter til guds logmals epter hinũ inra mañing / eſi eg sie þo afiat logmal i minſi limũ þ er i mot ſtrider mi nu hugſkots logmali/ ꝛ þrir mig herleiddaſi i syndarifiat logmal huert at er i minum limum eg vesall madr huer mun þrelſa r &/ap likama þſſ

daudans

daudans/eg þacka gudi þyre Jesu christu Drott
in vorn/sº þiena eg nu i minu hugskoti gudz log
mali/eñ i holldinu syndarinar logmali

Attandi Capitule

Svo er nu eckert þordomuligt a þ̃ sẽ i
Kristo Jesu at eru/ þr sẽ eigi ganga ep
ter holldino/heldr epter andanū/ þat
logmal þss anda sẽ liggar i Kristo Je
su/hefer giort mig þrialsan/ap lopma
li syndarinn̄ t daudans/ þui huat logmalino v̄ o
moguligt (nr þui þ kreinckist þyrer holldit) þ elp
di gud/t sẽdi sin son i liking syndugs holldz t þor
dꝺmdi syndina i holldino þyrer syndina/sº at riett
lætingin sẽ ap logmalino heimtizt vppfylldizt i oss
sẽ eigi ganga epter holldino/heldr epter andanū.

Þuiat þr sẽ likamliger eru/ þr rækta þ huad
holldzins er/eñ hiner sẽ andliger eru t rækia þ sem
andligt er/ þui holldzins þyst er daudi/eñ andar
ins vilie er lif t þridi/ þ̃ þyrer er holldzins girnd
þiandskapr gegn gudi/ap þui at þ er ecki gudz log
mali vnder vorpit/ þ þær þss t eigi orkat/ þui þr
sẽ likamliger eru/ geta eigi gudi þocknazt

Eñ þier erut ecki likamliger/heldr andliger ep
gudz andi bygger añars i ydr t huer hañ hefer
eigi Kristz anda/ sa er eigi hans/eñ ep Kristr er
inn ydr/ þa er likamin at sonu daudr syndarinar
vegna/eñ andin er lifit þyrer rietlætingarinar sa
kir/ þui ep hins andi s.m Jesum vpp vackti ap
dauda byggir i ydr/ þa mun t sa sami scm Je
sum Kristū vppuackti apdauda lifga t ydra dau
dliga likame/r egna þss at hins andi bygger i ydr.

Kvid su nu dag holldzins skulldu nantar/ þ vier eigū epter hol
Þar þyre er m vier þæter brꝺr nu eigi
dino

dino at lifa/ þui ep þier lifit epter hollding munu þier deyia/ eñ ep þier deydit fyrer andañ hollðzins giorder/munu þier lifa/ þui þz sem ap guðz anda drifner verda þz eru gedz fyner/ þui þier hafit eigi medtekit þrælkunar anda/s• þier þurfit nu apr at vgga vm ydr/ Helldr hafi þier medtekit sonarligañ anda/ fyrer huern vier kollũ Abba elskanligr fader/ Sa sami andi/ber vitnisburd med vorũ anda þ vier erũ guðz fyner eñ fyrst vier erũ fyner/s• erũ vier ɔ erfuingiar/ Señeliga guðz erfuingiar/ ɔ sam arfuar kristz/ ep vier lidũ añars medr hm̃/vpp a þ at vierwer dũ eirnen med hm̃ vpp hafner til dyrdarifiar ✱

Þuiat ✱ eg helld þ þar fyrer/at motlęting ✱ lic su
þssara tima/ sie eckj verd til þzar dyrdar sem vid fiu dag
oss munu opinberut verda/ þuiat a hyggiu samligt
epter bid skepnusiar stundar epter vpp birtingu
guðz barna med þui þo at skepnan er hiegoma
nã vnder gefin) au hfiar vilia/ Helldr fyrer hfis
saker sẽ hana hefer vnder lagt/vpp a vonina þui
at sialf skepnan mun frelsut verda af þrælkan
fallualterar veru/til dyrdarligs frelsis guðz bar
na/ þui vier vitũ/ þ alla skepnu forleinger/ ɔ ber
sott med oss/allt til þss tima

Eigi allenazta hun helldr vier sialfuer sẽ o
þũ andarins frumtauk berũ mod i sialfũ oss ep
ter þre arfleiþd/ ɔ vęntum epter lausn vors lika
ma ✱ Señeliga erũ vier hialpliger vordner i vo
nisse/ þui su von sem siedzt er eigi von/eda huer
su kusum vier þss at vona sem vier siaũ/esi ep vi
er vonum a þat sem vier siaum ecki/þa bidum
vier þss fyrer þolin mgdi.

Sº hialpar ꝛ andiſt eirnen lꝛ vorū breyſſleik
Þat vier vitū ecki huad vier ſkulū bidia/sē Þo by
riadi/ Helldr bidr sa andi ſialfr Þyrer oſſ med o
vm rꝙdanligri anduꝛpan/eſi hñ sem hiortun ran
ſakar veit huat andarins meining er/ Þat hñ bidr
Þyrer heilogū/epter Þui ed gudi hagar ✠ Eſi vier
vitū/at Þm̃/senr gud elſka tekſt allt til betranar/
einkum Þm̃ sem epter Þyrehyggiuñe kallader eru
Þat hueria hñ heÞer adr Þyre hugada/ Þa heÞuer
hñ ꝛ til ſkickat/Þ Þr ſkyldu verda samliker hſs
ſonar/ I mynd/sº at hñ ſialfr ſie Þrum getningr
medal margra brꝙdra/Eſi hueria hñ heÞer Þyrer
hugada/Þa heÞer hñ ꝛ kallat/eſi hueria hñ heÞer
kallat Þa heÞer hñ ꝛ riettlata giort/ eñ hueria hñ
heÞer riettlatta/. Þa heÞer hñ ꝛ dyrdarliga giort

Huad eigū vier til at ſeigia/ er gud Þyre oſſ
huer er Þa a moti oſſ/huer ꝛ eigi Þyrmdi ſinum
eigenligū ſyne/Helldr gaf hñ vt Þyrer oſſ alla/hue
rnen ſkylldi hñ Þa eigi veita oſſalla hluti med hñ
Huer vill nu Þa a ſaka guds vtualda meñ/gud er
sa sem riettlꝙter/huer er hñ sem Þa Þordꝙmer
Kriſtr er hñ sem dait hefr/ ꝛ eirnen sa sē vpp
vackr er/Huer at er til hꝙgre handar gadi ꝛ bidr
Þyrer oſſ.

Huer vill Þa ſkilia Þra guds elſku/hormung
edr motlꝙti opſokn eda hungr/volad edr haſki/sº
sē at ſkrifat er/ Þ /at Þyre Þig verdū vier deyd
der allan dag ꝛ erū reiknader sem saudr til draps
ꝙtladr seſſeliga berū vier langt a Þ i Þſſu ollu veg
na hſs er oſſ elſkadi/ Þuiat eg em Þſſ Þull orugg
at huorki daudi nie lif/einglar nie hofdingſſtiet
Pſal. xlij ter/ eda Þuer vallo/ ꝛ eigi hid nalꝙga nie hid o
komna/eigi hꝙd/ eda dypt nie nockur oñr ſkepna
Þar

þ̄ſi offſkilit þra gudzkꝛr leika/huer at er i Drotti
ne vorum Jesu Xristo *

Niunde Capitule

Eg seigi sañleik i Christo Jesu ꝛ lyg eigi
þ̄ſſ mier ber vitne min ſamuitzka i hei
logum anda/at eg hefi ſtoraſi harm
ꝛ idulliga hꝛygd i minu hiarta/eg hefi
ꝛ qſſꝛt mier þ̄ſſ at vera boluadr aþ
Kriſte fyrer mina brꝛdr/hueriet at eru miner frꝛn
dr epter holldino/ſem eru aþ Jrael/ huerium aþ
leifdom til heyrir ꝛ s° vegſomiſi/ſattmaliñ ꝛ logma
kit/gudz þionuſtan ꝛ fyre heitin/ huerra fedr at
eru ꝛ þr sem kriſti er vt aþ komiſi epter holldino/
sa sem at er gud yfer ollu̇ lꝛfuetum blezadr vm
allder Amen

Eñ eg tala eigi þtta til þ̄ſſ at gudz ord ſkylldu
þ̄ fyrer nidr falla/þuiþ eru eigi allt Jraels men Gene. xxi
sem aþ Jrael eru/ ꝛ ecki aller þr syner sem aþ Abra
hams sꝛdi eru/helldr ſkal þ̄ier i Jſaac þ sꝛdi ne
fnt verda/þ er/at þr eru ecki gudz born sem epter
holldino eru born/helldr verda þr sem eru fyrer
heitzins born fyrer sad reiknader/ þui at þtta er Geſ. xxv.
fyrer heitz ordt/þ̄ hñ seiger/a þ̄ñ tima man eg
koma/ ꝛ þa ſkal Sara son hafa

Þtta er eñ eigi at eins med þm̄/helldr ꝛ þa Re
becca vard þungut aþ fodr vorū Jſaac/ adr eñ
bornin voru fꝛdd/ ꝛ þau hofdu huorki giort gott
ne vont/s° at gudz fyrer hyggia ſtodug ſtꝛdi ep
ter vt valninguſie/ þat hſie var til ſagt eigi vt aþ
verdſkulldañ verckaſia helldr vt aþ nad qſſlaranſ
so þat hñ meire ſtyllidi þ̄iona hinum muña/epter Mal. i.
þui ſe ſkripat star Jacob elſkadi eg/en Esau hafo
di eg at hatri

Haat eigu vier hier til at seigia/er gud rangla
Exo. xxxij til/langt þra þui/þat hñ seiger til Moysen/huern
eg nada þm em eg nadugr/ t huernñ eg miskuña
Exo. ix þm em eg miskuñsamr/ þui er þ eigi komit vnder
nockrs vilia edr til hlaupi/helldr vnder guds miss
uñsēd/ þat ritningin seiger til Pharao/til þss vpp
vackta eg þig/at eg synda a þier miñ krapt/svo
miskuñar hñ nu þm̄/hñ vill t þorherdir þñ huern
hñ vill.

Þu seigers⁹ til min/Hueria skulld gera hñ oss
þa? Huer þer hñs vilia i moti stadit/Ja godr mā
dr huer ertu þa/ef þu villt þreyta audsuor vid
gud/seiger nockut epnit svo til smidsins/huar þy
ter giorder þu mig svo eda heper ecki leir kera
smidnñ vallt til vt ap somū leirmo/at giora añat
kerit til heidrs/cñ añat til smanar/ þui þa gud vill
dr audsyna sina reide t kuñgiora sina mackt/ He
per hñ med mikille polinmādi vnlidit keren rei
diñar/sem buin eru til þordēmingar/vpp a þ hñ
syndi rikdom sinñar dyrdar a kerū miskuñariñar/
þau hñ heper vt reitt til dyrdariñar/t þau hñ he
per kallat/einkañliga oss/eigi einazta þa sem vt ap
Osee 2 gydingū eru/helldr iapn vel þa sem ap heidingiū
eru/svo sē hñ seiger pyrer Osea spamañ/Eg mū
þ kalla mitt polk/ sē ecki var mitt polk/t þa mi
na vñustu sem ecki var min vñazta / t þ mun
vera i þñ stad/huar til þra var sagt/þier erut ec
ki mitt polk / skulu þr kallader verda born guds
lifanda

Eā Esaias kallar ypuer Israel/ þott tala/Israels
sona yrdi sem siapnar sandr/þa mundi þo þ eins
asēnia gangnū er holpit verda/ þuiat sina rāda
mun hañ pyre þm skyrta/t þo algiora til riettlæ
tis a

hs/ap þui at drottin mun þorstockottorð giora
a iordu/ t s° sē Esaias sagdi adr þyrre/Nema ep Esa.rpvii
drotlin Zabaot hepdi oss sqdi yfner latid/þa vær
ū vier vordner sem Sodoma t lika sē Gomorra.

Huat eigu vier nu at seigia? þ eigu vier at seigia/
at þr Heidingiʳ sē ecki hapa riettlætino epter þylgt
hapa rietlætid hōdlat/eg seigi ap þui riettlæti sē
vt ap truñe kemr/en Israel hefer logmalsins riett
læti epter þylgt/ t hefer þo ecki komizt til rietlæti Esa.rrvñ.
sins logmals/huar fyrer/þt þr hapa eigt leitad
þss vt ap truñe/helldr s° sē vt ap logmalsins ver
ckū þt þr hapa rekit sig a þñ hindrunar stein/ep (hindrunar)
ter þui sem skripat er./ Siaet? at eg set i Sion/ Kristr riett
hindrunar stein t hneyckslunar hellu/t huer hñ læter an ver
truer a hañ/sa skal ecki at hneyckslan verda ckaña en þa

Tiunde capitule trua þr eig

Kæret brœdr scñeliga erþ oft mins hiar ins þui ret
ta t gratlig bœn til guds fyrer Israel þr sig a hñ t
at þ hialpuduzt/þui eg ber þm vitne hindra sig s
at þr vandlætta vm gud/en eige ap sky al þua-
nsemd/ þuiat þr þeckia eigi þ riettlæ
ti sem guds er/ t leita vid vpp at rietta sinar eigē
ligar riettlætingar/ t eru s° þui rietlæti sem guds
er ecki vnder gefner/ þuiat enda lok logmalsins er
Kristr/til riettlætis olluñ þm a hañ trua

Mopses skripar vm þ riettlæti sem kemr vt ap
logmalino/ huer sa mañ/ sem þ giorir/hñ lifer Leui.rvñ
þar ifie/en þ riettlæti sem vt ap truñe kemr seiger Deu.rrr
s° /Seig þu ecki i þinu hiarta/huer vill vppstiga
i himin hñ/þ er eigi afiat en kristū ap hœdiñe oz ā
uptr at toga eda huer vill nidr stiga i vndr diupit

Þer eigi aſiat eſ: Kristum ap dauda vpp aptr at
teygia/ eſ huat ſeiger ritningm/ þrdit er þier nꝙc
ankum i þinū muñe ꝛ i þinu hiarta

Þetta er truariñar ord/huert vier predikum þat
ep þu vidr keñer Jeſum med þinū muñe/ þ hſ
ſie Drottiñ/ ꝛ truer i þinu hiarta þ gud hapi hſ
℟ Andres vpp vakit ap dauda/þa muntu hialpazt ℟ Þat
meſſu nꝙr vier truū ap hiarta/verdū vier rietilater/ꝛ þa
vier vidrkeñum mꝛ muñinū verdum vier hialpit
Eſa.xxviij. ger/þui huat ſeiger ritningin/at huer a hſ truer/
sa mun eigi at hnyeckſlan verda

Þuiat eingeſ greinar munr er a millum gꝛ/
dingſ ꝛ hins girſka/ap þui at eiſi er Drottiñ allra/
rikr vt ypuer olliñ/ þm hſ a ka.la/ þui huer hſi a
kallar napn drottiñſ sa mun holpiſi verda/eſ huer
nen ſkulu þr kalla a þñ huern þr trua eigi/eda huer
nen ſkulu þr nu trua a þañ ap huerium þr hapa
eigi heyrt/ eſ huernen ſkulu þr heyra an predikar
aña/eda huernen ſkalu þr niega predika nema þr
ſie ſender s° ſē ſkipat er/ huerſu prydiliger eru
þꝙr þra/ſē pridiſi boda ꝛ þra er boda hid goda/
Pſa.lij. eſ þr eru þo eigi aller gudꝛ ſpiallino hlyduger
þui at Eſaias ſeiger huer truer vorre predikan/þy
rer þui kemr truē vt ap predikuniñe eſ predikuniñ
Eſa. liij. pyrer gudꝛ ord/eſ eg ſeigi/ hapa þr eige heyrt þ/
ſeñeliga er þra hlionir vm oll lond vt geingiñ ꝛ þra
Pſal.xviij ord i allar heimſins alþr ✻

Eſt eg ſeigi at Jrael hefer þeigi peckt/J pyra
Dru.xxxij. ſta ſeiger Moyſes/ eg man eſa ydr vpp til vand
lætingar ypuer þm sē eckert polk er/ꝛ ypuer ſkyn
Eſa.lxv. lauſre þiod mū eg etia ydr til reiði/Eñ Eſaias er
maldiarþr ꝛ ſeiger/eg em ap þm pundiſi/ſē eigi ha
þa min leitad/ꝛ þiñ/augly ſtr sē eigi hapa at mi
mier

er spurt/ Eſi til Jrael seiger hñ/allan dag hepi eg Esa. lxv.
minar hendr vt breitt til polks þſſa er eigi vill trua
heldr mier i moti mælandi Ellipte Cap.

Svo seige eg nu/Huort hefer gud þa sitt
polk þra sier rekit/þiarre er þui/ þuiat
eg em r Jraelſ madr/vt af Abrahams
sædi/af kyne Beniamins/Gud hefer
ecki sitt polk þra sier rekit/ þat hñ hefer iij. Reg. xix.
adr þyrehugat eda vite þier eigi huat ritningin sci
ger af Elia/huernen hñ bad þyre gudi i giegn Jr
ael r sagdi/Drottin spameñ þina hafa þr i helſlei
git r þinū aultorum vm vellt/eñ eg em eiñ epter
blifin/ r þr vm sitia mitt lif/eñ huat seiger honū
gudligt andsuar/Sio þu sunder mana hefe eg la
tid mier yfuer blifa þr sem eigi hafa beygt sin
ne pyre Baal/s° geingr þ r nu til a þſſū timum
ins þm sē vm þram eru blifner/epter vtualnin
gu nadarisiar/Eñ þyrſt þ er vt af nadiſie ſkied/
s° er verdſkulldanis eingen/añars væri nadin ein
gin nad/eſi er þ vt af verdſkulldaniſe/þa er nad
in eckert/elligar væri verdſkulldan eingē verdſkul
Huad er nu þa? þ Jrael epter leitadi/þ (ldan
hefer hun eige audlazt/eñ vtualningin audladizt
þ/eñ þr adrer er vm þram voru erū þorblindader Eſe. vl.
epter þui sem ſkripat er/at gud gap þm þū þue
rudar anda/ r augu at þr sia eige r eyru at þr hey
re eigi/allt til þeſſa dags Dauid seiger r þra bord
lat þm verda at snoru/til þiofrunar r hneyckſla/
r þm til endr giallds/þorblinda r þra augu/s° Pſal. lxviij.
þr siae eigi/ r beyg iafnan þra hrygg

Svo seige eg nu i hafa þr þar þyre rekit sig a
at þi ſkylldu palla langt þra þui/ Heldr er vt af
þra þrasan Heidingiuin heilsu giof voridn/s° at

þr huettu þa til vandlætingar/ þui ep þra pall er heimsins andlego ⁊ þra minkan heidiña maña rik domi/huersu miket meir væri þ s° ep þra pullnan þar væri/ vid ydr heidingia tala eg med þui at eg em postuli heidiña maña vil eg mitt embætti/heidra/ ep eg gæta þa eirnhuernneiñ huatt þa sem mitt hollderu til vandlætingar/⁊ nockra ap þm hialp liga giort/ þui ep þra glatan er heimsins þor likun/ huat væri þ añat/eñ vier audludunzt lipit ap daudñ/ þui ep sneidirnar eru heilagar/ þa er ⁊ deigit heilagt/ ⁊ ep rotin er heilog þa eru ⁊ kui sterner heilager

Þuiat ep nockrer ap kuistunũ eru ap brotner/ eñ þu sem vart vilt vidsmiors vidr ert a milluin þra iñ plantadr/ ⁊ vordiñ hlut takare þrar rotar ⁊ peitleike þss vidsmiors vidar/ þyre þui skaltu eigi meta þig i giegn kuistanũ/eñ ep þu metr þig i giegn þm/ þa mattu vita/at þu ber eigi rotina/ helldr ber rotin þig/ þui þu seiger at kuisterner ern þui ap brotner/at eg yrdi iñ plantadr/ þ er ⁊ sagt talat/ þyrer vantruar saker eru þr ap brotner/ eñ þu stendr þyrer trunu/vert þui eigi metnugr heldr ottasleigiñ/ þui ep gud hefer ecki þyrmt natturligũ kuistũ/verda ma at hñ þyrme þier eigi heldr

Þar þyrer/Sia þu/godgirne gudz ⁊ harduduina a þm sem fallner eru/eñ godgirnina a þier/ep þu stodugr blirr i godgirniñe/elligar verdr þu ⁊ eirnen ap hogzuiñ/⁊ hiner adrer ep þeir blira eigi i vantruñe þa verda þr iñ plantader/ þat gud er mattugr til at rotsetia þa iñ aptr/ þui ep þu sem ap natturu er villr vidsmorr vidr/ert apsnidiñ/⁊ i mot natturuñe ert iñ plantadr a hid goda vidsmiors treid/myklu þramar munu þeir

þa

þa se epſ̄ nattuſie eru/iſiplātazt ſinū vidſiorſ vid

Eg vil eigi dylia þyrer ydr goder bręðr/ þa
aſi leyndaſi dom/ s° at þier ſient eigi meinadar
þuller/ med ſialþum ydr/ þ blindleik er i ſumaſ̄
mata Jrael ypuer þalliñ/ þangat tu at fyl'ing hei
diſiar þiod̄ er iſi komiñ/ t aull Jrael verdi s° hol (Eſa. lix.
pen/ epter þui sem ſkrifat er/ vt ap Sion. nnun
koma sa sem þrelſar t vm ſnyr o gud ligu at hę-
fi ap Jacob/ t þſſi er miñ ſattmali vid þa/ nar
eg burt tek þra ſynder/ eg hellð þa ar ſoñu fyrer
o vine epter gudz ſpiallino þyrer ydr̄ ſaker/ eñ
epter vt valninguſie hefi eg þa kęra fyrer þedra
ña ſaker.

Gudz giafuer t kallan eru þſſ hattar at þar
þa hñ eigi idrad/ þat lika s° sem þier hafit eigi
fordum truat a gud/ eñ nu hafi þier miſkuñ and
laſt fyre þra vantruar ſkylld/ s° hafa t hver nu
eigi viliat trua a þa miſkuñ sem þier hafit hlo-
tid s° at þr męttu t miſkaſiſemi audlazt/ þviat
gud luckti alla vnder vantruſie/ vpp a þ at hñ miſ
kuſiadi ollū.

O hulik dypt audęgnſia/ będi ſpekiñar t s° (* Dſica
gudz vidr keñingar/ huerſu o vm rędanliger eru Trinitatis
t hñſ domar t o gnāliger hñſ veger/ þui hver he
fer þeckt Herrans ſiñe/ eda huer hefer hñſ radgia (Eſe. xl.
þi verit/ edr huer hefer hñ nockut fyrr gefit/ s°
at hñ mętti þ verda endr gollðit/ þviat af hñ t
fyrer hañ/ t i hñ eru aller hluter/ hñ sie t heidr t
dyrd at eliſu amen *

xij. Capitule

Yrer * þui beidi eg ydr goder bręð- * Þſſi se
dr fyrer miſkuñ gudz/ at þier ge- ſku dag ſe
fit ydra likame til þſſ opfrs sem lif nęſtr er
andi er t heilagt t gudi þackanamit hinū fyr
huert at er ydar/ ſkynſamlg gudz

þionustu/ ok hegdit yðr eigi epter þessin heime/hell ðr giorit yðr vm skiptliga i endr nyunig yðuars hugskots/ sº at þier meigut reyna huer at sie/ goðr þegn/ ok algiorðr guðs vile/ þuiat eg seigi þyrer þa nað sem mier er gepin/ hueriū sem einū ydar a mille/ þ eingiū halldi meir vt ap sier/ eñ hñ byriar ap sier at halldа/ helldr halldi hñ sº vt ap sier þ hñ sie kyrlatr ok sparlipur/ epter þui sem guð heper hueriū hlutad mæling truarinnar

Þat likar sº sē at vier hopū margr limu a einū likam ok/ eñ aller limerner hafa eige lika hegdan/ Lika sº eru vier ok marger eirn likami i Christo/ eñ vor a mille eru vier huer annars limir ✱ ok ✱ Hopū marg hattað giafuer/ epter þre nað sē oss er gepin Hæpi nockr spradō þa sie hñ truñe likr/ heper nockr embætti/ þa gæti hñ þess embættis/ keñer nockr/ þa vacki hñ þa keñing/ a miñer nockr/ þa hygge hafi at þre a miñing/ gepr nockr/ þa gepe hñ einfallo/ ligr/ skiornar nockr þa skiorne hñ med a hyggiu/ premur ok nockar miskunnsami þa giore hafi hana med godfysi

Elskan sie plægdar lauss/ ok hatid hid vonda/ eñ lodit a hinu goda/ brodurliger kærleike sie astud/ ligir ydr a mille/ hæpi huer annañ sier i vidmæli/ ora/ verit ok eige latirer þui þier skulur vinna/ verit gloandi i andanū/ hegdit yðr epter tidiñe/ verit glader i voniñe/ eñ þolinmoder i kuoliñe/ stoðfaster i bæniñe/ annist naud þurftер voladra/ kost gæfit gestrisne/ blezit þa er yðr ofsækia/ blezit eñ biðit eigi/ bægit med pogna endū/ eñ gratid nis gratoñ dū verit samhuga iñbyrdis stundir eigi þ/ huat hatt er/ helldr lutid at þui sē lægt er ✱ verit ✱ eigi ser sialfker/ giallðit ongū illt mote illu/ leggit kapp

a at

✱ Jesus da kui nærst ep er hiss riss

✱ þi ok an su/ gu dag epter pas

a at vera sidsamur þ mogligt er vid huern mann/ t þ þier þormeigu þa hafit frid vid alla menn

Hefnit ydar eigi sialfuer (minir elskanliger) helldr gefit rum reidi/ þt skrifat er/min er hefnin eg vil endr giallda/seiger Drottin.

Nu ef ouin þin hungrar þa gef hann þadu / þyrstir hann gef hann at drecka en nar þu giorer þetta þa safnar þu glodum elldr yfuer hofut hann/ lat eigi yfuer stiga þig hid vonda/helldr yfuer vinn þu hid vonda med godu *

xiij Capitule

uer madr/ þa sie/ valldz stiornisse vnder gefinn þreste yfuer hann stiornar þt su er eigi nockr valldz stiorn utan hun sie af gudi/en huar valldz stiornin er/ þa er hun af gudi skipud/t huer hinn mot stendr valldz stiornina/sa stendr i moti guds skipan/ en þeir sem i moti standa munu yfuer sig taka dom/a sialfa/ þt valldit er eigi godum verkum helldr vondum til skelfingar/en vilt þu eigi ottazt valldz stiornina/þa gior huat gott er/ t munt lofstir af hanne hafa/ þuiat hun er guds þienare þer til godz/en ef þu gorir huat vont er mattu ottazt/ þuiat hun ber eigi suerdit forgefins/ þui hun er guds þienare t hefningar madr/ at aga þann sem illt gior/huar fyrir/ oss byriar vndergefnum at vera/ eigi alleinasta hirtingarinnar vegna/heldr t lika eirnen fyrir samuiskunnar saker / þar fyrer hliote þier t skatt at giallda/ þuiat þeir eru guds þienarar sem slikar verndaner skulu hanteera

Þui gefit þ huerium sem þier plicktuger ernat þann/skatt sem skatt heyrir þm toll/er toll heyrir

Frdia sunu dag

Þm otta/er otti heyrir/ þm heidr/seni heidrian heyrir ✱ werit ongum skyllduger/nema þ þier elskit huer aðan þui huer hñ elskar sidi naunga sa heþer logmalit vpp fyllt/ þat þ seigizt þu skulit eigi hor drygia/eigi masi vega/eigi stela/eigi lugnit ne mæla/þr skalt t eigi girnazt/ t ef þar er nockurt aðat bod ord/ þa felst þ i þssin ordum/elska skalltu naunga þisi sem sialfuan þig/elskan gior ir vaunganū ecki mein/ þui er nu elskan logmal sins fylling✱

Aeui,xix

Og ✱ med þui at vier vitū/einckū þa stund/ þ time er vpp at risa af sueþninū/ af þui at vor heill er nu nær/helldr eñ þa vier trudū þ/nottin er ynn lidin/eñ dagurin teckiat nalgazt leggiū þui af verckin myrkuaña/ t i skrydunzt herklædū liosins/s° at vier gongum sidsamliga sem a deigi/eigi i opati eda of dryckiu/eigi i legu kopū/ t munadlize/eigi i þrattan og opund syki/helldr i klædizt þier Drottni Jesu Christo t giorit eigi ep ter holdzins brekuise þss girnder at rækia✱

Rþrsta sunnu dag i Joa fausta

xviij Capitule

Gi hñ sē breyskr er i trufe þa añizt/ t skelf it ecki samuitzkurnar þui añar tru er hñ meigi allz neyta/eñ hñ sem breyskr er eri hñ kalgresi/eñ huer ed er hñ þorsmae eigi þu sem ecke er/ t hñ sem ecki er/dæmi eigi þañ sem er/ þuiat gud aðat dizt hñ/huer ert þu sem aðarligaſt þion dæmer Sñ skendr eda felli sinum lauardi/eñ hñ fær hñ vel vid riett/ þuiat gud er mattugr hñ uppat rietta Aðar helldr mein af odrum deigi / eñ odrum hñ aðar helldr alladaga sagna/ hueriū einū latu sier sitt hugskot fullo

nægia

nogia hñ sẽ ap deiginũ helldr/giordr þ Drottne/r hiñ sẽ þar helldr eckit ap/hñ giordr þ r Drottne/r huer ed er/ sa er i Drotine/ þat hñ giordr gudi þacker/r hiñ sẽ ecki er hñ er eigi i Drotine/r giordr gudi þacker/þat eingiñ vor lifuer sialfũ sier/r eingen deyr sier sialfũ/ þui ep vier lifũ þa lifũ vier Drottne/deyiũ vier/þa deyiũ vier Drottne/r huort vier lifum eda deyum/þa erum vier Drottins/ þuiat þar fyre heper Kristr dait/vpp aptr risit r endr lifnat/ þ hñ sie Drottiñ yfuer lifuendum r daudum

Eñ þu/huad dœmir þu brodr þiñ/eda þu hiñ añar huar fyrer forsinar þu þiñ brodr/þui vier munũ aller standa fyrer Kristz domstoli epter þui sem skrifat er/sa sẽneliga sem eg lifue seiger Drottiñ skulu mier oll kne beygiazt/r allar tungr skulu gud vidrkeña/þa mun r huer sẽ eiñ fyre si alfuan sig giallda gudi reikning skap/fyrer þui latũ oss nu eigi meir dœma huer vm añaũ hiedan i

Helldr dœmit mycklu fremar vm þ at (fra brodrnũ leggizt eigi til nockr hindran edr hrasanar epne/eg veit þ/r em þss fullui[s] i Drottne Jesu/at þ er eckert almeneligt i sialfũ sier/nema þm sẽ þ reiknar fyrer almẽt/hñ er þ almeniligt/nu ep brodir þiñ sturlazt vpp fyre þiñar fœdu saker/ þa geingr þu þegar eigi epter kœrleikanũ/ miñ kœrl (fordtar þa eigi þn mz þinum mat fyrer huern Kristr er daiñ/fyrer þui kostid kapsvm at yduar audr verdi eigi lastadr/ þat gudz rike er ecki matr r dryckr/helldr rettlœti fridr r fognudr i heilogũ anda/huer hñ þionar Kristc þar med/sa er gudi þecki r mõm gedfelldr

Fyrer þui latũ oss þui epter fylgia sem til fri

dœmis

(almeñili
þ er svo
kit saur
eda o kla
s[a] sẽ þ ed
gi er vig
nie helgat

(yd[r] aut
(Euãgeliũ
vor audr
þ at þui
dr lastan
logd val
fr sẽ kri
ligt prels
tiera her
liga r o v
ga/hinũ
yfir trua
til hindr
nat.

darins heyrir ⁊ vardueitum þ sem til betrunar er vor a medal/ þordiarya þu eigi gudz verck þyre matarins saker aller hluter eru at soñu hreiner/ eñ þ er þñ eigi gott sem þ et̃ med gnagan siñar sam vitzku/ mycklu betra er at þu ettr ecki kiot ⁊ dreckir ecki vin/ eda þ nockut/ sẽ þíñ broder rekr sig a/ eda argazt ap/ eda veykizt vid/ hafer þu trunat/ þa hap hana hia sialfum þier fyrer gudi/ sc̃ll er sa sem ongua samuitzku giorir sialfum sier i þui hñ neyter/ eñ hñ sem epa blandiñ er/ ⁊ et̃ som adr sa er for dc̃mdr/ þuiat þ skier ecki ap tru/ eñ huat ecki er vt ap truñe þ er synd

xv Capitule

Psal. lxviij

Efi vier sem styrkuer erũ sk̃ulũ vmlida van mc̃ttingar þra sem breyskliger eru ⁊ hafa eigi gedþeckne a sialfum oss/ ⁊ huer sem eñ vorra/ hegdi sier so þ hñ þocknizt sinum naunga/ i godu/ til betrunar/ þuiat kristr hafdi ecki gedþeckne a sialfum sier/ helldr epter þui sẽ skrifat er/ at þ er smaner sẽ þig lyttu/ þiellu ypuer mig ✠ Efi huat sem skrifat er/ þa er þ skrifat oss til lc̃rdoms/ so at vier fyre þolinmc̃di ⁊ huggan ritningãña/ hefdum vonina eñ gud þolin mc̃diñar/ ⁊ huggunarñ gefi ydr þ/ at þier sieut samlynder ydar a mille epter Jesu Kristo/ so at þier mc̃ttud med einu sam helldi ⁊ einũ muñe dyrka gud ⁊ fauder vors Drottins Jesu Kristi/ þar fyre afliz̃t huer annan iñbyrdis/ lika sem kristr añadizt ydr gudi til heidrs

✠ Asiam su dag i Jo xp°.

Eg segi Kristum verit hafa/ þionustu mann vm skurnariñar/ fyre gudz sañleika saker til stadfestu fyrer heitaña sem til fedraña eru skied/ eñ þ at

þ at heidin lyðr heiðrar guð er þyre misstan sem
dina vorðit/epter þui sem skrifat er/ þyre þ vil
eg Drottin vegsama þig/meðal heidina þioða/ Psal. cvi
þinu nafne syngia lof/ i añat sin/seiger hñ þag Deut. xxx
ne þier/ Heidingiar meðr hans folki / og eñ Psal. xvij
aptr/ lofi þier Drottin allar þioðer/ Esa. xi
alle lyðr/ eñ aptur seiger Esaias/ þ mun skie at
rot Jesse / hñ sem vppris til at stiorna heidnū
þiodū þ a hñ mune heidner menn vona/eñ Gud
vonarfiar fylli yðr með ollum fagnaði fridi i
trusse/ so at þier hafið gnægð i voninne þyre kraft
heilags anda

Eñ eg em fullviss þui bræðr miner/ þ þier sial
fner erut fuller god girne/vppfyllder allrar vis
ku/ so at þier getid leiðrett huer þyrer oðrū/ fy-
re þa sauk/skrifaði eg bræðr minet þ ssf diarfleg
til ydar so sem yðr anminandi/ af alfu þiar na-
ðar sem mier er af gudi gefin/ þ eg skuli vera
kristz þienare/meðal Heidina þioða/ fornfæran
di guðs Euangeliū/svo at Heidin lyðr yðr gudi
þægiligt offur/helgat fyrer hñs heilagan anda/
þadan hefi eg þ /huar af eg ma hrosa mier i kri
sto Jesu/ I þui sem gudi til heyrir/ þat eg dirf-
ist eigi nockut at tala af þssu/ef kristr eþldi eckí
þ sama fyrer mig/at koma Heidinne þiod til hly-
dnunar/ fyre ord ok giorder/fyrer krapt taknana
stormerckiana/ fyre matt guðs anda/ so at eg
hefi i fra Hierusalem/ ok þar vm kring liggiandi
lond/allt til Illiricon/ vppfyllt med kristz guðs
spiale/ ok sierdeilis lagt kapp a at predika guðs E-
uangeliū þar/ huar nafn kristz var eigi kunnigt/
svo at eg byggia eigi vppa annarligan grunduoll/
Hellðr epter þui sem skrifat er/at þm sem ecki er Esa. lij

af

ap hm̃ bodat/ þr skulu þ sia/ t hiner er þ hapa eigi heyrt/ þr skulu þ skilia

Þat er t til epnit/ huert mier hepr opt siniz talmat til yð at koma/ t þyrst eg hepi nu eigi rum meir i þessũ lõdũ/ esi eg hepi þo hapt lysting a vm morg ar at koma til ydar/ esi þa eg reise i Spaniam mũ eg koma til ydar/ þuiat eg vænti at eg mune þar vm para t sia ydr þar/ t ap ydr vt þadan a veg leiddr verda/ þo sº at eg taki ædr huild hia ydr vm stundar saker

Esi nu reise eg til Hierusalem/ þm̃ heilogũ til þionustu er þar eru/ þui þr ap Macedonia t Achaia/ hapa vilianltga til samans lagt nockra almesneliga lips næring/ þm voludũ heilogum til Biargar sem eru i Hierusalem/ þ hapa þr vilianliga giort/ þr eru t þra skulda mesi/ þui þyrfti hiner Heidnu eru hlutakar vordner/ þra andligra and æpa/ þa væri skapzelligt at þr syndi þm̃ biorg/ i likamligũ audæpum/ Esi nær eg hepi þetta zullkõnat t insiglat þm̃ þi anogrt/ mun eg þerdazt þyrer ydr i Spaniam/ Esi eg veit nær eg kem til ydar/ þ eg mun koma med blezanar fylling Kristz gudz spialla

Esi eg beidi ydr brædr miner/ þyre vorn drottin Jesum Kristz/ t þyrer andarins kærleika/ at þier hialpit til i ydrum bœnũ þyrer mier til gudz/ svo at eg þrelsizt þra þm̃ vantruudũ/ sem a Gydinga landi eru/ t þ min þionusta sem eg giori til Hierusalem/ verdi þm̃ heilogũ þacknæm/ svo at eg nœta þyre gudz vilia til ydar koma i þagnadt/ at eg endr nærda mig med ydr esi gud þridarins sie med ollm̃ ydr Amen.

Wars

Sertandi Capitule

Gora syst Pheben þel eg yðr a hendi/ huer at er þionustu kuiña saþnadare ins til Renchrea/ þ þier med taku hana i drottne/ s° sem heilogū hǫþer/ t giorit hñe hia stod i huern naudþurfte sem hun kañ ydar vid at þurfa/ þat hun hefer morgum hia stod/giort/t mer sialfū/Heilsit Priscam t Aquilan minū hialpar mōm i Christo Jesu þr ed sina halsa haþa vt seit þyrer nytt lif/ Huetiū ecki alleinazta eg giori þacker/helldr aller soþnudir heidnīgar þiodar/t heilsit þm saþnadi sem i þra huse er/ Heilsit Epheneto minū elskanligū/ sa sem at fyrstr er þra vr Achaia i Christo/Heilsit Mariam/huer mikit erfidi hefer haft med oss Heilsit Andronico t Julion/ minū naþrandum t sābandingiū/huerier at þrǫger eru a medal postulaña/ t fyre mer voru i Kristu Jesu/Heilsit Amplian minū elskuligazta i Drottne/Heilsit Vrbano vorū hialpar mañe i Kristo Jesu t Stachyn minū elskuligū/Heilsit hinū mǫta Apellen/i Kristo/ Heilsit þm sem eru aþ heimkynū Aristoboli/Heilsit t minū þrǫnda Herodionē/Heilsit t þm sē eru aþ heimkyñe Narcissi i drottne/ Heilsit Triphena t hinū Tripheſa/ huerier erfidat haþa i drottne Heilsit Persida miñe elskuligre/huer at mikit erfidi hefer haft i drottne/Heilsit Ruso hinū vtualda i drottne t hñs modr t miñe/Heilsit Asyncriton Phlegontē/Herman/Patroban/Hermen/t þm brǫdrū sem hia þm eru/Heilsit Philologen t Julian/ Nereū t syst hñs/t Olimpan t ollū heilogū sē hia þm eru/Heilsit huer odrū ydar a mille mz heilogū koss yðr heilsa aller kristz sǫfnuder

Eñ eg miñe yðr a godu brǫdr at þier haþit gæt

aþm sem trugl ꝛ hindraner vpp byrla i giegn þ m
kꝛedome sem þier hafit lꝛrt/ ꝛ snuit þra þm so
mũ þat þss hattar mesi þiona eigi Drottne Je
su Christo/ heldr sinũ kuidi/ ꝛ þyrer sætlig ord ꝛ
þagiligt maltæki/ tæla þꝛ hiortu meinlausra/ þui
at þuar hlydni er i bland alla vt komin/ þyrer þ
þagna eg yþuer ydr/ Eñ eg vil at þier sieut vitir
vpp a hid goda ꝛ litil sifiader vpp a hid vonda/
Eñ gud þridarins mun tiañ skamzt sundrni; ta
þasi andskota vnder ydra fæt/ Nad Drottins
vors Jesu Christi sie med ydr

Ydr heilsar Thimoteus mit hialpar masi/ ꝛ
Lucius/ ꝛ Jason/ ꝛ Sosipater minir na þrændr/
Og eg Tertꝰ sem þetta brey skrifadi/ heilsar ydr i
Drottne/ ydr heilsar Gaius mit ꝛ allz safnadar
ins hus bondi/ þr heilsar Erastus borgariñar pi
ar rentu vordr/ ꝛ Quartus broder/ Nad Drottins
vors Jesu Christi sie med ydr allñ Amen

Eñ hñ/ sem mattugr er ydr at styrkia epter
mino gudzspialle ꝛ predikan vt ap Jesu Christo/
þyrir hucria leyndr domazi er vpp birtr sem i lan
ga tima heþer yþuer verit þagat/ eñ nu opinbera
dr ꝛ augtyzti þyrir ritningar spamiasia epter bodi
eilifligs gudz/ truariñar hlydni til vppreis
singar medal allra heidina þioda/ þm
sialfũ gudi sem alleina er vitr/
sie dyrd þyrer Jesũ Christ
at eilifu Amen/

¶ Til Romueria sem sendr var ap Corinthio þyr
rer Pheben sem þionustu kuina var safnadarins
til Kenchrea

Jesus

Formale hins fyrra pistill

til Corinthios

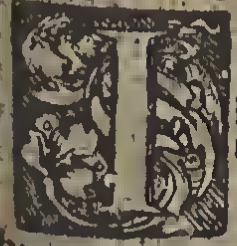

Þessi pistle amiñer hiñ heilagi Paul Þa i Corinthiu Borg/ Þar sialu samlynder vera i trúne ⁊ i lærdomi nú/ Hafandi vackt a Þui at Þær lærðu vel Þessa hofut grein/ einckum/ (Þ kristr sie allra vorr Þrifr giofr) a hueria grein allar manligar slynsemder ⁊ visdom ar hafa sig a zekit/ Þt lika sẽ nu vpphefia sig vm vora daga/ sem Þui ed Euangeliũ kom i auglios marger Þauiser sialfr birgingar (Þa vier kollum Þlugu anda sualz ⁊ þordædi) huerier allt þorsne mã etu kloker ⁊ lærder vordner ⁊ eigi Þa fyrer my ckla meistaraskap ⁊ visdome halldit sig lika vid nockra edr sẽlynda Þui Þa sie eine vill hingat/ hiñ a ar Þangat/ so sem at væri Þ stor sman/ nær ed huer esi skylldi eigi neckut sier ligt fyrer sig leggia ⁊ sinũ eigenligum visdome vpp Þlegia/ hueria ringesi Þar vm vcent aptur til sins vizkuleysis/ esi Þo vita Þ i Þelt nidre allz ecki nie vnder standa vt af hinũ riettu hofut greinũ/ Þott Þ rause/ gial fyre ⁊ Þuætti margt vm Þita mz musinsũ

Lika so skiedi a dogum hins heilaga Pals / Þa er hñ hafdi kent sinũ astuinsi i Corinthiu kristeliga tru ⁊ frelsit af logmalinu/ at Þa hofu sig ⁊ vpp huier Þauisu sialfr birgingar ⁊ o tidrger vitringar i sundrskilnadi Þ asi samlundadasi lærdom glorandi so sundr Þ Þckasi Þlecka diatt medal tuna duga masia/ Þasi eine hñ vilde vera Pals/ hñ afar appollints/ Þasi eine Petrs/ esi asiar Kristz/ esi vill de vmskerazt lata/ en asiar ecki Þ asi eine villde gip tazt hñ asiar ecke/ Þ asi eine villde eta skurgoda fornet en asiar ecki/ sumer villdu ⁊ vera likamliga

þrialser/ ꝛ nockrar kom villdu i harðlęgðꝛ ganga/ ꝛ slickt aðnat þꝛssu lickt/ þar til at þꝛ komu sᵒ þiarre nidr þ eiñ drygdi suiuirdeligaꝛ misuerckнad i moti þrelsino takandi sina stiupmodr til eigen ordz/ Og þ sumer hiellou allz ecki vt aþ vppriſuſie dauda maſa/ eñ adrer nęrsta litid aþ hollotekiu drottins/ ꝛ þ gieck nog vndarliga ꝛ nęrsta o skickanliga til sᵒ at huer eiñ villdi meistare vera ꝛ kenna gar drygia/ ꝛ þ eina giora med gudzspiollin Sacramētis trua huat þm̃ gott þotti/ ꝛ lietu a medan þssa hoþut grein þara/ ꝛ vnder þotū liggia/ (Ō Xriſte sie vot þriþ gioþ/ riettl̃ti/ ꝛ endrlausn) lika sᵒ sem hędi þꝛ þssa grein þyre longu inz solū siña skopata þorſlitid/ aþ þui at suoddant stycki þar ecki a plotnū bliþit/ huar vier stalþuer vppheþiū kloker ꝛ vitier at þickiaзt/ Aullu deile eins liка sᵒ. sem þ geingi nu til medr oss/ sidan vier opinberudū i þydner kuñe (seiger meistariñ) þetta Euangeliū vt aþ gudligre nad/ at þar vill huer eiñ hiñ ędzti meistare vera ꝛ haþa hiñ heilaga andr alleina/ Lika sem vꝛri Euangeliū þyre þaū skullo predikat/ þ vier skyldū leita vorrar hroſanar audſynandi vorn klokleik ꝛ skynſemd þar iñe/ sᵒ at þsser Corinthiu borgᵐ meñ mega vel vera einþyreliking vorrᵐ þiodᵐ a þssm timū/ huer ed þaunþ hędi eins þuliks pistils/ Eñ sᵒ hlyti þ at vera ꝛ sᵒ a þ gudzspiollunū at ganga/ þ hmer heimsku ſialþbirgingar ꝛ o tidugᵐ vitringar eigu vpp at byria plocka dratt ꝛ hindraner/ sᵒ at þꝛ sē reynder eru (epter þui at hier seiger hiñ heilage Paul) opiberir

Þyrer þui strapþᵐ ꝛ þordęmer hiñhei (verdi) lagi Paul slikan skadſamligaū vis dō nęrsta aluarliga/ ꝛ giorir þinlika heilaga nep vitringaapti at vitley singū ꝛ seiger inz slietta ordū/ at þꝛ vite ecki

ert ap Kriſte nie ap hñs anda ꝛ aſtgiopa þꝛ eſſ
eru i Kriſto Jeſu veittar ꝛ eigi ſkulu þr keſingar
vpp bytia/ þui þꝛ hliota andliger at vera ſē þ ſku
lu vnder ſtāda/ eñ vilia vitr vera ꝛ klokleik ſyna me
di Euāgelio/ er ein riett hindran ꝛ hāian/ gud ꝛ kri
ſtū at vidr keña/ eñ þ locka dratt ꝛ ſundr þycki vpp
at bytia þ^m er klok lig ſkynſēd ꝛ viſdom vel til hꝙ
þiligr/ s^o at þꝛ verdi at eins heimſker ſialfbirgin
g^r ꝛ kriſtner villingar/ Eñ drottiñ vorn Jeſū Kri
ſtū þa þr alldr eigi rierdliga vidr kent nema þr ſnu
ſt apt r i hid þorna vitzku leyſe ꝛ lati ſig s^o iuteiat
ligaña þꝙra ꝛ lꝙra þyrer þ hoguera ꝛ em þalliga
gudz ord/ ſlickt giorir hñ ꝛ vm hond hepr i hinum
Kyrſtum þiorū capitulum.

J hinū þimta ſtrafþ^m hñ þa myckla vanſemd
þ ſſ hins ſanna sē ſina ſtiup moder hafdi til eig
nar tekit ꝛ vill bañ þꝙra hñ ꝛ dioþlinū gepa/ gefā
di þar mz at ſkulia eina rietta vnder viſan/ huern
hafit gitte at hantieraſt/ s^o at þ ſkuli ſkiemdr ei
nu ſā þycki allz sapnadarins / þra sē riettruader
eru/ þrer opinberū ſtorſyndū/ s^o sē at kriſtr keñ
er ꝛ ſialfr Matth xviii

J sietta ſtrafþar hñ þ agg ꝛ þꝙtu mal þyrer
dōſtolū ſierdeilis þyre heidnū mōm ꝛ vātruudū ꝛ
keñer at þr ſkuli ſialfr uer iñbyrdis ſakernar/ ſkilia
ꝛ ſliettar giora elligar rāginde lida

J hinū siounda vnder viſar hñ ap hreinliþino
ꝛ hiuſkaparbādino lopar þaſt hreinliþit ꝛ iung
fruudōeñ þ hñ sie nytiſāligr s^o þui þramar ꝛ be
ſtr geti hñ gudzſpiallaña gꝙtt/ s^o sē at ſialfr kriſtr
keñer Matth xi ꝛ ap þm hreinliþis mōm sē vegna
gudzſpiallaña edr hinarſtis vilia hreinliþer ve
ra/ Eñ Pall vill o naudugaſt ꝛ o þuingadan
Jungfrudom halldiñ hafa vtan allz haſka mei

re syndar/aſſars sie hin skapar bandit betra eſſ hre
inliþis bindindit þ idduliga veykizt i stodugū biu
na tiagnan heþer heimogliga vansemi

I hinū atta allt til hins tolþta/hondlar hū mar
gfalliga/huernen at vier skulum lida t hantiera
vid breyskuar samuizkri i augsyneligū/malaper
sami/ s° sem at er i matar nautn dryckin tkiæda
bardi/ ti bergiaga gudz likama/þyrer biodandi i
öllū stoddū þ hiner styrckuo skulu eigi þorsma hi
na breyskrauodu/ap þui at hū sialþr þott hū va
ri eū postole þa hafi hū sem adr halldit sigi pra
morgū þm hlutū þar hū hafdi þo godan riett til
þar til magi vel hiner styrckuo vera otta slegnet
vm sig. ap þui at þordum daga eru sq marger
eþ israels folki þorgeingner/sem þo voru adr aller
saman vtleidder þyre dasemdar verckin ap Egip
talandi/eū iafn þramt þssu giorir hū nockr vt hla
up/hialp samligiar keūingar

I hinū tolþta allt til hins þiortanda hondlar
hū/huersu marg hattadar at astgiaþer gudz eru
a medal hueria þ ast semū sie þo hin bezta/ þt
hun vpp. heþr sig eigi/ helldr iūbyrdis sam þyc
kiliga þionandi/ms þui at þar er eūi gud eūi Diot
tū/eūi andi/t aller hluter eins huersu marg hat
tader at eru

I þiortanda keūer hū predikorū prophetū/t saung
mōm/ þ þr skulu skickuliga idka sinar gaþr all
eins ztta tilbeinnar/eū eigi til eigenligiar dyrdar si
n/ predikan/ list edr skynsemd þar ms at audsyna

I þimtanda strappar hū þa somu sē rangliga
hafa lxtt t truat ym holldzinsvppriss

I hinū sio izta miner hū þa a vm brodzliga hie
alp t stundliga styrcking likāligiar næringar vid
hina þurftugu

I þssm

Um fyrre S. Pals pistill til Corin.

Hid fyrsta Capitule

All kalladuz til postula Jesu Christi z Sosthenes broder.

Hie gudz sapnan sem er i Corinthiu z hi helgader eru i Christo Jesu hm kolludū heilo gū samt ollū þīm sem a kalla napn Drottins vors Jesu Christi i ollū þra landi alþū z vorū/

Nad z fridr ap Gudi vorū faudr z Drottne Jesu Christo sie med ydr

Packer giori eg Gudi minū i duliga ydar vegna fyrer þa gudz nad sem ydr er gefin i Christo Jesu/ þ hier erut fyre hīi i ollū hlutū audgader i allre kunattu z allre vidr keīningu/epter þui sē sū vottan ap kristo Jesu er krofting vordin i ydr/ so at hier hafit onguā brest i nockurre giof epter bidandi anglysingu vors Drottins Jesu Christi/ sa er ydr man stadfesta allt at lokum/ so at hier sie eut o straffanliger a deigi Drottins vors Jesu Christi/ þt gud er trur fyre huern þier kallader erut til samlags sonar hīs Jesu Christi vors drottins

Esi eg beidi ydr brædr fyrer napn Drottins vors Jesu kristi/ þ hier hafit aller hīi samu ord tom z eigi sie þar nockurt sundrlyndi ydar a mille/ helldr þ hier sieut fullkōner i samlikre lund z hīre meiningu/ þviat mier er so kunngiort brædr minner/ap hm sem ap Cloes eru/ vt ap ydr/ at þratt sie ydar a mille/ Esi eg segi þar ap/ þ huer ydar eīn i kuli segia/ eg em Pals/ sa annar eg em Appolinis/ hīn at sonu eg em Cephas/ þan annar eg em kristz/ huersu/ er kristr nu þa i sundrskiptr er nockut Pall fyre ydr krofestr eda eru þier skirder i

Attandi īsunu dag

Pals na

nen eg þacka gudi þ eg hefi o iū uan

onguan ydvarn skirt vtan kuspū ꝛ gaiū/s° at ei n
geñ þurpe þ at seigia/ at þier sieut skirder i mi
nu naþne/eg skirda ꝛ heima mesi Stephanu/þra
mar veit eg ecki huort eg hefe nockn ydvarn añan
skirt

Þviat Kristr sendi mig eigi til at skira/
Esa xxix hellder at boda gudz Euangelion/eigi medr orda
Esa xxxiij snilld/s° at eigi yrdi kross christi at hiegoma/ þat
þtta ord ap krossinū er þipl ska þm sem portapa
der verda/eñ oss sem hialpazt er þ gudz kraptur/
þat s° er skrifat/eyda man eg vitzka vitringa sia
ꝛ skilning skynsamra mun eg þorleggia/huar er
nu spekingriñ ꝛ huar er ritnings meistariñ ꝛ huar
er veralldar vitringriñ? hefer gud ecki giort spe ke
heims þssa at heimsku
Þviat a medan heimiñ fyre sina vizku þeckti ecki
gud i sinū visdome/þocknadizt gudi þ vel fyre þa
uisliga predikan hialpligt at giora/þa sem þar a
trua/Nu mꝛ þui at gydingar æskia teickns ꝛ grick
er spyria at speki/eñ vier prediku Kristi hiñ kross
feста gydingū at sofiu hneyckslan/eñ grickiū heim
sku/eñ þm sem kallader eru bæði gydingū ꝛ grick
iū/bodū vier Kristi eiñ gudligañ krapt ꝛ gudliga
speki/ þviat gudz þauitzka er mosium hygnari/ ꝛ
þ gudz mattleyse er mosium styrckuara

Fyrer þui alitid goder brædr ydra kallan/
þ eigi eru marger spekingar epter holldino/ eigi
marger vollduger/ eigi marger edlaborner/ kalla
der/heldr þ huat hemiskuligt er fyrer heiminū
þa hefer gud vtualit/ vpp a þ at hiñ giordi vit
ringana at hneyckslan/ꝛ þ sem veykligt var fyrer
heiminū/þ vtualdi gud/s° at hiñ giordi at hneck
slan þ huat oflugt er/ Og þ sem edla var fyr
er

er heimenſ̃ ꝛ þorſmad / þa hefer gud vitnalit / ꝛ þ
sem eckit er s^{o} at hſi nidr þrycki þ huat nockrs
hattar er s^{o} at eckert hollð mꝛtti ſier þyrer hſs
augſyn hroſa ut aþ huerium þier erut kõner i
Kriſto Jeſu huer oſſ er aþ gudi giordr til viſdoms Jer ix
til riettlꝛtis / til helgunar / ꝛ til endrlauſnar / s^{o} at
huer (epter þui ed ſkripat er) sem ſier hroſar sꝛ
hroſe ſier i drottne

aſiar Capitule

OG eg goder brꝛdr / þa eg kom til þ
ar / kom eg ecki medr orda hꝛd edr har
ri vizku til þar / at boda guds predi
kan / þt eg hiellt mig eckit vita þuar ꝛ
mille / vtan Jeſum Kriſt þaſi hñ kroſſ
feſta / ꝛ eg var hia ydr medr veykleika / ꝛ ms vgg
ꝛ otta myckl̃ / min rꝛda ꝛ min predikan var eigi
i ſnilldar ordum maſiligr̃ vizku / helldr i audſyn
ingu andans ꝛ kraptarens / s^{o} at þuar tru ſie ei
gi aþ maſiligre vizku helldur aþ guds krapti

Eſi þar vier tꝛdum vm / þa er þ ſpeki a me
dal þra sem algiorder eru / eſi þo eingeſi þeſſa
heims speki / ꝛ eigi þſſa heims hoꝛdingiñ / hueri
er ed þorganga / helldur ſeigiu vier aþ þre hei
mogligre huliſne guds speki / hueria gud hefer
þyre bugat þyre ailder / til voꝛrar dyrdar / hueria
eingeſi þſſara heims hoꝛdingia hefer þekt / þui eþ
þr hefdu þeckt hana þa hefdu þr eigi kroſſfeſt

Drottñ

drottins dyrdarinnar / helldr epter þui sem skrifat
Esa.xliij er / þ eigi hapi auga sied ↄ eigi eyra heyrt / ↄ ecki i
manzins hiarta komit huat gud hefer fyrer þuit
þeim er hann elska.

Enn oss hefer gud þ opinberat fyrer sinn anda /
þuiat andin rannsakar alla hluti / eirnen diupleik
guddoms sins / huer maña er sa ed vite huat i mañi
likamligr) nū er / utan alleinazta sa andi sē nz sialfū hann er
ñ likāligc s° lika veit ↄ eingen huat gudz er / nema gudz andi
adi er epr eñ vier hopū eigi medtekit þssa heims anda / helld
r þui hñ er dr þañ anda ↄ sem ap gudi er / s° at vier vitū huat
nadarinn oss er ap gudi gepit / huar vier ↄ ap seigū / eigi med
z allre skyr ur þm ordū sē manlig vizka kenner / helldr medur
emd / kunn þm ordū sē hellazt ande lærir / sāliklande s° and
tu / ↄ skil lig egne andligasta / Enn ✝likāligr madr skyniar eck
ng sinne ↄ ert þa sem er ap gudz anda / ap þui at þ er honū
inn porma heimska / ↄ hann þar þ eigi skilit þat þ hlyti andlig
/ ↄ s° sem aña at orskurdazt / enn sa andligr er orskurdar al
z hñ er al la hluti / ↄ hann verdr ap ongū orskurdadr / þat huer
: best skic hefer þeckt hugskot Drottins eda huer lagdi hann
dr nockut rad / enn vier hopum christz hugskot

þridie capitule

Geg / goder brœdr / matti eigi tala vid
ydr s° sē vid andliga / helldr s° sē nid
likamliga / ↄ lika sem vid ofnr vngber
ne i kristo / miolk hefi eg ydr til dryckiar at gefa /
enn eigi megnaðu matt / þuiat þier þormattud þ ecki /
s° þormeigt þier þ na eigi helldr þat þier erut enn
likāligir / ↄ a medan at agg ↄ þrœtr eru ydr a mil
le eru þier þa eigi likamligir / ↄ gangit epter manz
ligre sidvenju / þui ep nockr ydar seiger eg em Pals /
hann annar eg em Appollinis / eru þier þa eigi lika
mligir

liger/ huad er Pall: eda huer er Appollo/ vtan þi onustu meñ/ þyre hueria þier erut truader vord ner/ ↄ þ sama/ epter þui sẽ Drottiñ hefr er hueriũ einũ veitt/ Eg pl ntadi/ Appollo vokuadi/ eñ gud hefr þroþgunina gefit/ svo er nu/ huorki eg sa sem plantar/ nie sa ed vokuar/ nockut helldr gud sa er þrioþgunina gefr.

Eñ sa sem plantar ↄ hiñ sem vokuar þr eru einſ eñ huer eñ mun sitt eiginligt verdkaup audlazt epter sinu erfidi/ þat vier erũ gudz atuiñu meñ/ þier erut gudz ackr visa ↄ gudz vppbygging/ Eg hefi vt aþ þre gudz nad sem mier er gefit in grund vollin lagt/ so sem eñ hyggiñ husa smidr/ eñ eñ añar byggi þat yfuer huer eñ hafi ↄ gata huer nen hñ bygger þar yfuer/ þat eingeñ fær añañ grundvoll lagt/ helldr eñ þañ sem adr er lagdr/ huer at er Christr Jesus/ eñ ef nockr bygger vpp a þnañ grundvoll gull silfr/ gimsteina/ triahark/ hey/ strahaltn/ ↄ þa mun huers eins verck nadr opinber verda/ ↄ dagrin mun hñ augliosan giora/ þat hñ man med elldi opinberadr verda/ ↄ hvilik at huerſ eins verck nadr sie þa man elldrin reynzlu a giora/ ef nockrs verck nadr blifr sa hñ hefr er þar yfuer bygt/ þa mun hñ laun audlazt/ eñ hucrs verck nadr sem forbrenn r/ þa mun hñ skad semelida/ eñ hñ sialfr mun holpin verda/ þo svo likt sem þ sie fyre elldin

Vite þier ecki/ þ þier erut gudz musteri/ ↄ þ gudz andi bygger i ydr/ eñ huer hñ skamar gudz musteri/ þa mun gud fortyna/ þat gudz musteri er heilagt/ huert þier erut/ tolu eingeñ sialfuañ sig/ ↄ ef nockr er sa ydar a mille sem vitr þicki t vera verdi hñ at þessa heims o vitringe/ svo at hñ motti

Job v. vilr vera þt þssa heimſ speki er heimſka hia gudi þat sem er skrifat hondla man eg spekinga i slægiuzku þra/og eſ apr/Drottiñ veit hugsaner spekingaña/ þ þær eru hiegomligar/ Fyrer þui meti sig eingeñ ap mõm/allt er þ yduart/sie þ Pall eda sie þ appollo/sie þ Cephas eda heimſi/ sie þ lifuit eda daudiñ/ sie þ hid nalæga eda hid komanda/ allt er þ yduart/eñ þier erut Xristz/kristr er gudz

Psal. cxiij.

Fiordi Capituli

Þridia sudag

Þar halldi oss huer maſi þyre einckũ þyrer gudz þienara ok verck stiornara yþuer gudz leyndra doma/nu heimtu vær eigi meir ap vera ckstiorunũ/eñ þ þr þiñizt truer/ þui er mier þ þyrer minzta kosti at eg skuli ap ydr dæmazt/edr ap iardligũ deigi/eñ þo dæmi eg ecki sialfr mig/þt aunguanesſi em eg mier sialfũ samrada/ eñ i þui em eg þo eigi riettlatr/drottiñ er sa sẽ dæmir þyrer þui dæmit ecki fyre timaſi/ þangat til at drottiñ kemr sa er auglysa mun þ i myrkrunũ er hulit ok opinber giora raden hiartaña ok miñ þa huerium sem einũ lofstir skie ap gudi ✱

Eñ þtta goder brœdr/hefi eg myndat vpp a sialfuan mig ok appollinem ydar vegna s° at þier lærdut ap ockr/ þ eingeñ halldi meir ap sier/eñ s° sẽ nu er skrifat/vpp a þ at eingeñ hioki sig vpp mot odrũ fyrer nockurſ saker/ þui huer helldr þier þraũ eda huat hefer þu þ at þu hafer eigi mz tekit eñ fyrſt þu hefer þ mz tekit/huat mettu þig þa/sẽ sa þ hefdi ecki medtekit/ þier erut nu sadder/ þier erut nu fullg auduger vordner þier rikit an vorr gæfi þ ok gud at þier ricktud/ s° at vier mættum ok rikia

Eñ eg meina þ gud hafi audſynt oss fyrer (mz ydr hina allra sidztu postula, s° semdaudanũ oss þeingna) þuiat vier erum sion hending vordner heimenum ok s° einglum ok mõm/ vier erum þussar fyrer Xristz saker/eñ þier forbyggner i Christo/vier veyker eñ þier sterkuer

kuek þier dyrdliger vier hadtuliger/ . Þ tallt til þſſa dags þolū vier sueingd ꝛ þorſt ꝛ ꝛ erū kl⁊dþacr ꝛ verdū hneþumbardir/hoþū onguañ sama stad/ erþidum ꝛ verckum medr vorū eigen hondū/ꝛ n⁊r oſſer þoem⁊llt bletzu vier/eru vier oþſockter þa lidu vier/eru vier lastader þa beidu vier/ꝛ iaþnan eru vier sº sem hrak Þſſarar veralldar ꝛ hremſu nar oþþr allra mana/allt til þſſa

Þetta skrifa eg eigi/vpp a þ eg hneyckſle ydr heil dr anñe eg ydr sº sem mina k⁊ruſtu ſyne/ þui þott þier hefdut tui þuſūder l⁊rimeistara i Kriſto/þa hafi þier þo eigi fedrna marga/þui Chriſto Jeſu þyrer gudzſpiollm̄/ þa hefi eg alit ydr þyrer þui anñe eg ydr at þier ſient miner epter þylgiarar/þar þyre ſende eg Timotheū til ydar/ huer at er miſs k⁊razti ſonr i drottne/at hann vnder vise ydr mina vegu þa ſē at eru i Kriſto/ lika sº sem eg i ollū samkundū ꝛ allz stadar kenne/ þar hio ka sier nu nockrer vpp lika ſē eg munda eigi koma til ydar/eſi eg mun þo n⁊rſta ſnarliga koma til ydar eg drottin vill/at eg reyne/eigi ord þra sem vpp hrokfader eru/helldr krafft/þt gudz riki er eigi þolgit i ordū/helldr i krafti/huat vilie þier ſkal eg medr vendi til ydar koma/eda m̄ k⁊rleik ꝛ hog

⁊rum anda Fimte Capitule

Lgiorliga ſia heyrizt þ/at þar ſie horan ner ydar a mille/ꝛ þo ſlik horan/ſē ei gi er getid a medal heidinſa þioda/ þat nockr ſkylldi hafa ſins fedrs eigen konu/ꝛ þo eru þier vpp hrokfader ꝛ þar þit ecki myckiu þramar auñ vm alit/sº at sa sem þat verck hefer drygt yrdi i midit burt tekin þra ydur/At ſoſiu eg þra verandi at likama/þo nalægur i anda hefi svo sem þar n⁊r verandi

dꝛmt ꝑuer hin sẽ slickt hefer giort/ i nafn Drottins vors Jesu Xristi/at ydr samankõnu medr minu anda z mz krapti vors drottins Jesu Xristi/hũ opr at selia andskotanũ til hollozins pordi orpunꝰ at andin sie hialpligr a deige drotms vors Jesu

Xduar hrosan er eigi god/vite þier ecki at litid surdeig/syrer allt deigit ✱ pyrer þui hreinsit burt hid gamla surdeigit/sꝰ at þier sieut nytt deigꝰ sem þier erut o syrder þt vort Pacha lamb er christr pyrer ossoppradr/ pyrer þui neytũ vorra Pascha eigi i gomlu surdeige z eigi i surdeige illzkuñar z prettuisiñar/helldr isꝗtu deigi skirleiksins z sañleiksins ✱

✱ Paska pag

Eg skrifadi ydr i brefinu/at þier skyldut ecki samblandazt horanar mõm/ onguancũ memaeg þssa heims horanar mcñ/eda agirndar mcñ/ rꝗningia nie blot menn skurgodaz añars hlyti þier verolldina at rꝑina/esi nu skrifa eg ydr þ þier skulut eigi samblandazt einckũ ep sa er nockr sem sig lꝗtr brodr kalla/z er prillulifis madr/eda agirn dar madr/ blotmadr skurgoda/ eda brigzlunar madr/opdryckiu madr edr rꝗninge z med þssko nar mõm skulu þier ecki matar neyta/ þui huat koma þr vid mig sẽ þ pyrer vtan eru þ eg skyldi þa dꝗma/er eigi sꝰ at þier dꝗmit þa sẽ hier þyre inañ eru/ esi gud mun dꝗma þa sem þyre vtan eru/keyrit þn burt þra ydr sem vondr er

Siette Capitule

Dvernen dirfizt nockr ap ydr/ þott hñ hafi eitthuat kꝗru mal i moti odrũ at leita dꝗmz þ hia rãglatũ z eigi helldr hia heilogũ/eda vite þier ecki þ heilager munu heimsñ dꝗma/z þyrst heimsñ skal dꝗmazt ap ydr eru þier þa o verduger til at

til at dǫma vm þ sē miſſe hattar er/vitt þier eigi þ vier munū ypuer einglu nū dǫma/huerſu myck lu meir þa ypuer ſtundligū audǫpū/eñ þier nǫr þier hapit nockr mala þerle vm ſtundligaſt and þa taki þier þa sem hia ſopnudinū þorſmader eru t ſetied þa til ypuer domara/ ydr til smanar ſeige eg þtta/er þar þa med ollu eingeñ s° vitr ydar a mille/ þ at dǫma kuñe millum brodr ſinſ t brodr/helldr deiler broder vid brodr/þar ozan a þyrer vantruudum

Þui er þar señeliga pullkomligt brot i bland ydur/ þ þier hapit lagа deilur ydar a mille huar þyre lidi þier ecki mycklu helldur o riett eda hui la ti þier ecki suikia ydr helldur/ þier giorit helldur rangt t suikit/ t þo þ vid brǫdurna/eda vite þier ecki þ ranglater munu eigi eignazt gudz rike/ þui villizt eigi/at huorki þrillulipis meñ/ nie blot meñ ſkurguda/ eigi hordoms meñ nie ſǫlgǫtingar/ei gi helldur þr sem ſkaum drygia med karl mōm/ eigi þiofar/ nie agirndar meñ/ eigi op drycklu meñ/eigi hneyckſlarar nie rǫningiar munu gudz riki eignazt t þuiliker hapa þordum daga nockr er vt ap ydr verit/eñ þier erut nu ap þuegner þier erut nu helgader/ þier erut t riettlǫtter i nafni Drottins Jeſu t þyrer anda guds vors

Allt leyfizt mier/eñ eigi batar þ mig allt/eg he þi allra/bluta vallo/eñ mig ſkal eckert ypuer bu ga/ þǫdzlan maganū t magiñ þǫdzluñe/eñ gud man þtta t hitt fliett giora / likamaſt atſoñu eigi þrillulipnadinū/ helldr Drottne/t Drotteñ lika manū/ ſeñeliga hefer gud Drottiñ vpp vaket/t s° mun hañ oſſ vpp vekia þyrer ſīn krapt/eda vite þier ecki þ ydrer likamer eru Kriſtz limer/ſkyllda

eg nu

eg nu taka kristz limu z giora þar ap skꝫkiuñar li
mu / þ sie þiarre / eda vite þier ecki / at huer hñ sam
teinger sig skꝫkiuñe / at sa er eiñ likame medr hñe /
Giij ñ þat þau munu (seiger hñ) two i einu holldi verá
eñ huer hñ samteinger sig gudi / sa er eiñ andi me
dr hm

Flytt þrilluliþnadiñ / þt allar synder hueriar
madriñ dryger eru vtan hñs likama / eñ huer ed
þrilluliþnadiñ dryger sa syndg a siñ eigeñ likama
eda vite þier ecki at ydrer limer eru niustieri þss
heilagss anda sẽ i ydrer / þañ þier hapit ap gudi /
þier erut z eigi ydrer sialfs / þt þier erut dyru ver
di keypter / þar fyrer vegsamit gud i ydriñ likama
z ydriñ anda huerier gudz eru

Siounde Capitule

Gñ vm adra þa hluti þier skriþudut mi
er til andsuara eg / þ maññ sie gott at
hñ snerti eigi neina konu / eñ fyrer þrillu
liþnadar s.ker þa hapi huer eiñ sina ei
gen kuon / z huer ein hapi siñ eignar mañ / madriñ
giori kuiñuñe sitt sky llduge atlot slickt hid sama
kuiñan maññ konñ hefer eigi valld sins likama
helldr madriñ / lika z eitnẽ madriñ hefer eigi vallo
sins likama / helldr konañ tẽli huorki ydart añat /
nema þ sie ap beggia samþyckt vm stundar saker
s° at þier sieut þss lidugre til fausta z bœna hallos
z komit sidan aptr til samans / s° at andskotiñ þrei
sti ydar ecki / þyrfti ydvarso stodugleiks saker.

Þetta seige eg ap vorkuñsemi z eige epter skipan
eñ eg villda at aller meñ vœri svo sem at eg em /
huer eiñ hefer sina eigenliga giof ap gudi / eiñ
at soñu s° / eñ añar svo / eñ þ seige eg þm o giptñ
eckñ / at þm er gott / ep þœr bliga svo sem eg / eñ

ep

ep þar þa sier eigi halldit giptizt þar þa/ þat betra er at giptazt eñ at brieña (at breña) þer at hap heimogliga saurligis sti nga

Eñ þiñ sem gipter eru byðr eigi eg/helldr þo ittiñ/þ konan skilie sig eigi vid mañiñ/ eñ ep hun skilr/þa blipi hun vtan hiuskapar/eda gorlike sig vid siñ mañ/t maðriñ gorleggi ecki sina eigin konu

Hinū oðrū segi eg eñ ecki þrottiñ/at ep einhuer broðer hefer vantruada konu t hfie hagar at bua vid hfi þa skilie hñ eigi vid hana/t ep su kona er sem vanttruadaſt maſi hefer t þ hagar hiñ hia hfie at bua/þa skilie hun eigi vid hñ/ þat vantruaðr maðr er helgaðr fyrer konuna/t vãtrund kona er helgud fyrer mañiñ/añars væri born yð" saurug eñ nu eru þau heilog/eñ ep hiñ vantruaði vill skiliazt þa latid hñ skiliazt/ þui broðer eda syster er eigi þorbundiñ ap þss hattar epne/helldr hefer gud oss i þridi kallat/eda huat veizstu þ kona nenia at þu kuñer at giora mañiñ holpiñ/ eda þu maðr huat veizstu nema þu getir giort konuna hialpliga þo epter þui sē gud hefer hueriū einū vt hlutad.

Huer t einñ/ epter þui sem at Drottiñ hefer hñ kallat þa gangi hñ/t s" skicka eg þ til i ollū sopnū/ er nockr vm skoriñ kallaðr sa qskie eigi ypuer hudar/er t nockr kallaðr i ypuer hudiñe/lati sa eigi vmskera sig/vmskurnin er eckert ypuer hudin er t eckrt/ helldr vardueiting guðs bodorða/Huer einñ blipe na i þre kallan sem hñ er ifie kallaðr/t ep þu ert einñ þion kallaðr/ þa hap þar eigi a hyggiu fyrer/eñ getr þu þrials vorðit þa kost gap þss helldr/ þt huer hñ er þion kallaðr i drottne/sa er prelsinge drottins Lika t eirnē huer hñ er prelsinge kallaðr/sa er þion kristz þier erut dyrkeypter verðit eigi þrælar manna/Huer t einñ goder bræðr i hueriu stiett sē hñ er kallaðr þar blipe hñ ifie hia gudi

Eſi ap meyiñ hefe eg eckert bodord Drottins/ þa
gef eg til rad/epter þui sem eg hefi miſkuñſemi
audlazt ap Drottne/at eg ſie trur/ þui meina eg nu
þ gott vera fyrer nalægiar naud þurfe ſaker þ
maſinū ſie gott svo at blipa/ ertu vid konuna bu
ndiñ þa ſæk eigi epter lauſ at verda/ eñ ertu konu
lauſ þa 'eita eigi kuon þangs/ þott þu giptizt ſyndg
gar þu ecki/ ⁊ þo at ein mey giptizt ſyndgar hun
eigi/ þo munu þſſ konar hollozins harmkuælı ha
þa eiga/ eñ eg þyrmda ydr giarnan

Þat ſeige eg goder brædr/ at timinn er nauſſ
þrangar er þ þo meiningin/at þr sem eigen kuæn
ter eru/ þ þr ſie svo sem at þr hefdi eigi neinar/ ⁊
þr ed harma svo sem at hon mudu þr eigi/ ⁊ þr
ed þagna svo ſem at þognudu þr eigi/ ⁊ þr ed kau
pa/svo ſem at eignaduzt þr þ eigi/ ⁊ þr ſem nokk
þnan heim s° eſ at nokkudu þr hñ eigi/ þat þſſa
heims at hopn þergeingi

Eſi eg villda at þier vætut vtan a hyggiu/
huer o kuæntt er/sa bert a hyggiu vm þ huat drot
tins er/huernen hñ meigi drottne þocknazt/eñ huer
eigen kuæntt er/so bet a hyggiu vm þ huat heim
ſins er/ ⁊ huet ſu hñ meigi huſſ reyniſie þocknazt/at
ſkilianlig grein/er a millū meyi ⁊ mauz kenu/hin
o gipta ber a hyggiu vm þ huat Drottins er/ svo
at hun ſie heileg i likama ⁊ anda/eñ su ſem gipt er
bet a hyggiu vm þ huat heim ſins er/ a huernen
hun meigi maſinū þocknazt/eñ þ itta tala eg til yd
rar gagnſemi/eigi vpp a þ eg leggi enoiu þ yrer þ
dr helldr til þſſ ſem ſidſamligt er/svo at þier mæ
tiud laſ nan o þorhindradr Drotine þiona

Eſi er nockr þickizt ſia þ ſier mune tortiellde
vera ſiñ meydomr/er giaf ordz timeñ liðr þo/ ⁊
s° er

s° ep þ vill eigi odru vis verda/ þa giore hſi hu
ort hñ likar/gipter hſi sig þa synogar hſi eigi /eſ
huer þ sem skodugt sier i hiarta z hefer þar med
eigi neina þungan/hafande s° vallð sins eigen
ligſ vilia z stadfester i sinu hiarta/at vardueita
siſi meydomi/hſi giorir vel/ z huer ed giptizt sa gior
er z vel/eſi hſi sem gipter sig ecki/sa giorir betr/Ku
issan er laugmalino vnderbundin s° leinge sẽ hefi
ar madr lifer/eſi nær hſiar madr er latiñ s° er hũ
þtialſ sig at gipta hueriñ hun vill vtan þ skal
skie i Drottne/eſi þo er hun sælle/ep hun bliſr sẽ
mitt rad er til/eſi eg hellð þ/at eg minne z hafa
guðz anda Aitandi capitule

Esi vm þ sem skurgudum oppraszt vitu
vier/ þ vier aller hofum skynsemina/
Skynsemiñ hun blæs vpp/eſi astsemiſ
bæter vm/nn ep eiñ huer læte sier þic
kia þ hſi vite nockut sa veit eſi eigi /s°
sem hſi ber at vita eſi ep sa er eiñhuer sem elſkar
gud/hafi er ap hñ þeckt

Svo vitu vier nu ap þre þæðzlu sem skurgud
unum oppraszt/ z þ skurgodit sie einskis vert i hei
menum/þui eingeſi er gud nema eiſi / z þo at þar
sie nockrer þr sem guder kallaszt huort þ er a hime
nẽ/edr a iordu (med þui at marger eru guder og
marger drottnar)eſi þo hoptum vier ecki vtan eiſi
gud þaudr/ap huerium at aller hluter eru/ z vi
er i hñ. Og eirn drottiſi Jesum christum þyre hue
rh aller hluter eru z vier þyre hafi

Esi þssa skynsemi hafa eigi aller/ þat nock
ùr hafa giort sier samuitzku hier til/ yþver þui
skurgodi/ z atu þ þyre skurgoda þorner/ z med
þui at þr voru s° veyker/ þa þleckadizt þra sam

nitzka

nizka i þssu/ þui þ qdan b tar ossecki þyrer gudi
etu vier þa eru vier eigi betre fyre þ/etu vier t ec
ki þa verdum vier eigi verri fyrer þ.

Eñ staet s° til at þtta yxnart þrelse verdi eigi til
hindranar/hinū veykrunduñ/þui ef nockr sqi kig
(þañ sē skynsemina hefer) sitia til bords i goda
husi verdr þa eigi hñs sāuizka/miz þui hñ er bicyl
ki/huott vpp at eta skurgoda þorner. t s° þorþerst
þiñ breyskue broder i þiñe skynsemi/fyre hann at
kristr er liplatiñ/t nær þier syndgizt s° vid bqdr
na/t slait þra breyskua samuiz.u/ þa syndgizt þier
vid krist/ huar fyrer ef at þqdan hindrar brodr
miñ/skylldu eg alldri kiot eta s° et eg giorda ongue
hindran minum brodr Nunde Capitule

Ek eg ecki postuli/em eg eigi þrialsi/hefi
eg ecki sied drottiñ vorn Jesum Xrist
eru þier ecki mitt verck i drottne/ t þo
eg sie eigi añara postule/þa em eg þo
yd" þt insigle mins postaligs emb attis/eru þier i
Drottne/eñ andsuar mitt vid þa sē mig at spyria
er þtta hoþū vier eigi vallo til at eta t drecka/hoþū
vier eigi vallo til em hueria syztr/at eigi" konu vin
at flytia/lika sē adrer postular t brqdr drottins/t
s° sē Cephas/ eda hoþū vid ecki eg t Barnabas
mackt til þtta at giora huer slqt vpp a sitt eiget
verdkaup/huer plant" vingardiñ t ete ecki af hñs
auegrti/ eda huer þodrar hiordina t neyter ecki af
miolk hiardariñar

Eñ epter manligre siduenju tala eg þtta/seiger t
ecki logmalit þtta/ þt s° erskripat i Moyses logma
le/at eigi skallttu mulbinda nautid þ sē eriar/huort
ber gud a hyggju fyre nautunū/ eda seiger hñ ecki
þtta alls kost fr vorra vegna/ þat fyre vor" saker
er þtta ritad/af þui þañ sem plqgger skal plqgia

Deu.
xxv

a vonina/ ⁊ sa sē eriar hñ skal eria a vonina/ sº at hñ verdi hlut takare siñar vonar/ þyrst vier sadñ ydr hid andliga er þ mickels vert/ þo vier vpp yr kuum ydvart hid likamliga/ ⁊ ep hiner adrer eru hluttakandi þssar ydrar macktar/ hv̄ þyrer skyll du vier eigi mycklu þram̄ Eñ vier hoþ ū eigi tidkat þssa mackt/ helldr vmlidu vier allra handa/ sº at vier giordū kristz Laangelio ongua hindr an/ vitt þier ecki þ þr sē þornen̄ þgra/ eta ap þui sē þornþgrt er/ ⁊ þr sē alltarino þiona ern alltari sins hlut takarer lika sº heper ⁊ drottñ til skickat at þr sē gudzspiollin kūgiora skulu ap gudz spiollu nū sitt þgdi hapa eñ eckert þssara hepi eg tidkad

Eñ eg skriþa eigi þtta þar þyrer/ at sº skuli vid mig vera giort/ þui betra vœri mier helldr daudū at vera/ eñ þ at nockr skylldi mina vegsemd o nyta giora/ þui þo at eg predike gudz euangelion þ ana eg ecki vegsama mig vm þ/ þt naudsynin reckr mig þ̄ til/ ⁊ svei sie mier þa ep eg predika ecki gudz spiollin/ nu ep eg giori þ viliugr/ þa mū mier launat/ eñ þo eg giori þ o viliugr þa er mier þo emboþ tid a hendr þolgit/ huat er nu þa min laun/ enckñ þ eg predike euangelion kristz/ ⁊ giori þ sama vilia ugliga þyrer eckit/ sº at eg misbruke ecki mitt/ veldi a gudzspiollunum

Þui þott eg sie þ vialst þyre ollm̄ þa hepi eg þo giort sialpuañ mig at huerst manz þ ion sº at eg yþ ueruyfie þa marga/ ⁊ gydingum em eg vordiñ sº sem gydingr/ vpp a þ eg yþer vyfie gydinga/ ⁊ þm sem vnder logmalino eru/ em eg vordin sº sem vnder logmali/ sº at eg yþuer vyfie þa sem vnder laugmalino eru/ ⁊ þm sem an laugmals eru/ em eg vordiñ svo sem an laugmals sem eg em

þo eigi an guðz laugmalſ/helldr ein eg i kriſt log
malt)s° at eg yþuervyñe þa hinu ſomu sem an
logmalſ eru/ ⁊ þm sem breyſkuer eru/em eg vor
diñ sẽ vgra eg breyſkr/svo at eg yþuer vyñe hina
breyſkuo/hueriũ maſie em eg vordiñ at ollu deile/
s° at eg giorda allz ſtadar ein hueria hialpliga/
eñ allt þtta giore eg vegna guðz euangelij s° at
eg verdi þeſſ hlut takare

Suſluda ¶Eda vite ✠ þier ecki/at þr sem a ſkeidit hlau
ſyrſtaſi i pa/þat þr hlaupa aller/eñ eiñ er sa sẽ hnoſſit tekr/
vikna hlaupit nu ⁊ s° at þier hondlit þ eñ huer sa sem
ſtr u ſlgzt hñ varar ſig vid ollu/ þr at ſoñu vpp a þat
þr audligzt þorgetngeliga korunu/eñ vier o þorgein
geliga eñ eg hleyp lika svo/eigi sem vpp a hid o
viſa/eg ſlgzt/eige s° sem sa er i vindiñ ſlgr/hell
dr þiae eg miñ likama ⁊ tem bañ s° at eg predike
þat eigi odrum ⁊ verdi ſialfr reſkr

Tiunde capitule

Gñ eg vil eigi dylia þyre ydr goder brg
dr þat vorer þedr voru aller vnder
ſkyino ⁊ aller geingo þr yþuer haſit
aller eru þr ⁊ ſkirder ap Moyſen i ſky
ino ⁊ i sianũ ⁊ aller hapa þr neytt hiñ
ar ſomu andligrar þgdzlu/ ⁊ aller hapa þr hiñ
sama andliga dryck druckit/ þr drucku ⁊ ap þre
andligre hellu sem þm med þylgde/huer hella ed
var Kriſtr/eñ a þm vel þleſtum hapdi gud ong
ua þocknã/ þui eru þr nidr ſlegner a eydimorku ✠

Tiunda ¶Eñ þtta ✠ er ſkied oſſ til þyre myndar/ svo
ãu dag at vier ſkulũ eigi girnazt huat illt er s° sẽ at þr
girntuzt/giorizt ⁊ eigi blotmeñ ſturgoda / lika s°
sẽ nockrer ap þm vrdu/epter þui sem ſkriþat er/
xx.þrſñ þolkit setnzt nidr at eta ⁊ drecka ⁊ ſtod vpp at dan

za/

sa/drygiū eigi horaner/s° sē nockrer vt ap þm dry
gdu horaner/ᵹ þiellu a einum deige þriar þusun
der ᵹ tattugu/þreistū ᵹ eigi kristz s° sē nockrer vt
ap þm þreistudu hſſ ᵹ þyre þoruzt ap hoggormū
moglit ᵹ ecki lika s° sem nockrer vt ap þm mogl
udu/ᵹ þyre þoruzt ap vanuirdaranum

Þetta allt skiede þa til þyre myndar / eſi þ er
skrifat oſſ til viduorunar/ yþuer hueria at þ essa
heimſende er komiñ/þyrer þui huer hſi lęzt sier
þickia þ hſi standi geþi sa gaum at hſi þalli eigi/
þdr hęþer eſi ecki hondlat vtan allenazta maſilig
þreistne/Eñ gud er trur sa eigi vmlidr þ ydar sie
þreistad þramar eſi þier þornęigit/ heildr giorir
hſi þ at þreistnen þae þañ eiſi enda/at þier getid
vel stadizt * Huar þyrer miner þęztuſtu þlyit
þra skurguda dyrckan

Svo sem vid vitringa tala eg/dęmi þier huat
eg seigi/sa blezanar kaleck huern vier blezū er haſi
ecki ſam nautn krist blodi ᵹ brandit huert vier br
otum er þ eigi hlut tekning kriſtz likama/ þat þ
er eitt beaud ᵹ vier marger erū eirn likeme niz þui
at vier verdū aller eins brauds hlut takarár. Hyg
git at þm i Jrael epter holldino/ þ þr sē þorner
nar eta eru þr ecki alltarisins hlut takarar

Huad skal eg nu þa seigia/eda skal eg seigia þ
skurgodit sie nockurs vert/eda þ skurgoda þorner
sie nockis verdar/eſi eg seige at þ/huat hiner hetd
nu oþþra þ oþþra þr/dioþlinū ᵹ eigi gudi/Nu
vil eg eigi at þier verdit samlagſ meſi dioþlaña/
Eigi þae þier i señ druckit kaleck Drottins ᵹ dioþ
ulſins/ þier getid ᵹ ecki i señ hlut takar verit mat
bordi Drottins ᵹ dioþulſins matbordi/eda vilu
vier reita Drottiñ/huort eru vier hſi sterckare/mi

eiñ er leyþ

er leyþazt señeliga aller hluter/eñ þz baza eigi aller mier leyþizt allt/eñ þ er eigi allt til vppreist^n/ eingz
Psal.xxiij spyrie at þui huat hñs er hellor at þui huat añarſ

Allt huat i kiot mangara husino er til solu (er. þ etid epter spyriandi at ongu vpp a þ þier/vꝛgit samuiꝛkuñe/ þt iordin er drotins z hñ^n fylling/eñ ep eñ huer ap vantruadū bydr ydr til snꝛdings z þier viliet þangat ganga/ þa etid þ allt huat fyres ydr verdr sett z spyriet em skis/vpp a þ þier vꝛgit samuiꝛkuñe/eñ ep nockr seiger til yd^n þtta er skur guda oþz þa etid ecki fyrer þss saker sē þ seiger ydr vpp a þ þier vꝛgit samuiꝛkuñe/ þt iordin er at so ñu drottins z hñar fyllig/eñ eg seige ap sā vitꝛku^n ñe eigi ap þiñe sialfs/hellor hins añars/ þat hu fyre skylda eg mitt frelsi dꝛmazt lata ap añarlig re samuiꝛku þui ep eg nerti þss mꝛ þacklꝇt. huat fyre skal eg þa lastadr verda vm þ sem eg gtore þacker fyre

Huort þier etid edr dreckit/eda huat þier gioret þa giorit þ allt til gudz dyrdar/verit vtan hindrā bꝛdr gydingū z grickiū z gudz safnadi/lika s^o sē eg giordi mig hueriū mañi þꝛgiligañ i ollu/eigi at spyrjādi huat mier/helldr huat morgū er gagnligt s^o at þz hialpliger yrdi/verit þui miner epter fylgi arar s^o sē eg em kristz

Ellepte capitule

Gloza ydr goder brꝛdr/ þ þier leggit mig i miñe a allñ hatt z halldit þñ sid uana er eg setta ydr/eñ þ vil eg at þier vitid at kristr er huers manz hofut/eñ konuñar hofut er madrin/eñ hofut kristz er gud/z huer sa madr sē bidr eda spar med skyldu hofdi/hñ o virder sitt hofut/z huer su kōa sē bidr eda spar med beru hofdi/hun o virder sitt hofut/ þui at þ er eins sē vꝛri hn^n hofut har bass

rakat/vill hun eigi ſkauta ſier þ a rakizt ap hñ̃ hefut h̃̃/eñ þyrſt þ er liott þyrer konuna at hapa ap rekit h̃̃ eda ſkollott hofut/þa þalldi hun ſier.

Eñ karlmadrin ſkal eigi þalda hofut sitt/med þui hñ̃ er gudz mynd ↄ ſomi/eñ konan er manzins ſomi/þt madrin er eigi ap konuñe/helldr konan ap manninū/madrin er eigi ſkapadr vegna konuſiar/helldr konan vegna manzins/þ̃ þyrer ſkal konan hapa veldi a ſinu hofdi þyrer Einglaña saker/eñ þo er huorki madrin an konuñ̃/me konan an manzins i drottne/þat lika s̄ sē konan er ap maninū/ s̄ kemr ↄ madrin þyrer konuna/eñ aller hluer ap

(velldi) þ
menar h
ſkautid e
trapit hu
ap at mer
azt ſkal þ
ſie vnder k
manzins
lldi

Dagmj þier ſialfuer yd̃ a mille huort þ (gudi. hæper konuñe at bidia þyrer gudi/o ſtautud/eda keñer ydr þ ecki natturan ſialf/at þ ſie lyte þyre karlmanninū/hñ hafi ſidt har/eñ konuñe at ſofin ſome þ hun hafi ſida locka/ap þui at harit er hñe til ſkylingar gefit/Eñ ep sa er eñi huer yd̃ a milli sē þrætu ſamr vill vera/hñ vite þ vier hofū eigi þui likan siduana ↄ eigi helldr gudz ſofnudur

Eñ þetta hlyt eg at bioda ecki hroſāði þui þ þier komit ſaman til betrunar helldr til veſnunar/J fyrſtu þa þier kōit til ſamans i sāk̄undunū heyri eg at þ̃ er ſundraner yd̃ a mille/ↄ eg true þ sie ↄ nockrir deild/þt þ̃ hliota/a greining̃ at vera yd̃ a mille s̄ at þr sem kiorner eru opinberir verdi yd̃ a mille

℟ þa þier komit nu til ſamans þa holldū vier þ̃ eigi drottins kueldmalid/þt nær þier ſkulut hallda kueld malidina þa tekr huer yd̃ ſina eigenli/ga þādu adr þrañ/eñ aſtar er hungradr/hñ añ er druckin/huort hafi þier eingen huſ þ̃ þier kañit at eta ↄ drecka iñe/eda forſmac þier Gudz ſafnud/ ↄ ſkamit þa sē eckert hafa/huat ſkal eg ſeigia ydr ſkal eg lofa ydr/i þſſu lofa eg ydr ecki.

℟ ſtig dag

Þui þ huat eg hefe af drottne med tekit/ þat hefi eg yðr þeingit/af þui at drottin Jesus a þre nott er hann var suikin/tok hann braudit giorandi þacker/braut þ t sagdi/Takit/etid/þetta er min likame sa þyrer yðr verdr gefin/giorit þ i mina minning/Lika eirnen kalekin/epter þ hann hafdi kuelldmaltid ina etid/seigiandi/þesse kalekr er nytt Testament i minu blodi giorit þtta/s^o opt sem þier dreckit þar af i mina minning

Þuiat svo opt sem þier bergit af þessu braudi t dreckit af þessu kalek/skulu þier kungiora þan mz dauda drottins þangat til hann kemr/huer hann etr eda af þessu braudi t dreckr af þessum kalek drottins o verdugr/sa er sekr vid hold t blod drottins/ en huer madr prufue sig sialfr t eti s^o af þessu braudi t drecki af þessu kalek/ þuiat huer hann etr t dreckr o verdugr/sa etr t dreckr sialfum sier dom mz þui hann giordi eigi greinar mun drottins likama

Þyrer þ eru s^o marger siuker t veykliger yðr a mille/t þr marger sem sofnader eru/ þui ef vier dæmdum oss sialfuer þa yrdu vier eigi dæmder En nær vier dæmunzt/þa verdu vier af drottne typtader vpp a þ vier þyrfe dæmunzt eigi medan þessum heime * Þyrer þui bræðr miner/nær þier komit til samans at neyta þa bide huer annars/en ef einn huern hungrar þa eti sa heima s^o at þier komit eigi saman til doms a þellis/en hitt annat vil eg skicka þa eg kem

Tolfte capitule

* Tinnda sunnudag

OG af þm andligum giofum vil eg eigi dylia þyrr yðr goðer bræðr * þier vitid þ þier vorut heidner/t geingut burt til mal lausra skurgoda sem þier vrdut

vrdut til leidder þyrer þui kuſigiori eg yðr/ þ ein-
geſi sa sem þyre guðz anda talar þormęler Jesu/
t eingeſi þar Jesū Drottiſi kallat vtan alleinaſta
þyre heilagaſi anda

Seſieliga eru giaþuernar marguiſligar/eſi hiſi
ſami er andiſi/ þar eru t marghattud embętti eſi
hiſi ſame Drottiſi/þar eru marghattad᷑ verckaner
eſi hiſi ſame gud er ſem verckar alla hluti iollum eſi
i ſier huerium eniū and ſyna ſig giaþuer andans
til alls᷑ nytt ſendar/einū verðr gefit þyre anda at
męla ap vizku/ eſi odrum verðr gefit at tala ap
ſkynſemi/ap hinū ſama anda/odrum truan i ſo-
mū anda/eſi hinū giaþuer lękningaſia i ſomū an-
da odrum krapta verck at giora/ eſi odrum at gio
ra at ſkilianliga grein andaſia/hinū odrum marg
hattud tungu mal/ eſi odrum vtlegging ſagnaſia/
eſi allt þetta verckar eiſi t hiſi ſami andi/ ſkiptand
ſier huerium epter þui ſem hū vill ✱

Þt lika ſvo ſem eirn likame er t hefer þo mar
ga limu/eſi aller limer eins likama/huerſu marger
ſē at eru/ þa eru þr þo eirn likame/lika s᷒ er kriſte
Þt vier erū i einū anda/ aller i eirn likama ſkirder
huort vier erum gyðingar eðr griſker/þręlar eðr
frelſingi᷑/t erū s᷒ aller i einū anda dryckiader/ þt
likamiſi er eigi eirn limr helldr marger/t ep þo tiſi
ſegði/eingē hōð er eg/ þar þyrer er eg ecki limr lika
mans/ſkylldi hſi nu þui ecki vera likamans limr/t
ep eyrat ſegði/eg er eigi augat/ þar þyrer er eg ecki
limr likamans/ſkylldi þ ſaker þſſ ecki vera likamās
limr/ þui ep allr likamiſi vęri augat huar vę-
ri þa heyrnin/ huar vęri þa ilmingin

Eſi nu hefer Gud ſett limuna/t huern eirn þra
a likamaſi svo ſem hanſ hefer viliat/t ep aller li-

menner vǫri eirn limr huar vǫri þa litamiſi/eſi nu eru
menner marger eſi likamiſi eirn/ þt augat ma eigi ſeigia
hendiſe eg þarf þm eigi vid/eda þar i mot hoþ uoit til
þotaña/ag þarf eigi ydar myckla helldr þr limer likam
anſ sē oſſ ſynazt breyſ kuazter vera þr eru naudſynligazt
er t þa vier reiknū o tierugazta / þm ſomū leggiū vier/
meſtaſi ſoma til t þr ed oſſ eru lyte at/virdu vier meſt þr
þr sē oſſ pryda/ þurfa þſſeigi vid/eſi gud hefer likam
aſi s° saman telugt t gefit þm naudſynia limū hiſi me
ſtaſoma s° at eingeſi a greining ſie alikamanū/ helldr þ
þaer limiſi ber a hyggiu þyre odrū/ t ef eirn limr iſi þa
lida aller limerner ins t ef einū limnū verdr ſome vei
tr/ þa sampagna hiſi aller limerner Eſi þ ler erut
kriſt likame t vt limer huer epterſiſe deild t gud hefer
ſett i iofnudin i þyrſtu poſtula/ þa ſpameſi/i þridia ma
ta logrigedr/epter þ sē krapta verckin giora þr vǫrſt
þa ins lęknings giafuern / þa vid hialparana/ þa ſtio
rnarana/ þa marghattud tūgu malin/eru þr aller poſtu
lar/eru þr aller ſpameſi/eru þr aller logrigedr eru þr al
ler þr meſi sē krapta verckin ciora/eda þr sē lęknings
giofina haga tala þr aller marghattud tūgu mal/kuña
þr aller vt at leggia/epter þylgir nu hinū beſtu giof anū
t þar til vil eg viſa ydr veg þſſm ędra riij Cap

Oat ✠ eg taladi tungr maſiaſia t einglaſia
eſi hefda ecki kęrleikaſi þa vęri eg sē añar
hlomandi malmur edr huellandi bialla t þo
at eg hefda ſpadom t viſſe alla leynda. hlutt
og alla ſkynſemi t hefdi alla tru s° at eg þial
lin vr ſtad þędi eſi hefda ecki kęrleikaſi/ þa vęri eg ec
kert t þo at eg gęfa allar minar eigr þarfękū t eg yfir
ger gęfi miū likama svo at eg bryſie t hefda ecki
kęrleikaſi þa vęri mier þ eingen nytſemd/ kęrleikrin
er þolinmodr/ t godviliadr/ kęrleikrin er eigi meinf
bęgiſi / kęrleikrin giorir ecki ellmaſiliga/ eigi blęſ

hñ sig vpp/eigi stꝛitr hñ sig/eigi leit hñ þss huat hñs er/eigi verdr hñ til illz egndr hñ hugsar ecki vondz ligt/ eigi þagnar hañ ypuer ranglꝛtino eñ þagnar sañleikanū/hñ vm ber alla hluti/ hñ truer olla hñ vonar allt hñ vmlidr alla hluti kꝛrleikrinn hñ dodnar alldri/ þott spadomrnñ hiadne ꝛ tungu malunū slote/ꝛ skynsemine liñe

Hat vorer vitzmuner er sionhending/ꝛ vorar spa sagner er sionhending/eñ nꝛr þ kemr sē algiort er þa hiadnar þ sē sionhendingin er/ þa eg var barn taladi eg sē barn/ꝛ eg vm þorñall sē barn/ꝛ eg hrg sadi sem barn/eñ þa eg giordrzt madr/lagda eg af huat bernsligt var/nu siau vier þyrer speʒgilin at rad gatu/eñ þa auglit at auglite nu kenne eg af sion hending/eñ þa man eg kenna sº sē eg em kendr/ nu bliþa þo þssi þriu/truan vonin kꝛrleikrinn/eñ kꝛr leikrinn er mestr af þssum rnñ. Cap.

Epter þylgut kꝛrleikanū ꝛ kost gꝛþzst i audli gū giofū/eñ þo mest i þui at þier mætto sp adōa þyre seigia/ þt hñ sē tūguna tal hñ ta lar eigi mōm/ helldrgudi/ þt hñ heyrer eingñ/eñ landanū tal hñ leynda doma/eñ hñ sē spadōa sei ger þyrer sa talar mōm til betrunar/ꝛ til a minn gar ꝛ til hugganar sa tunguna talar hñ þorbetr sialfuan sig/eñ sa sem spadoma seiger þyrer/hñ þorbetrar gudz sopnud/eg villda at þier kynu al ler tungr at tala/eñ þo myckru heldr þier segdut spadoma þyre þt sa sē spadoma seiger þyre hñ er kñ meire sem tunguna talar vtan at sº sie hñ leg gi þ vt sº at sopnudrnñ þaepar af þorbetran/ eñ nu goder brꝛdr þott eg kꝛmi til ydar ꝛ taladi tnn gi/huat vara eg ydr gagnligt/nema eg taladi til yd ar añat huort þyre opinberan/eda þyrer skynsemi eda þyrer spasagner eda þyre lꝛrdom

(tungr a tala) þ er p alma edr sp doma ꝛ san tūdū at lꝛr eda syngia ꝛ eckiþa vt a leggia þo a sa vnder sē ndi sē les/ eñ spadom kyrer at sei ia þ er hugl ord af gu at medtaka ꝛ odrū gꝛþ kuña / en ꝛ at leggia hugi ꝛ ond drū at skyl sº manat iñ heilage ll þ tungr tala bere i sopnudin spadoma am seigia vt atleggia betrar sop tunga/ Ja annat tal niz sialfū

Erþm̃ hlatū eigi svo hattad sem hlioda eſi lū
þa eigi/Huort þ er nu pipa edr harpa/þyrſt þ ge
þr onguan greineligaſ̃ hliom aþ ſie:/huernen ma
þa vitazt huat pipat er/eda huat harpat er/t eþ
ludrſ̃ heþr o ſkilmerckiligt hliod huer man þ a vi
lia buazt til Bardagans/Lika t þier/nęr þier ta
lt tungr/ vtan þier geþit þrā ſkilmerckiliga rędu
huernen ma vitazt/huat at talat er/þ at þier talit
þa i vind

Señeliga er margt raddar kyn i þſſm heime/
t þo er eckert þra mal lauſt/ t þyrſt eg veit ecki
þyding malſins/ þa verd eg þm̃ ſem tal̃ o ſkili
angr/ t hſi ſem tal̃ verdr mier o ſkilianligr/ſo̊ t
lika þier/t þyrſt þier erut epter þylgi rar andli
gra giafa þa leitid epter þui at þoibetra ſoþnu
dſi/vpp a þ þier geþit t þulla nęgd

Huar þyrer/sa ſem tungu tal̃/ hſi bidie/svo
at hſi vtleggi þ /þui þyrſt eg bid med munninū/
þa bidr t miſi andi/eſi mitt hugſkot þęrir onguan
a vogrt/Huereu þer þa einkū svo þ eg vil med an
danū bidia/t eg vil bidia i hugſkotinu/Pſalma
na vil eg ſyng ia med andanū/ t eg vil Pſal
mana ſyngia med hugſkotinu

Eſi þa þu blezar i andanū/huerñ ſkal þa sa
sem i leikmanzins ſtad ſtendr Amen ſeigia yþur
þiſie blezan/med þui hſi veit eigi huat þu ſeiger/
Señeliga giorir þu godar þacker/eſi hſi aſ̃ be
trazt þar eigi aþ/ Eg þacka gudi minū þ eg tala
meir tungr/ eſi aller þier t helldr vil eg tala fim̃
ord I ſoþnudū med minu ſiñe/svo at eg lędra a
þra/helldr eſi tiv þuſunder orda med tunguſiñe

Goder brędr verdit eingeſi born i ſkilningar
ſiſiunū/helldr verdit born i illzkuſie/eſi verit algior

der

(mz hugſko
tino) þ er s̊
myket sē vt
at leggia og
hugſkotid at
auglyſa eſi i
ndanū at ta
a/ þ er hugſ
kotid ſialþr
t vnderſtan
þa t ecki vt
t leggia

þ (ſiñe) þ
r hugſkotid
ir predikun
ñe vt at leg
gia

þer i ſkilningar ſiſſunū/ þat i logmalino er suo rit
tad/ þ eg mun mz aſiarligū tungū t aſiarligū vau Eſa.xxviij
rū tala til lyds þſſa t eigi munu þr helldr mig he
yra ſeiger Drottīn/ þar þyrer eru tungumar til tei
ckns/eigi þm sem trua helldr vantruudū/Eſi spa
domrin er eigi vantruudū helldr truudū.

Þott nu allr ſoþnudrinn ſkomi til ſamans i eirn
ſtad t toludu aller tungr/eſi þ geinge in oleyrdr leik
madr eda vantruadr ſegdu þr ecke at þier vegrut
ga'der eſi ep þier ſegdut aller ſpadoma þyrer) t
þar geinge in inn huer vantruadr eda oleyrdr sa
yrdi þegar ap ollū þm ſtrappadr t ap ollū degnadr
t þa yrdi s° leynder domar hſis hiarta opinberir
t svo vegri hſi þrā fal'andi a sitr andlit gud ar til
biri r/saſiarliga þ vidr keñandi at gud ſie mz ydr

Huerſu a þa at þara/goder brædr/nu svo opt
sem þier kom'r til ſamans þa hafi huer ydar eſſi/
loſ Pſalm/ eda hafi hſi lærdoma/ eda hafi hſi
tungr/eda hafi opinberaner/eda hafi vtlegging/
t latid allt ſkie til betrunar t ep inn huer talar tun
gi/ þa verdi þ aſiat huort ap tueimr eda meſt ap
þrimr t þ ſin a mille/s° at eirn leggi þ vt/eſi ep hſi
er eingen vt leggiare/ þa þeigie hſi i ſoþnudinū/
tali ſier ſialfū t gudi

Eſi ſpameñ tali tueir eda þrir/ t hiner adrer dø
mi vm/eſi ep odrū birtizt þm er hia sitr þa þeige
hſi fyrre þat all'er meigi þier ſpadoma fyre ſeigia
huer epter aſian/ s° at aller lærer/ t aller verdi a
minter/t andi ſpamaſiaſia er ſpamoſiunū vnder
uoipin/ þt gud er eigi gud vanheidrſins helldr fri
dārins s° sē iollū ſoþnudū heilagra. Ydrar hus
freyiur latid þeigia i ſoþnudunū/ þat þm ma ei
gi leyfazt at tala/helldr vnder gefnar at vera/ep

ter þui

ter þui sẽ loginalit vottar/eñ ep þẽr vilia nockut lyta þa
spyrie þar meñ sina at þui hetima/ þt konunge eru þ lyte
at tala i sapnadinū/ eda er gudz ord ap ydr vt komit/
eda er þ til yð elenda sam an kõit/Ep nockū þicker þ hñ
sie spasagna madr eda andligr/ þa vidr kenie sa huat eg
skrifa ydr/ þt þ eru bodord drottins/eñ ep nockr er skyn
laus þa sie hñ skynlaus/ þ yrer þui goder brędr kostgæf
it spadomana at seigia/ z pyrir biodit ecki tungunar at ta
la land allt sidsamliga z epter stickan skie ydar a mille

Þimtandi Capitule

Eñ Reg minne ydr (goder brędr) a þ Euangeliū sẽ
eg predikadi ydr/ huert þier z medtokut i hueriu
þier z standit/ þyrer hnert þier verdit z hialpliger
medr þm̃ hattri sẽ eg kunngioridaþ ydr/ ep þier hafit þui
halldit/vtan at s° sie þier hafit til o nyts truat

Þui at eg gaf ydr i fyrstu huat ed medtok/ þ at kri
str sie liplatiñ fyrer vor synder epter ritningunū/z þ hñ
sie grafiñ/ z vpp aptr risiñ a þridia deige epter ritning
unā/z þ hñ er sidr ap Cephas z epter þaf hinū tolf/zesi
epter a v hñ sidr meir eñ ap þim̃ hundrui brędra i sen
af hueriū marger eñ lifa til/ eñ nockrer eru sofnader/z
epter þ er hñ sidr ap Jacobo z sidan ap ollum postulunū

Eñ sidazt allra s° sẽ ap odrū o skapligū burdi er hñ
sidr ap mier/ þat eg em sidztr postula/ þui at eg em
eigi verdugr þ eg sk uli postuli heita/ fyrer þ eg of sokti
veitte gudr sofnudi/eñ af nad gudz er eg þ eg er/ z hñs
nad i mier hefer eigi idulaus verit* heldr hefi eg my
cklu meira erpuidat eñ aller þr ecki eg/heldr su gudz nad
sẽ medr mier er/ þ sie nu eg/edr þr/ þa prediku vier s°
þier hafit z s° truat

Eñ fyrst at kristr verdr s° predikadr/ þ hñ sie vppriseñ
af dauda huernen seigia þa nockrer af ydr/ þ vpp risa
þrãlidiña sie ecki/z fyrst vpp risa þrãlidiña er ecki þa er
kristr z ecki vpp aptr risiñ/eñ fyrst at kristi er ecki vpp ap
tr risiñ s° er vor predikan o nyt/ þa er z yduar trua o nyt
eñ vier fyndumst liug vottar gudz/mz þui vier hefdū vit

Æ Eli
lefte
sasiu
dag

uað i gegn guði/ þ hñ hefði kristn vpp vaket þñ dag hefði ecki vpp vaket/ fyrst hiner frælsdnu skulu eigi vp risa þui ef frælsdner skula eigi vpprisa/ þa er kristr ecki vpp aptr risinn/ efi ef kristr er eigi vpp aptr risinn þa er yð trua o nyt/ so eru þier þa enn i yðrum syndum/ þa eru þeir sem sofnader eru i kristo fortapader/ ef vier vonum allein a þessu lifue a kristum/ so erum vier hiner ve/ sælaztu allra manna

Efi nu er kristr vpp aptr risinn af dauda fyrir fyrirhedill vora skal hann sem sofnader voru/ af þui at fyrer manzins kō dauda kom fyrer manzins kō vpprisa frælsdinna/ þvi lika so sem þa dou aller fyre Adam/ so verda þeir allir lifgader fyrer kristum/ efi hver einn i sinne skickan/ fyrirhedillinn er kristr/ þa nærst þeir sem kristz eru i hans til kōu/ þa nærst enda lokin/ þa hann hefer opt gefit rikit gudi fedr/ og þa munu hann aptna allan hofdings skap/ Herra streitt og vallz stiornan/ efi hann byrie at rikia þar til hann legge alla o vine vnder sina fœtr. Efi þann sidazte o vin sem af madr verdr er daudinn/ þvi hann hefer hann alla lutt vnder sina fœtr gefit/ og þa hann seiger þ at allt sie vnderlagt/ þa er þ opinbert/ at sa er vndan tekinn/ sem hann hefer alla hluti vnder lagt/ efi nær hann eru aller hluter vndergefner/ þa mun og sialfr sonrinn vnder gefazt þeim/ sem hann vnder gaf alla hluti/ so at gud sie allt i olla hluti. Huar giora þeir alligar sem skirazt vpp yfuer frælsdnu/ ef at hiner fram lidna skulu onguanenn vpp aptr risa/ huar fyrer skirazt þa þa vpp yfuer þann/ og huar fyrer eru vier þa allar stunder i haska semd/ dagligana dey eg fyrer vora hrosan/ huerna eg hefi a drottne vorum Jesu kristo/ þui haf eg epter manligre venu/ barizt vid skogdyrin i Epheso huer nytt semd er mier þ þa ef at hiner framlidnu/ skulu eigi vpp aptr risa/ Etu vær og drecknum þa morgun deyum vier/ latid eigi teigla ydr/ þui vōt samtal spiller godum sidum vaknet rettliga og syndgizt ecki/ þt sumer þeir vitu eckert af gudi/ efi ydr til vanuirdu tala eg þetta.

Nu mætte eiñ huer seigia? huernen munu hin er þramlidnu vpp risa ↄ med huilikū likama mu nu þr koma? þu drusse/ þ er þu sar lipnar ecki/ vtan þ deyie adr ↄ þ þu saer er ecki sa likame sē verda skal/ helldr bert korn aðat huort hueitiſ eda einshuerſ aðarra/ eñ gud gefr þat likam epter þui hñ vill/ ↄ sier hueriu einu af þrꝛinu eiginligaſt li kama

Allt holld er eigi lika hattad holld/ helldr er að at holld mañaña/ aðat dyraña/ aðat þiſkaña / eñ aðat þuglaña/ þar eru ↄ himneſker likamar/ ↄ iar dneſker likamar/ eñ adra dyrd hafa hiner hñe ſku/ eñ adra hiner iardneſku/ aðan biartleik hefr er solin/ eñ aðan biartleik tunglit/ aðan biartleik ha fa ↄ ſtiornnar/ þt oñr ſtiarnan ypper viñr adra i biartleika/ svo ↄ vppriſa þram lidiña/ þat þ sem s ad verdr þorgeingeligt/ mun vpp aptr riſa o þor geingeligt/ ↄ þ sad verdr i vanſemd/ mun vpp ap tur riſa i vegſemd/ þ sad verdr i breyſkleika/ mun vpp aptur riſa i krapti/ ↄ þ sad verdr kiotligr lika me mun vpp aptur riſa andligr likame

Hofū vier nu kiotligaſt likama/ þa hofu vier ↄ andligaſt likma/ svo sem at ſkripat er/ þ hiñ fyr ſti madr Adam/ ſie giordr i edleligt lipuerne/ ↄ hiñ ſidare Adam kandligt lipuerne/ eñ hiñ fyrſte er ei gi andligr likame/ helldr edleligr/ ↄ epter þ er hiñ andlige/ Hiñ fyrſte madr af iordu ſie er iardligur Eñ hiñ añar madr er Drottiñ af himnum/ ↄ hui likur hiñ Jardneſke er/ svo eru ↄ hiner iardneſku ↄ huilikr hiñ himneſke er svo eru ↄ hiner himne ſku/ ↄ lika svo sem vier hofum borit liking hir iardneſka svo munu vier ↄ bera likig hinſ hineſka

Eñ þar seige eg af gode bꝛœdr/ þ holld ↄ blod

get

ſeth eige eignazt guds rike ok hid þorgeingeliga/mā eige eignazt hid o þorgeingeliga/þiaett at eg ſeige ydr leyndaſt dom/þ vier munū eige aller ſofna/ eſi þo munum vier aller vmſkipteliger verda ok þ̄ a̅ſta ſkyndiliga a einu auga bragde/vid hiū ſidaſta ludr þyr/ þt ludriū munu gialla ok hiner þramlidnu munu vpp riſa o þorgeingeliger/ok vier hiner munum vmſkipteliger verda/ þat þtta hid þorgeingeliga hlyti at klǫdazt þui hinu o þorgeingeliga ok þtta hid daudliga hlyti at ſkrydazt hinu o daudliga

Eſi þa þtta hid þorgeingeliga ſkrydizt hinu o þorgeingeliga ok þtta hid daudliga klǫdizt hinu o daudliga/vppfyllizt þ mal ſem ſkrifat er/at daudi er þorſuelgdr i ſigran/ Daudi huar er þiū brodr/heluite hu̅ er þin ſigran? eſi daudans brodr er Oſee.xiij
ſyndin? krapta ſyndariñar er logmalit/ eſi gudi ſie þacker ſem oſſ hefer ſigriū gefit/þyrer Drottiū vor Jeſum Kriſtum/ þyre þui bragdr munar/ verit ſtadfaſter ok o hrǫranliger ok aukizt ǫ tid i verck Drottins m̅z þui þier vitid at yduart erfidi er eigi o nyti i Drotine Sextandi Capitule

Gi af þre ſtydning/ſem flie ſkal vid hina heilogu/s̅o ſem at eg hefi bodit ſofnudunum i galatia/ þa giori þier ok lika/ ok eiū huern þuottdaga/ þa leggi huer ydar hia ſialfū ſier ok ſaman ſafne/þu at hiū er bǫrligt/ s̅o at eigi þurfe þa ed fyrſta er eg kem til/ þſſari ſtydning ſamā at ſafna/ eſi þa er eg kem þar vil eg ſenda þa þadan hueria hellzt þier kioſit til med bref in̅ s̅o at þr flytie ydra god/ vilid til Hieruſalem ok ef þſſ giorizt þaurf/at eg ferdizt þangat þa ſkulu þr med mier fara/eſi eg

mñ koma til ydar/ þa eg þer vm Macedoniã/ þui at vm Macedoniam mũi eg þerdazt/eñ mauera at eg bliþue hia/ydr/ t sie þar eirnen vm vetriñ/so at þier giorit mina vt þaur/huert sẽ eg kañ þerdazt.

Nu vil eg eigi sia ydr i þssari ýþuer þerd/ þuiat eg vona þ eg mune vm stundar saker tepia hia ydr/ eg Drottñ lopar/ Eñ i Epheso mun eg dueliazt allt til huita sunnu/ þuiat mier er þar mycꝫ lar dyr opnadar/ t þr eru kostgæfner/ eñ marger era þar motmælendr/ t þa Timotheus kemr til ydar/siact svo til hñ sie vtan otta hia ydr/ þuiat hñ rekr drottins eyrinde/ svo sem at eg þyrr þui þorfnae hñ eingen/helldr leidit hñ vt i þridi/ svo at hñ komi til min þat eg bid hñs mz brꝺrunũ.

Eñ ap Appollo brodr (þa vitid) þ eg hefꝫ amint hñ marga vega/at hñ kæmi til ydar med brꝺrunũ/eñ þ var med ongu moti hñs vilie/ þ hñ kæmi nu/ eñ hñ mun koma þa hñ þær tom til/ vakit t standit i truñe/ berit ydr karlmannliga at t verit styrckner/alla ydia hluti latid skie i kærleika

Eñ eg/ amiñc ydr goder brꝺr/ þier kennit heimkyñc Stephane/ þ þr eru þrumburder þra i Achaia/tsialþuer hafa þr skickat sig til þionustu vid heilaga vpp a þ þier sieut t þullkum vndet gefner/ t ollñ sem þiñ sam vercka t erfiuida/ eñ eg bagna ap til komu Stephana/ t Fortunati/ t Achaici/ þui huat mig vantadi a hia ydr þ vpp fyllda þr/ þat þr endr nærdu miñ anda t youarn þyre þui vidrkennit þa þyre þss hattar menn

Ydr heilsar Sofnudriñ i Asia/Ydr heilsar Myckeliga i Drottne/Aquilas t Priscilla/med þm sofnudi i þra husi/Ydr heilsa aller brꝺr/ heilsit huer odrum med heilogum kosse/Eg Pall heilsa ydr med miñe hende/ tefsa er nockr hñ elsti ecki

Drottiñ vorn Jesum Christum þa sie hñ anathema Maharam Motha/nad drottins vors Jesu Christi sie med ydr/ miñ kærleike sie med ydr ollum i Christo Jesu Amen

¶ Hñ þyrre pistill til þra i Corinthiu borg sendr vt af Asia þyrer Stephanon r Fortunatũ r Achaicon r Timotheon.

Formale yfuer annan S. Pals Pistil til þra i Corinthiu

Þm hinũ þyrra pistle/hefer hñ heilage Pall hardliga strapat þa i Corinthiu i morgũ greinũ/hellzdi snorpu vitne i beniarnar/ r hrꝙdandi þa sº/Esi nu sẽ etnũ postula r huggunarsãligum predikara ber at vera/vidr ectandi hinar blingu r skelf du sãuitzka/þramar eñ hrellande/þyrer þui þrisar hñ þa nu epter i þssũ pistle. Hellandi sº vidr sniorne i saren/tigandi sig þm nærsta vingiarnligasi r biodãdi þm at medtaka hñ syndugu apter medur kærleika

I hinũ þyrsta r odrũ capitula auglyser hañ sin kærleika vidr þa/huersu at hñ hefer alla hluti/sagt giort r lidit þm til nytsemdar r heilsu giapar svo at hr mꝙtti þui helldr allz hins besta til hñs rꝙnta

Epter þ þrisar hñ gudzipialligt embꝙtti/huert at sie/hid allra hꝙdzta r horgan sãligazta verck sãuitzkunũ til nyt send r hialprꝙdis r vtuisar/at þ fama sie ollu betra eñ logmalsins embꝙtte/ r þ verdi r opseckinũ seckt eñ auagrtzt þo hia truudũ r agli þyrer kross buydñ von eliꝛiar dyrdar

(anathema
þ þydizt a n
rꝙnu basi
nathema v
þa girsku n
aharã/vppa
ebresskuer hi
sama moth
eñ þ kallazt
daudi nu vi
S þa seigi
huer hñ elst
ar ecki krist
sa er bolna
ur til daude
Lesleui þr

Eñ iapn þrann þssa ollu ap stingr hñ þa þals po
stula/ þr eð logmalit hardliga hnuðu þram i gie
gn guðz Euangelio/ huerier eckí vtan augsynis hei
lagleik (þ er hrosni) boðuðu/ t lietu hinar iñre sk
ñer vantruarisiat kynar vera/ þtta giorir hñ nu
i hinū þridia þiorða t þimta capitula

J hinū Sietta t siounda amisier hñ þa þ þr ep
ter þylgie slikre predikan med verckum t liðingu
t lyckiar þ medr þra loþsogn/ vpp a þ at hñ hue
tie þas* til meire ekaþðar

J atta t niunda amisier hñ þaþ þr veite i þre
dyre tid hialp t studning þ hñ heilogū sem til Hie
rusalem hoþðu i vpp haþi oll sin audæþi opr ge
þit Act. iiij capitu.

J hinū tiunda ellepta t tolpta hefer hñ at skaþ
þa vidr þa þals postula

J þrettanda heiter hñ þm hardindum sem sv
ðgat hoþðu t ecki betrudu sig

til Corinthios

Þyrſte capitule

All postuli Jesu christi / þyrer guds vilia ꝛ Timotheus broder

Þre guds saþnan i Corinthio/samt ollū heilogum þm ar eru i ollu Achaia

Sie Nad ꝛ þrid̄r med yd̄r aþ gudi vorum þaud̄r ꝛ Drottne Jesu christo

Blezad̄r sie gud/ þader vors Drottins Jesu Christi/ huer at er þader miskunsemdaña ꝛ gud allrar huggan/sa oss huggar i allre vorre hrygdan/s° at vier getū ꝛ huggat þa sem eru i allz hattud̄ hrygdū/med̄r þre huggan/þar vier verdum med aþ gudi huggader/ þat lika s° sem at gnœþa harmkuœlingar Christs i oss/s° ꝛ lika gnœþer vor huggan þyrer Christum

Eñ huort at vier hoþū hrygd eð huggan þa skier þ yd̄r til goda/ er þ hrygging þa skier þ yd̄r til hugganar ꝛ heilsu giaþar (huer heilsu giop at audsyner sig/ eþ þier a þasi mata med̄r þolinmœdi lidit lika sem þ vier lidū) er þ huggan s° skier þ yd̄r til hugganar ꝛ hialpræðis/ Og vor von er stadþaust þyrer yd̄r/aþ þui at vier vitū þ at lika sem þier erut hlut takarar vordner hrygdaña/s° munu þier ꝛ verda hlut takend̄r hugganarinar

Þuiat vier vilū eigi dylia þyrer yd̄r goder bræd̄r vora hrygd/ Gueria oss skiedi i Asia/ þuiat vier vorū o dœmeliga þor þyngder ꝛ yþuer megn þram svo at vier aurugœntum eirnen liþe at hallda/ or skurdandi þ med sialfū oss at vier œttum at deyia Eñ þ skiedi þar þyrer at vier settum ecki vonir u skaþ a sialfa oss/ Heldr vpp a þn gud er dauda

fiq vppuecki

yppueckr/ huer oss hefer þrelsat ap þuilikū dauda
t nu dagliga þrelsar/ t eñ vonū þ at hñ mune oss
þrelsa hier epter/ þyre til styrck ydrar þyre bonar
þyrer oss/ svo at þyre þa gapu sem oss er gepiñ
þyrer margar persom skie myckill þacka r giord

Þuiat vor hrosan er þ/ vitnan vorrar samuis
ku/ þ vier hopū i eindþalldleik t guds skærleika
eigi J hollodigre vitzku/ helldr i guds nad geingit
i heimenum. Eñ eitna mest hia ydr/ þui at vier skr
ifum ydr ecki añat eñ þ þier vitid adr/ þa þier lesit
þ Eñ eg vona þ þier munut keña oss so allt til enda
loka/ so sem þier hapit t kent oss ap nockre alþu/
þat vier erū ydar hrosan lika svo sem at þier e
rut t vor hrosan a deige Drottins Jesu/ Og vpp a
þuilikañ truskap þeinckta eg nu sidarst at koma
til ydar/ vpp a þ þier audluduzt tuepalldar vel gi
order/ t eg þerdadizt þyre ydr / i Macedoniam
t kome vr Macedonia aptr til ydar t verdi svo
ap ydr a vegleidr i Judeam

Eñ hapi eg liettperle þrauit þa er eg hugleid
da slickt/ eda er inn þyre hugsan klotlig/ eigi svo
Helldr hia mier er Ja/ Ja/ t nei er nei/ Eñ trulyn
dr er gud/ þ at vor ord voru eigi til ydar Ja t nei
þuiat sonr Gudz Jesus Christi/ sa at þyrer oss
er a medal ydar predikadr/ þyrer mig t Siluanū
t Timotheum/ hñ var eigi nei t ia/ Helldr var þ
Ja i hñ/ þuiat aull gudz þyrer heit eru Ja i hñ
t eru amen i hñ/ gudi til dyrdar þyrer oss/ Eñ
gud er þ sē oss stadþster samt ydr i christo t oss
hefer smurt og insiglat og i vor hiortu gepit vissu
andarins

Asiar capitule

Eñ eg

Eñ eg akalla gud til vitnis/vpp a mina sal þ eg þyrmda ydr i þui at eg em ecki komiñ aptr til Corinthiu/ Ecki þ vier Drottnum yþuer yduare tru / Helldr erum vier til hialpendr yduars þagnaðar/ þuiat þier standit i truñe/ Eg þeinckta/ og med sialþum mier þ/at koma eigi aptr til ydar medr hrygd/ þui ef svo er at eg hrygge ydr/Huer er hñ þa/sa at mig gledr/vtan einazta sa sem aþ mier verdr hryggr gior/Og þ hid sama stripadi eg ydr/svo at eg þyrpti eigi hryggr at vera/ þa ed eg kanna/aþ hueriu eg atta þo gladr at vera med þui at eg treysti þ til ydar allra/ þ at miñ þognudr sie allra ydar þognudr/ þuiat eg stripadi ydr til i myckille hrygd/ z hiartans trega med morgum tarþaullum/eigi þ þier skylldut hryggner verda/ Helldr þ þier skylldut keña þañ kærleika sem eg hefr sierdeilis til ydar.

Eñ þott eiñ huer hafi hrygdan vpp byriat/ sa hefr eckj mig hrygdt/Helldr einazta i nockrum mata vpp a þ at eg þyngda ydr eigi alla/ Eñ þ næger at sa same er aþ morgū s° straþþadr/vpp a þ/þier þyrer gefit hñ nu hiedan af þui þramar z huggan veitid/svo at hñ sanckuizt ecki iofr myckian hryggleik/Huar þyrer at eg beide ydr/ þ þier audsynit a hñ kærleik/þui þyrer þ stripadi eg ydr til þ eg kenda ydra raun huort at þier vætut hlydugir i ollū greinū/og hueriū sē þier þyre gefit nockut/ þm þyre gef eg z/þui eg eirnei/s° ef eg þyregef nockū citthuat/ þ þyrer gef eg yd vegna i Christz augliti/ s° at vier verdū eigi tælder af audstotanū/þt oss er eigi ouitanlegt huat hñ hefr i skapi

Eñ þa er eg kom til troada at predika Kristz Eu

gelium ⁊ mier voru oyr vpp loknar ꝛ Drottne/hap
da eg eigi huild i minū anda þ eg þaū ecki Titon
minū brodr/helldr giordi eg miū skilnad vidr þa ⁊
þor burt i Macedoniam Eū Gudi siepacker sa ed
alla tima gedr sigriū i Christo ⁊ þyrer oss opinber
at ilming siūar kyssingar i ollum attum/ þat vier
erū gudi god ilming i Christo bądi a medal þra
sem hialpazt ⁊ medal þra sem þortapader verda
þessum ilmr daudans til dauda eū hinū ilmr lif
sens til lifs/ ⁊ huer er hąþiligr til þessa/ þt vier erū
ecki s^o sem marger adrer/ þr eg gudz ord þorblan
da helldr s^o sem af skærleika ⁊ s^o sem af gudi/so
lum vier þyrer gudz augliti i Christo

Pridie Capitule

Okū vier eū apr til at hąla sialfū oss
eda þurfu vier lika s^o sē at nockrer
hols brefa ña til ydar/edr holf brefiū
af ydr/ þier erut vort bref skrifat/ i
vorū hiortū/ sē audkent ⁊ lesit verdr af
ollum mōm þier sem auglioser erut vordner þ þier
erut bref Christi til reidder þyrer preditunar em/
bątti ⁊ af oss skrifader eigi medr bleke heldr mei
dr anda gudz lifanda/ eigi a steins spiolldū/ heldr
a hollduligū spiolldū hiartan s Eū slikan trust
ap þa hofum vier þyrer christū til gudz eigi s^o þ
vier sieū af sialfum oss neyter nockut at hugleida
s^o sem af sialfum oss till/ heldr er vier erū nock/
ut neyter/ þa er þ af gudi sa at oss giordi neyta/
þramū at þlytia embątti hins nyia testamenti/ei
gi bokstafsins/ heldr andans/ þuiat bokstafurin
deyder eū andin lifgar

Eū þyrst þ embątti sem þyrer bokstafiū deyd
er ⁊ a stęmū er grafit hafdi biartleik/ s^o at Israels

syner

Tolpta sunu dag

ſyner gatu eigi litid i aſianu Moyſi þyrer biartleik
ra ſacer hans andlitzt/sem þo tekr enda/hueriner
ſkylldi þa ecki myckla meir þ embætti sē ādaū gep
ur biartleik haþa/ þui þyrſt þ embætti semþyre
dīmingina bodar heper birte/myckla þramar he
per þa þ embætti er riettlætid bodar/ yþuergnæþ
anligaū biartleik * þuiat i sumaū mata þ sem
birt var þa er þyre ongua birte halldāda i giegn
þſſari yþuer gnæpanligre birte/þui þyrſt þ haþdi
birti sē enda tekr myckla þramar mun þa þ ha
þa birte sem ſtodugt bliþr

Aþ þui vier hopum nu ſlika von þa erum vier
diarþuer i nog t giorum eigi s° sē Moyſes gior
di/huer ed þortiallð heingdi þyrer ſina a ſian svo
at Jrael ſyner þiengu eigi litid ending þeſſer end
a tok/helldr erv þra hugſkot þorblindut þat allt
til þſſa dags bliþr þ ſama þortiallð til luckt yþu
er þui gamla teſtamento/þaū tid sem þr leſa þ
huert at þyre christum tok enda/ þuiat eſi allt til
þſſa dagſ þa Moyſes verdr leſiū heingr þ þortia
llð þyrer þra hiortum/eſi ep þr sneruzt til Drott
ins/svo yrdi þ þortiallð i burt tekit/ þuiat drott
iū er andi/Eſi huar andi drottins er þar er þreiſt
Og nu ſpeiglar ſier i ollū oſſ biartleike drottins
medr o hulðre aſian t vier verdū svo i þre ſamre
mynd vpp birter þra birtu til birtu svo sem aþ
anda drottins

Þiordi capitule

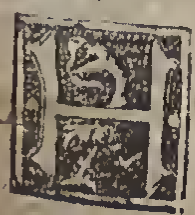

Var þyrer a medan vier hopum nu su
oddant embætti svo sem at vier hop
um miſkunſemt til audlazt/þa tregūzt
vier ecki/helldr aþ ſeigium vier eirneſt
heimogligar ſkamēr/t þorum eigi med

þlatskap/þo iblaundū z ecki guds ord/helldr nis
pinberum sañindum/ z audsynū oss hygan vidr
allar samuitzkar mana þyre gudi

gud þssarar
eralldar)er
ioþullin og
oþdinge þr
ū þiðar hm
er vnder
þnum

Er nu vort Euangelium hulit þa er þ hulit i
þm sem þo rtapader verda i huerium at gud þssar
ar veralldar/ þa hefer þo iblindat hugskot vantru
adra s° þm skine eigi vpp birting þssa Euangelij
Kristz dyrd/ huett at er guds i mynd/ þuiat vier
predikum ecki sialfua oss helldr Jesum Krist um þ
hū sie Drottin/ en vier ydrer þionar/ Jesus vegna
þt sa gud er liosino baud vr myrkrino at skina hs
hefer birtuna gefit i vor hiortu til upp birting z
vidrkeningar guds biartleika i andlite Kristi Jesu

En þenan tesaur hofu vier i iardligū kerum /
svo at hyðin kraftarms sie guds/ z eigi af oss/
alla vega lidum vier brygdaner/ en vier bryg
giunzt þo eigi/oss veiter torfuellt/ en vier aurni
luzt eigi/vier lidū opsokn/en vier verdū eigi fyrer
latner/vier verdum nidr þryckter/en vier fyre þor
unzt eigi z alid beru vier vm kring deyding drot
tins Jesu a vorū likama/s° at eirnen z þ lif Drot
tins Jesu opinskart verdi a vorum likama

Þuiat vier sem lifū verdū iafnan i dauda sell
der Jesus vegna s° at eirnen þ lif Jesu opinskart
verdi a voru daudligu holldi / fyrer þui verckar
nu daudin i oss en lifit i ydr. En a medan þ vier h
þum þan sama anda/ (epter þui at skrifat er Eg
trudi z fyrer þ tala eg) og vier truū fyre þui to
lum vier eirnen/ z vitum þ at sa sem Drottin Jesū
hefer vppuaket/at hn mune oss z upp vekia fyrer
Jesum z mū skicka oss þar medr ydr/ þat allt þetta
skier ydar vegna/s° at su fyuergnæfanliga nad
fyrer margra þacka giord/ vegsæ gud rikuligan
fyrer

Þyrer þui letiunzt vier ecki/helldr þott þ miſ ytte
madr þordiarfuezt þa mun þo sa hin iſre dag
þra deige endr nyiazt/ þat vor hrygd/sem ſtund
lig t liett er/vt vegar oſſ þfuer allan mata eina ei
lifa dyrdar vog/er eigi alitū hid ſyneliga/Helldr
a hid o ſyneliga/þat huat ſyneligt er/ þ er ſtund
ligt/eñ huat o ſyneligt er þ er eilift

Þimte Cap

Vi vier vitū/þott vort Jardneſka huſ
þſſarar byggingarverdr nidr brotid/ þ
at vier hopū byggingu af gudi vpp byg
da/ Huſ eigi med houdū giort/ þ af
ligt er a himnū/ þt þ epter þorleinger
oſſ eirnē/vorre i byggingsē er af hiñe/girnandizt
hñe at yfuerklædazt/svo/at vier finnuzt klædder
t eigi nauckter/þui a medan vier erū i þſſu Hreyſe
þa þorleinger oſſ t erū þyngder/at þui vier villdū
þegner eigi nauckter helldr yfuer klædder verda
vpp a þ hid daudliga burt suelgdizt/af lifnenu/
Eñ hñ sem oſſ byr til þſſ hins ſama/ er sa gud
arm oſſ hefer gefit pantiñ audartns

Eñ iafnan þa erū vier med godū huga/t vitū
þ a medan vier byggiū i þſſū likā/þa eru vier ecki
heima hia drottne/ þui gongu vier i truſe t ecki i
augſion/Eñ vier erū miz godū huga/thopū my
cklu meire godullld til at vera fiarlæger af likama
nū/t nalæger hia drottne/þyrer þui koſtgæfū vi
er t eirnen/huort vier erū heima nalæger/eda i þra
verū fiarlæger/ þ vter þocknuzt hñ/þui vier hlio
tū aller at opiberazt fyrer dōſtoli Kriſtz/vpp a þ
at huer eiñ audlizt þa ſinumlikam/ epter þui hā
hefer at hafz/ſie þ gott/eda illt

Þui vier vitū þ drottiñ er ottandi/þa porn vier i
hægd at vid lydiñ/eñ gudi ernin vier opinberir/ eg
vona t eirnen þ vier ſieū t i yfuar ſkuiskū/opiberir

so at vier lopum eigi sialfa oss at nyu/ helldr þat vier gepum ydr til epne at hrosa ap oss vppa þat þier hapit nockru at hrosa i moti þm/ sem hrosa sier epter ypuer litum/ zecki epter hiartano

Þui/ eru vier ǫdis myckler/ so eru vier þ gudi/ eru vier gaper/ þa eru vier ydr gaper þat Kristz karleike þuingar oss/ ap þui vier holldū þ þar þy rer/ pyrst at eirn heper pyrer alla dait/ þa sie þr aller dauder z þui heper hñ pyre alla dait/ so at þr sem lifa/ life eigi sialfū sier/ Helldr hñ sem pyrer þa heper dait z vpp aptr risiſ

Þar pyre kesiū vier nu hier epter onguan epter holldino/ þott at vier hopū einnen kent Kristū epter holldino/ þa kesiu vier hñ þo nu eigi so leingr/ ap þui/ er nockr i Aristo/ þa er hñ ny skepna/ hid gamla er vmlidit/ Sigett allt er þ nyit vordit/ esi allt þ ap gudi/ Suer oss potlickte vid sialfuan sig pyrer Jesum Kristū/ z gepit oss þ embætti sk þor likunina/ predikar/ þuiat gud var i Kriste/ z þor lickte verolldina vidr sialfuan sig til reiknandi hñe eigi sinar synder/ z heper vppreist vor a medal or dit ap þorlikunisie

So eru vier nu sendibod ap Kristz alþu/ þat gud amisier pyrer oss/ þar pyrer bidiū vier ydr pyrer Kristū/ Latid þorlika ydr vid gud/ þui hñ heper þan sem ap ongre synd visse/ pyrer oss at at synd giort/ vpp ap þ vier yrdū þ rettlæti sem pyrer gudi

So Anania duger i pyrstan so

Esa. xlix

Sietta Capitule

Ef vier ✠ aminū ydr so sem med hialpara/ þ þier medtakit ecki gudz nad til onytis/ þui hñ seiger/ I þœgan tima heyrda eg þig/ z a deigi hialprǫdisins hialpadi eg þier/ Sigett nuer sa þæ

gilige

ſilige time/nu er dagr hialpræðiſins/Latum oſſ
þui gefa ongum hindran/ vpp a þ vort embætti
verði eigi laſtað/Hellðr augſynū oſſ ſialfua i oll
ū hlutū svo sem guðz þienara

I myckille þolinmæði/i Harmkuælū/i Haſka
ſendū/i Þyngſlū/i hnðſtrokū/i þiotrū/i vpphlau
pū/i erfiði/ i voku/i foſtu/i hreinliſe/i viðr kenn
ing/i biðlunð gæði/i hoguæri/i Helgum anda/
þalſlauſum kærleika/ſannleikſins ordi/i Guðz krap
ti/ þyre herklæði riettlætiſins til hægre t vinſtre
handar/þyrer vegſemd t vanſemd/þyrer vanyck
ti t gott ryckti/sº sem þalſarar/t þo saðarliger/sº
sem ó kunniger t þo kunniger lika sº sem þr ed deyia
t Siaet: þat vier lifum/svo sē hegnder t eigi lif
latner/ sº sem syrgiendr/ þo iafnan glader/ svo
sem volader/ eñ þo sa margan audgar lika sem
þr ed eckert hafa/t þo eignaz t alla hluti *

O þier i Corinthiu vor muñr hefer sig opnat
til ydar/vort hiarta er glatt /vorra vegna þurfue
þier ecki traiſter at vera/ eñ þ þier erut traiſter/ þ
giorir þier vt af hiarta groiſie meiningu/ vid ydr
tala eg svo sem vid born min/ at þier hegðit ydr
svo t eirnen vidr mig/t sieut lika glader

Togit ecki okit medr vantruudum/ þat hueria
hlut tauku hefer rietlætid med ranglætino/ eda
huert samlag hefer liosit vid myrkum/eda hueria
samteingd hefer kriſtr vid Belial/ eda huert hlut
ſkipti hefer truaðr med vantruaðū? Hueria sam
liking hefer guðz musteri vid ſkurgoda huſ/ Eñ
þier erut musteri guðz lifanda/epter þui sem gud
ſeiger/Eg man byggia i þm̄/ t ganga þra a me
dal/eg man t vera þra gud/t þr ſkulu miñ lyðr ve Leut.xxv
ra/ þar fyrer gangu vt fra þm̄/t fra ſtillet ydr/Eſa. lñ

seiger

seiger Drottin/ sinertid ecki þo klatt er/ þa mun eg medtaka yd̃r/ ok vera yd̃ar fader/ ok þier skulut vera miner syner ok dœtr/ seiger Drottin almattugr.

Siounde capitule

Medan vier hofum nu þui lik þyrer heit kæruztu vinir/ þa forum til ok hreinsum oss af allri saurgan holldzins ok andans ok fullkomnum forum medr helgunnisse i gudz hrædzlu/ hondlit oss/ongu giordu vier mein/ongum giordu vierskada/ongu oss drogu vier a talar/ þetta seige eg ecki yd̃r til fordœmingar/ þat eg hefi adr sagt/ þ þier erut i vorum hiarta/ samt til at deyia/ med ok at lifa mz/ glaðr tala eg vid yd̃r/ morgu hrosa eg af yd̃r/ vppfyllir em eg huggadr/ þuer gnœgr anligr em eg i allre vorre hrygdan/ þui þa vier komum i Macedonia hafdi vort holld ongua ro/ helldr i ollu lidu vier hrygdan/ hid ytra i barattu/ hid iñra i otta blendne/ eñ gud sa er huggar litelmagnana/ hann huggadi oss þyrr til komu Titi

Eñ eigi alleinazta þyrer hans tilkomu/ helldr ein nen þyrer þa huggan/ þar hann var af yd̃r medhuggadr/ kunngiorandi oss yd̃ra forlæting/ yd̃uarn ecka/ yd̃ra kostgœfne vm mig/ svo at eg gled mig eñ meir þuiat eg hrygda yd̃r þyrer bref/ þo ek idrar mig ecki/ ok þott mig idradi þ/ kann vera/ þyrst at eg sie at þ brefit hefer at eins vm stundar saker hrygdt/ yd̃r so gled eg mig nu þo/ eigi af þui þ þier vorut hrygguer/ helldr þ þier vorut hryggder til idranar/ þat þier erut gudliga hryggver dner/ so at þier þeingut aungvan skada af oss i nockrum/ þat gudlig hrygdan verckar idran til hialpr œdis/ þa er onguan idrar/ eñ þessa heims hrygdan verckar dauda

Siaet

Giaet? þ þier erut gudliga hryggver vord-
ner/hueria alud þ heþer med ydr verckat/ þar at
auk þorfuar/heiþt/otta/þorleingtan/vandlætan/
hepnd/t i ollū hlutū/ þa haþi þier audfynt ydr at
þier erut fkirer þff verckf þyrer þui þo at eg fkri
þadi ydr/ þa er þ ecki hūs vegna fkied sē reitingi
na þramdi/t ecki hfis vegna sem reittu er/Helldr
þff vegna þ ydar koftgepni vid off opinber yrdi
hia ydr þyre gudi

Aþ þui þa erū vier vordner huggader/ þ þier erut
huggader/Eñ þo hoþū vier efi yþuer allt þrā glatt
off meir yþuerþognudi Titi/ þat hūf ande er a ny
iu endr nærdr til allra ydar/ þui huat eg hepi hro
fat aþ ydr þyrer hīm/ i þui verd eg eigi vanuirtr/
Helldr lika svo sem at allt þ er safileike huat eg
hepi vid ydr talat/ svo er t eirnen vor hrofan hia
Tito safileikr vordin/t hīm er aþ hiarta olldungis
vel til ydar/ þa er hū hugleider hlydne allra ydar-
ra/huernen þier hafpit aþ otta t fkialpta hū medt
kit/Eg gled mig t/ þ eg ma allz godz til ydar tre-
yfta

Attandi Capitule

GKufigiore ydr kærir brædr/ þa gudz
nad/sem gepin er fapnadinum i Ma-
cedonia/ þuiat þra þognudr var þa
yþuer gnæþanligr/ þū tid þr vrdu þy
rer morg harmku æli reynder/og þott
at þr voru nærfta þafkrudader/ þa hafa þr þo
rikuliga gepit i ollū einfalldleik/; þuiat epter ollu
megne (þ vitna eg) t yþuer megn þram voru þr
fialfutkliuger t beiddu off mz morgū a miſingū þ
vier medtækiū þa god giord t famlag naud þur-
tariū sē þm heilogū veittizt/ teigi sē vier r

Helldr gapu þri þyrstu sialpua sig Drottne/ z oss epter þ/ þyrer gudz vilia saker/ þ vier hlutū at amissa Titū/epter þui hū hapdi adr vpphapit/svo skylldi hū z þull enda slika velgiord ydar a mille.

Ēū lika sem þier ypuer gnogpit i ollū greinū/ I trusie i ordum/i vidr kēinguse/ z i allre kostgo gne/z i ydrū kærleika til vor/ svo aprekit eirnen/ þ þier ypuer gnogpit z i þssari vel giord/ Eg seige ecki sem biodi eg þ/helldr a medan þat hiner ad zer eru svo kostgopner/ þa reyne eg yduarn kærlei ka/ Huort hū er ap riettum huga i þui þier vitid nad vo s Drottins Jesu Kristi/ þa/ þott hū vœri riki/vard hū þo voladr ydar vegna/vpp a þat þier ydut pyrer hūs patokt auduger

Og nima radþogne gep eg i þssu/ þuiat þtta er ydr nytt samligt/ þier sem vpp hapit byriat þy re tolp manudum eigi einazta giorningū/ helldr tapn vel vilian/ þui þullkōnit nu z eirnen giorning ūvpp a þat lika sem at þar er hneigelegr hugr til vilians/svo sie þar z eirnen hneigelegr hugr til giorningsins/ap þui sem þier hapit til/ þui þyrst hū er godviliadr/ þa er hū þacknæmr/epter þui sem hū hepr til/eū eigi epter þui hū hepr ecki

Eigi skier þ i þa meining/ þat adrer hapi huild/eū þier hrelling/Helldr at þat sie lika/svo at ydar gnogd þione þra þurpt i þessari halla ris tid vpp a þ/at þra gnogd epter a þione yd uare þurpt/z þ skie huat lickt er/sem at skripa er þū er myckla sapnadi/hapdi eckert ap gangs/z sa er litlu sapnadi hū hapdi onguan brest / Eū gudi sie þacker sem slika pyrer hyggiu hepr gepit i hi a Titi til ydar/. þat hū medtok at soīu þa a ag/eū med þui hū var svo miog kostgopnū/

er hū

er hſi aþ ſinum eigen vilia til ydar þariſi

Eſi vier ſendum mz hiñ vorn brodr/ þſi er lop
hezer i Euangelio/vm allar ſamkundr z eigi allei
nazta þ/helldr er hſi eirnen ſkickadr vt aþ ſamkun
dunū oſſ til þoru nautz til þſſarar velgiordar sem
þyrer oſſ verdr ſaman ſoþnut/Droitne til ſcindar
z at gcta þſſ/ þ eingeſi mcttı epter oſſ ſeigia nockut
vont/ſikrar audigrar ncringar halþu sem þyre
oſſ verdr ſamā dreigin/z vackta at þ þcri ſcmiliga
eigi alleinazta þyre Drottne/helldr eirnen likaþ yre
mōm

S° hopum vier z ſent med þiñ brodr vorn/ þſi
vier hopū opt reynt i morgū greinum/ þ hſi ſie koſt
gcþiſi/eñ nu mycklu koſtgcþnare/ z vier hopum
mickit traust a ydr/ ſie þ Tit⁹ vegna (sem er miſi
lagſmaſi z hialpar madr ydar a mille) - edr vegna
vorra brcdra (hverier at era Poſtular ſākundaña
z dyrdar Criſtz) þyrer þui haþit i lioſe audſynig
ydvars kcrleika z vorrar hroſanar vm ydr vidr
þſſa/eirnen i auglite saþnadaſia þui/aþ þſſari ncr
ingar biorg sem þiñ heilogum ſkier/ er micr eigi
þorf a/ at ſkriþa ydr til vm þat eg veit ydvarn
godan vilia/huar aþ eg hroſa/hia þiñ vr Maccedo
nia/z ſeige þAchaia er þyrer tolf manudū reidu
buin/z ydart epterdcmi hezer marga til knuit /
Eñ eg hefi aþ þui þſſa brcdr bingat ſent/s° þ vor
hroſan vt aþ ydr yrdi ei at ongu i þe grein/z þier
ſieut reidubuner/lika s° sem at eg hefe ſagt vt aþ
ydr/s° at ep þr vr Maccedonia kcmu medr mier/z
þyndi ydr o vidr buna/ s° vier (eg vil eigi ſeigia
þier) verdum ecki ſkaműader med ſlikre hroſan

Eſi eg hefi a litid þ þyrer naudſyn/at a mi
adrna þ þr þcri þyrſt til yd⁰/at reidu hr

lopada blezan þ hun sie ul reidu/s° sẽ þ sie blezan eñ eingen agirne ✠ eñ eg seige þ huer hañ saer sparliga /sa mũ sparliga vppskera/ ꝛ huer hñ saer nidr i blezanum/sa mun ꝛ eirnen i blezanum vppskera/huer eiñ epter sinu hugbodi eigi medr o vilia edr lugan/ þt hyrañ giapara hepr gud sier kꝙrañ

Pui gud er mattugr at giora/ þ allz hattud nad sie gnoglig medal ydar s° at þier hapit allz gnꝙgd i ollũ hlutum/ ꝛ ypuer gnꝙpit i ollũ godũ verckũ/ s° sẽ at skripater/hñ vt dreipdi ꝛ gap patꝙtum hñs riettlꝙti blipi vm allder allda/ eñ sa er sꝙdit gepr kornsꝙdaranũ/sa mun ꝛ gepa braudit til þꝙdz luñar/ hñ mun ꝛ marg þallda yduart sꝙdi/ ꝛ aukaz lata þriopgan ydvars riettlꝙtis þ hier sie ut auduger i ollũ hlutũ/ med allañ eindþalldleik sẽ þyrer oss verckar þackar giord gudi ✠

Þuiat su nꝙringar stod/ þssarar biargar/vpp pyller ecki alleinazta þa nauðþurpt heilagra. hell dr ypuer gnꝙper eirnen i þui/ þ marger þacka gudi þyrer þssa vora trua þionustu/ ꝛ prisa gud ypuer yduare hlydugre vidrkeñingu Kristz gudz spialla/ ꝛ ypuer yduare eindþalldligre hialpar stod til þra/ ꝛ til allra/ ꝛ ypuer þra bꝙnũ þyre ydr/ hueria at þorleinger epter ydr/ þyre saker þrar ypuer gnꝙþanligrar gudz nadar/i ydr eñ gudi sie þacker þyrer sina o vm rꝙdiliga gapu

Tiunde Capitule

Eñ eg Pall beide ydr þyrer godgirnd ꝛ hoguꝙrri Kristz/sa sẽ at i nalꝙgd er lagr ydr a mi.le/ eñ i þiarskra em eg þñeñ diarpr vid ydr/þui bid eg ydr þ mier sie ecki þaurp/nalꝙgũ/diarpliga at hondla/ ꝛ þa diꝛ
ꝛbyng þraũe hapi/sem mier verdr til logd vidr

futna þr oss ackta/sē geingu vier epter hollozins
plagsid/þui þott vier gongū i holldinu þa strid
vier þo eigi epter holldligū plagsid/ þt herskrudi
vorf riddaraskaper er eigi holldligr/helldr mattu
gr þyrer gudi/til nidibrotz þre stadþestu/ huar mz
vier nidr briotū þa a setning ⁊ alla hꝙd sē at sig
vpp hepr i giegn guoz vidr kesingu/⁊ at herþan
ge tekr alla skynsemd vnder Kristr hlydne ⁊ erū rei
dubuner at hepna allrar o hlydne/þa er þoar hlyd
ne er vppfyllo/ Dꝙmi þier epter alite

Treyster nockr þar vpp a/þ hū sie Kristz/ þa
þeincki sa eirnen þtta hia sialfū sier/ þ/lika sē at
hafi heyrer Kriste til sꝰ heyru vier eirnen Kristе
til/ og þo at eg hrosadi mier nockut þramar vt ap
þre vorre mackt sē drottin heper ossgepit/ydr til be
tun ⁊ecki til þordiorþun / þa nūda eg þo ecki til
skam verda/esi þtta seigi eg vpp a þ þier latid ydr
ei þickia/sē hepda eg viliat stelpa ydr mz brepū/þ
at þau brepi (seigia þr) eru þung ⁊ sterck) esi nalꝙgd
likamans er veyk ⁊ malit þorsmanarligt/ þuer þ ss
konar er/ hū þeincki þ lika sē vier erum mz oridin i
brepunū i þrauerusie/ sꝰ dirþunzt vier eirnen at
vera mz giorningenum i nalꝙgdisie

Þt vier dirþunzt ecki at reikna oss edr telia med
þra sē sig sialfuer lopa esi mz þui þr meta sig bi
sialfum sier ⁊ halda svo einazta nockut vt a
sier sialfum þa vnder standa þr eckert/esi vier þ
sum oss ecki ypuer mal þram Helldr allemazta e
skamti þrar reglu þar ed gud heper oss þ fi
mt med apmetid / at geta nad/ ernen
ydar/þuiat vier þorum ecki op langt i þ
sem at hepdu vier eigi nad getad allt

þui vier erū kōner allt til ydar medr Kristz gudz
spiollū/ z hrosū oss ecki þram ybuer þ mal i asia
ligu erþidi/ z vonū nu/ nær ydar tru þrioþgazt
ydr/ þ vier munū vidara komazt eptet vorre reglu
z predika eirnen þtta Euangeliū/ þm sē hinu mei
gan ydar bua/ z hrosa oss ecki i þui/ sem med asiar
ligre reglu er til buit ri Capitule

Ef huer sier hrosar/ sa hrose sier i Dio
ttne þui þyre þ er eingesi reyndr þ hū
lopar sig sialfr/ Helldr þ Drottin lop
hū/ Gæfi Gud þier þyldut mier litla
eina þauitzku til goda/ at sosu þolit þi
er mier hana til goda/ þui eg vanda vm vid ydur
med gudligu vandlæti/ þat eg hefi þastnat ydr ei
nū manni/ s° at eg i hūdr sellda kriste skirlifa mey
en þ ottumzt eg/ at lika sem Hoggormrin tældi He
vw med sine þlærædi/ s° lika meige z þordiarþazt
ydar hugskot/ z aþ þalla i þra þū eindþalldleik
sem at er i Christo i þui ep sa sami/ sem til ydar
kem/ predikadi erin asiam Jesū/ þū vier hopū ei þre
d.kat/ eda ep þier medtækit asiam anda/ þam þier
hopdut ecki medtekit elligar asiat Euangeliū/ þ þier
hopdut ecki medtekit/ þa vinlidu þier þa riettliga

Þat eg helld þ eg sie eigi misie/ Helldr efi þr hi
ner ydru postular eru/ z þott eg sie þaprodr i ma
linu/ þa em eg þo eigi þaprodr i vidrkenningusie
þui eg em hia ydr olldungis vel kendr/ eda hefe eg
syndazt i þui þ eg minckada mig/ s° at þier vpp
hefduzt/ þat eg hefi kunngiort ydr þtta Euange
liū þyre eckert/ z þui hefi eg suipt adrar samkundr
verdlaunin þra þū tekit/ þ eg predikadi ydr/ z
er eg var hia ydr nalægr/ z mig skorti/ var
mæū þungr/ þui mina naud þurfu vppfyllda

þr brꝙdr sem komu aþ Macedonia/ ꝛ i ollū hlutū gꝙtta eg min at vèra vtan þyngsla vid yðr/ ꝛ suo vil eg ꝛ gꝙta mins hiedan i þra

Þui svo sañarliga sem kristz Gañleikr er i mier þa skal mier þssi hrosan i Hierodū Achaia ecki til skilþd verda/ Huernen þa þr at eg skylldi eigi el ska yðr gud veit þ/ eñ huat eg giori ꝛ vil giorꝙ/ þ giori eg þyrer þ/ at eg aþ kuiste þm þ til epne/ sem tilepnis þara a leit þ þr mꝙttu hrosa sier/ at þr sie svo sē vier/ þat þss hattar þals postular ꝛ suik/ samliger erþdis meñ/ vmuenda/ sier til Kristz po skula/ ꝛ þ eru eigi vndr/ þui sialfr andskotiñ vmsn yr sier stundū til liossins eingels/ þyrer þui er þ eigi myckels vert þott hans þienarar vmuende sier eins en til riettlꝙtisins predikara/ huerra endalok munu verda epter þra verckum

Eg seigi nu eñ aptr/ þ eingeñ meine þ eg sie þa uis/ eñ ep eige/ þa medtakit mige sem añan þanisk sc þ eg hrose mier eirnen nockut litid/ Huad eg ta la nu/ þ tala eg/ eigi sc sem i Drottne/ Heldr sc sem i þanitzku/ med þui vier erū i Hrosunina kō ner/ at þui/ marger hrosa sier epter holldinu/ vil eg eirnen hrosa mier/ ✠ Þat þier vmlidit giarnan þa þroda/ med þui þier erur sialfuer vitrer/ þier vmlidit þott nockr hneppe yðr i þrꝙlkan/ þott no ckr skañ yrdi yðr/ þott nockr taki þra yðr/ þott no ckr hrokizt vpp vid yðr/ þott nockr slae i yðra Ass anu/ Þtta seige eg epter o virding sc sem at vꝙru vier brꝙskucr vorduer ✠ Añan ñu dag i vikna s

I hueriu hellzt sem þ nockr er diarfr (eg tala i heimsku) þa em eg eirnen diarfr/ Þr eru ebresker/ eg eirnen/ Þr eru Israelite/ eg eirnen/ Þr eru Abra hams sꝙdi/ eg eirnen/ Þr eru Kristz þienar (eg ta

laheimſkuliga) eg em mycklu þramat/eg hefr meir erfidat/eg hefi meire haugg lidit/eg em oftar þangiñ verit optar i Daudans hættu/Af gridingū hefi eg þim ſiñum þiengit/(xl) ſlaug einu þarra/þryſuar ſiñum em eg hudſtryckter/einu ſiſi grytte/ þryſuar hefi eg ſkipbrot lidit/ dag ok nott var eg i ſiaþar diupe/opt þa hefi eg i ferdū verit/eg em veriñ i haſkaſemdū til vaxt/i haſkaſemdum medal morðingia/I haſkaſemdum millū gridinga/I haſkaſemdū medal heidiña/ I haſkaſemdū i borgum/I haſkaſemdū a eydi morku/I haſkaſemdū a ſio/I haſkaſemdū medal falſkra bræðra/I cymdū/ok erfidi/I mycklū vokū/I hungre ok þorſta I mycklū þauſtū/I kulda ok klæðleyſe.

Þyrer vtan þ sem hid iſra kaſi vid at bera/einkū/ þ eg dagliga verd yfir uer ruñiſi/berandi a hyggiu þyrer ollū ſoknudū/Huer er veykr/ok at eg verdi eigi veykr/Huer verdr sº hneyckſladr/at eg ſticke eckj/ eþ eg ſkal þo hroſa mier þa vil eg hroſa mier miñs breyſkleika/gud ok þader vors drottins Jeſu Chriſti/sa blezadr er vm allder/veit þ eg lygi eckj/at til Damaſco/ þ land ſtiornare kōungſins Areta/ liet geyma borgina Damaſcū ok villdi lata gripa mig/ok eg vard latiñ vt vm vindaugat/i opan þyrer muriñ/ok sº flyda eg vr hſis hondū.

Tolfte Capitule

GO at hroſuniñ ſie mier ecki nyttſamlig þa vil eg þo koma vid ſionernar ok opinberingar Drottins/ Eg þecki mañ i christo fyrer fiortan arum/var hañ i likamanum/ þ veit eg eigi/eda var hſi vtan likamanum/ veit eg ok eigi/Gud veit þ/sa sami vard ryckter allt upp i hiñ þridia himiñ/ok eg þecki glogt þañ mañ/

huort

huort hñ vart likama/eda vtan likama/veit eg eigi/Gud veit þ/hñ vard vpp ryckiz i Paradis / og heyrdi o vm radilig oid/ þau sẽ eingeñ mañ þar vt talat/ap þssu vil eg mier hrosa/eñ ap sialfum mier til/vil eg eigi hrosa mier/nema einazta mins breyskleika/Og þott at eg villda mier hrosa/giorda eg ecki þyre þ þiþlisligaña þat eg vil seigia saññleikiñ/eñ eg sporna vid þui þar þyre/þ eingeñ halldi mig radra/eñ s° sẽ hañ a mier sier eda ap mier heyrer Og s° at eg stari mig ecki/ap myck el leik þssarra opinberinga/er mier gepiñ ✝ þleiñ i holldit/eincũ/and skotans eyrindreke/ huer mig mz knepum slar/vpp a þ eg stari mig ecki/vm hu at eg hepi bedit Drottiñ þryssuar/ þ hñ vike i burt þra mier/ z hñ sagdi til min Lat þier nagia mina nad þuiat miñ krapt er i breyskũ mattugr þyrer þ vil eg sẽ pegnazt hrosa mier mins breyskleika/s° at krapt Kristz bygge medr mier * þyre þui em eg godhugadr i breyskleikũ/i vanuirdingũ/i naudũ/i oþsoknũ/i þreyngingũ kristz vegna/þui nar eg em breyskr/þa em eg oþlugr

✝ (þleiñ
kallazt þ
ecki þrei
holldz in
lostasem
helldr st
agan z s
ng ap d
nũ þt þ e
iñ sẽ me
da a pi
heingde
tortynd

Eg em þipl vordiñ ap þre hrosan/þar hapi þier þuigat mig til/ þt eg skylldi loþazt ap ydr/ap þui at eg em onguañ inũ miñe eñ hiner radrin postular huernen þo at eg sie eckert/ap þui þar eru postula teikn giord ydar a mille/i allre þolinmaedi/i taknũ i stormerckũ z krapta verckũ/þui i hueriu er þr at þier erut miñe hattar/eñ adrar sãkũdr/nema alleinazta i þui þ eg veitta ydr eigi sialfr neirn þũga þyrelatid mier þañ glap? Siaet? eg cui reidubui iñ i þridia siñ at kõa til ydar/z eg vil eigi vera ydr þũgr/at þui eg spyr eigi epter ydru helldr at ydr/ þui borntn eiga onguar nagter þorelldrunũ sam an ai draga helldr þorelldrarner bornunũ

Eſi eg vil ſem þegnaztr geþa mig vt/ z vt gepiſi verda þyrer ydrar ſaler huerſu sem eg eſlka ydr miog/ z eg þo litt eſlkadr verd/ eſi latid s° vera þ eg haþi ecki giort ydr þyngſt/ helldr mz þui eg var ſlægr/ veidda eg ydr mz ſlægdū/ eſi heþi eg nockan a talar dreigit þyrer einhuern þra sem eg ſenda til ydar/ eg aminta Titum z ſendi med hān eirn brodr heþer Tit° nockut tælt ydr/ hoþu vier ecki i einū anda z i ſomū þot ſporū geingit/ latid ydr nu þickia aptr/ þ vier þorſuorum oſſ vid ydr/ vier tolum i Chriſto þyre gūdi

Eſi allt þtta ſkier ydr miner kærazta/ til betranar/ þui eg ottunzt/ eþ at eg kem/ þ eg þiſie ydr ecke s° sem at eg vil/ z þier þiſiit mig ecki/ eirnē sem þier viliet/ s° þar ſie eckert hat/ agg/ reidi/ þræta bakmælgt/ kuiſ/ hroka ſkapr/ z o roe/ ydar a mille/ s° at þz er eg kem/ þ gud nidrlægi mig eſi aptr at nyu hia ydr/ z eg hliote ecka at lida ypuer morgū þm er adr hoþdu ſyndgazt z ongua ypuer bot giordu/ þyre þū o hreinleik/ horaner/ z oradnendi sem þr haþa þramit

þrettandi capitule

Ome eg i þrtdia ſin til ydar/ s° ſkal i tweggia edr þriggia votta mūne ſtanda a aull mala þerle/ eg ſagda ydr þ adr þyrer/ z eg ſeige ydr þ þyrer þramā/ svo sem nalægr i aſiat ſin/ z ſkriþa ydr þat nu til þiarlægr/ ſem adr til þorna hoþdu ſyndgazt z ollū hinū odrum/ þui eþ eg kem aptr i aſiat ſin vil eg eigi ſpara/ aþ þui þier leitid epter/ þ þier eirnhuern tima verdit varir þſſ sem i mier talar/ einck aſliga Kriſtz sem ecki er breyſkr ydar i mill/ helldr mattugr er medal ydar/ z þott hān ſie kro[illegible]

breyſkleika/ þa liþuer hiſþo aþ gudz krapti t þo at vier ſieū eirnen breyſkuer i hm̄ þa liþum vier þo mz hiñ i gudz krapti medal ydar

Reynit ydr ſialþuer/huort þier eruit i truſe/reÿ nit ydr ſialþuer eda þecki þier ecki ſialþuer ydr/þ Jeſus Kriſtr er i ydr/nema þ ſie at þier ſieut gatz ſku lauſer eſi eg vona at þier þeckit/ þ vier erum eigi gatzſku lauſer/eſi eg bid þſſgud at þier hapt tzt eckert vont at/eigi vpp a þ/at vier ſynunzt ga tzku puller/helldr vpp a þ þier giorit hid goda/t vier ſieum svo sē þr hiner gatzku lauſer/ þt vier megum ei nockut i giegn ſañleikanum/helldr þyre ſañleikiñ/ þui glediu vier oſſ/ þa vier erū breyſker eſi þier eruit mattuger/ t þ ſama aſkiū vier eir nē/einckū ydra algiorue/huar þyre eg ſkriþa ſlic kt þra verandi/ so at eg þurþi ecki/þa eg em na lagr hardinde þraiñ at hapa/epter þremackt sē Drottiñ hefer mer vil betrunar/eſi ecki til þordi orþunar gefit

Huat at auk er goder bradr/glediet ydr/verit þull kōner/hugſtyrckit ydr/verit ſamlynder/verit þrid ſamer/þa man gud þridarins t aſtſeinifiar vera nz ydr Heilſit huer odrum ifibyrdis mz heilogum kosse/ ydr Heilſa aller helger Nad vorſ Drottins Jeſu Kriſti t gudz kraleike t ſamteinging heilagr anda ſie med ydr ollm̄ AMEN.

Sa aſiar piſtill til þra i Corrinthiu

Sendr þra Philippen i Macedonia þyrer Titon t Lucam

Iner i Galatia voru pyrer hiñ heilage Pal snuner til rietnar kristeligrar tru ꝛ til godz spiallasia i þra laugmalino eñ epter hñs burt paur komu þalf post tular/huerier þo voru lꝛrisueinar riett perdugra postula ꝛ sneru þm̃ i Galatia vm apr s° þr trudu/at þr hlyte pyrer logmalsins verck hialpliger at verda/ ꝛ þr syndgudu ep þr hielldi ec ki logmals verckin/s° sem (Act. xv) til Hierusalē eirnen nockrer mꝛta meñ þram baru.

Þssm at giegna hepr hiñ heilage Pall sitt embætti hatt vpp/ ꝛ vill sig eigi miña steittar mañi helldiñ hapa eñ eiñ añañ postula/ ꝛ hrosar alleinazta ap gudi sinū lꝛrdomi ꝛ embætti/s° at hñ/ þssa hrosan hiña þolsku postula sem sig medr þra riettperdugra postula verckū ꝛ napne studda nidrkepdi/ ꝛ set ger/ þ sie ecki riett/ þott at eirnen eiñ Engeil odrū vis predikadi/eda eg sialpr eñ eg þeigi vm þ nꝛr postula lꝛrisueinar eda þr sialfuer odru vis lꝛrdu þtta giorir hñ i pyrsta ꝛ odrū capitula ꝛ a lyckter þ at huer eiñ hliote alleinazta pyrer Kristū/ an verdskulldanar/an vercka/ ꝛ an logmals riettlatr at verda

I hinū þridia ꝛ þiorda sañ prop ar hñ þ allt med skriptiñe/epter dꝛmū ꝛ likingū ꝛ biuisar þ at laug malet apli myckru meir synda ꝛ pyrer mꝛling ꝛ poluanar/helldr eñ riettlꝛtis/ hucrt alleinazta vt ap nadiñe ap gudi til sogd/pyrer Kristū an log mals er vpp pyllt ꝛ oss gepit

I pimta ꝛ sietta lꝛrir hñ þa kꝛrleiksins verck sem truñe skulu epter pylgia.

Pall

Pyrste Capitule

All eiñ Apostule/ eigi af mõm/ nie hellðr þyre maniñ/hellðr þyrer Jesũ Kristũ/ ⁊ gud þaudr/ sa hafi vpp vackti af dauda/ ⁊ aller þr bręðr sem medr mier eru.

Soþnudunũ i Galatia

Nad sie med ydr/ ⁊ þeðr af gudi þaudr/ ⁊ vorũ Drottne Jesu Christo sem sialfan sig hefer vt gefit fyre vorar synder/ þ hñ þrelsadi oss þra þessari nalęgri võdri verolld/epter gudz vilia/ ⁊ vors þaudrs/hueriũ at sie dyrd vm alldr alldа Amen.

Mig vndr þ/at þier lietud so snart snua ydr i þra þm sẽ ydr kalladi i nadina Christz/ vpp a añat Euangeliũ/sẽ þar er þo eckert añat/vtan þ/at þ eru þr nockrer/sẽ ydr villa ⁊ vmsnuavilia Kristz Euangelio/eñ þo at vier/eda Eingell af hiñe pre dikadi ydr añat Euangeliũ eñ þ vier hofũ predikat ydr/sa sie boluadr/so sem vier sogdũ nu i stad so seigiũ vier eñ aptr at nyu/ þ ef nockr predikar ydr añat Euangeliũ eñ þ þier hafit medtekit/sie sa boluadr/predika eg þ nu mõm/eda gudi til þio onustu/eda þeincke eg mõm þeckr at vera/þui ef eg hefdi þingat til mõm þeckr verit/ þa veri eg eckr kristz þienare

Eñ eg kunngiori ydr kęrir bręðr/at þ Euangelium sem af mier er predikat er eckr af mõm/ þuiat eg hefi þ af ongum manñi medtekit nie lęrt Helldr þyrer opinberan Jesu Christi/ þuiat þier

hafit

haþit vel heyrt mitt athæfi forðū daga I Juda dōnum/ þ eg ofsockti yfir mata guðs safnan/ ok fram yfir marga mina iafningia i minu kyne/ ok vandlætti yfir mata vin fedraña seminga.

Eñ þa þ þocknadizt gudi/sa mig hefer skilit i fra miñar modr kuide/ok kallat fyrer sina nad/ þ hñ opinberadi i mier siñ son/s° at eg skylldi kuñ giora hñ medal Heidiña þioda/ ok iafn snart for eg eigi til ok hafda tal af holldi ok blodi/ok eigi kom eg aptr i Hierusalem til þra/sem fyrre mier voru postular/Helldr for eg burt i Arabiam/ok kom s° aptr til Damasco/epter þ at þrim Arū lidnū kom eg til Hiernsalem/at sia Petrū/ ok eg stadnæmdizt hia hñ fimtan daga/ eñ añan af postulunū sa eg onguan nema Jacobū brodr Drottins/ ok þ eg skrifa ydr/Siaet: Gud veit þ eg lyg ecki

Epter þ kō eg i landz alfr Syrie ok Cilitie/eñ eg var o kendr at fyrer lite kristz safnudū i Judea/ eñ þr hofdu alleinazta heyrt/ þ sa oss adr til forna ofsockti/hñ predikar nu trua/Hueria hñ adr stur ladi/ok vegsomudu gud fyrer mier

Añar Capitule

Idan epter fiortan ar/dro eg vpp aptr til Jerusalē/medr Barnaba/ok tok eit nen Titū medr mier/eñ eg for vpp þan gat epter opinberan ok hafdi tal vid þa vm þ Euangelion ed eg predikade medal Heidiña þioda / eñ sierliga fo vid þa sem alitid hofdu/ s° at eg hlyfa ecki forgefins/ eda hlaupit hefdi/ Og Titus sa medr mier var þreyngdizt eigi helldr til at lata vm skera sig/ þott hñ vari girskur/ þt þa ed nockrer falsker brædr/ hofdu sier med iñ preyngt/ok þar iafn gramt

iñlagdzt

ſkl ꝙdzt/til at ſkoda vort þrelſe/ huert vier hoþū
i Jeſu Chriſto/ſ⁰ þ þr þrælkuda oſſ/ þa vilku vi
er þm̃ ecki til ſtundar vndergeþiū at vera/ vpp a
þ at saūleikriū Euangly ſtad nꝙmdizt hia ydr

Eū aþ þm̃ ſem alitid hoþdu huat þr vorn þyrr
metr/vardar mig ongu/þuiat guð ſkeytir ecki ali
te manzins/eū mig haþa þr sem alitid hoþdu ecki
aſiat lꝙrt/ Helldr þar i mot/ þū tid þr sgu þ mier
var til truat þ Euangelion til ypuer hudariñar/ li
ka svo sem Petre þ Euangelion til vmſkurnari
ſiar/þat sa med Petre er veriū kroptugr til poſtu
la embꝙttis medal vmſkurnariñar/ sa ſame er
eirnen medr mier kroptugr veriū medal Heidiſka
þioda/r þr Jacobus Cephas r Johañis (vidr kęſi
du þa nad sem mier var gepin)sem þyrer ſtopla
nꝙ vorn alitner/gaþu mier r Barnaba hendr r
ſamtoku mz oſſ/ þ vier predikuðū a medal Heidi
ſka þioda/ eū þr a medal vmſkurdarins/vtan ei
nazta þ vier hugleiddū volada/ huat eg lagda
allt kapp a at giora

Eū þa Petr kō til Antiochiam i mot ſtod eg hū
vnder augū/ þat ſakþerli var ypuer hū komit/aþ
þui at adr til þorna/ eū þ nockrer komu i þra Ja
cobo þa ath hū mz Heidingiū/eū þa þr komu þor
dadi hū ſier/r þraſkilde ſig þm̃/Aþ þui hū otta
dizt þa aþ vmſkurñiñe/r þr adrer gydingar hrꝙ
ſnudu med hīm̃/ svo þ Barnabas vard eirnen aþ
vega leiddr i þra hrꝙſni/eū þa eg sa þ þr gelngu
eigi riett epter saūleik gudzſpiallzins/sagda eg til
Petrs þyrer ollū opinberliga/ þyrſt þu/sa ſem
ert gydingr/libuer/sem Heidingiar/r ęigi ſem gy
dingar/ huar þyrer þuingar þu þa þina Heidnu
til at liþa sem gydingar/þott at vier ſieū/aþ nat
tuan

turu gydingar ꝛ onguer syndarar vt ap Heidnum þiodū/ esi a medan vier vitū þ madrin verdr ecki rietlatr þyrer logmalsins verck/ helldr þyrer truna a Jesum Christū/ sº truū vier ꝛ eirnen a Christū Jesum/ vpp a þ vier verdū riettlater þyrer truna a Christum ꝛ ecki þyrer vercken logmalsins

Þyrer þui verdr þyrer vercken logmalsins/ ecki kert hollð riett þerdugt/ esi skylldu vier/ huerier epter leitū þyrer Christū riettlater at verda nu eirnen sialþuer synduger þundner verda/ þa vœri kristr ꝛ eisi synda þienare/ þ sie þiarre/ þui ep eg bygge þ vpp aptr/ huat eg hepi nidr brotid/ þa giori eg mig sialþuan at yþuer trodzlu mañc/ þui eg em þyrer logmalit/ Logmalinu daisi/ sº at eg lifue gudi eg em med Christe krossfestr/ esi eg lifue/ nu þo ecki eg helldr lifuer Christr i mier/ þui huat eg lifue nu i holldinu/ þ lifue eg i trusie guds sonar sa mig hefer elskat/ ꝛ sialfuan sig vt gefit þyrer mig/ eigi snara eg guds nad a burt/ þui ef þyre logmalit kemr riettlætid/ þa er Christr þorgefins Daisi

Þridie Capitule

Oer skynsemdar lauser Galate/ huer hefer tauprat ydr/ þ þier hlyddut ecki sannleiknū huerium þo Jesus Christus var þyrer augū maladr/ ꝛ nu a medal ydar krossfestr er/ þ alleinasta vil eg nema af ydr/ huort þier hafit medtekit andasi þyre verckin logmalsins? eda þyre predikuna af trusie? eru þier sº skynlauser/ huat þier hafit vpp byriat i andanū/ þui vilie þier nu i holldinu a fram hallda/ Hafi þier þa lidit svo margt þyrer ecki/ ef þ er asiars þyrer ecki/ sa sem ydr gefr nu and

dasi/

þe
aþ truñe/ Lika svo sem Abraham trudi gudi/ t
þ er h ñ reiknat til rietlætis/svo vite þier na þa/
þ þr sé truariñar eru/ at þr eru Abrahams born

Eñ ritningin heþer þetta adr til þorna þyre
sied/ þ gud rietlata giorer hina Heidnu þyre tru/ Gal. þñ
na/aþ þui ka ñgiordi hun þ Abraham þyre fram
J þier skulu allr þioder/blezadar verda/lika s°
munu þr sem truariñar eru/blezazt medr hinñ tru
ada Abraham/ þui svo niarger sem vid logmal
sins verckin þazt/ þr eru vnder boluanñe/ þuiat
skriþat er/ bolaudr sie sa huer/sé ecki bliþr i ollu
þui/ed skriþat er i logmals bokiñe/s° hñ giori þ/ Deut. xxv
eñ þ at þyrer logmalit verdi eingeñ rietilatr þyre gu
di/þa er opnubert/ þ at rietlatr liþuer aþ tru siñe/
eñ logmalit er ecki aþ truñe/ Heldr sa madr sem
þ giorir man liþua þar þyrer/ Eñ kristr heþer Abac. ij
leyst oss þra bolvan logmalsins/ þañ tid hñ vard
bolvan þyrer oss þt skrtþat er boluadr sie sa huer
sem a tre hanger s° at blezan Abrahe kæme nie/ Leui. xxi
dal heidiña þioda i Christo Jesu t at vier medtc/ Deut. xx
kium s° þyre heitid andans þyre truna
Kærir bradr/eg vil tal t epter manligum plag
sid/eingeñ vanrækir manzins testamenti(nær þ er K riñ su
stadfest)nie eykr þar vid/Nu K eru þo þyre hei siu dag
ten Abrahe og hñs sædi til sogd/ eigi seiger hañ
sædunum/svo sem þyrer morg/ Heldr svo sem
þyrer eitt/ þyre þitt sad/ Huert at er Christur/
Eñ egseige þar aþ/at þ Testament sem adr til þor
na er stadfest vpp a Kristū verdr ecki o nytt giort
s° þ þyre heitid i kylldi þyrer logmalit enda taka/
huert

huert at gepit er þyre þiorū hund tuðy ꝛ þrialigi
arū þar epter/ þui ep at arþleipdisi yrði þyre log
malit a þrekut/ þa yrði hun ecki þyrer þyre heitn
gepin/ eñ gud heper þyre heitzins vegna/ gepi
hana Abraham

Huar til skal þa logmalit: Þ er vegna yþuer
nodzluñar til sett/ þangat til þ sæðit kæmi hueriu
þyreheitið var skied/ ꝛ er tilsett ap einglunū þyrer
hōð medal gōgu māzinſ/ eñ medal gōgu madri eñ
eigi at eins eincka medal gōgu madr eñ gud er eiñ

Huernen þa er logmalit nu i giegn guðz þyrer
heite/ þ sie þiarri/ þui ep þar væri þ logmal vt gi
þit sem lipgat gæti/ Sañarliga þa kæmi riettlæ
tid vt ap logmalinu/ eñ ritningiñ heper þ allt iñi
luckt vnder syndiñe/ s° at þ þyre heit sē kemr þyr
er truna a Jesū Christū/ gæþizt truuðū/ Eñ K að
su trua kō/ varduc ütuzt vier vnder logmalino ꝛ
iñeluckter vpp a þa tru sē opinber skyldi verð

Lika s° var logmalit vor hegningar madr ti
Kristz/ s° at vier riettlættunzt þyre truna/ eñ n
ed truan er komiñ/ þa erum vier eigi lengr vnde
þm typtunar maðe/ þat þier erut aller guðz bor
þyrer truna a Jesum Christz/ þat s° marger a
yðr sem erut skirder/ þier hapit Kriste i klæðzt
hier er eigi gyðingr nie girskr/ hier er eigi þræll
nie þrelsinge/ hier er eigi kall/ nie kuniña/ þat þie
erut aller eitt i Christo Jesu/ eñ þyrst þier eru
Kristz þa eru þier Abrahams sæði/ ꝛ epter þyr
heitinu erþingiar K

Fiorde Capitule

Eñ eg Kseige/ s° leinge sem erþingiñ er
barn þa er a mille hñs ꝛ þionsins ein
geñ greinar munr/ þo at hñ sie Herra
allz godzins/ helldr er hñ vnder þorne
rurunum

eurunum ꝛ þiar hallds mõm/allt til a setz tima ap
þodurnũ/lika vier eirnẽ/þa vier vorũ born/vorn
vier þ rꝛlkader vnder þssa heims settmigũ Eñ þa
vpp þylling timans var kemiñ/ vt sendi gud sin
son/ þ addañ apkvinu ꝛ logmalinu vnder vorpin/
vpp a þ/at hñ þrelsadi þa sem vnder log malinu
vorn/ s° at vier medtꝛkũ sonarleiþdna/ eñ med
þui þier erut born/hepper gud sent anda sins so
nar i ydar hiortu/kallandi/Abba/fꝛi þader/ s°
er hier nu eingeñ þrꝛll nieit helldr born ein/eñ eru
þ born/þa eru þ eirnen arfnar gudz fyre Christũ

Eñ þa/þier þecktud ecki gud/þionudu þier
þm/sẽ ap natturu eru onguer gudet/eñ nu þier ha
fit gud þeckt (ia mycklu þrainar erut ap gudi þeck
ter) huernẽ/vendi þier ydr þa vm apte til þra brey
fkra ꝛ naud þ urfnugra setninga huerinm þier vilet
nu apti at nyu þiona? Þier halldit daga ꝛ manu
du helge hollo ꝛ attider/eg em otta sleigiñ vm ydr
þ eg hafi ekañ vera) til einskis erfuidat hia ydr/
verit s sem at eg em/þt eg em s° sem þier

Aꝛrit brꝛdr(eg beide ydr) þier hafit ecki neitt
mein mier giort/þt þier vitid þ eg predikadi ydr E
uãgeliõ i fyrsta siñ i veykleika epter holldinu/ꝛ mi
na freistne/sẽ eg leid epter holldinu/fyre litu þier
ecki nie forsmadut/helldr s° sem afiañ guds engel
medtoku þier mig/Ja lika sẽ Christũ Jesũ/ o ho
hue sꝛler vorn þier i þ sinn/þui eg ber ydr þ vit
ne/ep mogbligt hefdi verit/at þier hefdut ydar au
gũ vt slitid/ꝛ gefit mier/em eg þa s° vordiñ ydar
o vin/ þ eg seige ydr sannindiñ

Þr vanda eigi vel vm ydr/helldr vilia þr giora
ydr mier fra snuna.s° at þier skulut vanda vm þa
Vmuandanm er god/nꝛt hun skier ꝛud vm hv

goda/ ok ecki alleinasta þa eg em nalægr i hia ydr

Min kæri barna korn/ þau ed eg eñ nu aptr i aſiat ſiñ med angiſt þædi þangat til/ at Chriſtr i myndaſt ydr/ eñ eg villda þ eg væra nu hia ydr ok gæti nuſie rauſt vmſkipt/ þat eg em ſorg bitiñ yþ uer ydr

Midþ° u dag

Segit mier/ þier ſem vnder logmalinu viliet vera/ haþi þier ecki heyrt logmalit/ Þt ſkripat er/ þ Abraham/ hafdi two ſonu/ eiñ af Ambattiñe/ ok eiñ af eigiñ konuniñe/ eñ sa af Ambattiñe var/ er þædr epter holldinu/ eñ hñ af eigeñ konuniñe/ er þyrer fyreheitid þædr/ huer ord ed hafa andliga meining þat þetta eru þau two Teſtamenta/ eitt af fiallinu Sina þer til þrælkunar fæder/ huer at er Agar/ þat Agar heiter i Arabia fiallit Sina/ og ſtrecker ſig allt þangat sē nu i þñan tima er Jeruſalem/ ok er i þrælkan mz ſinum bornum

Eñ hin Jeruſalem/ sem er þar vppi/ hun er eigin konan/ huer at er moder vor/ þat ſkripat er/ vert glaud hin obyrria/ þu sē ecki fædir/ briozt þrū ok kalla/ sem ecki ert þungut/ þat hin einſama heſper myckiu fleire born/ eñ hun er maſiñ hefr/ eñ vi er kæri brædr erū Iſaacſ born epter fyre heitinu

Eñ lika sem i þñ tima/ at sa epter holldinu v fædde/ opſockti þñ sem epter andanū var fædde/ s° er þ nu elrnen/ eñ huat ſeiger ritningiñ Rek burt Ambattina ok ſon hñar þt ambattſonar ſkal ecki erfa mz ſyne eigen konuñ/ svo erū vier nu kæru brædr/ ecki Ambattariñar born/ heldr eigen konuſiar

Þimte Capitule

Svo

Vo stądit nu i þui þrelse/ þar Christr hefer þrelsat oss med/ ok latid ecki þęra ydr aptr i þ þrąldoms okit/ Siaet: Eg Pall seigi ydr þ/ ef svo er at þier latid vmskera ydr / þa er christr ecki ydr nyttsamr/ eg vitna eñ sier hueriũ manña þ aptr/ sem sig lętr vmskera/ at hñ er eñ nu allt logmalit skyll du gr at giora/ þier erut kriste þra skilder/ sẽ þyrer logmalit vilet rietlater vera/ ok erut nadiñe þra þallner/ eñ vier vonũ i andanum þyre rietlątisins trunu/ hueria vier hliotũ at vona/ þat/ i Christo Jesu gillder huorki vmskurn nie ypuerhud nockut/ Heldr su tra sẽ þyrer kęrleikiñ verckar/ þier hluput þinliga/ huer aptradi ydr/ sañleiknũ eigi at hlyda/ þssi þor tala er eigi af hñ sem ydr hefer kallat Lũd surdeig/ syrir allt deigit

Eg Ą þorsie mig þss tilydar i Drottne/ þ þier munut ecki audru viss siñad er vera/ eñ huer ydr viller/ sa mun bera siñ dom/ hñ sie huer hñ vill/ eñ eg kęrir brędr/ ef eg predika nu vmskurnina/ huat þyre lid eg þa opsokuina/ þa er ok af skap inkrossins hneyckslan/ gąta gud þ þr yrdi ok af snidner sem ydr starla/ eñ þier kęrir brędr erut til þrelssins kallader/ einazta siact svo til/ þ þier gępit þyre þrelsit/ holldinu eckert til epne / Heldr þyre kęrleikasi þa þione huer odrum/ þuiat oll laug verda i einu ordi vppfylld/ I þui/ elska þin naunga sem sialfuan þig/ Eñ ef svo er þ þier tosilid ok tyggit huer añan iñbyrdis/ þa siact til/ þ huer ydar snelgizt ecki af odrum

Ą Krossm

Eñ eg Ą seigi/ gangit i andanum/ þa munu Ą þtiñ þier ecki fullkomna holldzins girnder/ þt likamiñ sñu

girnizst i moti andanū/ ꝛ andiñ i moti likamanū ꝛ þsser eru huor i moti odrū/ s° þier giorit ecki hnat þier viliet/ eñ ep andiñ stiornar ydr þa eru þier ecki vnder logmalino/ þui hollderins verck eru opinber s° sem at er/ hordomr/ þrillu ltþnadr/ saurlifue/ lausung/ skurgoda dyrckan/ þiolkynge/ þiandskapr hat//agg/ reide/ þrǫta/ sūdr þyckia/ tuidrǫgne/ oþ undskapr/ mañ drap/ oþ dryckia/ oþ eith/ ꝛ þssu licꝛ/ vt ap huerium eg hefi adr þyrre sagt/ ꝛ seiae eñ nu þyrer/ þ þr somu sem þtta giora erþua ecke guds rike. Eñ hier i giegn er auogrn andarins/ kꝛrleike/ þognudr/ þrydr/ þolinmǫdi/ blidleike/ godgirne/ tru/ hogu ǫrd/ hreinlifue/ i giegn stikū er ecki logmalit/ þui þr sem Kriste til heyra / krossfesta sitt hold med girndum ꝛ til hneigingum ✱

Sieite capitale

þimtan sunu dag

Yrst ✱ vier lifū i andanū/ þa gongū ꝛ eirnen i andanū/ ꝛ verum eigi ugiarner hiegoma dyrd/ huer annañ ifrby-dis at reita ꝛ at opunda. Kǫrit brǫdr/ ep maðrin verdr i einhueriū glap hindradr/ þa leidrietti þ hñ mz hogu ǫrunt anda þier sē erut andliger/ ꝛ hap gath a sialþū þier þ þu verdir ecki preistadr. Eiñ beri añars byrdi/ ꝛ s° munu þier vpp fylla kristz logmal/ eñ ep eiñ huer lǫtr sier þickiaþ hñ sie nockut (sem hñ er þo eckert) sa tǫler sialfuañ sig/ huer eiñ reyne sin eigē verck/ ꝛ þa man hñ a sialfum sier hrosan hafa/ ꝛ eigi a einum odrum/ þt huer efrn man sina byrde bera

Eñ sa er leidrietti verdr med ordinu/ hañ byte hñ allz hattudum audǫfum sem hañ leidrietter/ þarit eigi viller vega/ gud lǫtr ecki at sier hǫda/ þui huat madrinn saer nidr/ þ man hañ vppskera

huer

huer a holldit saer nidr/sa man ap holldinu skad semi vppskera eñ huer i andanū nidi sacr/sa mū ap andanū vppskera eiligt lip/ þreytunzt vier eigi gott at giora/ þat at sinū tima munu vier eirnen ofrotnandi vppskera/fyrst vier hopū nu tidina/ þa giorum gott hueriū manni eirna niest þm senn er truarbñar heim kyñe *

Sicert Hue morg ord eg skrifadi ydr mz eigin hendi/ Hued sig vilia þackngwa giora epter holldinu/ þi þuinga ydr til at vmskerast/ einazta vpp þ þr verdi eigi med krossi Kristz ofsockter/ kt þr sialfuer sē sig lata vmskera hallda ecki log/ malit/ Helldr vilia þr þ/at þier laitd vmskera ydr so at þr meigi hrosa sier ap ydru holldi/eñ fiarre miec sie at hrosazt/nema einazta I krossi vors dro ttins Jesu Christi/ fyre huern mier er heimzins pestr/ z eg heimenū/ kt i Christo Jesu duger huor ki vmskurn nie yfuer hud nockut/Helldr ny skep na/Og so marger sē epter þssari * reglu gāga yf uer þm sie fridr z miskunn/z yfuer Israel gudz/ Hi er epter giori mier engesi meire mōdu/ kt eg ber iafnan beniar Drottins a minum likama/ Nad vors Drottins Jesu Christi sie med ydrū anda kq kir brōdr Amen

¶ Til þra i Galatia sendr ap Roma.

Formale yfuer S. Pals pistil til Ephesios

Þssm pistle kefier hin heilage Pall/I fyrstu huat Euangeliū er/at þ sie allei nazta ap gudi fyrer eilift at allder fyre hugat/ z fyrer Christū/ for þienat z vt geingit/ so at aller þr sē þ a trua verdi

hiñ

* (Reglu
þssi regla
eigi māz lo
domr/helli
þ Euāgeli
z truñ a kr
stū/ z þss
beni eru
sarē a kris
likama/h
dr allz he
tud pina
vier berū
re christz
ker.

riett þerduger/þromer/ iþandi/ hialpliger/ ꝛ aþ logmalinu/ſyndiſie/ꝛ daudanū þrialſer/ þtta giorir hū nu þyrer þa þria hina þyrſta capitula

Epter þ keſier hū at þordazt þa hia lærn/ꝛ maſia bodord/ þan ſem med iſi þ ærd verda/ vpp þ/ at vier bliþum vid eitt hoþut/ orugger/ riettþailner/ꝛ verdum alleina þullkōner i Chriſto/ aþ huerium vier hoþum þ algiorliga/ s° at vier þurfū emſkiſvtan hſis/ þ giorir hū i þiorda capitula

Sidan keſier hū at idka truna/ꝛ andſyna med godum verckum/ꝛ ſyndir at þordazt/ꝛ med andligum vopnū at berazt i gegn dioþlinū/ vpp a þ vier gætum þyre kroſſiſi ſtoduger ſtadizt i voniſie.

S. Pals piſtill til Epheſió

Fyrſte Capitule

Pall apoſtuli Jeſu Chriſti þyre gudsvilia þū heilogū sē eru til Epheſo ꝛ truadum a Chriſtum Jeſum

Jacobs meſſu ✠ Nad ſie med ydr ꝛ þridr aþ gudi vorū þaudr/ ꝛ Drottne Jeſu Chriſto

Blezadr ✠ ſie gud ꝛ þader vorſ Drottinſ Jeſu Chriſti sa oſſ heþer blezat uſz allz hattadri andligre blezan i hīneſkre audlegd/ þyre Chriſtum/ s° sē hū vtvaldi oſſ þyre þaū ſania/ adr eſi verolldu var grunduollut/ þ vier ſkylldū vera heilager ꝛ oſtraþ þauliger þyre hū/ i kærleikanū/ ꝛ heþer þyre hugat oſſi ſonarleiþdina til ſialþs ſins þyre Jeſū Chriſtum / epter þocknan ſins vilia/ til loþſ ſiſie dyrdarligre nad/ þyre hueria hū heþer oſſ þackna giort i ſinū elſkuliga ſyne.

I hueriū vier hoþū endrlauſnina/ þyre hſiſ blod sē er ſyndaña þyrer geþning/ epter rikdome hſiſ nadar/ sē oſſer gnogligaña vt ſkipt i allz hattudum viſdomi ꝛ þorſialeik/ ꝛ heþer oſſ vita latid leyndaū

dõ sins vilia/epter siñe þocknan ⁊ hepser þñ sama hi
er þrã þlutt þyre hñ þ hñ yrdi predikadi/þa vpp
þyllig timaña vǫri komin/vpp a þ at hñ vppriette
alla hluti i kristo/bǫdi þa sẽ a hĩnũ ⁊ a Jordu eru
þyre hñ sialþuaði/þyre huern vǫr erũ eirnẽ til arþ
skiptis kõner/vier sẽ erũ ǫdr þyrepsrã þyre huga
der/epter þorsio þss sẽ alla hluti verck̃/epter radi
sins vilia/vpp a þ vier sieum hñs dyrd til lops/
sem adr þyre þraĩ̃ vonum vpp a Christum

Þyrer huern þier hafit heyrt/sañleiksins ord
sẽ er Euangeliũ af̃ yduare salu hialp/ þyre huert
(ef þier truit)erut insiglader tiz heilogũ þyre heit
zins anda/sa sem at er pants vorrar arfleiþar/
til endrlausnar/ s^o at vier erũ vordner hñs þass ta
eign til lofs hñs dyrdar

Fyu̇̃ þyre egeirnen/epter þui at eg hefi heyrt hia
ydr vt af̃ þre tru a Drottiñ Jesũ ⁊ af̃ ydrũ kærlei
ka til allra heilagra/þa læt eg eigi af̃ þack̃ at gio
ra þyre ydr ⁊ mũnunzt yd̃ i minũ bœnum/ þ gud
vors Drottins Jesu Christi dyrdarin̄ þader gefi
ydr visdõsins ⁊ vpp birting̃ anda/til hñs eigiñar
vidr kenning̃/ ⁊ vpp lyse augu yduars hugskotz/ þ
þier meigut vita/huer þar sie von ydr̃ kallanar/
⁊ huer þar sie rikdomr hñs dyrdarþulle̊ arfleiþ
dar til siña heilagra/⁊ huer þar sie hin yfirgnæf
anliga stœrd hñs kraptar vid oss/vier sem truũ/
epter verckan hñs volldoga styrckleiks/ sem hñ he
fer verckat i Christo þa hñ vppuackti hñ af̃ dau
da ⁊ setti til sin̄ hœgri handar a hĩnũ/yfirallan
hopdingskap/valldz stiett mackt/⁊ herra dõ/⁊ alt
huat nefnast mœ/eigi einasta i þssari verolld held
r iaþn vel i til komandi/⁊ alla hluti hefer hñ hñ
vuder̃ þœtr lagt/⁊ sett hñ hopt yfir allan sofnu
dsi/huer at er hñs likame/ ⁊ fylling hñs sem alla
hluti i ollũ vppfyller

Aſiar Capitule

geirnen yðr þa þier vorut dauder/ fyre
afbrot t ſynder i hueriū þier hafit for-
dū daga gangit/ epter hatti þſſar verald
ar/ t epter þm hofdingia sē i loftinu
Diottnar/ sē er epter þm anda/ er a þſſa
ri tid hefer ſina verckan i boinū vantruariñar/ me
dal huerra vier hofū aller forðū hafit vort at ha
fi i girndum vorſ holldz/ fremiandi holldzins t
hugſkotzinſ vilia/ t vorū af natturu born reidiñar
lika s° sem hiner adrer

Eñ gud sa audigr er af miſkuñ/ fyrer ſina myck
la elſku/ þ hñ hefer oſſ med elſkat/ þa vier vorū
dauder i ſyndunū hefer hñ giort oſſlifandi med
kriſte(þt af nadine eru þier hialpliger vordner) t
vppuackt oſſ med hm t ſett oſſ med hm medal hi
neſkra i Chriſto Jeſu/ vpp a þ hñ audſyndi i epter
kōandi aulld yfuer gnægpanligaſt rikdō ſīn nað/
fyre ſina godgirne vidr oſſ i kriſto Jeſu/ þt af na
diñe eru þier hialpliger vordner fyrer truna/ t þecki
af yðr/ gudz gafa er þ/ eigi af verckunū/ s° at ein
gen/ horfe ſier/ þt vier erū hñſ/ verck/ i kapader i chri
ſto Jeſu til godra vercka/ til huerra at gud hefer oſſ
adr fordū fyre buit þ vier ſkylldū þar iſie ganga.

Hvar fyrer at verit þſſ miſluger/ þ þier/ sē fordr
um daga vorut heidnar þioder epter holldino t fy
ner hud kollat af þm sē kallader eru vmſkurn ept
er holldino sem med hendiſie ſkier/ þ þier vorut i
þañ ſam t tima an kriſts framādi t fraſkilder bor
gar riette Israels/ t o kender af Teſtamento fyre
heitzins/ af þui þier hofdut eckert hop/ t vorut an
gudz i þſſm heime/ eñ þier sem i chriſto Jeſu erut/
t fordum vorut i fiarſka/ þa erut nu nalægger vo
rdner fyrer blod chriſti

þt hefi

Þuiat hañ er vor þriði/sa vt aþ huorn tueggia gioric eitt ↄ aþ heþer brotid þñ tungard/sem þar var mille/ i þui/þ hñ burt tok þyre sitt hollð/þañ o vin/kap sem þyrer logmalit var i bodordunum til setu/sº at hñ skapaði aþ tueimr eiñ nyian mañ i sialfu sier/ↄ giordi sº þriðþ hñ forlicte huoru tueggiu vid gud i einum likama þyre krossiñ/ↄ dræpe sº o vin/kapiñ þyre sig sialfu uañ/ↄ er komiñ ↄ kuñgiordi vor i euangelio þañ þrið/vor sẽ vorur piarre ↄ hinum sẽ narri voru/þt þyrer þañ hafi vier huorertueggiu at gãg i einũ anda til fodrsins

Sº eru þier nu eigi meir gester ↄ framandi/heldr samborgar meñ heilagra ↄ gudz heima meñ/vpp byggder þyuer grundvoll postula ↄ spamanna þar Jesus christus er hyrningar steinñiñ/a hueriũ ault vpp byggingin i eitt saman sett/vegr til heilagr musteris i Drottne/vpp a huern þier verdit eir uen med vpp a bygder til gudz i hudar i andanũ

þridie capitule

HVar þyrer eg Paull bandinge christi Jesu þyrer vor heidingia/at þat þier hafit heyrt vt aþ embætti gudz nadar/þre mier er til vo[m] geþiñ/þ mier er kuñt vordiñ þessi leyndr dom[r] þyrer opinberañ (epter þui eg hefi adr hid allra skyrzta skrifat)þ þier es þier lesut þ kunnit at merckia miñ sk ilnig i lyndi domi Christi huer ecki er þordũ mannaña sonũ kuñ giordr/sº sẽ nu er hñ opinbergadr hñs heilogũ postulũ ↄ spamõm þyrer andañ/þ at hiner heidnu eru sãarfuar ↄ sãlikuader ↄ hlut takẽdr hñs þyrer heitz i Christo þyre Euãgelion huers þienare eg ein vordiñ/epter gafu gudz nadar/sẽ mier er geþin/epter hẽs volldoga krapti

Mier hinū sidzsta medal allra bellagra er gepin þssi nad/ þ eg kusigiorda medal heidisia þioda þū o vt spyri anligan rikdō Cristi/ ⁊ vpp at birta huerū manni/huer þ̄ sie sā eign leyndardōsins/sē ap verallð vpp hapi er i gudi huim verit sa alla hluti heper skapat pyre Jesum Christū/vpp a þ hū kusigiordizt nu hopdingiū ⁊ herradomū a himnū/pyre sopnudiū/þa margpalldа speki gudz epter pyre hyggiune pra verallþ̄ vpp hapi/sē hū hepet audsynt i Christo Jesu vorū Drottne pyre huerri vier hopū diorpung ⁊ at gāg i ollu trausti/pyre truna ahū ✱ pyre þui bid eg þ þier tregizt ecki/vegna miū̄ hormūg
xvi su sē eg þoli pyre ydr/huer yð̄ dyrd er Hu̇ pyrer eg
ñu heygi min kne/pyre podr vorſ drottne Jesu christi/sa sē
dag rietti pader er ypuer allt huat pader kallazt a himū ⁊ a iorda/at hū gepi ydr krapt epti rikdōi sīn̄ dyrd̄/at styr ckiazt pyre hūs anda i hinū iūra manni/ ⁊ iata Christū pyre truna bua i ydrū hiortū/ ⁊ pyre kærleikiū iūrætazt ⁊ grūduallazt/sº at þier mættud hondla mz ollū helgū Huer þ̄ sie vidd/⁊ leingd dypt/ ⁊ hæd/⁊ at vita eirnen kærleika kristz/sē þo alla vidi keūing ypuer geingi/sº at þier vppfyllizt mz allz hattadi gudz gnægd.

Eñ hū/sē mattugr er alla hluti ypuer gnægbālig̃ at gio ra/hellor eñ vier bidiū̄ edr skilium/epter þ̄ krapti sē i oss verckar/þū̄ sama sie dyrd/i sapnadinū sa i Christo Jesu er vm all̃ allder allda at eilipu Amen ✱ iū̄ Ca

rvñ Svo ✱ aminūe eg ydr nu/eg bandige i drottne at þ̄ sū̄u ier gangit sº sē verdugt er yduare kallan/ þ̄ þier dag erut iūe kallader/mz ollu lucliti ⁊ hogueri/⁊ mz þolin mœdi/⁊ vmlidit huer annan i kærleika/⁊ verit kost gæpner at halda eindregne i andanū pyre band pridar ins/eiū likame/⁊ eiū andi/sº sē at þier erut kallader vpp a eina vō ydr̄ kallan̄/eiū drottiū/ein trua/ein skirn/eiū Gud ⁊ pader allra sa sē at er ypuer ydr olluū ⁊ pyre ydr olluū/⁊ i ydr oll iū ✱

Eñ einū sier huerium vorū er gepin nad/epter mæling

giapu᷑ christi/huar þyre at hñ seigerl Hñ er vpp þariñ/
i hꝙdina ꝛ hepper herleidi ginn at herþangi tekr/ ꝛ niõm He
gaþr gepit/eñ þ hñ er vppþariñ/huar er þ/vtan þ hñ er dr
adr nidr stigisi i hinar ydzru alþr iardar/ sa er nidr er na
stigiñ/þ er/hñ er sa sami sẽ vpp er þariñ yþver alla hi er s
na/vpp a þ hñ alla hluti vpp þylldi Og suma he din
þer hñ sett til postnla/ eñ suma til spamaña/ suma til da
gudz spiallara/suma til hirdara ꝛ lꝙrißedra/sº at hiner añ
heilogu sie þullkõner i verck þss embꝙttis þar sẽ likame san
kristz verdr vpp a byggr/ þ᷑ til vier komũ aller i eindrꝙ itz
gue truarin᷑ /ꝛ vidr kening᷑ gudz son᷑/ꝛ þullgiordr ma na s
dr verdũ/sa hñ er i mꝙling þullkõins alldrs christi/sº þ þa
at vier sieũ eigi leingr born/ꝛ latũ hꝙra oss ꝛ þeykia ap kuñ
allz hattudũ vinde lꝙrdõsins/ þyrer prettskap ꝛ ynder ecki i
hyggiu mañaña/þar med þra stunda oss at villa halli
Verũ heldr sañleiknũ epter þylgiandi i kꝙrleikauũ/ꝛ oss n
vogrũ i ollu a hñ/sẽ at er hoþudit/christr/a hueriũ allr at h
likamiñ saman teingizt/ ꝛ eiñ limr a odrũ heingr/þyrer leida
alla lidu/ huar ap huer odrũ hialp veiter/ epter vercki
huers sẽ eins limr i sin mata/ ꝛgiorr þ at likamiñ vegr
til tiñar eigiñar betrunar ꝛ þ allt i kꝙrleika
Sº seigi eg nu ꝛ vitna i drottni/at þier gangit eigi leingr
sº sẽ at hiner adrer heidigi᷑/ i hiegõleik sins hugskots/
Huerra hugskot þornyrkuat er/ꝛ eru añarliger þra þui
lipue sẽ ap gudi er/þyre þa þauizku sẽ i þm er/ꝛ blind
leik sialþs þra hiarta/huerier von᷑ lauser eru/ꝛ sig gaþu
i lausung ꝛ þrõdu allz hattadan o hreinleik med agirne
Eñ þier hapit ecki sº numit kristũ/ep þier hapit añars
ap hñ heyrt/ꝛ erut i hñ lꝙrdir/huersu þ sañindin eru i
Sº Kap leggit i þra ydr epter þorme bieytne (Jesu-
hiñ ganila mañ / sem sig þordiarþar i girndum villu- ir sa
domsins/ eñ þornyt ydr i anda yduars hugskots/ ꝛ nu
klꝙdizt þeim nyia mañi sem epter gudi er skapa i rꝛ
þadur i sañarligu rietti ꝛ heilagleik / huar þyr
rer aþleggit lygar ꝛ talit sañleik huer vid sin᷑ nauinga/

Þat vier erū iſibyrdis huer aſnars limr/ Xeſdizt z
Psal. liij. ſyndgizt ecki/latid eigi ſolina vnder ganga yþuer
youare reide/ gepit z eckert rum þiandanū/ Huer
ſkolt heþer/sa ſkele nu eigi meir/ helldr erþuidi z
aþli med hondunum huat godz ligt er/sº at þū ha
þi at gepa þm̄ sem þurþtuger eru ✱

Latid ongna vonda rądu þram þara aþ yðrū
muſi/ Helldr huat nytſamligt er til betrunar/ þar
sem þaurþ giorizt/at þ ſie þacknęmiligt at heyra
z hryggiuit ecki heilagan anda gudz/ þ^er þier erut
med iſiglader vpp a dag endr lauſnariſnar/allur
beiſkleike z grimd/reidi/hropan z gud laſtau/ ſie
lęgt i þra ydr ſępt allri illzku/eſi verit iſibyrdis hu
er vid aſiañ/vingiarnliger z aſtudliger z þyrer ge
þit huer odrum/lika sº ſę at gud heþer þyre gepi
ydr i Christo

Þimte Capitule

Þo ✱ verit nu gudz epter þylgiar^ /sº
sem kęruztu born/ z gangit i aſtſemiſi
lika sº sę at Kriſtr heþer oſſ elſkat/ z
ſig ſialfuan vt gepit þyre oſſ til þorn
þąringar z oþþis gudi i sętleiks ilm/
eſi þrilluliþue z allań o hreinleik edr a girne/latid
eigi aþ ydr ſeigiazt/sº sem at heilogū hęþer ſkal
mańlig ord z þiþlſligt hial/ eda keſkne/ huat ydr
heyrir ecki/ Helldr myckiu þramar þackar giord/
þui þ ſkulu þier vita þ eingeñ þrilluliþuis madr/
edr o hreiſi/eda agiarn (huer at er ſkur goda þie
nare) heþer arþtoku i riki Kriſti z gudz/latid ong
uan villa ydr miz o nytſamligū portolū/ þui þyre
þ kemr reidi gudz yþuer born vantruazin/ aþ þui
verit eigi þra hlut takarar/ þat þier vorut þordū
myrkr/eñ nu eru þier lioſ i Drottni

Gangit sº sem born lioſſins/ þui auogrtr lioſ
ſins/ er

þ þrida ſu
u dag a lan
ſa þoſta

sins/er alls hattud god girne/riettlæti ⁊ sañleik/
⁊ reynit huat þat þacknæmt sie Drottne/⁊ hapit
eckert samlag vid o þriopsamlig verck myrckuasta/
eñ straþþit þau mycklu helldr þui huat heimoligt
skier ap þm̃/er skamarligt at seigia/eñ allt þ verdr
opinbert/ nær þ verdr ap liosinu straþþad/ þt
allt huat opinbert verdr þ er ljos/þyrer þui seiger
hñ vakna þu sem sefr/⁊ ris vpp ap dauda/⁊ Kri
str mun svo vpp lysa þig

Svo ✱ Siaid nu til/ þ þier gangit grandvar
liga/eigi s° sem þauiser helldr s° sem viser/⁊ skic
kit ydr þre tid/þat þ er vond tid/ þyre þui/verdit ✱ er sunn
ecki g vlauser/helldr skiliandi huat vilie Drottins dag
er/Og dreckit ydr eigi Vindruckna/þui þar ap kem
mr saurugt liferne/helldr vppfyllizt i anda ⁊ ta
lit huer vid annan ap psalmū ⁊ lopsongum/⁊ andli
gū kuæþū/syngiet ⁊ spilit Drottne i ydr hiortū/⁊
seigit þacker alla tima gudi ⁊ þaudr þyre alla hlu
ti i nafni vors Drottins Jesu Christi/⁊ verit hu
er odrum vnder gefner i guds otta

Konusiar veri sinū bændū vnder gefnar/s° sē
Drottni/þat madrin er kuinusiar hofut/lika s° sē
Kristi er safnadarins hofut/⁊ hñ er frelsare sins
likama/eñ lika s° sem sofnudrin er nu Kriste vn
dergefin/ s° ⁊ eirnen konusiar sinū bændū i ollu/
þier men elskit ydrar husfreyiur/lika svo sē Kristr
elskadi sofnudin̄/⁊ gaf sig sialfuan vt fyre hñ/
vpp af þ hañ helgadi hñ/⁊ hreinsadi fyre skirnar
bæn i ordinu/svo at hñ til bygge sier sialfū dyrd
liga safnan/sem ongua flekkan nie hrucku edr þss
kon̄ hefdi/helldr þ hun sie heilog ⁊ o straffanlig

Svo skulu ⁊ menirner elska sinar eigin konur
sem sina eigin likame/huer sina eigen konu elskar/

hñ

hſi elſkar ſig ſialfvan/ þui eingiñ hefer vm alldr ſitt eigit hollo hatad/helldr nærir þ t fostrar/svo ſem at Drottiñ ſofnudiñ/ þt vier erũ limer hſſ likama/af hſis holldi t af hſis beinũ/Huerſ vegna mun madrin forlata fodr t modr/t nalgast ſina eigin kona/ t þau tvo munu eitt hollo vera leyndr domtiñ er stor/eñ eg segi af Christi t ſafnadinũ/ þa elſki hver þo huer sem eiñ/ſina eigin konu ſem ſialfvan ſig/eñ konan ottizt mañiñ

Hier mein hſi lika s^o hioniñ ha alla hluti iginliga/ ſie t lika dr kriſte t ſafnan

Siette Capitule

Dier born verit hlydug fodrũ forelldrũ i drottne/ þat þ er rettuiſligt/ heidra þu faudr þiñ t modr þ er hid fyrſta bodord ſem fyre heit hefer/ s^o at þier vegne vel/ t ſiert langlifr a Jordu/ Og þier fedr ſkulat eigi egna yd^r born til reide helldr allt þau vpp i ſidſemd t amiſſingu til Drottins

Þier þionuſtu meñ verit hlyduger fodrũ likamligum drotinum med otta t ſkialfta/i ein fallda/ fyrir hiarta/ svo ſem Christi/eigi alleinasta med/ þionuſtu fyre augum/ s^o sem moñum til þocknunar/ helldr s^o sem þionar Chriſti þ þier giorit þiaſi gudz vilia af hiarta m^r godũ huga/latid fodr þikia s^o sẽ þier þionit Drotini t eigi mõm/t vitid/at huat ſem huer eiñ giorir gott þ mun hañ af drottne medtaka/huort hañ er þræll edr þrelſinge/og þier Drottnañer giorit eirnen þtta hid ſama vid þa/ t epter latid ogniñar/vitandi eirnen þ fyrir Drottiñ er a himnũ/ t þ hia honum er eckert mañ greinar a lit

þri ſtuñu dag

Huat Ñ at auk er miner brædr/ſtyrckizt i Drottne t i mætti hans kraptar/t klædit fydr gudz herſkrunda/s^a at þier getid ſtadit i giegn vmſatũ Diofulſins

alsins/ þat vier hoþum eigi vid hollð ok blod at bera/helldr vid hoþdingia ok volldoga/sem er vid drottna veralldarinnar/ þr eð i myrckrum þessarar veralldar drottna/vidr illzku andana vnder himnenum/ [illegible] þyrer þa hondlut guðz herneskiu/ so at þier getið i moti stadit a hinum vonda deige/ok verit i ollum ydrum verckum þullgiorder

So standit nu/vmgyrdit ydrar lendar miz sannleiknum ok i skryddder niz bryniu rettlætisins/ok vm þgiinna skopatader medr Euangelio þridarins/vpp a þ þier sieut þyre buner/ esi vm þram alla hlutl þa hondlut skiolld truarinnar/miz huerium þier kunnit vt at slockua oll elldlig skeyti hins prett visa/ok gnipit hialm hialpradisins/ok suerd andans/huert ater guðz ord ✠ ok bidiet idduliga i allre naud þurft/ med bænum ok beidne i andanum/ok þar til vakit med ollu stadþesti ok akalli þyre ollum heilogum ok þyre mier vpp a þat mier gepizt þord med dristugre opnan minz munz/so at eg mæta kunnigiora leyndardom Euangelionz/huerz sendi bodi og em i þestinne so at eg meigi diarpliga þar um hondla/ ok so at tala sem til heyrligt er

Enn þ at þier vitið ernin/ huersu hattad er vm mig/ok huat eg gigri/ þ kann Tychicos minn kæri broder ok trur þienare i Drottne kunnigiora ydr allt saman/þt eg hefi sent hann til ydar vegna þess at þier vissut huernen oss/vegnadi/ok þann hugsualadi ydrum hiortum/þridr sie bradrunum/ok kærleiki med trunne ap gudi þaudr/ok Drottne Jesu Christo Nad sie med ollum þim sem elska vorn Drottin Jesum Christum hreinzerdugliga AMEN

Skrifadr ap Rom til þra i Ephesomedr Tychicon

Þessm pist'e logar ꝛ amiſier hiſi heilagi Pall þa Philippēſes þ ꝛ skulu bliþa ꝛ a þrant þara i trūſe/ꝛ aukaſt/i kærlei kanū/eſi ms þui hiner þolſku Postular ꝛ verckaña lærendr/ þa giora trūſe sæ tid skadsemi/ vꝛrar hſi þa vid þm inu somū ꝛ tiꝛ ar þyre þm̄ marghattāda predikara/sum ꝛ goda suma vonda/eirnen sialþuaſi sig/ꝛ sina læristeina Timotheū ꝛ Epaphroditon þtta starþuar hſi nu i hinū þyrsta ꝛ odrum Capitula

I hinum þridia burt skūþar hſi þ somalaust maña riettlæti/sē þyre hina þolſku postula kent ꝛ halldit verdi/sciandi sig sialþuaſi til epter dæmiſ/ sa sem i sliku riettlæti vegsamliga hēydi lipat/ ꝛ halldi þar nu þo eckert āþ/þyre Christz riettlætis saker/ þt ꝛ hiner giorā magaſi at gudi/ꝛ eru o vi ner krossins Christi

I þiorda amiſier hſi þa nū þridar ꝛ til eins godz augsyneligs sid þerdis/huer vid añaſi/ꝛ pacꝛ ar þſi þyrepta gaꝛt/er ꝛ hopdu sent hm̄.

S. Pals pistil til Philppenses

Þristi Capitule.

All ꝛ Timotheus þionustu meſi Jesu Christi

Olliſi heilogum i Christo Jesu til Philippenses/ sami byſcupum ꝛ þienurū.

Nad sie med ydr ꝛ þriꝛ di af gudi vorum þaudr/ ꝛ Drottne Jesu Christo

Eg þacka gudi minū/sº opt sē eg hugsa yðr
uat eg giori alla tima i minū bœnū þyre ollū yðr
þa bœn giori eg inz þognudi (yþuer yðru samla
ſi i Euangelio/i þra hinū þyrſta deigi/allt til þſſa
Dg eg R em þſſ hinſ sama i godu trausti / at
a sē i yðr heþer vpp byriat hid goda verkit/ hſ
nuni þ t eirnen fullkōna allt a þſi dag Jesu Chriſ
/sº sē at mier er vel heyriligt/ þ eg halldi ap yðr
llū i þū niata/ þt eg hefi yðr i minu hiarta i þſ
um minū þiotrū huar iñe eg þorſuara t verndа þt
a Euangeliū/huar ap at þier erut aller nadsriñ
ir hlut takarar medr mier

Þt gud er miñ vottr/ huerſu þ mig þorleinger
ap hiartanſ gruñe t Christo Jesu epter yðr ollum
t þſſ sama bid eg þ yðar kærleike audgizt a me
ir t meir i allri vidr keñing a allri raun/ sº at þier
neigit reyna huat beztr er/vpp a þ þier ſient ſkirer
t o hindrunarliger allt vpp a þſi dag Christi /
vpp fyllter auegrti riettlætisins sē er þyre Jesum
Christū i yðr ſkied til dyrdar t loſs gudi

Eñ þ læt eg yðr vita kærir bræðr/huat mig er
þuer komit/at þ er til meire algiordar ſkied Eua
gelio/sº at min þiotr i Christo eru opinſkar vordn
i ollu þing husinu/ t hia þū ollum odrum/ t mar
ger bræðr i Drottni þeingu hugar ſtyrck ap minū
þiotrū/ þſſ diarpligar þ ord at tala vtan hræðslu
ſeñeliga ſumer þa predika Kristū þyre hatr t þra
tu saker/eñ ſumer vt ap godri meining/ þr hiner
kuſigiora Christū ap hatre t eigi hreinliga/ þt þr
meina/ þ þr geti minum þiotrum nockra hormung
til lagt/eñ þſſir vt ap kærleika/ þt þr vita þ eg ligg
hier til þorſuars Euangelij

Eñ huernen ſkal þ þa þara/ þt kriſtr verdi mic

allz hattudu moti kungiordz/huort þ ſkier i kristnu mata/eda þyre til þellis saker þa gled eg mig þo þ̃ ſe/ t vil mig eirnen gledia/ þt eg veit at þat samu mũ mier þalla til hialpradis/ þyre ydra bæn/ t þyre til ſtyrcking Jeſu christi anda /sem eg olldungiſ vanti/ t vona þ eg verdi i ongri grein ſkamadur/ helldr þ kristr nied allri diorþung sꝰ sẽ allt hingat til/lika t eirnen nu myckladr verdi a minũ likama/ sie þ þyrer lifit eda þyre daudaſi/ þt kristr er mitt lif t daudiñ er min auiñing

Eſi mz þui/ þ i holldino at lifa þienar meir til a uagrtar at apla þa veit eg eigi huort eg ſkal kioſa/ þt huorutueggia ſtarlar mig hardliga/ eg hefi girnd a þra at ſkiliazt/ t hia christt at vera/ huat eirnen myckl̃ betra vari/ eñ þ er myckl̃ naudſynligra i holldinu at blifa þyre ydar ſaker/ þſſ treyſtandi/ þ eg muni blifa hia ydr/ t vera ydr ollum̃ til þramkuandar t til truariñar gledi/ vpp a þ þi er meigit miog hroſa ydr i christo Jeſu a mier/ þyrer muna til komu aptr til ydar

Gangit ſem verdugt er Euangelio Christi/ vpp a þ/huort helldr eg kem at ſia ydr/eda em eg fiarlægr/at eg meigi þ ap ydr heyra/at þier ſtandit i einũ anda/ t einſe Salu/ t med oſſberiezt i tru þſſ Euangelij/ t latid aunguaneiiñ blygda ydr ap motſtondurunũ/huert at þm̃ er þullſaut þyre dꝛ ming t riñar/eſi ydr heilſugia þariñar/ t þ ſama ap gꝛdi/ þat ydr er þ gefit/ þyre Kristus saker/ eigi allein t þ at giora/at þier a hann treyit/ helldr eirnen hñs vegna lidit/ t hapit þa ſomu barattu ſem þier hapit a mier ſied/ t nu þra mier heyrit

Aſiar Capitule

Þai

Oi þyrst hia ydr er nu hugsualan i Christo/ þyrst þar er huggan kærleiks sins/ þyrst þar er sameign andans/ þyrst þar er hiart groin ast semi t miskunsemi/svo vppfyllit mis þegnud/ þ þier sieut eistrar lundar/haþandi hiis sama kærleika/ verandi samhugader t eins sisader/ eckert giorandi þyrer oþund edr hiegoma dyrd/ helldr þyre litelætti. Halldit huer sem eisi/asiasi qdra/eis sig sialfuasi/ t huer eisi lite eigi vpp a þ huat hans er/ helldr vpp a þ huat hins asiars er

Huer eisi sie s° sisadr/ sem Jesus Christus var/huer þo ed var gudz i mynd/hiellt hsi þ þo ecki þyre neitt tan/Gudi likr at vera/helldr minckadi hsi sig sialfuasi/ t tok a sig mynd eins þions/ vard likr odrū mōnnū at hegdan þundisi sē madr litelætti sig sialfuasi t vard hlydugr allt til dauda/Ja allt til krossins dauda/ þyrer þui hefer gud vpp haþit hsi/t gaf hōnū nafn/ þ yfuer ollū nofn nū er s° at i nafni Jesu skulu sig beygia oll kne sē a himnū t a iordu t vnder iordusie eru/t allar tungr skulu vidrkenna/ þ Jesus Christus sie Drotisi til dyrdar gudz faudrs

Palma sunnu dag

Lika svo/miner kærustu/sem þier hafit alla tima hlyduger verit/ eigi alleinasta i misie naerueru/Hellder nu myckiu meir i misie fraucru/verdet sialfuer youart hialpræddi nz vgg t otta/ þ er gud er hsi sem i ydr verckar bædi viliasi t giornusgiarn epter fisie þocknan

Giorit alla hluti an moglunar/ t an aurvgntingar/vpp a þþier sieut skullda lauser/t skirir/t o strafþanlig gudz born/ mitt i mille þrar

ikj vondrar

vondrar t vm snuiñar kynslodʳ/ medal huerra þier skinit svo sem liosi heimenum/ þar med/ eþ þier bliþuit vid liossins ord/ mier til hrosunar a deige Chuists/ sº at eg hafi ecki til onyts hlaupit/ nie þo geþins er þuidnat/ t eþ svo er þ eg verd þornþ grodr yþuer oþ þre t gudz þionusstu ydrar truar/ gled eg mig med ydr ollum/ þss skulu þier eirnen gledia ydr/ t skulut gledia ydr medr mier

Efi eg vona i Drottni Jesu / þ eg muni ifiañ skamzt senda Timotheū til ydar/ svo at eg glodr dunzt i huga/ þa eg þeingi at vita huersu ydr þer at/ þt eg hefi aunguan sem sº algiorliga sie minn sinnis/ er sº af hiarta þyrer ydr syrgier/ þt hiner aller leita þss hnat þra er/ eigi huat Jesu Christi er/ esi vitid þ hñ er reyndr/ þt lika svo sem barnit podr nū/ þa hefer hñ medr mier. þionat i Euāgelio/ þss sama vona eg/ þ eg munisk iotliga þangat senda/ þa at eg sie huat mier lidr esi eg treystunzt i Drotne þ eg muni eirnen sialfr ifiañ skamzt koma

Mier leizt naudsynligt þ eg senda til ydar þ hñ brodr Epaphroditon/ sa mtñ hialpare t med stridare t ydar Apostuli/ t naud þurftar þienare er/ af þui at þier hofdut heyrt þ hñ hefdi siukr verit t hñ var at sonu daud siukr/ esi gud veitti hñ miskunsi/ eigi einazta hñ/ helldr iafn vel mier svo at eg hefda eigi sorg a sorg ofan

Efi eg hefi sent hñ þss skiotara hingat/ svo at þier sąut hñ/ t yrdut glader aptr/ t þ eg hefda þss minne sorg/ svo medtakit hñ nu i Drottne/ af alri gledi/ t hafit þss konar menn i heidri/ þt fyre saker vercks Christi er hñ daudanū sº nær komin þ hñ sitt lif þeygit acktadi/ vpp a þ hñ þionadi mier i ydarn stad

Pridie Capitule

gram-

Kamar (kærir bræðr) þa glediet ydr i Drottni/ þui þ eg skrifa ydr iafnan hid sama/treg mig ecki/ t giori ydr þess oruggare/gefit gætr at hundunū/gefit gætr at illū erfuidorū/ gefit t gætr at til sniðinguse/ þt vær erum vmsniðing/vier sem gudi þionū i andanum/ t hrosum oss af Christo Jesu/ t forlatū oss ecki vpp a holldit þo at eg hafi/ þ eg meigi mier af holldinu hrosa/ fyrst eiū afiar lætr sier þickia/ hū meigi sier holldzins hrosa/eū þa myckru fremar eg sem a hinū atta deigi em vm skoriū/eiū vt af Israels folki/af ætt Benjamins/ebreskr af ebreskū/ t epter logmalinu Pharisæus/epter vandlætinu ofsoknare safnadarins/ epter riettlætinu i laugmalinu verit o straflanligr

Eū huat min a viūing var þ hefi eg Christus vegna fyre skada reiknat/ þat eg held alla hluti skada vera/i hia þui fyuer gnæfanligre vidrkeūingu Christi Jesu vors Drottins/fyre huers saker eg hefi alla hluti fyrer skada reiknat/ t held þa fyre þreck/s° at eg a vinne Christū/t i hann fundiū verdi/ þ eg hafi ecki mitt riettlæti vt af logmalino Heldr þ sem fyrer trunna a Kristū kemr/sem er þ riettlæti/er af gudi i trusie til reiknad verdr/hū at kenna/t kraft hūs vpprisu/t fam eign hūs harmkuæla) þ eg verdi t hūs dauda likr/svo at eg mæti ta hann i moti renna i vpprisu framlidinna.

Ecki þ eg hafi þ þegar hondlat/ edr sie þegar fullkomiū/eg skunda hann epter/ huort at eg geta eitnen hondlat/epter þui at eg em af Christo Jesu hondladr/miner bræðr eg held mig eigi sialfuaū fyrer þū/at eg hafi þ hondlat/ eū eitt vil eg seigia/ þ eg gleymi þui/ huat til baka er/ t dreg

i iij migat

mig at þat sem i þyrer er/eg skunda at þui vppset
tu takm ærckt epter þui hnosse huert þrañ hell
dr þre himneskre kallan guds i christo Jesu/ svo
marger sē ap ossert nu pullkomner/ þa verū svo
siñader/ t ep þier skulut nockut añat hallda/ þa la
tid gud ydr þ opinbera/ þo s° þramt þ vier þram
gongū epter regluse er vier erū ūkōnir/ t verū lika
siñader

Krist sustu dag

Fylgit ✠ mier epter kærir brœdr/ t gætid at þm
sem s° ganga/ lika sē at þier hapit ossttil þyrem yn
dar þt marger ganga s° (ap hueriū eg hepi opt
siñis sagt ydr eñ nu seigi eg ydr gratandi) þ r o vi
ner krossins christi. Huerra api lok er þyrednæming
in. Hverra gud Magtiñ er/ t þra vegsemd sē iard
liga siñader eru verdr til skamar eñ vor starþuan
er a himnū huadan vier vœntū þrelsarans Drott
ins Jesu christi sa vorn þapeingaß likama mun
þorklara/ þ hañ liki verdi hñs þorklarudū likama/
epter þri verckan þar hñ kañ sier alla hluti inz vn
der gepna at g iora

Fiordi capitule

Jka s° miner kærir t æstkiliger brœdr/
miñ þognudr/ t min korona/ standit s°
i drottne elskāliger. Hñ Euodiañ a mi
sie eg/ hiñ Syntichen a miñe eg/ þ þr sie
samlynder i drottne/ eg bid þig eirnen
miñ trur lagsmadr/ veit þm hia stod/ sē med mier
strītt hapa ypuer Euāgelio| nz Clemense t hinū odrū
minū hialpar mōm huerra nopn at eru a lipsbok
ise ✠. Glediet ✠ ydr i drottne alla tima/ t eñ apt
Kþiorda dag seigi eg glediet ydr/ ydra vngeingne latid kuña ve
ra ollū mōm/ drottiñ er nalœgr. Syrgit ecki/ hellr
latid ydrar bœnir i ollū hlutū i bœna halldi t a ka
lle nz þackir giord þyre gudi kuñar verda/ t þrid
ur guds

ur guds sa hærri er ollū ſtilninge vardueite ydar
biortu ⁊ hugſkot i christo Jesu *

Þramar kærer brœdr/ huat sanarligt er/huat
heidrsamligt er/huat riettligt er huat hreinzerdugt
er/huat astsamligt er/huat vel samer/er þar dygd
nockr/ er þar loz nockut/ hugrit þat epter/ huert
þier eitnen lært ⁊ medtekit/heyrt ⁊ sied hazit a mier
þ giorit/þa mun drottin friðarins niz ydr vera /
eg em nærsta miog glaðr vorðin i drottne/þ þier
eudr blomguduzt/fyre mier at syrgia/ sē þier ha-
fit þo allt iafnt fyre mier sorgat/ eſi tiðin hefer
þ eigi viliat,liða/eigi seigi eg þ naudþurftarinnar
vegna/þt eg hefi lært hia þm at eg em/mier at nœ
gia lata/eg kann lagt ⁊ haat at vera/eg em i ollū hlu
tū ⁊ hia ollū skafzelligr/ bœði sadd ⁊ at vera ⁊ s*
hungrada/bœði gnog at hafa ⁊ vesolld liða/ieg fœr
ma alla hluti fyre þri sē mig mattugan giorir (
Kristr) þo hafi þier vel giort þ þier hafit mina
hormung a ydr tekit

Eñ þier Philippenſes vitið þ/at ar vpp hafi Æ-
uangelū/þñ tid eg burt for af Maccedonia/ þ eng
gin soznaudr hefer mier samlagat i reikningſkap-
nū/vti at lata ⁊ iñ at taka/vtan þier einer saman þt
til Thessalonisen sendu þier nockut til minar naud
þurftar/eitt sinn ⁊ þar epter eſi einu sinne/ eigi þ eg
spyrie at giofinne/heldr spyr eg at auegztinū/ þ hñ
sie gnogligr i ydrū reikningſkap þt eg hefi alla hlu
ti ⁊ hefi gnogligana/eg fyllztunzt þñ tid eg miz tok
fyre Epaphroditon/ þ þra ydr kom/ſatan ilm/ þæ
giligt offr/gudi þacknæmt/eſi minn gud vpp fylli
alla ydar naud þurft/epter sinnum dyrdarinnar rik
dom i Kristo Jesu

Eñ gudi ⁊ vorum fauðr sie dyrd vm allðr ⁊ æfi

at ellipu amen/Heilsit ollū heilogū i Christo Jesu Ydr heilsa þr brøðr sem eru hia mer/ Ydr heilsa aller brøðr/sierdeilis þr af Keisarans husi/Nad vors Drottins Jesu Christi sie med ydr øllū amen

¶ Skrifad af Rom med Ephaphroditon.

Formale yfuer S. Pals pistill til Collossia

HEr s° sem at sa pistill til þra i Galata tierar sier/ t hegdan hefuer epter þm pistle til Romuerja/ t þ sama i stuttu mali ifie lykr huat sa til Romuerja vi dar t rikuligar vt breider/ s° tierar sier t þssi pistill til Collosenses epter þm til Ephesios t ifie helldr þ sama i skomu mali.

I hinū fyrsta/ Lopar postuliū þa t æskir þm i Collossia þ þr blifui i trune/ t a auki sig/ t vt breider huat Euangeliū t truan sie/ einkum þa vitz fu/ sem vidrkefier Christū eiū Drottiū t gud fyre oss krossfestan sem af veralldar vpp hafi var huliū/ t nu sie hū fyre sitt embætti auglystr/ þ er biū fyrsti Capitule.

I odrū capitula varar hū þa vid masia lær domi/ sem atid er trune mot stadligr/ t vpp kastar þa somu s° riettligasia/ þ þr eru i skriptine huergi s° vpp malader strappandi þa meistarligasia

I hinū þridia amiñer hū þa þ þr sie anægtar samer i skærri tru med allz hattudū godum verckum huer vid annan/ t skripar allz hattadri stiett/ hū ar eiginligt verck

I hinum fiorda bifalar hū sig i þra bæna ballo Heilsar þm t styrckir þa

Pall

Fyrsti Capitule

All postuli Jesu Christi fyrer gudz vilia/ ok Timothe⁹ broder

Fim heilogum til Collossia ok fim truudu brædrū i Christo

Nad sie med ydr ok fridr af gudi vorum faudr:/ ok Drottni Jesu Christo

Vier fockum gudi ok fauda vors Drottins Jesu Christi/ ok bidiū alla tima fyre ydr/ af fui vier hofdū heyrt af yduare tru a Jesum Christū/ ok af kærleiknū til allra heilagra/ fyre fiar vonar saker sem ydr er til laugd a himnū/ af hverri fier hafit til forna heyrt/ fyrer sannleiksins ordit i Euangelio/ fa til ydar er komit/ svo sem fa er vm allan heimin/ grær/ ok friofgazt s⁹ ok eirnen lika medal ydar/ allt i fra fim deigi er fier haufdut fa heyrt/ ok vidr kent gudz nad i sannleika/ s⁹ sē fier lært hafit af Epaphra vorū kæra med fienara/ Huer at er trur fion Christi fyre ydr/ sa oss eirnin kusigiordi yduarn kærleika i andanum

Huar fyre ✠ vier eirnen/ allt i fra fim deigi/ fa vier hofdū fa heyrt/ gefu vier eigi vpp/ fyrer ydr at beida ok bidia fa fier vppfyllizt medr vidrkenning hins vilia i allz hattudū visdomi ok skilningi/ s⁹ at fier gangit Drottni verdugligasa/ til allrar fockunn/ ok verit auagrtar samer i ollum godū verkū/ ok vagsa i gudz iatningu/ ok styrckiazt i ollu krapti epter hins dyrdligre mackt/ i allre folin modi/ ok langlundargedi/ medr fognudi/ ok facker giora faudrinū sem oss hefer skapfelliga giort til arfskiptis heilagra i liosinu.

Sa at oss hefer frelsat af fyrer valldi myrkra

✠ krist su d ag

kiaſa/ ꝛ hefer oſſ sett vm i riki ſins elſkuliga/ ꝛ huerium vier hofu endrlauſnina/ fyre hſſ blod/ ſem er ſyndaſa fyre gefning * Sa ſem at er i mynd o ſyneligs gudz/ hſſi frumgetni fyre allar ſkepn. Fat fyrer hſſ eru aller hluter ſkapader/ þ a himnū ꝛ a iordu er/ hid ſyneliga ꝛ hid o ſyneliga/ hędi ypuer korar ꝛ drottnaner/ hofdingiadomar ꝛ vall dzſtietter/ allt samā er þ fyre hſſ ꝛ i hſſi ſkapad ꝛ hſſ er fyre ollum/ ꝛ aller hluter ſtandazt i hſſi

Hſſ er hofut likamans/ sem er ſofnudrſſi/ huer at er vpphafit ꝛ hſſi frumgetne/ fra daudū vpp a þ hā hafi i olliū hlutum fyre gang/ fat þ er sō fackngamt verit/ at i hā ſkyldi oll fyllng byggia ꝛ aller hluter yrdi fyre hafi forlickter/ til hſſs fialfs/ þ ſie a iordu edr a himnū/ þar mz/ at hā fridſi giordi/ fyre blodit a ſinum kroſſi/ fyre ſialfuan ſig

Og ydr/ þier ſem fordū daga vorut framandi ꝛ o viner fyre hugſkotid i vondū verckū/ eſi nu hefer hafi forlickt ydr medr likama ſins holdz/ fyrir daudan/ vpp a þ hſſ vpp rietti ydr heilaga ꝛ o ſtrafflanliga ꝛ fakalauſa i ſinu auglite/ ef þier bliſit aſtads i truſie griūduallader ſtadfaſter ꝛ o hręranliger af voniſie þſſa Euangelij/ sē þier hafit hefrt huert predikat er medal allra ſkepna sē vnder himenū er/ þſſ þienare eg Pall em vordſſi

Eg gled mig nu i minū harmkuęlingū/ þar eg lid fyre ydr/ ꝛ vppfylli a minu holldi huat at vantar a þar harmkuęlingar i Chriſto fyre hſſs likama/ huer at er ſofnudrſſi/ þſſ þiernare eg em vordſſi/ epter gudligu predikunar embętti/ sem mier er gefit medal ydar/ at eg þ guds ord rikuliga predika ſkal/ sem er leyndr domſſi/ huer huliſi

er ve

ar verit/þra veralldar vpp hafi ↄ vm kafi/ eſi uꝫ opinberadr er hñs heilogū/hueriū gud hefer vilia at kuñgiora/huer at ſie/ sa dyrdligi rikdomr þſſa leyndardoms medal Heidiña þioda (huer at er kriſti) ſem er vonin dyrdariſiar/Huern vier bodū amiñandi alla meñ/ ↄ lærandi alla meñ i allz hatt adr ſpeki/ vpp a þ vier vpp riettadū huern mañ algiordan i Christo Jesu/ þ eg iñe erfiuida/ ↄ ſtunda epter verckan þſſ sē i mier kroptugliga verckar.

Añar Capitule.

EG vil ydr vita lata/ Hueria a hyggiu eg hefi fyrer ydr/ ↄ fyre þñ i Laodicea ↄ olliñ þñ ſem mitt auglit hafa ei ſied i holdinu/ s• at þra hiartu hugſuoluduzt/ ↄ ſāſyndut ydr i kærleikanū ↄ i allri audgan pullkomins ſkilningſ at vidrkeña leyndandō guds faudrs ↄ Christi/i hueriū hulder liggia aller ſiodar vizkuñar ↄ vidrkeñingariſiar.

Eñ eg ſegi þar af/ þ eingiñ tæli ydr med ſkynſamligre rædu/ þt þo eg ſie þar ecki epter holdinu þa em eg þo i andanū hia ydr/fagnādi/ þ eg ſie ydra ſkickan ↄ ydra ſtadfaſta trū a Christū/ Lika svo sē þier hafit nu medtekit Drottiñ Christū Jesum/ svo lika gangit i hñ/ ↄ verit iñrættter ↄ vpp bygder i hñ/verit ↄ ſtadfaſter i truñe/ sem þier erut lærder til ↄ yfuer gnægpit i hiñ med þacckar giord

Siaed tily þ eingeñ herleide ydr fyre Philoſophiā ↄ hiegōlig tæling epter maña ſettninge ↄ veralldariñar ſettnīge/eñ eigi epter Kristo Jesu/ þt i hñ bygger oll gnægd guddomſins likamliga / ↄ þier erut pullkomner i hñ/ haſi sem er hofut allz hofdingia dōms/ valldz ſtiettar i hueriumþier erut vm ſkorner med vmſkurn ad handa

þyre aþlogu syndsamligs lakama/þyrer vmstur-
ning Christi/i þui/þar þier erut med hiñ greptr-
der/þyrer skirnena i huerre þier erut vpp apt-r risi-
ner þyrer truna/sẽ gud verckar/ Suer ed hiñ vpp
vackti ap dauda.

Og heþer ydr eirnen/mz hñ lipandi giort/þas
tid þier vorut dauder i syndum t i yþuer hud ydu
arf holldz/t heþer oss þyre gepit allar vorar synder
t ap skapit þa handskript sem moti oss var/huer
þyre settningana sañadizt t oss gagn stadlig var/
t heþer dana mitt a burt þra oss tekit t a krossin
ne glt/t heþer ap pleit hoþdingia doma t volldu
ga t til synisþram leitt opinberliga/t sigre hrosat
yþuer hñ/þyre sig sialþuan.

Ap þui latid onguan giora ydr samuitzku neina/
i mat edr dryck elligar mz sierdeilis helgi holld/eda
tungl komi/ edr þuott daga huert at er skuggi ap
þui sem til komandi var/esi sialfr kroppriñ er i
Christo/latid onguan suipta ydr malteikninu/ ap
þm sẽ epter eigin þotta ganga i eydmyckt t andlig
leik einglaña/hueria hsi sa alldri/t er til onyts vpp
hrokadi i sinu kiotligu siñe/t helldr sig ecki vid ho-
þudit sem er Christr/a huerium allr likamiñ þyre
linu t lidaña samteinging audlazt styrcking t sa-
manhallð/t vegr sº til gudligrar stꝛandar

Fyrst þier erut nu dauder med Christi þra
veralldariñar settningum/huernen lati þier þa vei
da ydr mz settningñ/lika sº sẽ at lipdu þier esi nu i
verolldisie/hiner sẽ seigia eigi skalltu a þui taka/ei
gi skalltu þui bergia eigi skalltu þ a hꝛæra/huert
þo allt slitnar/edr matz ep þ er mz hondũ hapt t
eru maña bodorð t kenningar/hueriar ed hapa yþ-
uer lit vitzkuñar þyre sialþualdan hugarins and
ligleik t eydmycki/ t þyre þ þr þryma eigi likams

um/ ꝛ giora eigi holldinu sina ✝ samd til sins ꝛ naud þurptar Þridie Cap.

GRa ✠ þier nu vpp aptr risner mz Xristi/ þa leitid þss hnat þar vppi er/ þar ed Christr sitr til gudz hægri handar/ kost gæpit epter þui sem þ vppi er ꝛ el epter þui sꝛ a iordu er/ þt þier erut dau der ꝛ ydart lip er þolgit mz Xristo i gudi/ess nær Xristr yduart lip man sig opinbera/ þa munu þier eirnen medr hm opinberader verda i dyrdine✠s deydit nu ydra limu sem/ a iordu erut/ hordoma/ þulasi lipnad/ lostasemi/ vondar girnder/ saurlipe ꝛ agirne(sē er skurgoda dyrckan) þyrer huat at kemr gudz reidi ypuer born vantruarinar/ i huer eiu þier hæpit ꝛ þordu daga gengit þa þier lipdut i

Esi æpleggit nu allt i þra ydr/ reidi/ (þui. grimd/ illzku/ hadung/ skemilig ord æp ydru mu/ sie/ liugit ecki iinbyrdis/ æp klædizt hinu gamla ma sil/ med sinu verckū/ ꝛ i klædizt hinu nyia/ sa sem endr nyiazt til vidrkenningar/ epter þss i mynd sem hn hefer skapat þar eingen/ girskr/ gydingr/ vm skorin/ ypuerhud/ vtlendr/ Scytha/ þrell ꝛ þrelsinge at er/ heldr aller hlutir ꝛ i ollum Choistr

S° ✠ i klædizt na/ s° sē gudz vtualder heilager ꝛ elskanliger/ hiartþolgine miskunsemi/ goduilia/ Hogu æri/ þolin mædi/ ꝛ vmlidit huer annan/ ꝛ ef at nockr hefer klogumal moti odrū/ þa þyrer ge/ pit þ huer odrū inbyrdis/ lika s° sem Kristr hefer þyrer gepit ydr/ s° skulu þier eirnen/ esi þram yp uer allt þtta/ þa i klædizt kærleikanum/ huer at er band algerþuleiksins/ ꝛ þridr gudz regere i yd rum hiortum til huers at þier erut einnen kalla/ der i einum likama/ vertt ꝛ þacklater

Paska apt

✠ (samd
gudi er þæg
þ likaman
sie some vei
ur/ þ er hon
gepizt sin þ
da/ matr ꝛ
gdnadr ept
sine naud þ
ept/ ꝛeigi n
o bæriligur
þaustū erþ
di/ edr o mē
uligu hrein
þis bindin
at þordiar
lika sē sta
ꝛ biodā

Latid

Katid Christi ord gnogliga byggia medal ydar i allri vitzku/lærit ok amisnit ydr med Psalmū ok lop songū/ok andligū liuꝑligū kuꝑdū/ok syngit drottne i ydrū hiortū ok allt huat þier giorit mꝫ ord eda verck/ þ giorit allt i nafne drottins Jesu/ok þackit gudi þaudr fyre hans

Þier kuinur verit ydar bændū vnder gefnar i drottne/sº sē at byriar. Þier menn elskit ydrar eigē konr/og verit ecki harduduger vidr þar. Þier born verit hlydug forelldrunū i ollū hlutū/ þt þ er drottne þacknæmiligt/ þier fedur reinid ecki ydar born til vanuirdu/sº at þau verdi ei op korg. Þier þiænarar verit hlyduger i ollū hlutum ydrum likamligū herrū/eigi medr þionustu fyrer augū/sº sē mōm til þocknunar/heldr mꝫ einfalldre hiartans ok medr gudz otta/allt huat þier giorit/ þat giorit af hiarta sº sē drottne ok eigi mōm/ok vitid þ þier munut audlazt af drottne verdlaun arfstokuſiar/ þt þier þionit drottne christo/eſi huer o riett giorir sa mun þ medtaka huat hann hefer o riett giort/ok eckert mansgreinar a lit er hia gudi. Þier drottnar huat riett ok heyriligt er þ audsynit þienurunū/ ok vitid þ þier haꝑit eirnen drottin a himne

Þiordi capitule

Gerit stoduger i bœna akallinu/ok vakit i þui hinu sama med þackar giord/bidiet ok eirnen med fyrer oss/ sº at gud vppluki oss ordzins dyr til at tala leyndan dom Christi/fyre huat eg em bundin/vpp a þ/at eg opinbera þ sama/sem mier byriar at tala/Gangit visliga i bland þæ sem at eru þar fyre vtan/ok skickit ydr i tidina/ydar rœda sie a tid liuꝑlig ok mꝫ sallti kryddut/ þ þier vitid huerneu þier

ken þier skulit huerium sem einū andsuara.

Huernen vm mig er hatted/ þ mun ydr allt saman kuðgiora Tichicos/kær broder ⁊ trur þ iena re/⁊ med þion i drottni þſi eg hefi þar þyrer til ydar sent/ þ eg vissa huernen ydr þæri at/ ⁊ þ hafi huggualadi ydar hiortum/samt Onesimo þin trus ⁊ kæra brodr/huer i gra ydr er/⁊ allt huernen hier þer at munu þr kuðgiora ydr

Ydr heilsar Aristarchus miſi sambandinge/⁊ Marcus systrungr Barnabe/af hueriū þier hafþit nockin bifalning med tekit/ef s° er þ hann kemr til ydar þa med takit hann/Og Jesus sa kallazt Justus huerier vr af vmskarnine eru/ þssir eru alleinazta miner hialpendr a guds riki þr mier eru huggan vordner/Ydr heilsar Epaphras hueri gra ydr er/ ein þion Christi/⁊ iafnan fyre ydr a hyggiu ber andi i bænum vpp af þier standit fullkomner/⁊ vppfyllter i ollum guds vilia/eg ber hann þat vitne at hann hefer stora astud til ydar ⁊ til þra i Laodicea ⁊ Hierapoli

Ydr heilsar Lucas lækner elskuligr/⁊ Demas/ Heilsit bræðrunum til Laodicea/⁊ Nymphan og sofnudinum sem at er i hans husi/⁊ nær pistillin er lesin hia ydr þa vtuegit þat hann verdi eirnen ⁊ lesin i samkunduſie til Laodicea ⁊ þ þier lesit þſi bref til þra i Laodicea er ritadr/⁊ segit Archippo þat/ sia vpp a embættid þ er þu medtekit hefur i drottni at þu fullkomner þ. Heilsan af minne hendi Pals/ Verit minnuger minna fiotra. Nadin sie med ydr AMEN

Skrifadr af Rom medr
Tichicon ⁊ Onesimon

formaſ

Essas pistil skripar S. Pall vt ap sier ligri astsemi t postuligre vmhyggiu/ þat hñ lopar þa þyre iwo hina þyrstu capitula/ þ þr hapi Euangeliũ ap hñ mz stikri aluoru medtekit/ at þr eirnen þyrer harmkuæli t opsockn standa þar ihe/ t eru allz stadar vordner ollũ sopnudũ eitt agætt ep ter dæmi i trusie/ Lika sem at Christi t hñs postula hapa ap gydingũ þra napræandũ opsokn lidit/ s sem hñ sialpr hapdi t eirnen hia þm̃ lidit/ þm̃ til epter dæmis/ þæranði hia þm̃ eitt heilagt liþuerne þyre huat hñ þackar gudi/ þ hñs Euangeliõ heper slikan auogt hia þm̃ aprekat

I hinum þridia audsyner hñ sina kostgæpni t vmhyggiu/ þ stickt hñs erpuidi t þra lopsamlig vpp byrian verdi ecki i eydi laugd þyrer diopulin t hans apostula med mana læ rdomũ/ þyre þui hapi hñ adr þyre þram̃ Timotheũ til þra sent stickt at propua/ t þackar gudi þ hñ heper esi allahluti rietti liga hia þm þundit/ t æsker þm vidr aukningar

I hinũ þtorda a miñer hafi þa/ þ þr vackti sig vid syndum/ t giori huat gott er iñbyrdis/ þar til endsuar hñþm vpp a eitt spursmal sem þr hopdu þyrer Timotheum latid til hñs bera/ ap vppriss þramlidissa/ Suort þr munu aller vnder eins/ eda huer epter odrum vppriss

I hinum þimta skripar hñ þm̃ ap domia deigi/ huerss snaugt t skyndiliga hñ skuli koma/ t gepr þar med nockrar skickaner hinum odrum at stiorna/ t huernen þr skulu hallda sig i giegn liþuerne t læ rdome hissa afiarra/

Fyrſti Capitule

All r Siluanus r Timotheus

Hm ſaꝛnadi til Teſſalonia. i gudi ꝓaudi r Drottni Jeſu Chriſto Nad ſie niz ydr/ r ꝓridr aꝓ gudi vorum ꝓaudi r Drottne Jeſu Chriſto,

Vier þockū gudi alla tima ꝓyre ydr alla r þeickium ydar o aꝓlatanliga i vorū bꝺnū/hugleidandi ydar verck itruſie r ydart erꝓuſde i kꝺrleikanū r ydra þolinmꝺdi i vonſie/huer at er vor drottiñ Jeſus Kriſtur/ꝓyre gudi vorū ꝓaudi/þui/kꝺrir brꝺdr aꝓ gudi elſkader vier vitum þ þier erut vt valder/ſt vort Euangeliū er hia ydr verit/ eigi allemasta i ordinu helldr hꝺorutueggia i krafti r helgū anda/r i nꝺrſta myclum algiorꝓuigleik/sº sem at þier vitid/huliker vier vorum medal ydar ꝓyre ydar ſkulld

Og þier erut vorer epter ꝓylgiarar vordner r Drottinſ/r haꝓit ordit medtekit i myclum motgangꝺe/medr ꝓognudi i helgum anda/ sº at þier erut ꝓyre mynd voidner allra truadra i Macedonia r Achaia/ſt aꝓ ydr er ord Drottins vidꝓrꝺgt vorꝺdit/eigi alleinasta i Macedonia r Achaia/helldr i allar alꝓur er yd" tru til gudz vt dreiꝓd/sº at eigi er þaurꝓ ydr nockut at ſeigia/ ſt þr ſialꝓuer kunngiora aꝓ ydr/huat vier hoꝓum ꝓyre iſigang haꝓt til ydar/r huernen þier erut vmſnuner til gudz fra ſkurgudum til at þiona lifanda r ſannarligum gudi/r epter at bida hiſ ſonar aꝓ himnum/ huern hñ vppvackti aꝓ dauda Jeſum/ ſa oſſ hefer frelſat aꝓ til komandi reidi

Þ Þui Þier vitid kærir brædr/ vorn til o
gág til yð/ Þ hú er eigi onytr verit/hell
dr s° sé vier hoꝑdú ádr til ꝑorna mac
gt lidit r hadung Þolat til Philippénses
(sem at Þier vitid) Þó vorú vier samt r
ádr all diarfner i vorú gudi hia yðr at tala Euan
geliú gudz i storre barattu/ at vor anndíng hefr
eigi verit til villudós/nie til o hreinleikf/nie mz viel
hellðr epter Þui vier erú ap gudi reynder Þ oss er til
truat/at predika euágeliú/s° tolu vier/eigi sé villom
vier móm þocknazt hellðr gudi sé voz hiortu reyner
Þr vier hoꝑú allðrí neitt sín mz sníiadrun órdú
vingeingit/sé at Þier vitid/r eigi mz nockru agirnd
d til eꝑne/(gud er Þss vottr) r eigi hellðr leitad ne
inr sómd ap móm/huorkí ap yðr nie ap odrú hé
Ꝑdu vier eigi matt giðra yðr Þyngsl sé adrer apost
la!ar/hellðr vorú vier astud liger hia yðr/ lika sé
oín Ꝑostra Þa elz born sín/s° hoꝑdu vier godvillð
ap biarta til yð/r vorú Ꝑuser til at hlutskipta vid
yðr/eigi alleinazta gudz Euángeliú Hellðr iaꝑn vel
vorn liꝑue/ Þyre Þui at vier hoꝑú yðr astpolgnar
Þier misíist vel kærir brædr/vorf erꝑnidss r r or
kar mádu/ Þt dag r nott erꝑuidudú viet/s° at vier
veittú ongú nein Þ yagsl medal ydar/r predikudú
hia yðr Euangeliú gudz/ Þss eru Þier vottar r gud
(Þier sé tuader eru) huersu hrilagliga/rietterdu
gliga r o stiaꝑnáliga vier vorú hia yðr/s° sé at Þi
er vitid/huernen at vier hoꝑú hoern sé eirn ap yðr
s° sé paderiú sín born/amint r huggat/r Þ vottad
at Þier skyllout verdugliga ganga Ꝑyre gudi/Þ rí
yðr heper kallat til sins rikis r síñar dyrdar
Þyrir Þ Þockú vier eirnen gudi o aꝑlatanliga Þ
Þier/Þaú tid Þier mz tokut ap oss Þ ord gudligrar
predikunar/medtoku Þier Þ sigi s° sé mañana oc

helldr (epter þui þ saſiarliga er) sẽ guds ord/ þ eirra verckar i ydr/ þier sem trult/ þt þier erut epter þ ylgiarar vordner/ kærir brœdr/ guds soþnudū i Judea i Kristo Jesu/ s° þ þier haþit þ sama lidit af ydrū naþrœndū/ sẽ hiner af gydingum/ huerier eirnen/ drottin Jesū haþa liþlatid/ ꝛ þra eigen spamenn/ ꝛ haþa oss of sockt/ ꝛ þocknazt ecki gudi/ ꝛ eru allū mōm gagnstadliger/ talma oss at seigia/ heidingium þar þr meigi af hialpazt/ s° at þr vpp fylle sinar synder allz stadar/ þuiat reidin er o er dalig/ yfuer þa komin

Eñ vier kærir brœdr/ niz þui at oss er skiad verit i þra ydr vm stūdar saker epter yfuer lite/ ꝛ þo eige epter hiartanu/ þa hopū vier þss þramar flytt oss ydart auglit at sia af storre þreyian/ fyrer þat hopū vier viliat til ydar koma/ eg Pall twyfar siñū ꝛ Satanas hefer hindrat oss/ þui huer er vor vōn eda fognudr edr korona hrosnariñar/ eru þier þ eigi fyre vorū drottne Jesu christo i hiss til komu/ þier erut vor vegsemd ꝛ fognudr

Þridie Ca Fyrer þui hopū vier ecki leingr þ viliat vm lida/ ꝛ lietū oss þocknazt/ þ vier vm sendū einer samā latner til Athenis ꝛ hopū vt sent Timotheū vorn brodur ꝛ guds þienara/ ꝛ vorn hialpar mann i Euangelio christi til at styrckia ꝛ a at minna ydr i yduare tru s° at enginn ydar skelfdizt i þssū hormūgū; þt þier vitid at vier erū þ' til setter ꝛ þa er vier vorū hia ydr sogdu vier ydr þ fyrir þ vier hlytū motgang at hafa s° sẽ at skied er/ ꝛ þier vitid þar fyre at eg gat þ eigi leingr lidit/ þa vt sẽda eg/ s° at eg mætte reyna ydra tru vpp a þ at eigi mætti skie þ freistarinn freistadi ydar ꝛ yrdi vort erfidi s° til o nytz Nu nu þ Timothe° er i þra ydr til vor kōin ꝛ hefr

glort oss ydra tru ⁊ kærleika/ ⁊ þ þier hugsit til vor alltid til hins besta/ ⁊ þ ydr þorleinger epter at sia oss/ sº sē oss eirnē lika epter ydr/ þa vidu vier kærir brædr huggader a ydr i allre vorre hormung ⁊ naud þyre ydra tru/ þt nu eru vier lifandi medan þier standit i drottni þui hueria þackar giord getu vier gudi endrgolldit þyre ydr/ þyrer allasi þasi þogn nut/ sē vier hopū ydr vegna þyre vorū gudi/ vier bidiū dag ⁊ nott allhardliga/ þ vier mættū sia y̌r dart auglit ⁊ vppfylla sº þ huat a brest ydra tru

Efi gud vor fader ⁊ Drottin Jesus Christus greidi vorn veg til ydar/ efi drottin margfalldi ydr ⁊ lati kærleikin yfuer gnæga inbyrdis hia/ ydr/ ⁊ vid huern mann (sº sem at vier erū eirnen vid ydr) sº at ydart hiarta sie styrckt ⁊ o straffanligt i hei lagleik fyre gudi vorū faudr i til komu vors drottins Jesu Christi med ollum hins heilogum

Fiordi Capitule

Ram̃ fyrir kærir brædr/ bidiū vier ydr/ ⁊ aminnū i drottni Jesu/ at þui þier hafit af oss medtekit/ huernē þier skulut gānga ⁊ gudi þocknazt/ sº at þier æ meir ⁊ meir fullkōnare verdit i trusie/ þt þier vitid huat fyre bodord vier hofū gefit ydr fyre Drottin Jesū/ þt þ er vilie gudz/ youarar helgan̄ at þier hallit ydr i fra frillulifue/ ⁊ huer ydar sē ein kunne at eignazt sitt ker i helgan ⁊ heidre/ ⁊ ecki i girndar bruna sem Heidingiar/ þt af gudi eckert vita/ ⁊ þ engen nidr þrycki/ nie sniki sin brodr i nockre hōdlan/ þt drottin er hin/ sē hefner allz þssa/ sē at vier hofū adr fyrre sagt ⁊ ydr vottad/ þt gud hefer ecki kallat oss til o hreinleiks/ Heldr til helgunar fyri huer hin forsmar nu/ hin forsmar aun

gus

guaſi maſi/helldr gud /sa ſiſi heilaga anda hefer i ydr gefit

Eſi ap brodrligū kærleika er ecki þaurp ydr at ſkripa/ þt þier erut ſialfuer ap gudi lærdir/ydr iſi byrdis at elſka/ t þ giorefier eirnen vid alla brædr/sem i ollu Macedonia eru/eſi vier beidū ydr kærir brædr þ þier verdit eū algiordare/ t koſtgæfir ſpakfer duger at vera t ydvart eigit at ſtunda t er fuidit med ydar eigen hondū/s° sem at vier hofū bodit ydr/ vpp a þ þier mætud ærliga ganga hia þm sē þ° fyre vtan eru/ t einſkis þra vid þur

Eū vier vilid(kærir brædr) eigi dylia (þandi fyrer ydr/ap þū sem soþa vpp a þ þier sieut eigi hryggduer/sē þr aðrer er ongua vō hafa/ þui fyrſt vier vitū þ Jeſus er daiſi/ t vpp aptr riſi/ s° mun gud t eirnē þa sē sofnader eru fyre Jeſum/ mz hū þramleida þui ſeigiū vier ydr s° sem ord drottins/ þ vier/huerier vier lifū t yfuer blifū i til komu Drottins/ þ vier munū eigi fyre þū koma sem soþa/ þat Drottiſi ſialfr mun med heropi t hofud engelſins rauſt/ t gudz ludri opan koma ap himū/ t hiner daudu i Chriſto munu fyrſt vpp aptr riſa/epter a vier/ þr vier lifū t yfuer blifum verdū til lika vpp numner med þm sonū i ſkyin til motz vid drottiſi i loptid/ t munū svo hia drottne vera alla tima/s° huggit nu huer adrian iſi byrdis med þeſſum ordum

Fimte capitule

Eſi ap timanum t ſtundufie kærir brædr er ecki þaurp ydr at ſkripa/ þt þier vitid ſialfuer gloggliga/ þ dagr Drottins mun koma sem þiofr vmnott/ ap þuinge þr munu ſeigia/ þat er fridr/ t allt er

vtan hattu þa mā þiorðiorþunin snaugg yþur þa
koma/lika s° sem kueinan Jodsiukrar konu/ t eigi
skulu þr vm þluit geta/ef þier kærir bræðr verit
ecki i myrckrinu/s° at sa dagr gripi yðr ecki sē þiof
þier erut allersaman liossins born t dagsins born
vier erum eigi ap nottine/nie myrckrunum.

Þyrer þui latum osseigi sofa s° sē hina adra/
þat þr sem sofa þr sofa a nottine/ t þr sem drych
kner eru/ þr drecka a nottine/ ef vier þr vier erum
dagsins skulū sparlipuer vera i klædder bryniu tru
arinn t kærleiksins t mz hialme vonarinar til hial
prædisins) þat gud hefer eigi sett oss til reidi/ hell
dr þ vier skyldū hialpædit audlazt pyre voin drot
tin Jesū Christū/sa þyrer oss hefer dait/ s° huort
at vier vokum edr sofum/skulum til samans med
hinn lifa/þyrer þui amine huer ydar annan inbyr
dis/ t leidrettid huer annan s° sem at þier t giorit

Ef vier bidiū ydr kærir bræðr/þ þier þeckit þa
sē erþuida medal ydar t þorstodu veita i drottni t
amina ydr/at hafa þa þss kærare þyre þralverck
saker/ t verit þridsamer vid þa ✠ Ef vier bidiū
ydr kærir bræðr/at þier aminit o raduanda/huggit
vesala/vmlidit breyskra/verit þolin moder vid al
la/siaet til at þar engin gialldi nockrū illt þyrer illt
Helldr epter þylgit alla tima hinu goda bædi inbyr
dis t vid alla/ verit iapnan glader bidiet o aplat
anliga/verit þacklater i ollū hlutum/ þt þ er guds
vilie i Christo Jesu til ydar

Andan þa kepiet ecki/spadomana þorsmait ecki
reynit alla hluti/ t bihalldit þui huat gott er/ þor
dizt alla vonda prydi/ef sialfr gud þridarins/hel
gi ydr allt i giegnū/ t ydar andi samt salusie t lik
amanū meigi algiorliga vardueitt vera o straxx
ligr

ligr i til komu vors Drottins Jesu Christi̇ Trú
er hñ sem yðr kalladi/ hñ munþ t eirnen giora kæ
r brøðr bidiet fyrer oss/ Heilsit ollū brøðrum m
heilogū kossi/Náð vors drottins Jesu Christi sie
med yðr Amen.

¶ Til fra Tessalonicenses hiñ fyrsti skrif
uð fra Athene.

Formale yfuer annan S Pals pistil til Tessalonia

Hinū fyrra pistle hafði S. Pallr̃ i Tes
salonia vppleyst eina spurning af domi
deigi þ hñ mundi koma sē þioðr a nattar
þeli/t lika s⁹ sem nu plag⁹ at koma/ þat
ein spuruig elr giuð aðra vt at falsligū skilnīge/s⁹
vnderstodu þr i Tessaloniaþ doma dagr mundi
þeg⁹ fyrer hondum vera/fyre þ strifar hñ þ hña
pistil/t forklarar sg sialfuan.

I hinū fyrsta capitula hugg⁹ hñ þa med eilif u
verðlaunū þra tru⁹ þolin mæðu i allz hattaðu hor
mung/t med straffan þra ofsoknara

I hinū oðrū lærir hñ þ/at fyrer doma dag hlo
ti aðr fyrre hid Rōuerska rikit vnder at ganga/t
þ antichristr vpphefie sig fyre eiñ gud i kristindo
mínum t uz polskū lærdomi t iarðteiknū ville hñ
hina vantruuðu verolld þar til at kristr kemr/t nio
ðr bryti hñ fyrer sina dyrðarliga til koma t dey
der hñ aðr fyre fram med eiñe andligre predikan

I hinū þridia giorir hñ nockr⁹ amiſting⁹ t sierdei
lisþ þr strafi þa sē idiu lauser ganga/t sier vilia
eigi biarga med eiginligu handapli/t ef þr biðia
sig eigi/ þa skulu þr fyriazt þa/Huat nærsta ha
þliga hliodaz i giegn andligre stiett a kristm tumū.

Þ yrsti Capitule

All ꝛ Siluan⁹/ꝛ Timotheus
Þm sopnudi til Tessalonia i gudi
vorū þaudi/ꝛ Drottni Jesu Christo
Nad sie mꝫ ydr/ ꝛ þridr ap gudi
vorum þodi/ꝛ Droitni Jesu Kristo
Vier skulum alltiapnt giora gu/
di þacker þyrer ydr/kærir brædr/sē at verdugt er/
Þat ydar trua vegr at nærsta/ꝛ kærleikrin sier hu
ers medal ydar allra ypuer gnapuer iñbyrdis huer
vid añan/s⁰ þ vier hrosum oss i gudz sopnudi/yd
rar þolin mædi/ꝛ trnar i ollū ydar apsoknum/ꝛ
hormangū hueriar þier polit/ til vtuisingar þ gud
mani riett perdugliga dæma/ꝛ þ þier verduger ver
dit til gudz rikis/ þyre huert þier ꝛ lidit/at þui er þ
riett hia gudi at endrgialda þm hormung/sē ydr
hormung veita/esi ydr/þier sē hormung lidit huild
medr oss þa er drottin Jesus mun opinberazt ap hi
mne medr ein zlum sins kraptar ꝛ med elldzins lo/
ga/hepnd at gepa ypuer þa sem ecki keña gud/ꝛ y/
puer þa sē ecki eru hlyduger Euangelio vors drot
tins Jesu kristi/huerier pisler munu lida/ap inliga
þordorpun ap auglite drottins ꝛ ap hris dyrdar/
ligre mackt/ þa hi mū koma ꝛ vegsamligr birtazt
medr sinū heilogum/ ꝛ dasamligr mꝫ ollū truudū
þuiat vorum vitnesburdi til ydar/ap þm sama da
ge/hapi þier truat/ꝛ saker þess bidium vier eirn/
en alla tima þyrer ydr/ þ vor gud giori ydr verd
uga sīne kallan ꝛ vpp fylle alla godvillo nadarin
ar/ꝛ truatrinar verck i kraptinū/s⁰ at a ydr verdi
prisat napn vors drottis Jesu christi/ꝛ þier a hm
epter þre nad vors gudz ꝛ drottins Jesu christi

Asiar capitule cfix

Vn vegna þrar til komu vors drottins Jesu christi ꝛ vorrar saman soþnunar til hans/ bidium vier ydr kærir brœdr þ þier latid ecki skiotiliga hrœra ydur ap ydru siñe/ nie skelþa/ hvorki þyrer anda/ eda þyre ord/ nie brefþ/ sº sē ap oss send/ þ at dagr christi sie þegar þyre hondum/ latid onguan villa ydr med neinu moti/ þt hñ kemr ecki nema at sie/ þ adr þyrre komi þ þra fall/ ꝛ opinskar verdi madr syndarinñar ꝛ glatan^un sonr/ sa sē at er motst andare/ ꝛ sig þor hefr vpp yþuer allt/ huat gud/ edr gudz dyrckan heitir/ sº þ hañ setur sig i gudz mustieri sº sem gud ꝛ þ vtuisandi at hñ sie gud

Miñizt þier ecki a þ eg sagda ydr þtta/ þñ tid eg var i hia ydr ꝛ huat þ nu iñe helldr vite þier/ þ hñ mune opinberazt a sinum tima þt su vōdzska hreyþer sier allareidu heimogliga/ vtā þ alleinaz ta/ sa sē þui nu iñe helldr/ hlytr burt tekiñ at verda/ ꝛ sº mun þa hiñ vondi opinskar verda/ hueriu Drottiñ mun steypa/ mz anda sins munz/ ꝛ hñ enda lok giora þyrer siñar vppbirtingar til komu huers til komi at skier epter verckan and skotans mz allz hattudñ lygiligum krapti/ tacknū ꝛ stormerckiñ/ ꝛ mz allz hattudn þlarœdi til rang lœtis/ medal þra sē tapader verda/ þyrer þ/ þr ha þa eigi medtekit kærleikañ sañleiksins/ sº þr hialpu duzr/ þui mun gud senda þñ megnañ villu dom þ þr true lygiñe/ vpp a þ þr verdi aller dœmdir sē sañleiknū eigi ttua ꝛ helldr sā þyckizt ranglœtinu

Eñ vier skulum þacka gudi allatima fyre ydr elskanliger brœdr/ ap Drottni/ þ gud hefer vtualit ydr allt þra vpp hapi til hialpradisins i helg gud andans ꝛ i tru sañleiksins/ þar hñ hefer ydr

kallad

fallat/ þyrer Euangelion til vegsamligs eigen dos
þoms Drottins Jesu Christi

S. skandit nu/kærir bræðr/ z halldit þa sett.
inga sem þier erut til lærdir/ sie þ þyrir vor orð
edr brep/eñ sialfr vor drottiñ Jesus Kristr/z guð
vor fader/sa oss hefer elskat/z gefit eilifa hug.
gan/z goda von þyre nadina hñ huggi ydar hiort
u/z stadfesti ydr i ollū lærdomi z godū verckum.

Þridie Capitule

Ramar/kærir bræðr/ bidiet þyrer oss/
svo at orð drottins hlaupi z vegsamat
verdi/lika s. sem hia ydr/z þ vier vel.
dū þrelsader i þra o raduondū z illgior
nū mōm/ þt truan er ecki huersmanz/
es sa drottiñ er trur sem ydr mun styrckia z vard.
ueita þra illu/eñ vier vęntū til yd. drottne þ þier
giorit z giora munut/hnat vier biodū ydr/Og drot
tiñ greidi ydar hiortu/til guðz kærleika z til þolin
mædi Christi

Es vier biodum ydr kærir bræðr i nafne vors
Drottins Jesu Christi/ þ þier burt takit ydr i þra
sier hueriū þm brodr sem o rad gandliga gengr/z
ei epter þñ settunge sem hñ hefer medtekit af oss/
þat þier vitid huernen þier skulut oss epter fylgia
þui vier vorū ecki o tieruger a medal ydar/hofum
eirnen ecki braudit þyrir eckert vt af nockrum tekit
Helldr med erfiuidi z mædu dag z nott þa hofum
vier verckat/svo at vier vettum aungū ydar neim
þyngsl/eigi fyre þ/ svo sem at vier hefdum þat
raungia mackt til/ Helldr þ vier gefum oss sialf.
a ydr til fyre myndar/ oss epter at fylgia/z þ

vier

vier vorum hia ydr/bodudum vier ydr þ/at ey no
ckr vill eigi erþuida/sa skal z ecki helldr eta

Þat vier heyrum/þ nockrer medal ydar gan
ga o raduāliga/z erþuida eckert/dryggiandi helldr
slenskap/eñ þ þ hattar bodum vier z amiſſū þa þyre
vorn Drottin Jesum Christum/þ þr erþuidi med
spaklæti/z eti sitt etgit braud/eñ þier kærir bræðr/
þ reytizt ecki nockut gott at giora/eñ ey nockr er ei
gi hlydiñ voru ordi/þñ teiknit vpp þyre brep/z ha
þit eckert med hñ at giora/svo at hñ verdi blyg
dadr/ halldit hñ þo ecki sem o vin/ helldr amiñit
hñ sem brodr

Eñ sialfr Drottin þridarins/ gefe ydr q tid
þrid/z i olliñ stodum Drottin sie med ydr ollum/
Heilsan med miſie hendi Pals huert at er/ þ merckt
i olliñ þm brepum sem skriþa eg/Nad vors Drot
tins Jesu christi sie med ydr olliñ AMEN.

Skrifadr þra Athenu

Formale yfuer fyrra S Pals piſtill til Timotheo

Oeñasi piſtil skrip S Pall til þyre mynd
ar ollū byſcupum huat þr eiga at keña/
z huernen þr skulu kristniſie stiorna i a
llz hattudum stiettum/vpp a þat at ein
gin naudsyn sie þat vr ay eigenligum
brauzins þotta sie kristniſie stiornar

J

J þyrſta capitula/ byðr hñ þ biſcup ſie ſkaðhelldiñ/ ⁊ bliþe vid riettañ trunað ⁊ kærleika/ ⁊ ſtaðe i mot þm̃ volſkū logmalſins predikurū/ huerier ſaþnþramt Chriſte ⁊ Euangelio/ eirnen vilia þraun briþua verckin logmalſins/ ⁊ iñe lyðr sº i ſtuttri Suma allañ chriſtiligañ lærdō/ ⁊ hnar til at logmalit þien̄/ ⁊ huat guðs Euangeliō er/ ⁊ sett ſig ſialþuañ til eiuſ huggun̄ ſamligs epter dæmis/ ollū ſyndurū ⁊ harm þrungnū ſæuitzkum J oðrū biþa/ lar hñ at bidia þyrer allz hattuðū ſtiettum ⁊ byðr þ kōuñ̄ predike ecki/ beri eirnen aunguañ dyrmæ tan bunað/ helldr at þær ſie ſinū bændū hlyðug̃.

J hinum þriðia ſtriþ̄ hñ huat byſcupar eðr preſtar ⁊ þra eigin kon̄ þyre perſon̄ vera ſkulu/ Jtem̃ huat Diacknar ⁊ þra kuiñ̄ ⁊ lop̄ þ eþ nockr giðnizt/ byſcup at vera epter ſlikum hættu

J hinum þioꝛda kuſigiorir haſi þañ þalſ biſcup ⁊ andliga ſtiett sē hinum þyrr ſogdum er moſtadligr/ ⁊ þ at þær perſon̄ munu þ̄ ecki iñe vera/ Helldr ſem þyre bioda hiuſkap ⁊ matar nautn/ ⁊ svo munu driþa allt þ mot kaſt medr maña lærdomum i þa myndſem hñ þyrr ſkriþat heþer

J þ̄imta biþalar hñ huernen eckium ⁊ vngū konū ſkuli vnnſion veitazt ⁊ hueriar eckiur vær ſkulum þrā þaði veita vt ap ſapnadarinſ hialp ⁊ ſamlagi ⁊ huernen vier ſkulum þroma byſcupa eða preſta i heiðre halloa/ ⁊ þa ſtraþþa sem ſtroþþunar eru verðer

J hinum ſietta a miñer hñ byſcupana at þra a heimge i ſkæru guðs Euangelio/ þ h id ſama mz predikan ⁊ lifuerne at reka/ ⁊ þirra ſig onytum ſlenſtigum ſpurningum/ þar til veralldligrar hroſun ⁊ rikdoms at leita vpp byriaðar verða

Pal

Þinn fyrre S. Pals pistill til Timotheo

Fyrsti Capitule

All postuli Jesu Christi/epter bodan guðz vors frelsara ꝛ Drottins Jesu Christi/sa vor von er.

Timotheo minū æstuðligum syne i trusie

Nad/ miskun pridr ap gudi vorū paudr/ꝛ vorum Drottne Jesu Christo/

Sē sem at eg beidda þig þ þu blifuer til Ephe so. medan eg færa i Macedoniam/ ꝛ bodader þ sumū/ þ þr eckert aðat kendu/ꝛ gæpir aunguan gaum at þīm æfintyrum/ꝛ ættar tolu sogum sem aunguan enda taka/ þær meir apla spurninga/en guðs petrunar/til guðz i trusie/ þt vpp pylling bodordz ins er kærleikrin ap hreinu hiarta/ꝛ ap godri sāuðgiru ꝛ ap o me ingadri tru/i þra huerre sūer hapa villtz ꝛ eru vmsnuner til onytrar þuættunar vilia vera rittnings meistarar/skilia þo ecki huat þr sell gia eda huat þr setia.

En vier vitū þ logmalit er gott/fyrst nockr tidar þ riettliga vitandi þ/ at hinū riettlata er eckert logmal sett/heldr ranglatū/ꝛ o hlydugū/ omildum/ꝛ syndugum ill hripsingū/ꝛ illzku fullū/ þau dr drapurū ꝛ modrbonū/ manslogurū fridlu lifnis mōm/ þīm sem skom dryger med karlmannū/ꝛ þīm mōm i burt stelr/ꝛ liugurum/meinsærismōm ꝛ sᵃ þat huat heilsusamligum lærdomi motstadligt er/epter vyrdligo Euangelion hins sæla guðs þ mer til truat er

Og eg þacka vorum Drottne Christo Jesu/ er mig

mig styrckuasi giorir / ꝛ mig trulyndasi acktad hæp er / setiandi i þetta embætti / sem eg var þo fyrr meir forsmanare / opsoknare / ꝛ hadungar madr / esi mier er misskunsemi fyrir komin / þt þ giorda eg ap vis ku leysi i vantru / esi Nad vors drottins er þss gnæ panligre verit fyrer truna / ꝛ þasi kærleika sem at er i christo Jesu

Þuiat þ er visselig sannlinde ꝛ dyrmætt verdugt ord / þ christus Jesus er komin i þenasi heim / synd nga hialpliga at giora medal huerra eg em hin fyr emsti / esi mier er þui misskunnsemi fyrir komin / vpp a þ christus Jesus audsyndi a mier fyrstum alla þolinmædi / þm til epterdæmis semra hafi skyldu trua til eilips lips / esi gudi eilipligum konungi o dauolegum / ꝛ alleina visum sie lop ꝛ dyrd at eili fu AMEN

Þetta bodord bipala eg þier son minn Timo thee / epter hinum fyrru spadomum fyrir þier / at þu fremier i þm godasi riddara skap hafandi truna ꝛ goda samvitzku / huerre sumer hafa fra sier skupat / ꝛ a trunne skipbrot lidit medal huerra er hymeneus ꝛ Alexander / hueria eg hefi and skota num opr selt / svo at þm fyrdi kent / at gud lasta ei gi meir

Asias Capitule

Vo a minne eg nu / þ vier vm fram alla bluti giorum i fyrstu boner / bæner / þa ke beidzlur / þackar giorder fyre ollum mönum / fyrer konungum / ꝛ fyrer ollum fyr þner bodurum / vpp a þ vier mættum hafa spakt ꝛ rosamt lifuerne / i allre mildde ꝛ sio semd / þuiat slickt er gott / þar til eirnen þacknæmt fyre gudi vorum hialpara / sa sem vill þ aller

men hialpist/ ⁊ til vidur keñingar sañleiksins komezt þat þar er eñi gud/ ⁊ eñi medal gangire mille gudz ⁊ manna/ sem er sa madr Christus Jesus/ huer hialpuan sig hefer vt gefit fyrer alla til endr lausnar/ þ̃ þitta yrdi predikat i hans tid/ þar eg ein predikare ⁊ postuli til settr (eg segi sañleik i Christo ⁊ lyg ecki) lærari heidiña i trusie ⁊ i sañleikanum

Svo vil eg nu þ̃/at menñirner bidie ⁊ ollum stodum ⁊ vpphefgie heilagar hendr/ an reide/ ⁊ auruni nunar/ slickt hid sama konuñar at þær prydi sig i somasamligum bunadi/ med blygd ⁊ hreinferdi/ eigi medr harflecktan eda gulli/ edr perlum/ eda dyrmætum klædnadi/ heldr svo sem þ konunum hæfer/ audsynandi millde fyre god verck/ kuiñin ær læri i þaugu med allri vndergefne/ eñ þtil stodu vier ecki kuiñusiep hun keñe/ ecki eirnen þ hun sie manzins herra/ heldr þ hun sie þaugul/ þviat Adam er fyrre skapadr/ epter þ heua/ ⁊ Adam vard eigi suikin/ eñ konan vard suikin/ ⁊ hefer yfer trofzluna iñ leitt/ Eñ hun mun hialpazt fyre barn burd/ ef hun blifr i trusie ⁊ i kærleikanum/ ⁊ i helgunñe med hreinferde

Þridie Cappitule

Vat er vissilig sañiñde / ef at nockr gerer nest byscups embætti/ sa girnezt agætt verck/ eñ byscupi byri at vera o straf fanligum/ eiñar kuiñu eigin mañ/ sparneytnum/ hoglatum/ sid somum/

gestr

gestrisinū/ kesinga saumū/eingin vin sueigiare
eigi barattu sōmū/einskes liotligs a visings giru
gū/helldr vin giarnligū/ eigi þrattunar somū/eigi
a giornū/ sa goda þyresion veiter sinu husi/huer
hlydug born heper med allri virding (sº at ep no
ekr kasi ecki sinu husi þorskodu at syna/ huernen
ma hsi þa gudz sopnudr vm sion veita) eigi nyna
mum/ sº at hsi vpp hrokizt ecki/ ok hrapi sº i þor
smanarans visku rd/hsi hlyti ok eirnen at hepa go
dan vitnisburd/ ap þm sem þar vtan eru/vpp a
þ hsi hrapi ecki i suiuirding ok snoru spierarans

Lika eirnen skulu diaknarner vera hetdarsam
liger/eigi tuitungader/aungaer vinsnelger/einskis
skeinsiligs a visings girugger/þr ed hapa heimog
leik truarin i hreinre samuitzku/ þa hina somu lat
adr reyna/epter þ lat þa þiona/ngr þr eru ostraf

Sº ok lika skulu þra eigisi kuisr ve (þanliger
ra hoglatar/eigi spiesamar/hreinperdug ok trulyn
dar i ollm hlutū/ Diacknana huern sem eisi lat ve
ra eisnar kunnu eigin masi/ sa vel þorstendr sin
born ok sin eigin hus/esi þr ed vel þiona/verdskuld
da sier sialfū godan stig ok myckla þram fuegmd i
truse i Christo Jesu

Þtta skrifa eg þier/ok vona sem þyrst til þin at
koma/esi ep mier seinckar/at þu viter/ huernen þu
skallt ganga i gudz husi/huert at er sopnudr gudz
lipanda/stolpi ok grundvallan sannleiksins/ok o mot
mælanliga myckil er milldi hemmogleiksins / sa
sem at opinberadr er i holldinu/rettlættr i anda
num/auglystr Einglunum/predikadr Heidingium
trudr er ap heimenum/medtekisi i vegsemd

Fiordi Capitule

Esi andis

Vn andiſi ſeiger ſkilmerckiliga/ þa ſiðuztum timū munu nockrer aþ falla þra trufie/ z gætu gefa at ſuikſamligum oudum/ z dioþla lærdomum/ þyrer þa/ sē i ſmiadran lyge mælendr eru/ z þorbrendar ſamuitzkr haþa/ þyrer biodandi at giptazt/ z at bindazt þrar þądu/ sē qud heþer ſkapat til medtoku truudum/ medr þackar giord/ z þm sē sañleik iſi vidrkeña/ þat aull gudz ſkepna er god/ z eckert burt kaſtanligt/ þ med þackar giord medtekit verdur þt þ helgazt þyrir gudz ord z bœnina/ Vær þu ert þtta brœdranū þyrirleggiādi/ mantu vera godr þienare Jeſu christi sē vpp aliſi ert i ordum truar iſar z godū lærdomū hueriū þu heþer hier til epter fylgt/ Eſi alldradra kueña ſkrauk ſogr þordazt þu

Eſi ſialfuaſi þig helldr vekra til milldiſiar/ þat likamlig vekran er til litils nyttſamlig/ eſi milldiſi er til allra hluta nyttſom haþandi þeſſa lifs ſins þyrerheit/ z s° hins epter komanda/ þtta er viſſilig ſañe/ſinde/ z dyrmœtt verdugt ord/ þt til þeſſ ſama erfiðum vier eirnen/ z verdum formœlter/ vm þ vier hopum vonat vppa lifanda gud/ sa sem at er þreſare allra maña/ eſi ſierdeilis truadra/ þtta boda zkeñ/ eingiñ forſmaeþina œfku/ helldur vert þyrirmynd truadra i ordinu/ i breytniſe/ i kœrleikanū/ i anddanum/ i truſe/ i hreinlifinu

Vert þangat til med leſningū/ med a miſiingum/ mz keſningū/ hangat til þ eg kem/ gleym ecki þre gafu sē þier er gefin þyrer ſpadoma/ mz handa vppleggging olldungſins/ Jdka þtta z vmgack/ svo at þin þrame ſie opinber hueriū maſie Hap gætu a ſialfū þier/ z a lærdominū/ z blif i þeſſū greinum/ þui ef þu giorir þtta muntu ſialfuaſi þig hialpligaſi giora z þa sem þier heyra

Þimte Capitule

Ǫamlaſi laſta ecki/helldr a miſi hſi sem þꝛaudr/vnga sẽ brꝛdr/alldrꝛadar kon sem mꝛdr/ vngar sem ſyſtur med ol lu hreinlipue/eckiurnar heidra/ þꝛr sẽ riettar eckiur eru/eſi ep eckia hepet born edr barna born/ þa lat hana þyrſt lꝛra ſitt eigi huſ gudliga at ſtiorna/ꝛ þorelldrunum lickt. apt at giallda/ þuiat þ er vel giort/ ꝛ þackngimt þyr gudi Eſi þ er ſaſiarlig eckia sem einſaman er/ꝛ ſi na von ſetr vppa gud/ꝛ ſtadngimizt i bꝛnum ꝛa kalle dag ꝛ nott/eſi hun sẽ i giendũ lipuer/er lipan di daud/ꝛ biod þtta/vpp a þ þꝛr ſie o ſtrappan ligar/eſi ep eiſi huer rꝛkir ecki ſitt/ſierdeilif ſin hia sa hepet apneitad truſie ꝛ er vantruudum veri

Lat anngua eckiu vt gepazt sem sertige ar er/ꝛ verit hepet eins mans eigin kuon/ꝛ hepet vit nan godra vercka/ þ hun hapi ſin born vel vpp alit/ þ hun hapi geſt riſin verit/ þ hun hapi heila gra þꝛr þueigit/ þat hun hapi harm þrungnum lipſ nꝛring veitt þ hun hapi til allra godra verc ka koſtgꝛpin verit/eſi vngar eckiur varazt þu/þui nꝛr þꝛr taka loſta ſamar at giorazt i giegn Chriſ to þa vilia þꝛr giptazt/hapandi ſiñ doni þ þꝛr hapi hina þyrſtu tru brótid/eſi iapn pramt þſſu eru þꝛr gagn lauſar ꝛ lꝛra vm hus at hlaupv/eſi þꝛr eru eigi alleinazta gagn lauſar/helldr eirnen erdugar/ ꝛ a vitunar ſamar/ ꝛ tala þ sem ecki hapir

Þui vil eg þ vngar eckiur giptizt/ale born/ heimilinu þorſtodu veite/ ꝛ gepi motſtandaranñ eckert til epne/ þ hſi meigi þorm ꝛlingar ſauk med

hapa

hafa/ þuiat þar eru þegar nockrar þra horfnas andſkotanū epter þylgiande/eñ eþ eiñhuer truadr maðr/eda tuvd kuiña heþer eckiur/vette hſi þñ ſomum þram þærſlu z lati ſoþnudiñ ecki þyngdan verda/svo at þar sem ſañar eckiur eru/mæt tu nægd hafa

Þr olldungar ſem vel þorſtanda/ halldizt tue þalldoligs heidrs verduger/ſierdeilis þr sem erþ uida i ordinu z i lærdominū/ þuiat rumingin ſciger eigi ſkalltu til binda mulañ a erianda nauti/e verckmadriñ er ſins kaups verdugr/i moti olldungе atakſt eckert klogu mal/nema tuæggia edr þriggia vitneſburdi/ þa sem ſyndgazt/ſtraffa fyre ollum/ vpp apat hiner adrer hafi otta af

Eg votta fyre gudi/ z drotine Jeſu christo/z vt holdum einglum þ þu vardueiter þetta/an eiginligſ hugboſ/eckert giorandi epter vorkuſi mælū/Legg eigi bradliga hendur yfuer nockurn/ſamlaga þig ecki añarligum syndum/geym þig ſialfuaſi hreinn þerdugaſi/Hier epter dreck ecki vain heldur idka litils vins fyre þins niaga ſaker/ z þat þu optſiñ is ert ſiukur.

Sumra maña ſynder eru opinberar/svo at vi er kuſium þar fyre þraſi at dæma/eſi sumra verda hier epter a opinberar/Lika eirnen sumra god verck eru fyre þraſi opinber z hiña aſiarta blifa ecki nidre byrgd Siette Capitule

Jer þionuſtu meſi ſem vnder okinu eru ſkulu halldа ſina drottna i ollum heidre vppa þat/at gudz nafn/ z lærdomrniſi verdi ecki laſtadr/ eſi þr sem truada Drottna hafa ſkulu ecki þorſima þa hinu ſomu/ fyrer þ. þr eru brædr/ helldа

I ij ſkulu

skulu þr þui þienngre vera/med þui þ hiner eru trú
ader/ ꝛ elskanliger/ ꝛ velgiordningsins hlut takar

Þtta kenn ꝛ a minn/ep at nockr kenner odru vis/ ꝛ bi
ipr eckj vid heilsusamlig ord vors drottins Jesu kri
sti/ ꝛ vid þ̄ milldeleikans lꝙrdom/sa er vpp bel
gdr/ ꝛ veit eckert/helldr er sottlera i spurningū ꝛ or
da deilum/ap̄ huerium vpp spretti/opt undi þrætur
gudlastaner/illar o veniur/missgreiningar/ þra ma
nna sem þordiorpt hugskot hapa/ þr ed sannleikn̄
saupter eru/huerier þ meina at milldeleikurinn munu
þiar/ap̄li vera/ þorda þig þm sem þiskonar eru/ eñ
þer myckell ap̄le/huer milldiligr er/ ꝛ lꝙtr sier sina
lucku nꝙgia ꝛ/þt vier hopum eckert iñ þessa flutt i þenna
heim/ap̄ þui er þat opinbert/at vier munū eckert i
burt hapa

Eñ nꝙr vier hopum þꝙdi ꝛ klꝙdnad/s̄ latum
oss nꝙgia þuiat þr sem riker vilia verda/falla i þr
eistne ꝛ snoru/ ꝛ i margar þanisligar ꝛ skadsamlig
ar girnder/ þꝙr ed manninum dreckia i þordiarp ꝛ
þyredꝙming/ þt agirnd er rot allz illz/ þrar sum
er girntuzt/ ꝛ erū truñe þra villter/ ꝛ giora sier s̄
stalpunt margar meisemder/eñ þu gudz madr þ̄
þtta/ ꝛ epter þ̄lg riettlꝙtino/milldiñe/truñe/kꝙrlei
kanum/ þolinmꝙdiñe/hoguꝙrdiñe/berst godre ba
rattu truariñar/hondla s̄ eilipt lip̄/þar þu eitnef
ert til kalladr/ ꝛ iatad hefer goda iatning þyrer mꝛ
gum vottum

Eg byd þier þyre gudi/sem alla hluti lipgar/ ꝛ
þyre Christo Jesu/sa vnder pontuerskum Pilato
vottad hefer goda iatning/ þ þu vardueiter þtta
bodord an þleckunar/o straxþanligr/allt til aug̃
sing̃ vors drottins Jesu Christi/huerin sa hin sæ
li ꝛ allmꝙtta volldugr/man auglysa o sinū timū/
kōungi

fölgr kölgafia drottin drottnaña/hñ sẽ eiñsamall a
daudleikñ hefer/sa sẽ bygger i liosinu/ þ eingesi
kaſi til at kõazt/ huern eingen madr hefer sied nie
sia kaſt/ huerlũ at sie heidr t ąþinligt velldi Amẽ

Rikam þssarar veralldar biod þu/ þ þr sie ecki
mickil later/t leggi aungua võ vpp a þsia þallnall
kaſi rikedõ/ helldr vpp a lifanda gud/sẽ oſſ gnogli
ga gefr allz hattad til notnun/t þ þr giori nockut
gott/ þ þr audgizt i godũ verckũ/ sie giafmilder/
vinſæler ſapnandi sier ſialfũ i ſiod/ goda grũdual
lan/vpp a hid til kõandz/s° at þr hondle eiliſt lif

O Thimothee vardueit þ þier er til truat/t va
razt þafeingiligt hiegoma hial/t kapp deilr þals
þrągdadrar liſtar/huerie at nockrer þraiñi halldi/
t eru truſie þra villter/Nadin sie med þier Amen

Skrifadr þra laodicea sem at er ein hofut
borg landzins Phrigia t Pacatiane

Formale yfuer annan S. Pals piſtil
til Timotheo

Þessi piſtill er eitt burt þar miſies brefr
þar S. Pall a miſier iſie Timotheum/
þ hñ samta þramt halldi/svo sem hañ
hefer vpp byriat/ Euangelions eyrin
di at reka/ þ eirnen vel nytſamligt er/
af þui þr eru marger sem af þalla/ þar til vpphe
þia sig eirnen þalſ andar/t larindur i ollũ atrum/
þyrir þui hefrir einum biſcupi til iduliga at vaka/
t erfiuida i gudz euangelio

Eñ sierdeilis þa kungiorir hñ i hinum þridia og
fiorda capitula/ þa haſkamligu ud i enda veralld
arinnar/ þat hid falſka andliga lifuerne/huat alla

verolldina mū villa/mz augsyneligre þegran/hu⁹ allz hattud illzka z o dygd/sina breytne vnder byg gier/s⁹ sem at sia maa i þsia tid a vorum andligū/ þsiasi S. Pals spadom nærsta gnogliga vppfyll þan verda

Þinn annar S/Pals pistill til Timotheo.

Fyrsti Capitule

All postuli Jesu Christi þyrer gudz vilia/at predika þyre heit tid lipsins i Christo Jesu

Minū elskuliga syne Timotheo

Nad/miskun/þridz ap gndi þaudz/z Christo Jesu vorum Drottne

Eg þacka gudi/þm eg þiona i þra langfedgum minum i hreinsre samuitzku/ þeg o aplatanligz minnunzt þin i minū bænum dag z nott/z þ mig þorleinger epter þig at sia (nær eg hugleidi þin tar þaull) vpp a þ eg vppfyllduzst þaugnudi/i hugandi þa fleck lansa tru sem i þier er/ z adr fyrre byggdi med þisse aumu Lude/z med þisse modr Eunike/eg em þss fullviss þ eirnen med þier

Suar fyre eg a minne þig þ þu vpp vekier þa gudz giof sem i þier er fyrer vpp legging minna handa/þt gud hefir ecki gefit oss hræzdzluñar anda heldr safnleiksins/z kærleiksins/z bindindis/fyrer þui skamazt þin ecki vors drottins vitnesburdar/nie mins hans bandingia/heldr med þolugri vert Euangelio/s⁹ sem at eg/epter gudz krapti þeim oss hefir hialpliga giort/z kallat med heilagre kallan/ecki

epter

epter vorum verckum/helldr epterſiſe þyre hyggiu
r nad/huer oſſ er gepin i Chriſto Jeſu/þyre verall
dariſiar vpp hap/ eſi nu opinberud þyrer aug
lyſing vors lauſnara Jeſu Chriſti/sa ſem daudaſi
hefer ap ſkapit/eſi lipit r o daudleikiſi i hiof leitt þy
rer Euangelium/i huert eg em ſett predikare/poſ
tuli/ lærare Heidiſia þioda huerſ vegna/er eg lid
þtta/eſi eg ſkoñunzt min þſſ ecki/ þuiat eg veit a
huern eg true/ r em þulluiſſ/ þ hñ kaſi þat vardueit
ta huat mier er til truat allt til hins ſama dags/

Hegda þier epter þyre mynd þra heilſuſamligra
orda/ſem þu hefer heyrt ap mier/ vt ap truñe r
kærleiknum i Chriſto Jeſu/ þat hid goda ſem þier
er til truat/ þat vardueit þyrer heilagaſi anda ſem
i oſſ bygger/ þuiat þu veitzt þ þr hapa aller þra
ſnuizt mier ſem i Aſia eru/ Medal huerra er Phy
gellus r Hermogenes/ Drottñ gefi miſkuſi heim
kyſie Oneſiphori/ þuiat hñ hefer optſiñis mig en
dr nærr/r ap miñe iarn vidm hefer hñ ecki ſier þei
lat/Helldr þa haſi var i Rom/ leitadi hñ min ſem
iſeligazt/r fann mig/ Herraſi gefi hñ þat hñ fi
ñe miſkuſi hia Drottni a þñ deigi/r i huerſu mo
gu haſi hefer mier þionuſtu veitt til Epheſo/ þat
veizt þu allra bezt

Aſiar Capitule

So ſtyrck þig nu/Sonr miñ/ i nadiñe/
ſem er þyre Chriſtũ Jeſũ/r i þui sẽ þu
hefer ap mier heyrt þyre marga vtniſe
burda/biþala þ truudũ mõm/ þñ ſem
þuſ til hæfi

til hapi liger eru/at læra aðra/eñ þu vert herkiñ sẽ goðr kappi Jesu Kristi/eingiñ stríðr maña sambandar sig neinũ nꝛringar apla.vpp a þ hñ þockniz þm̃ hinũ sama sem medtok hñ/ og þott nockr beriezt/verðr hñ ecki iapn snart koronaðr/nema hñ beriezt riett liga eñ sa akr kalliñ sẽ akriñ eriar/skal þyrst neyta ap auegrtinũ/ Merck huat eg seige/ eñ drottiñ mun gepa þier skilning i ollũ hlutum

Hap i miñe Jesum Christum/ huer vpp aptr er risiñ i þra daudũ/vt ap sꝛði Dauiðr/ epter minu Euangelio ỹþuer hueriu eg kueliunzt allt til handaña sem ill virki/eñ guðr orð eru ecki bundin þyrer þui allt huat eg þole þ er saker vtualðra/vpp a þ þr audlizt eirnen hialprꝛðit i Christo Jesu/ mz eiliþre dyrð

Þetta er sañarliga satt/þui ep vier deyinm med þa munu vier med. lifa/þolu vier/ sº munu vier mz rikia.ep vier apneitũ/ þa mun/ hñ eirnen apneita oss/trun vier ecki/ þa blipr hñ þo trupaste / þui hñ kañ ecki sier stalþũ at ap neita/ þetta amiñ þu tvitna þyre drottni/ þ þr hapi eckert orð gialpr/ huert ongu neytt er/nema til þra huerþingar þm̃ sem til heyra

Kost gꝛþ/ at audsyna þig guði/ rietliga̅ to strapp anliga̅ verckmañ/ sa er riett i sundr klypr orðit sañleikſins/þa pein giligt hiegoma hial þly þu þtþ styrcker myckit til o gudligst at hapis/ t þra orð þa eta vm sig/lika sem añar krabbi/medal hueria er Hymeneus t Philetus/ huerier sañleiknum hapa þra villtz seigiandi vpp risuna skiedna veꝛa/t hapa sº sumra tru vmsnuit

Eñ styrck guðr grundualtan stendr stodug hafandi þetta mercki/ þ drottiñ kenni þa sem at hñs eru

at

ꝛ at huer sa þra skiliezt ranglætino sem a kalla ar napn christi eñ i storu husi eru ecke alleinazta kerin ap gulli ꝛ silþre/helldr eirnen ap tre ꝛ leire/sū til heidrs/sum til vanæru/ ꝛ ep at nockut hreinsar sig i þra þuliku/sa man vera heilagt ker/husherra num til heidrs hantieranda/ꝛ til allz godz verck reidubuit

Fly þu girnder æskufiar/eñ epter þylg riettlætino/truñe/kærleiknum/þridiunum/miz þm ollum/ sem a kalla drottin ap hreinu hiarta/eñ þauisligar ꝛ vanuirdeligar spurningar þly þu/þt þu veizt atþæ ala þrattaner/eñ pionustu mañi drottins til heyrer ecki at þratta/helldr vingiarnligū at vera vid alla/ꝛ keñingasonum/sa er vonda vmlidit getur med hogværi/ ꝛ straþa þa sem þralater eru/ep at gud gæþi þm eitt huat stñ ypuerbot safile ikiñ at vidr keña/ꝛ endr vitkader verda vr dioþulfins snoru//ap þre þr herleidder eru til hñf vilia

Pridie capitule

Gñ þat skalltu vita/ þ a siduztum dogū til standa haskasamligar tider/ þt þr meñ munu verda sem eru sier goder/ agiarner/myćke later/dramblater/hadgiarner/porelldrunum o hlyduger/o packlater/o gudliger/o hyzliger/o þridsamer/spielner/lostasamer/mañdygdarlauser/suikuler/illudliger/hrokapuller/ þr ed meir elska munadlipue eñ gūd/huer ier ed hapa ypner lit gudligz at hæpis/eñ þsskrapti apneita þr/þordazt þu slika/ap þssū eru ꝛ þr sem lædazt hier ꝛ huar i husum/ꝛ at herpange leida kuendis kornin hladnar ap syndum/ ꝛ miz mær guisligar girnder þiatradar eru/lærandi iapnliga/ sū geta þo alldreige til sañleiksis vidr keñingar kōist

Eins a lika sem þr Jasies/ r Jambres/ mot stoðu Moyses/ svo mot standa þsser eirnen sasleikn̄/ eru men̄ þordiarþuadz hugskotz/ toruellder til truariñar/ og komazt eigi þramar a leidis/ þuiat þra þiþlska mun augliost verda huerio̅ manni/ lika sem eirnen þ hisia var/ en̄ þu hefer reynt miſi lærdom/ miſi vana/ mina þreyatlan/ mina tru/ mitt langlundarged/ miñ kærleika/ mina þolin mædi/ minar opsokner/ minar hrakningar/ þar ed mier til giellu i Antiochia i Jconia /i Istran/ hueria opsokn eg leid þar/ r vt ap ollum hefer drottin mig þrelsat/ Og aller þr sem gudliga vilia lifa i Christo Jesu/ þr hliota opsokn at lida/ en̄ hiner vondu men̄ r suikarar / þram leidazt a til hins verra/ þuiat þr villa r verda villter

En̄ þu stadnamzt i þui sem þu hefer lært r þier er til truat/ ap þui þu veizt ap huerium þu hefer lært/ med þui þier er kunnug heilog ritning allt i þra barndomi getr þu stalpur leidrietta þyre þier til hialpradisins þyre trunu/ a Jesum Christum/ þuiat aull ritning gudamliga in̄ blasen er/ nytsamlig til lærdoma/ til vm vandanar/ til betrunar/ til leidriettingar i riettlætino/ svo at gudz madr sie algior/ til allz godz verckz hæfiligr.

Fiordi Capitule.

Vo vitna eg nu þyre gudi/ r Drottni Jesu Christo/ sa sem at koma skal til at dæma lifuendr r dauda/ mz sine auglysing r sinu rike/ Predika þu ordit/ hallt at/ huort þat skier i hagligan tima eda hagligan/ strapþa/ ogna/ aminn̄ med allri þolinmædi/ r kennungu/ þuiat sa time mun koma/ þat

þa

Þr munu ecki vmlida heilsu samligasi lærdom/ helldr munu Þr epter sinum eigenligum þýsnum/ saman hruga sier sialfum lærendr/epter þui þiñ eyrun kliꝛia/ꝛ munu eyrunum i þra sañleiknū venda/ꝛ sier snua til lýge/esi þu vert skirlipr ꝛ herkiñ i harkningunum/gior verck gudrspialligs predikatra/ꝛ vt lyckta þitt embætti virduliga

Þui at eg verd snart þornþærdr/ꝛ time missar burt þarar til stendr/ eg hefi goda hilldehaid/ eg hefi hlaupit fullkomnat/eg hefi truna geymt/ꝛ nu hiedan i þra er mier til laugd korona riettlætisins/ sem at Drottiñ hiñ riettlate domare/ mun mier a þiñ deigi gefa/esi eigi a leinaztu mier/helldr iafnvel ollum þim sem hñs til komu elska/ Legg kapp a at koma til/min sem skiotazt

Þaiat Demas hefer mig ypuer gefit/elskandi þessi heim/ ꝛ er burt farinñ til Tessalonicã/ Crescens i Galatiã/ Titus i Dalmatiã/ Lucas er einn saman hia mier/ Marcus tak til þin/ꝛ hafþ med þier/ þuiat hñ er mier nyttsamligr til þionusku/ Tichycon hefi eg til Epheso sent/ þasi mottul sem eg liet epter til Troada hia Carpo hafþ med/ nar þu kemur/ꝛ svo bækinar/esi einkum þat bok pelli Alexander iarnsmidr hefer audsynt mier margt vont/ Drottiñ aumbune hñ epter sinum verckū/ þyre hueriū vackta þu þig eirnen/ þuiat hñ hefer mog i moti stadit vorū ordum

I minu fyrsta forsuare stod eingen hia mier/ helldr ypuer gafu þr mig aller/esi eigi sie þiñ þat til Atolu/ þui Drottiñ stod hia mier/ꝛ styrckti mig æpp a þat su predikan fyre mig stadfestud yrdi/

Annar S. Pals pistill

s° at þ aller Heidingi" heyrdu/ t eg em þrelsadr af gine leonsins/eñ drottin mun þrelsa mig af ollu illu t hialpa til sins himneska rikes/huerium at sie dyrd vm alldr t æfi Amen

Heilsa þu Prisean t Aquilam/ t heimkysie Onesiphori/Erast? bleif til Corinthiu/Eñ Trophimon liet eg epter til Mileto siukan/ haf kapp at þu komer til min fyre vetrin/ Þier Heilsa Eubul? t Pudes/ t Lin?/ t Claudia/ t aller bræðr/drottin Jesus Christ? sie mz þinū anda/ Nadin sie mz þier Amē

¶ Hiñ afiar pistill til Timotheo skrifadr i þrim Rom þa er S. Pall var i añat sinn hafdi fyrer Keisaran Nero

Formaleyfuer S Pals pstill
til Tito

Ætta er einn stutr pistill/eñ er þo cin sam̄a Christiligs lærdōs/huar ed allz hattad ifie lucki verdi/ t folgit er huat einū riett Christnū þarfligt er at vita t

I fyrsta kefier hñ huat byscup/eda sokn (læra)" prestr/skal fyrer mañ vera/einckū sa sem valin kunn er/ t lærdr vel Euangelion til at predika/ t motstodu veita folskū lærdomi verckaña t maña settningū/sem alla tuna strida i gegn trufie/ t sam uizkinar villa i þra Christiligu þrelse i her þiotran mañligra settninga/ s° sem skyldi þr mōm biorg veita til salu hialpar/huerier þo eckert stoda til eilifiar salu

I eðrū capitula lærer hñ allz hattadar stietter vnga t gamla/meyiar t maña kon̄/karlmeñ/Herra/ t vnder meñ/huernen þr skulu sier hegda/s°

sem

sem þr er Christr hefer þyrft sin dauda ap lat sier sialfum til eigen doms

J hinū þridia lagrer hū i Heidre at hafa vered alldar valldz stiettar mesi/ t þm epter later t hlyduger at vera/ t a hrætir esi apt i asiat sin þa nad sem Kristr hefer oss aprekat/ vpp a þ eingesi giore sier i hugar lund at þ nægie til salu hialpar/ valldz stiettise hlyduger at vera/ ap þui at allt vort rietteleti er einkis verdi þyre gudi/ t bipalar hm sidan at þordazt hina hardsuirdu t þordædu mesi.

S. Pals pistill til Titum

Fyrsti Capitule

Pall þion Gudz/esi postuli Jesu Christi/til at predika trunad gudz vt valdra/ t vidrkenning sannleiksins/sæ til milde leiksins leider/ vpp a von eilifs/lifs hueria til sagt hefer sa eckert lygr/Gud/ fyrer æpuinligar allder/ esi opinberad hefer/ i sine tid/sin ord/fyre þa predikan sem mier er til trud ud/epter bipalan gudz vors lausnara

Tito minum rietteligum Syne epter beggia vorra tru

Nad miskun/þridr ap gudi fadr/ t Drottne Jesu Christo vorum prelsara

Vegna þss liet eg þig epter i Chrit þ þu skylder bæta vm þ hvat brest hafdi/ t olldungana nr dr setia vm borgern^a /s^o sem eg bipalada þer/s^o þ/ep nockr er o strapplanligr/einnar kuisiu eigin madr/huer ed trulynd born hefuer/ eigi ordrømder/ þ þr sie oss eydzlu mesi/edr o hlydugir/ þat byscu

þe bꝫ

þe byriar at vera o strapþanligum/s[e]m gudz til sionar maße/eigi einsiñadur/eigi reidiſi/ eingin vinsuelgur/eige barattu sam/eigi neins skemeligs a viſings girugur/Helldr gestrisiñ/godlyndr/skirlipr/riettþerdugr/gudrækiñ/hreinlipr/sa sem þast helldiñ er þſſordz sem safiarligr lærdomr er t sa endra kasi læra/svo at hasi sie mattugur til a at misa þyre heilsusamligasi lærdom/t at strappa þa sem a moti mæla

Þuiat þar eru marger kargerhiegoma þu ættarar/t villu meñ/eirna mest vt ap vmskurniſie/a huerium vier hliotum muñiſi til at byrgia/huertier naliga ollum husum vmuellta/tkriſa þat sem ecki hæper þyrer skemeligs auiñiñgs saker. Nockur vt ap þeim sialþra þeirra spamadur sagdi/Christar meñ eru tapnliga lyge giarner/illkuikende/t letisamer magar/þessi vttnesburdr er safinr, Huers vegna þa strappa þa snarpliga/vpp a þat þeir sie heilbrigder i truſie tgep aunguar gætur at þeim gydinsligum æpintyrum t masia bodordum/sem i burt snua þra sañleikanum. Hreinum eru aller hlutir hreinir/eſi saurugum t van truudum er eckert hreint/helldur eru saurug þeirra hugskot t samuitzka/þeir seigiazt þeckia gud/eſi ined verckunum æpneita þeir þui/at þui þeir eru boluanligir/t vantruader/t til allra godra vercka o tiernger

Asiar capitule

GEn þu tala/svo sem þat hæper heilsusamligum lærdõi. Olldrudum þat þr sie skirlipuer/heidarliger/hæpilater/heilbrigdir i truñe/i kærleikanum/i polinmædiſie. Lika eirnen toſknum konum at þær hegdi sier sem gudrækng hæper/ecki lasta

samm[a]/ecki vinsuelgiur/godar lærimadr at þæim lærri vngar kom hæpilatar at vera/ t þ at þær hæpi kæra sina bændr t elski sin born/sie skirlipuar/ hreinperdugar/vmsionasamar/godlyndar/ sinū bændum vnder gepnar/vpp a þ gudz ord verde ecki lastad Slickt lika a miſi vngmeſiin þat þeir sie skirlipner

Eſi alla vega set þig sialfpuaſi til pyrempndar godra verckа/med o meingudū lærdomi/med stoduglyndi/med heilsusamligu/t o strappanligu oſ di/vpp a þ motstandarū o virdizt/t eckert hape/ þat hafi kuſie vont pra oſſ at seigia. Þionuſtu mo fiunū þat þeir sie sinum drottnū vnder gepner/ t i ollu vilunger/veri eigi suoruger/eigi o truer/hel dur syne allan godan trunad/svo at þeir pryde lærdom gudz vors lausnara i ollū greinū

Þuiat ✠ heilsusamlig nad gudz er auglyſt ol lū moſiū/t lærir oſſ/þat vier skulū apneita o gud ligu athæpi/t veralldligum girndum t lipa spat liga/ riettperdugliga/ t gudliga i þſſm heime/ t vnckta vpp a þa sæla von/t dyrdarifiar auglyſing hins myckla gudz/ t vors lausnara Jesu Christi/sem sialfpuaſi sig hefer gefit vt pyrer oſſ vpp a þat hū endr leyſti oſſ i þra ollu o riettlæti t hreinsadi sier sialfum polk til eignar/ þat koſtgæfit væri til godra verckа þtta tala þu t amiſi ✠ t strappa med allri aluoru/Lat aunguaſi ne ga forsma þig

* Jola no ttina i nat messuſie

Þridie Capitule

Miñ þa þ þr sie hopdingiūnū t valldz stiettunum vndergepner t hlydueger/ til allra godra verckа/reidubuner/aun guaſi laſtandi/eigi dellugiarna/Heldr veri hæpuerſker / audſynandi

alla hogucari/vid huersi masi/ sr vier vorū þordū daga/galauser o hlyduger/ o þyrelatsamer/ þionandi girndū t marguisligū lostasemdū/geingū i illsku t opundskap t hotudum huer asiaū iñbyrdis

Ilysing messusie

Esi þa ✠ er birtizt godgirnd t manliu þligleike guds vors lausnara/eigi þyre riettlætis verckasia saker sē vier hoþdū giort/helldr epter sine miskunsemi þrelsadi hsi oss þyrer þui endr þadingar vatz sacr t nyung heilagr anda/huerriū hsi hefer yþuergnæpanliga vthellt yþuer oss þyrer Jesum Kristū vorn lausnara/svo at vier riettlættir þyrer sialþs hfis nad/vætrū erþuingiar eilifs lifs/ epter voniesie ✠ þssi ræda er soñ t truanlig

Þtta vil eg þu kenner/s• sem þ stadfast sie/s• at þr sem truader eru vordner/kostgæpizt i godum verckū þordilldarliger at vera/ þtta er gott t mōnum nytsamligt/esi þauisligar spurningar/t ættar þulr þrattaner t lagasia deilr þordazt þu/þat þær eru o þarfuar t þæfingar/ þordæddu masi/epter eina t adra a missing þly þu/t vit/ þ sa er vm snuiñ sē þss konar er/t synd dryger/s• sem at sa sig sialfuasi þordæmer.

Nær eg sendi Arteman/elligar Tichicon til þin/ þa skunda þu sem skiotazt at koma til min til Nicapolim/ þat þar hefi eg a sett i vetr at vera/ Zenam languitring t Apollon ap stad sent med at hygle/s• at þa bresti eckert/lat þa eirnen læra i godum verckum þordilldarliger at vera/ þar þaurfr giorizt/s• at þr sie ecki anægrtanar lauser/þier heilsa aller þr med mier eru/ Heilsa þu ollū þū oss elskū i trusie/Nadin sie med ydr ollū Amen.

¶ Strifadr þra Nicopoli i Macedonia

Formale

Formale yfuer S. Pals pistil

til Philemonem

Essi pistill audsyner oss eitt meistarligt liuþligt epter domi kristiligs kærleika / þt þar siau vier/huersu S Pall i þorf suar tekr/hui þarada Onesimon/r þor tider þyre hans vidr hiss herra allt huat hui getr/ r sickar sier eigi odru viss/ esi so sem sie hui sialpur Onesimos/huer er brotligr haþdi vordit/þo giorer hu þ ecki mz op rike edr kagan/se hui hefdi vel riett til haþt/ Helldr yþuer gefr hui sin riett/huar med hui naad krokar þ Philemon hlioti eirnen at haþa sins riett vordrag/lika amynt sem þ Christr hefer giort þyre gudi þaudr/so giorer eirnen S. Pall vid Onesimo þyre Philemoni/ þt Christr hefer sin riett yþuer gefit/r medr liuþleik r litelæti þaudrin sigrad þ hui hefer sin riett r reide hlond nidr at leggia r oss til nadar at taka þyrer Christs saker/ sa oss so alnarliga foind / r so ap ollu hiarta at sier tekr þt vier erum aller hins Onesimi/ep vier truum þ

S. Pals pistill til Philemonem

Pall bandingie Jesu christi / og Timotheus broder

Philemoni astsamligum r voru med hialpara/ r astudligre Appea r Archippo vorum samheriara/ r sofnudinum i þinu huse Nad sie med ydur/ r þridr ap gudi vorum þaudr/ r drottne Jesu christo

Eg packa minum gudi/ r hugleidande þig iafnliga i minum bænum at þui eg heyre vt ap þ kærleika r tru/sem þu hefer vid drottin Jesum. r vid

alla heilaga/ þ at þin trua/ hueria vier skeigenliga hoþum/ verdi kroptug i þier þyre vidrkeníng allz hins goda/ sem þier hafit i christo Jesu/ eſi eg hefi þogned micken ok huggan i þinū kærleika þt hiner heilogu era af hiarta nærſta vel endr nærder þyre þig kæri broder

Fyrer þui/ þott eg hafi ſtort vallo til þier at biodra i Christo/ huat þier ſamer/ þa vil eg þo þyre kærleiksins saker/ einazta amiſia þig/ eg sē þſſli gr er/ einkanliga hiā gamle Pall/ eſi nu eirnen bandinge Jesu Chriſti þa beidi eg þyre ſon miſi Onesimō/ þā eg alid hefi i minū bondū/ huer þier var þordū o þarfr/ eſi nu þier ok mier nærſta þarfſamligr/ huern eg ſendi þier nu aptr/ eſi þu villder hā medtaka sē mitt hiarta þat eg villda hafa hall bit hm hia mier/ at hā þionadi mier i ſtadin þin i bondū gudz ſpiallzinſ/ eſi utan þiā vilia/ villda eg eckert giora/ s° at þiā godi væri ecki neydr/ helldr ſialf radr

Þui/ vera ma/ þ hā ſie/ þar fyrer vm ſtundar ſaker fra þier farid/ þ þu hā aptr þeinger eilifliga nu eigi leingr sē þion/ helldr framar eā þion/ eiſi kæran brodr/ einkanliga miā/ eā huerſu micklu meir þa þiā badi epter holldinu/ ok epter drottne/ ef þu helldr mig nu fyrer þiā lagſmaā/ þa muntu vilia medtaka hā s° sē ſialfuan mig/ eſi hafi. hā giort þier nockut tion/ eda ſie þier nockut ſkylldugt þ reikna mier til/ eg Pall ſkrifadi þtta m3 miſie hendi/ eg vil bitala/ eg þeigi/ þ þu ſiert mier ſialfuaā þig ſkylldugr/ miā kæri broder/ vā mier þſſ/ þ eg endr næri mig a þier i drottne/ endr nær þu mitt hiarta i drottni

Eg hefi þier vt af godum truſtap til ſkrifad

þ

þt eg veit þ þu muner þramar giora/esi eg seigi/ esi iapnt þramt þ ssu reidubu þu mier herbergi þt eg vona/ þ eg verdi ydr þyrer ydra bon veitta þier heilsar Epaphras miñ sambandinge i Christo Jesu/Marc⁹/Aristarc⁹/Demas. Lucas/miner hialpendr/Nad vors Drottins Jesu Kristi sia med ydrum anda AMEN

Skrifadr þra Rom med Onesimo

Formale yfuer pistillinn til Ebreos

Vmer Doctores vilia seigia/ þ þessi pistill til Ebresskra manna/ sie hnorki S. Pals/nie nockrs afars postula/ ⁊ biuisa þ mz þre greinir/ sē hier epter stendr i odrū capitula s⁹ seigiandi þ þssi lærdom sie/þyrer þa sē þ sialfuer heyrdu ap drottni/ yfuer sig komin ⁊ stadnæmdr/huar mz þm̄ synist augliost/ þ hñ tale vm postulana s⁹ sem sie hñ þra lærisueinā/a huern slikr lærdom þra postulum sie komen/mauera longu seirna/ap þui at S Pall/Galatas i/vott̄ mecktugliga/ þ hñ hapi sitt Euangelion ap ongum manne/ nie þyrer mannen/ heldr ap gudi sialfum

Esi yfuer þ þram hefer hñ eirn hardan hnut/ þar hñ i hinum vi. ⁊ x. capitula/ þverliga neitar ⁊ apseiger þm̄ yfuer botar sem syndgazt epter skirnena/ ⁊ i hinum xij. seiger hñ/ þ Esau hapi yfuer botar leitad/ ⁊ þo ecki fundit/huert at litz/ epter þui þ/hliodar/at vera i giegn olluñ Euangelia ⁊/S. Pals pistlum/ ⁊ þo þar mætti eina glosen an yfuer giora/ þa hlioda ordin sialf s⁹ klarliga(seiger meistarin) þ eg veit ecki huort þ nnune nøgia

eñ mier þicker sẽ. þ sie eiñ þistill ap morgũ greinũ samã setter/ ɼ ecki einhattanarlig skickanlig hondlan

Þ sie nu haat ed vill/ þa er þ þo eiñ mecktugr diupsetr/ agætr/ þistill/ sa sem keñi manzdõ Kristi/ meistarliga/ ɼ grundualliga vt skyrer vr ritnin gunne/ þar til þ hid gamla testamentũ agætligasta ɼ gnogligasta vtleggr/ sº at þ er liosligt/ at hñ er ap einũ þra barliga lærdũ masie samsetr/ huer at lærisueiñ postulasia hapi verit/ ɼ margt numit ap þñ/ ɼ oruggliga i trusie þor sockr ɼ i ritningusie idkadr/ ɼ þott hñ leggi ecki grundvoll truarsiar sº sẽ sialfr hñ vottar (vi capi) huat þo er þostuligt embætti/ þa bygger hñ þo þordillarliga þar vpp a/ gull/ silfr/ gimsteina/ sº sem at/ S Pall (ɼ Corinthi iñ) seiger/ þar fyre/ skal oss ecki neina hindran giora þott at þar verdi (ma vera nockut tri ahark/ halmr/ ɼ hey mz iñ blandat/ helldr skulu vær þñan hñs lærdõ mz allri vegsemd medtaka/ vtan þ vier megũ ecki iafna hñ i ollũ hlutũ/ vi dr postulga pistla Eñ þoat nockrer vilie tilgeta þ. S Pall skuli skrifat hafa þña pistil til þra Ebresskra masia sem kristnazt hofdu/ ɼ þui eigi skrifat sin postuligasi titul/ edr heitr/ ap þui at gydingum misþocknadi/ þ hñ kalladi sig postula ɼ lærifaudr heidinna þioda/ ɼ hafi sent hñ mz sinũ lærisueini Timotheo/ huat mier o vitanligt er/ ɼ huer hñ heper skrifat er o vitanligt/ vill ɼ eitrven fyrst vm stunder o vitanligt bliþua/ þar liggr ɼ eingen mædt vpp a oss skal naggia sa lærdomr/ sem hñ sº skipastliga grundallar i ɼ vt ap ritningusie/ ɼ iafn fram eina rietta/ agæta/ veniu/ tak/ ɼ mata lætr/ ɼ a visar at lesa ɼ stunda ritningina

Med

Pistillinn til Ebreos

Fyrsti Capitule.

GUD þui sem at gud hefer fordum morgum sinnum & Jola d
& marghattadliga talat til fedranna fyre spamenninna / hefer hann allra sidast a þessum dogum talat til oss fyrir sonin sinn / hann hefer sett til erfuingia yfuer alla hluti / fyrer huern hann hefer giordt heimen verolldina / ka
pad / huer hellzt (med þui hann er / liome hans dyrdar & i mynd hans stadfestu) at ber alla luti m3 ordi sins kraftar / & giordt hreinsan vorra synda fyre sig sialfuan / sett sig til hægri hand^ar tignenne a hæduno^m
s^o myckru godri giordr Englunum / sem hann hefer my
ckru fremar þeim erft eitt hæra nafn.

Hvat til huers Engels þa hefer hann nockrt sinne þat sagt / þu ert minn sonr i dag ol eg þig / & enn annat sinn / eg man hans fader vera / & hann man minn sonr vera & enn aptr sem hann innleider þenn frum getna i heimen seiger hann / Og hann skalu aller gudz Englar til bi / dia / af Englunum seiger hann at sonu / sina Engla giorir hann anda / & sina þienara ellds loga enn af syn nenum / Gud þitt sæti er æ & at eilifu stiornar vondr þins rickis / er riettlætis vondr / þu hefer elskat riett iætid / enn hatad ranglætid / fyre þui hefer gud / þinn gud / smurt þig medr vidsmiorue fagnadar ins / fram yfuer þina hlut skiptara

Pſal.
Pſal.
Pſal.
Pſal.
Pſal.

Og þu drottin hefer af upp hafi iordina
Psal. cxi grundualat ⁊ himnarner eru þin handa verck/ þ⁊
somu munu forganga/ eñ þu munt bliua/ ⁊ aller
munu þ⁊ elldazt sē añat fat/ ⁊ s⁹ sem klædi munt
þu þm̃ vm huerfa/ ⁊ þ⁊ munu vm huerfazt/ eñ
þu ert sialfr⁊ hin̄ same/ ⁊ þin ær munu ecki þrottna
Psal cix ✱ Eñ til huers eingels hefer hñ nockrn tima sagt
set þig til minnar hægri handar þar til/ þ eg þina
o vine legg til fkarar þinna fotaferu þ⁊ ecki aller sa
man þionusta samliger andar/ vt sender til þionu
stu vegna þra sem erfa skulu salu hialpina.

Añar Capitule

Ær fyrer/ byriar oss at gefa þess fra
mar gaum at þui/ þ vier heyrum/ s⁹ at
vier forðiofrunzt ecki/ þui ef þ orð er
stodugt vordit sem fyre englana er
talat/ ⁊ huer yfuer troðning ⁊ o hlydne
fer medtekit sin riett fferdug laun/ huerneñ vilu
vier þa vmfly/ ef vier gætum ecki slikrar heilsu
gigfar huer hellzt at hafdi sitt predikanar vpp
haf fyrir Drottin̄/ eñ hun er komin til vor af þm̃
sem þ heyrdu gudi vitnanda med taknum ⁊ da
semdum ⁊ krafta verckum/ ⁊ med vt skiptinga
heilags anda/ epter sinne villd

Sr hñ fer ecki eingulunum vnder gefit þa
epter komandi verollo/ þ vier af seigium/ þ vott
Psal viij ar eñ nockut i einhuerium stad/ s⁹ seigiandi/ huat
er madurin̄/ at þu minnezt hans/ ⁊ manz ins son at
þu vitier hans/ Litla stund hefer þu hafi englan
na þaruazt latid/ med dyrd ⁊ heidre koronader/
þu hafi/ ⁊ fetter hafi fyuer verck þinna handa og
alla hlute hefer þu vnder lagt hans fotum/ i þui
þat hafi vnder lagdi honū alla hluti hefer hñ ecki

ert fra

ert þra ſkilit þat honum ſie eige vnder gepit eſſ
nu þyrſt at ſiñe siau vier ecki/ þat honū sie aller
hluter vnder gepner/eſi þaſi sem vm ſkundar sat
er heper englaſia þarnazt/siaum vier atþ er Je/
ſus/þyre piſlan daudans koronadur/med dyrd t
heidre vpp a þat/at haſi aþ gudz nad þyrer alla
daudaſi ſmackadi

Þuiat þ sꝙmdi þm̃ huers vegna aller eru/ og
þyre þſi aller hluter eru/sa morg born heper til dy
rdariñar ladat/ þat haſi hoþdingiaſi þra salu hia
lpar þyre piſlina þullkomiſ gioردi/med þui þr ko/
ma aller vt ap einum/bꝙdi sa sem helgar t þrsē
helgader verda/þyrer þui blygizt haſi ecki eirnen
þa brꝙdur at kalla/ t ſeiger/kuñgiora man eg na
þn þitt minum brꝙdrum/og mun i ſoþnudinum
þier lop ſyngia/Og eſi apiur Vpp a haſi mēn eg
miſi a trunad ſetia/Og eſi aſiat ſiſi. Siaþar/eg t
þau born/sem gud heper mier gepit

Nu med þui at bornin haþa til ſamans hollð
t blod/er haſi lika eirnen þeſſ ſama mata hlut ta
kare vordiñ/vpp a þat/haſi mackuna tꝙki þyre
daudaſi/ þeim/sem daudans mackt haþdi/þat er
dioplinum t endur leyſte þa sem þyrer ogn dau
dans/hluu vm alla ꝙþi i þrꝙlkan at vera/ þuiat
eigi neinſtadar aſiazt haſi englana/heldur aſiazt
haſi þat sꝙdi Abrahams/huadan aþ haſi hlaut
þyre alla hlute sinum brꝙdrum likur at verda/
vpp a þat haſi miſkuñſamur yrdi t trulyndi hyſ/
cup þyre gudi til at þorlika þolkſins synder/ þui
at þar sem haſi heper sialpur iſe lidu t þreſtiad
ur er/ þar kaſi haſi þeim iſe at hialpa sem þrei
ſtader verda.

Þridie capitule

m iiij huar

Var ap þier heilager þrigdr/ huerier hlut takarar erut þrar himneskrar kallanar/gepit gætr at þiñ sendi boda ↄ biscupe/þñ vier vidr kennū Christū Jesū/ sa trulyndr er/ huern hañ hefer fyre settañ (Lika sē Moyses) i ollu sinu husi/eñ þessi er meirē dyrdar verdr eñ Moyses/ap þui at sa hefer meire heidran ap husino sē þ smidadi/eñ husit sialpt/þat sier huert hus verdr ap ein huerium/eñ sa alla hlutt smidar þ er gud / Moyses var at soñu trulyndr i ollu hūs hus sº sem þionustu madr til vitnis burdar þess sē sagt skylldi verda/Eñ Kristr sº sem sonur yfer sinu husi/huers hus at eru vier/ep vier añarst a trunadinum ↄ hiosan vonarins ar(allt til enda)pastliga holldum.

Psal.xciij

Huar fyrer/sº sem seiger heilagr andi i dag ep verdr þier heyrit hūss raudd/þa forherdit ecki ydar hiortu/sº sē i beiskunisse a preistingar deigi i eydi mork/huar at preistudu mig ydrer fedr/þr reyndu ↄ sau min verck i/þioruliger ara fyrer þ vard eg reidr þessari kynslod/ↄ sagdi/iafn liga eru þr viller i hiartq/ↄ eigi þeckiu þr mina vegu/huerū eg eir nen suor i minne reidi/at eigi skylldu þr koma til minar huldar/sidar til kærir brigdr/ þ a nockr medal ydar hafi vondt vantruad hiarta/ þ fra gangandi er gudi lifanda/ Heldr aminnit ydr sialfua alla daga/sº leinge sem þ i dag kallast/at þar eingen medal yd" forherdist ap suikradi syndarinnar

Þui vier erum Kristz hlutt takarar vordner ep vier añarst vpp byriadre tru(allt til enda) pastliga holldū/sº leinge sē sagt verdr/i dag ep verdr þier heyrit hūss raudd/ þa forherdit ecki ydar hiortū/ sº sē i þre beiskunisse/ þt sumer sē hña hefrdu for

beiſt

beiſkudu hana(þo eigi aller) þr. ed. vt geingu. ap Egiptalandi þyrer Moyſen/eñ hueriū reiddizt hñ i rl. ata/er eigi s° / þiñ sē ſyndgudizt/huerra hrꝫ at nidr hrundi a eydimorku/Eñ hueriū suor hñ/ þ þr ſkyllou eigi koma til hñs huildar/nema þ̄ñ sē vantruader voru/ ꝛ vier ſiaū þ þr haþa eigi kuñ at iñ at gangꝛ/vantruariñar vegna

Fiordi capitule

VI latum oſſ hrꝫdazt/þ vier þorſomū ecki/ þ þyre heit/iñ at koma til hñſ huil dar/ ꝛ eingeñ vorra epter verdi/þui at þ er oſſeirnen kuñgiort s° sē hinum/eñ ordit predikunariñar hialpadi hinum eckert/nꝫr þr trudu ecki sē þ heyrdu/ þuiat vier hu erier truū iñgongū i huildina s° sem at hñ ſeiger Eg suor i miñe reide/ þat eigi ſkyllou þr til miñar huildar koma

Og at ſo ſu/ þa þau vercken i vppha þi verallð ariſi ꝛr giordazt ſagdi hñ i nockrū ſtad ap hinum ſiounda deige lika s° . Og gud huildizt a siounda deigi ap ollū sinū verckū/ ꝛ hier i þſſm ſtad eñ a þr/at þr ſkulu eigi koma til miñar huildar Geñ. ij

Med þui at þ er eñ þyre hondū/at nockrer ſkn i lu til þrar ſomu koma/ ꝛ þr hueriū þ i þyrſtu kuñ giort er/eru þar ecki til kōner/ þyrer þra vantruar saker/ þa a ſetr hñ eñ apr nockrn dag epter ſlikaſ langaſ tima/ ꝛ ſeiger þyre Dauid I dag/s° sem at ſagt er/I dag ep at þier heyrit hanſ raudd/ þa þorherdit ecki ydar hiortu/ þuiat ep Joſue hepdi þa til huildar leitt/hepdi hñ alldreigi epter þ ap nockrum odrū deige ſagt/ þyrer þui et þar eñ huilld þyre hondū þolki gudz/ þt huer til hñs huildar er komiñ/hñ huilizt eirnen ap ſinū verckū/s° sē gud ap ſinum

S° latū oss nu kapp a leggia iñ at komazt til þss
sar᷒ huildar/vpp a þ/at eingiñ þalle i þ sama epter
dǫmi vantruarin᷒ / þt guðz ord er lifandi z krop
tugt/z hueriu tui eggiudu suerdi huassara/z gieginū
smygr/allt þ᷒ til þ i sundr skilr salina/z anda/eirnē
briosk z bein/z er domare hugreñingaña z hiartāa
hug᷒ lund᷒ /z þ᷒ er eingen skepna þyre hñ o sýne
lig/esi aller hluter eru nauckter/z o hulder þyre hñs
augū/til huerra vier tolum Fimte Cap.

GOð þui vier hǫpū matkaū biscup Jesū
son guðz/ huer til himens er þariñ/s°
latū oss halldz þast þre vidr keñing/þat
vier hǫpū eigi þñ biscup sē ecki kaū sam
þning haþa med vorū dreyskleika/hell
dr sa sē þreistadr er a allaū hatt/lika s° sē at vier
þo an synda/þyrer þui latū oss þar at ganga med
hugar dreysti til þss nadariñar velldis stols/svo at
vier audlūzt miskuñsemi/z nad þiñū /a þm tima/
n þr vier þarþum þulltinga vid

Þat huer biscup aþ mōn til kiorin᷒/sa verdr þ
rer meñina setr/i þm hlutū sē at eru þyre gr di/vp
pa þ hñ þorn þǫri gaþr z helgi oþþr þyrir synder
nar/ sa sē sam harma kaū þm sē þauser eru z vil
ler þara/z mz þui hñ er sialþr vm gep᷒ mz dreyst
leika/þyrer þ hlyn hñ taþ nt/lika sē þyrer þolkit/ein
nen þyrer sig sialþuaū at oþþra þyrer synderm᷒ /z
eingesi tekr sier sialþum heidr til helldr hñ sem kalla
dr verdr aþ gudi/svo sem Aaron

S° heþer kristr ecki eirnen sig sialþuaū iñ sett i hei
driñ/ þ hñ yrdi biscup/helldr sa sē til hñs heþer sagt
þu ert miñ sonr i dag ol eg þig/ sem hñ eirnen eñ i
odrum stad seiger/ þu ert eilifliga keñe madr epter
skickan Melchisedechs/z hñ heþer a deigi sins holk
dz bǫner z beidne mz oþlogu kalle z tarþ ollū oþe

þrat til hñs sẽ aþ daudanũ biarga kuñe/ ꝛ er eirnen heyr
dr þyrerþ at hñ vegsam̃ gud/ ꝛ þott hñ vꝛri gudz son/
beger hñ þo i þui hñ leid/ hlydne lꝛrt/ ꝛ þa hñ fullkõna
dr er/ er hñ vordiñ ollm̃/ huerier hm̃ hlyduger erũ/ til eþ
ne aliꝛ̃ salu hialpar/ aþ gudi biscup kalladr/ epter skic
kan Melchisedechs.

Þar vt aþ hoþdu vier margt at seigia/ eñ þ̃ er þun
gt a medan þier svo skilnings litler erut/ ꝛ þier sem
þyrir laungu skyllout meistar̃ vera/ þurfuit nu vid ap
tr/ þ vier lꝛrũ ydr þñ þyrsta bokstaþ gudligs ordz/ ꝛ þ̃
vier geþũ ydr miolk ꝛ aunguan ordiñ mat/ þt hũerũ vi
er hliotũ miolk at gefa/ sa er o reynder i ordi riettl ꝛtisins/
þt hñ er vngberne/ eñ hinũ fullkõnũ heyrir megu matr/
sem aþ sidvana haþa idkut siñe til þragreinungar godz
ꝛ illz.

Sietti capitule

Yrer þui vilin vier þañ lꝛrdõ aþ vpp hafi
Thustiligs liþuernis/ nu þara lata/ ꝛ til algi
orþuileikſins at gripa(eigi aptr at nyu grũd
uoll leggiande idranatriñar/ daudra vercka/ ꝛ
truariñar a gud/ skirnariñar/ lꝛrdomsis/ han
da vppleggingunañar/ vpprisuñar þramlidiña/ eilifligs do
nis/) ꝛ þtta vilin vier giora eþ gud vill añars til stedia

Þt þ er o moguligt/ at hinu somu sẽ eitt sin vppbirter
eru ꝛ smackat haþa himesku gafu ꝛ hlut takar̃ eru vord
ner heilagr Anda/ ꝛ smackat haþa hid goda gudz ord/ ꝛ
kraft epter komandi veralldar ꝛ eþ þr aþ falla aptr at
nyu ꝛ krossfesta a sialfũ sier son gudz/ ꝛ þyrer skip hall
da/ þ þr skyllidu aptr endr nyader verda til yþuer botar.

Þt iordin sẽ regnit dreckr/ þ opt sinis a hana kemr/ ꝛ
hagi kuæmiligt gras ber þñ sẽ hana yrckia/ medtekr blez
an aþ gudi/ eñ su sẽ þistla ꝛ þyrna ber/ hñ duger ecki ꝛ er
boluñ nẽ n ꝛrst/ huer at sidurstu vppbrend verdr/ eñ vier
treystũ elskyliger/ nockru betr til yd̃/ þ þier salũ hialpiñe

nanare

nanare sie þo at vier tolū s° / þt gud er ecki trūglata þ hū gleymi ÿ þuarf giornings ⁊ kærleikans erþuid is/sem þier audsyndut vid hans naþn/ þa þier þionudut heilogum og eū þionit/eū vier bigerum þat huer eūn yduara audsyue þat sama kostgæfi i voniue þ ast at hallda allt til enda/ at þier letiezt ei gi/ Helldr epter þylgiarar þra/sem þyrer truna ⁊ þolinmædi þyreheitid erþua.

Þuiat lika sem gud þyre hiet Abraham/þa hū vid aunguaū ædra haþdi at sueria / suor haū vid sialfuaū sig/ ⁊ sagdi saūliga skal eg blezza ⁊ mar gvallda þig/ ⁊ niz þui hū bar þolinmodliga bidlūd audladizt hū þyre heitid. Meūirner sueria vid aū/ aū ædra/eū þr eru/ ⁊ sa eidr giorir enda allrar sun dr þyckiu/s° at trwtt bliþr/mille þra/cū þa gud vill de yduer gnæganliga audsyna erþuingiū þyre heit zins/at sitt rad er o vmskiptiligt/ heper haū þar til eid a lagt/vpp a þ/vier hepdū þyrer tuær greiner þar o vmskptiligeru (þui þ er o moguligt at gud liuge) orugt traust/vier sem til þlotta hoþū/ ⁊ þast liga holldū þre þyreſettre von/hueria vier hoþū sē
G eū xiiij aūat past ⁊ orugt ackeri salariū ar/su eirnen iūgein gr i hid iūra þortialldzins/ þar ed þyre reūariū er þyre oss iū geingiū/ Jesus/at eiliþu byscup vordiū epter skickan Melchisedech

Sinude Capitule

Gū þssi Melchisedech var kōungr til Sa/ lem/keū i madr gudz hins hæzta/huer Abraham i moti gieck þaū tid haū kom þra oru stu konungaña ⁊ blezadi hū/hu eriū Abraham gaþ tiūd aþ ollu gotzi J þyrstu vtlegzt hū konūgr riettlætisins/epter þ er hū eirnen konūgr Salim/ þ er konūgr þridarins/vtan þaudr vtan modr/an slecktis/haþandi huorki vpp/

hæp dagaſia nie enda lok liþſins/hſi er ꝛ ſamiaꝛn/
ar ſyne gudz/ꝛ bliꝛ keſſe madr at eiliꝛu

Eſi gætid at huerſu mickell at hſi er/hueriſi Abr
aham sa Patriarche gap tiund ap herþangenu/ꝛ
at ſoſia ſyner leui þſi tid þꝛ medtaka keſti manz ſka
piſi/hapa þꝛ bodord til tiundina iñ at taka ap pol
kino (þ er ap þꝛa brædrū) epter laugmalinu/þo at
þꝛ eru eirnen ſialþuer ap Abrahams lendū koſer/
Eſi hñ huerſ kynþerdi eigi nepnt verdr medal þꝛa/
sa tok tiund ap Abrahā ꝛ blezadi þañ ſem þyrhet
tid hapdi/ eſi an allz motmælis er þ s° / at sa hiſ
miñe/verdr ap hinū ædra blezadr.

Og hier taka tiund daudliger menn/eſi þ burtu
vottar hſi/ þ hañ lifue/ꝛ þ eg ſeige s° / þ Leui sa
tiundina iſitekr/er eirnen tiundadr/þyre Abraham
þa þegar hañ var i lendum þaudrſins/ þañ tid
Melchiſedech gieck hñ a moti

Þui eþ at þullkōnan væri vordin þyrer Leui
tiſka ſi keſtimanzſkap (þt vnder þm hinū ſania he
þer lydriſi loginalit medtekit) huat væri þa þaurp
þramar meir at ſeigia/at þ añar keſti madr ſkyldi
koma/epter ſkickan Melchiſedech/ꝛ eigi epter ſkic
kan Aarons/ þui huar keſti manzſkapriſi vmſkip
tizt/þar hlyti eirnen laugmalit vm at ſkiptaſt/þui
þar ſtickt er ap ſagt/sa er ap odru ſteckti/vt ap þui
ſem eingiſi nockrn tima alltarino þionat heþer/
þui þ er þo opinbert/at vor Drottiñ er komiñ þꝛa
Juda til huerſ ſtecktis Moyſes heþer eckert talat ap
keſtimanzſkapnum

Pſal.

Og s° er þ eſi lioſligar/eþ añar keſti madr vpp
kemr/epter liking Melchiſedech/sa ecki er giordr ep
ter laugmali likamligz bodordz/helldr epter krapt
o ende ligs lifs/ þui at hſi vitnar/ þu ert keſtimadr

ætt

at eilipu/epter ſkickan Melchiſedech/ þui þar þyrte
aptekzt hid þyria laugma[illegible] bodord (mz þui þ var
veyckt z o gagnſat/ þui laugmalit kuſie eckert þull
komit at giora) z ifileiddizt oſz betre von/ þyrer
hueria vier nalægiunzt gudi

Pſal cix

Og þ hid myckla er ecki an eids/ þt himer eru
an eids keſimeſi vordner/eſi þſſi medr eide/ þyrer
þaſi ſem til hſis ſagdi Drottiſi suor z þ mun eigi
Idra hſi/ þa ert keſimadr at eilipu,epter ſkickan
Melchiſedech/s[illegible] nærſta myckels betra Teſtamen
tes tilſagnare er Jeſus vordiſi

Og hiner eru marger sem keſi meſi vrdu/þyrer
þ at daudiſi leyþdi þmi eigi at blipua/eſi þſſi þyrer
þui hſi eilipliga blipi/ heþer hſi o þorgeingiligaſi
keſimanzſkap/ þar þyrer kaſi hſi z eirneſi at hialpa
eilipliga/ þmi sem þyre hſi koma til gudz/z lipuer
æþuinliga/z bidr þyre þmi

Þt ſlikaſi biſcup ſæmdi oſſ at hapa/sa sem va
ri heilagr saklaus/opleckadr/syndugū þra ſkiliſi/
z hærra eſi at himeneſi er/hueriū dagliga eigi þa
rfþ giorizt/s[illegible] sē at hinū odriū biſcupū/i þyrſtu þ
rer ſinar eigeulig[illegible] ſynder at þonþæra/ epter þ þy
rer þolkſins ſynder/ þui þ giordi hſi einu ſiſie þa hſi
ſialfuaſi ſig þornþærdi þui þa meſi sem laugmalit
ſetr til preſta hapa breyſkleik/Eſi þtta eidſins ord
þ epter logmalit er ſagt/setr ſonū eilipaſi z þull
komiſi

Atte Capitule

At er nu vpp hædin þſſ/ þar vier ap
ſeigū/ þ vier hopū þaſi biſcup/ſem at
ſitr til hægre handar i tignar ſtolinum
a hinū/z heilagra audæþa z ſaſiarligr
tiallð budar handuercks madr/hueria
gud heþer vppbygt/z eigi madriū/ þat huer biſ
cup

ap verdr til setth at oþþra giapuer t þorner þyrer
þui hlytr þssi eirnen nockut at haga þ hñ oþþre/t
ep vqri hñ nu a iorðu/ þa vqri hñ eigi prestr/a
medan at þar eru þr nockrer sem epter laugmalino
giapuer oþþra/huerier at þiona þre þyre mynd/t Exo xv
skugga hliesstra audqþa/sº sẽ þ gudliga andsu
til Mapsen sagdi/þa hñ tiallð budina fullkomna
skylldi/Sia til(sagdi hñ)at þu alla hluti giorir ep Exo.xxv
ter þre þyre mynd/sem þier er a fiallino synd

Esi nu hegger hñ añat qðra embqtti audlazt
sº sem hñ asars mỹckla qðra Testamentes me
dal reñare er/huer eirnen a qðra þyreheit stendr/
þui ep hitt þyrra hapði o skrapþanligt verit þa
hepði eckert rum leitad verit hinu odru/þat hñ Jere xxxi
skrapþ þa svo seigiandi/Siaer þr dagr mu
nu koma (seiger Drottiñ) þ eg man ygguer hus
Israels tygguer hus Juda setia nytt testamẽt eigi ep
ter þui Testamẽto er eg giorða vid þedr þra a þm
deigi/þa eg greip þra hõd i þñ tid eg vtleiðda þa
ap egipta lãdi/t mz þui þe bliþu ecki i minu testa
mẽto þa hepi eg þa vr miñe liða latid seiger dróttiñ

Þuiat þtta er þ Testament/þ eg nu mun se
tia hus Israels epter þssa daga (seiger Drottiñ)
min laug mũ eg gepa i þra hugskot/t i þra hiortu
mun eg þau skriþa/t eg mun þra gud vera/t þr
skulu mitt polk vera/ t eigi skal nockr þurpa sin
naung at lqra/nie sin brodr/t seigia vidrkeñ þu dro
tin/þat þr skulu mig aller kenna/i þra hinũ minz
ta til hins stqrsta/ þat eg mun liknsamr vera þra
ap giorðũ/t synder þra t rangloti vil eg eigi i miñe
leg zia/Jþui sem hñ sagdi hid nya/giordi hñ þ pyr
a gamallt/eñ huat gamallt t allð at er/þer nqrt
stnum qþi lokum.

Hh

Pistillinn

Niundi Capitule

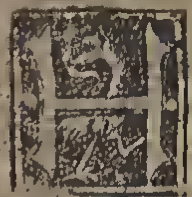

Hð þyrra hafði at sonu sinar riettlætinga gar/dyrckaner/ ⁊ veralldligan heilagleik/ þui at hin fremre hluti tiallbudsins var vpp giordr/i hueriu at var kerta stikan /bordit/ ⁊ fornar braudin/ ⁊ þessi kalladizt hin heilage/ en a bak odru fortialldinu var tiallbudin/su sem kalladizt hin allra heilagazta/huer ed hafdi reykelses gullkerit/ ⁊ Testamentz orkina allz vega med gulli rodna i huerre var gull patan
Lewi. xvi sem himna braudit hafdi / ⁊ vondin Aarons sem blōgadizt/ ⁊ Testamentes spiolldin/hu vpp yfuer voru Cherubini dyrdarin yfuer skyggiandi liknar sætid/af hueriu nu er ecki neitt sierligt at segia

Þa þetta var nu so til buit/geingu kenimenirner iduliga i hid fremra tiallbudshusit/ ⁊ afloku þ forna embættinn/en i hitt atat in gieck einu sinne a arinu alleinazta biscupin /eigi an blodz/hueriu hann offradi fyrer sinar eigenligar ⁊ folcksins synder/ þar hin heilagi andi nu merckti zt/at vegrin til hins lagleiksins væri þa en eigi opinberadr/a medan hid fremra tiallbudshusit stodi huert at hlaut i þann saina tima fyre liking at vera/ i hueriu giafuer ⁊ fornfæringar offradar vrdu/huat þo eigi kunne
℟ Passio nū sunu dag pollkomit at giora epter samuitzkunne/ þui sem gudz pionustuna pramdi/alleinazta med mat ⁊ dryck/ ⁊ marguisligar skiringar/ ⁊ holdzins rietilæting sem allt til tima betrunarinnar voru vpp a lagdar.

En ℟ Christr er komin/ þ hann sie biscup epter komandi audæfa/fyrer stæri ⁊ algiordari tiallbud þa sem ecki er med hondū giord/ þ er þa sem ecki er þiar skopunar/ecki eirnen fyrer hafra blod nie kalfua/heldr er hann fyrer sitt eigit blod eitt sinn in

geing

geingiñ i hid heilaga/ t þañ eliþna endr lausn

Þui ep vrañ a t haþrañ a blod t askan kuiguñar a dreifd helgar hina saurugu til hollosins hrein sunar/ huersu mycklu þramar mun þa blodit Chri sti/ sẽ sialfuañ sig hefer/ an gleckun yfir heilag añ anda gudi offrat/ at hũ hreinsadi vor samuitz fur ap daudum verckum/ til at þiona gudi lifanda

Og þar fyre er hũ eirnen medalgongu madr hins nya Testamentes svo at fyre þi dauda sem fiedr er til frelsunar/ vt ap þim yfuer trodningũ (þar sem vnder hinu fyrra Testamentinu voru) so at þr medteki eilifa arfleifd fyre heitzins *.

Þui huar ed Testamentid er/ þa hlyti þar þ laudi at skie sem Testamentid giorir/ þt Testamẽ id verdr stadfest fyre daudañ/ elligar duger þ eckt hedan hũ nu lifuer sem þ hefer giort/ huar fyrer Exo. xxiiij. nyd fyrra var eigi an blodz til sticktad/ þui þañ tid Moyses vt talat hafdi af ollũ bodordũ laugmal ins fyre ollu folkinu tok hann kalfua t hafra blod med vatne t purpura vllu t Isopo/ t stauckti a bo kina/ t allt folkit/ seigiandi/ þtta blod er þ testa mentes/ huert gud hefer bodit ydr/ Og lika eirnen tialldbudina t aull gaugu gudz dyrckunar stauckti hann med blodinu/ t aller hlutir verda sem helldr t nz blodi hreinsader/ epter laugmalinu/ t an blodz þt hellingar skier eingen fyre gefning

So hlaut nu fyre liking himneskra hluta mz slikv hreinsut at verda/ en hiner himneska sialfuer hliota betre forner at hafa/ en ed hinar voru/ þat Christr er eigi in geingen i þ hid heilaga sẽ med hõ dũ er giort (huert at er sãliking hins riettferduga) Heldr i himentiñ sialfuañ/ svo hann auglysizt nu fyrir gudz auglite fyre oss/ eckj þ hann forne lika so

opt sem hiner adrer biſcupʳ þra hueriu ære iñgeing gu i hid heilaga mz aſiarligu blodi (aſiars hepdi haſi optar hlotid at lida i þra veralldar vppha þi) eſi nu i enda lok veralldariſiar birtizt haſi eitt ſiſi þyre ſina eigen þorn þꝛīg/til burt toku ſyndariſiar

Lika sº sem þ moſiunū er til ſkickat einu ſiſie at deyia/ ꝛ epter þ er domuſi/ sº er kriſti einu ſiſie oppradi/ til i burt at taka margra ſynder / eſi i aſiat ſiſi mun hſi birtazt vtan ſynd/ollū þm ſē hſis vꝛnta til salu hialpar. Tiunde capitule

Viat logmalit heper ſkuggaſi eptet komandi audꝛþa/ecki likneſkiuna ſialþra audꝛþaña/ þui huert ar hlaut at oppꝛazt/hinar ſomu oppꝛaner/ ꝛ kuñepo eigi þa sem oppꝛudu þullkomna at giora (aſiars hepdi oppꝛit aþ lagzt) þui þr hoþ du aungua samuitzku meir ſyndariſiar sem gudz dyrckunar meſi vorv/eitt ſiſi hreinſader. Helldr ſkier þyre þ ſaina hugleiding ſyndaſia huert ar/ þui at þat ero moguligt at þyre vra og haþra blod ſynder i burtu at taka

Fyrir þui sem haſi kemur i vꝛollding ſeiger haſi/oppran og þorner villder þu eigi/eſi likamaſi til reidder þu mier/breſie þorner ꝛ ſyndoþ þurþockPſal. xxix nazt þier ecki/ þa ſagda eg/ Sia: at eg kem/ þyrſt i bokiſie er ſkriþat aþ mier/ þat eg ſkuli giora gud þiſi vilia/eſi þar þyre sem haſi ſagdi/ oppraner þornan/breſie þorner/ ꝛ synd oppur/villder þu eigi/ þar þockꝛnuduzt þier eirnen ecki / hueriar epter laugmalinu oppradar verda/ þa ſagdi haſi. Sia þat eg kem at giora gud þiſi vilia/ þar aþ tekr haſi hid fyrra/svo at haſi iſi ſetie hitt aſiat/ Jhuerium vilia þat vier erum helgader einu ſiſie ſkiednū þyr

gi

er oppran likamans Jesu christi

Og huer eiñ kesie madur er til sett̃ þat hafi alla daga guds dyrckan ræki/og optliga samhattadar oþ þraner giore/hueriar eige kuña syndirnar ap at taka eñ þessi þornadi eina þorn þæring þyrer synd ernar þa ap inliga duger/Sit nu til hægre hãdar guds/og epter bidur hiedan i þra / þar til hans o viner verda lagder til skarar hans þota/ þuiat m̃ eirne oppran hefer hafi at eilifu fullkomna giort þa sem helgader verda Psal.cix.

Eñ þat vitnar oss eirnen hin heilage ande/ ep ter þui hafi adur þyrre sagdi/þetta er þat Testam ent sem eg man þeim setia epter þa daga seiger Drottin Min laug mun eg gefa i þeirra hiortu/ o i þeirra hugskotum mun eg þau skrifa / og þra synder o rangl̃tingar vil eg ecki meir i minne legg ia/huar hin sama þyrer gefning er/ þar er eingin oppran meir þyre syndernar Jere. xxxi

Fyrst vier hofum nu k̃rir brædr/ þafi tryggleik til iñ gongu i hid heilaga/þyrer blodit Jesu/ i hueriu hafi til reidde oss nyiafi og lifande veg þyr ir þor tialldit þat er þyrer sitt hollð/hafandi s° matkan kenie mafi yfuer guds huse/ þui latum oss þar at ganga med sañatligu hiarta i algiorþuigleik truariñar dreifdum i vorum hiortum/vidskilder vondre samuitzku/ o þuegins likama med hreinu vatne/og latum oss fastliga halldа vidurkeñing truariñar/og aurugnta eigi/þuiat hafi er tryggur sa hefe hefer þyre heitid/og þat vier stundum oss sialfua uñbyrdis med tidkan kærleiksins o ecki forlata vora sãsafnan s° sẽ siña er sidr hellдr at a minna huer añañ/ o þui myckiu framar/ s° myckiu sẽ þier siaet dagiñ taka at nalægiazt

Þui ep vier niot þroanliga synder drygiū epter
Þ vier hopū medtekit kyssing sannleiksins/ þa hopu
vier ongua oppran þadan i þra pyrer syndernar/
hellor hrædiligt epter bid dōsins/ ok ellorins aga sē
Deut.xvij motstandarana suelgia mun/ þui huer hū brytur
Moyses laugmal sa hlyti at deyia/ vtan nockra
misskusisēd/ þyre tweggia edr þriggia vitnan/ hu-
ersu myckla meire pisler meine þier sa muni verd
skullda/ sem son gudz/ mz þotū tredr/ ok testamen
tis blodit saurugt teiknar/ þyrer huert at hū er
helgadr/ ok sui virder sº nadarinar anda/ þuiat
vier vitū þū sem seiger/ min er hefndin/ eg mun
apti giallda seiger Drottin/ Og eñ anat sin/ Drot-
tin mun dæma þolk sitt/ hryggeligt er at falla i
hendr lifanda Gudz

Leggit i minie þa hinu þyrre daga/ a huerium
þier vpp birtazt/ þolandi eirnen nockurn deillo si-
alfuer myckit a hlaup pislana/ þyrer sulundan ok
Deut.xxxij hrakning ok at bysnū giorder/ ok i sumre deillo lagf
men verit þra sem sº hefer geingit/ þat þier ha
fit sam plnzt minū bondū/ ok rænung yduarra aud
æfa med þagnadi vm lidit/ vitandi ydr at hafa
med sialfū ydr adra betre ok bliþanligre þasta eign
a hinū/ latid ecki yduart traust i burt sleppa/ huert
at myckit verdkanp hefer/ eñ þolin mædi er ydr
naudsynlig/ sº at þier giort gudz vilia/ ok medtakit
þyre heitid/ þat iñan skamzt tima mun koma sa
ed koma skal/ ok mun eigi seincka/ eñ riettlatr mun
af truñe lifua/ eñ sa sig i hle dregr/ a þm mun sala
Abac ij min hafa aungua þockuan/ eñ vier erum ecki af
þm sem sig i hle draga ok þyre dæmder verda/ he
llor þr sem trua ok saluñe biarga

Ellepte capitule

Eñ tru

Gen truan er orugg stadfesta fra hluta sē
vier vonū/t eptum eigi huat vier siaum
ecki/fyrer hana feingu hiner gomlu vit
nis burdiū/fyrer trunna vnderstoudū vi Gen. i
er heimeū giordaū vera med guds ordi
t fh huat syneligt er/vt af hinu osyneligu vordit

Fyrer truna hefer Abel gudi meire offran gi/
ort eū Caiū/fyre hueria hū hefer vitnis burdiū fe Gen.iiij
ingit/ fh hū rietlatt sie/ fa gud gaf vitn:u af hūs
giofū/t vm fa somu talar hū eū/ fott hiū sie latiū

Fyrer truna vard Enoch burt numiū/at hū sæi Gen.v
eigi daudaū/t vard eigi fundiū af fui fh gud tok
hū a burt/ fui adr fyrre/eū hū var i burt numiū/
hefer haū vitnis burdiū hafi fh haū fockna dizt
gudi/af fui at an truariūar er o moguligt gudi a
fockna zt/ fui huer hū vill koma til gudz/sa hlyt
at trua fh/at hū sie/t fh hū mune endr lannare verda
fra sem hans leita

Fyrer truna hefer Noe vegsamat gud/t aurcki Gen. v
na fyre but til hialprædis sinu husi/ fa hū med/
tok gudligaū bifalning vm fh huat eigi var eū sied
fyrer huert hū verolldina fordæmdi/t er erfuīge
vordiū fss rietlætis sem fyrer truna kenir

Fyrer truna vard Abrahā hlydiū/fa hū kallaðr Gen,vi
vard vt at ganga/a fa Jord sem hū erfnaskyldi
t hū gieck vt t vissi eigi huert vt hū mundi koma.

Fyrer truna/ er hū framandi verū a fyrheitz
Jorduñe/sº sem a aūarligre/t but i Hreysum med Gen vij
Isaac t Jacob med erfumgiū fama fyre heitzins/
fet at hū vonadi vpp a fa borgina sem grunduol/
lū hafdi/huenar vpp byggingar smidr t skapare

Fyrer truna/medtok hin Obyrta Sara (er gud
krafst fh hun vard friofsaum/t fædde/fraū yf/ Gū. xxi
n tij ver tuna

uer tima heſtars alldurs/ þuiat hun hiellt haſi trv
þaſtaſi sem heſie haþdi þ til sagt

Geſi. xv Fyrer huat/at marger eru vpp ruſier aþ einum (þott at dains likama vœri) lika sē ſtiorn himens
ts° sē sādr vid siaþuar ſtrōd huat o teliāligt er

Þesser aller eru i truſie vnder lok lidner t haþa ecki þyre heitid med tekit/helldr þ aþ þiarſka til sīed/t haþa þat a treyſt t sier nœgia latid/t vidrkent þ þr vœri a iordu geſter t þramandi/ þat þr sem þtta ſetgia/ þr gepa til at ſkilia/þ þr aſiarrar þaudr leiþdar leite/t at ſoñu ep þeir hepdu meint hana/aþ huerre þr voru vt þarner/hepdi þeir no

Exo. iij gaſi tima til apti vm at ſnua/eſi nu girntiz þr adra betre/þat er himneſka/ þyrir þui o virdiz ecki gad at kalla sig þeirra gud þuiat haſi hepr þeim borg þyre buit

Fyrer truna þorn þœrdi Abraham Ysaac/ þa haſi vard þreiſtadr t þram gaþ hīi eingetna/ þī

Geſi.xxij sem haſi haþdi þo i þyre heitmo med teket / vt aþ huerium at sagt var I Ysaac ſkal þier hans sœde kallat verda i hugandi þ gud kyñe aþ dauda vpp at vekia þyrer huat haſi eirnen aptur þieck haſi til þyre likingar

Fyrer truna blezadi Ysaac aþ þui huat epter

Geſi.xxvij komanda var Jacob t Esau/ Fyrer truna blezadi Jacob/ þa hīi deydi/ baða sonu Joſeps/t giordi

Geſi.xlvij lotning hnyþle hīis sprota

Fyrer truna taladi Joſep aþ vt gongu Israels

Geſi. l sona/ þa hīi deydi t biþalning giordi vm sin bein.

Fyrer truna vard Moyses þa hīi var þœddr i

Exo. ij þua manudi þalīi aþ sinū þorellduū/ þyrer þui þau sau/ þ hīi var agœttligt barn t hrœddunzt ecki kongsins bod

Fyrer

Fyrer truna aþ neitadi Moyses/þa hñ giordizt stor/sig at vera son/dottr Pharaonis/ok kiose nyckru heldr medr þolki gudz o mak at þola/eñ at haþa stundligt epter lætt syndarinnar/ok hiellt van virding Christi þyrer skyrra rikidom/eñ þe siodu egiptzka/ þat hñ leit a verdlaunin

Fyrer truna þorliet hñ egipta land/ok ottadizt eckj kongsins grimd/þt hñ hielt sig at þm/huern hñ sa eckj/lika svo sem at hñ sæi hñ

Fyrer truna hiellt hñ Paschana ok blodz vt hellinguna/ vpp a þ at eigi snyrti þa/sa sem þrum burdina drap — Exo xij

Fyrer truna geingu þr i gegnū hapit rauda/so sem vm þurrlendi/ huers einnen hiner egiptzku þreistudu/ok drecktuzt — Exo. xiij

Fyrer truna nidr hrundu mur vegger Hiericho þa er þr hopdu i sio daga vm kring hana geingit — Jrsu. vi

Fyrer truna vard Rahab su horkona ei þorr tauþut medr vātrnudum/þa hun medtok þa Nj[sic] — Josu ij
osnar meñ vinsamliga

Og huat skal eg meir seigia/tim iñ verdr mier oþstutt/ nær eg skylda þrem þlia/ af Gedeon Barac/Samson/Jepthahe/David ok Samuel/ok spamoñunum Hverier ed haþa þyrct truna konga rikin yþuer vñt/riettlætid uirckat/ þyrer heitid audlazt/Leona muñana til byrgt/ elldzins magn vtslaukt/suerdzins eggiū vmþlyd/ krapturger voridner vr brey skleikanum/ oþger giorzt i studinu/añarligra hetbudum vm vellt/kuinnū haþa sina daudingia aþ vpp risuñe aptr þeurgit

Eñ hiner adrer eru lestnader ok Gabbader/ok haþa

 engua

ongua þrelſan med þeckzt/s° at þr andluduzt hina
hetre vpp riſuna/sumer hapa hadung ꝛ hudſtrokꝛ
lidit/ þar opan a bond ꝛ þioztraner/ ꝛ ſteinū gryt-
ter/ſkañ hoggner/i giegnū ſtungner þyrer ſuerdi
vegner þred vm hapa þarit i ſauda þelldū ꝛ geit
ſkiſtum/med eymdū/med harmkuꝛlū/med o maki
huerra heimziñ var eigi verdugꝛ/ hapa ꝛ viller gei
ngu a eydimorkū/a þiollū/vm þylſne ꝛ hella iarda.

Þeſſer aller þeingu vitniſ burdiñ þyre (riñar-
truna/ꝛ hapa ecki me)tekid þyre heitid/þyrer þui
þ gud heþer eitt huat betra adꝛ til þorna vm oſſ þy
re hugat/s° at þr þyre vtan oſſ yrdi ecki þullkom-
ner giorder ✱

Tolzti Capitule

Yrer þui/ a medan vier hopū eirnen ſli
kaſi ſkya klaſa vottaña vm kring oſſ/
þa latū oſſ ap leggia ſyndiznar þar oſſ
iapnan vid loda ꝛ þyngia/ꝛ hlaupū þy
re þolin maꝛdi i þre oꝛuſtu ſem oſſ er til
ſkickud/ꝛ alitū Jeſū þñ hertuga/ꝛ þullkõnara tru
ariñar/ꝛuer ed/ þñ tid hñ heþdi vel matt hapa þo
gnut/ þoldi hñ kroſſiñ/ꝛ virte þorſmanna einſkis/
ꝛſett ſig til hagri hlidar vpp a guds ſtoli/Miſkizt a
þañ ſem þuilick motmali i gegn ſier ap ſyndurunū
Pro.xii þoldi s° at þier letiezt ecki nie veilizt i hugſkotunū
þuiat þier hapit eſi ecki allt til blodzins vidſtadit i
ſtridino mot ſyndiñe/ ꝛ hapit þegar gleymt þeſſ hug
gunar ſem til ydar feiger s° ſem til barnaña/ Son
miſi virt eigi litil ſ typtan Drottins/ꝛ auꝛuilazt ecki
þott þu verder ap hñ ſtrapþadꝛ/ þat huern ed dro
teſi elſkar þñ agar hñ/eſi huern þañ ſon ſem hñ at
ſier tekꝛ þa ſtryker hñ

Ep þier typtunina þolit/þa mun gud tia ſig ydꝛ
ſem ſonū/ þui/huer ſonꝛ er ea/ þñ er þadiñ typtar-

eigi

eigi/eſ ep at þier erut an typtanar/huertar hiner al
ler eru hlutakarar vordner/ þa eru þier hiaborn eſ
ecki ſyner/nu med þui eirnen vier hopū hapt voka
lukamliga þedr til typtun maña t þa hrꝙdzt/ſkyll
dū vier þa ecki mycklu meir vndergepner vera hi
nū andliga. þaudr/s° at vier lipdū/t hiner hapa ſe
heliga þa ema daga oſſagat/epter ſinū ged þotta/eſ
þſſi til nyttſemd /s° at vier audludunzt hſis helgā
eſ aull typtan/nær hun a liggr/ þa þicker oſſ hun
eingen gledi/helldr hrygd vera/eſ epter a mun hun
gepa þridſamligaztañ auogrt riettlꝙtiſins/þū ſem
þar þyrer idkader eru

Fyrer þui vpp hepiet aptr tregar hendr t hin Deut.xxix
þreyttu kne/t giorit riettaſ gang med ydrū þotū/
s° at eingū ap vega ſkeiki lika sē þaſi er hallnar/
helldr mycklu þraū veri ſem heilbrigdr/epter þyl
git þridinū vid huern mañ/t helguniñe/an huerr
þ eingeñ man drottiñ ſia/siaet t s° til þ eingeñ þor
ſome gudz nad/s° at þar eingeñ beiſki rot i ſtadiñ
vpp ſpretti/ t hindran giore/t þ marger þyrer þa
hinu ſomo ſauruger verdi/ t at þar ſie eingiñ þril
lu liþuis madr/edr o gud rꝙkin ſem Eſau/sa sē at
þyrer matar ſaker ſelldi ſiñ þrūbuid/þyrer þui/þa
vind at hū þar epter a/þa hū blezunina erþa vill
di/er hū vt ſkupadi/ þt hū þaſi eckert rum idrana
tiñ /þott hū hñar med gratandi tarum leitadi

Hat þier erut eigi geingner til þſſ þiallz sē a þrei Exo.xix
þanligt er t nz elldr breñr/nie til þoku eda myrkrs/
til hregguidris/til ludrar þyrz/t til raddar ordaña
t þr huerier hana heyrdu vndan tolduzt/ þeigi yr
dr til þra ordit talat/þt þr kuñu eigi þ at ſtandazt
huat þar var sagt/t ep ſkog dyr ſnyrti þiallit/þa
ſkylldi þ ſteinum grytazt/eda nz ſkeyti i helſkond

n v verda/

verda/ ꝛ s° ogurlig var su syn/ þ Moyses sagdi/ eg em otta sleigiñ ꝛ þelins þullr

Helldr ern þier geingner til þiallzins Zion/ ꝛ til borgar gudz lifanda/ til hineskrar Jerusalē/ ꝛ til margra þusunder Engla þlocka/ ꝛ til samkundu
Ges. xxiij hins frū getna/ huer a hyminū vppskrifud er/ ꝛ til gudz allra domara/ ꝛ til andaña algiorþuiliga riett latra/ ꝛ til medal gangarans hins nya testamenti Jesu/ ꝛ til blodzins yfuer dreifingar/ þ meir heifer at seigia esi Abels

Siact til/ at þier vndan teliezt ecki þm̄ sem vid ydr talar/ þui ef hiner eru eigi vnflyder/ sem hm̄ vndan tolduzt þa hm̄ a iordu talade/ myckiu midr þa vier/ ef vier vndan teliumzt þm̄ sem af himnū
talar/ huerf raudd/ þañ tima iordina bifadi esi nu
Gaggei ū heiter hm̄ fyrer ꝛ seiger/ Esi eitt sinn mun eg hrœra eigi alleinasta iordina/ helldr eirnen hinana/ esi þ hm̄ seiger eitt sinn/ merck/ at þ hid hrœranliga skal vm skiptiligt verda/ lika sem asiat sundr/ s° at þ huat o hrœranligt er stodugt bliue/ Huar fyrer a medan vier medtokū o hrœranligt riki/ þa hofū vier nadina/ fyrer hueria vier stulū gudi þiona/ hm̄ til þocknunar/ mz hrœdzlu ꝛ sidsemi/ þuiat vor gud er mygiandi elldr Þaettandi Cap.

Ges. xviij ꝛ xix
Erit stadfaster i brodzligū kœrleika/ ꝛ gestrisne forgleymit ecki/ þt fyrer hafna hafa marger/ þm̄ o vitandi engl
lunū herbergi veitt/ hugleidit bandingiana/ lika sem adrer sambandingiar/ ꝛ þra sem motgongu lida/ s° sē at þier sicut eirnen limer fss sama likama/ Hiuskapriñ skal heidarligr halldiñ vera hia olliñ ꝛ hionabandz sœngin o flecky/ þt þrillulifis ꝛ horunar meñ mun gud dœma/

lifue

liþuernet sie an agirne/ ꝛ latid ydr þ nꝙgia sem i
nand er/ þat hũ hꝫþer sagt/ Eg vil eigi yþuer ge
þa þig nie hia þara lata/ so at vier megũ trausth
ga seigia/ Drottiñ er miñ hialpare/ eg man eigi ot
tazt huat madr̃ mun mier giora þeinckit a ydra
lꝙriþedr/ þr ed gudz ord haþa sagt ydr/ huerra/ ꝙ
þi lokum þa athyggit ꝛ epter þylgit þra tru

Jesꝰ Kristr/ gꝙr ꝛ i dag/ ꝛ eirnen sialfr hiñ same
at eiliþu/ latid þui eigi a þleida ydr niz marguſligũ
ꝛ þramandi lꝙrdomũ/ þt þ er aggꝛttligt/ at hiartad
sie stad þast/ huat hellzt at skier þyrer nadina/ eigi
þyrer þꝙdzluna/ huar vt ap ongua nytsemd haþa
þr sẽ þ̃ niz vilia gudi þiona/ vier hoþũ þ alltari
huar þr sẽ tialldbudina tꝙkia haþa eckert vall til
ap at eta/ þt huerra dyra blod sẽ iñborit verdr ap
biscupinũ i hid heilaga þyre syndernar/ þra somu
hrꝙ verda vppbrend vtan herbudaña/ þyrer þui
hꝫþer eirnen Jesus (vpp a þ hũ helgadi þ þolk þyr
er sitt eigit blod) vtan borg̃ hlidz lidit/ þui latũ oss
vt ganga til hſis ap herbudunum/ ꝛ bera hſis van
virding/ þat hier hoþu vier aunguaſi bliþuanli
gañ stad/ helldr leitu vier hins tilkomanda

Þui latũ oss nu oþþra þyre hũ loþsins oþþr gu
di alla tima/ þ er auogrt Varaña sẽ vidrkeña hſis
naþn/ gott at giora ꝛ med at skipta þa þorgleymit
eckí/ þat slickt oþþr þocknazt gudi vel/ hlydit ydr̃
lꝙrorũ ꝛ þylgit þm̃ þt þr vaka yþuer ydr̃ſ salum
lika sem at þr ed reikningskap þ̃ þyrer geþa skulu
so at þr giori þ niz gledi ꝛ eigi med anduarpan/ þt
þ er ydr̃o gagnsamligt/ bidiet þyrer oss

Vort traust er þ at vier hoþũ goda samuitzku/
ꝛ kostgꝙþum oss til/ vel vm at syslazt hia ollum/
eñ eg meir eñ beidi ydr̃/ þaꝛ til þuilickt at giora/

vppa

Psal. cxvi
ꝛ lv

vppa þ eg kẽmunzt hid allra þyrsta apts til ydar

Eñ gud þridarins/sa sem vt hefer leitt i þra daudũ/hiñ myckla hirder saudaña/ þyrer blodit hins nyia Testamenti/vorn drottiñ Jesum/hñ gio re ydr sickanliga i ollu godu verckí til at giora hñs vilia/t eple þ med ydr/huat þyrer hm̃ þackn̄emt er þyre Jesum christum/huerũ at sie dyrd vm all dr t at eilipu AMEN

Eg beidi ydr kærir brædr halldit mier þ a miñ ingar ord til goda/ þuiat eg hefi þatt eitt skripat ydr. Vitid þ broder vor Timotheus er laus aptr/ med huerũ ep hñ skiotliga kemr/ man eg sia ydr heilsit ollũ ydar lærorũ t ollum heilogũ/ydr heil sa brædrner ap val landi. Nadin sie med ydr ollũ AMEN

¶ Skripadr vr Val landi med Timotheo

Formale yfuer S/ Jacobs pistil

Eñan pistil hins heilaga Jacobi/ þott at hñ sie ap hinũ gomlu þyrer odal lag dr/ þa lopa eg hñ þo t hellð godañ ve ra/ hellzt þar þyrer þ hñ aungua ma ña settninga iñ sett/ tgadz laugmal all hardliga rekt/eñ þ eg seigi mina meining þar vm/ Eñ aungum þo til villu nie hia truar neistar/ þa þycki mier sem hñ sie eigi nockrs postula ritning/t er þtta mitt til epne

I þyrstu þ hñ s⁹ streingiliga i giegn/ S. Pals t allre añare ritning/riettlætid verckunũ til eignar/ t seiger þ Abraham sie ap sinũ verckũ riettlatt vor diñ/ þañ tid hñ son sinn oppradi/ sem at S. Pall (Ro. 4) þar i gegn lærir/ t seiger þ Abrahã sie an

verck

verckа rietilaz vordiñ/alleinazta þyre tru sina/ z vtaiſar þ medr Moyſen (Gene xv) laungu adr eſſ hñ ſyne ſinum óþ þradi. Nu þott þſſum piſtle yrdi vid hialpat/z ein gloſeran þyndizt yþuer ſlickt riett lęti verckañа/ þa kañ hñ þo ecki þar iñe at þorſuar azt sem hñ þa malſgrein Moyſi (Gene xv) (Suer ed alleinazta vm Abrahams trū z ecki vm hñſ verck talar/epter þui sē S Pall Roma iij vt ſkyrer) verckunum til eignar/þyrer þui vrſkurdar þ þeſſe breſtur/ þ hñ varla meigi vera nockis poſtula

I añare grein/ þ hñ vill kriſtnū lyd keña/ z gętur ecki eitt ſiñ i sō langre ordrędu/þinuſiar z chriſtz vpp risu nie hñſ nadariñar anda/hñ nęgner þo christū i sumū ſtaudū/eñ keñer ecki grandit aþ hñ vtan ſeiger aþ almeñeligre tru a gud/ þt embęttti eins rietteligſ poſtula þa er/ þ hñ aþ piſl z vpp risu christi z hñſ embęttti predike/ z leggia þeſſ ſama grundvoll/sō sem at ſialpt hñ ſeiger Joh xv/ þier munut vitniſburd aþ mier gefa/I þui verda allar þęr sem rietiliga heilagar bękr erū iñe ſamhlioþandi/at þęr allar ſaman predika christū/ z eyrindi reka/sō er þ z eirnen riett prop til allar bękr at ſtrąppa/ nąr vier ſiaū hvort þęr reka christz eyrinde edr ecki/epter þui at aull ritningin tiaer z lęrir eigi aſiat eñ christū lika sem hiñ heilage Pall Roiij vill eigi aþ odru vita vtan alleinazta christo/sē hñ ſeiger i Corinth ij hvat christum ecki lęrir þat er ei poſtuligſ embęttis/þott þ eirnen ſialpuer hopur ſpekingarner kendu/eñ þar i mot hvat hellzt christum predikar/ þ ſie poſtuligt þott þat ſidztur maña segdi

Eñ þeſſi Jacobus giorir eigi meir/vtan hñ dri þui til laugmalſins z þeſſ verckа/ z þleyger sō ó

ſkicka

ſtickanlga einu i aſiat/svo at mier þicker/ſem haſi
muni verit hapa/eſi godr dugandi maſi/sa er ſtau
ku greiner vt ap lærisueinū postulaſia hapi hond
lat ᵹ hapi svo vppa bokpelli ritad/elligar kaſi at
ſkie/ at þ ſie vt ap predikan hins heilaga Jacobi
vppſkripat/ap einum odrum til/Hſi kallar ᵹ laug
malit eitt laugmal þrelſiſins/huert at S. Pall kal
lar þo eitt laugmal þrelkunariſiar/ᵹ reidiſiar syn
dariſiar ᵹ daudans

Fram ypuer þ þa idkar hſi malſgreiner hins hei
laga Petri/ þ at kærleikuſi hylie ſynda pioldaſi/Itē
litelætid ydr vnder gydz hond/Item malſgrein S.
Pals(Galatas v) þ andaſi lyſte i gegn holldinu.
sº þo at hſi heilagi Jacobs var langri ætpi ap He
rodis til Jeruſalē (pyri eſi S. Petr) liplatiſi/Huat
at þo ſynizt/ þ haſi hapi longu ſeirne verit/ eſi þr
Petr ᵹ Pall

Suſian er/ þ þſſi heper viliat veria þſi/ſem ſig
vpp a truna an verckaſia postlctu/ᵹ heper til þr
at malſuarnar nærſta biugr verit/ ᵹ viliandi þui
med logmals rekſtri til vegar at koma/ſem at poſ
tularner med huatning til kærleiſins vt vega/pær
rer þui kaſi eg hſi (ſeiger doctoriſi)ecki at telia me
dal rietta hoxut boka/ viliandi þo aungum þar
med hamla/ þ hſi telie haſi ſette ᵹ vpphepie
svo hatt ſem hſi ſialpum vel likar/ þt
þar eru margar agætar ᵹ godar
greiner iſie ſkripadar

Acob þion gudz vorſ Drottins Jeſu Chriſti/ þñ tolþ kynkuiſ lū ſem ſundz dreiþdar cru/ſei gizt kærlig heilſan/ bꝛęðz mi ner reiknet þ þyrer allañ þaug nud/ nęr þier i marguiſligar þreiſtaner/ i hratid/ ꝛ vitid þ at reynſlañ ydnarar truar ver ckar þolin mędi/eñ þolinmędin hęfer þullkomit verck/svo at þier ſieut þullkömer ꝛ algiorder/ꝛ i aun gu bręſt haþandi

Og eþ eiñhuerz yð þarþ vid viſdōs hñ bidie aþ gudi/sa er nogliga geþz hueriū maſſe/ꝛ vi drepz þ aungū s° ꝛ eirnen mun hñ þ geþazt/eñ hñ bidie i truſſe/ ꝛ epi ecki/ þt sa sē epablandiñ er/hñ er lika sē ſiaþu̇ bylgia/su er aþ vindi verdz druþin ꝛ vpp vędo/ þuilkz madz þeincke ecki/ þ hū muni aþ gu di nockut audlazt/ þui eþ ablandiñ madz er ò stoꝛ dugz i ollū ſinum vegum

Eñ ſa broder ſem ſig lętkar/ hñ hroſazt i ſiñe vppha þning/ ꝛ hñ sē rikz er hñ hroſazt i ſiñe litelętting/ þt lika s° sem blomſtr graſſins mū hñ þorganga/sē þ Solin vpp geingz med hita/þa ſtręzt grasit ꝛ blomſtrid aþ þellr/ ꝛ þſſ þagra alit þorz diarþuazt/lika s° mān audigz i rikdęmi ſinu vpp

Sęll er sa madz sē þreiſtingina þolir (þorna. modliga lidz/þui þar mz hñ verdz reyndz/mun hñ audlazt lifſins koronu/Huerie gud hęfer þyre heitid þū sē hñ elſka/eingiñ ſeigi/nęr hñ þreiſtazt þ hñ aþ gudi þreiſtadz verdi/ þt gud er eingiñ þreiſtare hins vōda/ꝛ einſkes þreiſtū hñ/helldz þreiſtazt huer eirn/nęr hñ til ieygizt aþ ſiñe eigeñ girnd ꝛ

lockadz

lockadr verdr ꝛ sidan þ girndin heþer getid/ þꝙder hun syndina/ eñ nꝙr syndin er þullkõnut þꝙder hun daudan

❧ þiorda sunu dag epter pas ka

Villdr ❧ eigi kꝙrir brꝙdr/ aull god giof ꝛ aull þullkomin giof kemr at ofan/ þra þaudrnũ liossins i hia hucriũ er eingin vm skipting nie byting liossins ꝛ myrckrsins þui hñ hefir oss getid epter sine villd þyrer sañleiksins ord vpp a þ vier vꝙrũ þrum burder hñs skepna

Fyrer þui kꝙrir brꝙdr/ sie huer madr þliott at heyra/ eñ tregr at tala/ ꝛ til reide tregr/ þt manz ins reidi/ giorir þ eigi/ huat þyri gudi riettþerdugt er.

Þar þyrer asleggit allan ꝺ hreinleik ꝛ illzku/ ꝛ vid takit ordit med hoguꝙri/ þat i ydr er rotsett/ huat er kañ ydar saler hialpligar giora ❧ Verit ❧ ꝛ eirnen giorendr ordzins/ eñ eigi allemazta til heyrendr/ huar þier sialfua ydr med a talar dragit þui ef eñ huer er ordzins til heyrare ꝛ eingiñ giorara/ sa er likr þm̃ manni/ sem sina likamliga a sianu i speigle skoð/ þui epter þ hñ hefer skodat sig ꝛ iafnskiott sem hañ geingr burt þadan þa gleymer hñ huernen hñs ypuerlit var/ eñ huer i gegnum skodar hid algiorda laugmal þrelsisins ꝛ stadnar mizt þar ifie/ ꝛ er eingiñ þorgleymanligr heyrare/ helldr giorningsins giorare/ sa sami mun hialpligr vera i sinu verki

❧ pimta sunu dag

Efi ef einhuerñ a medal ydar lꝙtr sier þickia/ þ hñ þione gudi/ ꝛ teymer eigi sina tungu/ helldr þorviller sitt hiarta/ þ̃ss gudrꝙkni er hiegomi) Eñ si ꝙr ꝛ opleckut gud rꝙkne hia gudi þaudr/ er hunsein vitir eckna ꝛ þaudr lausra/ i þra hormungũ/ ꝛ sig op leckadan af heiminum vardeiter ❧

Añar Capitule

Brꝙdr

Kaðr miner þier skulut eigi meina/ þ truan a Jesum Christū vorn drottin̄ dyrdarin̄/ hafi masgrein̄ alit/ þui þo at ifigangi i ydra samkund maðr berandi gull baug ok kostuligū klæðū eða þar kæmi eirnen þatækr i liotū klæðnadi/ ok þier sægud a þā sē dyrligan klædnat bæri/ segdut til hans/ sit þu hier i godū sesse/ ok til hins þa tæka segdut/ statt þu þarna/ eda set þig hier a skaur fota minna/ þ vrskurdit þier ecki riett mz sial þū ydr/ helldr verdit þ ier domarar vōndra hugrenninga

Heyrit til brædr minner elskuliger/ hefer gud (gaecki vt valit þatæka þssarar veralld̄/ þa i truna ri ker eru/ ok erþungiar rikisins/ huerin hā hefer fyrheitid þm̄ sem hā elska/ eða þier hafit van heidrat hina fatæku/ ern hiner riku eigi þ sem med ypuer gangi nidr þryckia ydr/ ok þ ed þrā draga ydr fyrre domstola/ hæda þ ecki þ hid goda nafn sem þier erat af kallader

Og ef þier fullkōnit þ konungliga laugmal/ epter ritningunū/ þ elska skulir þu naungt þā s° sem sialfuan þig/ þa giore þier vel/ eða ef þier hafit mans greinar alit/ þa dryge þier synd/ ok verdit aui tader af logmalinu/ s° sē ypuer trodzlu menn/ þui þott at einhuer hielldi allt logmalit/ ok brotligr verdr i einu/ þa er sa þeg̃ allz þss sekr/ þt hā sem sagt hefer/ þ eigi skulir þu hor drygia/ sa hefer eirnen sagt þ eigi skulir þu i helsta/ þott at þu dryger nu eigi hor/ eða i helstar þa ert þu ypuer trodzlu madr hins laugmalsins/ lika s° talit/ ok s° giorit/ sem at þ ed skulu fyrer laugmal þrælsisins dømder verda/ eða þar mun o miskunsamr domr ypuer þā ganga sem ongua miskunnsemi hefer giorda/ ok miskunn

Leui. xix

ñ hun hroſar ſier i moti dominum

Huat ſkodar þ kærir brœdr/ þott eiñ huer ſeige hñ haþi trunu ⁊ heþer eige verckin/ gen truan gio ⁊ hñ hialpligañ/ eñ eþ nockr broder eda ſyſter vœ ri naken/ ⁊ þaurþ heþdi dagligrar nœringar ⁊ þo eiñ huer þar ſeige til þra/ þarit i þridi/ giorit þur heitt/ ⁊ mettid þr/ eñ gefi þm ecki huat likamans naud þurfi er huat hialpadi þm þ/ s^o ⁊ lika truan nœr ed hñ heþer eingẽ verckin/ þa er hñ daud i ſial

Eñ þar mœtti eiñ huer ſeigia þu heþer (þre ſier trunu/ ⁊ eg heþi verckin/ ſyn þu mier tru þina vt aþ verckũ þinũ/ ⁊ man eg ſyna þier mina tru aþ minũ verckum/ þu truer ai eiñ ſie gud) þ giorir þu vel/ di oþlarner trua eirnen ⁊ eru þo ottaſlegner

Eñ villtu vita/ þu hiegoma madr/ þ truan an verckaſia ſie dœud/ er eigi Abraham þader vor aþ verckunum rietlatur vordiñ/ þa haſi oþ þradi ſyne
Geñ.xxij ſinum Iſiacy þuer alltarit/ þar/ ſier þu/ þat truañ heþer samuerckat hans giordum/ ⁊ vt aþ verckũ
Geñ.xv num er truan þullkõlig vordin/ ⁊ rittningin er vpp þylld sem at ſeiger/ Abraham trudi gudi ⁊ þat er hiñ talit til rietlœtis/ ⁊ er gudz vin kalladr/ s^o siae þier nu þat maduriñ verdr aþ verckunũ rietlati/ ⁊ eigi alleinazta vt aþ truñe/ s^o ⁊ eirnẽ portkonan Rahab/ er hun ecki aþ verckunum rietlat vordin
Joſu.ij þa hun medtok ſendi bodana/ oc liet þa ryni aſtaſi veg i buet þara/ þuiat lika sem likamiñ er an and ans dœudr/ s^o er ⁊ eirnen truan an verckaſia daud

þridie capitule

Idroit eigi bœr miner/ þleire larimeiſtr arar at vera/ ⁊ vitid þat vier minnum þſſ metra dom þa/ þat aller vier brio tum margþalldliga/ eñ huer haſi ver dr eigi brotligur i neinu ordi/ sa er al-

giordr madr/r kasi olliū likamanū stauini at halk
dr/siact þ vier beistū hestana sº at þr hlydi oss r
snuñ vm ollū þra likam/staet skipin þo at þau sie
stor/r verda ap megnū vinde rekiñ/þa verdr þm
þo vēt ap litlu styre/hnert vi sem sa vill er styrer
sº er eirnen tungam lull limr r vppbyrian þo stora
hlute

Staet huernen sº lull elldr/huersu mickiū skog
kasi hasi vpp at tendra tūgā er eirnē elldum/verolld
full rāglatis/sº er tūgan medal vorra lima/r þi
eckr allasi likamasi/r vpp lueikr alla vora sysstū
nigr hun ap heluitzkum vpp tendrut er

Þt allar natturr/dyra/fugla/r orma/r siosstriss
aña verda tādar r eru tādar ap masligre natturu/
eñ tūguna gen cigiū masa tamr/hid o spaklata ille
fullr daudligs eins/medr hsie dyreckū vier gud þau
dr r ms hsie formæli vier naūganū epter gudz my
nd giordū/ap hinū sama musie frāgeigr bletzan r
bolvan/þ skal eigi sº vera kærr bræðr / vtueller
nockut brusiziū ap sāre vpp raas sætu r beisskū vat
ne gen nockut bræðr miner sikiu tre vidsimor/eda
vinnudr sikinr borr lika sº kasi eckr hiū same bruū
ur sallr vatn r sætt at gēpa

Huer hū er vin r þorsockr a medal ydar hū and
syne ap godri vm sysslan sin verck/r hoguærd r hy
gginde/eñ ep hapi þier beiska ofund r hatr i ydru
hiortū/sº hrosit ydr eckr/r liugr eckr i giegn sañleik
anum/þr þ er eckr su vitzka sem ap opan kemr/
helldur Jardlig/ likamlig/r diofullig/þui huar o
fund r hatur er/ þar er o stadfeste r aller hluter
iller/ eñ su vitzka sem ap opan kemur/ er fyrst
hreinlip þar nærst friosom/ hoglat/ malhlydm

godu samlundut/ full missunsemda ⁊ godz anagr
tar/o agreiningar saum/an smiadrs/eñ riettlætisins
auogrti verdr þm̃ i þridi sadr sem þridiñ halldi.

Fiordi Capitule

Vadan koma strid ⁊ baratti a medal þ
dar/koma þar eigi ap ydar girndū sem
strida i ydrū limū/ þier erut lostagiarner
⁊ audlizt þar med eckert þier hatid ⁊ o
þundit ⁊ viñit þ̄ mz eckid/ þier slatzt ⁊ berizt ⁊ ha
þit ecki/ þui þier bidiet ecki/ þ̄ bidiet ⁊ audlizt ecki
ap/ þui þier bidiet vondz liga/ s° at þier soit þui
i ydrū losta girndū/ þier horunar meñ ⁊ hordōs ko
nur/ viti þier ecki þ veralldariñ vin þeinge er gudz
o vinskapr/ huer veralldar vinr vill vera/ sa man
gudz o vin vera/ eda meine þier þ ritningin seige
til o nytz/ þ at þñ anda sem i ydr/ bygger þ hñ lyste
i gegn opundiñe/ ⁊ gepr nadina meire

Gal.i v Huar þyrer seiger hñ/ gud motstendr dram bla
tū/ eñ litelatū gepr/ hañ nad/ þni verit gudi vnder
gepner/ standit i mot dioplinū/ s° þlyr hñ þra ydr/
nalægait ydr at gudi/ s° nalæger hñ sig til þ̄/ hrein
sit þ̄ hendr/ þier synduger/ ⁊ hreinþerdug giorit
ydar hiortu þier epun̄ samer/ verit vesaliger/ sytid
⁊ harmit/ þui ydar hlatr skal vm snuazt i grat/ ⁊
yduar gledi i hrygd/ Lækit ydr þyre gudi/ þa mun
hñ vpp hepia ydr/ bakbitid ecki huer annañ kærir
i.Pet.v brædr/ þui huer hñ bakmæler brodr sinū/ ⁊ hialar
vm hñ/ sa bakmæler laugmalino/ ⁊ dæmer vm log
malit/ eñ dæmer þu vm laugmalit/ þa ert þu ecki gi
ornings madr laugmalsins helldr domare/ þui eñ
er sa laugmals giapare ⁊ domare/ sē at þrelsa kañ
⁊ pordæma/ eñ huer ert þu sem vm naunga þñ dæ

Siaet nu til þier sem seigit i dag elligar (mer.

a mor

a morgun munū vier ganga i þſſa eđr þa borg/ t
vilium þar arit vm dueliazt t kaupſkap premi:/t
autſiniğ gioza/ þier ſem þo eigi vitid huat a mor-
gin ſkie mun

Þui huat er ydart lip/ryk er þ/ſem litla ſtund
varer/eñ ſi:an hiadnar þ þar þyre ſkulu þier ſem
gia/ep at vier lipū/t ep gud vill/þa vilū vier þtta
eđr þ gioza/ eñ nu metne þier ydr i ydvare dramb
ſemi/aull suoddan metnan er vond/ þt hū ſem kañ
nockut gott gioza/t gioter þ ecki/ þm̃ er þ ſynd

Fimte Capitule

Vvel: þier audiger ýlit t qpit/ypver g
dar veſolldū/ þiñ ypner ydr ſkulu koma
ydvar rikidqmi eru vlnud/t klqdi yđ
eru maul ietin/gull ydvart t ſilpr er þor
rydgat/t þra eyđ man ydr til vitniſ bur
dar vera/ t man tqra ydru holldi ſem elldr/ þier
hapit ydr reidi ſiodū ſapnat a ſiduztū daugū/siaet
at launin verckmañaña/ þra ſem ydar akr lond ha
þa vpp yrckt/ t huat þier hapit þa vm ſuikit/ þ
hropar/t þ þra hrop er komit til eyrna Drottins
Zabaodz/ þier hapit krqſiliga lipat a iordu/t ydrar
loſta ſemder drygt/t kapp alit ydar hiortu/s° ſem
til ſlatrun dags/hiñ riettlata hapi þier þordqmt t
i helſleigit/t hū hepper eigi motſtadit ydr

Fyrer þui verit þolin moder kqrir brqdr/ allt
vpp a til komu Drottins/ ſiaet þ akr kalliñ vqnter
agqtligs auagrtar iardariñ/ þ þolin modliga vm
lidandi/ þar til hū þqr morgun regn t kuello ſkura
vere þier eirnen þolin moder/ t ſtyrckit ydar hiortu
þt til koma drottins er i nand/ motblaſit ecki huer
aſiañ kqrir brqdr/s° at þier þordqmizt eigi/ Si-
aeti at doniarin er þyre dyrum/ Taku miner kqrir

brꝙdr til epter dꝙms motgonguñ ᵛ ꝑolin mꝙdiñ ᵛ
ſpameñina/ ꝑr til yd ᵛ haꝑa talat i naꝑne drottins/
Siact vier priſum ꝑa sẽ lidit hꝛꝑa/ ꝑolan Jobs
haꝑi ꝑier heyrt/ ᵗ ending Drottins haꝑi ꝑier ſied/
ꝑat droꝛtañ er miſkunſamr/ ᵗ mꝛ kuñare

Mar. r

Eñ ꝑram vm alla hlutı brꝙdr minner ꝑa ſuerıet
huorkı vid himin ne vid iord/ ne nockꝛn añañ eıd/
eñ yd ᵛ ord ſie Ja ꝑ Ja er/ ᵗ nei ꝑ nei er/ ſᵒ at ꝑıer
ꝑallıt eckı ı ſkropaſemd/ hryggiz nockꝛ medal yᵛ
ſa bidie/ eñ huerı godu gedı er ſa ſyngie pſalma/ eñ
huer ſiukr er/ sa kalli til ſin olldungana ſaꝑna
darins/ ᵗ lati ꝑa bidı ᵗ yꝑuer ſier/ ᵗ ſig vidſmoꝛe
ſmyrıa ı naꝑne drottins/ ᵗ bꝙnin truarıñ ᵛ mun ꝑrel
ſa hıñ ſiuka/ ᵗ drottıñ mun vidrietta hñ ᵗ ꝓ hñ haꝑi
ſynder giort munu ꝑar hñ ꝑyrer geꝑazt

Luce iij
iij Reg nij

Jate huer odrũ ſin ᵛ ſynder ᵗ bidıet huer ꝑyre odrũ
ꝑ ꝑier heilbugdir verdu/ ꝑr idulꝛ rietꝑerdugſbꝙn
ma micket/ Elias var manꝛ lika sᵒ sem vier/ ᵗ hñ
bad bꝙnar at ꝑ ſkylldi eigi rigna ᵗ ꝑ rigndi eckı/ yꝑ
uer iordina ı ꝑrıu ar ᵗ ſex manadı/ ı añat ſin bad
hñ apter ᵗ himinñ gaꝑ regn/ ᵗ iordin b ᵛ ſin auogıt

Kꝙrir brꝙdr/ eꝑ at nockꝛ med il ydar villı ꝑr ᵗ
ſaſleikañ/ ᵗ vm ſnyr hñ eñhuer/ ſa ſkal vita ſ/
huer ed ſyndarañ vmſnyr ı ꝑra villu hſis vegar/
heꝑer ꝑrelſat ond ꝑra dauda/ ᵗ inun nidrbꝛrgia
ꝑrolldañ ſyndaña

Formale yfuer fyrra S/ Peturs ꝑiſtill

Eñan piſtil heꝑer/ S. Petur ſkrıꝑar til
ꝑra heidniſ ı maña ſem ſinuiz hoꝑdu til
rietrar truar/ ᵗ amiñer ꝑa ſtodugs
at vera ı truñe/ ᵗ margꝑalidazt ꝑyrer
allz hattada liding ᵗ god verck

J fyrſtz capitala ſtyrcker hñ ſra tra mz gudli gu fyreheite z krapu ſrar til komandi parſ̨lu/ z biniſar ſ at hñ ſie eigi af oſſ forſ̨ienut/ helldr adr fyre fram̄ af ſpamoñunum til bodud/ z fyre ſ ni ſkulu ſz nu i nyu dag ſari/ heilagliga lifa/ z ſeſſ hins gamla forgleyma/ s° ſem ſz ed ny ſ̨odder eru/ fyrer eiliſ ſigt lifanda gudz ord

J odrū lęrir hñ ſ orſudit z hyrningar ſteinū chriſtū at keña/ z ſ ſz ofſre ſialf ua ſig (s° ſem riettiliger preſtar) gudi/ lika ſē ſ chriſtr hefer ſig ofſrat/ z til tekr ſidan allz hattadar ſtiettier at leid rietta/ J fyrſtu lęrir haſi yfir allt veralldligre valldz ſtiorn vnder gefnū at vera/ eſi ſidan/ ſierdeilis ſ ſionuſtu meñirñer/ ſkuli ſra eignliq̄ū lanar drott nū vnder vorpner vera/ z ſ o rietter af ſ hñ lida fyrer Chriſti° ſaker/ ſa at eirnen hefer fyrer oſſ o riett

J hymū fridia lęrir hñ/ ſ konnñar ſiehly (lidu. dug^r)/ eirnē lika ſim mōm sē vantuader eru/ z pry di ſig heilagligaña/ Jtē ſ meñirner ſie ſolimmoder z ſ yder vid ſinar kenī/ z ſidan ſ^r epter a til allra ſ ſz ihyrdis veri huer vid añañ luſer litelater/ z ſo^in moderi lika s° sē ſ kriſtr hefer fyrer vorar ſynder verit. J hymū fiorda lęrir hñ/ holldit at ſuinga/ mz ſpar neytne/ vokum/ b ndindi/ bęna halldi/ z m.di pining chriſti at huggazt z ſtyrkiazt/ z vnderriſtan a giorir huat andligt vallo/ z hu ernen ſ ſkuli allenazta rekazt med gudz ordi/ z verckum medal chriſtñna maña/ z huer eñ veri odr i ſionuſtu ſaint mz ſiñe gafu/ eigi vndranarſam er vera/ helldr gladuęrir/ ſoll at vier hlioñū at lida fyrer kriſtz nafns ſaker. J hinum fimta anmñer hñ biſcupana/ z preſtana/ hueruen ſz ſkulu lifua z ſolkino foſtran veita/ z tekr oſſ vara fyre dioſlinū ſ hñ i ſipellu vette oſſ epter gongu alla vegaña.

Hinn fyrre S. Peturs

Petrs m°

Fyrsti capitule

Etur ✱ postuli Jesu christi

Fm vtvoldū aurlen dingā t i sundr tuistru/ dū i Ponto/ Galacia Capadocia/Asia/Byt hinia/epter gudz fodf fyre hyggiu fyre helg un andans/ til hlydne/ t til a dreifingar blod sins Jesu christi

Nad t fridur margfalldizt ydur

Blezadur sie gud/ t fader vorf drottins Jesu christi sa oss epter sinne myckelle miskunnsemd hepr endr getid til lifandi vonar/ fyre vpp risu Jesu christi fra daudū/ til o fallualltrar/ o fleckadrar/ og o vnu fkiptiligrar arfleifdar/ sē vardueitizt a himnū ydr/ fier sem af gudz mackt fyre trun vardueitter verdit til salu hialpar frar sem til reidd er f hun opinberizt a sidustū timum/ i huerre fier munut glediazt/ fier sē nu litla stund (huat at byriar) hryggver erut i marguisligū freistingū/ vpp a f at yduar tru rietteligre t dyrdmætare fundinū ydi (enn f hid por geingeliga gull sem i eldi reynt verdr) til lofs/ dyrdar/ t heidrs/ nær ed nu Jesus christus man opinberazt ✱ hann fier saut ecki/ og fo elfkit t uu a hann truit/ fo at fier sizet hann eigi/ so manu fier t eirnen gledizt/ med o vm rædan ligre t dyrdarfamligre gledi/ t endalok yduarar tru ar far af berandi/ sē er hialprædi yduara falna

Epter huerju hialprædi hafa fockt t grenzlazt fpameñirner/ sē vpp a ydr af fre til komandi nad

hafa

hafa fyre spad/ ꝛ ransakat a huerium edr huilika
tima/sem at andi christz sa med þin var til teickn
adi/ ꝛ adr fyre fraim hef er kunngiort/ þar pislaner
sẽ at i christo eru/ ꝛ epter komandi dyrder/ huerũ
þ opinberat er/ þ uiat eigi hafa þr sialfũ sier/hell
dr oss/ þar iñe pionat huat ydr er nu kunngiort/ fyre
þa sem ydr hafa gudz spiallin bodat fyre heilag
an anda a fr himnũ sendan/a huern eirnen englar
ner fysazt at horfa

Þar fyrir gyrdit ydrar hugskotz lendar/verit
sp runeytner ꝛ setied algiorliga ydra von vpp a þa
nad sem ydr er bodut fyrer opinberan Jesu chri
sti/s° sem hlydugũ bornum/ ꝛ hagit ydr ecki/lika
sem adr fyrre/ þa þier i heimsku youare epter gir
ndunũ liſdut helldr epter þm sem ydr hefer kallat
ꝛ heilagr er s° veri þier ꝛ eirnen heilager i ollu yd
ar dagfari/ þuiat skrifat er Vera skulu þier hei
lager/ þui eg em heilagr Leuit. xi

Og med þui þier a kallit þan fodr/sẽ an mann
greinar a litz dꝑmer/epter huers sem eins verck
nadi/ þui hagit ydru dagfari s° leinge sẽ þier hi
er gangit med ottablendne/ ꝛ vitid at þier erut ei
gi med forgeingelligu gulle edr silfre endr lyster i
fra ydru hiegoma at hꝑfi/epter fedrana vppsett
ninge. Helldr med dyrdmætu blodi christi s° sem
hins oflecklada ꝛ satlausa lambs huer fyrehugadr
er/ fyrer veralldarinnar grũduallan/ eñ opinberadr
a sidustũ timum/ydar vegna/ þier sem fyrer hñ
truid a gud/huer ed hñ vpp vackti ꝛ fra daudũ/
ꝛ honum dyrdina gefit vpp a þat at ydar trv ꝛ
von væri a gudi

Og giorit ydrar saler hreinferdugar i hlydne
sannleiksins fyre andann/til brodurligs kærleika af all

Iri ſmiadran añarligaſi/ ⁊ yor ifbyrdis gloandi
eiſkir aþ hreinu hiarta sº ſem þr/huerier endrbor-
ner eru/eigi aþ þorgeingiligu/helldr vt aþ o þor-
geingeligu ſædi/ſem er vt aþ orði guds lifanda/ þ
Eſa.xl æfinligaſa blifr/ þ allt holld er ſem gras/⁊ aull
dyrd mannsins sº ſem blomſtr grassins/ Grasit er
vpp þornat ⁊ þſſ blomſtr er aþ fallit/En orð dro
tins blifr at eilifu/en þtta er þ orð/huert a med-
ydar kunngiort er

Añar Capitule

DVi leggit nu aþ/alla illzku/⁊ allt suik-
ræði/⁊ſmiadr/ oſund/⁊ alla bakmæl
gi/⁊ girnizt þrar ſkynſamligrar ⁊ vie-
lalausrar miolkr/sº ſe at ny þæddr born
vpp a þ. at þier grerut þyre þa ſomu/
Eþ þier haþit añars smeckat þ drottin er liufr/
Til huerſ/ellzt þier erut koner/ svo ſem til lifan-
da steins/ huer aþ mönum er burt kaſtadr /en hia
gudi vt valin/⁊ dyrmætr er/svo ⁊ þier er uer vpp
byggiar ydr lika ſem lifandi steina/ til andligs huſ
⁊ til heilags preſtdæmis/at offra andligar offra
uer/ þæm gudi þæknæmr eru þyrer Jeſum Chriſtum

Eſa.xxviij Huar fyrer þritningin sº in̄e helldr/ Sia
at eg legg i Sion/vt valdan dyrdmætan hyrningar
Pſalcexvij ſtein/⁊ huer a hann trucer/sa ſkal ecki at hneyckſlan
verda/ydr þier sem truit/er hann dyrdmætr/ en hinū
Eſa.viij vantruudum/er hann sa steinn/ sem vpp byggendr i
burt fleygdu/⁊ giordr er at haupdi hyrningar/⁊
at a ſteytingar ſteine vordin̄/⁊ hneyckſlunar hellu/
þim̄ sem reka ſig a orðit/ og þar eigi a trua huar

þr

Þr ern vppa setter/En þier erut þ vtualda sleckti/ z konungligr keñi manz skapur/hin heilaga þiod/ þolk eigindomsins/ svo at þier skulut kuesgiora dygder hans sem ydr hefer kallat aþ myckru nam til sins/ vndranarsamliga hoss/þier sem for dum daga eckert þolk vorut/eñ nu erut guðz þolk/ z huerier þordum ecki i naðiñe vorut. eñ nu i naðiñe erut

Exo cip

Osee ij

Kapitr Þridia sunu dag

Kapitr Þridia/eg beidi ydr lika sem þramman di z vegþarendr/at halldit ydr aþ hofdligum gun dum/hueriar i gegn saluñe stroda/ z haþit goda vngeingne medal heidiña þioda/ svo at þr sem vm ydr a bak tala/svo sem aþ ufgiordurum/siáe ydar god verck/dyrckigud a vtiunar deigi

Verit vnder gefner allre maðligre til sfickan/ þyrer herrans saker/ sie þ konungunum sº sem hinum yppartsta/ z landzstiornarmonnum/sº sem aþ hñ sfickudum til hefndar y, uer illuirkiana/ z go dum til loþs/ þ uiat þ er vilie guðz/at þier med vel giorningi/ nidr þaggit ouitleik heimsfra maña svo sem þrelsingiar/ z ecki svo sem hefdi þier þrel sit illzkuñe til y, uer hylming. helldr svo sem guðz þionusta meñ Giorit virding herrum mañi bryðrna elskit/ottizt gud/ konungñ heidit

Þier þionustu meñ verit herrunum vnder gefner med allri ottasemi/eigi alleinazta godum z spakferdugū/ Helldr einnen hreckuisam/ þui þ er nad ef nockr/ þyre sammizkuñar saker til guðs þoler hid illa z vmlidr þ o rietta/ þ ut hier hrosan er þat/ef þier þyrer misgiorninga saker slatg hoit

eñ

eſi nqr þier vmliðit ꝛ þolit þyrer velgiorda ſaker/ þ er nad hia gudi ✱

✱Aſian ſuſu dag Þt ✱ þar til eru þier kallader/mꝫ þui at kriſtr hefer eirnen ſialfr þolat/ꝛ oſſ til epter dqmis la/ tid/at þier ſkyllðut sº epter fylgia hſs fotſporū/ sē ongua ſynd giordi/eigi helldr nein plqrd er fun din i hſs muſi /sa ecki formqllu i gegu/þa hñ vard formqllt eigi ognandi þa hſi leið/eñ hſi opt gaf þ hñ/ſem riett dqmer/sa er ſialfr hefer vo/ rar ſynder opfrat a ſinū likama vpp a trenu/sº at vier i þra ſyndunū deyðder/lifðū trenlqtino/fyrer

Eſa. lij. huerſ beniar vier erū heilbrigder vordner/ þt þier vorut sº ſem viller rapandi ſauder/ eñ nu eru þier vm vender til hirders ꝛ biſcups fduara ſalna ✱

Þridie Capitule

Lika eirnen ſkulu konuñar vera vnder gefnar ſinū mōm/sº at eirnen þr ſem ecki trua a ordit/ verði fyrer konuñar vm geingne/vtan ord yfuer vñer/nqr þr ſia ydart hreinlift ſiðferði i ottaſe/ mi/huer ſkartſemi eigi ſkal vera hm ytre medr har fliettan/ ꝛ gulli vm heingianda/edr klqda burde/ Helldr þañ hulda mañ hiartans o ſpialladañ/mꝫ hogucqrū ꝛ kyrrlatū anda/ huer at er dyrdmqtt i gudz auglitj/þt sº hapa fordū heilagar kon frytt ſig/þar ſem a gud vonudu/ꝛ vnder gefnar voru ſinū eigin mōm/ Lika ſem at/Sara var Abrahā

Gſi. xxviij hlydug/ꝛ kalladi hñ herra/ Hueriar dqtt þier erut vordnar/ef þier vel giorit/ꝛ erut eigi sº ſtadlitilar.

Lika eirnen/ þier meñirner buit vid þ qr medr ſkynſemi/ꝛ gefit þui kueñligu breyſkuara kerkꝛ e ne ſina heidran/sº sē eirnen/ſam erfuingiū nadar iſar lifſins/ sº at ydart bqna hallo verði eigi hin

drat Eñ

Pistill

Eſi at Ra lyckton þa verſt aller ein hugaderſa
þoluger brodriliger/miſkuñſamer/liuþer/litelater/ Rvv su
endr giallidit ecki/illt niz illu/eingen ſkamar orð þy fiu dag
ter ſkamar yrði/helldr þar i gegn blezit/t vitið at
þier erut þar til kallader/ þ þier blezunina at erþd
eignizt/ þui huer hñ vill liþa/t at ſia goda daga/
saſtille ſina tungu aþ vondu/t ſinar varir at þ̄r Pſal.xxxiij
eigi þlꝑd tale/hñ hneigi ſig i þra illu t giori hid go
da/leite þridarins/t hñ epter þylgi/þt augu Drot
tins eru yþuer rietttlatũ/t hſis eyru til þra bœna/
Eñ auglit drottins er yþuer þ̄m ſem illa gioꝛa.

Huer er ſa yðr geti grandat/ep þier epter þylgit
hinu goda/t þott at þier lidit þyrer rietttlœttiſins ſa Eſa.vij
ker/þa eru þier þo ſæler/t hrœdizt eigi þra ognan
t ſkelfizt ecki/eñ he'git gud drottiñ i ydar hiortũ/
* verit iafnliga reidu buner andſuar at veita hue
tũ manni/þ̄m ſem ſkials krepia aþ þie von ſem i
yðr er/t þ þo med hoguœrri t otta blendne/hafan
di goda ſæuizku/sº at þr huerier aþ yðr a bak tala
sº ſem aþ illgiorðurũ/til ſkamar verði/ þ þr haþa
darat yðra goda vmgengne i Chriſto

Þt þ er betra/þyrſt þ er guðz vilie/ at þier hell
dr þyrer velgiorða eñ illgiorða ſaker lidit/aþ þui at
Kriſtr hefer t eitt ſiñ þyrer vorar ſynder lidit/hñ
rietttlati þyrer tanglata/vpp a þ hñ þorneꝑrði oſſ
gudi/t deyðr er epter holldino/ eñ lifandi giorðr
epter andanum

I þui hinu ſama er hñ eirnen i burt geingiñ
t hefer þ̄m ondunũ predikat ſem i herþiotrũ voru
huerier þorðũ daga eigi trudu/ þañ tid guð eitt ſiñ
epter beið t þolin mœdi hafði a dogum Noa/nœr
aurkin ſmiðadizt/i huerre þaer þ er atta ſæler hial
puduzt þyrr vatnit/huert at nu eirnen oſſ hialpliga Weñ. þ
gioꝛir

gloriz i ſkirnise huat þyrer hitt er til mundat/ eckl
þ holldz ins saurlei e aþlegetzt/ helldr samnīgr go
drar samuitzku hia gudi þyrer vpp risu Jesu chri
sti/ sa sem at er i heim enū vpp þatiſi/ til guds hæg
ri handar/ z cinglarner z hiner velldugu z kraptar
ner eru hīm vnder gepner

Þiordi capitule

Ædbui þ christi hefer nu þyrer oſſ lidit
i holldinu/ þa brynicd ydr ecnen medr
þui ſama hugſkoti/ þui huer a holldi
no lidr/ sa þirrizt þra ſyndunum/ s° at
hīn þadan i þra/ huat epter þarandar &
þi er holldino/ lifenc eigi girndi in manzins/ helldr
vilia guds/ þuiat þ gnęggir/ at vier hofum þan vm
lidna tima lifdagana/ vpp suarplat epter heiding
ligū vilia þa vier gengum i lausung/ loſtaſemdum
dryckiſkap i opathi z op dryckium/ z i herþiligum
ſkurgoda dyrckunum

Suad ydþa vndrar/ þ þ ierſeigi medr þīm hlaupit/
iþre samte saurlif nadar hneiſu/ z gudlaſtid/ huer
ier reickningſkap ſkulu gialda hīm a
er at dęma lifuendr z dęuda þuiat þyrer þ er eirn
en hinum dauder in Euangelio kunngiort vpp a þ þ e
dęmder verdi epter moſunū a holldinu/ eñ i anda
nū lifue gudi/ þ t ender allra hluta tekr at nalgazt

Fyrer þui verit sparneyttner z aruakrer til bę
naña/ eñ vm þra alla hlut hafit iſbyrdis gloan
da kærleik/ þuiat kærleikurin hylur þiold syndafia
verit gestrisner iſbyrdis an nioglunar z þione hu
er odrum huer eiñ med þre giof sem hañ hefer
audlazt s° sem goder þorſtiornar meñ mergþ allð
ligrar guds nadar/ ef nockr talar hīn tali þ s° sem
guds ord/ z ef þionar nockr/ hīn þione epter þre orku

sem

Sic etta ſuñu d ag

sem guð gefr/ svo at i ollum hlutum verði guð
dyrkaður/ þyrer Jesum Christum/ hueriu sie
dyrð ↄ vallo/ vm allder ↄ at eilifu ✱

Hier karuztu/ eigi skulu þier lata yðr þ̃i ✠
biuna siallosynaſ̃ vera huer yðr hender/ nǫr þier (bruna)
þreistader verðit/ svo sẽ at henti yðr nockut siallð þ er opsoku
sy̨aligt/ Helldr glediet yðr þat þier med Christe/ su oſſ reyne
lidit/ vpp a þ þier eirnen a opinberingar tima sẽ gulli eldð
hſs dyrðar/ mǫrtud glediazt ↄ þagna/ sǫler eru
þier/ ep þier vanvirðer verðit y̨ſuer naſni chri-
sti/ þviat andiſ̃ sa sem at er andi guðz ↄ dyrðar-
iſ̃ar/ huilir ↄ y̨ſuer yðr/ hia hinum verðr hſ̃ lasta
ðr eſ̃ i hia yðr vegsamaðr

Eſ̃ eingiſ̃ yð̃ lide sº sẽ maſſðrapare/ þ iopr eda Jere. xxv
illuerki eda þr sem gripdeilð ↄ samer eru afr- Ezech. xi
gz blota/ eſ̃ at lide hſ̃ svo sem aſ̃ar christiſ̃/ þa Pro. xi
skaſ̃i ↄ hſ̃ sin eigi/ eſ̃ dyrcki guð i slikie deilld/ ap-
þui at time er þat domtuſ̃ til taki a guðz husi/ eſ̃
ep þyrst a oſſ/ huer mun þa endir verða þra sem
guðz Euangelio ecki trua/ ↄ ep hſ̃ riettlati þrel-
sazt varla/ huar mun þa hſ̃ ó milldi ↄ synduge
birtazt/ þar þyrer skulu þr sem lida (epter guðz
vilia) hſ̃ sinar saler a hendi þela/ svo sem trulyn-
dum skapara i godum verckum

Fimte Capitule

✠ til deil
Cleros k
zt hlotnā
til deilld þ
ſ̃ sier hyn
þyre hlot
til deilizt/
kallar hic
tr? kirkia

Lðnngang sem a medal ydar eru/
amiſ̃e eg sam olldangi/ ↄ vötr pisla-
ſ̃a sem eru i Christi/ ↄ hlut takare
dyrdariſ̃ar sem opinberut skal ver-
da/ alit þa hiord Christz sem hia yðr
er/ ↄ gætid heſ̃ar/ Eigi nauduger/ helldr sialf-
uiliuger/ eigi þyrer slemeligs a viſ̃ings saker
helldr

Hellder aþ godū vilia/eigi sē þer yþner-† siſie til deilld drottna/Hellder verdit þyremynd hiardar iſiar/sē munū þier (nær hiſi qdzit hirder mun bie tazt)o þalldallta kozunn dyrdariſiar med taka

Lika eirnen þier/huerier vnger erut/verit olldū gunū vnder gebnet/aller saman þa verit iſibyrdiſi vnder gebnet/ haþit litelætid þastliga iſiuaþit/þt gud mot stendr draumblatū/eſi litelatū gebr hū nad

℟ Fyrer þui litelætid ydr vnder volldouga gudz hond/svo at hū vpphebie ydr a vittunar tima/allre yd̄ a hyggiu varpit a hū/ þat hū ber vmhyggiu fyrre ydr.

Verit sparneyttner z vakit/ þuiat yd̄ motstan dari diopulliſi/geingr vm kring sem greniandi Leon/epter leitandi/þū hū suelgi/hueriū þier orugg liga i motstandit i truñe/z vitid þ ydrer brædr/þt sem i heimenū era haþa þa somu anaud/

Eſi sa gud allrar nadar/ sem ydr hefer kallat til siñar eilifr̄ dyrdar i Christo Jesu/ haſi sialfr mun ydr þier sem vm litla stund lidit fullnægia/ til reida/styrckia/epla/z stadfesta/þū hinū sama sie dyrd z velldi vm alldr z at eilifu Amen ✱

Fyrer Siluanum yduarn truaſi brodr (at þui eg meina)hefi eg þatt eina skrifat ydr til aminningar/z til vottunar/ at þtta er hin sanna gudz nad/ þar þier iſie standit/ydr heilsa þt/ sem samt ydr vt valder eru i Babilonia/ z miñ sonr Marcus/

Heilsit ydr iſibyrdis med heilogum kærleiks kossi/ Fridr sie med ollum ydr sem at eru i Christo Jesu AMEN

Essi pistill er mot þ̄ sk̄rifadr/sem þ̄ meina/at christlig trua meige an gedra verckа vera/ þyrer þui amisser hū þa/ þ̄ þr reyni sig þyrer godueick/ ⁊ verdi s^o pullgiorder i truſie/lika s^o sem þ̄ vi ap auegrii nū þeckizt tred/Og vpp byriar s^o sidan þar epter a Enangelhū at prisa i gegn mana lꝫrdom ū/ ⁊ þ̄ vi er skulū alleinazta þ̄ heidra/esi aungua mana lꝫrdoma/med þui hū seiger at þar sie eigi nockin timaneirn spadom: skiedr ap manzins vilia

Syrer þui varar hū vid i odrū capitula þyre þ̄ū þaulskū epter komandi lꝫrorū/er med verckin vmganga/ ⁊ þ̄ þyrer christe ap neita/ ⁊ strapþar þa hinu somu hardliga mz ognunarligū epter dam mū/ ⁊ þa s^o riettiliga ap malat ⁊ til myndat/medr þra agirndū/drabsemi/hꝫdni/ þrilluliþnadi hrꝫsve/s^o at þreiþa ma/at hū meinar hina andligu stiett a þ̄ssin timū/sē alla verolld heþer med siñe agirnd solgit/ ⁊ eitt sialþrait holldligt/ verallodigt liþuerne hadnliga þramit

I hinū þridia lꝫrir hū/ ⁊ gepr at skilia/þ hiñ eþsti dagr muni bradliga koma/ ⁊ þo at þ̄ þicke þyrer mōm þusund ar vera/ þa er þ̄ þo þyrer gudi s^o sem etrn dagr/ ⁊ skrifar huernē þ̄ mune til ganga a doma deigi/ þ̄ at aller hluter skulu med elldi verda þortꝫrdir/ Hū spar ⁊ eirneñ þyrer þ̄ folkit muni a þre somu nid nꝫrsta hadgiarnt vera ⁊ vt ap trusie eckit hallda/lika sem at hiner Epicurei

Eñ allz/ þa vtvisar hiñ þyrste capitule/huernen christnin skuli standa a timū hins skꝫra gudz Euangelij/ Hiñ anar capitule vt visar huernē hun a til reika at vera a timū papmana ⁊ manasia vpp

setninga/ Giſi þridie capitule a viſar huerner hiedan i þra mune polkit bꝙdi Euangeliū þorſm/ t alla adra lꝙrdoma/ t ecki neinu trua munu/ t nu geingi þ i pullre sueipling t allre mackt/ þangat til þ christi kemr

Hinn Annar S/ Peturs piſtill

Fyrſti Capitule

Imon Petrus þion t postule Jesu Christi

Þm sem medr oss samlika tru hapa hlotnad i rietllꝙtinu þui sem at gud gefr/ t lausnara Jesus Christus

Nad t þridr a aukizt ydr/ fyrir kyſſing gudz t Jesu Christi vors Drottins

Aþ þui oss eru allz hattader hſis gudliger krapt ar veitter (huerier til lifsins t gudligs lifuernis henta/ fyrer vidrkeſſing þſſ sem oss hefer kallat/ fyrer sina dyrd t dygd/ fyrer hueria hid dyrd mꝙta t hid allra stꝙrſta fyre heit er oss veitt/ s° at þier fyre þ sama hlut takarar yrdut gudligrar natturu ef þier flyit porgeingeligar girnder veralldarinar

Þui hapit þar alla ydar kapſmune a/ t audſynit i yduare tru dygdina/ t i dygdiſie viznu nena/ t i viznununū hopſemina/ t i hopſemiſie þolin mꝙdina/ t i þolin mꝙdiſie gudrꝙknina/ t i gudrꝙkniſie/ brodrligan kꝙrleika/ t i brodrligū kꝙrleika/ almeniliga astud/ þui ef þtta er gnogligt hia ydr þa mun þ ecki/ ydr idiulausa nie o auagrtar sama vera lata i vidr kenningu vors Drottins

Jesu

Jesu Christi/eſ hñ sem þtta heþer eckí/sa er blin/
dr/ꝛ þorgleymir hremsun siña fyrra synda

Fyrer þui/kærir bræðr/leggit þss meire kapſ/
mune á/yðra kallan ꝛ vt valning stodugre at giora
þui eþ þier giorit þ/munu þier eigi missþalla/ꝛ mũ
yðr sº isigangzñ gnogligasta gæþiñ verda i æpin/
ligt riki vors Drottins/ꝛ lausnarans Jesu Christi

Fyrer þui/vil eg eigi aþlata at aminña yðr iaþn
liga vm þtta/þo at þier vitið þ/ꝛ crut styrckuer i
nærueräligũ sañleika/ þt eg hellð þ riettiligazt/sº
leinge sẽ at eg em i þssu hreysse at vpp vekia ꝛa at
miña yðr/þui eg veit/þ eg hlyt snarliga mitt hrey
se aþ at leggia/at þui ed Jesus Christus heþer mi
er opinberat/eſ eg vil kaps vm kosta/þ þier alla
vega (epter mina vt þaur) heþdut slickt til miñis at
halldá

Þt etgi hoþũ vier þm̃ dæma þrodũ þra saugũ ep
ter þylgt/þa vier giordũ yðr kuñaſ krapt ꝛ hingat
komu vors Drottins Jesu Christi/helldr hoþũ vier
sialþuer sied hñs dyrd/þaſ tid/ hñ aþ gudi þaudr
medtok dyrd ꝛ heidran/þyrer raustina sem til hñs
skiedi i myckille dyrd/ þss hattar/þessi er miñ elſ
kuligr sonr a huerſ eg heþi þocknan/ ꝛ þssa raust
heyrdu vier aþ himnum verda/þa er vier vorum
med hñ vppa þiallino helga

Vier hoþũ oflugt spadõs orð/ꝛ þier giorit vel þi
er hafit þar gat a/sº sẽ at þui liose þar lyser i myr
ckũ stad / þar til dagzñ birtir ꝛ morgun stiarnan
vpp rẽñr i yðrum hiortũ/ꝛ þ skulu þier fyrst vita/
at eingiñ spadomr i ritningiñe skier aþ eiginligre vt
leggigu/ þt þar er eigi nockin tima neirn spadom
epter manzins vilia þrãþlutr verit/helldr aþ heilo
gũ anda til kuyder hafa þt guðz heilager meñ talat

Aſi þar voru þalſ ſpameñ medal/ þolkſins
3° munu ꝛ eirnen medal þar verda lyſ
giſamer lꝫrindi/ ſem lapn þramt iñlei
da munu haſka ſamligar tuidrꝫgner/ ꝛ
apneita drottni/ þiñ ſem þa heper endi
keypt/ ꝛ munu ypuer ſialpua ſig leida ſnoggua gla
tan/ ꝛ marger munu epter þylgia þra munadlipue
þyrer hueria ſaſil:ks vegniñ mun laſtadi verda/ ꝛ
þyrer agirnd vpp logiña orda munu þra ydr grꝫ
da/ hueria doms apelli þegar þyre longu mun eigi
þrotna/ ꝛ þra þyrer dꝫming ſꝫþr eigi
Þiñ ep gud heper eigi þyrmt einglunū þiñ sē ſynd
guduzt/ helldr heper ſteypt þiñ medr hleckiū myr
ckraña til heluitis/ ꝛ opr gepit/ þ þr til dōſins vaꝛ
dueittuzt / ꝛ heper eigi þyrmt hiſie þornu verollo
Helldr vardueitte Noha þaſi riettlꝫtis predikara
ſialþuaſi attanda/ ꝛ iñleiddi 8° þlodit ypuer ver
ollo hiña o milldra/ ꝛ heper borgernar Sodome ꝛ
Gomorre at auſku giort/ vm turnat/ ꝛ þordꝫmt/
setiandi þ̄ mꝫ/ þiñ o milldū epter dꝫmi/ sē ſeirna
meir koma munu/ ꝛ þrelſadi hiñ riettlata Lotth/
huerū ſa ſkamſamligi lydi alla membꝫgne giord
i/ medr þra ſaurliotu liguerne/ mꝫ þui hiñ var riett
lan/ ꝛ bygdi a medal þra 8° at haſi hlaut at ſia þ
ꝛ heyra/ þa kuoldu þr dagligaſia riettlata ſalu/ mē
dr þra ranglatū verckū/ Drottiñ kaſi milloa vr prei
ſtniſe at þrelſa/ eñ hina ranglatu at vardueita til
kualaña a dag domſins

Jere. xij

Eñ eirna nieſt þa ſem holldinu epter þylgia/ ꝛ
ſauragū girndū/ ꝛ herra domē þorſma eru druſtu
ger/ ſier goder/ eigi ꝫgiandi tignar velldit at laſta/
ſem þo Einglarner þr ed meira matt ꝛ kraþt hapa

eigi

eigi borit geta þū lostunar dom i gegn sier aþ drott
ni/eū þr eru lika sem skynlaus kuikendi huer aþ na
tturu eru þartil alin/ þ þau veidd ꝛ slairud verdi
þr lasta þ huat þr eckert aþ vina/ ꝛ munu sº þyre
þarazt i þra portopun/ ꝛ ranglætisins verdlaun
þar aþ hliota

Þr hallda þyrer sælgæti dagligar kræsingar/ þr
eru o þeckt ꝛ þleckaner/ bramla aþ ÿdar/ þurþua
gioþuni i sinū aþuegū ꝛ russiera vt aþ ydru/ haþa
augun full hordoma/ ꝛ at syndgazt kuña þr ecki at
lisia/ ꝛ giña at sier stad littlar saler/haþa gegnum Num. xxiii
smogit hiarta aþ agirne/boluanar syner/yþucr ge
þandi riettañ veg ꝛ þara viller/ ꝛ epter þylgia vei
ge Balaām sonº Bosor/huer at elskadi verdlaun
ranglætisins/ eū hū haþdi straþþan siñar ypuer
trodningar/sem var/at þ hid mal lausa klyþ bæri
liga dyr taladi mañligre rayst/ ꝛ apiradi svo þa
manzins þauitzku

Þr eru brunñar a vatz/ ꝛ sky aþ vindi drifin hue
tiū at vardueitizt myrckuañ þoka at eilifu/ þat
þr tala drābsaum ord hieglinuñar/ ꝛ teygia þyrer
munadsemie til holldligra girnda/ þa hina sem riet
tiliga vmflyder voru/ ꝛ nu vegar viller ganga/ ꝛ
heita þū þrelse/sem þr eru þo sialfer þorlopunar
siñar þræalar/ þui huar aþ sem nockr er ypuer vñir
þss þion er hū vordiñ/ þui þyrst þr eru vm flyder
saurendum veralldarinñar/þyrer vidrkenning Drott
ins/ ꝛ lausnarans Jesu Kristi/eū verda sidan aptr i
hid sama vaþder ꝛ ypuer vsier þa er hia þū sida
ra vordit verda hinu þyria/ þt betra væri þū þ þr Prou.
beþdu ecki þeckt riettlætisins gotu/eū þ þr þecki ha xxvi
na/ ꝛ vm venda sier i þra þui heilaga bodordi
sem þm er gefit/sasliga hēder þa þ/huat i sorum

ordz kuidi plagar at seigiazt/at hundrin er apti hon
pin tilsinar spyru/ t þueigit sum vellter sier aptur
i saumum saur.

Þridie capitule

Essi er sa annar pistill sem eg skrifa ydr
hiner kærnztu/i huerium eg vpp huet t
a minne ydnart skart hugskot/s° at þi
er hugleidit þau ord sem ydr adr fyre
fram eru saugd af heilogu spamonum
t af vorum bod burdi/vier sem erum postular drott
ins t lausnarans

Og i fyrstu þa vitid/þ a sidurstu dagum mu
nu koma spottarar huerier epter þra eiginligum girn
dum munu ganga/ t seigia/huar er fyre heit hins til
komu/þui þadan i fra fedrner sofnudu/blifa al
ler hluter s° sem af vpp hafi skopunarinnar verit er
þui viliande latazt þr eigi vita þ/at himnarner eir
nen voru fordum tid/þar med/þ iordin af vat
ninu t i vatninu stodz fyre gudz ord/þo vard sio
adr verolldin i þa tid fyrer þau saumu med vatz
flodinu fordiorfut/s° t eirnen sa himin t iord sem
nu er/verda fyre hans ord spaurut/s° þþau elldi
num vardueitt verdi a domsins dag/t til fyreda
mingar o millora manna

En eitt sie o hulit fyre ydr/hiner kæruztu/þ ein
dagr fyrer drottni/er sem þusund ara/ t þusund
ar s° sem einn dagr/Drottin seinckar eigi þui hann
fyre hiet/svo sem þat sumer hallda/helldur hef
er hann polinmodi vid oss/ t vill eigi þat nockr for
tapizt/helldur þat huer madur snue sier til yfuer
botar. En dagur drottins man koma sem þiofur
ym nott/a huerium himnarner munu for ganga
medr stor brestu/en himen tungliu af hita bradna
t iord

ꝛiordin/ ꝛ þau verck sem þar eru ine munu vpp
bresia

Med þui at allt þitta skal nu þorganga/hulik-
um byriar ydr/ þa at vera med heilogu aiha ꝗpi/ ꝛ
millde verckum/ þier sem epter bidit ꝛ skundit at
þre til komu þess drottins dagsins/ a hueriū himin
iſi ap ellde þorgengi/ ꝛ himiu tūglin ap hita brað-
na/ eſi vier vꝗntum nyts himins/ ꝛ nyrrar iardar
epter hans þyre heite i hueriū at rietilꝗnd bygger

Fyrer þui miner kærustu/ medan þier skulut þess
vꝗnta/ þa kostgꝗpit þat þier þyre honū o þlecka-
der ꝛ o strapþanliger i þridiuum þundner verdit/
ꝛ þolinmꝗdi vors drottins halldit þyrer ydra sa-
lu hialp/ sem ydr eirnen vor elskuligr broder Pall
epter þre speke ed honum er gefin/ skripat hefer/
svo sem at hañ i ollum brefum þar vm rꝗder i
huerium at eru sumer hluter þunger at/ skilia/ hu
eria hiner o þrodu ꝛ stadlausu lyta/ svo sem eirn-
en adrar ritningar til þrꝛ eigiligrar þyredꝗmigar

Eſi þier minet elskuliger/ a medan þier þyre
þrañ vitid/ þa vacktid ydur/ þat þier ecki þyre vil
lu dadlausra maña þraleidder verdit ꝛ ap fallit i
þra ydrum eigenligum stadleik/ eſi vagrit i uadiſe
ꝛ vidur kenningu vors drottins/ ꝛ lausnarans Jesu
christi/ þeim sama sie dyrd nu og vm eiliplig dꝗgr
AMEN

Formale yfuer þm primur S Johañis Pistlum

Dessi hiñ þyrsti Pistell Sancti Johañis
er rietteliga eiñ postuligur pistill/ ꝛ skyl-
lde med rictu stragr hans Gudzspioll
um epter þylgia/ þuiat lika svo sem
hañ vt i Gudz spiollunum trum-
þ iiij þrañ

þrañ kyer lika s⁹ m̃ter hũ hier i þssũ pistle/ þm̃ þem sier hrosa truarũar an verckaña/ t lærir mar gþallo liga/ þ verckin eigi epter bliþne/ huar ed truan er/ eñ eþ verckin verda eigi/ þa er su trua ecki rie tulig/ helldr lygi t myrckr/ eñ þtta sama giorir hañ eigi/ med rẽkstri vpp a laugm: lut lika sem Jacobs pistill giorer helldr mz til lockan/ þ vier eirnen sku lũ el/ska/ lika s⁹ sẽ gud heþer oss el/ kat

Hañ skriþar hier t eirnẽn tũe hart i giegn þm Cherinter/ t i giegn anda hins antichristz/ sem þa þegar i þ sũe vpp hoþ christũ at aþ neita/ þ hañ hefdi holdgan a sig tekit/ huat nu allra þyrst tiett i sueiþing gengr/ þui þott vær nu vm stunder ecki opin/ skarliga aþ neitum mz muñmũ þ christr hafi hollogan a sig tekit/ þt aþneita þr þo þ med hiar tanu med lærdomũ t med liþnadinũ/ þat huar ed þyrer sin verck t giorder vill þrom t hialpliga verda/ hañ giorir iafnt lika svo mickit/ sem sa er christum aþneitar aþ þui at christr hefer þar þyre hollogan a sig tekit/ þ hañ oss an vorra vercka/ alleinasta þyrer sitt blod/ þrouna t hialpliga giordi

Svo strider nu þessi pistill i giegn badum por tum/ sem er i giegn þm/ er algiorliga an verckaña vilia i truũe vera/ t i giegn þm̃ sem med sinũ verck um vilia þromer verda/ t helldr oss svo vpp a þre riettre midgotu/ þ vier þyrer trũa verdum þro mer t synda lauser/ t þar epter a nær vier erum þromer þa idkũ si alþ kraþa kærleikañ t god verck/ þyrer guds saker an alla epter leitung vors a bata

Hiner adrer twesr pistlarner eru onguer lærd oms pistlar/ helldr epter dæmi kærleiksins t truar ñar t haþa eirnen eiñ riettañ postuligañ anda

þater

Fyrsti Capitule

Ater var ap vpp haxt huat vier heyrdū/huat vier saum vorū augū/ a huat vier horpdum/ t vorar hendr a toku/ ap ordi lipsins/ t lipit audbirtizt/t vier saū/ t voitū/t boduin ydr lipit þ ap þiligt er/ huert ed var hia þardinum t birtizt oss/huat vier saum t heyrdū/ þ bodum vier ydr/ so at þier hep dut sampielag medr oss/ t vort sāpielag sie medr þaudrnū t medr hūs syne Jesu Christo/ t þ ita skrifu vier ydr/vpp a þ yd^r þaugnudr sie fullkōligr.

Og þsse er bodskapriū huern vier heyrdū ap hū t bodū ydr/ þ gud er lios/ t eingin myrckr eru i hū ep at vier seigū/ þ vier hopū sampielag med hū/ t gaungū i myrckrunu/ þa ljugu vier t giorum eckt sannleik/ eū ep vier gongum i liosinu/ lika sem hū sialpr i liosinu er/ þa hopū vier sampielag ūbyrdis/ t blodit Jesu Christi hūs sonar hreinsar oss ap allri synd.

Ep at vier seigiū/ vier hopum aungua synd/ vilu vier sialpa oss/ t sannleikrin er ecki i oss/ eū ep vier vidrkeūum vorar synder þa er hū trur t riettlatr/ svo at hū pyrer gepr oss vorar synder/ t hreinsar oss ap ollu rangleti/ ep vier seigiumst at eigi synd gudum vier/ þa gioru vier hū at lugara/ t hūs ord eru þa ecki i oss

Annar Capitule

OJn ſona korn/ þita ſkrifa eg ydr/s^a at þier ſyndgit eigi/ z eg einhuer miſgioter/ þa hofum vier arnadar mañ hia þaudrñ Jeſu Chriſtū ſa riettuſer/ z hñ ſami er forlikun fyrer vorar ſynder/ eñ eigi einasta fyre vorū/ helldr eirnē fyrer allar ver alldariſar/ z þar af vitū vier/ þ vier kennū hñ/ ef at vier vardueitum hſis bodord/ huer ed ſeiger ſig kenna hñ/ z helldr ecki hñs bodord/ ſa er lugare/ z i þuliku er ecki ſannleikrinn/ eñ huer hñſ ord vardueiter/ i þm er ſannarliga gudz kærleike fullkōligr/ þar af þeckium vier/ þ vier i hñ erum/ huer hñ ſeiger ſig i hñ vera/ sa ſkal z ganga/ lika sē hñ hefer geingit

Kærir brædr eg ſkrifa ydr ecki nytt bodord/ helldr gamalt bodord/ þat þier hafit fra vpp hafi haft/ z eñ aptr ſkrifa eg ydr nytt bodord/ þ ſannarligt er hia hñ z hia ydr/ þt myrckrin eru forgeingin/ z hid ſanna ljoſit ſkin nu/ huer hñ ſeiger ſig i ljoſinu vera z hatar ſin brodr/ sa er eñ allt hier til i myrckrunū/ huer ſin brodr elſkar hñ blifr i ljoſino z i hia hñ er eingē hneyckſlan/ eñ huer ſin brodr hatar/ sa er i myrckrino z rafr i myrckrino/ z veit eigi huert hñ geingr/ þat myrckrin hafa hñſ augu for

Sona korn nuin eg ſkrifa ydr þ/ at ydr (blidat verda ſyndern fyre gefn/ fyre hſis nafn/ eg ſkrifa ydr fedrunū/ þt þier kennit þ ſem af vpp hafi er/ Eg ſkrifa ydr ſkū mōm/ þt þier hafit illz ku pianda fyrer vñt/ Eg ſkrifa ydr ſmabornunū/ þt þier kennit faudrñ/ Eg ſkrifadi ydr fedrunū þ þier feckt hafi ſem af vpphafi er/ Eg ſkrifadi ydr ſkū mōm/ at þier ſtyrckuer erut z þ gudz ord blifr hia ydr/ z illz ku piandañ hafit fyrer vñt

Eigi ſkulu þier heimñ elſka nie neitt þ i hñ er

eg no

eþ nockr elskar heimiñ/i hym er ecki rætrietre þaudr
sins/ þui allt þ i heimenũ er/sem at er þysn hollds þysn h
ins/ ⁊ girnd augnaña/ ⁊ draumbsamt liþuerne/ þ ns er sa
ecki er aþ þaudrnũ/helldr aþ heimenũ ⁊ heimiñ þor ue girn
geingr/ ⁊ hiis girnd/eñ huer at gudz vilia giorir sa gnaña
bliþr at eliþu ırne ⁊ r

Sona korn/ þ er hin sidarsta stund/ ⁊ sem þier eñ dräb
haþit heyrt þ anta chriſti kemr/ ⁊ nu eru marger liþuern
antachriſtar vordner/huar aþ vier vitũ at þ er hin þgirne
sidarsta stund/ þr eru aþ oss vt geingner/ Eñ þr ⁊ neto
voru ecki aþ oss þui eþ vęri þr vt aþ oss/ þa heþ vilia n
di þr hia oss bliþit/eñ vpp a þ þr augliosser verdr metiñ v
þ þr eru eigi aller aþ oss

Og þier haþit smurningina aþ þm sẽ heilagr er
⁊ keñir allt/eg skripade ydr eigi/sº sẽ þ visse þier ei
ge sañleikñ/helldr vitid þier hñ/ ⁊ vitid þ eingin ly
gi vt aþ sañleikanũ kemr/huer er lugareñ/vtan sa
sẽ neitar þ at Jesus sie Christr/ þ er sa antachriſtr
sem þodrnũ ⁊ sonñ neitar ⁊ huer synenũ aþ neitar/
hñ heþer ⁊ ecki þaudrnñ/ Huat þier haþit nu heyrt
aþ vpp haþi þ bliþue hia ydr/ eþ þ bliþr hia ydr
huat þier aþ vpp haþi/haþit heyrt þa munu þier
hia synenũ ⁊ hia þodrnum bliþa/ ⁊ þtta er þyre hei
tid huert hñ heþer oss veitt sem er eliþt liþ.

Þtta hefi eg skripat ydr aþ þm huerier ydr aþ ve
ga leida/ ⁊ smurnigin sẽ þier aþ hm haþit medtekit
bliþr hia ydr/ ⁊ þurfit ecki þ neiñ lęri ydr/helldr sº
sẽ su smurning lęrir ydr alla hlun/ þa er þ sañiſde
⁊ eingin lygn/ ⁊ sẽ hũ heþer ydr lęrt/ þa bliþit hia
þre saumu/ ⁊ nu sona korn bliþit hia hm/ vpp a þ
nęr hñ mã opiberaſt/ at vier hoþũ orugt traust/ ⁊
veidũ eigi þyre hm at hneyckslã i hñſ tilkomu/ þyrſt
þier vitid hñ er riettuſ/þa vitid eirnen þ huer rieit
uisina giorir/sþ er aþ hm þędr.

Gaet/ huilikañ kærleika þ þadriñ hefer
offauo fynt/at vier skulū gudz born kal
lazt/ fyrer þui þecker ydr heimniñ ecki/
þt hñ keñer hñ eigi/ niner kæruztu vi
er erum nu gudz born/ z þ er cñ eigi bir
st; þ/at vier þ erū/en vier vitū/ þa birtazt man/ þ
vier munū hñ liker vera/ þui vier munū hñ sia s°
sem at hñ er/ z huer eñ er þuilika von hefr til hñs
sa hreinsar sig/ lika sem at hñ er hreinn/ Huer synd
giorir sa giorir rangt/ z synd in er hid ranga/ z þier
vitid þ hñ birtizt/ vpp a þ hñ vorar synder/ burt
tæki/ z eingin synd er i hñ/ Huer i hñ bliþr sa synd
gar ecki/ Huer hñ syndgazt/ sa hefr eigi hñ sied nie
þeckt

Sonakorn/ latid onguañ villa ydr/ huer riettuisina
giorir/ sa er riettuis/ lika sē hñ er riettuis/ huer synd
na giorir sa er af dioflinū þt diofulins syndgadizt
af vpphafi/ þ" þyrer birtizt gudz son/ þ hñ vpp
leysti diofulsins verck/ huer af gudi er fæddr/ sa
giorir eigi synd/ þt hñs sad bliþr hia hñ/ z hñ get
eigi syndgazt/ þt hñ er af gudi fæddr þar af eru
auglios gudz born z diofulsins born/ huer hñ er ei
gi riettuis/ sa er ecki af gudi/ z huer eigi elskar sin

Galiliū.

Þt þ er sa bodskapi sē þier hafit heyrt (brodr
þra vpphafi þ vier skulū elska oss if byrdis/ ecki sē
Cain sa af hinū vonda var/ z i helslo sin brodr/ z
þyrer þ i helslo hñ hñ þ hñs verck voru vond/ z
hñs brodrs riettferdug/ Æ vndrizt ecki bræðr mi
ner/ þott heimniñ hati ydr/ vier vitū þ vier vr dau
danū erū kōner til lifsins/ þt vier elskum bræðra/
huer hñ elskar eigi bræðra/ sa bliþr i daudanum
huer sin brodr hatar sa er manndrapare/ z þier vitid

þ

þ mañdrapare heþer eigi eliſt liþ i ſier bliþande

Af þui þeckiñ vier hñs kærleika/at hñ heþir ſett ſitt liþ vt f yrer oſſ/ ⁊ vier ſkulum eirnen ſetia liþit vt f yre brꝺra/En nær at eiſi huer heþer þſſar verallꝺ audꝺæþi ⁊ sier ſiñ brodr nauꝺ liꝺa/ ⁊ lyke ſitt hiarta til þyre hñ/huernin bliþr gudz kærleike hia hñ/Min ſona korn elſkum eigi m̃z ordi ⁊ tungu/Helldr m̃ed verckı ⁊ ſañleika *

Þar af þeckiñ vier/þ vier erum af ſañleikanñ/ ⁊ kuñu at hagr vorñ hiortñ þyre hñs auglite/sꝰ/þo at vort hiarta þordæmi oſſ/ at gud er meire vorꝛ tu hiarta/ ⁊ þecker alla hluti/ þier aſtſamliger/eþ vort hiarta þordæmer oſſ eigi þa hoþ ũ vier trauſt leik til gudz/ ⁊ haat vier bidiñ þ munu vier af hñ audlazt/ þt vier geymum hñs bodord/ ⁊ giorum huat þyre hñ þægiligt er

Og þ er hñs bodord/ þ vier truum a naþn hñſ ſonꝛ Jeſu Chriſti ⁊ elſkũ huer añan /sꝰ ſem þ hñ gaf oſſ bodordit/ ⁊ huer hñ varduer/er hñs bodord/sa bliþr i hñ/ ⁊ þꝛ af vitu vier þ hñ bliþr i oſſ vt af þm anda huern hñ heþer gęþit oſſ

Fiordi Capitule

Dier aſtſamliger/trui eigi hueriñ sẽ eꝛ num anda/helldr reynit andana huort þr eru af gudi/ þt þꝛ eru marger þalſ ſpamen i veroldina vt geingner/ þꝛ af ſkulu þier gudz anda kenña/at huer andi ſẽ vidr kenner þ Jeſꝰ kriſtꝰ ſie i holldgan kominñ ſa er af gudi ⁊ huer andi ſem eigi vidr kenner þ Jeſus Chriſtꝰ ſie i holldgan kominñ/sa er ecki af gudi/ ⁊ þ er sa andi þſſ antachriſtz/af huerium þ hier haþit heyrt þ hñ mundi koma/ ⁊ er nu þegar i heimenum

Gona korn þier erut af gudi/ ⁊ haþit hina yf/

uer

uer vilit þviat sa i yðr er hñ er hinũ meire/sem i heimenũ er/ Er eru ap heimenum þyrer þui tala Þr vt ap heimenũ/ ⁊ heimliñ heyrir Þm/vier erũ ap gudi/huer hañ vidkeñer gud/sa heyrir oss/huer hañ er eigi ap gudi/sa heyrir oss ecki/⁊ þar ap keñ um vier andañ saðleiksins/⁊ andañ villudõsins

Þier astsamliger/elskum oss iñbyrdis / þviat kærleikriñ er ap gudi/⁊ huer hñ elskar sa er ap gu di þæddi/⁊ keñer gud /huer hañ elskar ecki/sa keñ er eigi gud/þviat. ✠ Gud er kærleikriñ/Jþui aud birtizt kærleike guðz vidr oss/ þat gud sendi sin ein getin son i heimin/at vier skyldum þyrer hañ lifa þar ifie er kærleikrin/eigi þat vier elskudum gud heldr þat hañ elskadi oss/⁊ sent sin son til endur lausnar þyrer vorar synder

Þier astsamliger/þyrst þat gud heþer oss sº el skat/ þa skulu vier eirnen elska oss iñ byrdis/eing in heþer gud neinu sinne sienan/ep at vier elskum oss iñ byrdis/ þa blifr gud i oss ⁊ hans kærleike er þullkomligr i oss/ þar ap þeckiu vier þat vier bli þum i honum ⁊ hañ i oss/ þviat hñ heþer gefit oss ap sinum anda/⁊ vier sarm/⁊ vitum þ þaderiñ heþer sent soniñ til heimsins lausnara / huer nu vidr keñer/ þat Jesus er guðz son/i Þm blifr gud/ ⁊ hañ i gudi/⁊ vier hopum þeckt/⁊ truat þiñ kær leika/sem gud heþer til vor

Gud er kærleike/⁊ huer i kærleikanum blifr/ sa blifr i gudi/⁊ gud i hñ/Jþui er kærleikriñ þull komligr hia oss/at vier hopum traustleik a deige domsins/þviat lika sem hañ er/sº eru vier eirnen i þssm heime/Oggur er eigi kærleike/heldr vt dri þur þullkomligr kærleike hræðzluna/ þviat hræð zlan heþer kuol/ef huer hañ hræðizt/sa er ecki þull kõligr i kærleikanũ.

Kyrsta lusin da pter Tri nitis

Lat

Latin oss hñ elska/ þt hñ heþer elskat oss þyrre/eþ
emhuer seiger/eg elska gud/ok hat sin brodr/sa er
liugari/þui huer hñ elskar ecki sin brodr/huern hñ
sier/huernen getr sa gud elskat þan er hñ sier ei
gi/ok þrta bodord hoþū vier aþ gudi/þ huer hñ els
kar gud/hñ elski ok eirnin sin brodr* þimte ca

Ver hñ truer þ Jesus sie christr/sa er aþ
gudi fęddr ok huer ed elskar þñ sem hñ
heþer getid/sa elskar ok eirnen þñ sem aþ
hñ er fędd/þar aþ þeckin vierþ vier
gudz born elskū/nęr vier elskū gud/ok
holldū hñs bodord/þt þ er kærleike til gudz/þ vier
vardueitū hñs bodord/ok hñs bodord eru eigi þung
þui allt huat aþ gudi er fędt þ yfuer vinn hei
mesi/ok vor trua er yfuervinnigin/huer verolldina he
þer yfuer vnnit/esi huer er hñ sē verolldina yfuer
vinn/vtan alleinazta sa er truer þ Jesus er gudz son

Þessi er hñ sa sē kemr mz vatni ok blodi Jesus
Christus/eigi mz vatni alleinazta/heldr mz vatni
ok blodi/ok andin er sa sem vitnar þ andin er sann
leike/þt þrir eru sem vitnis burdin gefa a himne/
fadrin/sonrin/ok heilagr andi/ok þt þrir eru eitt/ok
þrir eru sem vitnis burdin gefa a iordu/andin/
vatnit ok blodit/ok þau þrin eru eitt/eþ vier medioku
manna vitnis burd/þa er þo gudz vitnis burdr
meire/þt gudz vitnis burdr er sa/þ hñ heþer vitnat
aþ sinum syne/ Huer hñ truer a gudz son/sa he
þer þenan vitnis burd i sier* huer hñ truer ecki gu
di/sa gior hñ at liugara/þat hñ truer ecki vitnis
burdinum/þin gud vitnar aþ sinum syne/ ok þrta
er vitnis burdrin þat gud heþer gefit oss eliþt
lif/ Og þetta lif er i hans syne/huer gudz son
heþer/sa heþer lifit/ Huer þann heþer eigi

gudz

Kyrsta
sunu dag
epter pas

guds son/sa hefer ok eigi lifit.

Þetta skrifadi eg yd:/ þier sē truit a naf:n gu
d:s sonar/s° at þier vitid þ þier hafit eilift lif:/ok þ
þier truit a naf:n gud:s sonar/ þt þ er sa trausfleik
ke sē vier hofū til hans/sa ef vier bid:iū nockis/
at epter sinū vilia heyrer hann oss/ok þyrft vier vitū þ
hann heyrer oss/huat vier bidium þa vitu vier þ vier
þar baner hofū/hueriar vier hofū bedit af hann

Ef nockr sier sin brodr syndgast einhuerri synd
eigi til dauda/sa ma bidia/ok man hann gefa þim lif
it sē syndgadi ecki til dauda/þar er ✠ synd til da
uda/eg seigi ecki at nockr þar fyrer bidie/allt rang
læti er synd/ok þar er synd ecki til dauda

Vier vitum þ huer af gude er fęddr/sa syndgar
ecki/helldr sa af gudi er fęddr hann vardueitter sig/
ok hin vondi man eigi snerta hann/vier vitum þ vier
erum af gudi/ ok þ allr heimrin er skickadr i vond
u/en vier vitum þ gud:s son:r er komin ok hefer ge
fit oss þ sinn/at vier kennum þann sē sannarligr er/ok er
um i hinum sannarliga hans syne Jesu christo/þessi
er sann gud ok eilift lif/Sona korn/vardueitid yd:
fyra skurgudum AMEN

Annar S/ Johannis pistill

Jnn eldre vtualdre frv/ok hen
ar bornum/huer eg elska i sann
leika/ok eigi einazta eg/helldr el
lrnen aller þr sē/vid:r kent hafa
sannleikinn/fyre sannleikans saker
sem i oss blifr:r ok i hia oss mun
vera at eilifu

Nad/miskunn/frid:r af gud
fauda/ok af drottne Jesu christo syne fauduirsins
i sann-

i sanleik ꝛ kærleika/sie ydr med

Nærsta gladr em eg/þat eg hefi fundit medal þiña barna þa i sanleiknum ganga/sº sem þ vier hofū bodordit af fraudrnū med tekit/ ꝛ nu bid eg þig frwa/eigi sē skripi eg þier nytt bodord/hell dr þat huat vier hofū haft fra vpp hafi/at vier elskum oss iñ byrdis/ ꝛ þ er kærleikriñ at vier gongum epter hans bodordi

Þetta er þ bodord sem þier hafit heyrt af vpp hafi vpp a þ þier gangit þar iñe/ þuiat marger sui karar eru vt farner i heimeñ/sem ecki vidkeña Jesum christum i holldgan komiñ vera. Þessi suikr are/er sa Antachristr/Siaed ydr fyrer at þier gla/tid ecki þui huat þier hafit verckat/helldr sº at þier medtakit full verdlaun/huer hafi skrikar ꝛ blifur ecki i lærdomi christz sa hefer onguañ gud/ huer ed blifr i lærdominū/sa hefer bædi fodriñ ꝛ sōñ

Ef eiñ huer kemr til ydar ꝛ med flytr eigi þeñ afi lærdom hñ medtakit ecki i husit/ꝛ heilsit hm̃ eir nen ecki/ þui hūer hm̃ heilsar/sa giorir sig hlut taka rā hans vondra verckā. Eg hefdi margt at skrifa ydr/eñ eg vil eigi med bok felli ꝛ bleke/helldr vona eg at koma til ydar/ ꝛ þ mun̄r vid munū mæli/vpp a þat vor faugnudr fullkomligt sie. þier heilsa bo rn systur þinar hiñar vtnoldu AMEN

Hinn þridie pistill S/ Johannis

Eim elskra Gaio hinum elsku ligā/huern eg elska i sanleikā m iñ kærazte/eg oske i ollum greinū þ at þier vel vegne ꝛ heilbri gdr siert/sº sē þ n̄gr þinie salu vel vegnar/eg gladdizt nærsta þa bræduner komu/ ꝛ gafu

vitniſ burd aþ þinu ſanleika/sv ſem þu þa geingr
i ſaſileika/eg hepi eigi nockrn þaugnut meirè eſi þſi
þ eg heyre þ ullin born ganga i ſaſileikanum

Miñ aſtſamlige/þu giorer truliga huat þu gio
rer vid brꝺrna/t geſtina/huerier aþ þ inū kærlei
ka haþa vitniſ burd gepit/ þyre ſoþnudinū/t þ he
þer þu velgiort/at þu heper þiñ þyre gudi verdug
liga til vegar komit/þui þyre hſs naþns ſaker eru
þr vt þarner/t haþa aþ Heidingiū eckert tekit/ þui
ſkulu vier þſſ hattar medteka/ vpp a þ vier ſieum
ſamuerckendr ſaſileikſins

Eg ſkriþadi ſaþnadinū/Eſi Diotrephes/ſa me
dal þra vill mickels metiñ vera/medtekr oſſ eigi/þy
rer þui ucr eg kem/vil eg aminña hū ſiña verckа/er
hſi giorer/t þuqiter med vondū ordū i gegn oſſ/t
lætr ſier eigi nægia þ hſi medtekr eigi ſialfr brꝺr
na/t þyrebyꝺr þiñ ſem þ vilia giora/t vtrekr þa
aþ ſoþnudinum

Miñ kærazti/epter þylg eigi hinu vonda/helldr
þui hinu goda/huer illa giorer/ea ſier eigi gud/De
metrius hñ heper vitniſ burd aþ huerium maſti/t
aþ ſaſileiknū ſialfū/t vier berū eirnen vitne/t þ ier
vitid þ vor vitniſ burdur er ſann/ Eg hepda vel
margt at ſkriþa/eſi eg villda eigi med bleki t peſia
til þin ſkriþa/eſi eg vænti þ eg muni ſnarliga ſia þig
t mun þa muñr vid muñ mæla/þridr ſie þier/þier
heilſa vinerner/Heilſa þu vinunum med naþni

Piſtill hins h. Jude

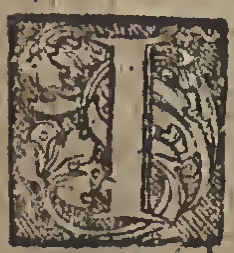

Judas þion Jeſu chriſti / eſi broder
Jacobi

Hni kolludū/sē helgader eru i gude
þodr/ t vardueitter i Jeſu Chriſto/
miſkunniſeme/þridr/t kærleike marg
falldizt þr

Einer kæruztu/mz þui eg hafda allaſ settning
n ydr at ſkriþa/vt aþ almenſcligu voru hialprædi
virnzt mier naudſynligt mz ſkriþe at a miſſa þei
er yþuer þre tru ſtridit sẽ hinũ heilogu er eitt ſiſi oþ
ur þeingin/ þtþar eru nockrer mñ þr iafn þrautt iñ
hafa lædzt/vt aþ hueriũ þordum tid ſkriþat er/til
þſſa dõs a þellis/ þr eru o millder/ z vm vẽda nad
gudz vors i miñadliþue/ z aþneita gud z vorn dro
rtiñ Jeſũ christũ/ þaſ̃ einckunar drottnara

Eſ̃ eg vil vnderuiſa ydr/at þier eitt ſiſi vitid/ þat
drottiñ þaſ̃ nu hñ þrelſadi þolkit aþ egipta landi/
at i aſſat ſiſi glatadi hñ þiñ sẽ eigi trudu/Lika eir
nen einglana/huerier ecki geymdu þra hoþdigia dõ
helldr þorlietu ſitt heimele/heþer hñ varducitt i dõ
þſſ hins myckla dags vnder kþinligũ bañdũ myrck
nzſins sº sẽ eirnen Sodoma z Gomorra/ z vin li
ggiande borger er mz sama hætte z þær vt horazt
hoþdu/ z epter audru holldi geingner eru/ z giord
er eru at epter dæmi/ z þola kuol kþinligs ellds/sli
ckt hid sama eru eirnen þſſer draumi þipl / hueriet
holldit saurga eſ̃ herra ſtiettuna þorſma z tigniña
hæda Eſ̃ Michael sa hoþut eingill/ þa haſ̃
vid dioþuliñ bardizt z vid hñ þrattadi vm likama
Moyſi/dirþdizt hñ ecki doms atkuædi hadũgariñ
a at þella/helldr ſagdi hñ Drottiñ ſtraþþi þig Eſ̃
þſſer laſta þar þr eckert aþ vita/eſ̃ huat þr aþ natt
uru sº sem oſ̃ ſkynlauſ dyr vita/ þa ſpilla þr ſi
er þar iſſe/Swet þiñ/ þt þr gãga veg Cains z þalla
i villu dõ Balaams þyrer verd kaupſ saker/ z þy
re þarazt i mot moglan Chore Þr eru o þeck
ter brælſadi medal ſin aþ ydar aſtgioþũ /an/otta/
gædãdi ſig ſialþua/ þr eru vatz lauſſ̃y sẽ aþ vindi
vm v̊da driþi þr eru hauſt vidr viſiſi o þrioſaũ tre

(odru holldi þ er mz o natte ligũ hæ tti moti holldi no at ſynd gazt sẽ i Sodo ma ſkie di.

twyfar dauder/ ꝛ vpp rætter/ grimmar sia þuar byls iur/ vt laudrande sinar eigenligar vansemder/ vill ar stiorn/ huerin̄ at vardueitt er þokan myrckrasia at eilipu

Eñ Enoch hin̄ sioñdi þra Adam hæper etrnen ap þssm spad ꝛ sagt Siael þ drotnin̄ keim mz morg þusund heilagra dom at giora yþuer ollu̇/ ꝛ at stt ap þa alla þa sem o milder eru/ ap ollu̇ giordu̇ sē þr o milldiliga drygdu̇/ ꝛ ap ollu hordu sem o mi lder syndarar hafa i moti hm̄ talat

Þr eru moglēdr/ ꝛ a tolunarsamer/ epter sinum girndu̇ gangādi ꝛ þra munn talar hrok yrdi/ ꝛ da dzt at masigreinar a litinu/ þyrer gagnsemdar sak er/ eñ þier elskuliger verit minnuger þra orda sem hi er adr þyrre saugd hafa verit ap postulum drott ins vors Jesu christi þþr saugdu ydr/ at a sidur stu̇ timu̇ mundu spottarar koma huerier epter sinu̇ girndu̇ gāga munu i o milldiligu lifuerne/ þr eru huerier tvidrægne giora/ huerier likamliger eru/ þr aunguan̄ anda hafa

Eñ þier astsamliger/ vppbyggit ydr yþuer ydra allra heilogustu trv þyrer heilagan̄ anda/ ꝛ bidiet/ ꝛ vardueitid ydr i gudz kærleika ꝛ væntid þrar mi skun̄ar drottins vors Jesu christi til eilifs lifs/ og halloit þesian̄ ørskurd þþier sāfarmit ydur þssm̄/ eñ þa adra þyre hræddzlu hialpliga giorit/ ꝛ ryckit þm vr balinu/ ꝛ at hatri hafit þi̇ fleckada hollz ins kyrtil

Eñ þm sem ydr kan̄ vardueita vtan vanza/ og at hegda þyre auglite sinar dyrdar o fleckada med ur faugnudi/ þm gudi sem alleina er vitur/ vorn̄ lausnara/ sie dyrd/ ꝛ myckian/ ꝛ vallde/ ꝛ mackt/ nu ꝛ vm allar allder at eilifu AMEN.

miner

Oſner herrar/Kriſtiliger bręðr/ þeſſi þoſmala ſem doctores haþa ſaman ſett yþuer þeſſari bok Apocalipſis þ er opin beranet Johañis/hęfi eg eigi þorat hier þyre at ſetia lata (þt eg villda ongū yð ar ſturlan giora i neinu) aþ þui mier þicker hū nęr ſtą hardlęga hlioða/vpp a þañ eð þt kalla verallð ligaſt Papyaðō/ą þylan þiedratt er biſcupar ą þra hop preſtar/haþa nu vm ſtunder haþt hueriet mż rietta ętta at vera Jeſu Chriſti ą hūs guðſpialla eyrind rekar/eſ onguer plągendr ſleinneligs þie dra ttar (huat er S. Pall kallar/ſkurgoda dyrckan eg dirþunzt varla at ſeigia antachriſtż riki ąc.

Eſ þ hū kallar hier Eingla þ ſkulu þier vnder ſtanda med biſcupa ą predikara i chriſtniñe/ þat Angelus/ þ vier kollū Eingil/ þ þyðizt a norrąnu ſendi boði/ Sumer vt aþ þū goderſo ſem voru helger þędr ą Doctores/ þt eð guðz ord riettiliga pre dikuðu/liką ſem at voru þr Athanaſio ą Auguſti nus ą aðrer þū liker

Eſ med þa hinu vondu Eingla merckiazt vil lu meſ/ą þr biſcupar ſem ecki þram þylgia ſinu em bętti/huat at er guðzſpiallig predikan/eſ elſka me ir ſtundligaſt aud þſſarar þall volltu verallðar/mż ſo o chriſtiligū þie drętti vnder ſig ą ſinar (þęr þr kalla) chriſtiligar kirkiur/vm huat hier giorzt em gin þaurþ at rędda/ þt mier o nytū ynglinge ber ei gi þſſkonar at ſtraþa at ſo kōnu/eſ guð drottñ oyrdariñar gęfi yðr bręðr miner ſina riett þerdnga ſendiboða þa er yðr lęra riett aſi veg guðzſpiallegs ſanleika Amen

Opinberaner

Pinberan Jesu christi hueria gud gaf hñ til at kunngiora sinñ þionum huer skie skal snarliga ok til teicknat ok sent hefir þyrer sin engel til sins þienara Johañis/ huer vitnad hefer gudz ord/ok vitnesburdin af Jesu christo / huat hellzt hñ hefer/sa ll er hñ sem les/ok sa sem heyrir ordit spadōsins/ok vardueiter huat i hñ skrifat er þuiat timin er nalægr

Johañis þm vij samkūdū sem i Asia eru Nad sie med ydr ok prid af þm sem er/ok þm sem var/ok þñ sem koma mū/ok af þm vij aundū sē eru fyre hñs stoli/ok af Jesu christo/sa sem er trur vottr ok frū getningr framlidinña ok hofdinge iardarinnar konūga/huer oss hefer elskat ok þueigit af synd unū i sinu blodi/ok hefer giort oss til konūga ok kēnendafyre gudi ok sinū fodr þñ hinū sama sie dyrd ok vald vm allder alldra at eilifu Amen/ Siaet hñ kemur mz skyinu/ok oll augu munu hñ sia ok þeir hū stūgu hafa ok allar kynkuisler iardar munu kueina sō sie Amen /Eg em A ok O upphaf ok endi segir drottin sa sē er ok sa ed var/ok sa sē kōa mū hin almattuge

Eg Johañis ydar brodir ok hlutakare i hornūgum ok rikino ok polin med Jesu christi/ var i eyne Pathmos fyre gudz ordz saker ok vitnesburdar Jesu christi/eg var i anda a sunnu deigi/ ok eg heyrda a bak mier apr raust mykla sē ludr/sō segiandi/ Eg em A ok O fyrsti ok sidasti ok huat þu sier þ skrif fa i bok ok sent þ til sāknūdanna i Asia/til Epheso ok til Smyrnē/til Pergamō/ok til Thyatiras/til Sardes

ꝛ til Philadelphian ꝛ til Laodiceam
Og eg ſnera mier vid þ eg lita þa rauſt sẽ vid mig talaði ꝛ sẽ eg ſnera mier vid sa eg vñ lioſa ſtiku gulligar/ ꝛ mille gulligra ſtiakaſia þñ liku var mãz ins ſyne/ sa var klæddr ſidre ſlyppu ꝛ ſpẽn vm bringuna gulligũ lida/ eñ hñs hoꝑut ꝛ har voru huit/ sem huit vㄫ ꝛ liku sẽ ſniar ꝛ hñs augu sẽ elldz ſis loge/ ꝛ hñs þætr sẽ þ latũ er gloar i aꝑle/ ꝛ hñs raudd sẽ nydr myckilla vatna ꝛ haꝑdi vñ ſtiornr i ſiñe hægri hẽdi ꝛ vt aꝑ hñſ muñe gieck huaſt iwieggiad suerd ꝛ hñs andlit lyſte sem ſkin anda sol

Og sẽ eg sa hñ þiell eg til hñs þota s° sẽ daudr ꝛ hñ lagdi ſina hægri hõd yꝑuer mig ꝛ ſagdi til min/ hræddz þu ecki/ eg em þyrſtr ꝛ ſidarſtr/ ꝛ liꝑandi vm allder at eiliþu/ ꝛ heꝑi lyckla helvitaſia ꝛ daudãs/ ſkrifa hu at þu ſied heꝑer ꝛ huat þar er ꝛ huat þar epter a ſkie ſkal Leyndañ dõ þra vñ ſtiarna sẽ þu hæger ſied i miñe hẽdi/ ꝛ þær vñ gulligar ſtiku/ þ ſſar eñ ſtiornr/ eru einglar vñ samkũdna/ ꝛ þær vñ lioſa ſtiku þu heꝑer ſied eru vñ samkũdr

Aſiar capitule

Ok einglinũ ſamkũdu ñar til Epheſo ſkrifa þu/ þetta ſeiger sa sẽ helldr vñ ſtiornũ i ſiñe hægre hẽdi/ sa sẽ geingr mitt a mille vñ gulligra ſtiakna/ Eg veit þin verck/ ꝛ þitt erꝑuide/ ꝛ þina þolinmædi/ ꝛ þ þu kant ecki hina võdu at vmlida ꝛ preiſtader þa sẽ ſig ſeigia poſtula vera ꝛ eru þo eigi/ ꝛ þu fant þa liugara ꝛ leidzt þ ꝛ þolinmædr heꝑer ꝛ þu þolder þyrer miñs naꝑns saker ꝛ þreyttr ecki/ eñ þ heꝑi eg a nockr þier/ þ þu hiñ fyrſta kærleik þorliezt/ minnſt a hnar þu ert aꝑ gallin ꝛ gior idran/ ꝛ gier hin fyrſtu

verckin/eſi ep ecki man eg þier ſnarliga koma ꝛ þi
na lioſa ſtiku i burtu hrinda vr ſinum ſtad/ vtan
þu giorir idran. Eſi þ hefer þu at þu hatar verck
þra Nicolaitarum/huer eg ꝛ eirnen hata/huer ey
ru hefer at heyra hſi heyre/huat andiſi ſeiger ſāk
dunum/huer hſi ypuer viſi þm mun eg gefa at e
ta ap lifs trenu/ þ i gudz paradis er

Og þm̄ eingle samkunduñar til Smyrnen ſkri
þa þu þetta ſeiger hiſi fyrſti ꝛ ſidarſti / sa daudr
var/ꝛ lifuer. Eg veit þin verck/ꝛ þina hormung ꝛ
þarfack/eſi þu ert audigr/ꝛ laſtan þra sem ſeigia
ſig gydinga vera ꝛ eru ecki/helldr eru þr Satans
ſopnadr/ Hrædz þu eckert þra/huat þu lida munt
sia/diofullis mū nockra ap ydr i dyplitzu fleygia
vpp ap þier freiſtader verdit/ ꝛ þier munut hor
mūg hafa i tiv daga/ vert trur allt til daudans/
s° mā eg gefa þier Coronu lifſis/huer eyru hefer
ſa heyre huat āndiſi ſeiger ſāk̄dunū/huer hellzt yp
uer viſi/ þm ſkal eckert mein ſkie ap þm̄ odrū dau

Og þm̄ eingle ſamkunduñar til Pergamon (da.
ſkrifa þu/ þetta ſeiger sa sē hefer hid huaſſa twi
eggiada ſuerd/eg veit huat þu giorir/ꝛ hu^ þu byr
huar hellzt at er andſkotans ſæte/ꝛ þu helldr mitt
nafn ꝛ apneitader eigi mina tru/Og a minū dog
um er Antipas miſi trur vottr hia ydr i helſleigiſi
Huar ed satan bygger/eſi eg hefe fatt eina a mo
ti þier/ þ þu þar ſtalpr hefer þa sem lærdom Ba
laam/hallda sa sē lærdi fyre Balac at ſenda hne
yck/lan fyre ſonū Israelis/til at eta ap þui sē ſkur
godū ofradizt/ꝛ horaner at drygia/Lika s° eir
nein hefer þu þa sē hallda kenningar Nicolaitarum/
huat er eg hata/gior ypuer bot. Eſi ep ecki þa mū
eg þier ſnarliga koma/ꝛ ſtrida vid þa medr suer

dinns

oc nuns muz. huer eyru hefer sa heyre huat and
iñ seiger sākūdunū/huer hñ ypuer viñr þm̄ man eg
gefa at eta af þui folginu Manna/ t eg mun ge
fa hñ godan vitnisburd t mz vitnesburdinū nytt
nafn skrifat þ enguñ kenner vian saþ medtekr

Og þm̄ engle samkūduñar til Thyatira skri
fa þetta segir sonr gudz/sa augu hefer sem
ellds loga/t hñs fætr sē gloanda latun/eg veit þin
verck t þin kærleika/ t tru t þina þolin-mædi/ t
þ hin sidare verckin muuu hinū fyrrū fleire/en
fatt nockut hefi eg a moti þier/ þ þu leyfer þre
kuinu Jezabel sē segir sig spakonu vera/at læra
t villa mina þiona/horaner at drygia/t skurguda
fornet at eta/ t eg hefi hefic tima gefit/ þ hun
skylldi idran giora fyrer hefnar horaner t hun gio
rer aungua idran/ Sia eg fleygi hñe i reckiu/t
huerier med hñe hordō drygt hafa/i hinar mestu
hormūg[m]/nema hū giori ypuer bot fyrer sin verck
t hñar born mun eg dauda deyda/ t allar sam
kundr skulu vidr kenna þ eg em nyrnasia t hiarta
sia ransakare/t eg mun gefa huerū ydar sem ei
num/epter sinum verckum

En ydr segge eg/t hinū odrū sem eru til Thy
atira/þr þiañ lærdō eigi hafa/t huerier ecki vidr
kent hafa dypt andskotans (sem at þr segia) t
aunguañ añan þunga man eg a ydr sēda/þo huat
þier hafit þhalldit þar til at eg kem t huer ypuer
viñr t vardueiter min verck/allt til enda/þm̄ mun
eg valld gefa ypuer huna heidnu/t hañ skal stior
na þm̄ medr iarn vendi/t s° sē lirgiorarans ker
skal hū þa i sundr miola lika sē eg af munū fauð
ur medtekit hefi/t morgun stiornuna mū eg gefa
hm̄/huer eyru hefer sa heyre huat andiñ segir sā

Opinberaner

Pridie Capitule

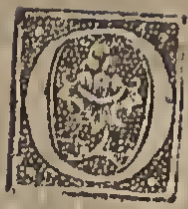

G þm̃ Eingle sa̅kunduñar til Sardeſ
skriþa þu/þtta seiger sa sē heþer vij an
da guds. t stiornuñar vm̃/ Eg veit þin
verck/ þt þu heþerþ napn at þu lifuer
t ert daudr/ vert vakandi/t styrck hid
aſiat huat deyia vill/ þin verck heþe eg ecki fullkō
liz fundin fyre gudi/ þui legg i miñe/huat þu he/
þer medtekit t heyrt t vardueit þ/t gior idran/þui
ef þu mant eigi vaka þa mun eg yfuer þig koma
sem þiofr/t eigi munt þu vita a huerri stundu er
eg mū koma yfuer þig/ þu heþer fa̅a cin nafn til
Sardeſi/er eigi hafa saurgat sin klædi/t þr munu
medr mier ganga i huitū klædū/ þui at þr eru þſſ
verder/Suer yfuer vinr/sa skal medr huitū klædū
klæddr verda/t eigi mun eg hūs nafn vt plana af
lifs bokinne/t eg mun Jata hūs nafn fyre minum
fauder t fyre hūs Englum/Suer eyru heþer/sa he
yre huat andinn seiger samkundunum

Og þm̃ Eingle sa̅kunduñ til Philadelphia skri
fa þū/ þtta seiger hinn heilage t sañarlige/sa sē he
þer lykilinn Dauids/ huer ed vpplæt/t aunguan
inne byrger/ sa er inne byrger t aunguañ vpplæt/eg
veit þin verck/Sia t eg liet fyre þier opnar dyr/t
eingin fær þær apt latid/ þt þu heþer nockin li/
tinn krapt/t heþer vardueitt min ord/ t heþer ecki
nitt nafn afneitad/Sia t eg mun gefa vt af Sa
tans safnadi/ þa sem seigia sig gydinga vera t eru
ecki/helldr liuga/Sia t eg man þm̃ giora/ þ þr sku
li koma/t tilbidia fyre fotum/t vidkenna
þ eg hefi þig elskat

Med þui þu heþer vardueitt ord minnar polin mæ
dr/man eg eirnen vardueita þig fra freistingar ti
ma/sē kōa mū yfuer alla heimsins kringlu/til at fræ

sta þra sē a iorðu byggia/ Sia: eg kē snarliga/ hallt hu-
at þu hefer/ sº þ eingiñ take þina Corono/ huer yfuer
viñ: þñ man eg giora at stolpa i mustieri guðs mins/ t
hñ skal eigi meir vti ganga/ t yfuer hñ mun eg skrifa
nafn guðs mins/ t nafn hins nyia Jerusalē sē er borg
mins guðs/ su af himnū ofan kemr fra minū guði/ t
mitt hid nya nafn/ huer eyru hefer at heyra huat andiñ
seiger samkundunū Og þñ engle sākunduſ til Lao
dicea skrifa þu/ þta seiger/ Amen/ trewr t sannr ligr vot-
tr/ huer at vpphaf er skepnuñar guðs/ eg veit þin verck
þ þu ert huorcki kallðr nie heitr/ eg kiosa þ þu værir an-
nat huort kallðr eða heitr\ eñ mz þui þu ert volgr/ t huor
ki kallðr nie heitr/ mū eg vt skyrpa þier af minū munī/
þt þu seiger/ eg em rikr/ t audigr nog/ t þarf eingis/ t
veizt ecki þ þu ert/ vesall/ aumr t volaðr/ blindr t fat
laus/ Eg ræð þier/ at þu kauper gull af mier þ i elldi er
reynt/ sº þu audigr verðer/ t þu i klæðizt hinū klæðū/
sº at eckt vppbirtizt vanuirding þinar fatleyse/ t smyr
þin augu medr augna smyrslum/ sº at þu siaer.

Hueria eg elska þa strafa eg t typta/ þui vert kost-
gæfinn/ t giorir idran/ Sia: eg stend fyre dyrū t klappar
vpp a/ ef nockr heyrir mina rauddu t vpplykr dyrunū/ til
hans mun eg inganga/ t kuelld verð mz hñ sneðda t hñ
medr mier/ huer yfuer vinr hñ mun eg gefa medr mier
at sitia a minū stoli/ lika sem eg yfuer vnnit hefi/ t setð
mz minum fauðr a hans stoli huer eyru hefer sa heyre
huat andiñ seiger samkundunum Fiorði Cap

Epter þ sa eg/ t Sia: at dyr vpp lukuzt a himne/ t
hin fyrsta rauddin hueria eg hafði heyrt vid
mig tala sē asnars ludis/ hun sagði/ far þu vpp
hingat t mū eg syna þier/ huat hier epter skal skie/ t iafn
snart vr eg i anda/ t Sia: at stoll vr settr a himnū/ t a stol
nū sat nockr/ t sa sē sat hñ var lika aliz sē steinin Jaspis
t Sardis/ t regnbogi var kring vm stolin/ lika aliz sem

Smaragdr/ȝ vmhuerfis stolū voru(xxiiij) stolar ȝ a þm̄ stolū satu(xx uñ) olldungar/ skrydder hui tū skruda/ȝ baru a sinū hofdū gulligar korunur.

Og af stolinū vt geingū/ elldingar/ reidar þrumr/ȝ radder/ (vñ) elldr lampar biuñu fyre stolnū huerier at eru (vñ) andar guds/ȝ fyre stolnū var gler sior/ lika sem Cristall/ȝ mitt i stolnū ȝ kringum stolin fiogr dyr full augna a bak ȝ i fyrir/ ȝ hid fyrsta dyrit var lickt Leoni/ȝ hid afiat lickt kalfue ȝ hid þridia dyrit hafdi a sian sem madr/ ȝ hid fiorda var licki fliuganda erne/ȝ huert þra fiogra dyrafia/ hafdi ser vengi/ ȝ vtan vm kring ȝ iñan full augna/ȝ hofdu eigi huild/ dag ȝ nott seigian di/ Heilagr/ heilagr/ heilagr/ er gud drottin/ almattugr/ sa sem var/ȝ sa sem er/ȝ sa sem koma mun

Og þa dyrin gafu/ dyrd ȝ heidran/ȝ blezan þm̄ er a stolnū sat/ sa er lifuer vm allder at eilifu/ fiellu fram (xxiiij) olldungar fyre þm̄ sem a stolnū sat/ȝ til badu þm̄ sem lifuer vm allder ȝ at eilifu/ ȝ snorudu sinū koronū fram fyre stolin ȝ sogdu/ þu Drottin ert verdugr at medtaka dyrd ȝ heidran ȝ kraft/ þt þu hefer alla hluti skapat/ȝ fyrer þin vilia vrdu þr/ȝ eru skapader

fiinti capitule

Og eg sa i hagri hendi þss sem a stolnū sat bok skrifada innan/ȝ vtan insiglada med (vñ) insiglū/ȝ eg sa sterkan Engil predika mickille raust/ Huer er verdugr þssare bok vpp at luka/ȝ hinar insiglin vpp at briota/ȝ eingen huorki a himnū nie a iordu/ nie vnder iordu kunne þre bok vpp at luka nie þar i at sia/ȝ eg gapta ogurliga/ at engin fannst þar verdugr þre bok vpp at luka/ȝ at lesa/ nie þar i at sia

Og

Og eiſi ap olldungunū ſeiger til min/grat ecki/ Sia: þ Leonit sē er ap ſleckti Juda/Rót/Dauids heper yfuer vnnit/at þ ophe bókina/ꝛ vppbrioti hennar (vñ)inſigle/ꝛ eg gadi at/ꝛ sia/i midit ſtolſins ꝛ þra þiogra dyra/ꝛ mitt a mille olldungaña/ſtanda lamb/lika ſem vęri þ drepit/ꝛ hafdi(vñ)horn ꝛ(vij) augu/huer at eru andar gudz/vt ſender vm oll lond/ꝛþ kom ꝛ tok bókina vr hęgri hendi þeſſ ſem a ſtolnum ſat

Og þa er þ tók bókina/þa fiellu fram þau þiogr dyrin/ꝛ þioder ꝛ tuttugu olldungarner fyre lambinu/ꝛ huer eiñ hafdi horpu ꝛ gull ker full reykilſiſ huer at eru bęner hellagra/ꝛ ſungu nyan lopſong/ ꝛ ſogdu/Þu ert verdugr at medtaka bókina/ꝛ vpp at briota hñar inſiglin/ þ þu ert ſlatradr/ꝛ endr leyſtir oſſ med þinu bloði/vt ap allz hattudū kyn kynſlū ꝛ tungū/polki ꝛ þiodū/ꝛ hepęr oſſ giort gudi til konunga ꝛ kenī maſa/ꝛ vier munū rikia a iordu

Og eg sa/ꝛ heyrdi raudd margra Engla vm huerþis ſtolin/ꝛ vm dyrin/ꝛ vm kring olldungana/ꝛ þr voru at tolu/ þuſund þuſūda/ꝛ ſogdu hatt rauſt/verdugt er lambit/ þ ſlatrad er at medtaka krapt/ꝛ rikdom/ꝛ vizku/ꝛ ſtyrck/dyrd ꝛ heidr/ꝛ allar ſkepni þar a himnum eru ꝛ a iordu/ꝛ vnder iordu ꝛ i ſionum/ꝛ alle huat i þm er/Heyrda eg ſelgia til hſis sē a ſtolinū ſat/ꝛ til lambſins/Lop/heidr ꝛ dyrd/ꝛ vallo vm alldet ꝛ at eilifu/ꝛ þau þiogr dyrin ſaugdu Amen/Og þr þioder ꝛ tuttugu olldungar fiellu fram ꝛ til badu þañ ſem lifuer vm alldr alldā at eilifu

Siette Capitule

Og eg

G eg sa þ at lambit opnadi eitt ap inst glunū/ t eg heyrdi eitt ap þm̄ þiorū dyrunū seigia lika sē mz reid̄ þrumū skr yd kō t skoda/ t eg gatta at/ t Siar at huitr hestr/ t sa þar vppa sat hapdi boga/ t hm̄ vard gepin korona/ t hañ por vt at ypuer visa t þ hm̄ ypuer vyñe

Og þa þ opnadi hid añat insiglit/ heyrda eg hid añat dyrit seigia/ kom t gat at/ t þar gieck vt añar hestr sa var raudr/ t þm̄ sem þar sat a vard gepit þridiū i burt at taka ap iordu/ s° at þr drapizt m dr isibyrdis/ t hm̄ vard gepit stort suerd

Og er þ opnadi hid þridia insiglid/ heyrda eg hid þridia dyrit seigia/ kom t skoda/ t eg gatta at t Siar at bruñ hestr/ t sa þ̄ sat a hapdi met i sie hendi/ t eg heyrda medal þra þiogra dyra rau ddina/ seigia/ Maler hueitis vm eiñ pening/ t þrir maler bygs vm eiñ pening/ t vine t vidsmiore giorr aunguañ skada

Og þa þ opnadi hid þiorda insiglid/ heyrda eg raudd hins þiorda dyrsins/ seigiandi/ kom skoda/ t Siar at bleikr hestr/ t sa þar a sat/ Dss nafn hiet Daudi/ t helvite hm̄ epter pylgdi/ t hm̄ vard mackt gepin til at deyda i þiorū attum iardar/ medr suerdi/ t hungri/ t medr drapi ap dyrum iardar

Og þa þ opnadi hid pimta insiglid/ leit eg vnder alltarino saler þra sē liplatner votu pyrer gudz ordz saker/ t pyrir vitnisburdarins saker sem þr hopdu/ t þar kolludu harri rauddu t saugdu/ drotenn̄/ þu hm̄ heilage/ t sannarlige/ huersu leinge þa dæmer þu t hepner eckt vors blodz a þm̄ sem a iordu bwa/ t þm̄ sier huerium einum vard gepit huitt klædi/ t til þra vard sagt/ at þr hvildizt/ eñ vm noc

þra

tra stund/ þangat til þ vpp þynoizt at þra sem pio nar tbrǫdr kǫmi þar til/huerier eirnen liplatner skyllon verda lika sem þr

Og eg sa/at þ opnadi hid sietta insiglid/ þa gi ordizt myckill iardar skialpti/tsoliſi vard suort sẽ hǫru seckr/tunglit sem blod/tstiornr himins hrũ du a iordina/lika sem añar þiku ire/nǫr þ hriſtizt ap vindi myckl̃/ ap þleyger sinũ þikiũ thiminiñ vndan liet/ sem sn bok/ er saman verdr vapin/t all þioll/t eyiar hrǫrduzt vr sinũ stodũ/tiardar iñar kõungar thoþdingiar/rikismeñ/tþoringiar/t mackar meñ/t aller þrǫlar tprelsingiar skyldu sier i holũ thellũ þiallaña/t sogda til hellnaña tþi allaña/þallit yþuer oss thyliet oss/þyre anglite þ ess sem a stolnum sitr/tþyre reide lambsins/ þr hiñ myckle dagr hñs reide er kominñ/huer þǫr stadit

Siounde Capitule

OG epter þ sa eg þiora Eingla standa a þiorũ hornũ iardariñar/t þr hiellda iñe þiorum vindũ iardariñar/s° at ein giſi vindr bliesa iordina/nie a sioſi/nie a nockt ✠ Og eg sa añaſi Eingul vpp stiga vt ap vpp gongu solariñar/sa hapdi teickn li þanda guds/tkalladi harri rauddu til hiña þiogra Eingalaña/hucriũ gepter/at granda iordueſe tsio num tsagdi/ grandit ecki iordiñe/ eigi sionum/nie trianum/ svo leingi þ vier teicknum þiona vors guds/i þra eſnum

Allra helagra m°

Og eg heyrda tolu þra sem teicknader vrdu hundrat þiorar tþioruliger þuſunder / sem teick nader voru ap ollum kynkuiſlum Iraels sona/ap kyne Juda tolp þuſunder teicknader / Ap kyne

Ruben

Ruben tolf þusunder teicknader/af kyne Gad xij. þusunder teicknader/af kyne Aser xij þusunder teicknader/af kyne Neptalin xij þusunder teicknader af kyne Manasse/xij þusunder teicknader/af kyne Simeon xij þusunder teicknader/af kyne Leui xij þusunder teicknader/ af kyne Jsaschar xij þusũder teicknader/af kyne Sabulõ xij þusunder teicknader af kyne Joseph xij þusunder teicknader/af kyne Ben Jamin xij þusunder teicknader

Og epter þ leit eg/ ⁊ sia at skare myckll/huern eingiñ gat talit/af ollũ þiodũ ⁊ þolki ⁊ tungu malũ standa þraũ fyre stolnũ ⁊ þraũe fyre lambinu/⁊ vm skrydder huitum skruda ⁊ palma vidi i þra hõdum/⁊ kollndu hatt rauddu/ ⁊ sogdu/ Heilsa sie þñ sem a stolinũ sitr/gudi/⁊ lambinu/⁊ aller Englar stodu vm huerfuis stolñ/⁊ kringũ olldunga na/⁊ vm kring þau fiogr dyrin/⁊ þiellu fyre stol nũ þraũ a þra a sianu/⁊ til badu gud ⁊ sogdu Amen/Lof ⁊ dyrd ⁊ speki/⁊ þacker/⁊ heidr/⁊ krapt ⁊ sterckleike sie vorum gudi vm allder ⁊ at eilifu Amen ✻

Og eiñ af olldungunũ andsuaradi ⁊ sagdi til min/huerier eru þsser sem vm skrydder eru huitũ skruda/ ⁊ huadan eru þr at kõner/⁊ eg sagda til hans/Herra þu veitz þ/⁊ hñ sagdi til min/ þsser eru þr sem kõner eru vr myckla harmkuagli/⁊ siñ skru da sueigit hapa ⁊ huit þagat i blodi lambsins af þui eru þr þraũ fyre stole gudz/⁊ sa vpp a stolnũ sitr mun bua yfuer þñ/eigi man þa hier epter hungra nie þyrsta/⁊ eigi man yfuer þa falla sola riñar nie nockr konar hite/ þt lambit mitt a stolnũ mun stiorna þñ/⁊ leida til lifandi vatz bruña/⁊ Gud mun af þwo allaũ grat af þra augum

OG þa þ opnadi hid siounda iñsiglid/gio rdizt kyrrleike myckell a himnū nær vm halfa stund/ t eg sa vij eingla þr gein gū þyre gud/ t þm̄ vrdu vij basuner ge þnar/ t añar eingell kom t stod vid allta rit/ t hafdi gulligt reykilsis ker t hm̄ vard myckit reykelse gefit/ þ hañ gæfi til bœna allra heilagra vpp a alltarit þyre stolnū/ t reykr reykilsisins/ gieck vpp af hendi eingilsins þyre gud/ og eingilliñ tok reykilsis kerit/ t fyllti þ med eilde af altarino/ t hellti þui a iordina/ t þa vrdu radder/ t reidar þr umr t elldingar t iardskialftar

Og þr vij einglar sem hofdu þær vij bassuner/ til biuggu sig at basuna/ t hiñ fyrsti basunadi/ t þa giordizt hagl t eldr mz blodi blandadr/ t fiell a iordina/ t þridiungr triañ brañ/ t allt græna grasit brañ

Og hiñ añar eingill basunadi/ t þa for lika sē biarg myckit eldi breñanda i sioiñ/ t þridiungr siar uarins giordizt blod t þridiungr lifandi skepna dou/ t þridiungr skipañ fyre forst

Og hiñ þridie eingill basunadi/ t þar fiell stor stiarna af himne/ t hun logadi sem kueikr/ t fiell yfuer þridiūg vatnañ t yfuer vatz bruñana/ og nafn stiornuñar hiet remña/ þat þridiungr snertizt i reiñu/ t marger menn dou af votnunū/ af þui þau vorn svo rauñ vordin

Og hiñ fiordi Eingill basunadi/ t þridiungr solarliñar vard sleigiñ t þridiungr tunglsins/ t þridiungr stiarnañ/ so þ þridiungr þra vard myckvadr/ t þridiungr dagsins lysti ecki/ lika eirnū nat tarliñar/ t eg sa eiñ Eingil fliuga mitt i gegnū himiniñ/ t seigia med harri raust (Wei/ wei/ wei þ m̄

t sem-

a iordu bua þrauñ yþuer himar adrar radder basu sins/ þra þriggia eingla sẽ eñ skyllou basuna

Niunde capitule

Og þ̃ fiñ þimti eingell basunadi ꝛ eg sa stiornu eina falla ap himne a iordina/ ꝛ hiñ vard gefiñ lyckill til pytz vnder diupsins ꝛ hñ lauk vpp pytte vnder diupsins/ ꝛ þar gieck vpp reyki sº sem myckils ofns/ ꝛ solin vard myrck ꝛ vedrit ap reykinũ pyttzins ꝛ vt ap þm reyk komu einge sprettir a iordina ꝛ þiñ vard mackt gefin/ lika sẽ þ flugormar mackt hafa a iordu/ ꝛ þar vard til þra sagt/ þ þær skyllou eigi granda grase iardar/ nie nockrv shattar korne/ edr nockrv skonar vidi/ vtan einazta þiñ mõm sẽ eigi hafa teicknit i sinũ eñum/ ꝛ þm vard þ gefit/ at þar ap lifudu þa eigi/ helldr þ/ at þær kueldu þa i þiñ manudu/ ꝛ þra kuol var sº sem flug ormar kuol nær þr sla mañiñ/ ꝛ a þiñ saumũ dogũ munu menn eigi hafa teicknit i sinũ eñum/ ꝛ þr munu girnazt at deyia ꝛ daudiñ mun fra þm flyia

Og þær eingesprettir eru likar þm hestũ/ sẽ til bardaga eru buner ꝛ a þra hofdu sẽ Coronr gulle likar/ ꝛ þra andlit sẽ manz andlit ꝛ hofdu lockar sẽ konu har/ ꝛ tenr þra voru sẽ Leona/ ꝛ hofdu brynir sº sẽ iarn brynior ꝛ þytr þra vængia/ sº sẽ bulldran vagna/ þra margra hesta sem i bardogũ hlaupa ꝛ hofdu hala lika sem flug ormar/ ꝛ þar voru agnuar a þra holũ/ ꝛ þra mackt var at granda monnum i þiñ manude/ ꝛ hofdu yþuer sier konũg ein gilliñ vnder diupsins/ huers nafn a ebreskv Abbadon/ eñ a girskv Appollyon/ Eitt wei er vm lidit/ sia? þar koma eñ nu two wei epter þetta

Og hiñ sietti eingill basũadi/ ꝛ eg heyrda eina rodd vt ap fiorũ hornum gyllins altaris fyre gudi

hun sagdi til hins sieita eingilsins/sẽ basunit happ
di/leyst þu vpp þa þiora eingla sẽ bundner eru vid
hid myckla vatnit Euphrates ☞ þr þiorir einglar vẽ
du lauser/huerier reidubuner voru a stundu/a deg
ge/☞ a manudi/☞a are/at þr i helsl̃gi þridiũg ma
ñaña/☞ tala þss riddanda hers var tiv sifum þusũd
þusũda/☞eg heyrda þra tolu/☞ sem eg sa hestana
i syn/☞ þa seni þar vpp a satu/ þ þr hoþdu gloñdi
☞ gular☞ brenesteinsligar bryniur☞ hoþudin hest
añna s° sem Leona hoþut/☞ vt ap þra munie gieck
elldr/reykr/☞ brenesteinũ/ap þssu þreñu þa er i helsleg
giũ þridiungr mañaña ap elldinum/☞reyknũ/☞ bre
nesteinenũ/er vt ap þra munie gieck/ þt þra mackt
var i þra munie☞ þra halar voru hoggormũ liker/☞
hoþdu hoþudin/☞medr þim somũ giordu þr skadã

Og þar voru eñ mñ ap gãgs þr dem eigi vrdu i
helslegner ap þssm plagũ huerier ecki yþ uer bot gio
rdu ap verckũ siña handa/s° at þr eigi til bꝺu djo
þuliñ☞gull☞ silþrs☞ eirs/☞ stena/☞ tries apgudi
sem huorki sia nie heyra/nie ganga kuña/ huerier
eirnen ongua yþuer bot giordu ap sinũ mañ drapũ
piolkynge/þrilluliþnadi/☞ stuldi Tiunde cap

Og eg sa añan sterckan eingil ap hĩnũ
opã kõa hñ var skye vm klꝺdr/☞ reg
nboge a hñs hoþdi/☞ hñs andlit var sẽ
sol☞ hss þꝺtr lika sem elldr stolpar/☞
hñ hapði i sine hendi litla bok opna/☞
hñ setti sin hꝺgra þot a sioñ☞ hin vinstra a iordi
na/☞ hñ kalladi harri raudd/lika sem þ Leon gre
niar☞ þa hñ kalladi toludu vñ reidar þrumr sinar
rauster☞ þa þꝺr vñ reidar þrumr hoþdu talat sin
ar rauster villda eg hapa skriþat þꝺr/ þa heyrda
eg raudd ap hime seigia til min/merck þũ huat þꝺr
vñ reidar þrumr hapa talat/☞ skriþa þꝺr eigi

Og Eingillin huern eg sa standa a sionū t a lo
duñe/hop vpp sina hōd til himins/t swor vid hin
lipanda vm alldet at eilipu huer himinin hepet
skapad/t huat þar iñe er/t iordina t huat þar iñe
er/t sioin t huat þar iñe er/ þ hiedan i þra engu
tio mtir vera skal/helldr a dogū raddar þ sioūda
eingels nær hin man basuna/ þa skal gull komnadr
verda/leyndr dom gudz/sv sem hin kusigiordi sin
um þionum tspamōm

Og eg heyrda raudd ap himne esi apr vid mig
tala/t seigia gack hedan/tak þasi opna bokling ap
hendi eingilsins sem a sionum t a iorduñe stendr
t eg gieck burt til eingilsins/t sagda/gep mer bok
lingin/ t hin sagdi til min/ tak/hin i burt/t suelg
hin/t mun hū kema þin kuid/esi i þinū muñe mun
hin sætr vera/ sem hunang/t eg tok bokling ap
hendi Eingilsins t suelgdi hū/ t hū var sætr i mi
nū muñe sē hunang/t þa eg hapda suelgt hin bet
skuadizt kuidr minn/t hasi sagdi til min þu hlyrt esi
at spa heidnum þiodunum/polki t tungu malum/
t morgum konungum

Og mier vard gepin reyr leggr lika sem hrisla
t sagdi/statt vpp t mæl mustiere gudz t alltarit/
t þa sem þar iñe til bidia/ esi þasi hin insta Chor
mustierisins kasta þa vt t mæl hin eigi/ þat hin er
Heidingiam gepin t hina hellogu borg munu þr po
tum troda/two t þrioru tige manude.

Ellipte Capitule

Og eg mun gepa mina two votta/t þr
skulu spa þusund tva hundrut t sexti
ge daga/klædder sekkiū pisser eru tr
vid simiors tre/ t tweir lioss stiakar/
stādandi fyre auglite gudz iardarinar

Og es

Og ep nockr vill þm̃ granda/ þa geingr ellðr vt ap þra muñe r suelger o vine þra/r ep nockr vill þm̃ granda/ sa hlyr s^{o} liþlatiñ at verda/ þsser ha þa mackt hininiñ aptr at luka/at þ rigne ecki a dogũ þra spa sagna/r þr hapa mackt ypuer vatninu til at vni snua i blod/r at sla iordina med allz hat tadri plagu/svo opt sem þr vilia

Og nær þr hapa siñ vitnisburd endat/ þa man þyrit þ vt ap vnder diupinu vppstigr/ halda strid vid þa/r mun ypuer viña þar i helsla/r þra likamer munu liggia a stretum hiñar myckla borgar/ huer ed andliga kallazt Sodoma r Egiptũ/ þar vor drottiñ er krossfestr/ r þra likame munu nockter ap þ iodunũ r kynslodunũ r tungumalunũ sia i þria daga r eiñ halfuaðañ/ r munu ecki þra likame leggia lata i leidi þramlidiña/ r þr er a iordu bua munu gledia sig ypuer þm̃ r kater verda/ r giopũ sendazt iñbyrdis/ þat þesser tweir spameñ kuoldu þa sem a iordu bua

Og epter þria daga r eiñ halfuaðañ þor i þa lifsins andi ap gudi/ r þr stodu a sina fœtr/ r myckell otti fiell ypuer þa/ sẽ þa sau/ r þr heyrdu raudd myckla ap himne seigia til þra/ stigit vpp hingat/ r þr stigu vpp i himniñ i skyinu/ r þra o viner sau þa/ r a þre sam re stũdu vard myckell iardskialptr r þridungr borgariñar hrapadi/ r þar vrdu i iardskialptanũ i helslegner vñ þusund maña nofn/ r hiner adrer hrœdduzt r gafu dyrd gudi himinsins þat añat wei er vm lidit/ Sia hid þridia wei kemur snarr

Tolfti Capitule

OG hiſ ſtonndi Eingill baſunadi/ t þar gloꝛduzt myckiar radder/a himne/þar ſogdu/Rikin þſſarar veralldar eru vor din vors Drottins t hſ̃ Chriſtz/t hſ̃ mun rikia vm alldeꝛ at ellipu/t þꝛ þioꝛ rer t tuttugu olldungar ſem ſitia þyre guds auglite a ſinū ſtolū/ þiellu þraū a ſinar a ſionꝛ/tilbadu guð t ſogdu/vier þockū þier Drottiñ guð almattugꝛ/ sa þu ert/t sa þu vart/t sa þu til kōmandi ert/ þꝛ þu hefer medtekit þiñ myckla krapt t riker/t hinar heidnu þioder eru reidar voꝛdnar/t þin reidi er kō mē/t time þraūlidiña þ̄ þꝛ dǫmizt/t kꝛun at gefa þinū þionū ſpamōm t heilogū/t þm̄ er þitt nafn ot tazt/ſmaū t ſtoꝛū/t at glata þm̄ sē ioꝛdiſe glatad

Og muſtiere guds vard vpp lokit a him (hafa ne/t hſ̄ teſtamentz aurck ſatz i hſ̄ muſtieri/t þar vrdu elldingar/t radder/ treidar þrumꝛ t iardſki alptar t hagl mickit

Og þar birtizt teikn mickit a himne/kona Solu ſie vm ſkrydd t tunglit vnder hſiar þotū/ a hſiar hopdi Corona af tolf ſtiornū t hun var þungud kalladi/t var Jod ſiuk/ t hafdi myckiar þadin gar hrider

Og þar birtizt efi aſiat teicken a himne/t Sia at myckill dreki raudꝛ/ sa hafdi vij. hoput t tiv horn/t a hſs hopdū vij. Coronꝛ/t hſs hale dro þridung ſtiarnaña/t pleygdi þiñ a iord.

Og driekiñ ſtie þraū þyre kōuna þa ſē þada ſkyll de/sº at nar hun hefdi þatt/at hū ati hefiar barn/ t hun þadi ſon eitt pilkorn/ sa er ſtiorna ſkylde ollū þiodū medꝛ Jarn vendi/t hſiar barne vard kipt til g ꝛdz af hſs ſtole/ t konan flyde a eydimoꝛk/ huar hun hafdi þyre bueñ ſtad af gudi/ at hun

fæd

þꝛꝺizt þar þuſund/two hundrui ſertige daga

Og þar ✠ giorðizt ſtrid myckit a himne þ Micha el ꝛ hñs einglar borduzt vid drekañ/ drekiñ bardizt ꝛ hñs einglar/ꝛ ÿþuer vñu ecki/ þꝛa ſtaðr vard eir nen eigi meir þundiñ a himne/ ꝛ ſa myckle dreki ꝛ hin gamle hoggormr/ſa ſẽ at heiter dioþull ꝛ andſkoti verðr vt ſnarader a iorðina/huer ed alla verall dar kringluna viller/ꝛ hñ vard vt ſnarader a iorðina/ꝛ hñs einglar vrðu ꝛ eirnen vt ſnarader Mich aelsm

Og eg heyrða raudd myckla a himne seigiandi Nu er hellſa ꝛ krapte/ꝛ riki ꝛ matt vors guðz/vor ðiñ hñs chriſtz/ med þui hñ er vt ſnarader ſem þa aſakaði dag ꝛ nott þyre gudi/ ꝛ þꝛ haþa hñ ÿþuer vñit þyrer lambſins blod/ꝛ þyrir orðit þꝛa vitnſ burðar/ꝛ þꝛ haþa eigi elſkat ſitt lif alli til daudanſ þar þyre gleðiezt þier hĩnar/ꝛ þier ſẽ þar iñe byggit ✠ Wei þm̃ ſem a iorðu bua ꝛ a ſionum/ þꝛ diꝺ þulliñ ſtigr opan til ÿdar/haþandi reiði myckla/ꝛ veit þ hñ hefer ſtuttañ tima

Og ſem drekiñ ſa þ hñ var vt ſnarader a iorðina opſockti hñ þa konu ſem sueiniñ haþði þ ſꝺtt/ꝛ konuñe vrðu tweir vꝺnger geþner/lika ſem mickillar arnar/ſo þ hun þlygi aeyði mork i ſiñ ſtaðar hũ ngrðizt vm ſtund/ꝛ vm tima ꝛ vm halfuaſ tima þꝛa augſyn hoggormſins. ꝛ hoggormiñ guſaði epter konuñe vr ſinũ muñe vatne/lika ſem vaiz þlodi/ſo at hun drecktizt i þlodinu/eñ iorðiñ hialpaði konuñe ꝛ vpp lauk ſiñ muña ꝛ suelgði þlodit þui er drekiñ guſaði vr ſinum muñe/ꝛ drekiñ reiddizi konuñe/ꝛ gieck burt at beriaſt vid þa ſem yfir voru aþ hñar ſꝺi/ þꝛ guðz bodorð varðueita/ꝛ haþa vitnſ burð Jeſu Chriſti

Þrettandi Capitule

Dpinberaner

OG eg stod a sia þuar sandi/ ⁊ eg sa Dyr vpp stiga vr sianū/ þ hafdi vij hofuu ⁊ tiv horn/ ⁊ a sinū hornum vij Coro-nur/ ⁊ a þess hofdū nofn hadungariñar ⁊ þ dyr sem eg sa var lickt Pardelo/ ⁊ þess fęti sem biorna fęti/ ⁊ þess kraptur sē Leo na kapti/ ⁊ drekiñ gaf þui siñ krapt ⁊ siñ stol og mycla mackt/ ⁊ eg sa eitt af þssū hofdū/ s° sem vęri þ sęrt til dauda/ ⁊ þss hins banvęna vnd va ro heil/ ⁊ oll veralldar kringlan vndradizt þ dyr-it/ ⁊ til badu drekañ/ þū sē dyrino gaf mackina/ ⁊ til badu þ dyr ⁊ sogdu/ huer er dyrino likur ⁊ hu er kañ at strida vid þ

Og þui vard gefiñ muñr til at tala mycla hlu ti ⁊ hadungar ⁊ þui vard mann gefiñ til at hōdla i two ⁊ giorutige manadi/ ⁊ þ vpp lauk sinū mufie til at hęda i moti gudi/ ⁊ at lasta hans nafn/ ⁊ ha ns tiallobud/ ⁊ þa a himnum byggia/ ⁊ þui vard gefit at strida vid heilaga/ ⁊ yfuer vińa þa/ ⁊ þui vard gefiñ mackt yfuer allar kynkuisler iardar/ ⁊ tungu mal/ ⁊ þioder/ ⁊ aller sē a iordu byggia til badu þ/ huerra nafn eigi eru skripud a liþs bok-iñe lambsins/ þ liplatid er af vpp hafi veralldar hefer nockt eyra sa heyre/ ef eiñ huer i herleiding leider/ sa man i herledingu ganga/ ef nockt i hel-slęr med suerdi/ sa hlyti med suerdi i hel sleigiñ at verda. Hier er þolinmędi ⁊ tru heilagra

Og eg sa añat dyr vpp stiga af iordufie ⁊ haf di two horn lika sem lamb/ ⁊ taladi s° sē drekiñ/ ⁊ þ gior ⁊ alla mackt hins fyrra dyrsins i þess aug lite/ ⁊ þ giordi at iordin/ ⁊ þr sē þar a bua/ til ba-du þ fyrra dyrit huers daudlig vnd heil var vord in ⁊ þ giorir stor tacka/ s° at þat giorir eirnen ellđ

af him

ap himne at palla i maña augyn/ ⁊ viller þa sem a iordu bua þyrer saker þra teickna sẽ þui eru gep tn til at giora i auglite dyrsins/ seigiandi þñ a ior du bryggia at þr giore mynd dyrino/ þui sẽ vndina ap/ suerdino hꝛ þdi/ ⁊ lip nadi

Og þui vard gepit/ at þ gꝙpi myndiñe dyrsins anda/ sº þ myndin dyrsins talade/ ⁊ þat giordi at huer sem hellꝛt eigi til bꝙdi mynd dyrsins/ at sa yr di i helsleigiñ/ ⁊ þ giorir alla sma ⁊ stora/ rika ⁊ þa tꝙka/ þ relsingia ⁊ þrꝙla/ at medtaka þ audkenning ar teickn i sina hꝙgre hond/ elligar i sin eñe/ sº þ ein giñ þꝙr at selia edꝛ at kaupa/ vtan hũ hap i þ aud kenningar mercki edꝛ napn dyrsins eda tolu þss napns Hier er speki/ huer vnderstodu heper/ sa saman reikne tolu dyrsins/ þuiat þ er manzins tala/ ⁊ þess tala er sex hundrut sex ⁊ sertige

Piortandi capitule

GOꝛ sa ⁊ lamb standa a þiallino Zion ⁊ mꝛ þui hundrat ⁊ þiorar ⁊ þiorutige þusunder/ ⁊ þr hopdu nopn þodr þss fꝛr iput i sinũ eñũ/ ⁊ eg heyrda raudd ap himne/ sº sẽ myckels vatz þallz/ ⁊ svo sẽ raudd myckellar retdar þrumu/ ⁊ rauddin sem eg heyrda var sem horpu slagarar þr ed sla sinar horpꝛ/ ⁊ sũgu sº sẽ nya lopsongua þyre stolnum ⁊ þyre þm þiorum dyrunũ/ ⁊ þyre olldungunũ/ og eingiñ gat þasi lop song numit/ vtan einazta þr hũd rat ⁊ þiorer ⁊ þiorutige þusunder sem keypter eru ap iorduñe Þesser eru ⁊ þ huerier eigi þleckader eru medꝛ konum/ þt þr eru meyiar ⁊ þylgia lambino epter/ huert þ getngꝛ þsser eru ⁊ keypter vt ap mo ñum gudi til þrumburda ⁊ lambinu/ ⁊ i þra munẽ er eingin lyge þundin/ þuiat þeir eru vtan þleckan þraũe þyrer stole gudz

Barna dagiñ i Jola

Og eg sa añañ eingil þliuga vm miðiañ himin
in/sa hafði a þinligt Euangeliõ til at kiggiora þm
sẽ a iordu sitia ⁊ byggia/⁊ allri þiod ⁊ kynþerði ⁊
tungu male ⁊ polki ⁊ sagði med harri raudd Ottizt
gud ⁊ gefit hõm dyrdina þt komin er time hins dõs ⁊
til biðiet þñ sem giort hefer himin ⁊ iord ⁊ sioin ⁊
vatz brunana/⁊ añar eingill epter þylgði/ sa sagði
fallin er hun/ fallin er hun/ Babilon hin mycla
borg/ þt hun hefer med vine sins prillu lifnaðar
dryckiat allar þioder

Og hin þridie eingill þylgði þim epter/⁊ sagði
m̃ harri raust/ef nockr til biðr dyrit ⁊ þss mynd/⁊
medtekr þ audkenningar mercki i sitt enne/edur a sina
hõd sa man drecka af vine reiðinar guðz/sem in
byrlat ⁊ skart er i bikar hins brꝛði/⁊ mun kualdr
verða m̃ elldi ⁊ brennesteine i augsyn heilagra eng
la/⁊ þyre auglite lambsins ⁊ reykur þra pisla man
upp stiga vm allder at eilifu/⁊ þr hafa eigi neina
huild dag ⁊ nott sem dyrit hafa til bedit ⁊ þss myn
⁊ ef nockr hefer þss audkenningar mercki medtekit/
Hier er þolinmꝛði heilagra/hier eru þr sem vardue
ita bindordin ⁊ truna a Jesum

Og eg heyrda raudd af himne til min seigia skrit
þa Sæler eru þr dauder sẽ i drottne deyia i þra þe
ssu/ Ja andin seiger þr huilazt af sinu erfiðe þat
þra verck þylgia þm epter

Og eg leit/⁊ Sia at huitt sky/⁊ a skyinu sitia
þñ liki var m̃nz syne/sa hafði gull koronu a si
nu hofði ⁊ i sine hendi huassan sigð/⁊ añar eingill
gieck vt af mustierino/sa kallaði med harri raust til
þss sem a skyino sat/sla til m̃z sigðe þinũ ⁊ sker upp
þt kornskeru timin er komin af þui at haustyrckian
uardarinñar er þornut/⁊ sa er a skyino sat hio til m̃z

sinum

ſinum ſigde a iordina/ ꝛ iordin vard hauſt vſiſ
Og aſtar eingill gieck vt ap muſtierino ap hine ſa hap di eirnē huaſſau ſigd/ ꝛ aſtar eingill gieck vt ap alltarino sa hapdi mackt yꝑuer elldinū/ ꝛ hropadi mꝫ myckiu kalle til hſis sē huaſſan ſigdiſi hapdi ꝛ ſagdi hogg til mꝫ þinū huaſſa ſigd/ ꝛ ſnid ap vinvid kuiſtu iardariñ þt þra vin ber eru þulluagrin/ ꝛ eingilliñ hio til med ſinū huaſſa ſigda iordina/ ꝛ ſneid ap vinkuiſtu iardariñar ꝛ ſnaradi þm i hina myckiu vin þrugu gudꝫ reidi/ ꝛ vin þrugañ vard vtā borg þergd/ ꝛ blodit gieck vt ap þruguñe allt til beiſl taña heſtañ ꝛ vm þaſāð ſer hūdrut reñeſkeida. xv Ca.

OG eg sa añat teickn a hine þ var mycket ꝛ vn darligt vij einglar hopdu vij hinar ſiduꝫtu pla gi/ þt medꝛ þm somū er þnllkōnut reidi gudꝫ/ ꝛ eg sa sº sē gler sio elldi meingadañ ꝛ þa sē ſigrat hopdu dyrit ꝛ þſſ myñd ꝛ tola þſſnapns/ þ þr ſtodu a gler ſionū ꝛ hopdu horpꝛ gudꝫ ꝛ sūgu lop ſaūg Moyſi gudꝫ þienuſtu māꝫ/ ꝛ lopſōg lābſins Seigr andi Myckel ꝛ vndarlig eru þin verck Drottiñ gud alma ttugr/ riettuiſer ꝛ ſañarliger eru þiner veiger þu konungur heilagra huer ſkyllde þig eigi hrądazt Drottiñ ꝛ myckla þitt napn/ þt þu eiñ ert heilagr/ ap þu munu allar þio der koma ꝛ til bidia þyre þier/ þui þiner domar eru op inberer vordner

Og epter þ sa eg/ ꝛ Sia at vpp lokit vard muſtieri/ vit niſbardarins tiallduburdar a himne/ ꝛ vt ap muſtierino geingu þr ſio Einglar ſem plaguna hopdu/ klądder hrei no ſkinanda lierepti/ ꝛ gyrter vmbrioſtid med gull lindū/ ꝛ eitt ap þiorū dyrunum/ gap þiñ ſio Englunum/ ſio gull ſkaler þullar gudꝫ reidi þſſ er lifuer vm alldr at eilifu/ muſtierit vard þullt med reyk ap vegſemd gudꝫ ꝛ hſis kapti/ ꝛ einginñ kuñe iñ at ganga i muſtierit/ þar til þ þe vij plagur þra vij Engla þullkōnadar verda/

Og ek

Opinberaner

Sextandi Capitule

G eg heyrda raudd myckla ypuer mu
stierino seigia til þra vij Enꝫglaña/þa
rit burt ꝛ vt hellit þm̃ skalū guds reidi
a Jordina.

Og hiñ þyrsti gieck burt/ꝛ hellti vt siñe skal a iord
ina ꝛ þar vrdu ill kaun ꝛ skadsom a mōm/þm̃ er
audkenningar mercki dyrsins hopdu ꝛ þr sem þess
mynd til badu

Og sa añar hellti vt siñe skalu i sioiñ ꝛ þ vard
blod lika sem añars deydingia/ꝛ oll lipandi sal dey
di i sionum

Og hiñ þridie Eingill hellti vt siñe skalu i votnin
ꝛ i vatꝛ bruñuna ꝛ þ vard blod/ꝛ eg heyrda þañ
Eingil seigia/ þu drottiñ/sa sem ert/ꝛ sa sē vart/
þu ert riettlatr ꝛ heilagr/þ þu dꝙmder þtta/ þat
þr vt helltū blodi heilagra ꝛ spamañaña/ ꝛ blod
heꝛer þū gepit þm̃ at drecka/þui þss eru þr verdu
ger/ꝛ eg heyrda añañ Eingil ap alltarino seigia/
Ja Drottiñ gud almattugr/Safier ꝛ riettuiser eru
þiner domar

Og hiñ þiordi eingell hellti vt siñe skalu i solina
ꝛ hm̃ vard gepit ap hita at kuelia meñina mz elldi
ꝛ moñunū vard heitt ap myckłū opr hita/ꝛ lauſtu
dū nafn gudz sa er mackt heꝛer ypuer þessar pla
gur/ꝛ giordu aungua ypuer bot/hm̃ dyrd at gepa

Og hiñ þimte eingell hellti vt siñe skalu ypuer
sęti dyrsins/ꝛ þess rike vard þormyrckuat/ꝛ ap so
rg i sundrbitu þr sinar tūgr ꝛ loſtudu gud a himne
ap sinum sorgū/ꝛ ap sinum kaunū/ꝛ giordu ong
ua ypuer bot þyre sin verck

Og hiñ siette eingill hellti vt siñe skalu i þ myck
la/vatnit Euphrates/ꝛ vatnit þurckadizt svo at

til rei

til reiddz þidi vegz kõungaña vt ap vpp gougu so lariñar/ z eg sa vt ap muñe drekans z vt ap muñe dyrsins/ z vt ap muñe þss þalska spamanz/ ganga þria o hreina anda/ lika pauddũ/ z þ eru andv dio þulsins/ þz giora z teickn/ z ganga vt til konunga iardariñar z vm alla heimskringlu/ at saman/ safna þiñ til orustu vppa þñ myckla dag guðz al mattugs/ Sia? eg kem sem þiofr sa?ll er sa sem vaker/ z vardueiter sin klæde/ þ hñ gangi eigi na/ keñ/ so at eigi siaezt hñs o somi/ z hñ saman sap/ nadi þiñ i þañ stad/ sem kallazt a ebreskv Harma

Og sa stoundi Engill hellti vt siñe ẽgedon. skalu i vedrit/ z þar gieck vt raudd ap himne vr stolnũ/ sem sagdi/ þ er skied/ z þar vrdu radder z leidar þrumr/ z eldingar/ z þar vard myckell Jar skialpti/ huliks at alldri vard/ vpp þra þui at mes haþa a iordu verit/ þuliks Jardskialpti so myckell z vt ap þre hiñe myckla borg/ vrdu þriar deildir z borger Heidiña þioda hropudu/ z hin myckla Babilon vard hugleigd þyre gudi/ hefie at geþa ka lck vinsins siñar grimdar reide/ z allar eyiar flydu z eingin fioll vrdu fundin z hagl stort sem pund fiell ap himne a polkit/ z meñnirner lostudu guð/ þyrer sakir plagu haglsins/ þz þss plaga vard nẽt sta myckel

Septiandi Capitule

Ar kom z eiñ ap sio Englunũ/ sẽ hop/ du sio skalernar taladi vid mig z sagdi til min/ kom/ eg man syna þier dõ hiñ myckla horkonu/ sem a morgũ vonum sitr medr huerri horaner dryggt haþa konungar iardariñar/ z þz semja sordu bua/ eru druckner vordner ap hsiar horanar vine/ z hñ flut ti mig i anda a eydi morck/ z eg sa þa konu sita

a þorgi

a þogr landu dyre/þ[illegible] hungarisk
hafandi vij boþyt t[illegible] var klædd
purpura t pelle ráudu/t [illegible] t gimsteí
nũ/t perlũ/t hafdi hẽd[illegible] ker[illegible] fullt suiuir
dinga t o hreinnda sinar hor[illegible] t [illegible]y fiar- eſie
nafn ſkrifat/ leyndi dom[illegible] [illegible]nn myckla Babilon
moder þrillu lifnadaſia t allar suiuirdu a iordu/
Og eg sa þa konu druckna af blodi heilagra t
af blodi pislar votta Jesu/t eg vndradizt miog/
þa eg sa hana.

Og Engillin sagdi til min huar þyrer vndrazt
þu/eg man seigia þier leyndafi dõ konufiar t dyr/
sins þ[illegible] sẽ hana ber/t hefer vij hofut/t tiu horn
þ dyr sem þu hefer sied þ var/ t er eigi/t mun
vpp apt[illegible] koma af vnder diupino/t man s[illegible] þa
ra i fyredgnmingina/t þ[illegible] sem a iordu bua/huerra
nofn eigi eru ſkrifut a lifs bokinne i þra vpp hafi
verallder/munu vndrazt ngr þ[illegible] sia dyrit/ þ er var
eigi er/huert at þo er/t hier er þ hugſkot huert
ſpeki hefer

Þau vij hofudin/ eru vij fioll a hueriu þ ko
nan ſitr/t þ eru vij kõungar/þ iiij eru fallner/t eitt
er eñ/t sa afiar er eñ eigi komin/t ngr hñ kemr/hly
tr hñ ſtuttan tima at blifua/t þ dyrit sem var/t er
eigi/ þ er sa hin attandi/t er vt af þm vij t þer
i þor dgmingina/og þau tiu horn þu hefer sied/ þ
eru tiu kõug[illegible]/ þ[illegible] ed rikit eñ eigi medtoku/eñ munu
vm ſtutta ſtund lika sem konungar medtaka mackt
med dyrino/ þſſer hafa þ eitt rad/at þ[illegible] munu gefa
ſin krapt t mackt dyrino/ þ[illegible] munu t ſtrida vid lam
bit/ t lambit mun þa yfuer vina/ þt þ er Drottin
drottnafia/ t kõungr kõungafia/t med þui þ[illegible] sem
kallader t vtualder/t truader eru.

oghñ

Og hñ sagdi til min/ vomin þau þu hefer sied
þar eð horkonan sitr a/ eru þolk ⁊ lyder/ ⁊ heidnar
þioder ⁊ tungumal/ ⁊ þau tu hornin sẽ þu hefer
sied a dyrtno/ þau munu hata horkomna/ ⁊ munu
hana sneyda ⁊ nauckta giora/ ⁊ munu hñar hollo
eta/ ⁊ hana miz elldi brenna/ þt gud gaf þ i þra hior
tu/ at giora huat hñ þocknazt/ at þr giore eisi vilia
s° at þr gæfi dyrino sitt rike/ þangat til at fullkõ
nat yrdi guds ord/ ⁊ konan sem þu hefer sied er
hin myckla borg/ huer sitr riki hefer vt yfuer kõun
gũ Jardarinnar

Attandi Capitule

Epter þ sa eg aftr Eingill ofan fa
ra af himne/ sa hafdi myckla mackt/ ⁊
iordin var vpp lyst af hñs birtu/ ⁊ kall
adi af valldi med harri raudd ⁊ sagdi/
Hun er fallin/ hun er fallin Babilon
hin myckla/ ⁊ er dioflasa heimkyne vordin/ ⁊ hirz
la allz o hreins anda/ ⁊ hirzla allz o hreins ⁊ o
packn qmliggs fugls/ þt af reidinnar vine hñar ho
ranar hafa allar þioder druckit/ ⁊ kõungar iarda
rinnar hafa med henne horaner drygt ⁊ hñar kaup
menn eru audiger vordner af hñar mycklum mu
nadsemdum

Og eg heyrda adra raudd af himne segia/ ut
gangit af henne mitt folk/ svo at þier verdit eigi
hlut takarar hñar synda vpp a þ þier medtakit eigi
sũt af hñar plagũ/ þt hñar synder na allt til him
ins/ ⁊ Drottinn hugleider hñar rangsleting/ giallditt
hne s° sem hun hefer gollditt ydr/ ⁊ twefalldit hne
þat twefallt apti/ epter hñar verckum/ ⁊ med hue
cũ bikar þ hun byrladi ydr/ byrlit hene þar i twe
fallt apti/ Hue mickit sem hun dyrckadi sig/ ⁊ i
sinu munad lifue var/ svo micket inbyrlet hne
angler ⁊ tcka / þuiat hun seiger i sinu hiarta/

Eg sit ꝛ em drottning/ ꝛ eigi man eg ecki a verda ꝛ onguaſi treꝙa mun eg lita/ þar þyrer munu heſiar plagr a einū deige ꝼoma/daudi/hārmr/ꝛ hungr/ꝛ med elldi mū hun brend verda/ þt oplugr er drotꝙ iñ gud/sa er haua mun dꝙma.

Og ꝼonungar iardariñar þr sē medr heſie hapa horaner drygt/ꝛ i munadſemd lipat/ munu grata hana ꝛ kneina sier yþuer heſie/ nꝙr þr sia reyk ap heſiar bruna/ þr i þiarlꝙgd stqnda þyrer hrꝙdzlu saker/hſiar kualn/ꝛ seigia/wei wei Babilō hin my ckla borg sv hin sterecka borg/þa cuſie stūdu er kōū heſiar domr/ꝛ kaupmeñ iardar munu grata ꝛ har ma yþuer hſie/þui at þeirra kaupeyre man cingi kaupa meir/kaup eyre gullz ꝛ silfrs ꝛ gimsteina/ ꝛ perlur ꝛ silke ꝛ purpara ꝛ skarlat/ ꝛ allz hattadar dyrindis vid/ꝛ allzhattud ker ap þila beinū ꝛ allra handa ker ap dyrmꝙtū vide/ꝛ ap eire ꝛ ap iarne/ ꝛ marmara/ ꝛ iurtrer/ ꝛ smyrſl/ ꝛ vin ꝛ vidſmior/ rug ꝛ hueite/kuikfie ꝛ saudi/hesta ꝛ vagna/ ꝛ lika me ꝛ saler mañaña.

Og þ alldine þar þin sala hapdi girnd a er þra þier viket/ ꝛ allt huat þeim ꝛ þrialſligt var þar er þra þier viket/ ꝛ þu munt þ eigi leingr þika/kaupm þeſſarar vauru/huerier ap heſie audiger vordner eru/munu þiarlꝙgt standa ap hrꝙdzlu hſiar kua la/gratandi ꝛ harmanda/ ꝛ seigia wei wei hin my ckla borg/sem mz silke/purpura ꝛ skarlate var kl ꝙdd/ ꝛ med gulle var þagut/ ꝛ gimsteinū ꝛ perlū/ þt a cuſie stundu er slik rikedomr at ongu vordiñ.

Og aller skipstiornar meñ ꝛ allr sa skare sem a skipum handtierar ꝛ skipueriar þr a sionū hand tiera stodu i þiarska ꝛ kolludu þa þr sau reyk iñ ap heſiar bruna ꝛ sogdu huer er lik þeſſari hiſie my

In bo

lu borg/ ꝛ þr Jusu molldu ꝩuer hoꝩut sier/ ꝛ kollu
du gratandi ꝛ harmandi/ ꝛ sogdu/ Wei wei su hin
mickla borg i huerri audiger eru vordner aller þr
sem skipin hoꝩdu a sionum mꝫ hñar vauru/ þt a
eine stundu er hun i eydi logd

Gled þig ꝩuer heñe himiñ/ ꝛ þier heilager postu
lar ꝛ spañ/ þat gud hefer ydnarn dõ a heñe dꝺmt
ꝛ eiñ oꝩlugr eingill tok vpp stein storan sem kuarn
nar stein/ ꝛ kastadi hiñ i sioin ꝛ sagdi/ sº man med
einũ byl vt kastazt hin mykla Babilon/ ꝛ eigi me
r þũdiñ verda ꝛ saung mana raudd ꝛ horpuslatta
ra ꝛ þra i pipur blasa ꝛ i ludra þeyta/ skal eigi meir
heyrazt i þier/ ꝛ eingiñ embꝺttis madr/ huers sem
helltz embꝺttis hñ er skal meir i þier þundiñ verda
kuernar hliod skal eigi meir i þier heyrt verda/ ꝛ
raudd brudgumans ꝛ brudr skal eigi meir i þier
heyrd verda/ þt þiner kaupmeñ voru hoꝩdingiar
a iordu/ þat ꝩyre þina ꝩiolkyngi voru villar allar
þioder / ꝛ blodit spamaniana ꝛ heilagra er i heñe
fundit ꝛ allra þra sem a iordu eru i heislegner

Nitiandi Capitule

Epter þtta heyrda eg mickla raudd myck
ils ꝩiolda a himne/ seigiandi/ Halleluia/
heilsa ꝛ heidr/ dyrd ꝛ krapt sie gudi vo
rũ Drottni/ þt sañer ꝛ riett uiser eru hñs
domar/ þ hafi fordꝺmdi hina mykl
horkonu/ sem iordina miedr siñe hora
/ ꝛ blods siñs þiona ap heñar hꝺndr hefer hñ he
ꝩnt/ ꝛ þr sogdu eñ aptr i añat siñ Halleluia/ ꝛ raudd
gieck vt ap stolnũ sem sagdi/ Lofit vorn gud aller
hñs þionar/ ꝛ þr hñ ottazt bꝺdi/ smaer ꝛ storer

Og eg heyrda raudd mickels ꝩiolda/ ꝛ sº sem
ꝩyd myckilla vatna/ ꝛ sº sem raudd megnar reio

dar þeumu/ þr sogdu Halleluia/ þt gud almattugr
hefer rikit vnder sig lagt/ þognū ꝛ verū glader ꝛ ge
þū hiñ dyrd/ þt brudkaup lābsins er kōm ꝛ þss hus
þru hefer sig tilreitt/ ꝛ hñe vard gefit þ hun skyll
di vmkl̄da sig m̄z hreinu ꝛ skinanda silke (eñ þ sil
ke eru rettlætingar heilagra/ ꝛ hñ sagdi til min/ sæ
ler eru þr sē til kuelldmaltidar lambsins eru kalla
der/ ꝛ hñ sagdi til min/ þttꝛ eru sañarlig gudz ord/
ꝛ eg fiell nidr fyre hñ til fota hñs/ at eg til bæddi
hñ/ ꝛ hñ sagdi til min/ Sia til/ at þu gior þ ei/ Eg
em þin̄ samþion ꝛ þina brædra/ ꝛ þra sē hafa Je
su vitnisburd/ til bid þu gud/ Eñ vitnisburdr Jesu
er andi spadomsins

Og eg sa himinin̄ opin̄/ ꝛ Sia hat huitr hestr/
ꝛ sa sem þar sat a/ hiet trwr ꝛ sañarligr/ ꝛ dæmer
ꝛ strider medr rettlæti ꝛ hñs augu er sem ellds logi
ꝛ a hñs hopdi margar koronr/ ꝛ hañ hafdi napn
skrifat þ eingin̄ þeckti/ nema sialfr hñ/ ꝛ var klæd
dr/ þui klædi sem med blodi var dreipt/ ꝛ hñs napn
Hiet gudz ord/ ꝛ hin̄ epter fylgdi allr her sa a him
ne er/ a huitum hestū/ klædder i huito ꝛ hreinu sil
ke/ ꝛ ap hñs mune fram gieck twi eggiad suerd/ þ
hin̄ slægi þar med heidnar þioder ꝛ hñ mun stior
na þin̄ medr Jarn vendi ꝛ hañ fot tredr þrugu
bræddisar vins ꝛ reidi gudz almattugs/ ꝛ hefer na
þn skrifat a sinu pate/ a sine lend/ hka s° /Konun
gr konungaña/ ꝛ Drottin̄ drottnaña

Og eg sa enn̄ Engil standa i solune/ ꝛ hin̄ kal
ladi harri raudd ꝛ sagdi/ til allra fugla sem vnder
himne fliuga/ komit/ ꝛ saman safnit ydr til kuelld
verdar hins myckla gudz/ at þier etid hollð konun
gaña/ ꝛ landz stiornaraña/ ꝛ hollð oflugra/ ꝛ hes
tañ̄a ꝛ þra sem þar vpp a satu/ ꝛ hollð allra frel

singia

singia/ ꝛ þionustu maña bꝺi smarra ꝛ storra/ og eg sa dyrit ꝛ konunga iardarinnar/ ꝛ þra lid saman saþnad/ til at halda strid vid þann sem a hestinum sat ꝛ vid hans her.

Og dyrit vard hondlat/ ꝛ med þui sa þal. spamadr sem teicknin giordi þyre þui/ ap huerium hꝛ villti þa sem audkenningar merckt dyrsins med. toku/ ꝛ þa er mynd dyrsins til badu/ þsser bader tweir vrdu lifandi þleygder i ellduins diki/ þ med brennusteine logar/ ꝛ þr adrer vrdu i helslegner/ med suerdi þss sem a hestinum sat/ þ vtap hans munne gieck ꝛ aller þuglar vrdu sadder ap þra holldi

xx Capitule

OG eg sa Eingil opanstiga ap himne/ sa hapdrlykill vnder diupsins/ ꝛ myckla iarn hlecki i sine hendi/ ꝛ hann hondladi drekann hinn gamla hoggorm/ sem er diopullin ꝛ andskotin/ ꝛ batt hann vm þu sund ar/ ꝛ þleygdi hann i vnder diupit ꝛ lase lucktu hann ꝛ insigladi þar opan yfuer/ at hann skylldi eigi meir villa heidnar þioder/ þangat til at vt endut yrdi þusund ar/ ꝛ epter þlyte hann laus at verda vm stutta stund

Og eg sa stola/ ꝛ þr satu a þm/ ꝛ þm vard domur gepinn/ ꝛ þra saler sem ap hopdader vo ru vegna vitnisburdarins Jesu ꝛ yfuer guds ords saker/ ꝛ þr sem ecki hopdu til bedit dyrit/ nie þess mynd / ꝛ þr eigi medtekit hopdu audken ningar merckt i sin enne/ edr a sinar hendur/ þesser lifdu ꝛ rickta med Christe þusund ara/

sa eñ

eſi hiner adrer daudu endrlipnudu eckí/ þar til at
þuſund ar pullkõnudust/ þtta er hin pyrſta vpp ri
ſa/sqll er sa t heilagr ſem hlut deilld hefer a hiſie
pyrſtu vppriſu/vpuer þuſundu hefer sa aſiar dau
di aungua mackt/ helldr verda þr keſit meſi gudz
Thuſti/t rikia med hm þuſund ara

Og nqr þau þuſund ar eru pullkõnut/þa man
sa andſkoti laus verda ap ſinu piotri/t mun vt
ganga at villa hina heidnu/ſem at eru i piorũ arttũ
Jardariſiar Gog t Magog/at ſaman ſapna þm
til barattu huerra tala er ſẽ ſiapar sandr/t huerier
vpp ſtiga ypuer vidd iardar/t vm kringia herbu
der heilagra t hina elſkuligu borg/t elldr kom at
opan pra gude ap himnenũ t suelgdi þa/t diopul
liſi ſa þa villti vard kaſtadr i elldzins diki t breſie
ſtein/þar ed dyrit t sa palſki ſpamadr var/t verda
kualder dag t nott vm alldr.t qpi at eilipu

Og eg sa myckin ſtol ſkinanda/t þm ſem þar vp
pa ſat/ pyre huerſ auglite at flyr himiñ t iord/t
þm var eingiñ ſtadr pundiñ/t eg sa hina daudu/
bqdi ſtora t ſma standa pyre gudz auglite/t bqkr
nar vrdu vpplatnar/t oñr bok vard opnud/huer at
er lipſins/t hiner daudu vrdu dqmder/ epter þui
ſem ſkripat er a bokũ/epter þra verckũ/t ſiorin gap
pram þa daudu ſem i hm voru/ t daudi t helvite
gap vpp þa daudu ſem i þm voru/t þr vrdu dqm
der huer eiñ epter ſinũ verckum/t daudi t t helvite
vrdu kaſtud i elldzins diki/þ er sa aſiar daudi/t
ep nockr pinzt eigi ſkripadr a lips bokiñe/ sa verdr
kaſtadr i elldzins diki

xxi Capitule

og eg

OG eg sa nyan himin ⁊ nya iord/ þi hin fyrsti himin ⁊ fyrsta Jord forgieck/ ⁊ sioriñ er eigi meir/ ⁊ eg Johañis sa hi/ na heilogu borg þa nyu Jerusalē opan para af himne fra gude til reidda/ sº sem frydd brudr sinū mañe/ ⁊ eg heyrdi raudd myckla af stolinū seigia/ Sia þar/ tiallð bud gu/ dz hia mōm/ ⁊ hū man hia þū bryggia/ ⁊ þr munu hūs folk vera/ ⁊ gud sialfr medr þū mun þra gud vera/ ⁊ gud mun þerra aull tar af þra augū/ dau di man eigi meir vera/ eigi harmr nie kueinan eda brygd mun meir vera/ þt hid fyrsta er vm lidit/ ⁊ sa vpp a stolnum/ sagdi/ Sia eg giori þ allt sa/ man nytt/ ⁊ hū sagdi til min skriþa þu/ þt þessi ord eru sañ ⁊ truanlig

Og hū sagdi til min/ þ er giort/ Eg em A ⁊ O vpp haf ⁊ nidrlag/ Eg man þyrstū geþa af briñe lifanda vatz fyre ecki/ huer ed yfuer vinr sa mun eignazt allt þ/ ⁊ eg man hūs gud vera/ ⁊ hañ mun mīñ sonr vera/ en þū otta fullū ⁊ vantruudū ⁊ suiuirdiligum/ ⁊ mandrapurum/ ⁊ frillu lifnadar mōm ⁊ taufrurū/ ⁊ skurguda dyrckurū/ ⁊ ollū liu grū/ þra hlutdeilld mun vera i dikino sem myr elldi ⁊ brenni steine logar/ huert at er sa afiar daudi.

Og einn af þū vū Englunū/ sem hafdi þar vū skaler fullar med þar vū sidurstu plagu/ kom at mier ⁊ taladi vid mig ⁊ sagdi/ kom/ eg man syna þi er husfruna/ brudr lambsins/ ⁊ hū tok mig burt i anda/ vpp a hatt ⁊ myckit fiall ⁊ syndi mier hina myckla borg þa heilogu Jerusalem/ opan para af hīne fra gudi/ hafandi biartleik Drottins/ ⁊ hfiar liosf var lickt hinum dyrmætazta steine/ sº sem skar Jaspis/ ⁊ hafdi myckla ⁊ hafua murueggie/ ⁊ haf

dr tolþ hlid ꝛ i þm̃ hliduną tolþ eingla/ ꝛ nopn ſkri
þut/ huer at eru tolþ kynkuiſler Iſraelſ ſona/ Aþ au
ſtre þriu hlid/ aþ nordri þriu hlid/ aþ ſudri þriu hl
id/ aþ veſtre þriu hlid/ ꝛ muruegger borgarmñar ho
þdu tolþ grunduelli/ ꝛ i þm̃ somum nauþu þra
tolþ poſtula lambſins

Og sa vid mig taladi haþdi galligaſ reyr kua
rda/ þat hñ ſkylde mꝛla borgina/ ꝛ heñar hlid/ ꝛ
murueggie/ ꝛ borgin er ſett þerkꝛuntud/ ꝛ leingd hñ
ar er sº myckil sem breiddin ꝛ haſ mꝛllte borgina
med gull reyrnum/ vpp a tolþ þuſund reñe ſkeida
leingdin ꝛ breiddin/ ꝛ hꝛdin heñar er lika iapnt ꝛ
haſ mꝛllte heñar murueggic hundrad þiodar ꝛ þio
rutigi alner epter þeſſ manꝛ mꝛlingsem eingil hep
er/ ꝛ simidi heñar mur veggia var aþ Jaſpis/ ꝛ
borgin aþ ſkiru gulle/ lik ſkꝛru glere/ ꝛ grunduell/
erner ꝛ muruegger borgarmñar voru pryddar med
allzhattada gimſteina/ Hiñ fyrſti grunduollr var
Jaſpis/ sa añar Saphir/ þridie Calcedoniº/ þiordi
Smaragdº/ fimte Sardonichº/ ſiette Sardis siou
di Chriſolitº/ attandi Berillus/ Niunde Topazius
tiũdi Chriſopras/ ellipte Hyacinthº/ tolþu Amethyſt

Og þau tolþ hlidin voru tolþ perlur/ ꝛ sier hu
ert hlidit var aþ sier huerre perluñe/ ꝛ ſtrꝛtin bor
garmñar voru ſkira gullsº sem gegnum ſkinanda
gler/ ꝛ eg sa þar eckert muſtiere iñe/ þuiat drottiñ
gud almattugur er heñar muſtiere ꝛ lambit/ ꝛ bor
gin þarþ eigi ſolar nie tunglſ þ þau lyſe i heñe/ þui
at gudz biartleike vpp lyſer hana / ꝛ lioſ heñar er
lambit/ ꝛ þar þioder sem hialpazt ganga i þui sa
ma lioſe/ ꝛ konũgar a iordu niunu iñ þlytia ſina dy
rd i þa hina somu/ ꝛ heñar hlid verda ecki vm da
giſi apti luckt/ þuiat þar man eingin nott vera/ ꝛ eck

er

eſt saurugt ⁊ suiurtongt ⁊ tygn [illegible] gang-
vtan þrsem ſkripader eru a lipſ bokiñe lambſins

Two ⁊ Tuttugazte capitule

OG hafi ſyndi mier hreint vatz þall/svo
ſkꝛifi sē Christallus/þrañ þliotandi ap
ap ſtoli guds ⁊ lambſins / mitt a heſiar
ſtrꝛeti/⁊ badu meigin vatzins ſtodu lipſ
ins tre/⁊ þ bar tolþ hattadaſi auogꝛt/og
þꝛerdi ſiſi auogꝛt a ſier hueriū manadi/⁊ laup bla
ud treſins dugdu til heilſu botar heidiſiar þiodar/⁊
þar man eckert boluanligt meir vera/⁊ ſtoli guds
⁊ lambſins mun þar iſie vera/⁊ hans þionar munu
hiñ þiona/⁊ hñs andlit ſia/⁊ hñs napn man i þra
eñum vera/⁊ eigi man þar nott vera/⁊ eigi vid þu
rfa nockurrar lyſingar edꝛ lioſe ſolar þat gud dro
tiſi mun ſialfꝛ lyſa þeim/⁊ þeir munu rikia vm all
der at eilifu

Og hñ ſagdi til min/ Þſſi ord eru trauſt ⁊ sauſi
⁊ Drottiſi gud heilagra ſpamaña / hefꝛ sent siñ
eingil til at kungiora ſinū þionū/huat ſnarliga hl
tur at ſkie/ Siaetꝛ egkem ſnart. Sꝛll er sa sē vard
ueiter ordin ſpadomſins i þſſari bok/ ⁊ eg em Joha
ñis sē þtta ſied ⁊ heyꝛt hefꝛ/⁊ þa eg hafda þ hey
ꝛt ⁊ ſied/fiell eg þrañ at til bidia þyre þꝛtꝛ eng
ilſins þſſ mier ſyndi þetta/⁊ hñ sagdi til min Sꝛt
at/ þu gior eigi þtta/ þuiat eg em þiñ sam þion / og
þiña brꝛdra ſpamañaña/⁊ þra seni vardueita ord
þeſſarar bokar/ Til bid þu gud

Og hñ ſeiger til min/vppteickna ecki ord ſpadō
ſins i þſſari bok/ þt timiñ er i nand/huer ſkadſamur
er/ sa sie ſkadſamr/huer o hreiñ er/sa sie o hreiñ/
eñ huer rietturs er/sa verdi eñ riett viſare og huer
heilagur er sa verdi eñ heilagre / og Siadu-

ſiñ eg kem

Eg kem snarliga/ t min verdlaun medr mier/at eg giallde huerium sem einum/ sº sem hūs verck vera man/ Eg em A og O vpphaf t endir/ fyrsti t sidsti/ Segler eru þr sem hūs bodord vardueita/ vpp a þ/ at þra mackt sie a lifs trenu/ t vm hlidin in ganga i borgina/ þt þar fyre vtan eru hundar/ ner/ fiolkyngis menn t saurlifnadar t manndrapa rar/ t skurguda dyrckendr/ t aller þr sem elska. t giora lygina

Eg Jesus vt sendi min Eingil/ at hann vitnadi ydr þetta i samkundunum/ eg em af rot t kyne Da uids/ skær morgun stiarna/ og andin t brudrin sog du kom/ t huer ed heyrer sa segi/ kom/ t huer hūn þyrster sa komi/ t huer at vill sa medtake ordit lifsins fyre ecki

Ēn eg vitna ollum þm sem heyra ord spadom sins þessarar bokar/ at ef einhuer setr þar nockut til þa mun gud til setia yfuer hann allar plagr sem skrifadar eru i þessari bok/ t ef einhuer tekr þar no ckut i burt/ vt af ordum bokarinnar þessarar spa sogu/ þa mun gud afmā hūs deilld af lifs bokinne/ t fra hinne heilogu borg/ t af þui sem i þessari bok skrifat er/

Þetta seiger sa sem þessu ber vit ne/ Ja eg kem snarliga

A M E N

Ja kom þu Drottin Jesus/ Nad vors Drottins Jesu Christi sie med ydr ollum A M E N

Registra yfirlit yfir allar stadi pist-
lar a Gudzspioll/ þau sem lesin verda i hellagre/
Kirkiu/a Sunu daugu eda odrum hatidu./ kring
um tolf manudu/ þui huar þetta merckt * stendr
i textanu/ þ til teicknar at þar sie vpp hafa þess Gudz
spiallz edr Pistils sem a þm deigi verdr lesin/er þar
vt a spaciuse er hia teicknadr/esi endazt þar huar
þetta merckt stendr * En þat annat sem vt a spacl
unu teicknat stendr/er vt þyding þra orda sem i tex
tanu standa/en ecki textin/ fialfr

Þann fyrsta sunnu dag i Jola þ° Pistilliz Roma
riz capit Gudzspiallit Matth xxi capitula
Annan sunnu dag a Jola þ° Pistill Rom xv capt
Gudzspiallit Luc xxi cap
Þann þridia sunnu dag a Jola þ° Pistillin i hi
nu fyrre pistl til Corin iiij cap Gudzsp Mat xi cap
Þn fiorda sunnu dag a Jola þ° Pist til philipp
liz cap Gudzspiallit Joh fyrsta cap
I natt messuse a iola nottina Pist til Tito ij cap
Gudzspiallit Luc odru capitta
I lysingar messuse Pistillin til Tito iij capitula
Gudzspiallit Luc odru cap
I han messuse a iola dagin Pist til Ebre i cap
Gudzspiallit Joh fyrsta cap
Stephanus dag i iolu Pist vti postula giorynn
gu vi cap Gudzspia Matth xxiij cap
Jons dag i iolu Pist Ecclesi gimtanda capitula
Gudzspiallit Joh xxi cap
Barna dagin Pist vti Opinberingu Johan xiij
cap Gudzspiallit Matth ij cap
Þann sunnu dag se nærst epter Jola dagin Pist
Gala iiij cap Gudzsp Luc ij cap
Hin atta dag iola Pist Gala iij cap Gudzspiall
Luc ij cap

sv Hin

Hiñ þrettanda dag iola Pistilliñ Isaie xl capitul
Gudzspiallit Matth odrũ capit
Þañ fyrsta suñu dag epter riñ Pist Rom tolfta cap Gudzspiallit Luc ij capi
Annañ suñu dag epter riñ Pist Rom tolfta capt Gudzspiallit Joh oprum capit
Þridia suñu dag epter þrettanda Pist Rom tolfta cap Gudzspiall Matth viij cap
Hiñ fiorda suñu dag epter riñ Pist Rom riñ cap Gudz spiall Matth viij cap
Hiñ fimta suñu dag epter riñ Pist Colloss þridia cap Gudzsp Matth þrettanda cap
Suñu dagiñ Septuagesime/ þer fyristaſi i ix vika fa. i Corinth ix cap Gudzsp Matt xx cap
Suñu dagiñ Seragesime Pist i odrũ pistle til Corinth i cap Gudzsp Luc viij capit
Suñu dagiñ i fa. iſiggang Pist i hinũ fyrra pistil Corinth riñ cap Gudzsp Luc xviij capitu
Þañ fyrsta suñu dag i langa fa. Jnuocauit Pistillin ij Corinth vi cap Gudzsp Matt iiij cap
Þañ annañ suñu dag Remmuſcere Pist til Tessa i fyrra pist iiij cap Gudzsp Matth xv cap
Þañ þridia S dag i langa fa. Oculi Pist Eph v cap Gudzspiallit Luc ellefta cap
Mid fa. suñu dag Letare Pist Galat iiij capit Gudzspiallit Johañis vi cap
Þañ v suñu dag i fa. Judica Pist til Hebreos viiida cap Gudzsp Joh viij cap
Palma suñu dag/Domine/Pist til philipp ii od riſ cap Gudzspiall Matth xxi cap
Pasca dagiñ Pist i fyrra pist til Corinth v cap Gudzsp Marc xvi capi
Annañ dag pasca Pist i postula giorningũ x cap

gudz

Gudzspiallit Luc xviij cap
Þridia dag pasca Pist vti postula giorningu xlij
cap Gudzspiallit Luc xviij cap
Fiorda dag pasca Pist i postu giorn þridia cap
Gudzsp Joh eitt x tuttugazta cap
Þu þyrsta S dag epter paska Quasi nio geniti
Pist i þyrsta pist Joh v ca Gudzsp Joh xx cap
Aðan S dag epter paska Misericordias Pistil i
þyrra S Pets pist ij cap Gudzsp Joh x cap
Þridia suðu dag epter paska Jubilate Pistil i
þyrra S Pets pist ij cap Gudzsp Joh xvi cap
Fiorda suðu dag epter paska Cantate Pist Ja
cobi i cap Gudzspiallit Joh xvi cap
Þn þimta suðu dag epter paska Vocem Jocun
ditatis Pist Jac i cap Gudzsp Joh xvi cap
Vppstigningar dag pist i posta giornin þyrsta
cap Gudzspiallit Mar xvi cap
Suðu dagin epter vppst dag/ Exaudi/pist i þyr
S Pets pist iij cap Gudzsp Joh xv cap
Huita suðu dag pist i postu giorn odrv capitul
Gudzspiallit Joh þiortanda cap
Manu dagin epter Huita suðu pist i post giorn
x cap Gudzspiallit Joh þridia cap
Þridiu dagin epter Huita suðu pist i post giorn
viij cap Gudzspiallit Joh x cap
Miduiku dagin epter Huita suðu pist i post gior
þimta cap Gudzsp Joh sietta cap
Dominica trinitatis pist Rom ellepta capitula
Gudzspiallit Joh þridia cap
Þn þyrsta S dag epter Trinitatis pist i þyrst
S Joh pist iij ca Gudzsp Luc xvi cap
Aðan suðu dag epter Trini pist i þyrsta pistle
Joh iij cap Gudzspiallit Luc xviij cap

Þn pridia suſiu dag piſtill i þm þyrra S Petrs piſt v cap Gudzſpiallit Luc xv cap

Þaſi þiorda suſiu dag piſt Rom viij capitula Gudzſpiallit Luc sietta capitul

Hiij þimta suſiu dag piſt i þm þyrra S Pets piſtle iij cap Gudzſpia Luc v cap

Sietta suſiu dag piſtilliſi Roma vi capi Gudzſp. Matth þinta cap

Siounda suſiu dag piſtilliſi Rom sietta capitu Gudzſpiallit Marc viij capitul

Attande suſiu dag piſtilliſi Rom viij capitula Gudzſp Matth viij capit

Niunda suſiu dag piſt til Corinth i þyrra piſtle x cap Gudzſpiallit Luc xvi cap

Tiunda suſiu dag piſt i þm þyrra piſtle tij Cor xij cap Gudzſpiall Luc xix cap

Ellepta suſiu dag piſt til Corin i þyrra piſt xv cap Gudzſpiallit Luc xviij cap

Tolpta suſiu dag piſt i ödrū piſt til Corin þrid ia cap Gudzſpiallit Marc vii cap

Þrettanda ſuſiu dag piſtilliſi til Gala pridia cap Gudzſpiallit Luc tiunda capit

Þaſi þiortanda suſiu dag piſt Galat v capitula Gudzſpiallit Luc xvii cap

Þaſi þim[illegible]da suſiu dag piſt Gala sietta capit Gudzſpiallit Matth sietta cap

Sextanda suſiu dag piſt til Ephe pridia cap Gudzſpiallit Luc siounda cap

Seytianda suſiu dag piſt til Ephe þiorda capi Gudzſp Luc þiortanda cap

Attanda suſiu dag piſt i þyrra piſtle til Corint þrſta cap Gudzſp Matth xxij cap

Nitia

Nitianda suñu dag Pist til Epheſi iij capitula
ſudzſpi: Matth ix capitula
Tuttugazta suñu dag Pistilliſ til Epheſi þimta
pitula: Gudzſpiallit Matth xxij capitula
Þaſ eiſ ⁊ tuttugazta suñu dag Pist til Epheſio
capi Gudzſpiall: Johaſ þiorda capitula
Þaſ xxij suñu dag Pistilliſ til Philipp⁹ þyrſta
pitula Gudzſpiallit Matth xviij capitula
Þaſ xxij suñu dag Pistilliſ til Philipp⁹ þridia
pitu Gudzſpiall Matth xxij capit
Þaſ xxiij suñu dag Pistilliſ til Collosſen þyrſt
pitu Gudzſpiallit Matth niunda capitul
Þaſ xxv suñu dag Pistilliſ i ſm þyrra pistle til
Theſſalonic ij cap Gudzſpiall Matth xxiij ca

Dier epter þylger nu pistlar og gudz
pioll sē leſiñ verda a odrūhatidū ⁊ helge holldum
Andres messo Pistill til Roman i Tiunda capit
Gudzſpiallit Matth þiorda capitula
Nicolaus m⁰ Pist Eccleſiaſtici xlviij capitula
Gudzſpiallit Luce Nitianda capitula
Tumas messu þyre Jol Pistill til Ephe þyrſta
capitu Gudzſpiallit Johaſ xx capitul
Pals me ſſo Pistilliſ i Postula giorningū ix capit
Gudzſpiallit Matth xix capitu
Kyndil m⁰ /Purificationis/ Pistilliſ Malachie
iij capi Gudzſpiallit Luc odrū capitu
S Matthias dag Pistilliſ i postula giorningū
þyrſta capilGudzſpiallit Matth xi cap
Mariu m⁰ a langa þ⁰ Anūciationis/ pistil Iſa
þij cap Gudzſpiallit Luce þyrſta cap
Tweggia postula m⁰ Philippi ⁊ Jacobi pist
til Ephe ij cap Gudzſp Joh xviij cap Jons

Jons messudapriste Pistilliſ Jſate xl capitula
Gudzſpiallit Luce odrum capi
Petrs messu t Palſ Pistilliſ i postula giorningū
tolþta cap Gudzſpia Matth xvi cap.
Visitatio mariePistill til Rom tolþta capitu
Gudzſpiallit Luc þyrſta capit
Jacobſ messu Pistilliſ til Rom attanda capi
Gudzſpia Matth xx capitu
Olaþs messu þyrre Gudzſpiallit Matth xvi
capitu Þa sagdi Jesus til siſia lęri
Laurentius messu Piſt til Corinth i þm̄ odrū
Piſt ix cap Gudzſpi Johaſi tolþta cap
Mariu messu þyrre Gudzſpiallit Luce tiun
da capitula
Bartalameus messu Pistilliſ i þm̄ odrum Pistl
til Corinth iiij cap Gudzſpia Luce xxij capi
Mattheus messu Piſt til Corinth i hinū þyrra
Piſt xij capi Gudzſp Matth ix capi
Michaels messu Pistilliſ i Opinberingu Johaſi
xij cap Gudzſp Matth xviij capit
Symonis t Jude Piſtill i hinū þyrra S Petrs
Pistl þyrſta cap Gudzſp Joh xv cap
Allra heilagra m° Piſt i Opinberan S Johſi
vij cap Gudzſpiall Matth v cap
Martinus messu Pistilliſ Ecclesiaſtici/xxiij cap
Gudzſpiallit Luc xij cap
Kirkiu dagiſi Pistilliſ i Opinber S Joh xxi cap
Gudzſpiallit Luce xix capit

/ Aptanvid annad eptirmæli á Skyrs-
-bókhl. er 1 blad, med þessu á: /

O-(med vaxandi ummæli og umgiørdis) Ll-
-um Guds otuoldum; (yduz:) Islandz
inbyggiorū (avagztekt) Guds nad, þridz med
fagnade, i sannre erkenningu vors Lausna
Drottins Jesu Christi.

Hier godermenn, mener herrar, kristileg
brædur, hier hafi þier nu Guds hreinu ordz
dyrmætu Evāgelia, ollogd à norrænu, hvat
eg eptir annan irkla, kærer brædr, at þat væri
(þó mitt fe omjicht ordsins) fyrer almættugum
Gudi, vorū allra saudr (fyrer Christū) til lofsegr
dyrdar, en yds (til huliggir) til sannrar understodu
rett tesdugrar trūar, þrar sem er á Christū
Jesum, hui so er Guds saudr vilje, at vier skulū
trua à þā sem saderinn sendi, þer Jesum Christū
sā sem alen lifsins ætc.

En þessi Guds eingetne sonr, vor endrlausn-
-are Jesus Christus gaf oss i þessaztre sīne likam-
-legre huernu, þessi sīn blessudu, dyrmætu Evan-
-gelia, i Testamentis til æfenligrar sāluhjalpar,
þā i þessum sīnū Guds spiallz ordū upplysezt
yder sem þess tedaste, af Gudi vorū skapara (og
af allre hyarlans alud) virdzku brunnrinn and-
-ligrar speki (sem er Kristr) huer yder tedra til
eilifrar sælu, þui Guds ord er eilift og lif,
so Johannes segir, er nū Guds eigenligr krapt-
-r og alldri dvinar, þā fyra þau ged sē heilags
ande, sā sē at oss gesti fyrer christs verdz skudd-
-an, guds spiallega rietlætis trū, huer ath
, vorri

vorri
Tyndugre samvrkshù aflar frvdar, med fagn-
-ade erdr Sud i qeegn allre laugmalsins á
Jakan, J pessull in at Rom: gróglega vkiesar.

En so to þier mættud (bredrenner) þess gior
vnderstanda, hualedr hueliks, þesse qudspialliq
rettlætes trià er, J hier vondum tælast þessar
2leg bòk, vel eq (so mikit sie þà frodleiks kenguledki)
edr qiærnan vnderuicsan à qiora, so þem-
-ska sie Gud hefer mer efne à qefed, so xt,
þo se hiedan i frà af brèia leggia allan fid-
-an ràngsnueñ hjà trùnad kregomligs sid-
-vana, en epter fylgia þre Qudspialdsins
rettlætes trie, sem er á Jesum Christe
hueratt er þesse, alerièr trùum, at þar sie
eck afenteqn: fanarligr Gud og mattugr
fader, skapare himens z jardar.

Og to þòa ord (sem er Gudz sonr) hafe med-
-fekid, fyre heilags anda verkan, mannlom
i blessudum skilde Marie meyar, so at þar
eru tuær nattùrur, gudlom sùn z mannlom-
-sens, J eeningi persòuñar samanleingdar, eñ Christr sannarliga Gud
z sannarligr madr, sa at fiadar er afmeñe
oppallade meyiu, huer ed med sinù bleq-
-ada dyrmæti hingat burde hreinsat hef-
er z helgad vorn synd samligan sliòtligan
hen-fælbùd af Adam he.

Hen sie z al sonnu sùnd, dr oss fes tr
deyddar z jardad, eyps à so hen fortikis
oss s= (vid sin hemnes hansaudr, med

beyſtu betrotliquum, ſa klausum clauda
verandi ſinn, sú æſenlig er eigi annarra
fyre uppriena. Syndina, heldr ſa fyrir
fyre allar gjöranligar ſynder manna.
Hún ſe ꝛ nadrſtigum til helliſta, hafe
ſo dyſtuleñ og alla hins á trueendr, sinz
ölle hins valde, vele ꝛ illzkus ſpotrad
ꝛ nidr ſpyckl.

Og á þridja degi ſe hún upp aptr risi-
-en fra dauðu, oll olle þeim á hún trúa
ſe að gefa rettlætis lifuerne, ꝛ hafe
oll sus onedr ſier uppriackel i nað . . .
anda, hueð i frá, eige meir ſynder at
drýgia, heldr hún eanum at þiona, i
alg hattaðre náð ꝛ man dyggðum.

Hún ſe * upp ſtigen til himins og
hafe at ſiðurnu med leeted dýrð ꝛ
vald nit yfuer alla eingla ꝛ ſtiepon-
-ur, ſitie nu he Guðz ſiðr vs hægre hand-
-ar, ſo er, hún heſer ſatna manna ꝛ fað-
-ereñ, verande eins alds Drottnar (ꝛ)
[ꝛ herra, yfir öllu Guðz audæfum, á himnum jörðu
ꝛ helviti
Og hegn munu koma á eſsta degi, til að dæma
lifendur, ſe er þá, sem ſitt huma verða lifande
fundnir, ꝛ dauða, ſe er þá sem fráðeneretu, sem
þá hlyta alla eina dag. Amen, eerni Drottar, fyre
heims domſtóla saman að ſafna ſt, hún barnlig
anlega
(ꝛ) hún Drottin Guðs. Frá [ſett við upphaf eyðsl. Victor Sæmundsſon

anliga að sja, ⁊ þá muni hann gefa öllum sínū
ávöxtū, með heilagri anglū, eilifa sælū, en vm
—þúndrum meður diofluorum, endanlegan hel-
vítis kan dauda

Vier skulū og trua, þ heilagz ande, sie eirnm
líka einn samanliggs, voldugz Guð, af hans
framfarande, ⁊ þ hann gi Guðs sonar líf, dauda
vpprisu, vpporstigning, ⁊ fyrir allt þad af Jesu
Christo skrifad og skipler, oss sie föðurs vors náði
medr hverri, anda, af fader ⁊ sone alla tru að á
hrærer. ⁊ fyrr penman er i þessū hann samna kristne
heilaga ⁊ andlega gröfer ⁊ allū ávöxtū i allre Ver
öld, hverfi margfalldud laund ödr tungum ad
að eru, þá samansafnar hann i eirnigū christne
—legrar trúar, hver samansafnan að er sam
eigenlegleika heilagrar christilegrar kirkju,
hver að er samkuonda heilagra, i hvre sem Guðs
Euangelium verdur predikad, i hverri að oss
fyrir gefast allar vorar synder, ⁊ þ allar góðer
göd verk ⁊ hvathelzt þ heilager hafa, sie eirn
ler líka vort, sem þeira.

Þui skulū vier trua ⁊ fyre heilagan anda munu
allra meñ vonder ⁊ góðer med and ⁊ líkama, upp
risu, ⁊ vpprahler verda, ⁊ so mennisa sáhleif
vors Drottens Jesu Christi, ⁊ hans ríker dauda
þm se hñ hefa heitid gliga fyrir oss synd
uga, þm kiósi madur verda, sem hñ ⁊ hñs orda
hafa trúat, ⁊ minu vier fa med hñ ⁊ öllū hs
heilögū audlast ályfa sælir, þ eñe oss Guð Amen.

Eñ þessare kristilegre trúar hel leikens og sáh
festingar, þa eru gefin þessi tuo sacramenta,

son

sem er vanfærum ⁊ heilog halldi ekja Drotz-
ens, þau sem stryja ⁊ stadfesta þessa Gudsiall-
ega rettlætis voie i ydar hiörtum, hueria Gud
fyre sina dyrmradeliga miskunar verknar sem vorn
skierder eru i Guds Sonar dauda, hi rettlætes fyre
ses, hui hver hann vidurkennir, at hann geti eigi
ut af sinu eigenligum mætti, verkum edur vor-
ri heilagre, Jesu Christi vegna, rettlæte, ut af tve
mur er sem truer sig, fyres penan dauda Jesum
Christum ⁊ nuern Gydingar skolludu Gudvefs san-
leik stadarennar medtekinn vera, ⁊ syndanna
fyrergefning audlæst hafa, sa sem med sinum
dauda, fyre vorar syndir hefe fullnagad giort,
hui hver hann truer, þat Jesus Christur sie sann
Messias, þo er Christe Drottins, sa sie af Gude er sendz
⁊ gamla lofordi var fyre heitinn, þo hann skyldi
frelsa allt mankin, ⁊ medal gongu madr vera
mille Guds ⁊ vor, þar mig sannan fikna ast og den
adar mann, huer ed oss er gefinn, sem sie hann ⁊
hans ordum trua, ti endurlausnar, heigunar, rett
lætis og lifgunar, þo allir þe sie Guds ord heyra, ⁊
vardueita þau ver i hiarta, þa ere med Gude ⁊
Gudmedr hm, so sem Johannes vottar
Dar fyrer er og fulkirchan so ad vera audlin ⁊
þessa rettlætis true) gudz orda predikun ⁊ batte
⁊ heilog Sacramenta, þat fyrer Guds orda predika
⁊ fyre heilog Sacramenta, so se fyre ornut verk fari,
rettlæte vordi fyrer gudi, helde þ hann verdi fyrer
eckert, vfan alla sina vere skuldan,

vettis hulaga andi, (huer þ̃ miðsferi þier er-
-uð, sẽm ðuð-ordeū truit) huer eð þessa þe-
ettir hiar og huenar af guði synisk, ę þm
sẽm Guðz euangelium heyra, so þ̃ gū,
ei fyrer vorrā eiroðliga sakar, fullaz fyre
sonn son Jesum Christi rittlata oss, sem
sig trua fyre Christum i náðena miðtekna.)

Eñ yt. oss þ̃sari guðspiallegre trū (broðer mi-
ner þrañ plǫga nu oss sonarlegre afvnd Guð, og
ap broðrlig ū kærleika til naungansyn rettu misk.
dñar verkin, sem af Guðe eru bodin að giora, fyre
guðz viliū sakar, en þo engi s[ó]? þ̃ver skilū oss tnu
fyre þau verck rettlatingar aut āuðlaxt, eðr verð-
skuldat geta fyre guði, þviat synduðu byri gegnig
z riettlatingin hon. tiagt fyre þa tru, sem era Jesū
christū fyrer, sui skeuka þ̃ at nærsta þuertur tmz vil
chunū truasig. náðena verð, skuldat geta, fyre lif an
ði so christinnadz verðskuldan, sem með, þui þ̃ lauka
oss mañligū raatte (an Christs) at veigenum til gu
ðz, sem með þui þo þ̃ sialfz Lucharieñ segir, þat er engin
kametil podz, sins nema fyre sig, z hñ ore vegurinñ
sañleikzinz lifir, en Drottin vor Jesus christr, þa sem
ater þ̃ssi sañleiks vegarin, leiði lydur á rioðtan veg
þañ er liggr til eilifs lifs.

Aþs þui er þ̃ nu mer Imelig bon til ydar (kreſtelig
er braðz) huerier Guðz orðelska (eſtirlie kañ) þ̃
hier piñazt nockrar þærgreiner eñe sem þar þui kunni
eigi pullañ skilning á bera, þuerju valda ma mitt
stirt tungu tak, ellegar þ̃ prentarenñ kuni hafa mis-
sieðslig, þ̃ hñ er tiuge malet nafna öskilganleg, ę þ̃

a) sú þrenð annad blað i expl. S. M. Arnas sonar og ex-
offr. Joh. þrófasts Arnæus. 5tu blſ. og 10 línu a 6tu blſ. Audn.
degstre megin skakkaðs af þ̃, að a nýaumm. 5tu blſ. sier
enn á pappirs ræstri, og afu breidr Claudianus, er mañ-

þier leggit hier eigi meira af oss eran yfir yfer eyðer yðru
þotta þa er hneiging þe ins verra, þui ef hier er no
þa uelldr þui meir gleymska min
vilja leyfe, þui Guð se min þess vatter
þo ongvan yðvarn vilda eg vilia halla
dr asl samliger, se guðz afskuligu vt.
oeper, þer at sonu ollu vil betrauar,
a þess þriel, a fallre hyarlans eyd
arn himneskan guð, i Jesu Christi sins
Bne, þo hin gesi eyðr Byre heilagre en-
gretta skulnung sina bletzadra ord,
þau sem alla andliga nytsku i eyðr marg faldi.
Drotten saxemor vel uppspettu brunn alls hins
goða, hin helli i ollu greinu, eyðr i hyor tu (Byri Jesu
Christi verðskuldan) af sinne bletzadre anda gefst
allre Guðelomjens guðz spiralligra yfeki, suo ad þeir
sieu hin þægeliger i ollu. Huerju Guði sie ei allar
alder a leilyfu. Nad vors Drottens Jesu med yðru
Anda Kærer bræðr. A M E N.

Prychtvli konung ligum stad Nos
Eyvold, afmier Hans Bartz
Eij dag Aprilis Anno
domini M. D xL.